

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ TUTANAK DERGİSİ

CİLT : 110

84'üncü Birleşim
26 Mart 2015 Perşembe

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İ Ç İ N D E K İ L E R

	<u>Sayfa</u>
I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ	11
II.- GELEN KÂĞITLAR	15
III.- YOKLAMALAR	77,187
IV.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI	31,41,155,236
1.- Oturum Başkanı, TBMM Başkan Vekili Sadık Yakut'un, 24'üncü Yasama Döneminin son birleşimini yönetmesine ilişkin konuşması	31:32
2.- Oturum Başkanı, TBMM Başkan Vekili Sadık Yakut'un, 26 Mart Balkan Şehitlerini Anma Günü'ne ilişkin konuşması	41
3.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Sadık Yakut'un, 684 ve 684'e 1'inci Ek sıra sayılı Kanun Tasarısı'nın görüşmelerine kaldığı yerden devam edilmesinin İç Tüzük hükümlerine uygun olduğuna ilişkin konuşması	155:159

4.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Sadık Yakut'un, Başkanlık Divanının, 688 sıra sayılı Kanun Teklifi'ne 35'inci maddeden sonra gelmek üzere yeni madde ihdasıyla ilgili Anayasa'ya aykırılığı ileri sürülen önergeyi işleme koymama yetkisinin bulunmadığına ilişkin konuşması 236:237

V.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

32

A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI

32:36

1.- Kahramanmaraş Milletvekili Mesut Dedeoğlu'nun, Kahramanmaraş ilinin sanayi ve turizmine ilişkin gündem dışı konuşması 32:33

2.- Bitlis Milletvekili Vedat Demiröz'ün, Bitlis iline ilişkin gündem dışı konuşması 33:34

3.- Malatya Milletvekili Ömer Faruk Öz'ün, 22 Mart Dünya Su Günü'ne ilişkin gündem dışı konuşması 35:36

VI.- AÇIKLAMALAR

**36,64,81,97,121,
208,223,237,278,281**

1.- Bursa Milletvekili Mustafa Öztürk'ün, 26 Mart Balkan Şehitlerini Anma Günü'ne ilişkin açıklaması 36

2.- İzmir Milletvekili Oktay Vural'ın, 26 Mart Balkan Şehitlerini Anma Günü'ne ilişkin açıklaması 36:37

3.- Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın, 26 Mart Balkan Şehitlerini Anma Günü'ne ilişkin açıklaması 37

4.- İstanbul Milletvekili Mehmet Akif Hamzaçebi'nin, 26 Mart Balkan Şehitlerini Anma Günü'ne ilişkin açıklaması 37:38

5.- Bingöl Milletvekili İdris Baluken'in, Yemen'deki krizle ilgili Dışişleri Bakanlığının yaptığı açıklamaya ve AKP Hükümetinin iç ve dış politikada ülkemizi büyük tehlikelere götürecek uygulamalara devam ettiğine ilişkin açıklaması 38:39

6.- İzmir Milletvekili Rıfat Sait'in, 26 Mart Balkan Şehitlerini Anma Günü'ne ilişkin açıklaması 39

7.- Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın, Bingöl Milletvekili İdris Baluken'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 39:40

8.- Bingöl Milletvekili İdris Baluken'in, Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 40

9.- İstanbul Milletvekili Mehmet Akif Hamzaçebi'nin, Zonguldak Milletvekili Özcan Ulupınar'ın MHP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 64

- 10.- Konya Milletvekili Faruk Bal'ın, Zonguldak Milletvekili Özcan Ulupınar'ın MHP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 65
- 11.- İstanbul Milletvekili Mehmet Doğan Kubat'ın, 705 sıra sayılı Kanun Teklifi'ne 27'nci maddeden sonra gelmek üzere yeni madde ihdasına dair önerenin işleme alınmamasının doğru bir uygulama olmadığına ilişkin açıklaması 81
- 12.- Bingöl Milletvekili İdris Baluken'in, Yemen'deki operasyonla ilgili Cumhurbaşkanının açıklamalarına ve bu konuda Hükûmetin Meclise bilgi vermesi gerektiğine ilişkin açıklaması 97
- 13.- Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Faruk Çelik'in, Bingöl Milletvekili İdris Baluken'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 98
- 14.- Bartın Milletvekili Yılmaz Tunç'un, 705 sıra sayılı Kanun Teklifi'ne eklenen yeni maddeyle Bartın'daki mülkiyet sorunlarına çözüm sağlanacağına ve emeği geçen herkese teşekkür ettiğine ilişkin açıklaması 121
- 15.- Adana Milletvekili Ali Halaman'ın, Adana ilinin Kozan ilçesindeki mülkiyet sorunları için de bir düzenleme yapılması gerektiğine ilişkin açıklaması 121:122
- 16.- Bingöl Milletvekili İdris Baluken'in, Hükûmetin, Yemen'de yaşanan gelişmeler ve Reyhanlı'ya düşen füze sonucu meydana gelen patlamayla ilgili Genel Kurulda bilgi vermesi gerektiğine ilişkin açıklaması 208:209
- 17.- İstanbul Milletvekili Mehmet Akif Hamzaçebi'nin, 684 ve 684'e 1'inci Ek sıra sayılı Kanun Tasarısı'nın özgürlüklere, demokrasiye ve hukuk devletine aykırı olduğuna ilişkin açıklaması 223:224
- 18.- İzmir Milletvekili Oktay Vural'ın, 684 ve 684'e 1'inci Ek sıra sayılı Kanun Tasarısı'nın özgürlüklere, demokrasiye ve hukuk devletine aykırı olduğuna ilişkin açıklaması 224
- 19.- Bingöl Milletvekili İdris Baluken'in, 684 ve 684'e 1'inci Ek sıra sayılı Kanun Tasarısı'nın özgürlüklere, demokrasiye ve hukuk devletine aykırı olduğuna ilişkin açıklaması 225
- 20.- İstanbul Milletvekili Mehmet Akif Hamzaçebi'nin, Cumhurbaşkanına, görevi olmayan bir konuda ödenek verilemeyeceğine ilişkin açıklaması 237
- 21.- Adıyaman Milletvekili Ahmet Aydın'ın, Başkanlık Divanının Anayasa'ya aykırı olduğu gerekçesiyle bir önergeyi işleme almama gibi bir yetkisinin olmadığına ve Sinop Milletvekili Engin Altay'ın yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 238:239

- 22.- Sinop Milletvekili Engin Altay'ın, Adıyaman Milletvekili Ahmet Aydın'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 239
- 23.- İzmir Milletvekili Oktay Vural'ın, Başbakana Anayasa gereğince görevlerinde kullanmak üzere örtülü faaliyetleri için tahsis edilmiş ödeneğin Cumhurbaşkanına verilemeyeceğine ilişkin açıklaması 239:240
- 24.- Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın, Mersin Milletvekili Ali Rıza Öztürk'ün 688 sıra sayılı Kanun Teklifi'nde oyunun rengini belirtmek üzere yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 278:279
- 25.- İzmir Milletvekili Oktay Vural'ın, Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 279
- 26.- İstanbul Milletvekili Mehmet Akif Hamzaçebi'nin, Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 279
- 27.- Kâtip Üye Bayram Özçelik'in, milletvekili arkadaşlarına hakkını helal ettiğine ve herkese sağlık, başarı ve mutluluk dilediğine ilişkin açıklaması 281

VII.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

41

A) MECLİS ARAŞTIRMASI ÖNERGELERİ

41:45

1.- Mersin Milletvekili Ayтуğ Atıcı ve 20 milletvekilinin, subakut sklerozan panensefalit (SSPE) hastalarının sorunlarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1278) 41:42

2.- HDP Grubu adına, Grup Başkan Vekili Iğdır Milletvekili Pervin Buldan'ın, meslek ve iş yeri hastalıklarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1279) 43:44

3.- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan ve 20 milletvekilinin, askerlerin psikolojisini bozarak onları intihar etme noktasına getiren sebeplerin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1280) 44:45

B) GENSORU ÖNERGELERİ

45:47

1.- HDP Grubu adına, Grup Başkan Vekili Bingöl Milletvekili İdris Baluken'in, ekonominin kötü yönetildiği iddiasıyla Başbakan Yardımcısı Ali Babacan hakkında bir gensoru açılmasına ilişkin önergesi (11/55) 45:47

VIII.- ÖNERİLER

47,52,65,76,77

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ

47:51,52:64,

65:75,76,77

1.- HDP Grubunun, Grup Başkan Vekili Iğdır Milletvekili Pervin Buldan tarafından, Çerkez halkının yaşadığı sorunların araştırılması amacıyla 22/5/2013 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin, Genel Kurulun 26 Mart 2015 Perşembe günü birleşiminde sunuşlarda okunmasına ve ön görüşmelerinin aynı tarihli birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

47:51,52:55

2.- MHP Grubunun, Grup Başkan Vekili İzmir Milletvekili Oktay Vural tarafından, imar işlerinde oluşturulan rant lobileri ile yolsuzluk ve rüşvet iddialarının araştırılması ve önlenmesi için gerekli tedbirlerin alınması amacıyla 27/2/2014 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin, Genel Kurulun 26 Mart 2015 Perşembe günü birleşiminde sunuşlarda okunmasına ve ön görüşmelerinin aynı tarihli birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

55:64,65:67

3.- CHP Grubunun, Grup Başkan Vekilleri İstanbul Milletvekili Mehmet Akif Hamzaçebi, Sinop Milletvekili Engin Altay ve Ankara Milletvekili Levent Gök tarafından, TMSF'nin Çukurova Grubunun bazı şirketlerine el koyması, SPK'nın bağımsız üye görüntüsü altında Turkcell yönetimine AKP'li eski bakanlar ile İzmir il yöneticisini ataması ve Turkcell yönetiminin reklam görüntüsü altında Ethem Sancak ile diğer medya kuruluşlarına örtülü kazanç aktarması sürecinin tüm yönleriyle araştırılması amacıyla 17/3/2015 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin, Genel Kurulun 26 Mart 2015 Perşembe günü birleşiminde sunuşlarda okunmasına ve ön görüşmelerinin aynı tarihli birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

67:75,76,77

IX.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR

51,75,108,168

1.- Bingöl Milletvekili İdris Baluken'in, Isparta Milletvekili Recep Özel'in HDP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında Halkların Demokratik Partisine satışı nedeniyle konuşması

51

2.- İstanbul Milletvekili Umut Oran'ın, Isparta Milletvekili Süreyya Sadi Bilgiç'in CHP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

75

3.- İzmir Milletvekili Oktay Vural'ın, Bingöl Milletvekili İdris Baluken'in 705 sıra sayılı Kanun Teklifi'ne 28'inci maddesinden sonra gelmek üzere ihdas edilen maddeyle ilgili önerge üzerinde yaptığı konuşması sırasında Milliyetçi Hareket Partisine sataşması nedeniyle konuşması

108:109

4.- Bingöl Milletvekili İdris Baluken'in, İzmir Milletvekili Oktay Vural'ın usul görüşmesiyle ilgili konuşması sırasında HDP Grubuna sataşması nedeniyle konuşması

168:169

X.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

78,82,98,109,122,

173,187,209,225,

240,246,280,281,301

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

78:81,82:93,98:108,

109:121,122:136,

227:236,240:241,

246:278,280,

281:300,301:312

1.- Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekilleri İstanbul Milletvekili Ayşe Nur Bahçekapılı, Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, Giresun Milletvekili Nurettin Canikli, Kahramanmaraş Milletvekili Mahir Ünal ve Adıyaman Milletvekili Ahmet Aydın'ın; Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünde Değişiklik Yapılmasına Dair İçtüzük Teklifi ile Tunceli Milletvekili Kamer Genç'in; Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün Bir Maddesinin Değiştirilmesi Hakkında İçtüzük Teklifi ve Anayasa Komisyonu Raporu (2/242, 2/80) (S. Sayısı: 156)

78

2.- Devlet Sırrı Kanunu Tasarısı ve Avrupa Birliği Uyum Komisyonu ile Adalet Komisyonu Raporları (1/484) (S. Sayısı: 287)

78

3.- Ceza İnfaz Kurumları Güvenlik Hizmetleri Kanunu Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu (1/742) (S. Sayısı: 616)

78

4.- Askeri Hakimler Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu (1/1008) (S. Sayısı: 685)

79

5.- Eskişehir Milletvekili Salih Koca ve Uşak Milletvekili İsmail Güneş ile 6 Milletvekilinin; Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ile Milli Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in; Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Ürettikleri Mal ve Hizmet Tarifeleri ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi, Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkanvekili İstanbul Milletvekili Mehmet Akif Hamzaçebi'nin; Milli Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (2/2736, 1/1039, 2/2118, 2/2731) (S. Sayısı: 705)

79:81,82:93,

98:108,109:121,

122:136,301:312

6.- Konya Milletvekili Kerim Özkul ve Kırıkkale Milletvekili Ramazan Can ile 45 Milletvekilinin; Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu ile Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığı Tezkereleri (2/2616) (S. Sayısı: 688)

227:236,240:241,
246:278,280,
301:312

7.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Japonya Hükümeti Arasında Türkiye Cumhuriyetinde Nükleer Güç Santrallerinin ve Nükleer Güç Sanayisinin Geliştirilmesi Alanında İşbirliğine İlişkin Anlaşma ile Türkiye Cumhuriyetinde Nükleer Güç Santrallerinin ve Nükleer Güç Sanayisinin Geliştirilmesine Dair İşbirliği Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/1004) (S. Sayısı: 673)

281:300

8.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı Arasında Üçüncü Taraf Maliyet Paylaşımı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/998) (S. Sayısı: 679)

300

B) KOMİSYONLARA GERİ ÇEKİLEN TASARILAR/TEKLİFLER

137:155,173:187,
187:208,209:223,
225:226,301:312

1.- Polis Vazife ve Salahiyet Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ile İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın; Nüfus Hizmetleri Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi, İstanbul Milletvekili Bülent Turan'ın; Nüfus Hizmetleri Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi, Çanakkale Milletvekili İsmail Kaşdemir'in; Kimlik Bildirme Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi, İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve Kocaeli Milletvekili Mehmet Hilal Kaplan'ın; 2559 Sayılı Polis Vazife ve Salahiyet Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi, Adana Milletvekili Osman Faruk Loğoğlu'nun; Emniyet Teşkilatı Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi, Mersin Milletvekili Ertuğrul Kürkcü'nün; Polis Vazife ve Salahiyet Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi, İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkanvekilleri Sinop Milletvekili Engin Altay, Ankara Milletvekili Levent Gök ile 4 Milletvekilinin; Nüfus Hizmetleri Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi, İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun; 5490 Sayılı ve 25/4/2006 Tarihli Nüfus Hizmetleri Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ile Avrupa Birliği Uyum Komisyonu ve İçişleri Komisyonu Raporları (1/995, 2/422, 2/514, 2/909, 2/1518, 2/1579, 2/1632, 2/2443, 2/2469) (S. Sayısı: 684 ve 684'e 1'inci Ek)

137:155,173:187,
187:208,209:223,
225:226,301:312

XI.- USUL HAKKINDA GÖRÜŞMELER**93,159,169,241**

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Sadık Yakut'un, 705 sıra sayılı Kanun Teklifi'ne 28'inci maddesinden sonra gelmek üzere yeni madde ihdasına ilişkin önerenin işleme alınması yönündeki tutumunun İç Tüzük hükümlerine uygun olup olmadığı hakkında

93:97

2.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Sadık Yakut'un, 684 ve 684'e 1'inci Ek sıra sayılı Kanun Tasarısı'nın görüşmelerine devam edilmesi yönündeki tutumunun Anayasa ve İç Tüzük hükümlerine uygun olup olmadığı hakkında

159:168,169:173

3.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Sadık Yakut'un, 688 sıra sayılı Kanun Teklifi'ne 35'inci maddeden sonra gelmek üzere yeni madde ihdasına ilişkin İçişleri Bakanı tarafından verilen önergeyi işleme almasının İç Tüzük hükümlerine uygun olup olmadığı hakkında

241:246

XII.- OYLAMALAR**301**

1.- (S. Sayısı : 705) Eskişehir Milletvekili Salih Koca ve Uşak Milletvekili İsmail Güneş ile 6 Milletvekilinin; Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ile Milli Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in; Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Ürettikleri Mal ve Hizmet Tarifeleri ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi, Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkanvekili İstanbul Milletvekili Mehmet Akif Hamzaçebi'nin; Milli Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin oylaması

301:312

2.- (S. Sayısı : 684 ve 684'e 1'inci Ek) Polis Vazife ve Salahiyet Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ile İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'in; Nüfus Hizmetleri Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi, İstanbul Milletvekili Bülent Turan'ın; Nüfus Hizmetleri Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi, Çanakkale Milletvekili İsmail Kaşdemir'in; Kimlik Bildirme Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi, İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve Kocaeli Milletvekili Mehmet Hilal Kaplan'ın; 2559 Sayılı Polis Vazife ve Salahiyet Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi, Adana Milletvekili Osman Faruk Loğoğlu'nun; Emniyet Teşkilatı Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi, Mersin Milletvekili Ertuğrul Kürkcü'nün; Polis Vazife ve Salahiyet Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi, İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve Cumhuriyet

Halk Partisi Grup Başkanvekilleri Sinop Milletvekili Engin Altay, Ankara Milletvekili Levent Gök ile 4 Milletvekilinin; Nüfus Hizmetleri Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi, İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun; 5490 Sayılı ve 25/4/2006 Tarihli Nüfus Hizmetleri Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi'nin oylaması

301:312

3.- (S. Sayısı : 688) Konya Milletvekili Kerim Özkul ve Kırıkkale Milletvekili Ramazan Can ile 45 Milletvekilinin; Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi'nin oylaması

301:312

XIII.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

313

1.- İstanbul Milletvekili Umut Oran'ın, Şanlıurfa'da tarım arazilerinin sulanmasına dair sorunlara,

- Adana Milletvekili Ali Demirçalı'nın, Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumuna Elâzığ'da yapılan başvurulara,

Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumuna Adana'da yapılan başvurulara,

- Kırklareli Milletvekili Turgut Dibek'in, özel at yetiştiricilerinin mağduriyetine,

- Ankara Milletvekili Özcan Yeniçeri'nin, kent ve köy arasındaki yaşam farkını azaltacak örnek köy modelleri geliştirilmesine yönelik çalışmalara,

Çiftçilerin çevre ve insan sağlığı konusunda bilinçlendirilmesine yönelik çalışmalara,

Çiftçilerin örgütlenme sorununun giderilmesine yönelik çalışmalara,

Tarımda ürünün tüketiciye ulaşmasına kadar geçen süreçte araçların sayısının azaltılmasına yönelik çalışmalara,

Çiftçilerin taban fiyat uygulaması benzeri bir sistemle desteklenmesine yönelik çalışmalara,

Çiftçilerin ortak olduğu paketleme ve depolama tesislerinin oluşturulmasına yönelik çalışmalara,

Tarımda üretimden tüketime kadar geçen süreçte rol alan aktörlerin bir araya geldiği işbirliği toplantıları yapılmasına yönelik çalışmalara,

Tarımsal araştırma kuruluşlarının yeniden yapılandırılmasına yönelik çalışmalara,

Çiftçilerin arazi ıslahı sırasında yaptığı giderlerin bir kısmının kamu tarafından üstlenilmesine yönelik çalışmalara,

Çiftçilerin girdi maliyetlerinin düşürülmesine yönelik çalışmalara,

Çiftçilerin ihtiyacı kadar ilaç ve gübre kullanabileceği bir yapılanmaya gidilmesine yönelik çalışmalara,

Tarım ve kooperatif mevzuatının yenilenmesine yönelik çalışmalara,

Endüstriyel ürünlerin işlenebileceği yan sanayi faaliyet alanlarının teşvik edilmesine yönelik çalışmalara,

İyi tarım modeli kapsamının genişletilmesine yönelik çalışmalara,

Küçük arazilerin daha verimli üretim alanlarına dönüştürülmesi için teşvik sistemi geliştirilmesine yönelik çalışmalara,

Çiftçilere ürün bazlı desteklemelerin yapılmasına yönelik çalışmalara,

Organize tarım alanlarının hayata geçirilmesine yönelik çalışmalara,

Tarıma altyapı desteği sağlanmasına yönelik çalışmalara,

Çiftçilerin kolayca ulaşabileceği bilgi sistemlerinin kurulmasına yönelik çalışmalara,

Çiftçilerin sudan en verimli şekilde yararlanmasının sağlanmasına yönelik çalışmalara,

Gençlerin tarım sektöründe faaliyet göstermesinin teşvik edilmesine yönelik çalışmalara,

Toprak ıslahı, erozyon kontrolü ve drenaj yönetimi konusunda çiftçilerin desteklenmesine yönelik çalışmalara,

Meteorolojik verilerin çiftçilere sağlıklı ve hızlı bir şekilde ulaştırılmasına yönelik çalışmalara,

Parçalı arazi sorununun çözülmesi için yürütülen çalışmalara,

Tarım alanlarının sınırlarının belirlenmesi için yürütülen çalışmalara,

- Antalya Milletvekili Gürkut Acar'ın, EXPO 2016 Antalya Ajansının gelir ve giderlerine,

- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşların 2003-2015 yılları arasındaki proje ve yatırımları ile ödenek kullanımına,

- Ankara Milletvekili Özcan Yeniçeri'nin, peynirle ilgili bir tebliğe,

İlişkin soruları ve Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı Mehmet Mehdi Eker'in cevabı (7/61071), (7/61072), (7/61073), (7/61074), (7/61075), (7/61076), (7/61077), (7/61078), (7/61079), (7/61080), (7/61081), (7/61082), (7/61083), (7/61085), (7/61086), (7/61087), (7/61088), (7/61089), (7/61090), (7/61091), (7/61092), (7/61093), (7/61094), (7/61095), (7/61096), (7/61097), (7/61099), (7/61100), (7/61101), (7/61102), (7/61103), (7/61104)

313:385

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

TBMM Genel Kurulu saat 14.01’de açılarak on oturum yaptı.

Mardin Milletvekili Erol Dora, Mardin ilinin sorunlarına,

Ardahan Milletvekili Ensar Ögüt, Ardahan’a havalimanı yapılması gerektiğine ve devlet kurumlarının kapatılmasına,

Manisa Milletvekili Selçuk Özdağ, Büyük Birlik Partisinin eski Genel Başkanı Muhsin Yazıcıoğlu’nun 6’ncı ölüm yıl dönümüne,

İlişkin gündem dışı birer konuşma yaptılar.

İzmir Milletvekili Oktay Vural,

Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı,

Aydın Milletvekili Ali Uzunırmak,

İzmir Milletvekili Rıfat Sait,

Malatya Milletvekili Ömer Faruk Öz,

İstanbul Milletvekili Osman Boyraz,

Iğdır Milletvekili Sinan Oğan,

Hatay Milletvekili Hacı Bayram Türkoğlu,

Osmaniye Milletvekili Hasan Hüseyin Türkoğlu,

Isparta Milletvekili S. Nevzat Korkmaz,

Büyük Birlik Partisinin eski Genel Başkanı Muhsin Yazıcıoğlu’nun 6’ncı ölüm yıl dönümüne;

İstanbul Milletvekili Mehmet Akif Hamzaçebi, Büyük Birlik Partisinin eski Genel Başkanı Muhsin Yazıcıoğlu’nun 6’ncı ölüm yıl dönümüne, İzmit Körfez Geçiş Köprüsü’nde halatların kopması sonucu meydana gelen kazaya ve intihar eden Japon mühendis Ryoichi Kishi’ye Allah’tan rahmet dilediğine,

Ardahan Milletvekili Orhan Atalay, Halepçe katliamının 27’nci ve Büyük Birlik Partisinin eski Genel Başkanı Muhsin Yazıcıoğlu’nun 6’ncı ve Bediüzzaman Said Nursi’nin 55’inci ölüm yıl dönümlerine,

Muğla Milletvekili Nurettin Demir, Büyük Birlik Partisinin eski Genel Başkanı Muhsin Yazıcıoğlu’nun 6’ncı ölüm yıl dönümüne ve Hükûmetin Muğla’da doğal ve tarihî çevreyi tahrip etmekten vazgeçmesi gerektiğine,

Muş Milletvekili Demir Çelik, Japon mühendis Ryoichi Kishi’nin İzmit Körfez Geçiş Köprüsü’nde halatların kopması sonucu meydana gelen kazanın sorumluluğunu üstüne alarak intihar etmesine ve Van depreminde yaşamını yitiren Japon Doktor Atsushi Miyazaki’ye,

Tekirdağ Milletvekili Tevfik Ziyaeddin Akbulut, Büyük Birlik Partisinin eski Genel Başkanı Muhsin Yazıcıoğlu’nun 6’ncı ve Bediüzzaman Said Nursi’nin 55’inci ölüm yıl dönümlerine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Oturum Başkanı, TBMM Başkan Vekili Sadık Yakut, Büyük Birlik Partisinin eski Genel Başkanı Muhsin Yazıcıoğlu’nun 6’ncı ölüm yıl dönümüne ilişkin bir konuşma yaptı.

BDP Grubu adına, Grup Başkan Vekili Bingöl Milletvekili İdris Baluken'in, çok dilli eğitimin önündeki engellerin kaldırılması, Kürtçe eğitimin seçmeliden sürekli hâle getirilerek kamusal hizmet olarak verilmesi ve tüm bu taleplerin altyapısının hazırlanması için yapılması gerekenlerin (10/1275),

BDP Grubu adına, Grup Başkan Vekili Iğdır Milletvekili Pervin Buldan'ın, demokratik, özgürleştirici, eleştirel, ana dilinde, çoğulcu ve bilimsel bir eğitimin nasıl inşa edilip hayata geçirilebileceğinin (10/1276),

Bitlis Milletvekili Hüsamet Zenderlioğlu ve 21 milletvekilinin, bal üretimi yapan arıcıların sorunlarının (10/1277),

Araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergeleri Genel Kurulun bilgisine sunuldu; önergelerin gündemdeki yerlerini alacağı ve ön görüşmelerinin sırası geldiğinde yapılacağı açıklandı.

HDP Grubunun, 23/3/2015 tarihinde Grup Başkan Vekili Bingöl Milletvekili İdris Baluken tarafından, Türkiye'de askerin siyasete dâhil olmasının önüne geçilmesi amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin (1814 sıra no.lu),

CHP Grubunun, 18/3/2015 tarihinde Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan ve 26 milletvekili tarafından, Artvin ilinin Yusufeli ilçesinde yeni yerleşim yerinin belirsizliğinden kaynaklı sorunların tespiti ve yaşanan mağduriyetlerin giderilmesi amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin (1754 sıra no.lu),

Genel Kurulun bilgisine sunulmak üzere bekleyen diğer önergelerin önüne alınarak 25 Mart 2015 Çarşamba günü (bugün) birleşiminde sunuşlarda okunmasına ve görüşmelerinin aynı tarihli birleşiminde yapılmasına ilişkin önerileri yapılan görüşmelerden sonra kabul edilmedi.

İzmir Milletvekili Oktay Vural, PKK, PYD ve IŞİD'in insanlık adına katliamlar yapan birer terör örgütü olduğuna ve bunların hiçbir zaman Türkiye Cumhuriyeti devletinin muhatabı olamayacağına,

Şırnak Milletvekili Hasip Kaplan, İzmir Milletvekili Oktay Vural'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

HDP Grubu adına, Grup Başkan Vekili Iğdır Milletvekili Pervin Buldan'ın, hayvancılık ve tarım sektörünün bitme noktasına geldiği iddiasıyla Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı Mehmet Mehdi Eker (11/49),

Ardahan Milletvekili Ensar Ögüt ve 23 milletvekilinin, yanlış politikalar nedeniyle üreticinin zarar gördüğü, ithal edilen et ve hayvan fiyatlarının artmasının ve ülkeye kaçak et girişinin engellenemediği, tarım desteklerinin zamanında ödenmediği ve bu sorunlarla ilgili görevlerin gereklerini yerine getirmediği iddiasıyla Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı Mehmet Mehdi Eker (11/53),

Hakkında birer gensoru açılmasına ilişkin önergelerinin gündeme alınması yapılan ön görüşmelerden sonra kabul edilmedi.

İstanbul Milletvekili Osman Aşkın Bak, Ankara Milletvekili Gökhan Günaydın'ın (11/49) esas numaralı Gensoru Öngesi üzerinde CHP Grubu adına yaptığı konuşması sırasında şahsına,

Ankara Milletvekili Gökhan Günaydın, İstanbul Milletvekili Osman Aşkın Bak'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına,

Yozgat Milletvekili Sadir Durmaz, Adıyaman Milletvekili Mehmet Erdoğan'ın (11/49) esas numaralı Gensoru Önergesi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşması sırasında şahsına,

Aydın Milletvekili Ali Uzunırmak, Adıyaman Milletvekili Mehmet Erdoğan'ın (11/49) esas numaralı Gensoru Önergesi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşması sırasında Milliyetçi Hareket Partisine,

Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı, Yozgat Milletvekili Sadir Durmaz'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında AK PARTİ Grubuna,

Ankara Milletvekili Gökhan Günaydın, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı Mehmet Mehdi Eker'in (11/49) esas numaralı Gensoru Önergesi üzerinde yaptığı konuşması sırasında şahsına,

İstanbul Milletvekili Mehmet Akif Hamzaçebi, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı Mehmet Mehdi Eker'in (11/53) esas numaralı Gensoru Önergesi üzerinde yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine,

Adana Milletvekili Muharrem Varlı, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı Mehmet Mehdi Eker'in (11/53) esas numaralı Gensoru Önergesi üzerinde yaptığı konuşması sırasında Miliyetçi Hareket Partisine,

Ardahan Milletvekili Ensar Ögüt, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı Mehmet Mehdi Eker'in (11/53) esas numaralı Gensoru Önergesi üzerinde yaptığı konuşması sırasında şahsına,

Kocaeli Milletvekili Haydar Akar, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı Mehmet Mehdi Eker'in (11/53) esas numaralı Gensoru Önergesi üzerinde yaptığı konuşması sırasında şahsına,

Sataşmaları nedeniyle birer konuşma yaptılar.

Adana Milletvekili Ali Halaman, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı Mehmet Mehdi Eker'in (11/53) esas numaralı Gensoru Önergesi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin bir açıklamada bulundu.

Gündemin “Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmının:

1'inci sırasında yer alan ve görüşmeleri yarım kalan, İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesi kabul edilen, Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekilleri İstanbul Milletvekili Ayşe Nur Bahçekapılı, Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, Giresun Milletvekili Nurettin Canikli, Kahramanmaraş Milletvekili Mahir Ünal ve Adıyaman Milletvekili Ahmet Aydın'ın; Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünde Değişiklik Yapılmasına Dair İçtüzük Teklifi ile Tunceli Milletvekili Kamer Genç'in; Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün Bir Maddesinin Değiştirilmesi Hakkında İçtüzük Teklifi ve Anayasa Komisyonu Raporu'nun (2/242, 2/80) (S. Sayısı: 156),

2'nci sırasında yer alan ve görüşmeleri yarım kalan, İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesi kabul edilen, Devlet Sırrı Kanunu Tasarısı ve Avrupa Birliği Uyum Komisyonu ile Adalet Komisyonu Raporlarının (1/484) (S. Sayısı: 287),

3'üncü sırasında yer alan ve görüşmeleri yarım kalan, İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesi kabul edilen, Ceza İnfaz Kurumları Güvenlik Hizmetleri Kanunu Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu'nun (1/742) (S. Sayısı: 616),

4'üncü sırasında yer alan ve görüşmeleri yarım kalan, İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesi kabul edilen, Askeri Hakimler Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu'nun (1/1008) (S. Sayısı: 685),

6'ncı sırasında yer alan ve görüşmeleri yarım kalan, İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesi kabul edilen, Polis Vazife ve Salahiyet Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ile İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın; Nüfus Hizmetleri Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi, İstanbul Milletvekili Bülent Turan'ın; Nüfus Hizmetleri Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi, Çanakkale Milletvekili İsmail Kaşdemir'in; Kimlik Bildirme Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi, İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve Kocaeli Milletvekili Mehmet Hilal Kaplan'ın; 2559 Sayılı Polis Vazife ve Salahiyet Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi, Adana Milletvekili Osman Faruk Loğoğlu'nun; Emniyet Teşkilatı Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi, Mersin Milletvekili Ertuğrul Kürkcü'nün; Polis Vazife ve Salahiyet Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi, İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkanvekilleri Sinop Milletvekili Engin Altay, Ankara Milletvekili Levent Gök ile 4 Milletvekilinin; Nüfus Hizmetleri Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi, İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun; 5490 Sayılı ve 25/4/2006 Tarihli Nüfus Hizmetleri Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ile Avrupa Birliği Uyum Komisyonu ve İçişleri Komisyonu Raporlarının (1/995, 2/422, 2/514, 2/909, 2/1518, 2/1579, 2/1632, 2/2443, 2/2469) (S. Sayısı: 684),

Görüşmeleri, komisyon yetkilileri Genel Kurulda hazır bulunmadığından ertelendi.

5'inci sırasında yer alan ve görüşmeleri yarım kalan, İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesi kabul edilen, Eskişehir Milletvekili Salih Koca ve Uşak Milletvekili İsmail Güneş ile 6 Milletvekilinin; Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ile Milli Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in; Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Ürettikleri Mal ve Hizmet Tarifeleri ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi, Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkanvekili İstanbul Milletvekili Mehmet Akif Hamzaçebi'nin; Milli Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (2/2736, 1/1039, 2/2118, 2/2731) (S. Sayısı: 705) görüşmelerine devam edilerek 28'inci maddesine kadar kabul edildi, verilen aradan sonra Komisyon yetkilileri Genel Kurulda hazır bulunmadığından ertelendi.

İzmir Milletvekili Oktay Vural, Millî Savunma Bakanı İsmet Yılmaz'ın 705 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin ikinci bölümü üzerindeki soru-cevap işlemi sırasındaki bazı ifadelerine,

Aydın Milletvekili Ali Uzunırmak, Millî Savunma Bakanı İsmet Yılmaz'ın 705 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin ikinci bölümü üzerindeki soru-cevap işlemi sırasındaki bazı ifadelerine,

Millî Savunma Bakanı İsmet Yılmaz, İzmir Milletvekili Oktay Vural'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

İzmir Milletvekili Oktay Vural, Millî Savunma Bakanı İsmet Yılmaz'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Komisyonların bulunmayacağı anlaşıldığından, alınan karar gereğince, 26 Mart 2015 Perşembe günü saat 14.00'te toplanmak üzere 03.00'te birleşime son verildi.

Sadık YAKUT

Başkan Vekili

Fehmi KÜPÇÜ

Bolu

Kâtip Üye

Bayram ÖZÇELİK

Burdur

Kâtip Üye

Mine LÖK BEYAZ

Diyarbakır

Kâtip Üye

II.- GELEN KÂĞITLAR

No: 113

26 Mart 2015 Perşembe

Gensoru Önergesi

1.- Halkların Demokratik Partisi Grubu Adına Grup Başkanvekili Bingöl Milletvekili İdris Baluken'in; Ekonominin Kötü Yönetildiği İddiasıyla Başbakan Yardımcısı Ali Babacan Hakkında Bir Gensoru Açılmasına İlişkin Önergesi (11/55) (Başkanlığa Geliş Tarihi: 23/03/2015)

Süresi İçinde Cevaplanmayan Yazılı Soru Önergeleri

1.- Hatay Milletvekili Adnan Şefik Çirkin'in, 2010-2014 yılları arasında Milli Eğitim Bakanlığının düzenlemiş olduğu yaygın eğitim kurslarına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/60929)

2.- Kırklareli Milletvekili Turgut Dibek'in, bir vakfa ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/60930)

3.- Ankara Milletvekili Levent Gök'ün, ilk ve ortaöğretim öğrencilerine ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/60931)

4.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, on binlerce kişinin yargılanacağı büyük bir dava hazırlığında olunduğuna dair iddialara ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/60932)

5.- İstanbul Milletvekili Şafak Pavey'in, bir eski bakanın açıklamasına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/60933)

6.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Soma B Termik Santrali özelleştirmesinde işçilerin mağduriyetinin önlenmesi için alınan tedbirlere ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/60934)

7.- Konya Milletvekili Atilla Kart'ın, çeşitli şirketlerin birçok belediye ve kurumda rüşvet verdiğine dair iddia ve bulguların soruşturulmasına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/60935)

8.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, ÇAYKUR'da fakülte mezunu fabrika müdürleri arasındaki maaş ve gösterge farklarının giderilmesine ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/60936)

9.- Şırnak Milletvekili Faysal Sarıyıldız'ın, 14 Ocak 2015 tarihinde Şırnak'ın Cizre ilçesinde bir çocuğun vurularak öldürüldüğü olayın soruşturulmasına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/60937)

10.- Ankara Milletvekili Aylin Nazlıaka'nın, Ankara'da kanalizasyon sistemi olmayan mahallelere ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/60938)

11.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Kamuda Şeffaflık Paketine yönelik bazı iddialara ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/60939)

12.- Ankara Milletvekili Zühal Topcu'nun, İzmir Anadolu Filarmoni Orkestrasına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/60940)

13.- Ankara Milletvekili Zühal Topcu'nun, Suriyeli sığınmacılara dağıtılan broşürlere ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/60941)

14.- Ankara Milletvekili Zühal Topcu'nun, 2003-2015 yılları arasında yayın yasağı konulan haberlere ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/60942)

15.- Gaziantep Milletvekili Edip Semih Yalçın'ın, bir üniversitede görevine son verilen akademik personele ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/60943)

16.- Ankara Milletvekili Levent Gök'ün, EGO'da çalışan bazı işçilerin kadrolarıyla birlikte ASKİ'ye geçirilmesine ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/60944)

17.- Kahramanmaraş Milletvekili Durdu Özbolat'ın, turizm sektörüne yönelik desteklerin diğer sektörlerle de sağlanmasına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/60945)

18.- Ankara Milletvekili Aylin Nazlıaka'nın, onarılması gereken bir köprüye ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/60946)

19.- İstanbul Milletvekili Gürsel Tekin'in, bir polis memurunun ifadelerine ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/60947)

20.- Denizli Milletvekili İlhan Cihaner'in, Anayasa Mahkemesi Başkanı tarafından yapılan bir açıklamaya ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/60948)

21.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Cumhurbaşkanlığı Sarayı'nın peyzaj düzenlemesine ve maliyetlerine ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/60949)

22.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Sosyal Güvenlik Kurumunun hayatını kaybeden bir kişi hakkında yaptığı işlemlere ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/60950)

23.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, aşırı ve yoğun çalışma nedeniyle yaşamını yitiren ve kalıcı sakatlık yaşayan kişilere ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca bu konuda alınan önlemlere ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/60951)

24.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Muğla'nın Marmaris ilçesinde bulunan Okluk Koyu'nun korunma statüsünün değiştirildiği ve imara açılacağı iddialarına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/60952)

25.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Sosyal Güvenlik Kurumunun bilgisayarlarının yenilenmesi ile ilgili iddialara ve yenilemeyi yapan şirkete ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/60953)

26.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Suriyeli sığınmacılara ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/60954)

27.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, öldürülen kadınlara ve kadın sığınma evlerine ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/60955)

28.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, çalışanların yaşadığı mobbing olaylarına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/60956)

29.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, İŞİD'in ülkemizde insan pazarladığı iddialarına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/60957)

30.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, TOKİ'den ihale alan şirketlere ve Somali'de yapılacak konut projesine ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/60958)

31.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğündeki yolsuzluk iddialarına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/60959)

32.- Mersin Milletvekili Aytağ Atıcı'nın, ÖSYM tarafından yapılan Tıpta Uzmanlık Sınavına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/60960)

33.- İzmir Milletvekili Rahmi Aşkın Türeli'nin, Uluslararası Şeffaflık Örgütünün verileri doğrultusunda Türkiye'deki yolsuzluk algısının artmasına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/60961)

34.- İstanbul Milletvekili Kadir Gökmen Ögüt'ün, Üsküdar Belediyesi çalışanlarının fazla mesai ücretlerine ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/60962)

35.- Kahramanmaraş Milletvekili Durdu Özbolat'ın, Alevi vatandaşlarımızın ve cemevlerinin sorunlarına ve statülerine ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/60963)

36.- Hatay Milletvekili Hasan Akgöl'ün, turizm, tarım ve hayvancılık sektörlerinde yapılması planlanan teşvik uygulamalarına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/60964)

37.- Samsun Milletvekili Ahmet Haluk Koç'un, 2015 yılında Bakanlıklar tarafından hizmet binaları için ödenecek kira tutarına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/60965)

38.- Mersin Milletvekili Vahap Seçer'in, ülkemizde bulunan Suriyelilere ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/60966)

39.- İstanbul Milletvekili İhsan Özkes'in, İstanbul'un Üsküdar ilçesindeki Hazineye ait bir arazinin kira sözleşmesinin feshedilmesine ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/60967)

40.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Suriye sınırındaki mayınların temizlenmesi ihalesine ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/60968)

41.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, kriptolu telefonların dinlenmesine ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/60969)

42.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Türkiye ile Man Adası Hükümeti arasında imzalanan Vergi Konularında Bilgi Değişim Anlaşması'na ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/60970)

43.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, bir davadaki ifade alma usulüne ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/60971)

44.- Kütahya Milletvekili Alim Işık'ın, Diyanet İşleri Başkanlığı bünyesindeki murakıpların mali ve özlük haklarının iyileştirilmesine ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/60972)

45.- İstanbul Milletvekili Celal Adan'ın, yeni çıkan bir yasaya ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/60973)

46.- Giresun Milletvekili Selahattin Karaahmetoğlu'nun, Giresun'da yapılan kamu yatırımlarına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/60974)

47.- İstanbul Milletvekili Kadir Gökmen Ögüt'ün, Etiler Polis Meslek Yüksek Okulunun kapatılmasının hukuki dayanağına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/60975)

48.- Ankara Milletvekili Levent Gök'ün, Ankara'da zorla boşaltılan lojmanlara ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/60976)

49.- İstanbul Milletvekili Haluk Eyidoğan'ın, Hakkari'de doğal afetlerden zarar gören aileler için yaptırılan TOKİ konutlarındaki çatlak ve su basma sorunlarına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/60977)

50.- İstanbul Milletvekili Haluk Eyidoğan'ın, İstanbul'da Küçükçekmece Gölü yakınında yapılan bir inşaat projesine ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/60978)

51.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, Artvin'in Hopa ilçesinde Kıyı Kanunu'na aykırı şekilde Kaymakamlık Konağı yapıldığına dair iddialara ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/60979)

52.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 2003-2015 yılları arasında Basın İlan Kurumu tarafından ihale edilen işlere ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/60980)

53.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 2003-2015 yılları arasında Arsa Ofisi Genel Müdürlüğü tarafından ihale edilen işlere ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/60981)

54.- Kahramanmaraş Milletvekili Mesut Dedeoğlu'nun, son beş yılda kaçak av sebebiyle hakkında işlem yapılan kişilere ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/60982)

55.- Afyonkarahisar Milletvekili Kemalettin Yılmaz'ın, radyolink istasyonlarının denetimine ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/60983)

56.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Cumhurbaşkanlığı Sarayı'nın maliyetine ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/60984)

57.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, bazı gazetelerde yer alan bir iddiaya ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/60985)

58.- Ankara Milletvekili Özcan Yeniçeri'nin, Niğde'de tamamlanamayan bir cami inşaatına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/60986)

59.- Ankara Milletvekili Özcan Yeniçeri'nin, yeni memur alımlarında MİT raporlarının da dikkate alındığı iddialarına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/60987)

60.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Başbakanlığa bağlı kurum ve kuruluşların 2003-2015 yılları arasındaki proje ve yatırımları ile ödenek kullanımına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/60988)

61.- İstanbul Milletvekili İhsan Özkes'in, Düzce'nin Kaynaşlı ilçesinde havari olduğunu iddia eden bir imam bulunduğu dair haberlere ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/60989)

62.- İstanbul Milletvekili İhsan Özkes'in, Eskişehir'in Odunpazarı ilçesinde bir köyde tarihi bir caminin yandığına dair haberlere ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/60990)

63.- İstanbul Milletvekili Abdullah Levent Tüzel'in, Sivas Demir Çelik A.Ş.'de çalışan işçilerin durumuna ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/60991)

64.- Hatay Milletvekili Adnan Şefik Çirkin'in, Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü'nün bir raporunda yer alan bilgilere ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/60992)

65.- Hatay Milletvekili Adnan Şefik Çirkin'in, internet üzerinden yayın yapan televizyon kanallarına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/60993)

66.- Hatay Milletvekili Adnan Şefik Çirkin'in, kriptolu telefonların dinlenmesine ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/60994)

67.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıku'lu'nun, bağı kurum ve kuruluşların 2003-2015 yılları arasındaki proje ve yatırımları ile ödenek kullanımına ilişkin Başbakan Yardımcısı'ndan (Bölent Arıncı) yazılı soru önergesi (7/60995)

68.- İstanbul Milletvekili Aydın Ağan Ayaydın'ın, bir şirketin Borsa İstanbul'dan çıkma sürecine ilişkin Başbakan Yardımcısı'ndan (Ali Babacan) yazılı soru önergesi (7/60996)

69.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, TMSF'nin yönetimini devraldığı bir bankaya atanan yeni yönetime ilişkin Başbakan Yardımcısı'ndan (Ali Babacan) yazılı soru önergesi (7/60997)

70.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıku'lu'nun, bağı kurum ve kuruluşların 2003-2015 yılları arasındaki proje ve yatırımları ile ödenek kullanımına ilişkin Başbakan Yardımcısı'ndan (Ali Babacan) yazılı soru önergesi (7/60998)

71.- Kırklareli Milletvekili Turgut Dibek'in, 8 şubat 2015 tarihinde İstanbul'da yapılan bir mitingın TRT tarafından haber olarak verilip verilmediğine ilişkin Başbakan Yardımcısı'ndan (Yalçın Akdoğan) yazılı soru önergesi (7/60999)

72.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıku'lu'nun, bağı kurum ve kuruluşların 2003-2015 yılları arasındaki proje ve yatırımları ile ödenek kullanımına ilişkin Başbakan Yardımcısı'ndan (Yalçın Akdoğan) yazılı soru önergesi (7/61000)

73.- Ankara Milletvekili Zühal Topcu'nun, velayet altında bulunan çocuklara ilişkin Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61023)

74.- Iğdır Milletvekili Pervin Buldan'ın, küçük yaşta evlilikler ve çocuk istismarına karşı yapılan çalışmalara ilişkin Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61024)

75.- şanlıurfa Milletvekili İbrahim Ayhan'ın, kadına yönelik şiddete ilişkin Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61025)

76.- şanlıurfa Milletvekili İbrahim Ayhan'ın, bakıma muhtaç çocuklara ve sevgi evlerine ilişkin Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61026)

77.- şanlıurfa Milletvekili İbrahim Ayhan'ın, engellilere yönelik olarak sağılanan evde bakım maaşına ilişkin Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61027)

78.- İzmir Milletvekili Rahmi Aşkın Türel'i'nin, Dünya Ekonomik Forumu'nun yayımladığı 2014 Küresel Cinsiyet Eşitsizliği Raporu'nda Türkiye'nin durumuna ilişkin Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61028)

79.- İstanbul Milletvekili Durmuşalı Torlak'ın, İstanbul'un bir mahallesinde son on yıldaki boşanma oranına ilişkin Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61029)

80.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıku'lu'nun, Bakanlığa bağı kurum ve kuruluşların 2003-2015 yılları arasındaki proje ve yatırımları ile ödenek kullanımına ilişkin Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61030)

81.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıku'lu'nun, Bakanlığa bağı kurum ve kuruluşların 2003-2015 yılları arasındaki proje ve yatırımları ile ödenek kullanımına ilişkin Avrupa Birliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61031)

82.- Kocaeli Milletvekili Mehmet Hilal Kaplan'ın, TÜBİTAK'ın Gebze'de bulunan bir arazisine AVM inşa edileceğı iddialarına ilişkin Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61032)

83.- İstanbul Milletvekili Süleyman Çelebi'nin, ÇAYKUR ile ilgili Bakanlık tarafından 6365 sayılı Kanun'a aykırı olarak yapılan yetkili sendika tespitine ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61033)

84.- İstanbul Milletvekili Abdullah Levent Tüzel'in, Mersin'in Erdemli ilçesinde üç işçinin hayatını kaybettiği yangının çıktığı fabrikanın denetimine ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61034)

85.- İstanbul Milletvekili Şafak Pavay'in, seramik üretiminde çalışan işçilerin meslek hastalıklarının önlenmesine ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61035)

86.- Bartın Milletvekili Muhammet Rıza Yalçınkaya'nın, Amasra'da faaliyet gösteren bir maden şirketinin yer altında çalışan işçilere çift asgari ücret ödememesine ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61036)

87.- Giresun Milletvekili Selahattin Karaahmetoğlu'nun, 2002-2014 yılları arasında Giresun'da kadınların ve erkeklerin işgücüne katılımına ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61037)

88.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıku'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşların 2003-2015 yılları arasındaki proje ve yatırımları ile ödenek kullanımına ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61038)

89.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, memur kadrosuna geçirilen sözleşmeli personelin nakil yasağına ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61039)

90.- Mersin Milletvekili Ali Öz'ün, Bakanlığın 2014 yılı bütçesinden yapılan harcamalara ve Mersin'e yönelik yatırımlara ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61040)

91.- Ankara Milletvekili Özcan Yeniçeri'nin, Rize Ardeşen'de açılan Sosyal Güvenlik Merkezi binasına ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61041)

92.- İstanbul Milletvekili Abdullah Levent Tüzel'in, Sivas Demir Çelik A.Ş.'de çalışan işçilerin durumuna ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61042)

93.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, İstanbul'da Haydarpaşa Numune Eğitim ve Araştırma Hastanesinin yanında yapılan otopark inşaatına ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61043)

94.- İzmir Milletvekili Rahmi Aşkın Türeli'nin, İzmir'in Çeşme ilçesindeki bir toplu konut projesine ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61044)

95.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Ankara'da riskli alan ilan edilen bir mahalleye ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61045)

96.- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Gebze Bilişim Vadisi'nde arazisi olan vatandaşların yaşadığı mağduriyete ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61046)

97.- Mardin Milletvekili Erol Dora'nın, Mekânsal Planlar Yapım Yönetmeliği'ne ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61047)

98.- Muş Milletvekili Demir Çelik'in, Riva Deresi'ndeki kirliliğe ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61048)

99.- İstanbul Milletvekili Sebahat Tuncel'in, İstanbul'un Sarıyer ilçesinde yapımı planlanan hayvan barınağına ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61049)

100.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanırkulu'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşların 2003-2015 yılları arasındaki proje ve yatırımları ile ödenek kullanımına ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61050)

101.-Mersin Milletvekili Ali Öz'ün, Bakanlığın 2014 yılı bütçesinden yapılan harcamalara ve Mersin'e yönelik yatırımlara ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61051)

102.-Ankara Milletvekili Özcan Yeniçeri'nin, TOKİ tarafından teslim edilmeyen konutlara ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61052)

103.-Ankara Milletvekili Özcan Yeniçeri'nin, 2002-2015 yılları arasında Bakanlık ile bağlı kurum ve kuruluşlarca satın alınan kurulum ve montaj hizmetlerine ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61053)

104.-Bursa Milletvekili İlhan Demiröz'ün, Bursa'nın Yenişehir ve İznik ilçeleri sınırında ruhsat verilen taş ocağının çevreye etkisine ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61054)

105.-İzmir Milletvekili Aytun Çıray'ın, Gezi Olaylarıyla ilgili Avrupa Konseyine gönderilen rapora ilişkin Dışişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61055)

106.-İstanbul Milletvekili Ali Özgündüz'ün, Ermenistan tarafından esir alınan Azerbaycan vatandaşları ile ilgili girişimlere ilişkin Dışişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61056)

107.-Adana Milletvekili Osman Faruk Loğoğlu'nun, New York'taki Türkevî inşaatı projesine ilişkin Dışişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61057)

108.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanırkulu'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşların 2003-2015 yılları arasındaki proje ve yatırımları ile ödenek kullanımına ilişkin Dışişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61058)

109.-Ankara Milletvekili Özcan Yeniçeri'nin, 2002-2015 yılları arasında Bakanlık ile bağlı kurum ve kuruluşlarca satın alınan kurulum ve montaj hizmetlerine ilişkin Dışişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61059)

110.-İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Elazığ Belediyesinde yapılan bir ihalede Belediyenin zarara uğratıldığına dair iddialara ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61108)

111.-İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Elazığ Belediyesinde yapılan bir ihalede Belediyenin zarara uğratıldığına dair iddialara ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61109)

112.-İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Elazığ Belediyesinde yapılan bir ihalede Belediyenin zarara uğratıldığına dair iddialara ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61110)

113.-İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Elazığ Belediyesinde yapılan bir ihalede Belediyenin zarara uğratıldığına dair iddialara ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61111)

114.-İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Elazığ Belediyesinin zarara uğratıldığı iddiasına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61112)

115.-İstanbul Milletvekili Abdullah Levent Tüzel'in, IŞİD militanlarının Türkiye'de yetiştiği iddiasına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61113)

116.-Malatya Milletvekili Veli Ağbaba'nın, son bir yılda yaşanan şüpheli paket ve bomba vakalarına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61114)

117.-Ankara Milletvekili Özcan Yeniçeri'nin, Bingöl Belediyesinin dilencilerle ilgili yaptığı bir uygulamaya ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61115)

118.-Ankara Milletvekili Özcan Yeniçeri'nin, Batman'da sokaklarda satılan suç aletlerine ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61116)

119.-Balıkesir Milletvekili Haluk Ahmet Gümüş'ün, Balıkesir'in Balya ilçesinin mahallelerindeki altyapı sorunlarının giderilmesine ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61117)

120.-Balıkesir Milletvekili Haluk Ahmet Gümüş'ün, Balıkesir'in Altıeylül ilçesinin mahallelerindeki altyapı sorunlarının giderilmesine ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61118)

121.-Balıkesir Milletvekili Haluk Ahmet Gümüş'ün, Balıkesir'in Sındırgı ilçesine bağlı bir mahallenin altyapı sorunlarının giderilmesine ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61119)

122.-Balıkesir Milletvekili Haluk Ahmet Gümüş'ün, Balıkesir'in Susurluk ilçesine bağlı mahallelerdeki altyapı sorunlarının giderilmesine ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61120)

123.-Balıkesir Milletvekili Haluk Ahmet Gümüş'ün, Balıkesir'in Kepsut ilçesine bağlı bir mahallenin altyapı sorunlarının giderilmesine ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61121)

124.-Balıkesir Milletvekili Haluk Ahmet Gümüş'ün, Balıkesir'in Savaştepe ilçesine bağlı bir mahallenin altyapı sorunlarının giderilmesine ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61122)

125.-Balıkesir Milletvekili Haluk Ahmet Gümüş'ün, Balıkesir'in İvrindi ilçesine bağlı bir mahallenin altyapı sorunlarının giderilmesine ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61123)

126.-Balıkesir Milletvekili Haluk Ahmet Gümüş'ün, Balıkesir'in Karesi ilçesinin mahallelerindeki altyapı sorunlarının giderilmesine ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61124)

127.-Balıkesir Milletvekili Haluk Ahmet Gümüş'ün, Balıkesir'in Bigadiç ilçesinin mahallelerindeki altyapı sorunlarının giderilmesine ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61125)

128.-Balıkesir Milletvekili Haluk Ahmet Gümüş'ün, Balıkesir'in Dursunbey ilçesinin mahallelerindeki altyapı sorunlarının giderilmesine ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61126)

129.-Şırnak Milletvekili Faysal Sarıyıldız'ın, sınırı geçmeye çalışan bir sivilin öldürüldüğü iddiasına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61127)

130.-İstanbul Milletvekili Ali Özgündüz'ün, bir vakıf ile İstanbul'daki bir ilçe belediyesi arasında imzalanan protokole ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61128)

131.-İstanbul Milletvekili Ali Özgündüz'ün, kapatılan il özel idarelerinin büyükşehir belediyelerine devredilen borç, alacak ve davalarına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61129)

132.-Diyarbakır Milletvekili Nursel Aydoğan'ın, Tüm Emekliler Sendikasına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61130)

133.-Van Milletvekili Özdal Üçer'in, Van'ın İpekyolu ilçesinde yaşanan bir olaya ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61131)

134.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, sürücü ehliyetlerinin yenilenmesine ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61132)

135.-Ankara Milletvekili Levent Gök'ün, Ankara Büyükşehir Belediyesine bağlı EGO otobüslerinin temizlenmesinde yaşanan aksaklık iddialarına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61133)

136.-Manisa Milletvekili Sakine Öz'ün, Manisa'nın Sarıgöl ilçesindeki asfaltlanmamış yollara ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61134)

137.-İstanbul Milletvekili Abdullah Levent Tüzel'in, İstanbul ilinde bazı belediyelerde taşeron zabıta memuru çalıştırıldığı ve bu kişilerin seyyar satıcılara şiddet uyguladığı iddialarına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61135)

138.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, bir terminal işletmesinin usulsüz olarak aldığı ücretlere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61136)

139.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Şanlurfa'nın bir mahallesindeki su sorununa ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61137)

140.-Ankara Milletvekili Özcan Yeniçeri'nin, Zonguldak'ta ihalesi iptal edilen fen lisesi inşaatına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61138)

141.-Ankara Milletvekili Özcan Yeniçeri'nin, Zonguldak'ta bir binanın yıkımında gerekli tedbirleri almayan sorumlular hakkında yapılan işlemlere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61139)

142.-İstanbul Milletvekili Durmuşali Torlak'ın, İstanbul'un Sancaktepe ilçesine bağlı bir mahallede yaşanan uyuşturucu sorununa ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61140)

143.-İstanbul Milletvekili Umut Oran'ın, Ankara'da bir vatandaşın trafik polislerinin kendisini kelepçelemeye çalışması esnasında kalp krizi geçirerek hayatını kaybetmesine ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61141)

144.-Van Milletvekili Aysel Tuğluk'un, Van Büyükşehir Belediyesinin briket imalathanelerinin toplulaştırılmasına dair Valiliğe yaptığı başvuruya ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61142)

145.-Van Milletvekili Aysel Tuğluk'un, Van İl Özel İdaresine ait taşınmazların devrine ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61143)

146.-Van Milletvekili Aysel Tuğluk'un, Van'da Irak Kürdistan Bölgesel Yönetiminin bayrağını içeren tişört giyen bir kişinin gözaltına alınmasına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61144)

147.-Antalya Milletvekili Gürkut Acar'ın, trafik cezalarına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61145)

148.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşların 2003-2015 yılları arasındaki proje ve yatırımları ile ödenek kullanımına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61146)

149.-Hatay Milletvekili Mehmet Ali Ediboğlu'nun, Suriye'den gelen sığınmacılara vatandaşlık verilerek seçimlerde oy kullandırılacağına dair iddialara ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61147)

150.-Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Bakanlık bünyesinde kurulan bir daire başkanlığına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61148)

151.-Ankara Milletvekili Özcan Yeniçeri'nin, Zonguldak Ereğli'de bir yolda oluşan derin çukurlara ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61149)

152.-Ankara Milletvekili Özcan Yeniçeri'nin, TOKİ Kuzey Ankara Konutlarında ikamet eden vatandaşların bazı sorunlarına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61150)

153.-Ankara Milletvekili Özcan Yeniçeri'nin, Zonguldak'ta yapılan bombalı terör saldırıları ve güvenlik tedbirleri konulu bilgilendirme toplantısının benzerlerinin ülke genelinde yapılması adına yürütülen çalışmalara ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61151)

154.-Ankara Milletvekili Özcan Yeniçeri'nin, can ve mal kayıplı trafik kazalarına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61152)

155.-Ankara Milletvekili Özcan Yeniçeri'nin, son on iki ayda sınır ötesinden açılan ateş sonucu yaralanan ve ölen vatandaşlara ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61153)

156.-Ankara Milletvekili Özcan Yeniçeri'nin, son otuz altı ayda Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgelerindeki illerde ele geçirilen silah ve mühimmata ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61154)

157.-Ankara Milletvekili Özcan Yeniçeri'nin, okullarda öğretmenlere yönelik şiddet olaylarına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61155)

158.-Ankara Milletvekili Özcan Yeniçeri'nin, Niğde'de zor şartlarda yaşayan bir aileye ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61156)

159.-Ankara Milletvekili Özcan Yeniçeri'nin, Niğde Akkaya Barajı'ndan yayılan kötü kokunun giderilmesine ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61157)

160.-Ankara Milletvekili Özcan Yeniçeri'nin, Mobese kameralarının il ve ilçelere göre dağılımına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61158)

161.-Ankara Milletvekili Özcan Yeniçeri'nin, 2002-2015 yılları arasında satın alınan Mobese kameralarına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61159)

162.-Ankara Milletvekili Özcan Yeniçeri'nin, tahrip edilen Mobese kameralarına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61160)

163.-Ankara Milletvekili İzzet Çetin'in, belediyeler tarafından açılan kadın konukevi ve çocuk konukevi sayılarına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61161)

164.-Diyarbakır Milletvekili Nursel Aydoğan'ın, üniversite yönetimleri ve emniyet güçlerinin öğrencilerin haklarını ihlal eden çalışmalar yaptıklarına dair iddialara ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61162)

165.-Van Milletvekili Özdal Üçer'in, Gaziantep'in Şahinbey ilçesinde çıkan olayların ortasında kalarak yaralanan engelli bir öğrenci hakkında hazırlanan fezlekeye ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61163)

166.-İzmir Milletvekili Aytun Çıray'ın, İzmir Kalkınma Ajansına merkezi bütçeden kaynak aktarılmamasına ilişkin Kalkınma Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61166)

167.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıku'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşların 2003-2015 yılları arasındaki proje ve yatırımları ile ödenek kullanımına ilişkin Kalkınma Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61167)

168.-Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, kültürel unsurların tanıtımına ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61168)

169.-Muş Milletvekili Demir Çelik'in, Muş'ta gerçekleştirilecek kültür ve turizm yatırımlarının 2015 yılı bütçesindeki payına ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61169)

170.-Van Milletvekili Özdal Üçer'in, Van'ın Başkale ilçesinde bulunan Aziz Bartholomeus Manastırı'nın restorasyonuna ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61170)

171.-Giresun Milletvekili Selahattin Karaahmetoğlu'nun, Giresun ilinin sanatsal ve kültürel faaliyetler için salon ihtiyacının karşılanmasına ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61171)

172.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıku'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşların 2003-2015 yılları arasındaki proje ve yatırımları ile ödenek kullanımına ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61172)

173.-Ankara Milletvekili Özcan Yeniçeri'nin, 2002-2015 yılları arasında Bakanlık ile bağlı kurum ve kuruluşlarca satın alınan kurulum ve montaj hizmetlerine ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61173)

174.-İzmir Milletvekili Mehmet Ali Susam'ın, sinema işletmelerine ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61174)

175.-Balıkesir Milletvekili Haluk Ahmet Gümüş'ün, kamu ihalelerinin gazetelerde yayımlanmasına ilişkin Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61175)

176.-Adana Milletvekili Seyfettin Yılmaz'ın, Toroslar EDAŞ'ın özelleştirme koşullarını yerine getirip getirmediğine ilişkin Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61176)

177.-Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Ankara'daki bir mahallenin akıbetine ilişkin Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61177)

178.-Kütahya Milletvekili Alim Işık'ın, defterdarlıklarda çalışan sivil savunma uzmanlarına ilişkin Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61178)

179.-Kütahya Milletvekili Alim Işık'ın, bir elektrik dağıtım şirketinin özelleştirilmesi sonrasında iş akitleri feshedilen 4/C'li çalışanların tazminatlarının ödenmediği iddiasına ilişkin Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61179)

180.-İstanbul Milletvekili Durmuşali Torlak'ın, İstanbul'un bir mahallesinde ecrimisil yükümlüsü vatandaşların sayısına ilişkin Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61180)

181.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıku'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşların 2003-2015 yılları arasındaki proje ve yatırımları ile ödenek kullanımına ilişkin Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61181)

182.-Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, akaryakıt fiyatlarındaki vergi miktarına ilişkin Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61182)

183.-Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Cumhurbaşkanlığı Sarayı'nın maliyetine ilişkin Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61183)

184.-Hatay Milletvekili Adnan Şefik Çirkin'in, 2010-2014 yılları arasında düzenlenen yaygın eğitim kurslarına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61184)

185.-Ankara Milletvekili Zühal Topcu'nun, karma eğitimin kaldırılmasına yönelik iddialara ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61185)

186.-Ankara Milletvekili Zühal Topcu'nun, ÖSYM'nin bazı sınav soru ve cevaplarını yayımlamamasına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61186)

187.-Ankara Milletvekili Zühal Topcu'nun, özel eğitim öğretmenliğine ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61187)

188.-Mardin Milletvekili Gülser Yıldırım'ın, Kürtçe öğretmeni atamalarına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61188)

189.-İzmir Milletvekili Rahmi Aşkın Türeli'nin, İzmir'deki bazı okullar hakkındaki deprem dayanıklılık raporuna ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61189)

190.-Diyarbakır Milletvekili Nursel Aydoğan'ın, bir öğretmen hakkında siyasi parti etkinliğine katılma gerekçesiyle soruşturma açılmasına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61190)

191.-İstanbul Milletvekili Abdullah Levent Tüzel'in, Zonguldak'ta öğrencilere karne hediyesi olarak dağıtılan yaz Kur'an kursları kitaplarına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61191)

192.-Ankara Milletvekili Özcan Yeniçeri'nin, e-okul sistemine proje ödevi alan öğrencilerle ilgili bilgilerin girilebilmesine yönelik yürütülen çalışmalara ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61192)

193.-İzmir Milletvekili Oktay Vural'ın, Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi ile ilgili bazı iddialara ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61193)

194.-Kocaeli Milletvekili Hurşit Güneş'in, Kocaeli'de bir öğretmenin başka bir okula tayin edilmesine ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61194)

195.-Giresun Milletvekili Selahattin Karaahmetoğlu'nun, Giresun Özel Eğitim Mesleki Eğitim Merkezinin ihtiyaçlarının karşılanmasına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61195)

196.-Ankara Milletvekili Özcan Yeniçeri'nin, üniversitelerin acil yardım ve afet yönetimi bölümlerine İngilizce hazırlık sınıfı uygulaması getirilmesine yönelik çalışmalara ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61196)

197.-Ankara Milletvekili Özcan Yeniçeri'nin, üniversitelerin acil yardım ve afet yönetimi bölümlerinin kontenjanlarının ve akademik kadrolarının belirlenmesine yönelik çalışmalara ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61197)

198.-Ankara Milletvekili Özcan Yeniçeri'nin, acil yardım ve afet yönetimi lisans mezunlarına unvan ve kadro verilmesine yönelik çalışmalara ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61198)

199.-Ankara Milletvekili Özcan Yeniçeri'nin, 2002-2015 yılları arasında tespit edilen sahte diploma sayısına ve diploma sahteciliğinin önlenmesine yönelik çalışmalara ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61199)

200.-Kütahya Milletvekili Alim Işık'ın, proje okulu olarak belirlenen okullara ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61200)

201.-Ankara Milletvekili Özcan Yeniçeri'nin, eğitimli tarım çalışanı sayısının artırılması ve tarım meslek liseleri açılmasına yönelik çalışmalara ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61201)

202.-Antalya Milletvekili Arif Bulut'un, Antalya'da irtikap suçlaması ile yargılanan bir okul müdürünün halen görevini devam ettirmesine ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61202)

203.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıku'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşların 2003-2015 yılları arasındaki proje ve yatırımları ile ödenek kullanımına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61203)

204.-Mersin Milletvekili Ali Öz'ün, Bakanlığın 2014 yılı bütçesinden yapılan harcamalara ve Mersin'e yönelik yatırımlara ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61204)

205.-Ankara Milletvekili Özcan Yeniçeri'nin, Niğde'de bazı okullarda kaloriferlerin yanmadığı iddialarına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61205)

206.-İstanbul Milletvekili Fatma Nur Serter'in, internet üzerinden TEOG, YGS ve LYS'ye yönelik hazırlık eğitimi veren kurumlara ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61206)

207.-İstanbul Milletvekili Fatma Nur Serter'in, YEĞİTEK Genel Müdürlüğü hakkında çeşitli iddialara ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61207)

208.-İstanbul Milletvekili Atila Kaya'nın, Bakanlığın idareci ataması için yaptığı bir mülakata ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61208)

209.-Ankara Milletvekili Zühal Topcu'nun, son on yılda devlet binası inşaatına özgülünmek üzere kamulaştırılan arazilere ilişkin Milli Savunma Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61209)

210.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 2013 ve 2015 yılları için zorunlu askerlik sırasında ölenlerle ilgili verilere ilişkin Milli Savunma Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61210)

211.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşların 2003-2015 yılları arasındaki proje ve yatırımları ile ödenek kullanımına ilişkin Milli Savunma Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61212)

212.-Antalya Milletvekili Gürkut Acar'ın, bedelli askerlik uygulamasına ilişkin Milli Savunma Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61213)

213.-Ankara Milletvekili Özcan Yeniçeri'nin, 2002-2015 yılları arasında Bakanlık ile bağlı kurum ve kuruluşlarca satın alınan kurulum ve montaj hizmetlerine ilişkin Milli Savunma Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61214)

214.-Ankara Milletvekili Özcan Yeniçeri'nin, Türk Silahlı Kuvvetlerine açılan tazminat davalarına ilişkin Milli Savunma Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61215)

215.-Kırklareli Milletvekili Turgut Dibek'in, Kırklareli'deki su kaynaklarının kirlenmesine ilişkin Orman ve Su İşleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61216)

216.-Van Milletvekili Özdal Üçer'in, Van'ın Çaldıran ilçesine bağlı iki köyün içme ve sulama suyu projelerine ilişkin Orman ve Su İşleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61217)

217.-İstanbul Milletvekili Ali Özgündüz'ün, Ünlendi Barajı'nın inşaatına ilişkin Orman ve Su İşleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61218)

218.-Ankara Milletvekili Özcan Yeniçeri'nin, meteorolojik verilerin çiftçilere sağlıklı ve hızlı bir şekilde ulaştırılmasına yönelik çalışmalara ilişkin Orman ve Su İşleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61219)

219.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşların 2003-2015 yılları arasındaki proje ve yatırımları ile ödenek kullanımına ilişkin Orman ve Su İşleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61220)

220.-Ankara Milletvekili Özcan Yeniçeri'nin, 2002-2015 yılları arasında Bakanlık ile bağlı kurum ve kuruluşlarca satın alınan kurulum ve montaj hizmetlerine ilişkin Orman ve Su İşleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61221)

221.-Ankara Milletvekili Özcan Yeniçeri'nin, Su Çerçeve Yasası çıkartılmasına yönelik bir çalışma olup olmadığına ilişkin Orman ve Su İşleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61222)

222.-Ankara Milletvekili Özcan Yeniçeri'nin, Niğde Narlı Göl'de meydana gelen balık ölümlerine ilişkin Orman ve Su İşleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61223)

223.-Ankara Milletvekili Özcan Yeniçeri'nin, Niğde Akkaya Barajı'ndan yayılan kötü kokunun giderilmesine ilişkin Orman ve Su İşleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61224)

224.-İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, İstanbul'da Haydarpaşa Numune Eğitim ve Araştırma Hastanesinin yanında yapılan otopark inşaatına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61225)

225.-Şanlıurfa Milletvekili İbrahim Ayhan'ın, Şanlıurfa'daki Ağız ve Diş Sağlığı Merkezine ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61226)

226.-Ağrı Milletvekili Halil Aksoy'un, Ağrı Devlet Hastanesinde giderilmeyen bir teknik arıza nedeniyle iki hastanın hayatını kaybetmesine ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61227)

227.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıku'nun, Ağrı Devlet Hastanesinin yoğun bakım ünitesinde yaşanan bir olaya ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61228)

228.-Konya Milletvekili Atilla Kart'ın, Konya Beyhekim Devlet Hastanesi ve Konya Eğitim ve Araştırma Hastanesindeki usulsüzlük ve yolsuzluk iddialarına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61229)

229.-İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Ağrı Devlet Hastanesinin yoğun bakım ünitesinde yaşanan bir olaya ve hastanelerin teknik donanımına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61230)

230.-Adana Milletvekili Ümit Özgümüş'ün, ebe ve hemşire atamalarına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61231)

231.-Ankara Milletvekili Özcan Yeniçeri'nin, antibiyotik kullanımının kontrol altına alınmasına yönelik çalışmalara ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61232)

232.-Ankara Milletvekili Özcan Yeniçeri'nin, Zonguldak Ereğli Devlet Hastanesinde meydana geldiği iddia edilen bir olaya ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61233)

233.-Ankara Milletvekili Özcan Yeniçeri'nin, Bartın Kozcağız'da yaşamına devam edebilmesi için her gün on ünite kana ihtiyaç duyan bir çocuğun ihtiyacının karşılanmasına yönelik alınan tedbirlere ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61234)

234.-Ankara Milletvekili Özcan Yeniçeri'nin, Sivas'ın Yıldızeli ilçesinde karaciğer nakli gereken bir vatandaşa ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61235)

235.-Tekirdağ Milletvekili Emre Köprülü'nün, Tekirdağ'ın Süleymanpaşa ilçesine yapılması planlanan 400 Yataklı Bölge Hastanesine ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61236)

236.-Diyarbakır Milletvekili Nursel Aydoğan'ın, kamu hastanelerinde kürtaj yapılmadığına dair iddialara ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61237)

237.-Diyarbakır Milletvekili Nursel Aydoğan'ın, Ankara Onkoloji Eğitim ve Araştırma Hastanesinde hasta muayene raporlarında ırk seçeneğinin bulunduğu dair iddialara ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61238)

238.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıku'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşların 2003-2015 yılları arasındaki proje ve yatırımları ile ödenek kullanımına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61239)

239.-Mersin Milletvekili Ali Öz'ün, Bakanlığın 2014 yılı bütçesinden yapılan harcamalara ve Mersin'e yönelik yatırımlara ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61240)

240.-Ankara Milletvekili Özcan Yeniçeri'nin, 2002-2015 yılları arasında Bakanlık ile bağlı kurum ve kuruluşlarca satın alınan kurulum ve montaj hizmetlerine ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61241)

241.-Ankara Milletvekili Özcan Yeniçeri'nin, Niğde Devlet Hastanesinde bir bilgisayarın patlaması sebebiyle yaralanan kişilere ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61242)

242.-İzmir Milletvekili Alaattin Yüksel'in, İzmir'de 2002-2014 yılları arasında hizmet alımı yoluyla istihdam edilen işçi sayısına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61243)

243.-Van Milletvekili Özdal Üçer'in, Gaziantep'in Şahinbey ilçesinde çıkan olayların ortasında kalarak yaralanan engelli bir lise öğrencisinin tedavisi bitirilmeden taburcu edilmesine ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61244)

244.-Muş Milletvekili Demir Çelik'in, bir hastanenin düzenleyeceği rapor için hastanın ırk bilgisini istediği iddiasına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61245)

245.-Ağrı Milletvekili Halil Aksoy'un, cezaevlerindeki bulaşıcı hastalıklara ve alınan önlemlere ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61246)

246.-İzmir Milletvekili Ertuğrul Günay'ın, İzmir'deki çeşitli çalışma ve projelere ilişkin Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61247)

247.-İzmir Milletvekili Rahmi Aşkın Türeli'nin, bazı internet sitelerine erişimin engellenmesine ilişkin Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61248)

248.-İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, bir uçağa ilişkin Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61249)

249.-Van Milletvekili Özdal Üçer'in, Van'ın Gürpınar ilçesindeki yol yapımı çalışmalarına ilişkin Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61250)

250.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıku'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşların 2003-2015 yılları arasındaki proje ve yatırımları ile ödenek kullanımına ilişkin Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61251)

251.-Mersin Milletvekili Ali Öz'ün, Bakanlığın 2014 yılı bütçesinden yapılan harcamalara ve Mersin'e yönelik yatırımlara ilişkin Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61252)

252.-Ankara Milletvekili Özcan Yeniçeri'nin, 2002-2015 yılları arasında Bakanlık ile bağlı kurum ve kuruluşlarca satın alınan kurulum ve montaj hizmetlerine ilişkin Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61253)

253.-Ankara Milletvekili Özcan Yeniçeri'nin, THY tarafından iptal edilen seferlere ilişkin Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61254)

254.-Ankara Milletvekili Özcan Yeniçeri'nin, Rize'de yapımına devam edilen Ovit Tüneli'ne ilişkin Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61255)

255.-Ankara Milletvekili Özcan Yeniçeri'nin, radyoaktif madde taşıyan bir geminin Türkiye'ye gelip gelmediğine ilişkin Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61256)

256.-Ankara Milletvekili Özcan Yeniçeri'nin, Niğde'ye havaalanı yapılıp yapılmayacağına ilişkin Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61257)

257.-Ankara Milletvekili Özcan Yeniçeri'nin, Marmaray'da meydana gelen arızalara ilişkin Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/61258)

Meclis Araştırması Önergeleri

1.- Mersin Milletvekili Aytuğ Atıcı ve 20 Milletvekilinin, SSPE hastalarının sorunlarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis Araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1278) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.12.2012)

2.- HDP Grubu adına Grup Başkanvekili Iğdır Milletvekili Pervin Buldan'ın, meslek hastalıklarının ve meslek hastalarının sorunlarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis Araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1279) (Başkanlığa geliş tarihi: 05.12.2012)

3.- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan ve 20 Milletvekilinin, asker intiharlarının nedenlerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis Araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1280) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.12.2012)

26 Mart 2015 Perşembe

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.03

BAŞKAN: Başkan Vekili Sadık YAKUT

KÂTİP ÜYELER: Bayram ÖZÇELİK (Burdur), Muhammet Bilal MACİT (İstanbul)

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 84’üncü Birleşimini açıyorum.

Toplantı yeter sayısı vardır.

Görüşmelere başlıyoruz.

Gündeme geçmeden önce üç sayın milletvekiline gündem dışı söz vereceğim.

IV.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı, TBMM Başkan Vekili Sadık Yakut’un, 24’üncü Yasama Döneminin son birleşimini yönetmesine ilişkin konuşması

BAŞKAN – Ondan önce, sayın milletvekilleri, millet ruhuyla millet adına fikir hamlelerini hayata geçirmek için görev yaptığımız Türkiye Büyük Millet Meclisinde 24’üncü Yasama Döneminin son birleşiminde sizlerle birlikteyiz. Geçen zaman içerisinde, bu çatı altında, bazen büyük bir sevincin oluşturduğu mutluluk rüzgârları dalgalandı yüreğimizde, bazen gönlümüzde kopan fırtınalar sardı benliğimizi. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Kulağımı ve kalbini millete yöneltmiş bir Meclis olma yönünde, Türkiye Büyük Millet Meclisinin çekim alanı ve güç merkezi olduğunun milletimizce daha iyi anlaşılması ve daha çok takdir edilmesi kaygısını taşıdık her zaman. Halkın verdiği yetkiyi millet meselelerinin çözümü için kullanırken sorumluluk kamçısının omuzlarımıza inişini hissettikçe yer yer öfkelenidik ya da öfkelenirdik birbirimizi. Karşılığını, temsil ettiğimiz insanımızın adına ödeme aşkıyla ortaya koyduğumuz tutum ve davranışlarımızın sonucunda bazen kol kola olduk bu kutsal mekânda, gözlerimizi birbirimizden çevirdik bazen, bazen yüzlerimiz güldü birbirimize, hiç arzu etmememize rağmen bazen akıl reflekslerimizle beden dillerimiz eşgüdüksün hâle geliverdi birdenbire. Sebebi ve sonucu ne olursa olsun, olup bitenlerin ardından, vefanın, zekânın ve vicdanın ağırlık merkezi olan kalplerimizin derinliklerinden gelen samimi bir helalleşme, bütün bu olumsuzlukları yok sayacaktır.

Değerli milletvekilleri, aslında her veda, bir başlangıçtır, hele buluşma tarihi belli değilse hüznün doludur. Veda, aynı zamanda sonsuzluğa açılan bir geçitten sızan kırık dökük kelimeler, sevgiyle ıslatıldığında sulanıp tomurcuklanarak duygular, yepyeni umutlara yol alır durur hep.

Her birimizin bir başka ses, bir başka tercih, bir başka rüzgâr olduğu güzel Türkiye’mizin aynı kalbe bağlı olan farklı damarları olarak, güneş açtığında da yollarımıza kar yağdığında da birbirimize ihtiyacımız her zaman vardır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Zihinsel iklimi sıcak tutacak bireysel ve toplumsal sözleşmenin ön şartı da bu olsa gerek.

En güzel anıları geçmişe yolcu edip hüznün ve mutluluğun tadını, milletin kalbi özgürlüklerinin merkezi Türkiye Büyük Millet Meclisinde bırakırken, birikimiyle sorumluluk ve millet arasında bağ kuracak arkadaşlarıma başarılar diliyor, önümüzdeki dönemde memleketimizin kaderinde söz sahibi olacak arkadaşlarımla demokrasi, insan hakları ve hukukun üstünlüğü yolunda, barış içerisinde yarışmalarını temenni ediyor, hoş kalın, hoşça kalın dileklerle hepinize saygılar sunuyorum. (AK PARTİ sıralarından ayakta alkışlar; CHP, MHP ve HDP sıralarından alkışlar)

Sağ olun, Allah razı olsun. Teşekkür ediyorum.

Gündem dışı ilk söz, Kahramanmaraş ilinin sanayisi ve turizmi hakkında söz isteyen Kahramanmaraş Milletvekili Mesut Dedeoğlu'na aittir.

Buyurun Sayın Dedeoğlu. (MHP sıralarından alkışlar)

V.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI

1.- Kahramanmaraş Milletvekili Mesut Dedeoğlu'nun, Kahramanmaraş ilinin sanayi ve turizmine ilişkin gündem dışı konuşması

MESUT DEDEOĞLU (Kahramanmaraş) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 21 Martta Ankara'da yapmış olduğumuz Milliyetçi Hareket Partisinin 11'inci Büyük Kurultay'ına gelirken ve giderken kaza yapan araçlarımız, otobüslerimiz oldu. Buradan hepsine geçmiş olsun diyorum, hayatlarını kaybedenlere Allah'tan rahmet diliyorum. Bunların bir tanesini de Kahramanmaraş teşkilatımızda yaşadık. Bir otobüsümüz, Kayseri'de kaza yaptı. Birçok arkadaşımız yaralandı ve yine bir dava arkadaşımız olan Mustafa Paksoy'u orada kaybettik. Buradan, Allah'tan rahmet diliyorum. Teşkilatımıza ve Kahramanmaraş'ımıza, Türk milletine, dava arkadaşlarımıza başsağlığı diliyorum, yaralı arkadaşlarımıza acil şifalar diliyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Kahramanmaraş, Türkiye'nin en güzel şehirlerinden bir tanesi. Aynı zamanda da, Kurtuluş Savaşı'nda dış güçlerin, Kahramanmaraş'ı ele geçirmeye çalışmasıyla büyük bir kahramanlık destanı yazmış ve dünyada da madalyalı tek şehir olan Kahramanmaraş. Aynı zamanda, Kahramanmaraş halkı, dedelerinin, atalarının yapmış oldukları bu kahramanlıklardan dolayı da hepsi kahraman torunlarıdır; buradan hepsini, Kahramanmaraş'ı saygılarımla selamlıyorum.

Dört yıldan beri Kahramanmaraş'ın aşağı yukarı bütün problemlerini Meclisin kürsüsünden gündeme getirmeye çalıştım. Gerek yazılı ve sözlü önergelerle gerek kanun teklifleriyle gerekse Meclis araştırma önergeleriyle bir muhalefet partisi milletvekilinin yapmış olduğu ve yapacağı bütün görevleri yerine getirmiş bulunuyorum ama üzülerken ifade ediyorum ki, Kahramanmaraş'ın şu ana kadar hiçbir problemi çözülemedi, bu sıkıntıların hiçbirisi giderilmedi, Kahramanmaraş halkını mutlu edecek, onların refah seviyesini yükseltecek bazı yatırımlar maalesef ki yapılmadı.

Bunlara şöyle kısaca değinecek olursak: İşte, otoyollarımız, bağlantı yollarımız, ilçe yollarımız, Kahramanmaraş'ı ilçelerine bağlayan yollarımız ve ilçelerin köylere bağlanan yolları. Eğitimde Türkiye'nin son sıralarındayız, sağlıkta Türkiye'nin son sıralarındayız, tarım ve hayvancılık yok denecek noktaya gelmiş ve maalesef ki köylerden ilçeye, ilçelerden de şehre göç başlamış durumda. Afşin Elbistan Termik Santralimizin –ki kuzey kazalarımızın büyük bir geçim kaynağı oraya bağlı– birçok problemi var, maalesef ki onlar da yerine gelmedi. Keza, Kahramanmaraş Havaalanı 1991 yılında 940 metre olarak yapılmış stol tipi havaalanıydı, şehir halkı, kendi imkânlarıyla bu hâle getirdi birçok bölümünü ama Türkiye'nin en köhne havaalanı. “Demir yolu gelecek, hızlı tren gelecek.” dediler, maalesef o da gelmedi.

Bununla beraber Kahramanmaraş'ın yer altı kaynakları, tarihî güzelliklerinin içerisinde Germanica -ki dünyada eşi benzeri olmayan bir tarihî güzellik- "Karamaraş" dediğimiz bir bölgede, hâlâ toprağın altında duruyor; istimlak çalışmaları yapılmadı, çok yavaş gidiyor, yeryüzüne çıkmadı ki orayı görmeye gelsinler; yurt içi-yurt dışı, iç turizm-dış turizm Kahramanmaraş için canlansın, ekonomiye katkı sağlasın.

Bunun yanında, Kahramanmaraş'ın en büyük geçim kaynaklarından bir tanesi kuyumculuk mesleğidir; gün yüzüne çıkartılmadı, Türkiye'nin birçok yerinde satılan kuyumculardaki el işçiliğinin tanıtımı yapılmadı.

Keza, abiye ayakkabı, yani gelinlerimizin nişanlarında veya düğünlerinde giymiş olduğu bu ayakkabılar Kahramanmaraş'ta yapılır, maalesef tanıtımı yapılmadı ve çok köhne bir yerde bu imalatı, bu esnaflarımız yerine getirmeye çalışıyorlar.

Bununla beraber, Kahramanmaraş'ın en büyük geçim kaynaklarından bir tanesi bakırcılık el işlemeciliğimiz, krom ve alüminyum çaydanlık ve bakır tencere üzerine, maalesef ki onlara da istenilen nitelikte teşvik verilmedi, istenilen yerlerde çalışma imkânları sağlanmadı, Kahramanmaraş ve Türk ekonomisine istenilen derecede yardımcı olunmadı, teşvik verilmedi.

Yine, Kahramanmaraş'ımızın medarıiftiharı iplik, kumaş ve örme penye konusunda da bir markalaşma durumuna gidilemedi, istenilen teşvikler Kahramanmaraş'a verilemedi.

Velhasıl, Kahramanmaraş halkı mutsuz, Kahramanmaraş halkı yardım bekliyor. Hangi anlamda? Teşviklerin yapılması noktasında ve Kahramanmaraş'a el uzatılması noktasındadır.

Bu duygu ve düşüncelerle hepinizi saygılarımla selamlıyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Gündem dışı ikinci söz, Bitlis ili hakkında söz isteyen Bitlis Milletvekili Vedat Demiröz'e aittir.

Buyurun Sayın Demiröz.

2.- Bitlis Milletvekili Vedat Demiröz'ün, Bitlis iline ilişkin gündem dışı konuşması

VEDAT DEMİRÖZ (Bitlis) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; vadideki güzel şehir Bitlis'le ilgili gündem dışı söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Bitlis, doğuyu güneydoğuya bağlayan doğal geçit, iki nehrin arasındaki vadide kurulan güzel şehir; doğal, tarihî ve kültürel varlıklarıyla bir şaheserler yumağı. Kaleler, anıt mezarlar, kümbetler, hanlar, hamamlar, medreseler ve köprüler... Tarihî dokusunu kaybetmeyen nadir şehirlerimizden birisidir Bitlis.

Beş minaresiyle İhlasiye Medresesi, Bitlis'in en gözde sembolü. İslam dünyasının en büyük anıt mezarlığı da burada. Ahlat Selçuklu Kabristanı, Anadolu'nun "Orhun Abideleri" diye anılan abidevi mezar taşlarıyla ünlü. Bir de kümbetleri var. Van Gölü'nün kuzeybatısını bir hilal gibi çevreleyen Adilcevaz, Ahlat ve Tatvan'ın bir ucunda Süphan, diğer ucunda Nemrut Dağı yer alıyor. Ulaşım açısından şanslı bir merkez Bitlis.

Bitlis, balıyla öne çıkıyor. Bol çiçekli yaylalar mükemmel lezzeti ortaya çıkarmış. Dağ çiçeklerini bilir misiniz? Çok nadir çiçeklerdir. Anıları oldukça yorar ama ortaya öyle bir bal çıkarır ki yemeye doyamazsınız. Tadı ve kokusu nefistir. Dağlardaki şifalı bitkilerle yapılan otlu peyniri, Van Gölü'nün inci kefalı ve kapalı tandırda etin buharda pişirilmesiyle yapılan büryan kebabı en meşhur lezzetleri. Tabii, bunlara Ahlat, Adilcevaz, Hizan ve Mutki'nin cevizini de eklememiz lazım.

Bitlis, insanlık tarihiyle var olmuş ve insani ilişkileriyle varlığını sürdüren bir şehir. Allah, turizm açısından ne varsa vermiş Bitlis'e. Van Gölü kıyısında altın kumsallar, Türkiye'nin en büyük krater gölü, şifalı kaplıcalar, mineralli içmeler, müthiş zirve tırmanışları ve kayak merkezleri... Öyle bir şehir ki âdetâ yok, yok. Yüzmek mi istiyorsunuz, Van Gölü sakin denizlerin en güzeli. Keyifle, gönül rahatlığıyla yüzeceğiniz dalgasız, tehlikesiz sular. Tatvan, Ahlat ve Adilcevaz kumsalları bakir ve tam size göre. Butik otelleri kaliteli ve ucuz. Nemrut'un eteklerinden, sıcak ve soğuk birbirinden değerli sular fışkırıyor. Dünyanın en şifalı içme ve kaplıcalarından biri Güroymak'ta.

Kaymak mı istiyorsunuz? Nemrut'un ve Süphan'ın etekleri kış sporları için biçilmiş kaftan. Dünyanın 2'nci en büyük krater gölünün eteklerinden Van Gölü'ne doğru müthiş bir manzara eşliğinde kayak yapmanın keyfi bir başka.

Tırmanmak mı istiyorsunuz? Seçiminizi yapın. "Kolay ve zahmetsiz bir parkur" diyorsanız: Nemrut Zirvesi. Krater gölünün çevresinde endemik çiçekler ve kuş cıvıltıları eşliğinde bir günlük keyifli bir yürüyüş ne dersiniz? "Adrenalin biraz daha yüksek olmalı." diyorsanız Süphan Dağı zirve tırmanışı tam size göre. Türkiye'nin bu harika zirvesine tırmanmak için iki güne ihtiyacınız var: Bir gece kamp, ertesi sabah tırmanış. Zirvedeki buzul gölüne ulaşmak müthiş bir keyif.

Yürümek mi istiyorsunuz? Van Gölü'nü seyrederek mi, yoksa birbirinden gizemli vadilerde mi? Hizan ve Mutki'nin yeşille bütünleşen vadileri, içinizi rahatlatacak, size huzur verecek güzellikte.

Bitlis mutfağı, et, balık ve bulgura dayanır. Asırlara dayalı zengin kültür ve gelenekler yemeklerde de kendini gösterir.

Yetiştirdiği birbirinden değerli şahsiyetler, tarihî güzellikler, insanın sevecenliği ve misafirperverliği, Bitlis'in öne çıkan özellikleri. Nüfusunun az olmasına bakmayın; "Küçük." deyip geçmeyin; sırtını yüce dağlara yaslamış, o güzel vadideki resim gibi bir şehir sizleri bekliyor.

Hele kızıl kahverengi küfeki taşından yapılmış tek katlı Bitlis evlerinin her biri bir şaheser. Geçmişin sanatla bütünleşen zenginliği, tüm Bitlis evlerine yansımış; dışı başka güzel, içi başka güzel.

Bitlis, Selçuklulardan başlayarak bir üniversiteler şehri olmuş ve asırlar boyunca bilimin her alanında ünlü âlimler yetiştirmiştir.

Ahlat'a o kadar çok cami ve kümbet yapılmış ki kubbelerin çokluğundan dolayı, Buhara'ya verilen "Kubbet-ül İslam" unvanı, Ahlat'a da verilmiştir.

Van Gölü kıyısında âdetâ bir boğaziçi görünümündeki Ahlat, doğal güzelliklerinin yanı sıra tarihî eserleriyle de tam bir açık hava müzesidir. Doğa turizmi, yaz turizmi, kış turizmi, Bitlis turizmi açısından âdetâ biçilmiş kaftan. Hepinizi en kısa zamanda bekliyoruz.

Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

OSMAN AŞKIN BAK (İstanbul) – Davet edersen oradayız ağabey. Ağustosta geliyoruz ağabey, ayırt yerlerimizi.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Gündem dışı üçüncü söz, 22 Mart Dünya Su Günü münasebetiyle söz isteyen Malatya Milletvekili Ömer Faruk Öz'e aittir.

Buyurun Sayın Öz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

3.- Malatya Milletvekili Ömer Faruk Öz'ün, 22 Mart Dünya Su Günü'ne ilişkin gündem dışı konuşması

ÖMER FARUK ÖZ (Malatya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Dünya Su Günü münasebetiyle söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

1992 yılında, Birleşmiş Milletler Çevre ve Kalkınma Konferansı'nda, dünyada giderek azalan su kaynakları ve kullanılabilir temiz suyun kullanılma miktarının artmasıyla beraber su sorununa dikkat çekmek anlamıyla böyle bir günü gün olarak belirtmek ve belirlemek önemli olmuştur.

“Suyun değeri ancak kuyu kuruyunca anlaşılır.” derler. Hakikaten, susuz hayatı düşünmek mümkün bile değildir. Bunu düşünen Adalet ve Kalkınma Partisi iktidarı, iktidara geldiği günden bugüne kadar orman ve su kapsamında yaklaşık 65 milyar, 65 katrilyon lira civarında su ve sulamayla ilgili yatırımlar yapmıştır. Aynı şekilde, seçim bölgem olan Malatya'da da 850 trilyonun üzerinde bir yatırım gerçekleştirmiştir. Bu yatırım içerisinde Turgut Özal Kapıkaya Barajı'mız tamamlanmış, şu anda su tutulmuş; sulama kanallarının da yapımı, inşallah, peyderpey tamamlanarak hizmete girmek üzere önümüzdeki yıl içerisinde tamamıyla tamamlanacak, yaklaşık 40 bin hektar alanın sulaması gerçekleştirilmiş olacaktır.

Yine, Recai Kutan Boztepe Barajı'mızın gövdesi tamamlanmış, su tutulmaya başlanmış; sulama kanallarının da kapalı sistem olarak yapımı hızlı bir şekilde devam etmekte, önümüzdeki yıl içerisinde inşallah o da tamamlanarak hizmete girmiş olacaktır.

Yıllardan beri devam eden ama daha sonra ihalesi iptal edilerek yeni bir ihaleyle daha geniş bir alanı kapsayacak şekilde Yoncalı Barajı'nın ihalesi tamamlanmış, hem baraj yapımı hem de barajla beraber kapalı sistem olarak Yoncalı Barajı'nın sulama sistemlerinin de yapımı devam etmektedir. Bu kapsamda yapılacak olan sulama tüneliyle beraber çok geniş bir alanın sulaması yapılmış olacaktır inşallah.

Yine, aynı şekilde, Aliğa Deresi üzerinde planlanan Aliğa Deresi Barajı'nın da planlama ihalesi yapılmış, firma, çalışmalarına başlamıştır. Beylerderesi'nin üst kısmında bulunan İneknarı Barajı'yla ilgili de planlama ihalesi yapılmış, firma, çalışmalarına başlamıştır. İnşallah, bu yıl içerisinde aynen Beylerderesi üzerinde bir Beylerderesi Göleti yapılmasıyla ilgili de ihale planlaması son noktaya gelmiştir.

Melet Deresi üzerinde yapılacak olan bir barajla, özellikle Akçadağ bölgemizde Suçatı ve Sultansuyu sulamalarına da takviye edilmiş olacaktır.

Yine, Gölsu kapsamında, merkezde Yaygın, Erkenek, Karaçayır, Bıdır, Kurşunlu, Elmalı, Ayvalı, Budaklı ve Karadere göletlerinin ihalesi yapılmış ve birçoğunun da yapım işleri belli bir noktaya gelmiştir.

Yine, şu anda ihale aşamasında olan Hekimhan-Güzelyurt-Karamahmut, Akçadağ-Taşevler, Darende-Çınarlı, Doğanşehir-Söğüt, Darende-Yukarılupınar ve Darende-Ilıca ile Hekimhan-Hasançelebi, Pütürge-Mir Yaylası ve Kubbedağı göletleri ile İzollu (Kale) ilçemizin Bürüstün Göleti'yle ilgili de ihale çalışmaları devam etmektedir. Bu yatırımların tamamlanmasıyla beraber şu anda 128 bin hektar tarım alanı Malatya'da sulanabilirken bunların tamamlanmasıyla beraber, inşallah, 200 bin hektar alan sulanabilir bir hâle gelecektir.

İktidarımız döneminde sadece ülkemizin illerinde değil, Yavru Vatan olan Kuzey Kıbrıs'ta da dünyada ilk defa uygulanan bir sistemle Anamur'dan deniz altından 80 kilometre uzaklığında yılda yaklaşık 70 milyon metreküp suyun gönderileceği bir baraj gerek Anamur'da gerekse de Kıbrıs'ta tamamlanmıştır ve Kuzey Kıbrıs da içme ve kullanma suyuna kavuşacaktır. Ben inanıyorum ki bu su, Kuzey Kıbrıs'ın ihtiyacını karşıladıktan sonra Güney Kıbrıs da bu suyu talep edecektir çünkü onlar da su sıkıntısı yaşamaktadırlar. Dolayısıyla, bu su, inşallah, barış suyu olarak da hizmet vermiş olacaktır.

Yine, iktidarımız döneminde, aynı şekilde, Afrika'nın birçok ülkesinde, 50 derece sıcaklığın altında kavrulmuş, suya ihtiyacı olan insanların, orada yaşayan insanların da su ihtiyacını karşılama noktasında TİKA vasıtasıyla çok önemli su kanalları açılmakta ve artezyenler vurulmakta, suya kavuşmaktadırlar.

Ben, Dünya Su Günü dolayısıyla her birimizin suyu kullanmada gerekli hassasiyeti, gerekli dikkati göstermemiz gerektiğini, israftan kaçınmamız noktasında hassas olmamız gerektiğini belirtir...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖMER FARUK ÖZ (Devamla) - ...başta sayın vekillerimiz olmak üzere bütün milletimizin su gibi aziz olmasını temenni eder, yüce heyetinizi saygıyla selamlarım. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Öztürk, söz talebiniz var.

VI.- AÇIKLAMALAR

1.- Bursa Milletvekili Mustafa Öztürk'ün, 26 Mart Balkan Şehitlerini Anma Günü'ne ilişkin açıklaması

MUSTAFA ÖZTÜRK (Bursa) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Bugün, 26 Mart Balkan Şehitlerini Anma Günü. Bulgaristan'da doğmuş, Türkiye-Bulgaristan Dostluk Grubu Başkanı olarak ve inancını, dilini, kültürünü koruma noktasında oradan göç etmiş bir ailenin ferdi olarak... 1876-1879 Osmanlı-Rus Savaşı'ndan başlayarak Plevne, Balkan Savaşları ve Edirne Muhasarası esnasında gerek çeteler gerekse savaşlarda binlerce şehit verdik inancımızı, vatanımızı korumak için.

Şehitlerimize Allah'tan rahmet diliyorum. Türkiye, geçmişte olduğu gibi bugün de, bundan sonra da Balkanlarda soydaş ve Müslüman kardeşlerimizin hep yanında olacak, onların orada huzurlu yaşaması için de her türlü gerekli desteği verecek, vermeye de devam ediyoruz. Biz de Türkiye-Bulgaristan Dostluk Grubu Başkanı olarak bu konuda birçok çalışma yapıyoruz, projemiz var.

Ben, bu savaşlarda hayatını kaybeden şehitlerimize Allah'tan rahmet diliyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Vural...

2.- İzmir Milletvekili Oktay Vural'ın, 26 Mart Balkan Şehitlerini Anma Günü'ne ilişkin açıklaması

OKTAY VURAL (İzmir) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, dün de Balkan Şehitleri Günü olduğunu ifade etmiştim. Balkan savaşları, bu dram... Açıkçası, evladıfatihan, bu dramları yaşadık. 300 bin şehidimiz var. Saray içinde 20 bin askerimiz aç susuz bırakılarak şehit edildi. Bugün, Balkan Türkü'nü Balkanlarda şehit veren ve bu toprakların, bu vatanın asli sahiplerinden olan ve bu coğrafyayı vatanlaştıran Balkanlarda yaşamış insanların acı duyduğu bir gün. Ben de şehitlerimizi ve Balkanlarda yaşayanları ve bu şekilde Anadolu'yu vatanlaştıranları saygıyla anıyorum. Allah rahmet eylesin.

Hükümet, böyle bir günde, Edirne’de Balkan Şehitlerini Anma Günü düzenlenirken bir sinagog açılışını gerçekleştirmeyi kendine uygun görmüştür ve bunu da açıkcası vatandaşlarımızın takdirine sunuyorum. Gönül isterdi ki bu yönüyle bakıldığında gerçekten Hükümet de böyle bir günde sadece Balkan şehitlerini, bu şehitleri ansa, bir ibadethane açılışıyla ilgili girişimini daha sonraki bir tarihte yapsaydı daha uygun olurdu diye düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Bostancı...

3.- Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı’nın, 26 Mart Balkan Şehitlerini Anma Günü’ne ilişkin açıklaması

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Bugün, Balkan Şehitlerini Anma Günü. Balkan faciasında, o acılı geri çekilişte hayatını kaybeden ve Balkan topraklarında şehit düşen tüm şehitleri rahmetle, minnetle anıyorum.

Balkan harplerinden çıkarılacak çok dersler var. Tarihin yenilgilerini de bugünkü kuşaklara konuşmalı. Tarihin sadece şanlı, zafer dolu sayfalarından ibaret olmadığını görmek gelecek bakımından da öğretici.

Balkan harplerine ilişkin küçük bir ayrıntıyı bugün ders çıkarmak için söylüyorum. İttihat ve Terakkinin kurucularından, Balkanlardaki o acılı geri çekilişte gerçekten de kahramanca bir eylemde, bir huruç harekâtında bulunarak Edirne’yi geri alan kahraman kişidir Enver Paşa. Aynı Enver Paşa’nın Türk dünyasına, İslam dünyasına yönelik ne kadar soylu ve asil düşüncelere sahip kahraman bir kişi olduğunu hepimiz biliriz, Çegan tepelerinde nasıl şehit düştüğünü de biliriz ama aynı zamanda, Sarıkamış faciasının nasıl başfâili olduğunu da biliriz. Sarıkamış’ta askerlerin başında, o karın altında Enver Paşa yürürken, evet, orada donan askerlerin elinden tutmuş, atına bindirmiş, kaftanını çıkartmış, onlara giydirmiştir ama yazlık urbaları içerisinde, lojistik desteği olmayan o insanların o beyaz ölümün altına gömülmesinin faili olmuştur.

Buradan çıkarılacak ders şudur: Kahraman ve soylu olmak yetmiyor, aynı zamanda akıllı olmak gerekir. Enver Paşa, kahramandı ama romantikti, Atatürk, hem kahramandı hem de çok rasyonel bir insandı. İkisini mukayese ederler. Bugün de çıkarılması gereken ders, sadece romantik bir kahramanlık değil, aynı zamanda siyasi bir akıldır.

Saygılarımı sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Hamzaçebi...

4.- İstanbul Milletvekili Mehmet Akif Hamzaçebi’nin, 26 Mart Balkan Şehitlerini Anma Günü’ne ilişkin açıklaması

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Yüz yılı aşkın bir süre önce, 1911 ve 1912 yıllarında yaşadığımız Balkan savaşları, tarihimizin en acıklı, en trajik sayfalarından birisini oluşturur. Balkan savaşlarında Osmanlı İmparatorluğu’nu oluşturan çeşitli milletlerin Osmanlı İmparatorluğu’na karşı bir bağımsızlık mücadelesine girişmesi nedeniyle Osmanlı İmparatorluğu’nun çöküşünü görürüz. 1912 yılının Ekim ayında Adriyatik’ten Çatalca’ya kadar Osmanlı İmparatorluğu tam 170 bin metrekairelik bir alanı kaybeder ve bu alanın kaybıyla

birlikte, bu topraklarda, vatanlarında yaşayan yüz binlerce insan Türkiye'ye, Anadolu'ya doğru göç etmeye başlar. Osmanlı İmparatorluğu'na karşı verilen bu mücadele, Osmanlı İmparatorluğu'na karşı isyan bayrağını açmış olan orduların Çatalca'ya kadar gelerek topraklarımızı işgal etmesi yönündeki çabaları Çatalca'da olağanüstü bir direnişle karşılaşmıştır. Diyebiliriz ki, 1915'teki Çanakkale ruhunun temelleri, işte o 1912'deki Çatalca direnişinde atılmıştır. Çatalca'daki direniş, belki Lozan'ın da, Türkiye Cumhuriyeti'nin de temeli olmuştur diyebiliriz. Çanakkale savaşları, ardından Büyük Millet Meclisinin kuruluşu ve sonrasında 29 Ekim 1923'le birlikte, Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşunun temelinde, Balkan Savaşları gibi, çok acı, çok trajik olayların yaşandığı bir savaş vardır. Yüz binlerce insanımız bu savaşlarda şehit olmuştur.

Ben, böyle bir günde, bu toprakları bize vatan yapan, vatan yapılmasının temelini oluşturan, o yıllarda ölen bu insanlarımızı, şehit olan insanlarımızı, hastalıktan, yokluktan, sürgünden, yolculuktan, soğuktan ölen bu insanlarımızı rahmetle ve şükranla anıyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Baluken...

5.- Bingöl Milletvekili İdris Baluken'in, Yemen'deki krizle ilgili Dışişleri Bakanlığının yaptığı açıklamaya ve AKP Hükümetinin iç ve dış politikada ülkemizi büyük tehlikelere götürecek uygulamalara devam ettiğine ilişkin açıklaması

İDRİS BALUKEN (Bingöl) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; AKP Hükûmeti, gerek dış politikada gerekse de iç politikada ülkemizi büyük tehlikelere götürecek birtakım uygulamalara yelken açmaya devam ediyor. Özellikle dış politikada bugüne kadar yapılan yanlışları defalarca Genel Kurulda da dile getirmiştik. Suriye'de, daha çok Sünni, mezhepçi bir hat üzerinden örülen dış politika Türkiye'yi Orta Doğu'da fiilî savaşın bir parçası hâline getirmişti. Bütün Orta Doğu politikası -Suriye özelinde- aslında bugün itibarıyla iflas etmiş bir duruma gelmişti. Ancak, AKP Hükûmeti, bütün bu iflaslardan ders çıkarmak yerine, bu yanlış, mezhepçi tutum üzerinden yeni birtakım maceralara ülkeyi sürüklemeye devam ediyor.

Bugün de Yemen'de patlak veren krizle ilgili, Dışişleri Bakanlığı bir açıklama yapmıştır. Yemen'de perde arkasında Suudi Arabistan ve İran arasında yaşanan mezhep savaşına, Türkiye taraf olduğunu açık bir şekilde ilan etmiştir. Aslında, bu ilanla birlikte, hâlâ, Orta Doğu, Suriye politikasında yapmış olduğu yanlışları, halkları karşı karşıya getiren tehlikeli mezhep savaşlarının devamcısı pozisyonunda olduğunu bir anlamda bütün dünyaya deklare etmiştir. Bu birinci büyük çelişkidir.

İkinci büyük çelişki de: Yemen'deki bu denklem içerisinde, AKP Hükûmetinin “darbeci” olarak nitelediği Mısır Hükûmetinin de, Mısır'daki darbeci cuntanın da ciddi katkısı olduğunu biliyoruz. AKP bu tavrıyla Mısır'daki bu cunta yönetimiyle de bir araya gelmiş bulunuyor. Bu konuda şu ana kadar Meclise herhangi bir açıklama yapılmamasını kınıyoruz. Ülkeyi savaşın eşiğine getirecek, halkları belki de birbirine boğazlatacak, uzun sürecek bir savaşın tetiğini çekebilecek böylesi gelişmelerle ilgili Dışişleri Bakanlığının bir an önce Genel Kurula bilgilendirme yapması ve bu konuda diğer siyasi parti gruplarının da görüşlerine başvurması son derece önemlidir. Biz başından beri Orta Doğu'nun demokratik geleceğinin halkların iradesine saygı duymaktan, etnik, dinî, mezhebe dayalı çatışmalardan uzak durup demokratik bir geleceği demokratik ulus perspektifi üzerine kurmaktan geçtiğini ifade ediyoruz. Bugün de bu ısrarımızı sürdürüyoruz. Dolayısıyla, AKP Hükûmetinin bu yanlıştan vazgeçmesi gerektiğini ve Meclise de bir an önce bir bilgilendirme yapması gerektiğini ifade ediyoruz.

Bunun bir iç politika yansıması da var. Özellikle, Cumhurbaşkanının orduya öz eleştiri anlamına gelen özür mahiyetindeki konuşmasından sonra içeride de çok vahim gelişmeler oluyor. Genelkurmay ve Genelkurmay Başkanı, siyasete müdahale anlamına gelecek, eski askerî vesayetin çağrışımını tekrar hatırlatacak antidemokratik çıkışlarda bulunuyor. Bununla beraber, bu çıkışlarla beraber, Genelkurmayda bölgenin her tarafında bir operasyon hazırlığı var. En son Mardin’de ve Hakkâri’de yapılan operasyonlarda da yer yer bazı çatışmalar yaşlandı. Yani hem dış politikada hem de iç politikada gerilimi, savaşı, çatışmayı öncülüne alan bir hükümet pratiğiyle karşı karşıyayız. Bunu son derece tehlikeli buluyoruz. Halkların Demokratik Partisi olarak AKP’yi bugünden uyarıyoruz. Savaşın, çatışmadan dolayı bu ülke büyük bedeller ödemiştir, büyük acılar çekmiştir. Bu tutum devam ederse korkarım ki ülkenin demokratik geleceği açısından çok ciddi zorlanmaların, sıkıntıların yaşanabileceği bir eşiğe gelebiliriz diyorum. Bu konuda tekrar Hükümeti uyarıyoruz diyorum, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Vereceğim Sayın Bostancı, bir saniye.

Sayın Sait...

6.- İzmir Milletvekili Rifat Sait’in, 26 Mart Balkan Şehitlerini Anma Günü’ne ilişkin açıklaması

RIFAT SAİT (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Bugün, Balkan Şehitlerini Anma Günü. Ben de bu vesileyle bütün Balkan şehitlerini rahmetle ve minnetle anıyorum.

Balkanlar, gerçekten ders alınması gereken bir yer, önemli bir yer. Ailemin Balkanlardan gelmesiyle, bu bakımdan önemli ve ben, Balkanların şu anda karışıklık içerisinde kaynadığını da burada hatırlatmak istiyorum; Kosova’da karışıklık devam ediyor, Arnavutluk’ta karışıklık devam ediyor, Makedonya’da keza aynı sıkıntılar devam ediyor. Ama bütün bunlar bizim birlik, beraberlik içinde olmamız gerektiğini gösteren sinyallerdir. Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti TİKA’yla, Yunus Emreyle, Diyanetiyle, Yurt Dışı Türkler Başkanlığıyla, TRT’yle Balkanlarda büyük hizmetler vermektedir. Bunun da karşılığını almaktadır.

Ben, bu vesileyle, Balkanlardan, özellikle Fevzi Çakmak’tan, Mehmet Akif’ten, Atatürk’ten bahsetmek istiyorum, hepsini rahmetle anıyorum. Bütün Balkan şehitlerine de Allah’tan rahmet diliyorum.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Bostancı, buyurun.

7.- Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı’nın, Bingöl Milletvekili İdris Baluken’in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Sayın Başkanım, Sayın Baluken’in açıklamalarını hayretle ve üzüntüyle dinledim.

AK PARTİ’nin bölgedeki siyaseti çok açıktır ve mezhep temelli değildir. Yakın tarihte AK PARTİ iktidarda olduğu süre içerisinde Orta Doğu’ya yönelik yaklaşımına baktığımızda, gerek İran’la ilişkileri gerek Suriye’yle ilişkileri mezhep temelinde değil, temel insani değerler istikametinde olmuştur. O yüzden de, bu referanslar çerçevesinde, kimi zaman yakın, kimi zaman uzak olmuştur. Eğer mezhep temelli bir yaklaşımı olsa, sürekli ve istikrarlı bir şekilde husumete dayalı bir yaklaşım olurdu ki AK PARTİ iktidarları döneminde asla böyle bir dış politikaya rastlanmaz, kendisi de bilir Sayın Baluken’in. Suriye’yle daha düne kadar ne kadar yakındık. Bu da burada çok eleştirildi.

Yemen meselesine gelince, Yemen’de, Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinin 2201 sayılı Kararı’na ve Yemen’de varılan anlaşmalara aykırı bir şekilde, orada olayların önemli faillerinden Husiler bu kararlar hilafına davranarak mevcut Cumhurbaşkanı Hadi’ye, onun Aden’de ilan ettiği başkente yönelik olaylar çıkartmışlardır, kararlara uymamışlardır. Yemen’de yaşanan iç karışıklık bugünün eseri değildir, uzun zamandan beri Yemen bu tür problemlerle karşı karşıyadır. Husilere karşı 10 kadar ülkenin ittifaken, Birleşmiş Milletler kararları istikametinde bir operasyonu söz konusudur. İran da buna itiraz etmektedir.

Türkiye’nin desteklediği Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinin kararıdır, uluslararası meşruiyeti olan bir karardır. Sayın Baluken’in bunu bilmesi gerekir.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Buyurun Sayın Baluken.

8.- Bingöl Milletvekili İdris Baluken’in, Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı’nın yaptığı açıklamadaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

İDRİS BALUKEN (Bingöl) – Sayın Başkan, ben çok açık bir şekilde beklentilerimizi dile getirdim ve burada ülkeyi büyük bir yangının içerisine sürükleyecek durumla ilgili Dışişleri Bakanlığından bir bilgilendirme istediğimizi ifade ettim. Dolayısıyla, burada, Sayın Naci Bostancı’nın kendisini bir Hükümet yetkilisi yerine koyarak ya da Dışişleri Bakanlığının yapması gereken açıklamayı yapmış pozisyonuna koyarak ortaya koymuş olduğu açıklamaları hiçbir şekilde tatmin edici bulmadığımızı ve bu talepteki ısrarımızı sürdürdüğümüzü ifade ediyorum.

Diğer taraftan, benim dile getirdiğim görüşlerle ilgili geliştirmiş olduğu eleştirilerin takdirini halkımıza bırakıyorum. AKP’nin Orta Doğu ve Suriye politikasının hangi hat üzerinden ilerlediğini en iyi halkımız ve bütün dünya halkları takdir ederler. Bugüne kadar Suriye’de destekledikleri grupların, özellikle son dönemde Orta Doğu’da yaşanan, Suriye’de yaşanan katliamlarda nasıl rol aldıklarını bütün dünya biliyor, bu gizli saklı bir şey değil. Bunların tamamı AKP Hükûmetinin yürütmüş olduğu mezhep eksenli dış politikanın getirmiş olduğu felaketlerdir.

Bugünkü durum şu açıdan da vahimdir: Bakın, dünden beri basında yer alan çok vahim bazı haberler var. Türkiye’ye ait bir insansız hava aracının Suriye’de düşürüldüğüne dair, yine, Reyhanlı’da büyük bir füze saldırısıyla meydana gelmiş olan bir patlamaya dair haberleri dünden beri basından okuyoruz. Türkiye AKP Hükûmeti öncülüğünde yürütmüş olduğu dış politikayla halkımızı, Orta Doğu halklarını âdeta bir savaşın...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İDRİS BALUKEN (Bingöl) – ...eşiğine çekecek ısrarını sürdürmeye devam ediyor. Bu kadar vahim bir durum ortadayken Hükûmetin ve Dışişleri Bakanlığının gelip Meclise bilgilendirme yapması şarttır.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

İDRİS BALUKEN (Bingöl) – Biz Grup Başkan Vekilinin şahsi düşüncelerini merak etmiyoruz.

BAŞKAN – Hükümet yetkilisi burada efendim. Tutanaklara da geçti.

Teşekkür ederim.

İDRİS BALUKEN (Bingöl) – Kurumsal olarak Meclisi bilgilendirecek bir muhabiyet arıyoruz.

Teşekkür ederim.

IV.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI (Devam)

2.- Oturum Başkanı, TBMM Başkan Vekili Sadık Yakut'un, 26 Mart Balkan Şehitlerini Anma Günü'ne ilişkin konuşması

BAŞKAN – Biz de Başkanlık Divanı olarak, Balkan Savaşları'nda şehit olanları rahmet ve minnetle anıyoruz, mekânların cennet olsun diyoruz.

Gündeme geçiyoruz.

Başkanlığın Genel Kurula sunuşları vardır.

Meclis araştırması açılmasına ilişkin üç önerge vardır, ayrı ayrı okutuyorum:

VII.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI**A) MECLİS ARAŞTIRMASI ÖNERGELERİ**

1.- Mersin Milletvekili Aytuğ Atıcı ve 20 milletvekilinin, subakut sklerozan panensefalit (SSPE) hastalarının sorunlarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1278)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Subakut Sklerozan Panensefalit (SSPE), kızamık hastalığı sonrasında merkezi sinir sisteminde ortaya çıkan ve çok yavaş ilerleyerek beyni âdeta eriten bir durumdur. Bu hastalık hemen hemen tüm olgularda ölümle sonuçlanır. Bununla birlikte, kızamık aşısı ile önlenabilir bir hastalıktır. Ülkemizde bu hastalığa yakalanan çocukların ve ailelerinin durumunun araştırılması, bu hastalıkla mücadele eden ailelerin durumunun iyileştirilmesi bir ihtiyaçtır.

İstatistiki bilgilerin tutulması ve bildirimleri konusunda sağlıklı bilgilerin oluşturulması ve bilimsel araştırmaların yapılmasının desteklenmesi yönünde kolaylaştırıcı kararlar alınmalı ve teşvik edici çalışmalar yapılmalıdır.

Bu gerekçeler kapsamında, söz konusu hastaların sorunlarını tespit etmek, yaşamlarını kolaylaştırmak ve ailelerin sosyal ve ekonomik gereksinimlerini belirlemek amacıyla Anayasa'mızın 98'inci, TBMM İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri uyarınca Meclis araştırılması açılmasını arz ve teklif ederiz.

Saygılarımızla.

1) Aytuğ Atıcı	(Mersin)
2) Mustafa Sezgin Tanrıkulu	(İstanbul)
3) Aydın Ağan Ayaydın	(İstanbul)
4) Ercan Cengiz	(İstanbul)
5) Levent Gök	(Ankara)
6) Ensar Öğüt	(Ardahan)
7) Aytun Çıray	(İzmir)
8) Engin Altay	(Sinop)
9) Kadir Gökmen Öğüt	(İstanbul)
10) Hasan Ören	(Manisa)
11) Turhan Tayan	(Bursa)

12) Mehmet Ali Ediboğlu	(Hatay)
13) Mehmet Şeker	(Gaziantep)
14) Aylin Nazlıaka	(Ankara)
15) Tolga Çandar	(Muğla)
16) Muharrem Işık	(Erzincan)
17) Ramis Topal	(Amasya)
18) Ferit Mevlüt Aslanoglu	(İstanbul)
19) Ali İhsan Köktürk	(Zonguldak)
20) Ömer Süha Aldan	(Muğla)
21) Selahattin Karaahmetoğlu	(Giresun)

Gerekçe:

Sağlık hizmetleri, sosyal devlet ilkesinden yola çıkarak kişilerin sağlığının korunması, gerektiğinde tedavisinin sağlanması ve esenlendirme çalışmaları şeklinde planlanmalıdır. Halkımızın hastalıklardan korunmasına yönelik tüm önlemlerin alınması Anayasa'nın devlete verdiği bir görevidir. Anayasa'mızda temel haklardan görünmesine rağmen, sağlık hizmeti, on yıllık AKP iktidarında hizmet anlayışından sektör ve kâr kapısı anlayışına dönüştürülmüştür. Oysaki sağlık yönetiminde temel unsur insan olmalıdır.

SSPE'li hastaların yüzde 95'i kaybedilirken hastalığı yenip yaşamını sürdürenler ise çok ağır nörolojik sekeller taşımaktadır. Tedavisi olmayan bu hastalık, hastayı yavaş yavaş beklenen sona doğru sürüklemektedir.

Ülkemizdeki SSPE hastalarının çeşitli uygulamalardan kaynaklanan sorunları olduğu bilinmektedir. Bu sorunlar hastalığın tanınması ve tespitiyle başlamaktadır. SSPE hastalarının hastalık raporu alması mevcut sağlık sisteminde uzun sürmekte ve Sosyal Güvenlik Kurumu raporlarla ilgili olarak çeşitli zorluklar çıkarmakta ve bu hasta grubunun geri dönüşümsüz özelliklerini göz ardı etmektedir. Kırsal alanda yaşayan yurttaşların bazen 150-200 kilometre yol katederek ilgili polikliniklere ulaşabilmesi, tetkik, muayene ve rapor sırasında günlerce beklemesi, yoksulluk sınırında yaşayan aileler için önemli bir yaşam sorunu hâline gelmektedir.

Kendini çocuğun bakımına adanmak zorunda kalan anne babalar, hastane rapor işlemleri, mahkeme vasilik işlemleri, çocukların olağan günlük bakımları arasında çırpınmaktadır. Anne babalar, zamanlarını, imkânlarını bu konuda harcamakta, başka çocuklarına ve kendilerine sosyal anlamda zaman ayıramamaktadır.

Bir başka sorun da ümit vadetmeyen hastalık grubundan olması nedeniyle bazı hastanelerin, yoğun bakım ünitelerinde yatak işgal etmemesi için bu hastaları zaman zaman hastanelere almadığı da görülmektedir.

Çocuk sağlığı ve hastalıkları uzmanı, çocuk nöroloji uzmanı, fizyoterapist, çocuk yoğun bakım, diş hekimi ve psikiyatristin olduğu merkezlerin olması bir ihtiyaç şeklinde ortaya çıkmaktadır. Bu gerekçelerle hastalığın yoğun olduğu bölgelerde SSPE hastaneleri, klinikleri, poliklinikleri kurulması tartışılmalıdır. SSPE Hastalarına Evde Sağlık Hizmeti Sunumu Yönergesi'nin uygulanması konusunda ne derece yardımcı olunduğu ve uygulamadaki aksaklıkların tespit edilmesi gerekmektedir.

Görüldüğü gibi, idari, sosyal ve tıbbi olmak üzere çok sayıda sorunu olan SSPE'li hasta ve ailelerinin sorunlarının tespiti ve bu sorunların giderilmesi için Meclis araştırması gereklidir.

2.- HDP Grubu adına, Grup Başkan Vekili Iğdır Milletvekili Pervin Buldan'ın, meslek ve iş yeri hastalıklarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1279)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Meslek hastalıkları, ve iş yeri hastalıkları, çalışma hayatının sorunlarının başında gelmektedir. Ülkemizdeki işçi sayısına karşılık, resmî verilere göre meslek hastalığı sayısı çok düşük olup Avrupa standartlarının oldukça gerisindedir. Meslek hastalıklarının ve iş yeri hastalıklarının tanıma ve tespit aşamalarının geliştirilmesi, çalışma hayatında meslek hastalıklarının önlenmesini sağlayacak tedbirlerin ve çözüm yollarının bütün yönleriyle araştırılması için Anayasa'nın 98'inci ve İç Tüzük'ün 104 ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis araştırması açılmasını saygılarımla arz ederim.

Pervin Buldan

HDP Grup Başkan Vekili

Iğdır

Gerekçe:

Meslek Hastalıkları, meslekle, işle ilgili hastalıklardır. Meslek hastalıkları çoğunlukla kronik seyirli hastalıklardır ve uzun süreli etkilenme sonucunda meydana gelir. Bu yüzden meslek hastalığı tanımında, bazı mesleklerde çalışıyor olmanın yanı sıra belirli bir iş yerinde uzunca bir süreden beri çalışıyor olma özelliği yer almalıdır. Ülkemizde, SSK ve bu yasaya bağlı olan Sosyal Sigorta Sağlık İşlemleri Tüzüğü'nde meslek hastalığı tanımları şu şekilde verilmektedir: “Meslek hastalıkları, sigortalının çalıştırıldığı işin niteliğine göre, tekrarlanan bir sebeple veya işin yürütüm şartları yüzünden uğradığı geçici veya sürekli hastalık, sakatlık ve ruhi arıza hâlleridir.”

Kavramsal açıdan, insanın herhangi bir işi yapmaya başladığı tarih, meslek hastalıklarının başlangıç tarihi kabul edilmelidir. Topluluk hâlinde yaşamak, üretilen mal ve hizmetlerde uzmanlaşma doğal olarak meslekleri ve meslek hastalıklarını ortaya çıkarmış olmalıdır. Yılın birkaç günü kendi giyeceği kumaşı dokuyan kişinin kas, iskelet, eklem sorunlarıyla karşılaşması beklenmez ama uzmanlaşan ve tüm topluluğa kumaş dokuyan insanın bir süre sonra kas, iskelet, eklem hastalıklarından acı çekmesi beklenebilir bir durumdur.

Ancak, meslek hastalıklarının dikkat çekerek hâle gelmesi ve yazılı kayıtlara geçişi insanın bir başkası hesabına, bir başkası için çalışır hâle gelmesiyledir. Üretim araçlarının karmaşıklaşması, gittikçe tek elde toplanması, insan emeğinin alınır satılır hâle gelmesine yol açmıştır. “Çalışan” ve “çalıştıran” kavramlarının ortaya çıkmasıyla iş hukuku normları oluşmaya başlamış ve iş kazaları, meslek hastalıkları konusu bu alanın önemli tartışmalarından biri hâline gelmiştir. Dokumacıları çalıştıran ve emeklerini satın alan işverenlerin ortaya çıktığı bu dönemde, işveren ile yanında çalışan dokumacıların çalışma-çalıştırılma ilişkilerinden doğan karşılıklı hakları söz konusudur ve bu haklar doğal bir biçimde sağlığı bozan risklere karşı korunmayı da içine almaktadır. Bu dönem öncesinde ve kendi hesabına çalışan dokumacının kas, iskelet, eklem rahatsızlıkları işin doğal sonucu olarak görülme eğilimindeyken, bu dönemin başlangıç döneminde değil ama zamanla üretim araçlarına sahip olanların sorumluluğu olarak görülmüştür.

Türkiye’de 5 milyon 800 bin sigortalı vardır ve ülkede çalışan sayısı en az 30 milyon kişidir. SSK istatistiklerinde son beş yıl içinde meslek hastalıkları sayısı 1.000-1.250 iken, son yıllarda 800, 600 ve 400’e inmiştir. Bu sayı gerçek durumu gösteremeyecek kadar düşüktür. Belçika’da sigortalı sayısı bizdeki sayıya yakındır. Meslek hastalığı sayısı ise 5.800-6.000 civarındadır. Sayı Almanya’da 84 bin, Amerika’da 280 bin civarı, İtalya’da 54 bin civarındadır. Bu da göstermektedir ki ülkemizde meslek hastalıkları tanınmamakta ve ortaya çıkarılmamaktadır. Oysaki yılda 6 binin üzerinde maluliyet, 2 binin üzerinde ölüm vakası meslek hastalığı kaynaklıdır.

İşe bağlı hastalıklar ve meslek hastalıkları önlenmelidir. Doğru tespit mekanizmaları kurulmasıyla meslek hastalıklarından korunma açısından ilk adım atılmış olacaktır. Yeni ve güvenli teknolojilerin kullanılmaya başlanması, eğitim aktiviteleri, yasal yaptırımların artması, iş yerlerindeki iş sağlığı ve güvenliği politikalarının oluşturulmaya başlanması, kayıt dışı, sigortasız işçi çalıştırılmaması, işe giriş muayenelerinde sağlık durumu uygun olmayanların o işe alınmaması, bunun yanında iş saatlerinin İş Yasası'nda belirtilen sürelerle göre düzenlenmesi gibi gelişmelerle iş yerlerinin bundan sonra çalışanlar için daha güvenli yerler olacağı açıktır.

3.- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan ve 20 milletvekilinin, askerlerin psikolojisini bozarak onları intihar etme noktasına getiren sebeplerin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1280)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Son dönemde yaşanan asker intiharları ülkemizin gündeminden düşmemektedir. Rakamlara baktığımızda, son on yılda terörle mücadelede 818 asker hayatını kaybetmiş, aynı süre içinde kışlada 934 askerimiz intihar etmiştir. İntihar sayısı şehit sayısını geçmiştir. Bu nedenle, askerlerin psikolojisini bozarak onları intihar etme noktasına getiren sebeplerin neler olduğunun araştırılması ve bundan sonra yaşanacak intiharların önlenmesi için yapılması gerekenlerin bilinmesi için Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddesi uyarınca araştırma açılmasını saygılarımızla arz ve talep ederiz. 04/12/2012

1) Lütfü Türkkan	(Kocaeli)
2) Yusuf Halaçoğlu	(Kayseri)
3) Özcan Yeniçeri	(Ankara)
4) Sinan Oğan	(İğdır)
5) Reşat Doğru	(Tokat)
6) Sümer Oral	(Manisa)
7) Alim Işık	(Kütahya)
8) Adnan Şefik Çirkin	(Hatay)
9) Koray Aydın	(Trabzon)
10) Ahmet Duran Bulut	(Balıkesir)
11) Necati Özensoy	(Bursa)
12) Durmuş Ali Torlak	(İstanbul)
13) Mehmet Şandır	(Mersin)
14) Ali Halaman	(Adana)
15) S. Nevzat Korkmaz	(Isparta)
16) Erkan Akçay	(Manisa)
17) Mustafa Kalaycı	(Konya)
18) Cemalettin Şimşek	(Samsun)
19) Bülent Belen	(Tekirdağ)
20) Mustafa Erdem	(Ankara)
21) Emin Haluk Ayhan	(Denizli)

Gerekçe:

Türk Silahlı Kuvvetleri bünyesinde son on beş yıldır yaşanan kuşku asker ölümleri 2007'nin ilk aylarından bu yana artmaktadır. Basına yansıyan haberlere göre, 2007'de 23, 2008'de 20, 2009 Ekim ayının ilk haftası itibarıyla 35 asker, 2010'dan Temmuz 2012'ye kadar kışlada 252 ölüm gerçekleşti.

Bu ölümlerden 175'i intihar olarak kayda geçerken, yıldırım çarpması nedeniyle 4, araç kazalarında 16, silah kazalarında 30, düşme, çarpma, elektrik çarpması gibi kışla içinde yaşanan kazalarda 27 er ve verbaş ölmüştür.

Sadece 2012 yılında 43 intihar vakası yaşanmıştır. Son on yılda ise ortalama 100 asker intihar ediyor ve intihar vakaları sürekli artan bir ivmeyle devam ediyor. 2002-2012 yılları arasında terörle mücadelede 818 asker hayatını kaybetmiş, aynı süre içinde kışlada 934 askerimiz intihar etmiştir. İntihar sayısı şehit sayısını geçmiştir. Bu kabul edilemez bir durumdur. Son dönemde artan asker intiharlarına bir yenisi daha eklenmiş, İzmir'in Bergama ilçesindeki orduvinde vatani görevini yapan 20 yaşındaki Er Mert Evren Akdağ, kaldığı koğuştaki demire bağladığı kravatla kendisini asarak canına kıymıştır.

Son aylarda birçok kuşku asker ölümü daha yaşanmıştır ve bu tür olaylar sonucu ölen asker sayısı ise bilinmemektedir. Ölen askerlerin ailelerine çelişkili açıklamalar yapılmış, intihar olarak gösterilen bazı ölüm olaylarında, askerin sırtından vurulduğuna dair tanık olduğu, askerî tutanakları ile hastane raporlarının birbirine uymadığı, çoğu kez cenazelerin ailelerine gösterilmeden defnedildiği de vatandaşlarımızın kuşku ve şüphelerine neden olmaktadır.

Askerlerin psikolojisini bozarak onları intihar etme noktasına getiren sebeplerin neler olduğunun araştırılması ve bundan sonra yaşanacak intiharların önlenmesi ve de yapılması gerekenlerin bilinmesi için Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddesi uyarınca araştırma açılmasını saygılarımızla arz ve talep ederiz.

BAŞKAN – Bilgilerinize sunulmuştur.

Önergeler gündemdeki yerlerini alacak ve Meclis araştırması açılıp açılmaması konusundaki görüşmeler sırası geldiğinde yapılacaktır.

Bir gensoru önergesi vardır, önerge bugün bastırılıp sayın üyelere dağıtılmıştır.

Şimdi önergeyi okutuyorum:

B) GENSORU ÖNERGELERİ

1.- HDP Grubu adına, Grup Başkan Vekili Bingöl Milletvekili İdris Baluken'in, ekonominin kötü yönetildiği iddiasıyla Başbakan Yardımcısı Ali Babacan hakkında bir gensoru açılmasına ilişkin önergesi (11/55)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Dolar kurunun hızla artması, T.C. Merkez Bankası'na müdahale edilmesi, siyasi istikrarsızlık sonucu ekonominin riske sokulması nedeniyle; “Ekonomik Konularda Genel Koordinasyon Sorumlusu” Başbakan Yardımcısı, Sayın Ali Babacan hakkında Anayasanın 98, 99, İçtüzüğün 106'ncı maddesi uyarınca gensoru açılmasını arz ve teklif ederiz.

23/3/2015

İdris Baluken

Bingöl

HDP Grup Başkanvekili

Genel Gerekçe:

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın, Merkez Bankası'yla sürdürdüğü faiz kavgası, Hükümetin basiretsizliği, suskunluğu ve etkili önlemler alınmaması sonucu zirve yapan dolar rekor kırmaya başladı.

Başbakan Yardımcısı Ali Babacan ve Merkez Bankası Başkanı Erdem Başçı'nın istifaya edeceğine yönelik dedikodular ve Başçı'nın sağlık sorunlarından ötürü Merkez'in toplantısına katılmadığı yönündeki bilgi de eklenince korkulan oldu.

Merkez'den istifa iddialarına yalanlama ve Başçı'yla ilgili "Görevinin başında" açıklamaları gelse de yurt dışından gelen veriler ile Amerikan Merkez Bankası'nın yaklaşmakta olan kritik faiz kararı da sürece eklenince dolar bir gün içinde 3-4 zirve birden görmeye başladı.

Merkez Bankası'nın günlük olarak arttırma kararı aldığı döviz silahı da doların ateşini söndürmeye yetmedi. 2,55 seviyeleri ile zirveye çıkan dolar Merkez'in piyasaya sürdüğü 60 milyon dolar sonrasında beklenenin aksine düşüş yerine 2,62 seviyeleriyle en yüksek zirvesine ulaştı.

Şirket bilançoları hasar görürken, reel sektörün açık pozisyonu 180 milyar dolar. Burada yüzde 10'luk bir kur artışının 18 milyar dolar karşılığı Türk lirası etkisi olacak. Bu da kabaca 35-40 milyar TL zarar bilançolara yansiyacak demektir.

İhracatçıların ara malı ithal etmesi nedeniyle bu piyasanın da dolaylı bir zarara uğradığı görülmektedir.

Türkiye, petrol fiyatlarının düşmesi sonucu 2015 yılında daha düşük bir enflasyon elde etse de, olası sert faiz indirimi, mevcut dalgalanmalarda devalüasyona yol açıyor. TCMB dolardaki son yükselişe bakarak, geçen yıl faizleri yükselterek dolardaki yükselişin önüne geçmiş ve bir devalüasyon (Paranın satın alma gücünün düşürülmesi) krizini engellediyse de önümüzdeki günlerde yeni krizler kapıda.

Doların güçlenmesinin TL'nin dış değerinde, enflasyonun devam etmesinin de TL'nin iç değerinde yarattığı kayıplar Türkiye üreticisinin rekabet gücünü olumsuz şekilde etkiliyor. Bu, önümüzdeki dönem için ciddi bir risk oluşturuyor.

Ayrıca yabancı yatırımcı için şu anki Türk lirası faiz oranları cazip gelmiyor. Daha doğrusu bu cari açık ile bu uluslararası konjonktürde Türk lirası yatırımı yapmak için mevcut faiz oranlarını yeterli bulmuyorlar.

Türkiye'de döviz kurunu daha çok Türkiye'deki iç istikrarsızlıklar belirliyor ama 2,50 de psikolojik bir sınır. Sade vatandaş doların artacağını beklerse o zaten artar. Küçük tasarrufu olanlar bile gidip bunu dövize çevirmeye çalışırlar. Zaten Merkez Bankası'nın döviz rezervleri oldukça sınırlı. Türkiye'nin net döviz rezervleri 40 milyar doların biraz üzerinde. Bir döviz talebi olduğu zaman da kısa sürede bu cephane tükenebilir.

Özellikle 2010-2013 döneminde hesapsızca borçlanarak döviz borçlarını büyüten firmaları bu yıl da çok zor günler bekliyor. Dolar kurunun düşük olduğu sıralarda dövizle borçlanan firmaların 2013 sonrası hızla değerlenen döviz karşısında TL olarak borçları olağanüstü arttı. Sadece 2013 sonunda bile 390 milyar dolarlık dış borç stokunun TL karşılığı 862 milyar TL iken, 9 Şubat 2015 itibarıyla bu borç 967 milyar TL'ye çıktı ve 226 milyar TL'lik kur farkı zararı birikti. Sadece on dört ayda yüzde 33 oranında artan TL cinsinden borç yükü, birçok sanayi ve hizmet firmasının kâbusu durumunda. Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın faiz indirimiyle ilgili Merkez Bankası'nı baskı altına alan demeçleriyle de yukarı giden dolar kurunun her sentlik artışı, borç stokunun 4 milyar TL artışına yol açıyor. G-20 içinde 5'li kırılgan içinde en başta gelen Türkiye'de, yanlış ekonomi politikaları sonucu, enflasyon ve işsizlik artmış, TL değer kaybetmiş, ülke risk altına sokulmuştur.

Ekonominin kötü yönetilmesi dolayısıyla Ekonomik Konularda Genel Koordinasyon Sorumlusu Başbakan Yardımcısı Ali Babacan hakkında gensoru açılmasını arz ve teklif ederiz.

BAŞKAN – Bilgilerinize sunulmuştur.

Gensorunun gündeme alınıp alınmayacağı hususundaki görüşmenin günü daha sonra Danışma Kurulu önerisiyle onayınıza sunulacaktır.

Halkların Demokratik Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

Okutuyorum:

VIII.- ÖNERİLER

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ

1.- HDP Grubunun, Grup Başkan Vekili Iğdır Milletvekili Pervin Buldan tarafından, Çerkez halkının yaşadığı sorunların araştırılması amacıyla 22/5/2013 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin, Genel Kurulun 26 Mart 2015 Perşembe günü birleşiminde sunuşlarda okunmasına ve ön görüşmelerinin aynı tarihli birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

26/3/2015

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulunun 26/3/2015 Perşembe günü (Bugün) yaptığı toplantısında siyasi parti grupları arasında oy birliği sağlanamadığından, grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

İdris Baluken

Bingöl

Grup Başkan Vekili

Öneri:

22 Mayıs 2013 tarihinde Iğdır Milletvekili Grup Başkan Vekili Pervin Buldan tarafından verilen (3414 sıra no.lu), “Çerkes halkının yaşadığı sorunların araştırılması” amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisine verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin, Genel Kurulun bilgisine sunulmak üzere bekleyen diğer önergelerin önüne alınarak 26/3/2015 Perşembe günü birleşiminde sunuşlarda okunması ve görüşmelerin aynı tarihli birleşiminde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi grup önerisi lehinde söz isteyen Erol Dora, Mardin Milletvekili.

Buyurun Sayın Dora. (HDP sıralarından alkışlar)

EROL DORA (Mardin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Çerkezlerin yaşadığı sorunların araştırılması ve bu sorunların çözümlerine dair çalışmalar yapılması gayesiyle Meclis araştırması komisyonu kurulmasına ilişkin Halkların Demokratik Partisi olarak vermiş olduğumuz önerge üzerinde söz almış bulunuyorum. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Çerkezler, Kafkas coğrafyasının yerli halklarından biri olup uzun tarihler boyunca bu topraklarda yaşamışlardır. Buna karşın, Çerkezler, tarihleri boyunca acımasız saldırılara karşı ülkelerini ve bağımsızlıklarını korumak zorunda kalmışlardır. Çarlık Rusyası'nın 18'inci yüzyıl da başladığı

saldırılarına kadar tüm istilacılara karşı direnen Çerkezler, kendi ülkelerinde tarihsel kültürlerini koruyabilmişlerdir. Ancak, 19'uncu yüzyıl ortalarındaki yenilgilerinden sonra, bu halk, büyük kitleler hâlinde yabancı topraklara sürgün edilmiştir. Çerkez halkının sürgünü modern zamanların en büyük sürgünlerinden birisidir.

Değerli milletvekilleri, nüfusunun büyük çoğunluğu sürgün edilmiş ve sürgün edilenlerin önemli bir bölümü de sürgünde açlık ve hastalıktan yok olmuştur. Sürgünde sağ kalanlar farklı ülkelere dağıtılmıştır. Tüm acılara ve güçlüklerle rağmen, Çerkezler bir topluluk olarak hayatta kalmayı başarmışlardır. Günümüzde Çerkezler, ana vatanları ile diaspora arasında yakın bağların kurulması ve geliştirilmesi için çalışırken sadece kültürlerini korumayı, dillerini konuşmayı, özgün biçimde ve barış içinde yaşamayı istemektedirler.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Çerkezler, 21 Mayıs 1864 günü, Kafkas-Rus savaşının akabinde insanlık tarihinin en trajik, en acımasız sonucuyla karşı karşıya kalmışlardır. Her ne kadar yaşananlar “sürgün” olarak tanımlansa da yarattığı sonuçlar bakımından bir soykırımdır. Zira, 500 bin insanını Rus savaşında yitiren bu halk, savaşın ardından Osmanlı topraklarına sürgün edilmiştir. Tarihî kayıtlara göre 1,5 milyon insan ana vatanından koparılıp neredeyse dört bir kıtaya gönderilmişlerdir.

Kıtalararası bir sürgüne tabi tutulan Çerkezler, Osmanlı topraklarına adım attıkları andan itibaren ana vatan hasretiyle yanıp tutuşmuşlardır. Üstelik, sürgün ve yer değiştirme politikaları uzun süre devam etmiştir.

Değerli milletvekilleri, Ürdün'e, Suriye'ye, Mısır'a, Filistin'e, Lübnan'a, Balkanlara dağılan Çerkezler, tarihin büyük acılar çekmiş halklarından biridir. Nitekim, bu halk topraklarını terke zorlanırken sadece toprağını, evini barkını değil, dilini, inancını, kültürünü de terke zorlanmış oluyor çünkü halkın sürgün edildiği topraklar, sürgün halkını ancak kendine benzemesi hâlinde kabulleneceğini, bu vesileyle de dilini, kültürünü, inancını dayatıyor.

İşte bu dayatma neticesinde, yüzyıllardır imlek imlek örülerek oluşturulan Ubıh dilini konuşan tek bir insan dahi kalmadığından, daha doğrusu öğretilip yaygınlaştırılması bir yana, konuşulması dahi yasaklandığından ölü diller arasına girmiştir. Yine birçok Kafkas dili bu dayatma sonucu can çekişir hâldedir.

Dillerini, geleneklerini, kısaca vatanlarında sahip oldukları ve ürettikleri, biriktirdikleri her şeyi bırakıp başka topraklarda tutunmaya çalışan bu halkın acısı ve özlemleri kuşkusuz çok derindir. Ancak, başka inanca, dile, kültüre sahip bir halkla kardeşçe ve eşitçe yaşam hakkı tanımak yerine, ona kimliğinden arı biçimde yaşamasına yönelik bir dayatma halkın çektiği acı ve özlemi perçinlemektedir.

Gittikleri her sürgün coğrafyasında gücü elinde bulunduran iktidarların uyguladıkları baskı politikası, bir halkla birlikte tüm değerlerini de yok etmektedir. Bu nedenle, Kafkas halklarının taleplerini duymak ve bu taleplere çare olmak demokrasinin zorunlu bir koşuludur.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; cumhuriyetin kuruluş aşamasında Anadolu'daki diğer halklarla birlikte eşit ve özgür bir yaşam için mücadele eden Çerkezler, eşit ve özgür yaşamdan pay alamamış, dillerini, isimlerini, kimliklerini unutmaya zorlanmışlardır. Üstelik cumhuriyetin kurulması sürecinde her türlü katkıyı sağlayan ve halkının tüm gücünü bu savaşa yönlendiren Çerkez Ethem “hainlik” yaftasıyla itibarsızlaştırılarak hâlen birçok tarih kitabında, ders kitaplarında yer almaya devam etmektedir. Cumhuriyet tarihi boyunca da Çerkezlere dönük asimilasyon politikaları devam etmiş, Çerkezler okullarda öğrencilere Türklerin bir kolu olarak anlatılmıştır.

Değerli milletvekilleri, Çerkezler şimdi dünyanın 40 civarında ülkesinde yaşamlarını sürdürüyor. Ubih, Abaza ve Adigelerin Türkiye'deki nüfusu, kadim topraklarında yaşayanlardan çok daha fazla. Bugün Çerkezlerin en büyük bölümü Türkiye'de yaşamaktadır. Çerkezlerin 1908'de İkinci Meşrutiyet'in ilanıyla İstanbul'da kurdukları derneklerin ve okulun Cumhuriyet Döneminde kapatılması, Çerkez Ethem'e "hain" damgası vurulması, 1922 yılı Aralık ayında başlayan Gönen Manyas'taki Çerkez köylerinin doğuya sürgünü, köylerde yürütülen "Yurttaş Türkçe konuş." faaliyetleri, "Katıksız Türkçe soyadı kanunu" ve benzeri girişimlerle inkâr ve asimilasyon politikaları uygulanmıştır. Türkiye'deki diğer halklar gibi Çerkezler de inkâr ve asimilasyon politikalarının kurbanı olmuşlardır. Toplumsal barışın inşası için Türkiye'de yaşayan tüm farklı kimliklerle beraber Çerkezlerin de dillerini, kültürlerini, kimliklerini yaşayabilmesi ve yaşatabilmesi adına tüm kolektif hakları tanınmalı ve var olan yasal engeller kaldırılmalıdır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye'de yaşayan Çerkezler, yeryüzündeki tüm toplumlar gibi kültürlerini yaşatmak ve kimliklerini korumak istemektedirler. Çerkez toplumunun ve kültürünün Türkiye kültürüne önemli katkıları olmuştur ve bundan sonra da olmaya devam edecektir. Kimliği ve kültürü korunan, Kafkasya'yla ilişkilerini devam ettiren Çerkez halkının gelişiminin Türkiye'nin kültürel, ekonomik, toplumsal ve siyasi gelişimine önemli katkıları olacağı aşîkârdır. Ayrıca, Türkiye Çerkezlerinin kimlik ve kültürünün yaşatılması, demokrasi ve insan haklarının bir gereğidir ve bunu sağlamak da devletin vatandaşlarına karşı temel sorumluluklarından biridir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye'de yaşayan diğer halklarla birlikte Çerkezlerin de sorunlarının giderilmesi için temel hak ve özgürlükleri temel alan, evrensel normlara uygun, sivil, çağdaş bir anayasa hazırlanmalı, yurttaşların dillerini, dinlerini ve kültürlerini istedikleri gibi yaşamalarını engelleyen tüm yasaklar kaldırılmalıdır. İnsan hakları ile dil ve kültürel hakların geliştirilmesini güvence altına alan tüm uluslararası sözleşmeler hiçbir çekince konulmadan onaylanmalı ve uygulanmalıdır. Çerkez kimliğinin ifadesi ve yaşatılmasına ilişkin her türlü engel ortadan kaldırılmalı, bir toplum ve kültür olarak Çerkezlerin varlığı kabul edilmelidir. Çerkezler yaşadıkları yerleşim birimlerine istedikleri isimleri koyabilmeli, Çerkez köylerine eski isimleri geri verilmelidir. Ayrımcılık ve her türlü ırkçılıkla aktif bir şekilde mücadele edilmeli, özellikle ders kitaplarından dil, din, etnisite farklılığı temelinde ayrımcılığı ve nefreti körükleyen tüm ifadeler çıkarılmalıdır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; devlet, yurttaşların dillerini ve kültürlerini korumaları için sadece izin veren değil, destekleyen bir konumda olmalıdır. Bu bağlamda, Çerkez kültürünün korunması ve geliştirilmesine yönelik faaliyet gösteren tüm sivil toplum kuruluşlarına destek sağlanmalıdır.

Değerli milletvekilleri, 21 Mayıs Çerkezlerin soykırım ve sürgününün simgesel tarihi olarak kabul edilmeli ve bu tarihsel gerçek tanınmalıdır. Çerkezler, ana yurtlarından sürgün edilerek zorla çıkarıldıkları için tarihsel olarak ana yurtlarına dönüş hakkına sahiptir. Rusya'yla gerekli anlaşmalar yapılarak Türkiye Çerkezlerinin ana yurtlarıyla olan bağları yasal olarak da sağlanmalıdır. Türkiye'de yaşayan Çerkezlerin akrabalarının bulunduğu Kuzey Kafkasya Cumhuriyetleri, özellikle Adıgey, Karaçay-Çerkes ve Kabardey-Balkar Cumhuriyetleriyle ekonomik ve kültürel ilişkiler geliştirilmeli, Kuzey Kafkasya'ya yerleşen veya iş kuran vatandaşlarımız bu anlamda desteklenmelidir.

Değerli milletvekilleri, Türkiye'de yaşayan Çerkezlerin toplumsal ve sosyal yaşamda karşılaştıkları zorlukların araştırılması ve alınacak tedbirlerin tespit edilmesi için vermiş olduğumuz Meclis araştırması önergemize bütün siyasi partilerden destek bekliyor, tekrar Genel Kurula saygılar sunuyor, iyi günler diliyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Öneri aleyhinde söz isteyen Recep Özel, Isparta Milletvekili. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Buyurun Sayın Özel.

RECEP ÖZEL (Isparta) – Sayın Başkan, çok değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla, sevgiyle selamlıyorum.

Halkların Demokratik Partisinin vermiş olduğu, Türkiye’ye 21 Mayıs 1864 yılında sürgün edilen Çerkez halkının yaşadığı sorunlar ile bu sorunlara dair gerekli çözümlerin tespiti amacıyla Anayasa’nın 98 ile İç Tüzük’ün 104 ve 105’inci maddeleri uyarınca Meclis araştırması açılması hakkındaki araştırma önergesi üzerine söz aldım.

Tabii ki biraz önce HDP grup sözcüsünün konuşmuş olduğu konulara katılmamak mümkün değil, hepsine büyük bir oranda katılıyoruz. Gerçekten, o dönemde, Ruslar adına “göç” demişler ama soykırıma varacak derecede, neredeyse 1 milyon insanın göç ettiği bir tarihî olaya tanıklık edildi, tarihe böyle not düşüldü.

21 Mayıs 1864 tarihi, Kafkasyalıların yıllarca süren onurlu bir direniş sonucunda Çarlık Rusyası’na yenildiği gündür. Bu savaş sonucunda 1 milyon insan soykırıma uğramış, Osmanlı topraklarına sürgün edilmiştir. Tarihin en kanlı savaşları yaşanmış, Kafkas Kartalı Şeyh Şamil elindeki kısıtlı imkânlarla rağmen, yıllarca Ruslara karşı en şerefli direnişi gerçekleştirmiştir.

Ülkemizde ve dünyada çeşitli Kafkas soydaşlarımız ve kuruluşları, her yıl 21 Mayısta bu soykırım ve sürgün gününü anmakta ve insanlığa ve tarihe unutturmamaya çalışmaktadır.

HDP’nin vermiş olduğu bu önerge, 22 Mayıs 2013 tarihli, iki yıla yakın bir zaman geçti. Gerekçesinde, 2014 yılında Rusya Soçi’de yapılacak olan olimpiyatlara karşı Olimpiyat Komitesi nezdinde girişimlerde bulunulması talep edilmiş, gerekçesinde onların da yapılması istenmiş. İki yıl geçmiş ve bu arada da Soçi’de bu olimpiyatlar maalesef, gerçekleşti, yeterli tepki herhâlde o zamanlar gösterilmedi. Çerkez halkının orada büyük bir ıstırap duyduğunu biliyoruz.

İDRİS BALUKEN (Bingöl) – Siz takip etmemişsiniz, HDP yeterli tepkiyi gösterdi, siz desteklediniz.

RECEP ÖZEL (Devamla) – O topraklarda “Soçi” deyince kendi geçmiş tarihlerini anımsıyorlar, hatırlıyorlar. Bir de orada barışın simgesi olan olimpiyatların yapılması, gerçekten onlar için bir acı olmuştur. Bu, iki yıl öncesinde belki gündeme alınabilirdi ama bugün alındı.

Şurada, önümüzdeki hafta Meclisi nihayete erdireceğiz inşallah, el birliğiyle tamamlama aşamasına geleceğiz. “Biz bu konulara, Türkiye’de yaşayan Çerkezlerin sorunlarına duyarsız kalalım.” diye bir şey yok. Nasıl bir Türk, bir Kürt, Çerkez, Tatar eşit yurttaş haklarına sahipse onlar da, Çerkez vatandaşlarımız da aynı yurttaşlık haklarına, vatandaşlık haklarına sahiptir ama bir eksiklik, gediklik varsa da onları gidermek en öncelikli görevimizdir diyorum.

Burada, Meclis çatısı altında hiç kimsenin Meclis araştırması önergesinin aleyhinde olması mümkün değildir.

İDRİS BALUKEN (Bingöl) –O zaman destek verin.

RECEP ÖZEL (Devamla) – Ama önümüzdeki süreç, bir hafta sonra nihayete erdireceğimiz Meclis çalışmaları, benim de bu kadar konuşmamı gerektiriyor, bu Meclis araştırması önergesi üzerinde bu kadar konuşmamı gerektiriyor.

Ondan dolayı, gündeme getirdiğiniz için teşekkür ediyor, Meclisin yüksek takdirlerine arz ediyorum efendim. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

İDRİS BALUKEN (Bingöl) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Baluken.

İDRİS BALUKEN (Bingöl) – Sayın hatip konuşması sırasında 2013 yılında gündeme getirdiğimiz bir önerenin bugün buraya, Genel Kurula getirilmiş olmasını, biraz, zamanlama açısından bilinçli bir şey olarak değerlendirdi.

RECEP ÖZEL (Isparta) – Olimpiyat oldu diye şey ettim.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Sataşıyorsun Recep, şimdi konuşuyorsun!

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Ya, hiç mi bir şey demeyecek?

İDRİS BALUKEN (Bingöl) – Aynı zamanda, Soçi Olimpiyatları'yla, gerekçede yazdığımız olimpiyatlarla ilgili, parti olarak yeterli tavrı göstermediğimizi ifade etti, sataştı.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Hiç öyle bir şey demedi.

RECEP ÖZEL (Isparta) – Hayır, hiç öyle bir şey demedim.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Aksine “Katılıyorum.” dedi.

İDRİS BALUKEN (Bingöl) – Hayır, hayır, olimpiyatlarla ilgili.

RECEP ÖZEL (Isparta) – Katılıyorum dedim ya.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Baluken. İki dakika söz veriyorum sataşma nedeniyle.

IX.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR

1.- Bingöl Milletvekili İdris Baluken'in, Isparta Milletvekili Recep Özel'in HDP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında Halkların Demokratik Partisine satışması nedeniyle konuşması

İDRİS BALUKEN (Bingöl) – Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Son bir ayda bu Meclise getirdiğimiz grup önerileriyle ilgili AK PARTİ Grubu tam bir tiyatral yaklaşım sergilemeye başladı. Yani “Önerge haklıdır, içeriğindeki bütün her şey doğrudur, biz de katılıyoruz ama zamanımız kalmadığı için, Genel Kurulda önemli işler olduğu için de katılamıyoruz.” gibi bir ifade oluyor. Bir kere bu ayıptır yani muhalefet partilerine karşı göstermiş olduğunuz bu tutum ciddiyetten uzaktır. Siz, on üç yıldır iktidarda olduğunuzun farkında değilsiniz herhâlde. Biz Çerkez dilinin tanınmasını, anayasal güvence altına alınmasını, Çerkez halkları üzerindeki asimilasyonun bitirilmesini burada önerirken aslında, sizin on üç yılda hiçbir şey yapmamanızla ilgili politikaları da teşhir ediyoruz. Eğer bu politikalarından vazgeçmişseniz, buraya gelir, yeni dönemde anayasal güvence alınması noktasında, dillerin ve kültürlerin yaşatılması noktasında neler yapılabileceğini açık bir şekilde Meclis tutanaklarına geçirirsiniz; bu birincisi.

İkincisi de: Bu Soçi Olimpiyatları'yla ilgili sayın hatibin ifade ettiği eleştiriler son derece yersizdir. Biz o tarihlerde hem Meclis Genel Kuruluna araştırma önergesi verdik hem grup konuşmamızda Eş Genel Başkanımız açık çağrı yaptı, Türkiye'yi de bu olimpiyatları boykot etmeye, hatta Dışişleri Bakanlığını bunlara karşı aktif şekilde bir açıklamaya da davet ettik. Milyonlarca insanın âdeti soykırıma tabi tutulduğu topraklarda bütün insanlığı buluşturan bir etkinliğin yapılmasının Çerkez halkını ve bütün Kafkas halklarını ne kadar rencide ettiğini defalarca ifade ettik. Keşke, o gün Dışişleri Bakanlığı olarak yeterli tavrı gösterip bugün gelip böyle haksız ithamlarda bulunmasaydınız diyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

VIII.- ÖNERİLER (Devam)**A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)**

1.- HDP Grubunun, Grup Başkan Vekili Iğdır Milletvekili Pervin Buldan tarafından, Çerkez halkının yaşadığı sorunların araştırılması amacıyla 22/5/2013 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin, Genel Kurulun 26 Mart 2015 Perşembe günü birleşiminde sunuşlarda okunmasına ve ön görüşmelerinin aynı tarihli birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN – Öneri lehinde söz isteyen Ali Rıza Öztürk, Mersin Milletvekili.

Buyurun Sayın Öztürk. (CHP sıralarından alkışlar)

ALİ RIZA ÖZTÜRK (Mersin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bundan tam yüz elli yıl, on ay ve beş gün önce, 21 Mayıs 1864 yılında yaşanmış bir olay nedeniyle HDP Grubunun verdiği önerge, Çerkezlerin yaşadığı soykırımın tanınması, Çerkez Ethem’in itibarının iade edilmesi, Çerkezlerin ana yurda dönme isteklerinin yerine getirilmesi, Olimpiyat Komitesi kararının, 2014 Kış Olimpiyatları’nın Soçi’de yapılmasına yönelik girişimin önlenmesi, Çerkezlerin yaşadığı sorunların çözümüne dair girişimlerin yapılmasına ilişkin bir önerge. Şimdi, tabii, Olimpiyat Komitesinin kararında sözü edilen 2014 Kış Olimpiyatları geçti. Önerge, sanıyorum, 2013 yılında verildiği için bundan söz ediyor.

Burada, her şeyden önce, sözlerime başlarken şunu söylemek istiyorum: Biz, Cumhuriyet Halk Partisi olarak, tarihte yaşanmış ve tarihselleşmiş, tarihçilerin araştırma ve soruşturma konusu hâline gelmiş olayların siyasi istismar konusu yapılarak siyasetçiler tarafından bunun kesin hükümle sonuçlandırılmasına -kim olursa olsun- karşı olduğumuzu açıkça söylüyoruz. Mesele, tarihte yaşanmış olayların haklılığı ya da haksızlığının, o çerçevedeki koşullarla değerlendirilmesidir. Bu, her şeyden önce, tabii ki tarihçilerin görevidir. Yüz elli yıl sonra, bugün yaşanan sorunlar vardır, bundan önce de sorunlar vardır.

Değerli milletvekilleri, şimdi, buraya baktığımız zaman yani örneğin, Amerikalıların Kızılderi’lileri yok etmesi de bir sorun; Fransızlar 2 milyon Cezayirliyi öldürdü, hiç özür dilemedi. Bunlar da bence önemli konular.

Şimdi, burada mesele ne? Mesele şu: 1827-1829 Osmanlı-Rus Savaşları, 1787-1792 Osmanlı-Rus Savaşları sonunda, bu savaşta Osmanlıdan yana olan Çerkezlerin kaderi değişiyor aslında ve radikal biçimde politikalarını değiştiriyorlar, Edirne Anlaşması’yla Çerkesya Rusya’ya bırakılıyor. Çar I. Nikola, Özel Kafkasya Kolordu Komutanı Kont Paskeviç “dağlılar” dediği bölge halkları için sadece iki seçenek olduğunu söylüyor: Bunlardan biri, dağlı halkları ebediyen itaat altına almak, ikincisi itaat etmeyenleri yok etmek.

1837-1839 arasında, Kuban Nehri ve kolları boyunca kale ve karakollar inşa edildikten sonra Batı Adigelerin dış dünyayla irtibatı kesiliyor. Bu nedenle, 1839 kıtlığında bölge halkları gerçekten büyük zarar görüyor ve 1840’larda, baltalı Rus askerleri dağlıların bütün bağ ve bahçelerini yok ediyor. Çerkezler, 1853-1856 Kırım Savaşı sırasında, topraklarını kaptırmamak için Osmanlılardan ve İngilizlerden yardım almaya çalışınca Rusların buna tepkisi iyice sertleşiyor. 1857 yılının kışında, Adagum Rus birliği Natukhay avullarını yakıp yıkıyor; dağlıların mallarını, hayvanlarını yağmalıyor, köyleri harabeye çeviriyor ve binlerce dağlı esir ediliyor. Şeyh Şamil esir düşüyor ve en sonunda da efsanevi ve siyasi lider, gerçekten Çerkezlerin lideri Şeyh Şamil’in esir alınmasından sonra, Rusya bütün dikkatini Adige, Abazya, Ubıhlara çeviriyor.

İlk adım, General Melikov'un 1860'ta İstanbul'a gönderilmesi oluyor. Abdülmecit'le yapılan anlaşma sonucunda, Müslüman Kafkasyalıların küçük grup ve partiler hâlinde Osmanlı topraklarına göç etmelerine ilişkin mutabakat belgesi imzalanıyor. Bu anlaşma, ileriki yıllarda Çerkezlerin ülkelerinden Rusya'nın zorlamasıyla değil, gönüllü olarak ayrıldıkları yönündeki Rus tezine dayanak yapılmak için kullanılıyor.

1861'de ikinci adım atılıyor. Çar II. Aleksandr Çerkesya'ya geliyor ve Çerkezlerle 2 seçenek sunuyor: Ya silahları bırakarak Kuban Nehri'nin sol kıyısında bataklık Don bölgesine yerleşecekler ya da Osmanlı topraklarına sürgün edilecekler; onlardan boşalan yerlere de Ruslar ve Kafkaslar iskân edilecekler.

Değerli milletvekilleri, aslında Kefken ve Babalı sahilleri Çerkezlerin ana yurdu. Tarihte yaşanan olayların esiri olmadan bu olaylara baktığımızda, gerçekten Çerkezlerin mal varlıklarının yükte ağır kısmını, asıl olarak da sürülerini yanlarında götürmemeleri için dağlıların kara yoluyla göçleri yasaklanıyor, dolayısıyla sürgünler Karadeniz kıyılarına karşı yöneliyorlar.

Bu anlamda olaya baktığımızda "21 Mayıs" Çerkez halkının yaşama direncinin ifadesi, yani Çerkezler için aslında bir direniş, bir başkaldırı, bir diriliş, tüm zalimlere inat Çerkesya'nın yeniden var olma mücadelesi.

Değerli milletvekilleri, yalnız, baktığımız zaman, ata topraklarını yabancı istilasından korumak için gerçekten kahramanca savaş veren 1,5 milyon Çerkez, hiçbir kusurları olmadığı hâlde doğduğu toprakları terk etmek zorunda bırakılıyor. Bunların yaklaşık üçte 1'i Karadeniz'in hırçın sularında kayboluyor ve güç koşullarda sahile çıktıktan sonra hayatını kaybediyor. Sahillerimize çıkıp da hayatta kalabilenleri de büyük güçlükler, zorluklar bekliyor. Ama onlar bütün güçlükleri aşarak önce bu sahillerde tutunuyor, varlıklarını sürdürüyorlar. Daha sonra da Anadolu'nun çeşitli bölgelerine yerleşerek oraları yeni vatanları yapıyorlar, orada kökleşiyorlar ve Türk milletinin saygın bir parçası hâline geliyorlar.

Yerleştikleri yeni ülkelerde sıkıntı çekmiyor mu Çerkezler? Evet, çekiyorlar. Zorluklarla karşılaşmıyorlar mı? Evet, karşılaşıyorlar. Maalesef, büyük sıkıntılar yaşıyorlar, büyük zorluklar çekiyorlar, hak etmedikleri muamelelere maruz kalıyorlar ama onlar bütün bu sıkıntılarını yüreklerine gömerek bu ülkede iyi insanlar, iyi vatandaşlarımız olarak yaşamlarını sürdürüyorlar.

Millî Mücadele'de ve cumhuriyetin kuruluşunda Atatürk'e destek olan Çerkezlerin yaptıkları katkıları unutmamalıyız. Tarihimizde bazı üzücü olaylar da oldu. Örneğin, Çerkez Ethem olayını bütün Çerkez kardeşlerimiz hatırlar. O olayla ilgili olarak okul kitaplarında yer alan bazı ifadeler elbette ki Çerkez toplumunu üzmemektedir, incitmemektedir. Ama, o dönemde yaşanan sıkıntıları Çerkez kardeşlerimiz içlerine atma olgunluğunu gösterdiler ve cumhuriyetin iyi birer örnek vatandaşları olma hedeflerinden hiç sapmadılar. Tarihte yaşanan bazı olayların esiri olmadılar. Tarihi tarihçilere bırakarak daima ileriye baktılar. Kin ve nefret duyguları beslemediler. Hiçbir koşulda şiddete başvurmadılar. Haklarını elde etmek için zora başvurma, silaha başvurma yolunu hiç seçmediler. Onlar barış insanlarıydı. Silahlı mücadele onların lügatinde yoktu. Barış yoluyla, düşünce yoluyla, ikna yoluyla, demokrasi yoluyla sorunlarına çare aradılar.

Bizim dileğimiz, beklentimiz ülkemizde hiç kimsenin silah yoluyla çözüm arama yoluna gitmemesidir, silah yoluyla devlete çözümlerini dayatmaya çalışmamasıdır. Medeni ülkelerden hiçbirisi silahla çözüm arayanları hoşgörülle karşılamıyor. Çare, demokrasi yoludur. Çare, özgürlükleri daha da geliştirme yoludur. Çare, eşitliği artırmaktır. Çare, barış yoludur, silahla değil düşünceyle mücadele etme yoludur. Muhalefetiyle iktidarıyla herkesin, bu ülkeyi yönetenlerin bu ülkede yaşayan kişilerin etnik kökenlerine bakmaksızın, herkesin özgür bir birey, vatandaş olmalarını sağlama görevleri vardır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ALİ RIZA ÖZTÜRK (Devamla) – Bu çerçevede, demokrasi ve özgürlüğün egemen olduğu bir toplum yaratmak ve bireyleri gerçekten özgür ve korkusuz vatandaşlar olarak yaşatmak hepimizin görevidir. Ben bu dilekelerimle önergedeki düşüncelere katıldığımı ifade etmek istiyorum.

Saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Karar yeter sayısı...

RECEP ÖZEL (Isparta) - Daha konuşmacı var.

BAŞKAN – Bir konuşmacı daha var.

Öneri aleyhinde söz isteyen Hilmi Bilgin, Sivas Milletvekili.

Buyurun Sayın Bilgin. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

HİLMİ BİLGİN (Sivas) – Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri, Halkların Demokratik Partisi Grubu tarafından verilen, Çerkezlerin yaşadığı soykırımın tanınması, Çerkez Ethem'in itibarının iadesinin sağlanması başta olmak üzere, Çerkezlerin ana yurduna dönme istemlerine kulak verilerek devlet desteğinin sağlanması ve Olimpiyat Komitesinin kararına yönelik girişimlerde bulunularak acılarına ortak olunması yönünde Meclis araştırması önergesinin görüşülmesine yönelik grup önerisi hakkında söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; sözlerimin başında, öncelikle, dün ölüm yıl dönümünde andığımız rahmetli Muhsin Yazıcıoğlu'nu bir kez daha rahmetle anıyoruz. Kendisi, her zaman, hayatı boyunca milletinin yanında olmuş, millî iradeye saygı göstermiş, millî iradenin devamı noktasında mücadele etmiş bir dava adamıdır. Kendisini tekrar rahmetle anıyoruz, Allah mekânını cennet etsin diyoruz.

Halkların Demokratik Partisi tarafından verilen grup önerisinin içeriğine katılmamak mümkün değil. Biz, bu konunun -her zaman söylediğimiz gibi- gerek ülkemizdeki arşivlere girerek gerekse uluslararası arşivleri inceleyerek tarihçilerin araştırması gereken, tarihçilerin karar vermesi gereken bir konu olduğuna inanıyoruz. Bizce tüm halkların kendi vatanlarında yaşamaları aslolandır. Bu noktada, milletlerin verdiği mücadeleyi desteklemek, milletlerin kendi doğdukları, doğup büyüdüğü vatani vatan olarak bilip devam ettirmeleri aslolandır.

Tabii, bu olayda önergenin içeriğine baktığımız zaman, 21 Mayıs 1864'te başlayan Çerkezlerin Ruslar tarafından ülke dışına sürülmesi sonucu yaşanan acılar cidden hepimizi üzmektedir. Bugün, ülkemizin de dört bir tarafında -kendi seçim bölgemiz olan Sivas da dâhil olmak üzere- Çerkez vatandaşlarımız ile her kesimin birlik, beraberlik içerisinde kardeşçe yaşamı devam etmektedir.

Bu önerge içinde bahsedilen hususlar da haklı taleplerdir, inşallah, önümüzdeki dönemde, Meclisin geniş çalışma ortamında da değerlendirilir. Tarihçiler bu konuları, tarihî gerçeklere, arşivlere dayanarak araştırırlar.

Ben, bu vesileyle, önergenin içeriğine katılmakla birlikte, gündemin yoğunluğu sebebiyle gündemin belirlenen şekilde devam etmesi arzusuyla grup önerisinin aleyhinde olduğumuzu bildiriyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

İDRİS BALUKEN (Bingöl) – Karar yeter sayısı...

BAŞKAN – Oylarınıza sunacağım, karar yeter sayısı arayacağım.

Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Karar yeter sayısı yoktur.

Birleşime beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 15.30

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 15.41

BAŞKAN: Başkan Vekili Sadık YAKUT

KÂTİP ÜYELER: Bayram ÖZÇELİK (Burdur), İsmail KAŞDEMİR (Çanakkale)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 84’üncü Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

Halkların Demokratik Partisi Grubu önerisinin oylanmasında karar yeter sayısı bulunamamıştı.

Şimdi öneriyi tekrar oylarınıza sunacağım ve karar yeter sayısı arayacağım.

Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Karar yeter sayısı vardır, öneri kabul edilmemiştir.

Milliyetçi Hareket Partisi Grubunun İç Tüzük’ün 19’uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

2.- MHP Grubunun, Grup Başkan Vekili İzmir Milletvekili Oktay Vural tarafından, imar işlerinde oluşturulan rant lobileri ile yolsuzluk ve rüşvet iddialarının araştırılması ve önlenmesi için gerekli tedbirlerin alınması amacıyla 27/2/2014 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin, Genel Kurulun 26 Mart 2015 Perşembe günü birleşiminde sunuşlarda okunmasına ve ön görüşmelerinin aynı tarihli birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

26/03/2015

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulunun 26/03/2015 Perşembe günü (bugün) yaptığı toplantısında siyasi parti grupları arasında oy birliği sağlanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük’ün 19’uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını arz ederim.

Saygılarımla.

Oktay Vural

İzmir

MHP Grup Başkan Vekili

Öneri:

27 Şubat 2014 tarih ve 3744 sayı ile TBMM Başkanlığına vermiş olduğumuz, MHP Grup Başkan Vekili ve İzmir Milletvekili Oktay Vural’ın, imar işlerinde oluşturulan rant lobileri ile yolsuzluk ve rüşvet iddialarının araştırılması, önlenmesi için gerekli tedbirlerin alınması amacıyla verdiği Meclis araştırması açılması önergesinin 26/3/2015 Perşembe günü (bugün) Genel Kurulda okunarak görüşmelerinin bugünkü birleşiminde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Milliyetçi Hareket Partisi grup önerisi lehinde söz isteyen Özcan Yeniçeri, Ankara Milletvekili.

Buyurun Sayın Yeniçeri. (MHP sıralarından alkışlar)

ÖZCAN YENİÇERİ (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; imar işlerinde oluşturulan rant lobileri ile yolsuzluk ve rüşvet iddialarının araştırılması ve önlenmesi için gerekli tedbirlerin alınması amacıyla bu Meclis araştırması açılması önergesi 27 Şubat 2014 tarihinde verilmişti. Bu önergenin bugün gündeme getirilmesinin nedeni, Başbakan Yardımcısı Bülent Arınç’ın bu önergede ifade edilen iddiaları doğrulayan itirafları yapmış olmasından kaynaklanmaktadır. Onun için, Milliyetçi Hareket Partisi olarak, bu önergeyi bugün gündeme aldık.

Türkiye, AKP iktidarında, yalnızca yolsuzluğun yapıldığı değil, aynı zamanda korunduğu, amlandığı, kollandığı ve teşvik edildiği bir ülke hâline gelmiştir. Şehir rantları, iktidar yandaşları tarafından bir zenginleşme, haksız kaynak aktarma aracı hâline gelmiştir. Kentsel alanlar üzerinde imar düzenlemeleri kentsel ihtiyaçlar için değil, yandaşlara zenginlik aktarmak için kullanılmaktadır.

AHMET YENİ (Samsun) – Hocam, bu “yandaş”ı bir açın ya.

ÖZCAN YENİÇERİ (Devamla) - Urla’da sit alanına yapılan müdahaleler, müdahale için bilirkişi ayarlamaları, kaçak villaların yıkılmaması için nüfuz kullanma iddiaları arşılâyı sarmıştır. Etiler Polis Okulu arazisinin İstanbul Büyükşehir Belediyesi aracılığıyla düşük maliyetle satın alınması ve sonuçta alışveriş merkezine çevrilerek yüksek miktarda kazanç sağlanmasına yönelik iddialar mevcuttur. İmara ilişkin yetkilerin çeşitlendirilmesi ve bu suretle rant paylaşımının kolaylaştırılması söz konusu olmuştur. İmar planlarında yapılan değişikliklerle oluşturulan imar rantlarıyla yandaşlar zenginleştirilmektedir.

AHMET YENİ (Samsun) – “Yandaş” kim oluyor Hocam, söyleyin onları.

ÖZCAN YENİÇERİ (Devamla) – Rant, haksız kazanç, rüşvet, irtikap ve yolsuzluk bir ahtapot gibi AKP’nin bütün birimlerini kuşatmıştır. Tepeden tabana geçen bir yolsuzluk illetiyle Türkiye karşı karşıyadır. Hatırlanacağı üzere, 17 Aralıkta yapılan rüşvet ve yolsuzluk operasyonunun ardından zamanın Çevre ve Şehircilik Bakanı Bayraktar, milletvekilliği ve Bakanlıktan istifa ederken “Soruşturma dosyasındaki imar planları Başbakanın onayıyla yapılmıştır, tarafıma baskı yapılmasını kabul etmiyorum. Başbakanın istifa etmesi gerekir.” demişti. Bu açıklamanın sonrasında, zamanın Başbakanı Tayyip Erdoğan, müstafi Bakanı Erdoğan Bayraktar’la görüşür ve şu açıklamayı yapar: “Görüşme yaptım, orada kullandığı bir yanlış ifadeyi düzeltmek onun görevi, onun bundan pişman olması gerekir.” Başbakanın tehdit kokan sözlerinin üzerinden bir süre geçtikten sonra Erdoğan Bayraktar pişman olur, şunları söyler: “Maksadımı aşan bir şekilde ‘istifa’ kelimesi tarafımdan kullanılmıştır. Bu ifademden dolayı liderimden ve dava arkadaşlarımdan özür diliyorum.” der. Bu, gücün ahlak karşısındaki zaferini anlatmaktadır.

Değerli milletvekilleri, Başbakan Yardımcısı Bülent Arınç: “Benim cemaat denen olguya karşı sevgimi ve sempatimi 78 milyon insan bilir.” Bu arada AKP de bilir demeye getiriyor. “Ama şunu da çok iyi bilir ki eğer bu paralel yapı 17-25 Aralık sahtekârlıkları ortaya çıktığı günden itibaren ben Hükümetimin yanındayım, ben Sayın Cumhurbaşkanımın yanındayım. Amerika’ya giden benim, olimpiyatlara koşan benim, bu hizmetlerin ne kadar iyi olduğunu anlatan benim. Ben bunları gizlemedim ki. Ama Gökçek bunlardan daha fazlasını yapmıştır.” Arınç açıkça ve resmen “Ben eski paralelciyim.” diyor. Yani, Arınç şimdi akademide olsa o akademiden atılan çocuklarla beraber oradan atılması gerekir. Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı Melih Gökçek’in belediye başkanlığı adaylığında ve seçimlerde oy isterken paralel yapının kucağında oturduğunu da Arınç söylemiştir. Arınç bu sözleriyle de Melih Gökçek’in hâlâ paralelci olduğunu söylemiş oluyor ama konumuz bu değil.

Arınç, AKP iktidarının Başbakan Yardımcısıdır. Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı Gökçek için, “Paralel yapıya Ankara’yı parsel parsel satmıştır, yurt yerleri vermiştir, zengin iş adamlarına okullar yaptırmıştır, imar planlarında değişiklik yaptırmıştır. 30 Mart seçimlerine kadar da ağzından bu paralel yapıyla ilgili bir tek kötü cümle dahi çıkmamıştır. Vakta ki çok zor seçimi kazandıktan sonra -ki o da muammalı- birilerine yaranmak için mücadele ediyor görünmektedir. Kanunen vermiş olduğu yerlerin hepsini iptal etme kaygısındadır, mahkemelerde boğuşmaktadır. Biz, o zaman, hiçbir zaman Ankara’yı veya devletin imkânlarını bu yapı için onların eline, kucağına bırakmadık. Gökçek’le ilgili yüz konuyu seçimden sonra konuşmak isterim ama AK PARTİ’yi yıpratmak bir işin içinde olmam.” diyor.

Bu iddiaların yenilir yutulur bir yanı yoktur. Bu iddialar insanın yalnız yüzünü değil, turnaklarını da kızartacak niteliktedir. Bütün bu iddialarda bulunan, sıradan bir kişi de değil, Türkiye’de Başbakan Yardımcısıdır. O da eski Çevre Bakanı Erdoğan Bayraktar gibi “Sus.” denilince sonunda susmuştur. Arınç’ın, söyledikleri doğru değilse iftiradan, doğruysa itiraftan hesap vermesi gerekecektir. Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı Melih Gökçek hakkında iddialarda bulunan Arınç, 17-25 Aralık yolsuzluklarıyla ilgili olarak bu yolsuzluk iddialarının AKP’ye sinek ısırtığı kadar etkisinin olmadığından da söz etmiştir. Demek ki kendi iddiaları 17-25 Aralık rüşvet ve yolsuzluk iddialarının çok fevkindedir. Sinek ısırtığından daha fazla etkisi olacağına inandığı için zira bu iddiaları dile getirmiştir.

Sayın Melih Gökçek ise Başbakan Yardımcısı Bülent Arınç’ı fitnecilikle suçlayarak “Bülent Arınç’a şu andan itibaren düşen görev, önce Hükümet sözcülüğünden, sonra da Başbakan Yardımcılığından derhâl istifâ etmesidir. Ancak ben, istifâyı paralel yapının ‘Sonuna kadar direneceksin.’ talimatı nedeniyle çok zayıf bir ihtimal olarak görüyorum. Bu takdirde görev Hükûmete düşecektir.” demiştir. Melih Gökçek, açıkça, Bülent Arınç’ın istifâ etmemesi için paralel yapının “Sonuna kadar direneceksin.” talimatı verdiğini söylüyor. Gökçek’e göre, Başbakan Yardımcısı Bülent Arınç Başbakandan değil, paralel yapıdan talimat almaktadır. Bu, ciddi bir iddiadır. Bu iddia doğruysa devletin derinliklerine değil, tepesine sızmış bir paralel yapı söz konusudur. Hatırlanacağı üzere Bülent Arınç da Melih Gökçek’in Ankara’yı parsel parsel paralel yapıya tahsis ettiği iddiasında bulunuyor. Tüm Türk halkı bu iddia, itham ve isnatların açığa çıkmasını beklemektedir.

Değerli milletvekilleri, özelde Ankara, genelde ise Türkiye’de meydana gelen yolsuzluk ve rüşvet iddiaları bireysel değil örgütseldir. Kökeninde AKP’nin kudret elitleri vardır. AKP, bu yönü itibarıyla bir siyasi partiden çok, bir çıkar birliğidir. AKP, çeşitli unsur ve birimleriyle yolsuzlukların tam göbeğinde bulunmaktadır. Bu bağlamda, Ankara’da kentsel rantın paylaşımındaki yolsuzluk da bir birey işi değil ekip işidir. Ankara’nın rantının paylaşımının suç ortakları arasında parselleri belirleyenler, parselleri ucuza kapatanlar, plan değişikliğini teklif edenler, onaylayanlar, pay alanlar, göz yumanlar, olanı biteni bilip ancak konuşmayanlar vardır.

Davutoğlu’nun, iddialar delillendirilmiş bir tarzda olmadığı için konunun kendileri açısından kapandığını söylemesi de calibidikkat bir husustur. Başbakan Yardımcısının itiraflarından, iddialarından ve yaşanan gerçeklerden daha önemli bir delil mi olur? Yani bir Başbakan, yardımcısının söylediklerini dikkate almıyor da kimin söylediklerini dikkate alıyor ve onları delil olarak kabul ediyor, bunu anlamak da mümkün değildir. Böyle devlet idarecisi olur mu, böyle ekip olur mu, böyle Bakanlar Kurulu olur mu, böyle Hükümet olur mu?

OKTAY VURAL (İzmir) – Olmaz!

ÖZCAN YENİÇERİ (Devamla) – AKP 17-25 Aralıktaki delilli, belgeli, itiraflı ve görüntülü yolsuzluk ve rüşvet iddialarını kapatmıştır. O, ayrı bir konudur. Burada çok ciddi iddialar, ithamlar ve itiraflar vardır. İddia ve itham sahibi de Türkiye Cumhuriyeti'nin Başbakan Yardımcısıdır. Bu tür iddialar Sayın Davutoğlu tarafından değil ancak bağımsız yargı tarafından kapatılabilir. AKP'nin üstünü kapattığı yolsuzluklar, bir Meydan Larousse kalınlığında külliyat meydana getirecek büyüklüktedir. Bütün yolsuzlukların, haksızlıkların ve adaletsizliklerin faili iktidardır. İktidar, bu nedenle, yolsuzlukların araştırılmasını değil üstünün kapatılmasını sağlamaktadır. Bu nedenle, bizim, imar işlerinde oluşturulan rant lobileri ile yolsuzluk ve rüşvet iddialarının araştırılması ve önlenmesi için gerekli tedbirlerin alınması amacıyla getirdiğimiz bu araştırma önergemizi de muhtemelen AKP reddedecektir. Bu suçların failleri, kendi söyledikleri gibi, kendileridir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖZCAN YENİÇERİ (Devamla) – Buna rağmen, sesi ve görüntüsü Türkiye'yi saran yolsuzluk, rant paylaşımı ve haksız kazanç iddialarının araştırılması için Meclis araştırması açılmasını vicdanında ipotek olmayan milletvekillerinden talep ediyor, hepinize saygılar sunuyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

MİHRİMAH BELMA SATIR (İstanbul) – Sayın Başkan, zabıtlara geçmesi açısından birkaç cümle söylemek istiyorum.

BAŞKAN – Buyurun.

MİHRİMAH BELMA SATIR (İstanbul) – Sayın konuşmacı bütün camiamızı ve bütün AK PARTİ'yi töhmet altında bırakacak söz ve cümlelerde bulunmuştur. Hepsini ispata davet ediyorum. Elinde belge, bilgi varsa imarla ilgili veya paralelle ilgili, savcılıklara müracaat edebilir. (MHP sıralarından gürültüler)

ALİ UZUNIRMAK (Aydın) – Onu Bülent Arınç'a soracaksınız. Bülent Arınç'tan isteyin, Bülent Arınç'tan.

OKTAY VURAL (İzmir) – Onu Bülent Bey'den isteyin, Bülent Bey'den.

ALİM IŞIK (Kütahya) – Bülent Bey'e soracaksınız onu, Bülent Bey'e.

MİHRİMAH BELMA SATIR (İstanbul) – Konuşmasının metnini tam olarak inceleyip kendisi hakkında suç duyurusunda bulunacağımızı grubum adına bildiriyorum. Kendisini de şiddetle kınıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar, MHP sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

ALİ UZUNIRMAK (Aydın) – Aaa... Bülent Arınç'ı kınamıyor musunuz?!

OKTAY VURAL (İzmir) – Bülent Arınç ile Melih Gökçek'i kınasaydınız daha iyi olurdu.

ÖZCAN YENİÇERİ (Ankara) – Onun söylediklerini ben tekrarladım.

MİHRİMAH BELMA SATIR (İstanbul) – Ben cevabı verdim, mahkemede görüşürüz.

ALİ UZUNIRMAK (Aydın) – Şimdi Özcan Bey'i kınayacaksınız, Bülent Arınç'ı kınamayacaksınız. Eyvah, eyvah(!)

OKTAY VURAL (İzmir) – Melih Gökçek'i de kınamayacaksınız...

BAŞKAN – Şimdi, öneri aleyhinde söz isteyen Hasip Kaplan, Şırnak Milletvekili.

Buyurun Sayın Kaplan.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Sayın milletvekilleri, dün akşam haberlerinde televizyonlara baktınız mı? Ukrayna Parlamentosunda, yolsuzluğa karışanları -bakan yardımcılarını düzeyinde- polis kelepçeledi, götürdü, hesabı soruldu. Türkiye’de cumhuriyet tarihi boyunca, bugüne geldiğimiz şu ana kadar, bu konuda, yolsuzluk, rant lobisi, faiz lobisi, bunların yaptıkları konusunda bir denetim, bir hesap verme, bir halka hesap verme olayı etkili olarak yapılıyor mu? Hayır. Uluslararası Şeffaflık Örgütü 2014 raporuna göre Türkiye 175 ülke içinde 64’üncü sırada. Bu çok kötü bir sicildir arkadaşlar.

Yine, yargıya müdahale ve torba kanunlarla bu rant lobisine Meclis hizmet eder duruma geldi arkadaşlar. Torba kanunlarla, bürokratların getirdiği son dakika önergeleriyle Meclis fabrika gibi, kanun fabrikası gibi çalışıyor ve bunlara hizmet eden, aklayan, hatta mahkeme kararı çıktığı zaman da mahkeme kararlarını baypas eden düzenlemeler yapılıyor. Nasıl? Özelleştirme yapılan 4 tane büyük şirketle ilgili mahkemeler iptal kararı verdi; getirildi, torba kanunla bunlar burada kurtarıldı.

Yine, küresel yolsuzluk barometresine göre Türkiye’de her 5 kişiden 1’i rüşvet veriyor arkadaşlar. Rüşvet vermeden, maalesef, hiçbir şey dönmüyor. Avrupa Komisyonunun yüzde 64,5 adaletin yani yargının tarafsız olmadığı konusunda tespitleri var, raporları var.

Şimdi, bütün bunları koyduğumuz zaman şöyle bir durum çıkıyor tabii ortaya: 17-25 Aralıkla ilgili burada bir soruşturma komisyonu kuruldu, 4 bakanla ilgili. Sonra, hâlâ birçok dosya birçok yerde var ve bunlarla ilgili olarak da süren yargılamalar var ama ilginç olan faiz lobisi. Dolar ha bire zıplıyor dikkat edin, yükseliyor. Şu an Yemen müdahalesiyle beraber doların ve altının hızla yükseldiği çıkıyor ortaya.

Şimdi, enteresan olan şu ki böylesine dönemlerde, çalkantılı dönemlerde, küresel kriz dönemlerinde küresel krizi yönetmenin en etkili yöntemlerinden biri karmaşa yaratmak, karışıklık yaratmak, çatışma yaratmak, savaşlar ve savaşlar yoluyla istediğini yapmaktır.

Suudi Arabistan Yemen’e müdahale ediyor 100’ün üzerinde uçakla. Bakıyorsunuz ki Hükümet, burada Meclise hiçbir bilgi vermeden, hiçbir açıklama yapmadan, muhalefete bilgi vermeden Yemen operasyonunu desteklediklerini söylüyor. Dün Sisi’ye karşı olan Cumhurbaşkanı ee, bugün Sisi’yle beraber oluyor; şimdi, enteresanlığa bakın.

Suriye politikasında da müthiş bir tahribat yaşandı, bataklık içinde; 2 milyon Suriyeli Türkiye’de, şehirler harap oldu. Mütteahhitler, savaş mütteahhitleri oradan bir rant nasıl sağlayabiliriz çabası içinde.

Gezi Parkı, Gezi direnişi olayları, temelinde rant lobisinin Topçular Kışlası’nı Taksim Meydanı’na yapmak istemesi üzerine patlak verdi ve büyük bir toplumsal direniş gösterildi. Bu toplumsal direniş, kabul edelim ki Hükümeti sarstı.

Şimdi, hazine, turizm, kıyıları, orman, en gözde yerler istenilen şirketlere bakanların, bir bakanın imzasıyla, yetkisiyle kırk dokuz yıllığına devrediliyor, kiralanıyor, istenilene de tescil ediliyor.

Şimdi, bırakın onu Vakıflar Genel Müdürlüğü’nün kıymetli mal varlıkları, bir bakıyorsunuz Sayın Cumhurbaşkanı... 17 Ocakta Yeşilay Vakfı kuruldu -yüz yirmi beş yıllık Yeşilay Cemiyeti var- 19 Ocakta kanun teklifi getirildi torba kanuna, iki maddesi kaldı, yürürlük maddeleri bu torba kanunun. Sayın Cumhurbaşkanının kızı Esra’nın da olduğu Yeşilay Vakfına Sepetçiler Kasrı kırk dokuz yıllığına verildi. Bakın, Sepetçiler Kasrı, basın merkeziydi, Eminönü’nde, Sarayburnu’nda tarihî, turizm, kültür merkezi, çok güzel bir yer. Yani Yeşilay Vakfına, Vakıflar Genel Müdürlüğü tarafından bu vakfa hemen kâğıt üzerinde verildi kırk dokuz yıllığına. Şimdi, bu vakfın bahçeleri var, salonları var, bunlar

rantiye amaçlı olarak kullanılacak, belli kesimlere gelir getirecek. Eğer gerçekten zararlı alışkanlıklarla bir mücadele söz konusuysa bunun için çok daha uygun yerlerde Yeşilay için vakıflar, cemiyetler kurulabilir pekâlâ. İlla Sarayburnu'nda denize nazır, Kız Kulesi'ne nazır, Galata Köprüsü'ne nazır olması gerekmiyor.

Şimdi, bu alışkanlıklar bir iktidar hastalığıdır, kanser gibidir, metastaz yapmıştır arkadaşlar. Şimdi, Arınç, Gökçek'e "Parsel parsel sattınız." dedi. "Susun." dediler, sustular. Susun deyince susulmuyor, yazmayın deyince yazılıyor; bu işler konuşulacak ve yazılacak. Nitekim Hükûmetin eski bakanları da bu rant lobisine, faiz lobisine çok ciddi dikkat çekmişlerdi geçmişte.

Şimdi, burada şunu söylemek lazım: TOKİ'nin inşaatları... TOKİ neden hâlâ Başbakana bağlı? Bu kadar özelleştirme yanlısınız, bütün kâr getiren kuruluşları özelleştirdiniz, PETKİM'den tutun şeker fabrikalarına kadar. Niye o zaman TOKİ bir komünist devlet anlayışıyla devlet projesi olarak işliyor? Çünkü TOKİ proje dinlemiyor, imar dinlemiyor. İstanbul'u beton şehre çevirdiniz. Bırakın İstanbul'u, Ankara'yı bile AVM'lere, betona mahkûm ettiniz. Beton içinde yeşillikleri göremez bir durum yaratıldı. İstanbul'un mahallelerini, bu rant amacıyla, bir torba kanunda, bir kanun teklifiyle Kadıköy Belediyesinden alıp Ümraniye Belediyesine bağladınız. Bunların hepsi rant lobisinin, rant cenahının ekiplerinin işleri.

Şimdi, buradan şöyle baktığınız zaman, Atatürk Kültür Merkezi harabe hâline getirildi Taksim Meydanı'nda. Kültür deyince, sanat deyince, tarih deyince bu Hükûmet sınıfta çakıyor. Atatürk Kültür Merkezi neden harabe, neden bu zenginlik tarumar edilmiş, ortalık yerde bırakılmış? Bunu anlatamazsınız kimseye.

Şimdi, bakın, mega projeleriniz var değil mi? 3'üncü köprü, buraya getirdik, hâlâ alan teslimatı yapılmadı. Teslimi yapılmadı alanın arkadaşlar ama binlerce hafriyat için kamyonlar geliyor, gidiyor, çalışıyor; orada, 3'üncü köprüyle ilgili mega proje çalışıyor. Yine Gebze yolu olarak geçen büyük yol, Bursa'ya kadar giden yol var. Bütün bu projeleri yandaş, havuz içindekiler alıyor. Aldıktan sonra Başbakan yardımcılığına bağlı bir yönetmelikte geçmişe dönük düzenleme yapıp bu müteahhitlere devlet garantörlük veriyor ve gidiyor, yurt dışındaki bankalardan çektiği kredilerin kefilisi oluyor Türkiye Cumhuriyeti devleti hazinesi. Şimdi, garantörlük veriyor bunlara. Yarın bunlar batırdığı zaman, parayı kaçırdığı zaman yurttaş bunların faturaları mal edilecek. İşte, bu yolsuzlukları, bu haksızlıkları, bu soygunu, bu talanı Halkların Demokratik Partisi, Allah'ın izniyle 7 Haziranda gelerek son verecek ve bunların hepsinden teker teker hesap soracaktır. Bizim seçim beyannamemizde bunun hesabının sorulacağı yer olacaktır diyorum.

Hepinize saygılar sunuyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Öneri lehinde söz isteyen Ali Özgündüz, İstanbul Milletvekili.

Buyurun Sayın Özgündüz. (CHP sıralarından alkışlar)

ALİ ÖZGÜNDÜZ (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, sözlerime başlarken Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Evet, baştan söyleyelim, Milliyetçi Hareket Partisinin imar işlerinde oluşturulan rant lobilerinin, yolsuzluk ve rüşvet iddialarının araştırılması için vermiş olduğu bu önergeyi destekliyoruz, sizin de destekleyeceğinizi bekliyoruz. Yani, arazi, imar, rant, yolsuzluk, rüşvet olayının araştırılmasını istemiyor musunuz? Eğer bu önerge lehine oy vermeyecekseniz niye istemiyorsunuz? "Efendim, işte, Meclisin

gündemi yoğun.” Ya, bundan daha önemli bir gündem mi var arkadaşlar? Yani, Türkiye’nin mal varlığı birilerine peşkeş çekiliyorsa birileri kamu malı üzerinden rant sağlıyorsa, yolsuzluk yapıyorsa, rüşvet yiyorsa bunun araştırılması, açığa çıkarılması mı önemli, yoksa, efendim, “Göstericiler yüzünü kapattı, bilmem, sapanla taş attı.” bunun önlenmesi mi önemli? Bana göre bu önemli.

Değerli arkadaşlar, şimdi, İtalya’da bir bakanın oğluna 10 bin dolarlık bir saat hediye edildi diye, EXPO 2015 Fuarı nedeniyle yapılan alt yapı ihalelerini alan bir müteahhit, bakanın oğluna 10 bin dolarlık bir saat hediye etti diye bakan istifa etti ve savcılar hemen soruşturma başlattı. Kimse demedi yani “Hükûmete darbe marbe”, yok “paralel maralel” diye zıvalıklara sığınmadı. Ya, olması gereken bu. Bir iddia var mı arkadaş, savcı soruşturmayı başlatır, gereken kişi de istifa eder. İstifa etmiyorsa siyasi iktidara düşen iş, gereğini yapmak, onu görevden almak soruşturmanın selameti açısından. Sistem böyle işler. Doğru mu? Her yerde böyle işler. E, size gelince, yok, “Efendim, Hükûmete darbe falan, paralel maralel.” Ya, kim paralel onu da anlamıyoruz. Melih Gökçek, Bülent Arınç’a “paralelci” diyor, Bülent Arınç diyor ki: “Sen, kardeşim, şeyin kucasına oturmuşsun, Ankara’yı parsel parsel satmışsın.” Bu “Parsel parsel eylemişler dünyayı.” türküsü aklıma geliyor. “Satmışsın. Kime satmışsın biliyorum, bak söylerim.”

Yahu arkadaşlar, yahu arkadaşlar, bir yolsuzluk, hırsızlık iddiasını Hükûmet sözcüsü ortaya koyuyor. Size düşen görev, bu iş açığa çıksın. “Efendim, bu iş bizim iç meselemizdir.” Başbakan Davutoğlu başbakancılık oynuyor: “Bu iş kapanmıştır.” Nasıl kapanmış? Bu ülke senin babanın çiftliği mi? Belediye Başkanı satacak, birilerine rant sağlayacak, yolsuzluk yapacak, hırsızlık yapacak, mal varlığı artacak; bugüne kadar hiçbir kuruş üretim yapmayan, ülkeye bir kuruşluk katma değer sağlamayan oğulları, çocukları lüks içinde yaşayacak, “Bu iş kapanmıştır.” Nerede yaşıyorsunuz siz? Böyle bir şey olur mu, başka bir düzen mi kurdunuz?

Değerli arkadaşlar, Hazreti Ali diyor ki: “Üç çeşit Müslüman var yani inanan insanlar üç çeşittir. Birincisi: Tüccar mantığıyla inanır, tüccar gibi düşünür, çıkarını düşünür. Cennete gitmek için, cenneti istemek için ibadet eder. Allah’ın yasaklarından sakınır ki cennete alsın, o daha kârlı görür işi, o öyle inanır; bu, tüccar gibidir.

İkinci bir grup vardır: Köle gibidir, korkar sahibinden, Allah’tan korkar. Cehennem ateşinden korunmak için Allah’ın yasaklarına uyar, ibadetleri yerine getirir ki cehenneme gitmesin.

Üçüncüsü: Özgür insanın inanmasıdır, özgür insan gibi, özgür birey gibi inanır. Bu, ne cehennem korkusuyla ne cennet vaadiyle değil, sadece Allah’a kulluk ederek; kula kulluktan kurtulmak, özgürleşmek, sadece ibadete layık, kulluğa layık, o mabuda kulluk etmek için inanır. Böylelikle dünya malına tapmaz, böylelikle kula kulluk etmez, özgür birey olur, böyle inanır, böyle ibadet eder.”

Şimdi, ben hakikaten merak ediyorum: Yani, ya, hangi çeşit inanıyorsanız ona göre bir tavır alın.

RECEP ÖZEL (Isparta) – Bir de dört var: Hiçbiri.

ALİ ÖZGÜNDÜZ (Devamla) – Yani bu olayların...

Arkadaşlar, bakın, geçen gün burada bizim arkadaşımız sizin bir kısım milletvekillerinizin adı geçen bir belge okudu, haklı olarak arkadaşlar öfkeyle karşı çıktılar, şiddetle karşı çıktılar. “Ya, kardeşim, benim haberim yok çünkü bir insanın haberi olmadan...” diye isyan etti haklı olarak. Ki o olayda da bürokratların bir yolsuzluk, dolandırıcılık işi vardır bana göre, onu konuşuruz ayrıca. Ya, bu iş araştırılsın, evet, tabii ki. Kardeşim, şimdi böyle bir şey var. Ya, bir Başbakan Yardımcısı diyor ki: “Büyükşehir Belediye Başkanı Ankara’yı sattı, birilerine müthiş rant sağladı, kendisine çıkar sağladı.” Yahu, “Eğer cennet istiyorsan bu işi araştır, cehennemden korkuyorsan araştır, özgür insan olacaksan bu işi araştır.” demek lazım.

Dün de söyledim, bu iş AKP'nin iç işi falan değil. Aslında siz de pragmatik yaklaşsanız bile, siyasi partinin korunması açısından bile yaklaşsanız bence sizin bu işin üzerine gitmeniz lazım, bizden daha çok sizin istemeniz lazım. Kim doğru söyledi, kim yanlış yaptı, kim hırsızlık yaptı, yolsuzluk yaptı açığa çıksın arkadaş. “Senin yüzünden ben niye zarar göreyim? Senin keyfin yüzünden, senin dünyalığın için ben niye zarar göreyim, ben niye bu eleştirilere maruz kalayım, ben niye vatandaşa hesap vermek zorunda kalayım? Ya da senin yüzünden ben niye oy kaybedeyim, niye iktidardan gideyim?” Ya, sizin sormanız lazım; iktidarın, siyasi partinin bu işin üzerine gitmesi lazım. “Yok, üzerini kapatalım.” Kapatamazsınız ki, şaibe devam edecek. Kapatamazsınız ki, artık cin lambadan çıktı, girmez oraya; araştırılacak, bugün olmazsa yarın araştırılacak. Yani, 7 kez mal varlığı el değişirse bile ucu açık, bulunacak, yarın el konulacak, on beş yirmi yıl zaman aşımına tabi suçlar isnat ediliyor, bitti bu iş, artık cin lambadan çıktı. Siz temizleyin arkadaş, kangren olmuş kolu kesin, atın. Davutoğlu başlangıçta umut vermişti, Sayın Başbakan, “Ben, yolsuzluk, hırsızlık yapan kardeşim bile olsa yolsuzluğa, hırsızlığa uzanan eli keserim.” demişti. Ee, kes kardeşim. Ben de inanıyorum Davutoğlu'nun temiz olduğuna bu noktada. Yani, Davutoğlu'nun dış politikasını, efendim, Başbakanlık yönetimini falan eleştiririm, o ayrı mesele ama Davutoğlu, hırsızlık, yolsuzluk, çıkar sağlama anlamında temiz bir insandır. Buna inanıyorum, samimiyetle inanıyorum, samimiyetle inanıyorum; dün Bülent Arınç'la ilgili söylediğim gibi samimiyetle inanıyorum. Hırsızlık, yolsuzluk, akçalı, pis işlerde yoktur; ne Davutoğlu'nun parmağı vardır ne Bülent Arınç'ın parmağı vardır. E, arkadaş, temizle içindeki şeyi. “Yok, ben akım, pakım.” Ak, pak değilsin, bütün dünya da biliyor. Ya, çok basittir, kendin teftiş et yani savcı zaten yapmalı, görevidir cumhuriyet savcısının, 3628 sayılı Yasa'ya göre hemen, derhâl soruşturma başlatıp bütün mal varlığını, yurt içi, yurt dışı, kasalar, masalar ne varsa derhâl tespit etmeli, bunun hesabını sormalı, kaynağını sormalı. “Nereden aldın Melih Gökçek? Babandan miras mı kaldı arkadaş? Veraset ve intikal vergisini verdin mi? E, çok güzel, teşekkür ediyoruz, sana bir de madalya veriyoruz.”, “Nereden aldın Osman Gökçek, piyangodan mı çıktı? Hangi bilete çıktı? Gel göster bakalım. Teşekkür ediyoruz.” Çok güzel, bunu sor, kaynağını açıklasın, biz de kamuoyu olarak diyelim ki: “Evet, kardeşim, meşru yoldan kazanmış, sorun yok.” E, ama meşru yoldan kazanmamışsa sen üstüne git ya, sen onun bunun çıkarı, dünyası için niye ahiretini feda ediyorsun?

Değerli arkadaşlar, şimdi, bugün Orman ve Su İşleri Bakanlığı Muğla Gökcek'teki Bedri Rahmi, Akbük, Göbün ve Küçük Sarsala koylarını yirmi dokuz yıllığına kira için ihaleye çıkardı, ortalama yıllık, işte, 80 bin-100 bin lira arasında. Bu kime verilecek hakikaten? Bu her bir koyun yaklaşık 2 hektara yakın ormanı var, ormanlık alan. Yarın burada kimler villa yapacak? Urla villaları gibi özel imtiyazlar mı sağlanacak? Kimler rant sağlayacak? Ormanlar, kıyılar, koylar bütün kamunundur, devletin hükmü ve tasarrufu altında ve kamunun kullanımına açık yerlerdir. E, birilerine verdiğiniz zaman o bölgedeki yaşayan insanlar bile buradan faydalanmayacak ama birileri keyif çatacak; birileri, efendim, milyon dolarlık tekneleriyle oraya gelecek, keyif çatacak. Bu olmaz, bu konuların araştırılması lazım.

Bakın, en son Erdoğan Bayraktar enteresan bir şey söyledi iki yıl önce 22 milyon dolara aldığı yerle ilgili. Kentsel dönüşüm alanına sokuldu bu Koşuyolu'ndaki bir arazi, biliyorsunuz, daha sonra burası da yaklaşık 115 milyon TL'ye çıktı. Erdoğan Bayraktar diyor ki: “Bu arsa üzerinde riskli yapı yoktur. Buranın kentsel dönüşüme sokulması yasanın ruhuna aykırıdır, yanlışır ve hatta bana göre suçtur.” 17 Aralık sürecinde dediği gibi yani “Ben ne yaptıysam Başbakanın emriyle yaptım arkadaş.” Şimdi de bunu diyor. Yahu siz desenize “Arkadaş, kim rant sağlıyor? Ya, Allah belanı versin, senin yüzünden ben niye sıkıntı yaşıyorum?” Arkadaş, hırsızlığın, yolsuzluğun partisi pirtusu olmaz. Kim yapmışsa üzerine gidilmesi lazım. Başta da iktidar partisine görev düşüyor diyorum, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Öneri aleyhinde söz isteyen Özcan Ulupınar, Zonguldak Milletvekili.

Buyurun Sayın Ulupınar. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ÖZCAN ULUPINAR (Zonguldak) – Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; MHP’nin imar işlerinde oluşturulan rant lobileri, yolsuzluk ve rüşvet iddialarının araştırılması ve önlenmesi için gerekli tedbirlerin alınması amacıyla Meclis araştırması açılması için verdiği grup önerisinin aleyhinde söz almış bulunuyorum. Sözlerime başlamadan önce yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Bizim on bir yıllık iktidar dönemimizde hem merkezî hem de mahallî idarelerde imar düzenlemeleriyle ilgili yolsuzluk iddialarının ayyuka çıktığı ifade edilmektedir. Ben konuyla ilgili çok değil, iki ay öncesinde Başbakanımızın yaptığı açıklamaları dile getireceğim.

Bizim hükümetlerimiz döneminde imar düzenlemeleri, tadilatlarıyla ilgili yolsuzlukların daha da üzerine gidilmiş, yapılan düzenlemeler de bunun göstergesidir. En son yaptığımız düzenlemelerle İmar Kanunu’nda 3 temel hususu ele aldık.

Birincisi: İmar uygulamaları adil ve hızlı olacak, bu konudaki her gecikmenin mağduriyete neden olması önlenecek.

Bir diğeri: İmar planı değişiklikleri sonucu değer artışından belediyelerin pay alması sağlanacak. Her belediye planların yapımına, kabul edilenlerin askıya çıkarılmasına ilişkin mevzuatta web üzerinden bilgilendirme yapacak, ayrıca Kültür ve Turizm Bakanlığı da bu bilgilendirmeyi yapacak, bu düzenleme ortaklık payı ve vatandaşların bir belirsizlik içine düşmesini önleyecektir.

Plan değişikliği tarihî, kültürel ve doğal dokuyu koruyarak yapılacak ve rutin bir işlem olmayacak. İmar planı değişiklikleri sıkı planlara bağlanacak belediyeler bundan pay alacak. İmar planının bir bölümünde yapılacak noktasal değil, bir bütünü kapsayan genel plan değişikliği yapılabilecek.

Haksız bir gelir dağılımı, bir komşunun istifade edememesi gibi bir durum olmayacak. İmar da değer artış payı alınacak. Bir plan değişikliğiyle yeni değer sahibi kamudur. Bu yeni getirilen düzenlemeyle değer artışlarının hangi oranda ele alınacağı netleşecek. Belediyelerimize sağlanan bu imar payını, belediyelerimize, sosyal dayanışma, kentsel dönüşüm için kullanma mecburiyeti getirilmiştir. İmar planlarıyla ilgili yapılan düzenlemelerle inşaat sektörü de nitelikli bir ivme kazanacaktır. İnşaat sektörü ekonomi için çok önemlidir. Bu düzenlemeler inşaat sektörüne olumsuz yansımaz, bürokrasinin de yükünü alır. Bununla ilgili ayrı bir çalışmamız var. Sektörün gelişmesi bu anlamda ciddi bir imkân kazanacak, bu çerçevede ekonomik aktiviteleri artıracaktır.

Bir ayağı mazide bir ayağı atide olan İstanbul ilimize baktığımızda dünyada tarihî geçmişe sahip olan nadide şehirlerimiz arasındadır. Bu şehir ki birçok partinin iktidar olmasına vesile olurken birçok partimizi de iktidardan etmiştir. Bu şehirle ilgili imar düzenlemeleri yaparken ilmek ilmek, her metrekaresini düşünerek, irdeleyerek planlarımızı bu felsefeye göre yaptık. Dünyada böyle bir doğal ve tarihî güzellik yok. Bunu koruyacağız. İstanbul aynı zamanda yaşayan bir şehir, bulunduğu yerden 60, 70 ülkeye uçan bir şehir. İstanbul’un tarihî dokusu giderse bir daha geri getirilemez. İstanbul’un bu özelliği konusunda atılacak her adımı da yakından takip ediyoruz.

Değerli arkadaşlar, AK PARTİ iktidarlarımızın başladığı günden bu yana marka şehirler ve markaları olan şehirler oluşturduk. Geçmişteki zengin değerlerimizi imar planlarımızla düzenleyip, kendimize has Selçuklu ve Osmanlı mimarisıyla süsleyip Türkiye’nin dört bir yanında vatandaşlarımıza bu kaliteyi sunduk.

Ancak, bugün itibarıyla -ben Zonguldak milletvekili olarak bir şeyi ifade etmek istiyorum- Zonguldak'ımızı da çok yakından ilgilendiren bir mülkiyet konusu var. 50 bin vatandaşımızı doğrudan ilgilendiren bir konu, bir sorun, yüzyıllık bir problem. TTK havzayıfahmiyeden dolayı, kömür havzası olduğu için vatandaşlarımız bulundukları arsaların tapusunu alamamakta. 1984 yılında çıkartılan imar affi kanunuyla tahsis belgeleri alındı ama bu tahsis belgeleri maalesef tapuya çevrilemedi. Bununla ilgili de İş Güvenliği Yasası'nda 31'inci madde Zonguldaklı hemşehrilerimizin beklediği önemli bir konu. Önümüzdeki günlerde, inşallah, onun ve diğer kanunların buradan geçirilmesi gerekmektedir. Bu sayede vatandaşlarımız tapu alabilecek, tahsis belgeleri tapuya dönüştürülebilecek ve yüzyıllık sorun dediğimiz o problem ortadan kalkmış olacaktır. Bu, bugün görüşeceğimiz torba kanun, yarım kalan iç güvenlik yasası, onun arkasından görüşeceğimiz bir torba kanun daha, uluslararası sözleşmeler, İş Güvenliği Yasası gibi birçok yasa gündemimizdedir, beklemektedir ve bir hafta süremiz kaldı. 5 Nisan itibarıyla Meclis kapanacak. 7 Nisandan sonra bütün arkadaşlar, hepimiz arazide seçim çalışmalarında olacağız. Bu yasaları da bekleyen binlerce vatandaşımız olduğu için bu önergenin aleyhinde olduğumuzu ifade ediyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Sayın Başkan, 60'a göre bir söz talebim var efendim.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Hamzaçebi.

VI.- AÇIKLAMALAR (Devam)

9.- İstanbul Milletvekili Mehmet Akif Hamzaçebi'nin, Zonguldak Milletvekili Özcan Ulupınar'ın MHP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın hatip konuşmasında Zonguldak'taki havzayıfahmiye uygulamasıyla ilgili bazı konuları dile getirdi. Zonguldak'ta havzayıfahmiyedeki mülkiyet sorununu çözerek vatandaşlarımızın oturdukları evlerin, kullandıkları binaların tapularına sahip olması, yine 2981 sayılı İmar Affi Kanunu uyarınca zamanında başvurusu yapılmış tapu tahsis belgesine bağlanmış ya da bağlanmamış olmakla birlikte hak sahibi olan vatandaşlarımızın 2981 sayılı Kanun'dan kaynaklanan haklarını koruyarak onlara da tapularının verilmesini amaçlayan Cumhuriyet Halk Partisinin önergesi Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonunda iktidar partisinin, diğer siyasi partilerin de desteğiyle, Sayın Bakanın da desteğiyle kabul edilerek ilgili tasarıya girmiştir ancak o tasarının ve teklifin yasalaşması Parlamentonun yoğunluğunu dikkate aldığımızda belki mümkün olmayabilecektir.

Cumhuriyet Halk Partisi olarak önerimiz: Oradaki maddenin oradan alınarak görüşmekte olduğumuz bu torba tekliflerin birisine eklenmesidir. Bu konudaki önerimi ve önerge taslağını Adalet ve Kalkınma Partisi Grubuna, Milliyetçi Hareket Partisi Grubuna ve Halkların Demokratik Partisi Grubuna ilettim. 4 siyasi parti bu konuda karar verir ise Zonguldaklılara müjdeyi bugün verebiliriz. Ben bu müjdeyi bugün verelim istiyorum ve Zonguldaklıları buradan sevgi ve saygıyla selamlıyorum.

Teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Bal, buyurun.

10.- Konya Milletvekili Faruk Bal'ın, Zonguldak Milletvekili Özcan Ulupınar'ın MHP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

FARUK BAL (Konya) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Zonguldak'ta taş kömürü bulunmasından hemen sonra 1910 tarihinde tezkereyisamiyeyle kömür havzası o zamanın hukukuna göre bir iradeye bağlanıyor ve buranın üzerinde daha sonra oluşan veya 1910 tarihinden önce hak sahibi olan insanların hukuki sorunları başlıyor. Daha sonra çıkarılan birtakım yasalar, tapu tahsis belgesi gibi uygulamalarla mülkiyet hakkı ihlal edilen veya mülkiyet hakkı doğuran işlemleri gerçekleştiren kişiler hak ihlaliyle karşı karşıya kalıyorlar. Bunu 57'nci Hükûmet döneminde, Milliyetçi Hareket Partisinin de koalisyon ortağı olduğu dönemde 4479 sayılı Yasa'yla çözmeye çalıştık. Ancak yasanın çıkarılmasından sonra ortaya çıkan gelişmeler sorunun tam olarak çözülmesine imkân sağlayamamıştır.

Burada bir sorun olduğuna Milliyetçi Hareket Partisi de inanmaktadır. Bu sorunun başka hukuki sorunlar yaratmadan ve hukuki müktesepelere uygun ve mevzuata uygun bir şekilde çözülmesi arzusundadır. Milliyetçi Hareket Partisi diğer gruplarla da uzlaşma sağlandığı takdirde bu yönde iradesini ortaya koyup Zonguldak'ta mülkiyet hakkı ihlal edilen vatandaşlarımızın hukukunu savunmaya devam edecektir.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

VIII.- ÖNERİLER (Devam)

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)

2.- MHP Grubunun, Grup Başkan Vekili İzmir Milletvekili Oktay Vural tarafından, imar işlerinde oluşturulan rant lobileri ile yolsuzluk ve rüşvet iddialarının araştırılması ve önlenmesi için gerekli tedbirlerin alınması amacıyla 27/2/2014 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin, Genel Kurulun 26 Mart 2015 Perşembe günü birleşiminde sunuşlarda okunmasına ve ön görüşmelerinin aynı tarihli birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN - Milliyetçi Hareket Partisi grup önerisini oylarınıza sunuyorum...

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Karar yeter sayısı...

BAŞKAN – Karar yeter sayısı arayacağım.

Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Karar yeter sayısı yoktur.

Birleşime beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 16.24

ÜÇÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 16.34****BAŞKAN: Başkan Vekili Sadık YAKUT****KÂTİP ÜYELER: Bayram ÖZÇELİK (Burdur), İsmail KAŞDEMİR (Çanakkale)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 84’üncü Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

Milliyetçi Hareket Partisi Grubu önerisinin oylanmasında karar yeter sayısı bulunamamıştı.

Şimdi öneriyi tekrar oylarınıza sunacağım ve karar yeter sayısı arayacağım.

Kabul edenler... Kabul etmeyenler...

Kâtip üyeler arasında anlaşmazlık söz konusu.

Elektronik cihazla oylama yapacağız.

Bir dakika süre veriyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, karar yeter sayısı yoktur.

Birleşime on beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 16.36

DÖRDÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 16.50****BAŞKAN: Başkan Vekili Sadık YAKUT****KÂTİP ÜYELER: Bayram ÖZÇELİK (Burdur), İsmail KAŞDEMİR (Çanakkale)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 84’üncü Birleşiminin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

Milliyetçi Hareket Partisi Grubu önerisinin ikinci oylamasında da karar yeter sayısı bulunamamıştı.

Şimdi öneriyi tekrar oylarınıza sunacağım ve karar yeter sayısı arayacağım.

Öneriyi kabul edenler... Kabul etmeyenler... Karar yeter sayısı vardır, öneri kabul edilmemiştir.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun, İç Tüzük’ün 19’uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

Okutuyorum:

3.- CHP Grubunun, Grup Başkan Vekilleri İstanbul Milletvekili Mehmet Akif Hamzaçebi, Sinop Milletvekili Engin Altay ve Ankara Milletvekili Levent Gök tarafından, TMSF’nin Çukurova Grubunun bazı şirketlerine el koyması, SPK’nın bağımsız üye görüntüsü altında Turkcell yönetimine AKP’li eski bakanlar ile İzmir il yöneticisini ataması ve Turkcell yönetiminin reklam görüntüsü altında Ethem Sancak ile diğer medya kuruluşlarına örtülü kazanç aktarması sürecinin tüm yönleriyle araştırılması amacıyla 17/3/2015 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin, Genel Kurulun 26 Mart 2015 Perşembe günü birleşiminde sunuşlarda okunmasına ve ön görüşmelerinin aynı tarihli birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulunun 26/03/2015 Perşembe günü (bugün) yaptığı toplantısında siyasi parti grupları arasında oy birliği sağlanamadığından, grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük’ün 19’uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Mehmet Akif Hamzaçebi

İstanbul

Grup Başkan Vekili

Öneri:

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına grup başkan vekilleri İstanbul Milletvekili Mehmet Akif Hamzaçebi, Sinop Milletvekili Engin Altay ve Ankara Milletvekili Levent Gök’ün; “TMSF’nin Çukurova Grubunun bazı şirketlerine el koyması, SPK’nın bağımsız üye görüntüsü altında Turkcell yönetimine AKP’li eski bakanlar ile İzmir il yöneticisini ataması ve Turkcell yönetiminin reklam görüntüsü altında Ethem Sancak ile diğer medya kuruluşlarına örtülü kazanç aktarması sürecinin tüm yönleriyle araştırılması” amacıyla 17/03/2015 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis Araştırma Önergesinin (1752 sıra no.lu) Genel Kurulun bilgisine sunulmak üzere, bekleyen diğer önergelerin önüne alınarak 26/03/2015 Perşembe günlü birleşimde sunuşlarda okunması ve görüşmelerinin aynı tarihli birleşiminde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN - Cumhuriyet Halk Partisi grup önerisi lehinde söz isteyen Umut Oran, İstanbul Milletvekili.

Buyurun Sayın Oran. (CHP sıralarından alkışlar)

UMUT ORAN (İstanbul) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Konumuz, medya ve siyaset ilişkileriyle ilgili bir araştırma önergesi. Bu önergeyi, araştırma önergesini önemsiyoruz, bu araştırma komisyonunun kurulmasının gerekliliğini vurguluyoruz. Tabii, medya, bağımsız medya, tarafsız medya, özgür medya ve bunun ilişkileri son derece önemli, demokrasi açısından son derece önemli.

Geçen hafta Sosyalist Enternasyonal Genel Sekreteri Luis Ayala Türkiye’deydi, Türkiye’de üç gün çeşitli temaslarda bulundu ve Türkiye’den giderken şu saptamaları yaparak ayrıldı: “Türkiye’de demokrasi ve özgürlük açığı var.” dedi. İkinci saptaması: “Türkiye’de demokrasi çalışmıyor, felç olmuş.” Üçüncü saptaması: “Demokratik kurumlar işlevini yitirmiş; yasama, yürütme, yargı işlevini yitirmiş.” Dördüncü saptaması, burası önemli, konumuzla önemli: “Türkiye’de medya kriminal bir hâl almış, bir suç örgütü durumuna gelmiş.” Ve beşinci saptaması da “Seçimlere seksen gün kala Türkiye’de seçim güvenliği de tartışılır hâle gelmiş.” Böyle bir saptamayla Luis Ayala ayrıldı. Sonra, geçen hafta, tekrardan Avrupa Parlamentosunun ilerleme raporu sorumlusu buradaydı, Dışişleri Komisyonu Başkanı buradaydı, üç aşağı beş yukarı onlar da aynı endişelerini bizlerle paylaştılar.

Tabii, demokrasi son derece önemli ve demokraside de medya, bağımsız, tarafsız özgür medya son derece önemli. Şimdi, Türkiye’de bu medya ne kadar bağımsız, ne kadar tarafsız, bu medya ne kadar özgür? Şimdi, bunu anlayabilmemiz için bir kere bu havuz problemini çözmemiz lazım. Yani şu tespiti yapıyoruz ve bunu ortaya koyuyoruz. Türkiye’de bir havuz problemi var. Dolayısıyla bu havuz medya sorununu masaya yatırmamız lazım.

Bakın, bir örnek vermek istiyorum: TMSF, 21 Kasım 2013 tarihinde 2 gazete, 1 televizyon; Akşam, Güneş ve Sky televizyonuna el koyuyor ve burada o gazetelerin yönetiminde olan Çukurova Grubunu alıyor ve bunları Ethem Sancak’ın başında olduğu Türkmedya’ya veriyor. 62 milyon dolarlık bir... İhale yok, para ödendi mi ödenmedi mi belli değil. Şimdi, TMSF ayağı böyle.

Ondan sonra Sermaye Piyasası Kuruluna bakıyoruz, SPK’ya. O da Turkcell’i ele alıyor, Turkcell’de Çukurova Grubunun yönetim kurulu üyelerini belli şartları yerine getirmedikleri için kenara çekiyor ve -burasına özellikle dikkatinizi çekiyorum- bağımsız yönetim kurulu atıyor, bağımsız yönetim kurulu atıyor. 7 yönetim kurulu üyesi var, 5 bağımsız yönetim kurulunu Çukurovadan alıyor ve bağımsız yönetim kurulu olarak SPK atıyor. Kimi atıyor buraya? Atilla Koç, eski AKP’li bakan. Sonra Hilmi Güler, yine eski bakan. Sonra, Bekir Pakdemirli, İzmir İl Başkanı AKP’nin ve milletvekili aday adayı. Mehmet Bostan ve Ahmet Arar. Baktığınız zaman hani bu bağımsız yönetim kurulu esasında göbekten bağlı. Nereye bağlı? İktidara, AKP’ye bağlı.

Şimdi, peki, Turkcell bu tarafta, işte medya bu tarafta. Peki diyeceksiniz ki: “Bu havuz problemi nedir, bu havuz problemi nasıl oluyor?” Bakın şöyle oluyor havuz problemi: Mesela 2014 yılına bakıyoruz, elimde şöyle bir şey de var, bu 4 Şubat 2015’te bir gazetenin açıklanmış, kamu kurumlarının...

RECEP ÖZEL (Isparta) – Ne gazetesi o?

UMUT ORAN (Devamla) – ...AKP yöneticilerinin atadığı şirketler ve buradan nereye ne kadar kaynak aktarılmış, burada hepsini tek tek veriyor. Bizim konumuz Turkcell yani bizim araştırılmasını istediğimiz şey Turkcell.

Bakın, nasıl oluyor bu sistem? Şöyle oluyor: 2014 yılı, Akşam, Güneş, Star; 3 tane gazeteyi alalım buraya, yaklaşık 10-15 bin tirajı olan gazeteler bunlar ama şişirilmiş olarak baktığımız zaman 300 bin civarında bir tirajları var. Toplam tirajın içerisindeki payları yüzde 7 yani 3 gazete var, tirajları yüzde 7. Peki, Turkcell'in reklam bütçesinden ne kadar kaynak aktarılıyor buraya? Yüzde 7 olan bir şeye ne kadar aktarılabilir? Yüzde 7, yüzde 8, yüzde 10; hayır, yüzde 31,3 bu 3 gazeteye ki şişirilmiş olan yani bunların bayi satışı olmayan tirajlarına kaynak aktarılıyor. Biraz evvel gösterdiğim bu gazete, örnek verelim, Sözcü gazetesi bu. Bu gazetenin hemen hemen, şişirilmiş olarak baktığımız zaman, 3 tane gazeteyi saydım, onlardan daha fazla tirajı var, yüzde 8 civarında tirajı var. Peki, ne kadar kaynak aktarılıyor Turkcell'den? Yani, baktığımız zaman bir adalet, eşitlik var mı? Binde 4 yani aynı tiraj, bir taraf yüzde 31,3 yani üçte 1, öbür taraf binde 4. Şimdi, işte bu büyük bir sıkıntı yani burada bir adalet ve eşitliğin olmadığını görüyoruz.

Peki, kriminal nasıl olunuyor yani niye kriminal olunuyor? Bizim de bu konuda, bakın, şubat ayında yani geçtiğimiz ay bu gazete grubu, bu medya grubu, Ethem Sancak'ın başında olan bu grup, partimize, partimizin Genel Başkanına, şahsıma, milletvekillerimize bir sürü iftirada bulundu, bir sürü hakarete bulundu, hedef gösterdi. Biz de gerekli belgeleri, gerekli bilgileri ortaya koyduk ve onların bütün bu iftiralarını, bütün bu yalanlarını çürüttük, bir kenara attık. Ama, şimdi, bu bir siyaset olabilir mi? Böyle bir siyaset olabilir mi? Şimdi, siz bir medya grubuna el koyacaksınız, onu istediğiniz kişiye vereceksiniz, ondan sonra da o gelecek, istediği siyasi partiye istediği gibi tetikçilik yapacak, istediği gibi tezgâh kuracak. İşte, kriminal böyle oluyor. Yani, böyle bir şeyin olmaması lazım.

Peki, bakıyorsunuz kimdir bu medya, alan yani iktidarın vermiş olduğu kimdir, Ethem Sancak kimdir diye bakıyorsunuz; iş adamı kimliği var, efendim, bir medya patronu olmuş, AKP'yle yakın ilişkisi var, şu anda da AKP'nin eski MKYK üyesi, AKP'nin, yine, şu anda, bir kurumunun -Parti İç Demokrasi ve Hakem Kurulu- üyesi. Yani, şimdi, buradaki ilişkilere baktığınız zaman, burada sağlıklı olmayan bir durum var. Yani, bu sadece Cumhuriyet Halk Partisinin sorunu değil, bu sadece Umut Oran'ın sorunu da değil; biz, sonuçta bize gelen, atılan çamuru temizlemesini biliriz, bizim alınımız ak başımız dik, biz bunlarla mücadele etmesini biliriz. Ama söz konusu Umut Oran veya Cumhuriyet Halk Partisi değil, söz konusu temiz siyaset, ahlaklı siyaset, siyaset-medya ilişkileri; söz konusu olan demokrasi, söz konusu olan parlamenter, demokratik, hukuk sistemi yani söz konusu olan bu.

OSMAN AŞKIN BAK (İstanbul) – Gürsel Tekin'in açıklamasına ne diyeceksin? 8 Haziranda el koyuyormuş.

UMUT ORAN (Devamla) – Şimdi, bunun için hep beraber mücadele etmemiz gerekiyor.

Şimdi, biz, burada düğümün ucunu aldık yani biz bir yerden yakaladık, paçasını, yakasını yakaladık; bunun arkasında da kim varsa, bunun arkasında iş adamı varsa iş adamına gideceğiz, bunun arkasında medya varsa medyaya gideceğiz, siyasetçi varsa siyasetçiye gideceğiz...

OSMAN AŞKIN BAK (İstanbul) – Gürsel Tekin selam söyledi.

UMUT ORAN (Devamla) – ...bürokrat varsa bükrata gideceğiz, kim varsa onun arkasına gideceğiz.

Şimdi, değerli arkadaşlarım, bakın, ne hâle geliyor? Bakın, Turkcell, eminim ki buradaki bütün arkadaşların da -hangi partiden olursa olsun- göz bebeği olarak gördüğü, gurur duyduğumuz dünya çapında bir şirketti, değil mi? Yani, baktığınız zaman, iletişimde dünya çapında, hepimizin iftihar ettiği bir şirket. Şimdi, bu olan doğru bir şey mi? Yani, iktidar alıyor, 7 yönetiminden 5'ine kendi bakanlarını oraya... Yani, bir yerde “eski Bakanlar Kabinesi” gibi kuruyor, ondan sonra da kaynakları istediği gibi başka yerlere devrediyor.

Şimdi, bugün Turkcell bana göre sorgulanır yani Turkcell mi “AKPCELL” mi? Yani, ben bu Turkcell’e nasıl güveneyim? İnanın, yani şunu bile düşünüyorum: Turkcell abonesiyim ama aboneliğimi oradan almayı bile düşünüyorum. Orada binlerce çalışan var, milyonlarca abone var ama ben bu kuruma güvenmiyorum. Niye güvenmiyorum? Çünkü siyasetle, medyayla -bu çete, suç örgütü- kötü ilişkiler bunlar. Onun için diyorum ki -hepinize diyorum- temiz siyaset için, ahlaklı siyaset için gelin...

HAKAN ÇAVUŞOĞLU (Bursa) – Ya, sen mi söylüyorsun temiz ve ahlaklı siyaseti?

UMUT ORAN (Devamla) – ...bu Meclis araştırma komisyonunu çalıştıralım ve gerçeklerin ortaya çıkmasına hep beraber yardımcı olalım.

OSMAN AŞKIN BAK (İstanbul) – Havuz için topladığınız paralar nerede?

UMUT ORAN (Devamla) – Bu, hepinizin görevi.

Hepinize saygılar sunuyorum.

OSMAN AŞKIN BAK (İstanbul) – Havuz için topladığınız paralar nerede?

BAŞKAN – Sayın Bak, lütfen...

UMUT ORAN (Devamla) – Tekrardan sizlerin vicdanına sesleniyorum, alacağınız kararla da sizleri Allah’a havale ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

OSMAN AŞKIN BAK (İstanbul) – Havuz için topladığınız paralar nerede? Adam ağlıyor, paramı çaldılar diyor.

HAKAN ÇAVUŞOĞLU (Bursa) – Sen mi ahlaklı siyasetten bahsediyorsun!

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Önce 17-25 Aralığın hesabını verin.

BAŞKAN – Öneri aleyhinde söz isteyen Süreyya Sadi Bilgiç, Isparta Milletvekili.

Buyurun Sayın Bilgiç. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

HAKAN ÇAVUŞOĞLU (Bursa) – O adam Başbakan Yardımcısına saldıran adamı bağrına basıp okşamış adam. O kriminal bir adam.

UĞUR BAYRAKTUTAN (Artvin) – Mehmet Cengiz ve Özaltın nereye para aktardılar? Milletle sevişen adam nereye para aktardı?

BAŞKAN – Sayın Çavuşoğlu, lütfen...

Buyurun.

SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum. Cumhuriyet Halk Partisinin vermiş olduğu Meclis araştırması açılması önergesi üzerine aleyhte söz almış bulunuyorum.

Değerli arkadaşlar, tabii burada önergeye baktığımızda kendi içerisinde pek çok çelişki ve pek çok iddiayı görüyoruz. Bunlar çoğaltılabilir; hangi açıdan bakıyorsanız -değişik zaviyelerden baktığınızda- çok daha farklı şeyleri söyleyebilirsiniz.

Öncelikle, Sayın Oran'ın konuşmasına baktığımda, işte bir "AKP medyası" ki bu ifade önergede de geçiyor, işte "Yandaş medya, candaş medya."

Değerli arkadaşlar, her şeyden önce AK PARTİ ve AK PARTİ iktidarı gökten zembille inmedi.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – İndirildi.

SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Devamla) - Yani bu, ciddi manada milletin büyük bir teveccühünü olarak, hele bugün yüzde 50'ler seviyesinde teveccühünü alarak iktidarda olan, burada yüce Mecliste temsil edilen bir parti.

ENGİN ALTAY (Sinop) – 38... 38...

SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Devamla) - Tabii ki vatandaşın içerisinde olduğu gibi medyada da bu iktidarı destekleyen farklı medya kuruluşları olabileceği gibi bunun karşısında, aleyhinde olan medya kuruluşları da olabilir. Onlar da her türlü şekliyle özgürce, serbestçe, özgür medya, özgür basın düşüncesi içerisinde yayınlarını yapabilirler.

Burada, ben yalnız bu önerenin aslında özünün ne olduğunu anlamamıştım ancak Sayın Oran'ın konuşmasına baktığımda bu önerenin özünü anladım. Bu önerge şudur: Bir hesaplaşma dürtüsü içerisinde verilmiş bir önergedir. Nedir? İşte, bu medyada bahsedilen diyelim ki gazetelerde aleyhte birtakım yazılar çıkmıştır, bunlara belki hukuki yollardan gereken cevaplar verilmiştir, verilmemiştir, onu bilemiyorum ancak bununla yetinilmemiş, bir hesaplaşma dürtüsü içerisinde bir de bu mesele farklı bir açıdan Meclis kürsüsüne taşınmış bulunuyor.

Şimdi, mesela, burada, bakıyorum, diyor ki işte: "6362 sayılı -sizin önerenizden okuyorum- Kanun'un 21'inci maddesinin (1)'inci fıkrasında halka açık ortaklıkların piyasa teamüllerine, ticaret hayatının basiret ve dürüstlük ilkelerine aykırı olarak ticari uygulamalar yapması ve kârlarını veya mal varlıklarını azaltarak kazanç aktarımında bulunması yasaklanırken..." Şimdi, sadece burasını almışsınız ama bu 6362'nin 21'inci maddesini okursak şunu söylüyor, diyor ki: "Halka açık ortaklıklar ve kolektif yatırım kuruluşları ile bunların iştirak ve bağlı ortaklıklarının; yönetim, denetim veya sermaye bakımından doğrudan veya dolaylı olarak ilişkide bulundukları gerçek veya tüzel kişiler ile emsallerine uygunluk, piyasa teamülleri, ticari hayatın basiret ve dürüstlük ilkelerine..." diye cümle devam ediyor. Yani, hangi şart var burada? Bu halka açık ortaklığın, bahsedilenin mutlak surette yönetim, denetim veya sermaye açısından doğrudan veya dolaylı olarak ilişkide bulunmuş olduğu bir gerçek veya tüzel kişiyi aramanız gerekiyor.

Şunu soruyorum arkadaşlar: O zaman Turkcell ile bahsetmiş olduğunuz medya kuruluşlarının nasıl bir ilişkisi var yönetim, denetim ve sermaye açısından?

OKTAY VURAL (İzmir) – Siyasi. AKP ile Turkcell arasında ne ilişki var, Atilla Koç'la?

SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Devamla) – İşin başında, o zaman buradan baktığımızda bu önerenin hukuki dayanağının birinci ayağı çökmüş oluyor.

İkinci, diğer taraftan baktığımızda, değerli arkadaşlar, özel şirketler medya planlarını, ticari öncelikleri, yapılan iletişimin hedef kitlesi, erişim maliyetleri, ticari ilişkiler ve şartları çerçevesinde yapmaktadırlar. Turkcell'in de diğer şirketler gibi medya planlamalarını bu şekilde yaptığını zannediyorum. Öte yandan, özel bir şirketin kendi özel tercihleri ve uygulamaları çerçevesinde yapmış olduğu işlemlerinin Anayasa'mızın 98'inci maddesi çerçevesinde Meclis denetimine tabi tutulması isteminin de hukuki bir karşılığının bulunmadığı da açıktır, hatta böyle bir konunun Meclis İftüzüğü'nün 97'nci maddesi uyarınca gündeme alınması dahi mümkün değildir ama bugün bunu konuşuyoruz.

Turkcell, değerli arkadaşlar, özel bir şirkettir, medya planlamasını yapmakta serbesttir. Hiçbir şekilde, kendi planlamasını sanki Basın İlan Kurumunun bir ilanmış gibi, Basın İlan Kurumu bu medya planlamasını yapıyormuş gibi, bütün herkese eşit şekilde dağıtmasını falan beklemek, maalesef ticari hayatın gerçekliğiyle bağdaşmaz bir bakış açısıdır.

Ayrıca, şunu söyleyeyim: Bir yanda, işte, medyayı suçluyoruz, onu yapıyoruz, bunu yapıyoruz, öbür taraftan “özgür medya” diyoruz ama diğer taraftan, bir Genel Başkan Yardımcısı da bu olaylardan, hadiselerden sonra çıkıp gazetelere el koymaktan bahsetti. Peki, değerli arkadaşlar, hukuk karşısında hakkımızı arıyoruz ama gazetelere el koymanın nasıl bir hukuki karşılığı olabilir? Böyle bir hukuki karşılık var mı? Yok. Ha, ondan sonra tabii ki bundan vazgeçildi. Ama değerli arkadaşlar, şunu anlamamız lazım: Burası, Meclis kürsüsü dışarıda yaşanan birtakım kavgaların, medya üzerinden yaşanan birtakım kavgaların hesaplaşma yeri değildir ve zaten dediğim gibi, özel bir şirkettir. Burada ne 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu’nun 21’inci maddesinin (1)’inci fıkrasında, yönetim, denetim ve sermaye açısından bir ilişki kurulması mümkündür ne de dediğim gibi, Anayasa’nın 98’inci maddesi çerçevesinde bir hukuki karşılığı yoktur bu önerenin.

Bütün bu gerekçelerle bu önergeye karşı olduğumu bildiriyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Öneri lehinde söz isteyen, Seyfettin Yılmaz, Adana Milletvekili.

Buyurun Sayın Yılmaz. (MHP sıralarından alkışlar)

SEYFETTİN YILMAZ (Adana) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Cumhuriyet Halk Partisinin TMSF’nin gözetimindeki Çukurova Grubu bünyesinde bulunan Sky Türk televizyonu, Akşam ve Güneş gazetelerine Turkcell üzerinden aktarılan reklamlar üzerine vermiş olduğu araştırma önergesi hakkında Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum. Yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, tabii, bu Turkcell’in olayı, bu medyaya karşı yapılanlar, tamamen Adalet ve Kalkınma Partisi döneminde al gülüm ver gülüm sistemidir. Nedir bu sistem? Bu sistemin ana unsuru şu: Bu, 17-25 Aralıkta kendisini ortaya koymuştur. Ne yapılmaya çalışılıyor? Yapılan, asrın yolsuzluğu. Milletın trilyonlarını götüren, katrilyonlarını götüren bir anlayış, bir yapı, bir hükümet anlayışı, oluşturulan yandaş medya marifetiyle halkta bir algı operasyonu oluşturularak, bu yapılan işlerin gerçekte bir darbe olduğunu, sanki milletin malının, kamunun malının yenilmediğini, bunları milletin gözünün içine baka baka anlatacak bir medyaya ihtiyaç var. “Bu yapılanlar darbedir, bunu yapan savcılar haindir, bunu yapan savcılar darbecidir.” Bu algının yaratılması gerekiyor. Kimle yaratılması gerekiyor? Oluşturulan medya marifetiyle.

Bu Hükümet, belli bir dönemden sonra Türk medyası üzerinde bir operasyon yapmıştır. Buna operasyon demek de mümkün değildir, bu bir darbedir değerli milletvekilleri. Bunu niye söylüyorum? Bu, kendi şahsınızla... İşte, Sayın Recep Tayyip Erdoğan kendi parası varsa çıkar, bir televizyonu alır, bir gazeteyi alır; AK PARTİ’nin zengin milletvekili vardır -birçok zengin milletvekili de vardır- çıkar, televizyon alır, gazete alır ama yapılan ne? Değerli milletvekilleri, yapılan, kamu ihalelerinden yandaş iş adamlarına ihaleleri vereceksiniz, oradan kazanılan paraların bir kısmını da aktaracaksınız bir tarafa, oradan -efendime söyleyeyim- Sabah’ı alacaksınız, ATV’yi alacaksınız, başına damadını getireceksiniz. Gazeteyi alanların gazeteyle alakası yok. Öbür tarafta -yine ne işte- bu, Akşam’la, Star’la, Sky Türk’le oluşturulan da bunun bir benzeri.

Şimdi, şurada, bu “tape”ler Adli Tıp Kurumu tarafından belirlendi; burada, millete küfreden bir iş adamı da dâhil olmak üzere “tape”lere geçmiş. Bunu inkâr edemezsiniz, bunlar eninde sonunda ortaya çıkacak. Burada diyorlar ki işte “730 milyon dolar para toplanmış.” Yani ne kadar? 1 katrilyon 400 trilyon lira. Kimin parası bu, Allah’ınızı severseniz? Bunlar kamudan ihale alıyorlar. Ne yapıyorlar kamudan aldıkları ihalelerle? Şişirilmiş rakamlarla iş yapıyorlar ve ondan sonra bu paraların bir kısmı, beyefendi talimat veriyor, bir taraflara aktarılıyor.

Size bir örnek Sayıştay raporundan... Yani buna hiç mi vicdanınız sızlamayacak? Ulaştırma Bakanlığı gibi tarihin en büyük ihalelerine imza atıyor. Bakın, Adapazarı-Karasu, Tekirdağ-Muratlı, Kars-Tiflis, İzmir-Kemalpaşa, 4 tane demir yolunun projesi hazırlanıyor, ihalesinin yaklaşık maliyeti kaç lira biliyor musunuz? Tam rakamını size vereyim, 945 trilyon lira. Peki, bu 4 ihale iş bitiminde kaç mal oluyor? Efendime söyleyeyim, 3 katrilyon 87 trilyon liraya. Kim kazanıyor burada parayı? 5-6 tane iş adamı kazanıyor. Buradan milletin sırtına bine bine kazandıkları paralarla ondan sonra tutuyorlar Sabah gazetesini alıyorlar, ATV’yi alıyorlar, Star’ı alıyorlar, Akşam’ı alıyorlar, bir ordu oluşturuyorlar. Ne ordusu? Basın ordusu. Bu basın ordusunun televizyonlarında, gazetelerinde köşe yazarlarına “Alın size 100 bin dolar.”, basında “Alın size 100 bin dolar maaş. Ne yapacaksınız? AKP’yi öveceksiniz. Beyefendi, Recep Tayyip Erdoğan ‘ak’ derse ‘ak’ diyeceksiniz, ‘kara’ derse ‘kara’ diyeceksiniz.” Yani, bundan farklı bir yapı var mı Allah’ınızı severseniz?

Dün, Balyoz ve Ergenekon olurken Recep Tayyip Erdoğan çıkıyordu “Bu millete darbe yapılıyor.” diyordu ama bu milletin savcıları bu darbeye karşı dik durarak bu darbenin önüne geçiyor, “İşte benim zırlı Mercedes arabam.” diyordu. Bir bakıyorsunuz o yandaş medyadaki köşe yazarları, o yandaş televizyondaki sunucular ne yapıyorlar? “Vay, darbe!”, “Millet iradesi”, “sandık”, “darbeciler”, “hainler”, “ordu içindeki hainler”, “Allah bizi bunlarla beraber savaşa göndermedi.” diyorlardı. Oturuyorlar orada karşılıklı, ayda 100 bin, 200 bin doları alıyorlar milletin bin liraya geçinemediği bir ortamda, Recep Tayyip Erdoğan’ı ve AKP’yi öv babam öv; görevleri bu, başka bir görevleri yok. Döndü Recep Tayyip Erdoğan dedi ki: “Yahu, bu kumpasmış.” Baktım aynı adamlar aynı televizyonlarda diyorlar ki: “İşte hainler orduya kumpas kuruyorlar, ordu içerisinde kumpas kurmuşlar, bunu oluşturmuşlar.” Şimdi çıkmışlar bu televizyonlarda karşılıklı 2 tanesi 100’er bin dolar maaşı da alarak bunları anlatıyorlar. Yahu böyle bir medya dünyanın neresinde görülmüş? Böyle bir adalet olur mu?

Bakın, size bir şey söyleyeceğim. Dün bunu kim yapıyordu biliyor musunuz? Bundan on dört-on beş yıl önce muktedir güçler sakallı bir kişi buluyorlardı, başörtülü birini buluyorlardı, birtakım değerleri buluyorlardı, bir senaryo, bütün televizyonlar, köşe yazarları, program yapımcıları “vay tarikat, vay din, vay şu, vay bu” diyerek veriyorlardı yaygarayı. Peki, o zaman sizin canınız yanmıyor muydu? Bugün, onun kat kat kötüsünü siz yapıyorsunuz, farkında değil misiniz? Yazık, günah değil mi! Adalet lazım değil mi bir ülkeye? Haksızlık kimden gelirse gelsin, önemli olan hakkın yanında durabilmektir. Bana yapılırsa haksızlık, yaşasın zalimler için cehennem ama başkaları mağdur olduğu zaman oh ne güzel, ne âlâ memleket! Böyle bir ülke yönetilir mi? Böyle bir anlayış olabilir mi? Peki, bunun garantisi var mı? Yarın bir benzeri size yapıldığı zaman zorunuza gitmeyecek mi? Gelin, adil olun ya! Bunun neyini savunuyorsunuz?

Bugün, bu soru önergesinde verilen, Star Sancak Grubunun şeyleri... İşte burada rakamları var.

Bakın değerli arkadaşlar, 60 trilyonluk reklam verilmiş. Bunun 25 trilyonunu kim alıyor, biliyor musunuz? Sabah gazetesi alıyor. 8 trilyonunu kim alıyor? Star gazetesi alıyor. Bunların tirajları ne? Havaalanlarına gidiyoruz, her tarafta Star gazetesi var. Kim dağıtıyor bunları? Kim bunların parasını veriyor?

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) - Zaman da var, Zaman.

SEYFETTİN YILMAZ (Devamla) – Zaman falan yok, başkası da yok. Geçin onları.

Gidiyorsunuz başka yerlere, her tarafta Star. Satıldığı falan yok ama toplumun olduğu yerlerde bedava dağıtılıyor. Kim ödüyor? Halk ödüyor değerli arkadaşlar, halk ödüyor bunun parasını. Bunun parası dağın başındaki köylü Mehmet Ağa'dan çıkıyor, işçiden çıkıyor, emekçiden çıkıyor, emekliden çıkıyor, memurdan çıkıyor, esnaftan çıkıyor. Bu paralar babanızın parası değil.

Öbür taraftan, bakıyorsunuz, adalet olsa CNN Türk'e yok, efendime söyleyeyim, Kanal D'ye yok, Sözcü'ye yok, Zaman'a yok, Bugün'e yok, Samanyolu Televizyonuna yok. Kime var? Kanal 24. Şurada bakıyorum ben, Halkbank tamamını Kanal 24'e vermiş. Kimdir bu Kanal 24? Kim izliyor Kanal 24'ü?

RECEP ÖZEL (Isparta) – Biz izliyoruz.

SEYFETTİN YILMAZ (Devamla) – Haa, kim izliyor biliyor musunuz? Algı oluşturunuz, algı ama unutmayın ey Recep Tayyip Erdoğan ve onunla yol yürütenler, siz dün bunların hepsinden dert yanıyordunuz. Yola çıktığımızda, cebinizdeki simit parasını vererek o Millî Gazete'ye destek veriyordunuz. Millî Gazete de yok bunun içerisinde. Dün “Bu satılık medya. Bu medya bizi linç ediyor. Bunlar muhafazakâr kesimleri linç ediyor.” diyordunuz. Bugün sizin yaptığınızın ne farkı var Allah aşkına? Bugün belli yerden aynı gazeteler ele geçirilmiş -Sabah, Star, Akşam, Takvim, şu, bu- belli noktadan bir talimat veriyor, hepsi aynı manşetle çıkıyor. Hedef gösteriliyor, ondan sonra devletin başka kurumları, yargısıyla, adliyesiyle beraber hedef gösterilen noktaya yallah atışa gidiyorlar. Dün de aynısı yapıyordu, dün de bir televizyon kanalı, bir gazete alıyordu bir başörtülüğü, alıyordu bir sakallıyı, ondan sonra, onun üzerinden İslami değerlere vuruyorlardı. Bugün sizin yaptığınızla onun yaptığı arasında ne fark var biliyor musunuz? Siz onlardan daha acımasız gidiyorsunuz, açık söylüyorum, net söylüyorum, bunun böyle bilinmesinde fayda var. Niye tahammül edemiyorsunuz?

Sayın Recep Tayyip Erdoğan bir konuşma yapıyor. Market açılışı yapsa, çeşme açılışı yapsa Türkiye'de 37 tane televizyon kanalı, ulusal kanal, 100'e yakın yerel kanal canlı veriyor. Sayın Genel Başkanımız Devlet Bahçeli'nin salı günleri olan grup toplantılarına bile tahammülünüz yok. Başbakan Katar'dan arıyor, “Alo Fatih...” diyor, “Ne oldu Sayın Başbakanım?”, “Siz bu Devlet Bahçeli'yi niye canlı veriyorsunuz?” diyor. Ya, bir beş dakika konuşmasına bile tahammülünüz yok. Böyle bir demokrasi olabilir mi? Böyle bir hakkaniyet anlayışı olabilir mi?

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) – Alt yazıya bile tahammülü yok.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Alt yazı...

SEYFETTİN YILMAZ (Devamla) – Fatih Saraç ne diyor biliyor musunuz? “Sayın Başbakanım, hemen kaldırıyoruz.” Veriyor talimatı, genel başkanımızın canlı yayındaki konuşmasını kaldırıyor ve Bilal Erdoğan'ı arıyor, “Ya, beyefendiyi çok üzdüm, buna üzüldüm.” diyor. Ama unutmayın, bu millet sizi üzecek, ama bugün ama yarın, çünkü haksızlık üzerine, adaletsizlik üzerine kurulan bir sistem hiçbir zaman için ayakta kalmamıştır. Onun için hakka davet ediyorum, onun için adalete davet ediyorum. (AK PARTİ sıralarından gürültüler) Bırakın bu yandaşlığı, oradan laf atmayı bırakın da hakka doğru yürüyün, adalete doğru yürüyün, millete doğru yürüyün.

Hepinize saygılar sunuyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

OSMAN AŞKIN BAK (İstanbul) – Millete yürüyoruz zaten, on seçimdir millette beraberiz.

SEYFETTİN YILMAZ (Adana) – Göreceğiz Osman.

OSMAN AŞKIN BAK (İstanbul) – Tamam, yine göreceğiz. On seçimdir görüyorsunuz.

SEYFETTİN YILMAZ (Adana) – İnşallah sizi ziyaret etmek zorunda kalmayız.

OKTAY VURAL (İzmir) – Ne savunuyorsun ya? Neyi savunuyorsun ya?

UMUT ORAN (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Oran.

OKTAY VURAL (İzmir) – Senin siyasetin Star mı ya? Partini savun, fikirlerini savun.

OSMAN AŞKIN BAK (İstanbul) – Partimi savunuyorum, “Milletle yürüyoruz.” dedim ben de.

BAŞKAN – Sayın Bak, Sayın Vural, lütfen... Sayın Oran bir şeyler ifade edecek.

OKTAY VURAL (İzmir) – Star, medya siyasetini ne savunuyorsun ya? Sen milletin vekilisin, medyanın vekili değilsin ya.

OSMAN AŞKIN BAK (İstanbul) – “Milletle yürüyoruz.” dedim ben de.

OKTAY VURAL (İzmir) – Avukatı mısın?

BAŞKAN – Buyurun Sayın Oran.

UMUT ORAN (İstanbul) – Sayın Başkan, Sayın Süreyya Sadi Bilgiç benim bir hesaplaşma içerisinde olduğumu ifade etti. Herhâlde yanlış anlaşıldım. Bir sataşma üzerinden söz almak istiyorum müsaade ederseniz.

SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – Sataşma yoktur Sayın Başkanım, tutanakları isteyelim.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Oran.

Sataşma nedeniyle iki dakika söz veriyorum.

IX.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

2.- İstanbul Milletvekili Umut Oran'ın, Isparta Milletvekili Süreyya Sadi Bilgiç'in CHP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

UMUT ORAN (İstanbul) – Sayın milletvekilleri, burada bir hesaplaşma içerisinde değiliz yani biz sonuçta burada bir yasama organının bir parçasıyız. Ortada gerçek bir durum var, ben biraz evvel rakamlarla bunu ifade ettim yani bir gazetenin eğer tirajı yüzde 7'yse, yüzde 31,3 reklam bütçesinden ayrılıyorsa; diğeri de yüzde 8'se, binde 4 alıyorsa burada bir yanlışlık var yani akıl, bilim, mantık, vicdan “Yanlışlık var.” diyor. Yoksa, benim burada bir hesaplaşma içerisinde olmadığımı ifade etmek isterim. Doğrudur, yani son dönemlerde ben de bir medya mağduru, bu havuz medyasının mağduru oldum ama ben kendi sorunumu, kendi partimle ilgili, kendimle ilgili bu sorunu yargı önünde çözeceğim, sonuna kadar gideceğim. Zaten elimdeki bilgiler, belgeler de bütün bu yalanları da çökertmiş oldu, bu kumpası da, tezgâhı da bir anlamda çökertmiş oldu, ortadan kaldırmış oldu.

Şimdi, buradaki dava bu değil, bunu lütfen böyle değerlendirmeyin. Bu hepimizin ortak sorumluluğu. Bugün size, yarın bize; bugün bize, yarın size. Bakın, Sayın Başbakan Davutoğlu, Sayın Genel Başkanınız diyor ki: “Kim şu veya bu gerekçeyle millî hazinemize, kaynaklarımıza yolsuzluk niyetiyle yaklaşırsa, kim herhangi bir şekilde harama bulaşırsa kardeşim de olsa onun kolunu koparmaya kararlıyız.” Bunu sizin Genel Başkanınız Sayın Başbakan Davutoğlu söylüyor.

Şimdi, burada işte, hesaplaşma, şudur, budur diye bakmamak lazım; ortada bir realite var, yanlış giden bir iş var. Bunu düzeltmek hepimizin görevi; bunu düzeltmek, bunu ortadan kaldırmak hepimizin görevi.

Ben bu konuda bir kez daha, bunun bir hesaplaşma olmadığını, demokrasinin sağlıklı işlemesi için özgür medyaya ihtiyacımız olduğunu ortaya koyuyorum. Orada çalışanlara da yazık oluyor, Turkcell'de çalışanlara da yazık oluyor. Yani sonuçta yukarıda bir şeyler oluyor, filler tepişiyor ama bunun faturasını, maalesef, her seferinde vatandaş ödüyor.

Teşekkür ederim Sayın Başkan. (CHP sıralarından alkışlar)

VIII.- ÖNERİLER (Devam)*A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)*

3.- CHP Grubunun, Grup Başkan Vekilleri İstanbul Milletvekili Mehmet Akif Hamzaçebi, Sinop Milletvekili Engin Altay ve Ankara Milletvekili Levent Gök tarafından, TMSF'nin Çukurova Grubunun bazı şirketlerine el koyması, SPK'nın bağımsız üye görüntüsü altında Turkcell yönetimine AKP'li eski bakanlar ile İzmir il yöneticisini ataması ve Turkcell yönetiminin reklam görüntüsü altında Ethem Sancak ile diğer medya kuruluşlarına örtülü kazanç aktarması sürecinin tüm yönleriyle araştırılması amacıyla 17/3/2015 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin, Genel Kurulun 26 Mart 2015 Perşembe günü birleşiminde sunuşlarda okunmasına ve ön görüşmelerinin aynı tarihli birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN – Önerinin aleyhinde söz isteyen Ramazan Can, Kırıkkale Milletvekili. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

16 Mayıs 2013 tarihinde aldığı kararla, Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu, Çukurova grubundan olan alacaklarının tahsilini teminen 5411 sayılı Bankacılık Kanunu'ndan kaynaklanan yetkilerini kullanarak 10 şirketin yetkilerini devralmıştır.

Sayın milletvekilleri, TMSF, hukuktan ve mevzuattan almış olduğu yetkiyle, kamunun, yani milletin alacaklarını tahsil etme anlamında, borçlunun hukukunu da koruyarak, bu alacakları en yüksek değerde tahsil etme gayretinde olan bir hukuki kurumdur. Dolayısıyla, TMSF'nin açıklamasından da anlaşılacağı üzere, alacakların tahsili zımında Show TV ve BMC satışa çıkartılırken, diğer şirketlerin de yönetimini devraldığından bahsetmektedir.

Çukurova grubu firmalarıyla Fon arasında, Fon'a devredilen çeşitli bankalara ait alacaklar kapsamında, ilk olarak 31/1/2003 tarihli ana sözleşme, 4/8/2004 tarihli de ek sözleşme imzalanmış ve protokollerle mutabakat altına alınmış, ancak gerek 2007 tarihli protokol gerekse 30/12/2012 tarihli protokol kapsamında taksitlendirme yapılmış ve taksitlendirmeye de riayet edilmemiş, netice itibarıyla da grup temerrüde düşürülmüştür. 15/5/2009 tarihli protokolle ise taksitler ödenmiş ama gecikme faizleri ödenmemiştir, gecikme faizleri ödenmediğinden dolayı da grup temerrüde düşürülmüştür. Temerrütler yüzünden durdurulan davalar ve takipler kaldığı yerden devam etmiştir. Çukurova grubuyla sayısız görüşmeler yapılmış, ek süreler verilmiş, taahhütler alınmış, ancak grup bu taahhütlere riayet etmemiştir.

Netice itibarıyla, Mayıs 2013'te son süre verilmiş, buna rağmen de süreye riayet edilmediğinden bahisle, 16/5/2013 tarihli 135 sayılı Fon Kararı'yla haciz işlemi gerçekleştirilmiştir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; TMSF, kanunla kendisine verilen görevleri yapmaktadır. Netice itibarıyla, milletin alacağını, kamunun alacağını tahsil etmektedir.

Bu nedenle, biz siyasiler olarak TMSF'nin yanında yer almalıyız diyorum. Grup önerisini de Genel Kurulun takdirine sunuyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Cumhuriyet Halk Partisi grup önerisini oylarınıza...

III.- YOKLAMA

(CHP ve MHP sıralarından bir grup milletvekili ayağa kalktı)

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Yoklama istiyoruz.

BAŞKAN – Yoklama talebi var, yerine getireceğim.

Sayın Hamzaçebi, Sayın Altay, Sayın Özgündüz, Sayın Çetin, Sayın Akar, Sayın Özkes, Sayın Seçer, Sayın Oran, Sayın Öztürk, Sayın Küçük, Sayın Danişoğlu, Sayın Atıcı, Sayın Aldan, Sayın Kuşoğlu, Sayın Türel, Sayın Özbolat, Sayın Düzgün, Sayın Öz, Sayın Özensoy, Sayın Dedeoğlu.

Üç dakika süre veriyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, toplantı yeter sayısı vardır.

VIII.- ÖNERİLER (Devam)**A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)**

3.- *CHP Grubunun, Grup Başkan Vekilleri İstanbul Milletvekili Mehmet Akif Hamzaçebi, Sinop Milletvekili Engin Altay ve Ankara Milletvekili Levent Gök tarafından, TMSF'nin Çukurova Grubunun bazı şirketlerine el koyması, SPK'nın bağımsız üye görüntüsü altında Turkcell yönetimine AKP'li eski bakanlar ile İzmir il yöneticisini ataması ve Turkcell yönetiminin reklam görüntüsü altında Ethem Sancak ile diğer medya kuruluşlarına örtülü kazanç aktarması sürecinin tüm yönleriyle araştırılması amacıyla 17/3/2015 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin, Genel Kurulun 26 Mart 2015 Perşembe günü birleşiminde sunuşlarda okunmasına ve ön görüşmelerinin aynı tarihli birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)*

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi grup önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 17.29

BEŞİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 17.43****BAŞKAN: Başkan Vekili Sadık YAKUT****KÂTİP ÜYELER: Bayram ÖZÇELİK (Burdur), İsmail KAŞDEMİR (Çanakkale)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 84’üncü Birleşiminin Beşinci Oturumunu açıyorum.

Gündemin “Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmına geçiyoruz.

1’inci sırada yer alan, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünde Değişiklik Yapılmasına Dair İçtüzük Teklifi ve Anayasa Komisyonu Raporu’nun görüşmelerine kaldığımız yerden devam edeceğiz.

X.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN**GELEN DİĞER İŞLER****A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ**

1.- Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekilleri İstanbul Milletvekili Ayşe Nur Bahçekapılı, Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, Giresun Milletvekili Nurettin Canikli, Kahramanmaraş Milletvekili Mahir Ünal ve Adıyaman Milletvekili Ahmet Aydın’ın; Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünde Değişiklik Yapılmasına Dair İçtüzük Teklifi ile Tunceli Milletvekili Kamer Genç’in; Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü’nün Bir Maddesinin Değiştirilmesi Hakkında İçtüzük Teklifi ve Anayasa Komisyonu Raporu (2/242, 2/80) (S. Sayısı: 156)

BAŞKAN – Komisyon? Yok.

Ertelenmiştir.

2’nci sırada yer alan, Devlet Sırrı Kanunu Tasarısı ve Avrupa Birliği Uyum Komisyonu ile Adalet Komisyonu Raporları’nın görüşmelerine kaldığımız yerden devam edeceğiz.

2.- Devlet Sırrı Kanunu Tasarısı ve Avrupa Birliği Uyum Komisyonu ile Adalet Komisyonu Raporları (1/484) (S. Sayısı: 287)

BAŞKAN – Komisyon? Yok.

Ertelenmiştir.

3’üncü sırada yer alan, Ceza İnfaz Kurumları Güvenlik Hizmetleri Kanunu Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu’nun görüşmelerine kaldığımız yerden devam edeceğiz.

3.- Ceza İnfaz Kurumları Güvenlik Hizmetleri Kanunu Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu (1/742) (S. Sayısı: 616)

BAŞKAN – Komisyon? Yok.

Ertelenmiştir.

4’üncü sırada yer alan, Askeri Hakimler Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu’nun görüşmelerine kaldığımız yerden devam edeceğiz.

4.- Askeri Hakimler Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu (1/1008) (S. Sayısı: 685)

BAŞKAN – Komisyon? Yok.

Ertelenmiştir.

5'inci sırada yer alan Eskişehir Milletvekili Salih Koca ve Uşak Milletvekili İsmail Güneş ile 6 Milletvekilinin; Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ile Milli Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in; Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Ürettikleri Mal ve Hizmet Tarifeleri ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi, Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkanvekili İstanbul Milletvekili Mehmet Akif Hamzaçebi'nin; Milli Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu'nun görüşmelerine kaldığımız yerden devam edeceğiz.

5.- Eskişehir Milletvekili Salih Koca ve Uşak Milletvekili İsmail Güneş ile 6 Milletvekilinin; Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ile Milli Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in; Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Ürettikleri Mal ve Hizmet Tarifeleri ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi, Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkanvekili İstanbul Milletvekili Mehmet Akif Hamzaçebi'nin; Milli Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (2/2736, 1/1039, 2/2118, 2/2731) (S. Sayısı: 705) (x)

BAŞKAN – Komisyon ve Hükûmet yerinde.

İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülen teklifin geçen birleşimde ikinci bölümünde yer alan 27'nci maddesi kabul edilmişti.

Sayın milletvekilleri, yeni madde ihdasına yönelik iki adet değişiklik önergesi Başkanlığımıza ulaşmıştır. Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş ve arkadaşlarının 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu'na geçici madde eklenmesine dair bir önergesi vardır. Ancak bu önerge 3'üncü maddenin görüşmelerinden sonra verilmesi gerektiği ve işlem sırası geçtiği için işleme alınamamaktadır.

İkinci önerge, İstanbul Milletvekili Mehmet Akif Hamzaçebi ve arkadaşları tarafından verilen ve yeni madde ihdasını içeren önerge. 3303 sayılı Taşkömürü Havzasındaki Taşınmaz Malların İktisabına Dair Kanun'da bir değişiklik öngörülmüştür. İç Tüzük'ün 87'nci maddesine göre görüşülmekte olan tasarı ve teklifin konusu olmayan sair kanunlarda ek ve değişiklik getiren yeni bir kanun teklifi niteliğindeki değişiklik önergeleri işleme konulamaz. Söz konusu önerge görüşülmekte olan teklif ile düzenleme konusu yapılmayan bir kanunda değişiklik içerdiğinden işleme alınamayacaktır.

28'inci maddede üç önerge vardır ancak bu önergeler... Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş ve arkadaşları tarafından verilen, 28'nci maddeye bir bent ekleyen önergeyle 3194 sayılı İmar Kanunu'nda bulunan bir hükmün yürürlükten kaldırılması önerilmiştir. İç Tüzük'ün 87'nci maddesine göre görüşülmekte olan tasarı ve teklifin konusu olmayan sair kanunlarda ek ve değişiklik getiren yeni bir kanun teklifi niteliğindeki değişiklik önergeleri işleme konulamaz. Söz konusu önerge görüşülmekte olan teklifte düzenleme konusu yapılmayan bir kanunda değişiklik içerdiğinden işleme alınamamaktadır.

(x) 705 S. Sayılı Basmayazı 23/3/2015 tarihli 81'inci Birleşim Tutanağı'na ektir.

MEHMET DOĞAN KUBAT (İstanbul) – Sayın Başkan, bir saniye efendim.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Kubat.

MEHMET DOĞAN KUBAT (İstanbul) – Efendim, bu konuda usul tartışması açılmasını talep ediyorum çünkü bu konuda daha önce örnek uygulamalar var. Konu bütünlüğü içerisinde teklifte kanun yer almaktadır. Sırasının geçmiş olması bunun görüşülmesine mani değildir. Bu konuda usul tartışması açılmasını talep ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Kubat, biraz önce onu konuştuk, bu bulunmayan maddeyle ilgili konuşuyoruz efendim.

Diğer iki önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 705 sıra sayılı yasa teklifinin 28’inci maddesinin dördüncü paragrafında geçen “yer alan” ibaresinin “bulunan” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

İdris Baluken

Nursel Aydoğan

Erol Dora

Bingöl

Diyarbakır

Mardin

Hasip Kaplan

Adil Zozani

Şırnak

Hakkâri

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 705 sıra sayılı Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ile, Eskişehir Milletvekili Salih Koca ve Uşak Milletvekili İsmail Güneş ile 6 Milletvekilinin; Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ile Milli Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı, Manisa Milletvekili Özgür Özel’in; Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Ürettikleri Mal ve Hizmet Tarifeleri ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi, Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkanvekili İstanbul Milletvekili Mehmet Akif Hamzaçebi’nin; Milli Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporunun 28. maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Rahmi Aşkın Türeli

Müslim Sarı

Vahap Seçer

İzmir

İstanbul

Mersin

Mehmet Hilal Kaplan

Ali Serindağ

İzzet Çetin

Kocaeli

Gaziantep

Ankara

Haydar Akar

Mehmet Akif Hamzaçebi

Kocaeli

İstanbul

MADDE 28- Bu Kanunla;

a) 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 207 nci maddesi,

b) 27/7/1967 tarihli ve 926 sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanununun 176 ncı maddesi,

c) 2547 sayılı Kanunun 46 ncı maddesinin (c) fıkrasında yer alan “Bu maddenin (ç) fıkrasında belirtilen durumlarda her” ibaresi,

ç) 6362 sayılı Kanunun 138 inci maddesinin sekizinci fıkrasının 2 nci cümlesi, yürürlükten kaldırılmıştır.

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI RECAİ BERBER (Manisa) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükûmet katılıyor mu?

BAŞBAKAN YARDIMCISI NUMAN KURTULMUŞ – Katılmıyoruz.

MEHMET DOĞAN KUBAT (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN - Sayın Kubat, yerinizden buyurun.

VI.- AÇIKLAMALAR (Devam)

11.- İstanbul Milletvekili Mehmet Doğan Kubat'ın, 705 sıra sayılı Kanun Teklifi'ne 27'nci maddeden sonra gelmek üzere yeni madde ihdasına dair önerenin işleme alınmamasının doğru bir uygulama olmadığına ilişkin açıklaması

MEHMET DOĞAN KUBAT (İstanbul) – Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum söz verdiğiniz için.

Bir yanlış anlama olmasın diye, biz 27'nci maddeden sonra yeni 28'inci madde ihdası noktasında bir önerge vermiştik. Fakat Başkanlık içeriğini belirtmeden genel bir ifadeyle bunun tasarı metnindeki sırasının geçmiş olmasından dolayı işleme alamayacağına dair bir görüş belirtti ve ben bunun üzerine bir usul tartışması açılmasını istedim. Çünkü Sayın Başkanım, daha önce sırası geçen maddelerle ilgili burada, Genel Kurulda verilen önergeler kabul edilmiş. Sehven olabilir, bazen acil konular o maddeyle ilgili iki üç madde geçtikten sonra da anlaşılabilir. Bu konuda aslolan, bu yeni madde ihdaslarına yönelik komisyonun salt çoğunluğunun ve Genel Kurulun kararıdır. Dolayısıyla, bu konuda bir usul tartışması talebimiz vardır, lütfen bunu karşılamanızı arz ediyorum.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Sayın Başkan...

OKTAY VURAL (İzmir) – Bu usulle olabilecek bir konu değil, geçti artık.

BAŞKAN – Sayın grup başkan vekillerini davet ediyorum.

Birleşime beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 17.51

ALTINCI OTURUM

Açılma Saati: 18.15

BAŞKAN: Başkan Vekili Sadık YAKUT

KÂTİP ÜYELER: Bayram ÖZÇELİK (Burdur), İsmail KAŞDEMİR (Çanakkale)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 84’üncü Birleşiminin Altıncı Oturumunu açıyorum.

705 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerine devam edeceğiz.

X.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN**GELEN DİĞER İŞLER (Devam)***A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)*

5.- Eskişehir Milletvekili Salih Koca ve Uşak Milletvekili İsmail Güneş ile 6 Milletvekilinin; Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ile Milli Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı, Manisa Milletvekili Özgür Özel’in; Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Ürettikleri Mal ve Hizmet Tarifeleri ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi, Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkanvekili İstanbul Milletvekili Mehmet Akif Hamzaçebi’nin; Milli Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (2/2736, 1/1039, 2/2118, 2/2731) (S. Sayısı: 705) (Devam)

BAŞKAN - Komisyon ve Hükûmet yerinde.

Birleşime on beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 18.16

YEDİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 18.37

BAŞKAN: Başkan Vekili Sadık YAKUT

KÂTİP ÜYELER: Bayram ÖZÇELİK (Burdur), İsmail KAŞDEMİR (Çanakkale)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 84’üncü Birleşiminin Yedinci Oturumunu açıyorum.

705 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerine devam edeceğiz.

Komisyon ve Hükûmet yerinde.

28’inci madde üzerinde dört adet önerge vardır, okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 705 S. Sayılı Kanun Teklifinin 28 inci maddesine aşağıdaki bendin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Mustafa Elitaş	Recep Özel	Osman Aşkın Bak
Kayseri	Isparta	İstanbul
Muhyettin Aksak	Adnan Yılmaz	Mehmet Akyürek
Erzurum	Erzurum	Şanlıurfa

“d) 3/5/1985 tarihli ve 3194 sayılı İmar Kanununun 8 inci maddesinin (d) bendinin ikinci cümlesi,”

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 705 sıra sayılı yasa teklifinin 28’inci maddesinin dördüncü paragrafında geçen “yer alan” ibaresinin “bulunan” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

İdris Baluken	Nursel Aydoğan	Hasip Kaplan
Bingöl	Diyarbakır	Şırnak
Adil Zozani	Erol Dora	
Hakkâri	Mardin	

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 705 sıra sayılı Bazı Kanun Ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ile, Eskişehir Milletvekili Salih Koca ve Uşak Milletvekili İsmail Güneş ile 6 Milletvekilinin; Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ile Milli Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı, Manisa Milletvekili Özgür Özel’in; Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Ürettikleri Mal ve Hizmet Tarifeleri ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi, Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkanvekili İstanbul Milletvekili Mehmet Akif Hamzaçebi’nin; Milli Eğitim Bakanlığının

Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporunun 28. maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini, arz ve teklif ederiz

Rahmi Aşkın Türeli	Müslim Sarı	Vahap Seçer
İzmir	İstanbul	Mersin
Mehmet Hilal Kaplan	Ali Serindağ	İzzet Çetin
Kocaeli	Gaziantep	Ankara
Haydar Akar	Mehmet Akif Hamzaçebi	
Kocaeli	İstanbul	

MADDE 28- Bu Kanunla;

a) 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 207 nci maddesi,

b) 27/7/1967 tarihli ve 926 sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanununun 176 ncı maddesi,

c) 2547 sayılı Kanunun 46 ncı maddesinin (c) fıkrasında yer alan “Bu maddenin (ç) fıkrasında belirtilen durumlarda her” ibaresi,

ç) 6362 sayılı Kanunun 138 inci maddesinin sekizinci fıkrasının 2 nci cümlesi, yürürlükten kaldırılmıştır.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 705 sıra sayılı kanun teklifinin 28. maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Ahmet Duran Bulut	Erkan Akçay	Özcan Yeniçeri
Balıkesir	Manisa	Ankara
Lütfü Türkkan	Necati Özensoy	
Kocaeli	Bursa	

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI RECAİ BERBER (Manisa) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükûmet katılıyor mu?

BAŞBAKAN YARDIMCISI NUMAN KURTULMUŞ – Katılmıyoruz.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Sayın Başkan, şu önergelerden elimizdekilerinde değişiklik varsa, lütfen, değişik olan önergeyi istiyoruz. AK PARTİ Grubunun vermiş olduğu bir değişiklik önergesi elimizde var, bunun da değiştirildiği söyleniyor.

BAŞKAN – Sayın Kaplan, öyle bir şey söz konusu olmaz. Yani değişiklik olsa göndeririz tabii ki.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Sayın Başkan, görüşülmedi, siz ara verdiniz, hiçbir şey görüşülmedi. Bir madde ihdası var burada.

BAŞKAN – Hayır, bununla ilgili değil efendim.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Sonraki maddeyle ilgili.

BAŞKAN – Yeni madde ihdası var, ayrı bir konu.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Sayın Başkan, 28’i görüşüyoruz şu an.

BAŞKAN – Evet, 28’i görüşüyoruz.

MEHMET DOĞAN KUBAT (İstanbul) – Sayın Kaplan, bundan sonraki maddede o önerge, madde ihdası var.

BAŞKAN – Önerge üzerinde Ahmet Duran Bulut, Balıkesir Milletvekili.

Buyurun Sayın Bulut.

AHMET DURAN BULUT (Balıkesir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, vatanın her tarafı bizim için birer namustur. Ülkenin çevresinde, bilhassa Ege Denizi’ndeki adalar bizim envanterimize kayıtlı kara parçalarıdır. Bu adalardan, Ege adalarından 2004 yılından itibaren Yunanlılar 16 adamıza çıkarak bayrak diktiler, oralarda binalar yaptılar, ilk yardım ekiplerini kurdular, çevrelerini 6 mil kıta sahanlığı çerçeveyerek başka gemileri izinsiz sokmadılar ve dolayısıyla kıta sahanlıklarını genişlettiler. Bunlardan envantere kayıtlı olan 16 adamızdan Hurşit Adası, İstanbul’daki Büyükağa’nın 5 katı büyüklüğünde olan bir ada; Koyun Adası İzmir’in hemen yakınında; Bulamaç Adası’nı İnternet’e girdiğinizde görürsünüz, adını da değiştirdiler Farmakos adası yaptılar. Faros, Nergizcik, Kalolimnos, Keçi, Sakarcılar, Koçbaba, Ardacık, Gavdos, Dhia, Dionisades -Akdeniz’deki adalarımız- Koufonisi. Bunların hepsi Türk adaları. Tamamı 16 ada, İzmir’in karşısında bir kayalık, Lozan Anlaşması’na göre Türk adaları. Lozan Anlaşması’na ekli 2 no.lu haritada her şey açık ve altı kırmızı çizili olarak gösterilirken görülüyor ki bu adalar Türkiye Cumhuriyeti’nin egemenliği altında, o şartlarda. AKP iktidarıyla birlikte hepsi tek tek Yunanlılar tarafından işgal edildi.

Kardak kayalığı için 1996’da Yunanistan’la savaşın eşiğine gelen Türkiye, 2004 itibarıyla 16 adayı sessiz sedasız kaybetti.

Lozan Anlaşması’na göre Türkiye’nin savaş borcu 84 milyon. Borcunun tamamını ödeyerek bu adaları kendi envanterine katmış idi.

Ayrıca, adalara salt büyüklük açısından da bakmamak gerekmektedir. Çünkü deniz ve hava hukukuna göre adaların etrafında 6 millik kara sularıyla hava sahası vardır. Ayrıca, kara sularına ilave olarak bitişik bölge kıta sahanlığı ve münhasır ekonomik bölge de bulunmaktadır. Yeni kurulan Yunanistan Hükümetinin Millî Savunma Bakanı ilk ziyaretini bu adalara yapmıştır. Yani kaybedilen 16 adayla birlikte Yunanistan’ın kıta sahanlığı 7 bin kilometrekareye çıkmıştır. Böylesine vahim bir olayı, Türkiye’de basının yazmaması, iktidar tarafından görmezden gelinmesi, sessiz kalınması şaşırtıcı bir şey.

Bulamaç Adası’nın hava sahasında kıta sahanlığı ihlali yapılıyor, Genelkurmay müdahale etmek istiyor, Dışişleri Bakanlığı “Bir siyasi irade var arkasında, İnternet sitesinden indirin ve müdahale etmeyin.” emrini veriyor.

Dün Sayın Millî Savunma Bakanına burada sordum, diyor ki: “Evet, fiilî bir durum var.” Yani fiilî durum, işgal var. E adanın nikâhı bizim üstümüzde ama Yunanlılar kullanıyor. Biz gidemiyoruz, el süremiyoruz, dokunamıyoruz, çıkamıyoruz, etrafında balık avlayamıyoruz, kendi namusumuza sahip çıkamıyoruz, toprağımıza sahip çıkamıyoruz. Böylesine bir görmezden gelmek... “Evet, fiilî durum var, anlaşmalarla düzeltmeye çalışıyoruz; hukuken bizim elimizde, toprağı vermiş değiliz.” denmesini nasıl içimize sindirebiliyoruz?

Sayın Bakanın bu davranışını kınıyorum. Hükûmeti bu noktada ciddi tedbir almaya davet ediyorum. Büyük devlet, haklarını koruyan devlettir. “Ekonomimiz büyük, büyüdük, itibarımız var.” diye böbürlenmek değil... Başkasının toprağında gözümüz yok, kendi toprağımızı kaybetmeyelim. Onurlu duruş budur. Buna sessiz kalmak, göz yummak acizliktir, zavallılıktır diyor, yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 705 sıra sayılı Bazı Kanun Ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ile, Eskişehir Milletvekili Salih Koca ve Uşak Milletvekili İsmail Güneş ile 6 Milletvekilinin; Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ile Milli Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in; Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Ürettikleri Mal ve Hizmet Tarifeleri ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi, Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkanvekili İstanbul Milletvekili Mehmet Akif Hamzaçebi'nin; Milli Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporunun 28. maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini, arz ve teklif ederiz.

Haydar Akar (Kocaeli) ve arkadaşları

MADDE 28- Bu Kanunla;

a) 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 207 nci maddesi,

b) 27/7/1967 tarihli ve 926 sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanununun 176 ncı maddesi,

c) 2547 sayılı Kanunun 46 ncı maddesinin (c) fıkrasında yer alan “Bu maddenin (ç) fıkrasında belirtilen durumlarda her” ibaresi,

ç) 6362 sayılı Kanunun 138 inci maddesinin sekizinci fıkrasının 2 nci cümlesi, yürürlükten kaldırılmıştır.

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI RECAİ BERBER (Manisa) – Katılmıyoruz.

BAŞKAN – Hükûmet katılıyor mu?

BAŞBAKAN YARDIMCISI NUMAN KURTULMUŞ – Katılmıyoruz.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Sayın Başkan, efendim, bir şey söyleyeceğim. Milletvekilleri Genel Kurul salonunda yemek yiyebilir mi Sayın Başkanım? Yani şurada, arka sırada oturan, Başkanlık Divanında da görev yapmış olan bir milletvekili orada yemek yiyor efendim, böyle bir şey olabilir mi?

BAŞKAN – Sayın Milletvekili, lütfen. Kimse, bilmiyorum ama doğru değil ki.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Vallahi, dün burada biri kelle yedi kürsüde ya.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen Haydar Akar, Kocaeli Milletvekili.

Buyurun.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; bir torba kanun görüşüyoruz ve bu torba kanun da seçime hazırlık olarak, vatandaşların birtakım problemlerini giderdiği düşünülen maddeleri içeren torba kanun ama amaç öğretmen atamalarıyla ilgili.

Tabii, bu konuları değerlendirmeden önce Türkiye'deki açlık sınırını, 4 kişilik bir ailenin açlık sınırını hatırlatmak istiyorum. Türkiye'deki 4 kişilik bir ailenin açlık sınırı 1.301 TL. Asgari ücret ne kadar Türkiye'de? 949 TL. Şimdi, bu iki rakamın herkesin iyi, böyle hafızasında bir yer etmesini istiyorum özellikle.

Şimdi, bu kanunla öğretmen atamaları getirildi, 47 bin öğretmenin atanacağı müjdesi atanmayı bekleyen öğretmen kardeşlerimize verildi, aileler sevindi, atama bekleyen arkadaşlarımız sevindi ama bir gerçeği de onlara hatırlatmak istiyorum -yanlış olan da bu zaten- bu 47 bin rakamı doğru bir rakam değil, 35 bin öğretmen atanacak ve Aralık 2015 tarihine kadar atanacak. Yani zannetmeyin ki bu kanun çıktığında, yarın öğretmenlerimiz, 35 bin öğretmenimiz atanacak ve hemen göreve başlayacaklar. Hayır, Aralık 2015'e kadar atanacak bunlar. Hemen şurada, öğretmen kardeşlerime bir şey söylemek istiyorum: Umarım seçimden önce bu atamayı yaparlar, 35 bin kişiye. Eğer yapmazlar ise 7 Haziranda Cumhuriyet Halk Partisinin iktidarında, 8 Haziranda bu 35 bin kişi, artı Grup Başkan Vekilimizin vermiş olduğu kanun teklifinde belirtildiği gibi, 160 bin yeni öğretmeni de atayacağız, bunu herkes böyle bilmeli diyorum.

Yine, şimdi, bu kanunla çeyiz yardımı ve konut yardımı getiriyorsunuz. Ya, Allah aşkına, şuradan size yalvarıyorum, Allah aşkına, yalvarıyorum, o güzel duygularla bir yuva kurmanın hesabını yapan kardeşlerimizi, gençlerimizi niye kandırıyorsunuz? Niye kandırıyorsunuz? Yani 5 bin lira yardım alabilmek için 25 bin TL paranın birikmesi gerekiyor üç yılda. Yani aylık ortalama 700 TL'nin birikmesi gerekiyor. Biraz evvel rakam söyledim, “949 lira asgari ücret” dedim. Ford fabrikasında 6.500 genç çalışıyor, sanat okulu mezunu ve iki yıllık meslek yüksekokulu mezunu, 1.200 lira ücret alıyorlar. Şimdi, bu arkadaşımızın ayda 700 lira yatırıp üç yıl sonra çeyiz yardımı alma şansı var mı? Hatta, biraz daha ileri gideyim, 75 bin lira birikmesi gerekiyor 15 bin TL konut yardımı alabilmek için, bunun için de ayda 2 bin TL yatırması gerekiyor. Bir insanın ayda 2 bin TL yatırabilmesi için, en az, hiç çocuğu çocuğu olmadan, bakmakla yükümlü olduğu kimse olmadan, 4 bin TL aylık alması gerekiyor. Size soruyorum ya, Türkiye'nin yüzde kaç 4 bin lira aylık alıyor? İnsanın aklıyla dalga geçmeyin, çocuklarımızı, insanlarımızı kandırmayın diyorum.

Bakın, Cumhuriyet Halk Partisi iktidarında bütün bunlar aile sigortasıyla çözülecek. O kadar büyük ekonomiyse yapmanız gereken şu: Gerçekten Türkiye'de insanlar evlenirken sıkıntı yaşıyor. Aslanlar gibi çıkacaksınız buraya: “Evlenen her gence 5 bin TL çeyiz yardımı yapacağız.” diyeceksiniz. Bunun için üç yıl banka falan söylemeyeceksiniz ve “İlk kez konut edinen bir aileye de 15 bin TL yardım yapacağız.” diyeceksiniz, o zaman ben sizi buradan alkışlayacağım. Niye kandırıyorsunuz bu insanları, niye akıllarıyla dalga geçiyorsunuz, niye bu insanları ümitlendiriyorsunuz?

Böyle bir olay yok arkadaşlar, bu seçim yatırımdan, bu insanların bu kadar duygu yüklü ve yuva kurmak için yapacakları o birlikteliği bile istismar etmekten vazgeçin. Dini istismar ettiniz, aileyi istismar ediyorsunuz, yuvayı istismar ediyorsunuz. Bırakın Allah aşkına ya! Bırakın Allah aşkına! Bir doğru iş yapın diyorum.

Yine, çocuklarımızı kandırıyorsunuz. “Büyük ülkeyiz.” diyorsunuz, “17'nci büyük ekonomiyiz.” dediniz yıllarca, 19'a çıktı, 19'u kullanmıyorsunuz. Aslında 19, 17'den büyük, kaldırılabiliyorsunuz, bir algıyla bunu değiştirebilirsiniz. Bakın, 19, 17'den büyük arkadaşlar, matematiksel olarak büyük, bunu kullanabilirsiniz çünkü aldatıyorsunuz, çünkü insanlara doğruyu söylemiyorsunuz. Diyorsunuz ki: “Öğrencilerimizin harçlarını, katkı paylarını iptal ediyoruz geçmişinde fazla alınanları.” Hani büyük ekonomiydiniz, niye öğrencilerden para alıyorsunuz? 949 lira ücret alan bir ailenin çocuğunu okutma şansı yok mu bu ülkede? Hani anayasal hak, hani Anayasa'nın 42'nci maddesine göre herkesin eğitim hakkı vardı?

On üç yıldır AKP Hükûmetinde insanları çökerttiniz, insanları yoksullaştırdınız ve yoksullaştırmaya devam ediyorsunuz. Çünkü en iyi yaptığınız iş yoksulluğu yönetmek. Her şeyin bir çözümü var, yoksulluğu yönetmek...

Cumhuriyet Halk Partisi iktidarında, 7 Hazirandan itibaren Türkiye’de kimse yoksul olmayacak diyor, hepinize sevgiler saygılar sunuyorum.

HAKAN ÇAVUŞOĞLU (Bursa) – CHP Anayasa Mahkemesine giderek belediyelerin burs verme hakkını elinden almıştır. Bunu CHP yapmıştır Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 705 sıra sayılı yasa teklifinin 28’inci maddesinin dördüncü paragrafında geçen “yer alan” ibaresinin “bulunan” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Hasip Kaplan (Şırnak) ve arkadaşları

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI RECAİ BERBER (Manisa) - Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükûmet katılıyor mu?

BAŞBAKAN YARDIMCISI NUMAN KURTULMUŞ - Katılmıyoruz.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen Hasip Kaplan, Şırnak Milletvekili.

Buyurun Sayın Kaplan. (HDP sıralarından alkışlar)

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Arkadaşlar, bu torba kanunun son dakika önergeleri her zaman için AK PARTİ’nin artık, bir alışkanlığı hâline gelmiş. Şöyle, önce önümüze 28’inci maddeyle ilgili bir önerge geldi, hemen arkasından bu petrol taşımacılığında KDV’nin kaldırılmasıyla ilgili önerge geldi, hemen arkasından bu 28’inci maddeyle ilgili önerge değiştirildi, 29’uncu madde olarak, madde ihdası olarak buraya getirildi. Şimdi, birazdan onu tartışacağız.

Size şunu öncelikle söyleyelim: Halkların Demokratik Partisi olarak biz emekçi halkımızın, yoksul halkımızın mağduriyetleri karşısında son derece duyarlı bir partiyiz. Zonguldak Kömür Havzası’nda yerleşimi olan, evi olan, mülkü olan ama hazineyle ihtilaflı olduğu için mağdur edilen yurttaşlarımızla ilgili düzenleme dışında, Halkların Demokratik Partisi olarak, özellikle TANAP’ın, BTC’nin, Mavi Akım’ın petrol boru hatlarıyla ilgili taşımacılıkta devletlerin ve şirketlerin vergiden muaf tutulmasıyla ilgili düzenlemelerin karşındayız, burada birilerine bir şeyler yapılmak istendiğiyle ilgili halkımızı buradan uyarmak istiyorum, çok açık uyarıyorum.

Bakın, Kerkük-Yumurtalık Petrol Boru Hattı’nın taşımacılığına bakın. Bunların hepsi uluslararası sözleşmelerle yapılıyor. Buraya uluslararası sözleşme geliyor; bunlar, uluslararası sözleşme niteliğinde olan, devletlerin imzasını taşıyan, devletleri bağlayan, karşılıklılık ilkesi getiren bir hükmü bir torba kanuna son dakikada bir önergeyle koyup hangi şirketlere, hangi nakliye şirketlerine, hangi ülkelere hangi milyar dolarları harcayacaklarını, kazandıracaklarını buradan açıklamak zorundalar.

Arkadaşlar, Türkiye en pahalı doğal gazı tüketiyor, Türkiye en pahalı doğal gaz vergisini ödüyor, Türkiye en pahalı akaryakıtı tüketiyor, Türkiye dünyadaki en pahalı vergileri, dolaylı vergileri -benzinde, mazotta, akaryakıtta- Türkiye veriyor. Peki, vatandaşa niye vergi muafiyeti getirmiyorsunuz? Vatandaşa niye muafiyet yok? Vatandaşa niye vergiyi indirmiyorsunuz? Şirketler, şirketler, şirketler; kendiniz, kendiniz, kendiniz, hep kendinize yontuyorsunuz! Ortaklığınızı Azerbaycan'da kurdunuz, Rusya'da ortaklığınızı kurdunuz, gittiniz Irak'ta ortaklığınızı kurdunuz, şirketleriniz belli. Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığını da buna ortak ettiniz. Buradan götürüyorsunuz, kepçeyle değil vagon vagon götürüyorsunuz. Ama vatandaşın canına okuyorsunuz. Yüzde 80 dolaylı vergi alıyorsunuz. Bu dolaylı vergiler; benzinde vergi, mazotta vergi, doğal gazda vergi, keserken vergi, ödemedin vergi; bu vergiler lokantada, dükkânda, markette, tekstilde, tarımda, üretimde, her yerde vatandaşın cebine kazık olarak giriyor. Bu kazığın da sahibi... Bu kazığı iktidar olarak bu vatandaşa atmaktan artık yeter ya! Dönemin sonuna geldiniz, yeter bu kadar vergi! Yeter bu kadar vergi muafiyeti!

BÜLENT TURAN (İstanbul) – Sesi biraz kısalmı mı?

HASİP KAPLAN (Devamla) – Hoşunuza gitmiyor değil mi söylediklerim? Çok zorlanıyorsunuz değil mi anlatınca?

BÜLENT TURAN (İstanbul) – Hayır, çok bağırıyorsunuz.

HASİP KAPLAN (Devamla) – Şirketleriniz kazanınca çok mutlu oluyorsunuz değil mi?

Böyle son dakika önergeleriyle uluslararası sözleşmeleri burada değiştireceğinizi mi zannediyorsunuz? Burada İç Tüzük'ü çiğneyeceğinizi mi zannediyorsunuz? Plan ve Bütçe Komisyonunu oraya oturtup: “Oy çokluğumuz vardır, Komisyon istediğini değiştirir, her şeyi yapar.” Tabii, önerge getirirsiniz erkeği kadın yaparsınız, kadını erkek yaparsınız, gücünüz var. Bu mantığa geldi demokrasi anlayışınız. Demokrasi anlayışınızı bu noktaya indirdiniz. Yanlış yoldasınız, yanlış yoldasınız, yanlış yoldasınız!

Sizi uyarıyorum: Bakın, götürdünüz, götürdünüz artık götüremeyeceksiniz. 7 Haziranda sizin şirketlerinizin ve hepsinin hortumlarını keseceğiz. Bu seçimlerde bunu halka anlatacağız teker teker. Kimleri zengin ettiniz, hangi yandaş şirketleri zengin ettiniz, madende, petrolde, enerjideki hangi holdingleri basında desteklediniz, diğer maddede devam edeceğiz.

Usul tartışmasıyla, madde tartışmasıyla devam edeceğiz arkadaşlar.

Selamlar. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 705 S. Sayılı Kanun Teklifinin 28 inci maddesine aşağıdaki bendin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

“d) 3/5/1985 tarihli ve 3194 sayılı İmar Kanununun 8 inci maddesinin (d) bendinin ikinci cümlesi,”

Mustafa Elitaş (Kayseri) ve arkadaşları

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Sayın Başkan, bu önergeyle ne amaçlanmaktadır efendim? Komisyon bir bilgi verebilir mi bize?

BAŞKAN – Sayın Komisyon, buyurun.

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI RECAİ BERBER (Manisa) – Sayın Başkan, önerenin gerekçesinde de belirtildiği gibi, şu anda Kültür ve Turizm Bakanlığı veya diğer bakanlıkların plan yapma ve onama yetkisi, mevcut hâlde, bulunmaktadır. Oysa, bu düzenlemeyle bu yetki Çevre ve Şehircilik Bakanlığının görev ve yetkilerine bırakılmaktadır. Çevre ve Şehircilik Bakanlığının görev ve yetkilerinde çakışma oluşturmakta, müracaat sahipleri bakanlıklar arasında sıkışmakta veya farklı uygulamalardan dolayı mağdur olmaktadır. Karışıklığın giderilmesi ve yetki karmaşasının sonlandırılması için önerilen değişikliğin yapılması uygun bulunmaktadır.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI RECAİ BERBER (Manisa) – Takdire bırakıyoruz.

BAŞKAN – Hükûmet?

BAŞBAKAN YARDIMCISI NUMAN KURTULMUŞ – Kabul ediyoruz.

MİHRİMAH BELMA SATIR (İstanbul) – Gerekçe...

BAŞKAN – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

3194 sayılı İmar Kanununun 4 üncü maddesi uyarınca özel kanunlara tabi alanlar İmar Kanununun istisnası olup, bu alanlarda ilgili mevzuatı uyarınca Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın veya diğer bakanlıkların plan yapma ve onama yetkisi bulunmaktadır. Ancak 8 inci maddenin (d) bendinin ikinci cümlesi ile Kanunun istisnası sayılan özel kanunlar kapsamındaki yerlerin planlama yetkileri Çevre ve Şehircilik Bakanlığına verilmiştir. Bu durum özel kanunlarla yetkilendirilmiş olan Bakanlıklar ile Çevre ve Şehircilik Bakanlığının görev ve yetkilerinde çakışma oluşturmakta, müracaat sahipleri bakanlıklar arasında sıkışmakta veya farklı uygulamalardan dolayı mağdur olmaktadır. Karışıklığın giderilmesi ve yetki kargaşasının sonlandırılması için önerilen değişikliğin yapılması uygun görülmektedir.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Birleşime bir saat ara veriyorum.

Kapanma Saati: 19.03

SEKİZİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 20.03

BAŞKAN: Başkan Vekili Sadık YAKUT

KÂTİP ÜYELER: Bayram ÖZÇELİK (Burdur), İsmail KAŞDEMİR (Çanakkale)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 84’üncü Birleşiminin Sekizinci Oturumunu açıyorum.

705 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerine devam edeceğiz.

Komisyon ve Hükûmet yerinde.

Birleşime yirmi dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 20.04

DOKUZUNCU OTURUM

Açılma Saati: 20.48

BAŞKAN: Başkan Vekili Sadık YAKUT

KÂTİP ÜYELER: Bayram ÖZÇELİK (Burdur), İsmail KAŞDEMİR (Çanakkale)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 84’üncü Birleşiminin Dokuzuncu Oturumunu açıyorum.

705 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerine devam edeceğiz.

Komisyon ve Hükûmet yerinde.

Sayın milletvekilleri, yeni madde ihdasına dair iki önerge vardır.

İç Tüzük’ün 91’inci maddesine göre, yeni bir madde olarak görüşülmesine komisyonun salt çoğunlukla katıldığı önergeler üzerinde görüşme açılır ve bu maddede belirtilen sayıda önerge verilebilir. Bu nedenle, önergeyi okutup Komisyona soracağım, Komisyon önergeye salt çoğunlukla, 21 üyesiyle katılırsa önerge üzerinde yeni bir madde olarak görüşme açacağım, Komisyonun salt çoğunlukla katılmaması hâlinde ise önergeyi işlemden kaldıracam.

Şimdi ilk önergeyi okutuyorum...

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Kaplan.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Bu bize dağıtılan önergeyle ilgili... Sayın Başkan, İç Tüzük’e göre, çok açık hüküm var, 87’ye göre yeniden madde ihdası yapıp görüşülemez. Yani, böylesi bir teklif daha önce Meclis Başkanlığına verilmediği için, Komisyona da gelmediği için, Komisyon raporunda da yer almadığı için böylesi bir madde ihdası, AK PARTİ Grubunun verdiği, 29’uncu maddeyle ilgili madde ihdası yapılamaz.

BAŞKAN – Evet, Sayın Kaplan, usul tartışması açıyorum o zaman.

Buyurun.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Usul tartışması...

MEHMET DOĞAN KUBAT (İstanbul) – Lehte efendim.

ALİ RIZA ÖZTÜRK (Mersin) – Lehte...

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Aleyhte...

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Aleyhe, tabii ki, söz istiyorum ama Sayın Başkan, bu bir usul tartışması değil.

BAŞKAN – Şimdi, Sayın Kaplan, bu konuda farklı uygulamalar var.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Farklı uygulamalar sizin Başkanlığınız, AKP başkan vekillerinin Başkanlığı döneminde oluyor. Normalde...

BAŞKAN – Doğru, doğru.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Teşekkür ederim, bak ne güzel doğruluyorsunuz.

BAŞKAN – Ama geçen yönetimlerde de sayın başkan vekillerinden biri “Ben fikrimi değiştiriyorum.” dedi, ben henüz değiştirmiş değilim de. Bu konuda zaman zaman fikir değiştirilebiliyor.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Şimdi, yanlış yapıyorsunuz.

BAŞKAN – Usul tartışması açıyorum.

MEHMET DOĞAN KUBAT (İstanbul) – Lehte...

ALİ RIZA ÖZTÜRK (Mersin) – Lehte...

BAŞKAN – Evet, lehte Sayın Öztürk.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Alehyte...

BAŞKAN – Sayın Kaplan aleyhte.

OKTAY VURAL (İzmir) – Lehte...

BAŞKAN – Doldu lehte.

Evet, Sayın Kubat, buyurun.

Mehmet Doğan Kubat, İstanbul Milletvekili lehte söz istemiştir, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

XI.- USUL HAKKINDA GÖRÜŞMELER

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Sadık Yakut'un, 705 sıra sayılı Kanun Teklifi'ne 28'inci maddesinden sonra gelmek üzere yeni madde ihdasına ilişkin önerenin işleme alınması yönündeki tutumunun İç Tüzük hükümlerine uygun olup olmadığı hakkında

MEHMET DOĞAN KUBAT (İstanbul) – Sayın Başkanım, çok değerli milletvekili arkadaşlarım; açılan usul görüşmesinde Başkanlığımızın tutumu lehinde görüşlerimi ifade etmek üzere söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle yüce heyetinizi saygılarımla selamlarım.

Değerli arkadaşlar, bu konuda Genel Kurulun farklı uygulamaları olduğunu öncelikle belirtmek isterim çünkü yeni madde ihdaslarında zaman zaman mutabakat olmadan da madde numarası geçen tekliflerde madde ihdası yapıldığı görülmektedir.

Şimdi, görüştüğümüz kanun bir temel kanun ve bu temel kanunun 91'inci maddede nasıl görüşüleceği, üzerinde nasıl önerge verileceği belirtilmiş ve bizim İç Tüzük'ümüzün 87'nci maddesinin dördüncü fıkrasında “Görüşülmekte olan tasarı veya teklife konu kanunun, komisyon metninde bulunmayan, ancak tasarı veya teklif ile çok yakın ilgisi bulunan bir maddesinin değiştirilmesini isteyen ve komisyonun salt çoğunlukla katıldığı önergeler üzerinde yeni bir madde olarak görüşme açılır.” diyor. Şimdi, biz yeni madde ihdasına yönelik bir önerge verdik ve Sayın Başkanlığımız bunu işleme almak suretiyle görüşmeye açtı, Komisyona soracak.

Şimdi, değerli arkadaşlar, bu madde ihdasını önerdiğimiz 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu'nun, şu 705 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 3'üncü maddesinde yine başka bir maddesi düzenlenmektedir. Yani, 87'nci maddenin dördüncü fıkrasında, tasarı ve teklif ile ilgisi kurulabilecek bir maddeyi biz önermiş durumdayız. Bu teklifin, 3'üncü maddede yer alan 3065 sayılı Kanun'un hemen peşi sıra yapılması yani 4'üncü maddede bu ihdasın yapılması gerektiği ileri sürülebilir, geçmişte buna benzer uygulama... Ama tersi de yapıldı. Yani, İç Tüzük'te bunun hemen takip eden maddede yapılması gerektiğine dair emredici bir hüküm yok.

Dolayısıyla, bir konuda aslolan, eğer yasaklanmamışsa o konuda serbestliktir. Nitekim, bu teklifin tamamına konu olarak bütünlük bakımından baktığımız zaman, burada yeni madde olarak ihdas edilmesini önerdiğimiz konu yine o teklifin kapsamı içerisinde yer alan 3065 sayılı Kanun’la ilgili bir madde ihdasıdır. Dolayısıyla, Başkanlığın bu önergemizi işleme alması noktasındaki tutumu yerindedir. Ancak, daha önce de farklı uygulamalar olduğundan ve bu konuda bir Genel Kurul kararı olmadığından dolayı, 63’üncü maddenin son fıkrası uyarınca, Sayın Başkanımızın, bundan sonraki uygulamalara esas olmak üzere bu konudaki tutumunu Genel Kurulun onayına sunmasını da arz ediyor, yüce heyetinizi saygılarımla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyorum.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Sayın Başkan, ben konuşacağım Sayın Ali Rıza Öztürk yerine.

ALİ RIZA ÖZTÜRK (Mersin) – Evet.

BAŞKAN – Sayın Öztürk lehte istemişti, aleyhte söz vereceğim, ondan sonra size söz vereceğim.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Pardon, pardon...

BAŞKAN – Evet, şimdi, aleyhte söz isteyen Hasip Kaplan, Şırnak Milletvekili.

Buyurun Sayın Kaplan.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Sayın Başkan, önce tutanakları getirtelim, bir okuyalım. Çok güzel güzel tecrübeniz, engin deneyiminizle dediniz ki: “Bu yeni madde ihdası görüşülemez.” Tutanakları getirtelim Sayın Başkan, ne oldu da değiştiniz, değiştiriverdiniz?

Şimdi, bir, bu yeni bir madde ihdasıdır, Komisyona gelmemiş.

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI RECAİ BERBER (Manisa) – İlgili kanun var.

HASİP KAPLAN (Devamla) – “İlgili kanun” deyip bütün kanunları getirip bu torbanın içine mi koyacaksınız?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI RECAİ BERBER (Manisa) – 3’üncü madde kanunla ilgili.

HASİP KAPLAN (Devamla) – O zaman İç Tüzük niçin? Niçin teklifler Meclis Başkanlığına gidiyor? Niye oradan Plan ve Bütçeye geliyor? Niye oradan Enerji Komisyonuna gitmiyor? Niye Dışişleri Komisyonuna gitmiyor? Niye uluslararası sözleşmelerin geçtiği Avrupa Birliği Komisyonundan geçmiyor, Dışişleri Komisyonundan geçmiyor, Enerji Komisyonundan geçmiyor? “Torba” diye her şeyi buraya getiriyorsunuz. Niye Komisyon raporunuzda bu yok?

Bakın, dersinizi iyi çalışmıyorsunuz. Ben, Sayın Reisin yerinde olsam hiçbirinizi milletvekili adayı yapmam. Böyle şey olur mu? Torba, torba geliyorsunuz, son dakikaya kadar işinizi yapamıyorsunuz. Yahu, doğru dürüst işinizi yapacaksınız kardeşim.

Bakın, iki tane önerge vermişsiniz aynı konuda, 28’le ilgili. Dikkat edin, bakın, birisi 28’de, birisi 29’da, AKP grup başkan vekilinin iki önergesi var. Birisinde -aynısı, bak, dikkat edin- çizmişler “KDV’den muaf tutulması...” 29’uncu madde ihdası olarak geliyor. 28’indekini çekmişler geri. E, kardeşim, aynı önerge; 28’i 29 yap. E, size Sayın Başkan Yakut dedi ki: “Bu madde görüşülmez.” Tutanağı var, getireceğiz. “Çünkü gelmemiş, Komisyondan geçmemiş, Komisyonun görüşü alınmamış, raporu yazılmamış, Meclise dağıtılmamış, üstünde görüşülmemiş.” dedi.

Haydi bu bir yana, ya bu uluslararası sözleşme... Kardeşim, Anayasa'nın 90'ıncı maddesi var, varsa vergiyle ilgili bir durum, kanun hükmündedir uluslararası sözleşmeler, uygularsınız, niye bize iş çıkarıyorsunuz, angarya yapıyorsunuz?

İşin doğrusuna gelelim. Arkadaşlar, bu boru hatlarının taşımından, petrolün mal teslim ve hizmetinden hangi şirketler yararlanıyor, haydi bir çıkın açıklayın bana, açıklayın bana. TANAP, BTC, Mavi Akım, Kerkük-Yumurtalık da var, Kerkük-Yumurtalık'tan Zaho'ya kadar olan petrol boru hattını hangi şirkete verdiniz, onu da açıklayın. Yüzde kaç komisyonla daha ucuza verdiniz, onu da açıklayın ki milyar dolarlar nasıl bu son dakika önergeleriyle birilerine cukka oluyor, bunu da millet bilsin. Hani, gecenin bu vaktine geldik, yorulduk diye bu tür önergeler görüşülemez.

SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – Sanayi Komisyonundan geçmiş bir madde, orada tartışılmış.

HASİP KAPLAN (Devamla) – Arkadaşlar, Komisyonunuzun çoğunluğu geldi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HASİP KAPLAN (Devamla) - ...kadını erkek, erkeği kadın yapamaz ya! Bu kadar da basit, bu kadar! Anlayın artık. (HPD sıralarından alkışlar)

SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – Sanayi Komisyonunun metnine bakın Sayın Kaplan.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Sayın Başkan, tutanakları getirtin, beyanınız var bu konuda.

BAŞKAN – Lehte söz isteyen Akif Hamzaçebi, İstanbul Milletvekili.

Buyurun Sayın Hamzaçebi. (CHP sıralarından alkışlar)

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ben Sayın Başkanın tutumunun üzerinde söz aldım.

Şimdi, bu önerge öncesinde ilk başlangıçtaki duruma geri gidelim. Sayın Başkan bu önergeyi daha önce okudu. Daha doğrusu “3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu’nda değişiklik öngören bir önerge vardır ancak 3065 sayılı Kanun’la ilgili olarak teklifte yer alan 3’üncü maddeden sonra görüşülmesi gereken bu önerge o zaman verilmediği için ben bunu işleme koymuyorum.” dedi Sayın Başkan.

Sonra, Zonguldak’la ilgili, Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun vermiş olduğu önergeyi Genel Kurulun bilgisine sundu önergeyi özetleyerek “Bu da yeni bir madde ihdasıdır diğeri gibi, bu da teklif metninde olmadığı için bunu da işleme koymuyorum.” dedi. Sonra, yine benzer mahiyette bir önerge daha okudu ve “Onu da işleme koymuyorum.” dedi. Üçü de bu teklifle ilgili değildi. Sonra, ara verildi. Arada görüşmeler yapıldı. Biz, Cumhuriyet Halk Partisi olarak Zonguldak’la ilgili mülkiyet sorununu çözecek düzenlemenin buraya getirilmesi ve çözülmesi gerektiği yönündeki görüşümüzü, kanaatimizi kendileriyle paylaştık. Sonuçta denildi ki: “Zonguldak’la ilgili önerge buraya girsin. Bu çerçevede, Katma Değer Vergisi Kanunu’ndaki değişikliği öngören bu önerge de buraya girsin.” Genel Kurul açıldı. Bu çerçevede, önergeleri görüşüyoruz.

Sayın Başkanın ilk tutumunun ben lehindeyim, “Yeni madde ihdası olduğu için, zamanında da verilmediği için, ben bunu işleme koymuyorum.” dedi. Lehinde olduğumuz tutum budur. Sonrasındaki gelişmeyi size aktardım, bu önerge bu çerçevede geldi, dolayısıyla ben burada Genel Kurulun oyuna sunulacak veya Başkanın başlangıçtaki ilk tutumunu değiştirecek bir durum görmüyorum. Eğer Halkların Demokratik Partisi “Ben bu önergeye hiçbir şekilde katılmıyorum.” diyor ise o zaman ara verelim, yeniden bir daha bir görüşme yapalım. Yoksa, oylamaya sunulması gereken bir durum bence yoktur.

Teşekkür ederim, saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Şimdi, aleyhte söz isteyen Oktay Vural...

OKTAY VURAL (İzmir) – Sarfınazar ediyorum, yeterince vuzuha kavuştı.

BAŞKAN – Vazgeçiyorsunuz.

Teşekkür ediyorum.

Sayın milletvekilleri, yeni madde ihdasına ilişkin önerenin işleme alınmasına yönelik itiraz üzerine açılan usul görüşmesinde lehte ve aleyhte görüşleri birlikte dinledik. İç Tüzük'ün 63'üncü maddesindeki usul görüşmesinden sonra başkanın gerekiyorsa oya başvurabileceğine yönelik hüküm doğrultusunda Başkanlığın yeni madde ihdası önergesinin işleme alınması yönündeki tutumunu Genel Kurulun oylarına sunmak istiyorum:

Yeni madde ihdası önergesinin işlemine devam edilmesini kabul edenler...

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Karar yeter sayısı...

BAŞKAN – Karar yeter sayısı arayacağım.

Kabul etmeyenler...

Karar yeter sayısı yoktur.

Birleşime beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 21.01

ONUNCU OTURUM

Açılma Saati: 21.08

BAŞKAN: Başkan Vekili Sadık YAKUT

KÂTİP ÜYELER: Bayram ÖZÇELİK (Burdur), İsmail KAŞDEMİR (Çanakkale)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 84’üncü Birleşiminin Onuncu Oturumunu açıyorum.

705 sıra sayılı Kanun Teklifi’ne yeni madde ihdasına ilişkin usul görüşmesinin ardından önerge işleminin sürdürülmesine dair oylamada karar yeter sayısı bulunamamıştı.

Şimdi yeni madde ihdasına ilişkin önergenin işlemine devam edilmesi hususunu oylarınıza sunuyorum, karar yeter sayısı arayacağım.

Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Karar yeter sayısı vardır ve kabul edilmiştir.

705 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerine devam edeceğiz.

Komisyon ve Hükûmet yerinde.

İDRİS BALUKEN (Bingöl) – Sayın Başkan, söz talebimiz var.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Baluken.

VI.- AÇIKLAMALAR (Devam)

12.- Bingöl Milletvekili İdris Baluken’in, Yemen’deki operasyonla ilgili Cumhurbaşkanının açıklamalarına ve bu konuda Hükûmetin Meclise bilgi vermesi gerektiğine ilişkin açıklaması

İDRİS BALUKEN (Bingöl) – Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugünkü Genel Kurul oturumu sırasında bir siyasi partinin grup başkan vekili olarak bölgede yaşanan gelişmelerle ilgili kaygılarımızı ve bu konuda hem partimizin hem Genel Kurulun bir bilgilendirilme talebini iletmıştim. Şu anda gelen haberlere göre Yemen’deki operasyonla ilgili İranlı yetkililerden çok büyük bir bölgesel savaşın nedeni olabilecek değerlendirmeler haber sitelerine düşüyor. Aynı şekilde, Türkiye Cumhurbaşkanı da, Sayın Erdoğan da buradaki, Yemen’deki operasyona her türlü lojistik desteği vereceğini açıklayan birtakım beyanatlarda bulunmuş. Dolayısıyla, bir büyük mezhep savaşını, büyük bir bölgesel savaşı tetikleyebilecek, bu anlamda Türkiye ile İran’ı karşı karşıya getirebilecek çok ciddi, vahim bir durumla karşı karşıyayız.

Bu konuda, Meclis Genel Kurulunun bilgilendirilmesi talebimizi yineliyoruz. Dışişleri Bakanlığından bir yetkili, altı saat boyunca, sekiz saat boyunca, Meclis Genel Kurulundaki siyasi partinin bu yöndeki talebini dikkate alıp, buraya gelip, gelişmelerle ilgili bizi bilgilendirebilirdi. Eğer böyle bir imkân yoksa, Hükûmeti temsil eden sayın bakanlar burada, sayın bakanlar çıkıp bu vahim gelişmelerle ilgili bizi bilgilendirebilirler. Aksi durumda, biz, neredeyse savaş pozisyonuna geleceğimiz bir durumla ilgili Hükûmetin Meclis iradesini hiçe saydığı yorumunu yapacağız.

Dolayısıyla, talebimizi yineliyoruz, sayın bakanlar, Türkiye ile İran’ı savaş boyutunda karşı karşıya getirebilecek olan bu gelişmelerle ilgili, acil olarak Genel Kurulu bilgilendirmelidirler diyoruz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Baluken.

Evet, Sayın Bakan, bilgilendirilecek mi veya ne zaman bilgilendirilecek, bilgi vererseniz seviniriz.

13.- Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Faruk Çelik'in, Bingöl Milletvekili İdris Baluken'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Çok teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ülkemizin dışında komşu ve dost ülkelerde meydana gelen bu gelişmelerle ilgili, Değerli Grup Başkan Vekilinin bu talebini ilgili bakan arkadaşlarımıza iletip, eğer mümkünse Meclis çalışmaları esnasında bilgilendirme imkânı, değilse, yarın bu konuyla ilgili -Meclis çalışma takvimini bilemediğim için- en kısa süre içerisinde bilgilendirmeleriyle ilgili gereğini yapacakları inancı içerisindeyim.

Sayın Cumhurbaşkanımızın değerlendirmesi tamamen kendi takdirleridir.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Savaş kararı alıyor.

İDRİS BALUKEN (Bingöl) – Sayın Cumhurbaşkanımız “Müdahil olacağız.” demiş, ne var ki müdahil oluyor?

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Savaş kararını Meclis verir, burada bir yanlışlık var.

X.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN

GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

5.- Eskişehir Milletvekili Salih Koca ve Uşak Milletvekili İsmail Güneş ile 6 Milletvekilinin; Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ile Milli Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in; Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Ürettikleri Mal ve Hizmet Tarifeleri ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi, Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkanvekili İstanbul Milletvekili Mehmet Akif Hamzaçebi'nin; Milli Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (2/2736, 1/1039, 2/2118, 2/2731) (S. Sayısı: 705) (Devam)

BAŞKAN – Evet, ilk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 705 sıra sayılı Kanun Teklifi'ne aşağıdaki maddenin eklenmesini ve diğer maddelerin teselsül ettirilmesini arz ve teklif ederiz.

Mustafa Elitaş

Mehmet Doğan Kubat

Recep Özel

Kayseri

İstanbul

Isparta

Yusuf Başer

Hakan Çavuşoğlu

Hilmi Bilgin

Yozgat

Bursa

Sivas

MADDE 29- 25/10/1984 tarihli ve 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 34- Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce usulüne uygun olarak yürürlüğe giren ve 23/6/2000 tarihli ve 4586 sayılı Petrolün Boru Hatları ile Transit Geçişine Dair Kanun kapsamında bulunan milletlerarası andlaşma hükümleri çerçevesinde katma değer vergisinden istisna edilmiş olan transit petrol boru hattı projelerinin inşa ve modernizasyonunu gerçekleştirenlere 1/1/2014 tarihinden itibaren yapılan teslim ve hizmetler katma değer vergisinden müstesnadır.

Bu kapsamda yapılan mal teslimleri ve hizmet ifaları nedeniyle yüklenilen vergiler, vergiye tabi işlemler üzerinden hesaplanan vergiden indirilir. İndirim yoluyla telafi edilemeyen vergiler, 32 nci madde hükmü uyarınca istisna kapsamında işlem yapan mükellefin talebi üzerine iade edilir.

Maliye Bakanlığı, istisna kapsamına girecek teslim ve hizmetleri tanımlamaya, istisna ve iadeye ilişkin usul ve esasları belirlemeye yetkilidir.”

BAŞKAN – Evet, Sayın Komisyon, önergeye salt çoğunlukla katılıyor musunuz? Salt çoğunluğunuz var mı?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI RECAİ BERBER (Manisa) – Sayın Başkan, salt çoğunluğumuz vardır. Önergeye Komisyon olarak salt çoğunlukla katılıyoruz.

BAŞKAN – Evet, Komisyon önergeye salt çoğunlukla katılmış olduğundan önerge üzerinde yeni bir madde olarak görüşme açıyorum.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Yeni madde ihdasına Komisyon yeni karar verdiği için İç Tüzük 89’a göre önergelerimiz olacak. Çünkü, yeni bir maddedir. Yeni madde ihdası olduğu için üzerinde hem konuşma hem önerge hakkımız var. Bu hakkı kullanmak üzere ara verin yani...

BAŞKAN – Hayır, konuşma vereceğiz.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Hayır, konuşma da vereceksiniz, önerge de vereceğiz. Yani, biz şipşak önerge mi hazırlayalım? Allah aşkına, yapmayın böyle!

BAŞKAN – Önerge hazırlamak için ara veririm, tamam.

On beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 21.14

ON BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 21.34

BAŞKAN: Başkan Vekili Sadık YAKUT

KÂTİP ÜYELER: Bayram ÖZÇELİK (Burdur), İsmail KAŞDEMİR (Çanakkale)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 84’üncü Birleşiminin On Birinci Oturumunu açıyorum.

705 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerine devam edeceğiz.

Komisyon ve Hükûmet yerinde.

Madde üzerinde söz isteyen?

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Sayın Başkan, söz istiyoruz tabii ki.

OKTAY VURAL (İzmir) – Grup adına Alim Işık konuşacak efendim bizden.

LEVENT GÖK (Ankara) – Grup adına Akif Hamzaçebi konuşacak efendim.

BAŞKAN – Madde üzerinde, HDP Grubu adına Şırnak Milletvekili Hasip Kaplan, MHP Grubu adına Kütahya Milletvekili Sayın Alim Işık ve CHP Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Mehmet Akif Hamzaçebi konuşacaklardır.

Buyurun Sayın Kaplan.

HDP GRUBU ADINA HASİP KAPLAN (Şırnak) – Başkan, teşekkür ederim.

Sayın Başkan, tutanakları getirttim, Mecliste en tecrübeli hukukçu, İç Tüzük’ü en iyi bildiğini iddia eden bir Başkan Vekili olarak sizin bu madde ihdasıyla ilgili sözlerinizi tutanaklardan aynen okuyorum: “İç Tüzük’ün 91’inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülen teklifin geçen birleşimde ikinci bölümünde yer alan 27’nci maddesi kabul edilmişti.

Sayın milletvekilleri, yeni madde ihdasına yönelik iki adet değişiklik önergesi Başkanlığımıza ulaşmıştır. Ancak, Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş ve arkadaşlarının 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu’na geçici madde eklenmesine dair bir önergesi vardır. Bu önerge, 3’üncü maddenin görüşmelerinden sonra verilmesi gerektiği ve işlem sırası geçtiği için işleme alınamamaktadır.”

Şimdi, Sayın Başkan, siz böyle yönetirseniz, işleme almadığınız bir önerge için Komisyon toplanırsa burada ve Plan ve Bütçe Komisyonunun iktidar partili üyelerinin -üstelik de 40 milletvekili üyesi var Plan ve Bütçe Komisyonunun- burada çoğunluğu olmadığı hâlde siz bir usul tartışmasıyla oylatarak bu torba kanuna iktidar partisi grubunun verdiği önergeyi, yeni madde ihdasını koyuyorsunuz, ondan sonra da gruplar adına burada söz açıyorsunuz.

Şimdi, sormazlar mı: Dışişleri Bakanlığı ne iş yapar? Soruyoruz: Dışişleri Bakanlığı ne işe yarar arkadaşlar?

ALİ RIZA ÖZTÜRK (Mersin) – Hiçbir işe yaramaz.

HASİP KAPLAN (Devamla) – Bu tür sözleşmeleri yapmak için teknik komisyon var mı? Var.

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI RECAİ BERBER (Manisa) – Bu vergi düzenlemesi.

HASİP KAPLAN (Devamla) – Sanayi ve Enerji Komisyonu var mı? Var. Enerji Bakanı her gün televizyonda boy boy gösteriyor kendini. Ne diyor Enerji Bakanı: TANAP, BTC, ondan önce Mavi Akım, şimdi Kürt petrolü gazı, Irak’ta Kürdistan Bölgesel Yönetimi’yle yapılan petrol anlaşmaları ve

en son Kandil bölgesi petrol arama ruhsatları, hepsi var. Şimdi, burada son dakika önergesiyle torba kanuna -İç Tüzük'e göre Meclis Başkanlığına verilmemiş, komisyona havale edilmemiş, komisyonda görüşülmemiş, bununla ilgili tali komisyonlar dinlenmemiş, ondan sonra getiriyorsunuz- milyarlarca liralık KDV istisnası getiriyorsunuz. Burada getirdiğiniz KDV istisnası bu önergeyle genel bir maddedir arkadaşlar, geneldir bakın. “Petrol boru hatlarıyla transit geçişine dair kanun kapsamında bulunan milletlerarası antlaşmalar hükümleri gereği” diyorsunuz. Şimdi soruyorum size: Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı Irak-Kürdistan Bölgesel Yönetimi'yle anlaşmalar yaptı. Üç dört tane de iktidara çok yakın, iktidarın yandaş basınının da sahibi olan -isimlerini saymayacağım burada- patronlar da burada ortak. Hükûmetin içinde çok önemli isimler -bir kısmı- direkt endirekt bu şirketlerde ortak.

Biliyorsunuz, Kerkük-Zaho arasında bir petrol boru hattı var. Onun taşınması genel olarak belli bir yüzde üzerinden yapılır, yüzde 8. Fakat bu şirketler, ayrıcalık olsun diye... Kürt gazı, petrolü Rusya'dan, hatta kardeş Azerbaycan'dan da çok çok daha ucuz veriliyor. Şimdi, o yüzde 8'de 15 ürün bedeli olarak taşımacılık yapılıyor. Şimdi, bu taşımacılığı alan, ihaleyi alan firmalar bu taşımacılık işinde KDV'den kurtulduğu zaman ceplerine -bir önerge, beş dakikada şipşak- ne kadar milyar girer biliyor musunuz? Bu Meclis birilerine mi çalışacak, birilerine özel yasa mı yapacak? Birilerinin şirketleri kazansın diye mi bu Meclis çalışacak? Bu Meclisin çalışması bunun için mi? Ülkenin menfaatleri...

Şimdi, TANAP'ta, BTC'de, Mavi Akım'da... Ki Mavi Akım da mahkemelik olmuştu, biliyorsunuz. Mavi Akım'dan ne dumanlar çıktı, biliyorsunuz. Şimdi, TANAP'ta kaç ülke var? Kafkas ülkeleri, Rusya'yı alın, Azerbaycan'ı alın, Türkiye'den geçiyor -Türkiye bir köprü, transit geçiş- Kapıkule'ye geliyor, oradan Avrupa'ya geçiyor. Şimdi, bu petrol boru hattından doğal gaz akarken bunun taşımacılığı var mı arkadaşlar? Tanker mi taşıyacak? Tankerler taşımayacağına göre bunun taşımacılığının KDV'si nedir? Türkiye bir geçiş hakkı ücreti alıyor, onu da devlet olarak alıyor. Türkiye bunları depolama ve göndermede para alıyor, evet, doğru. Peki, şimdi size sorarım: Eğer bu kadar KDV, petrol hassasiyetiniz varsa şimdi Türkiye'nin içinde olduğu ateş çemberine bir baksanıza. Ukrayna'da Rusya'yla bir iç savaş var mı, bir de devletler arası bir savaş var mı? Var. Direkt Türkiye'yi etkiliyor mu? Etkiliyor. Peki, Suriye'de bir savaş var mı? Var. Türkiye'yi etkiliyor mu? Etkiliyor. Irak'ta bir iç savaş var mı, IŞİD var mı, saldırıları var mı? Var. Türkiye'yi etkiliyor mu? Etkiliyor. Yetmedi, şimdi de Yemen'de bir savaş var. Yemen'deki savaşa Cumhurbaşkanı açıklama yapıyor: “Var gücümüzle biz buna yardım edeceğiz.” Savaş kararı alınıyor. Savaş kararı alınırken Meclis baypas ediliyor, Meclise bilgi verilmiyor, Meclis konuşmuyor. Savaş kararı alınıyor. Obama'yla telefon görüşmesi yapılıyor. Türkiye ile İran bir savaş durumuyla karşı karşıya geliyor, tehlikede.

Şimdi, bütün bunlar bu petrol boru taşıma olayını kökten etkilemeyecek mi? Bir savaş durumunda bu boru hatlarından, TANAP'tan petrol, doğal gaz akacağını mı zannediyorsunuz? Şimdi, bunca tehlike varken, Türkiye bir savaşın eşliğindeyken, dış politikada Şii-Sünni ekseninde, dış politikayı ideolojik akrabalıklar kodunda götüren bir Hükûmetin yanlışlarıyla Türkiye bir ateş çemberi içinde çok tehlikeli bir durumdayken bütün bunları bu Mecliste bu saatte konuşamıyoruz ama birileri KDV vergisinden istisna olsun diye özel torba kanuna önergeler veriyor iktidar partisi.

Peki arkadaşlar, hiç mi vicdanen sorgulamıyorsunuz? Türkiye'nin içinde olduğu ateş çemberindeki bir kıvılcım Türkiye'yi ne yapar, ne hâle getirir? Suriye'deki, Irak'taki çalışmanın bilfiil içindedir şu an Türkiye, ister kabul edin ister kabul etmeyin. Bir de Yemen üzerinden -zaten Suriye'de İran yanlıları çatışma sürecinin bir parçasıdır- hem Suriye cephesinden hem İran cephesinden bir tehlike durumuyla karşı karşıya gelmek var. Şimdi bu tehlikeler varken konuşmuyoruz ama birileri KDV'den yararlanсын, kasalarına milyarlar girsın diye önerge verip hem de İç Tüzük'e aykırı hem de Sayın Sadık

Yakut'un son görev saatinde, son anında, doğru aldığı bir kararı kendisine de yanlış yaptırarak buradan yolculamaya çalışıyorsunuz. Bu da şık olmadı, kendi Meclis Başkan Vekilimize karşı bu duruşunuz hiç de hoş olmadı, hiç de yakışık almadı. Kendisine yanlış yaptırdınız. Hadi sizi üzmesin diye bir usul tartışması açtı, alıştınız buna. Ama Sayın İdris Baluken önerge üzerinde buna devam edecek. Size buradan tarihî uyarılarımızı yapmakla yetineceğiz.

Çekin bu önergeyi, gelin ciddi konuları konuşalım. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz isteyen Alim Işık, Kütahya Milletvekili.

Buyurun Sayın Işık. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA ALİM IŞIK (Kütahya) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşmekte olduğumuz 705 sıra sayılı Kanun Teklifi'ne yeni bir madde olarak eklenen madde üzerinde Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz aldım. Bu vesileyle hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bu madde Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonunda 18 Mart 2015 tarihinde görüşmeleri tamamlanan ve Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı içerisinde de yer alan bir maddedir. Komisyon görüşmeleri sırasında da Milliyetçi Hareket Partisi olarak bu maddenin yerinde bir düzenleme olduğunu söyledik çünkü 1/1/2014 tarihi itibarıyla yürürlüğe giren TANAP projesiyle ilgili uluslararası sözleşmede, sözleşmenin 2.2.8'inci maddesinde bu muafiyet dile getirilmiş. Hatta Sayın Bakana sorduk o zaman, niye 2014 dedik. Geriye yönelik bir düzenleme doğru olmaz, bunu 2015 veya 2016 diye alalım dediğimizde, o da söz konusu bu düzenlemenin sadece "TANAP" isimli projeye ilgili olduğunu ve bu tarihin de o projeye ait sözleşme tarihi olması nedeniyle, sözleşmede de geçen hüküm gereğince bu şekilde olması gerektiğini söyledi, Komisyon tutanaklarında vardır. O nedenle, bu açıklamadan sonra biz rahatladık.

Yani sadece, bir uluslararası projenin, daha önceden varılan mutabakat gereğince katma değer vergisinden istisna tutulması getiriliyor. Bu düzenlemeyle de en azından Maliye Bakanlığının bu konuya ilişkin -hangi mal ve hizmetler bu kapsamda tutulacak- istisnai, daraltıcı bir yetki alması da olumlu olarak değerlendirilmeli. Çünkü her uluslararası boru hatlarıyla ilgili projede söz konusu mal veya hizmetlerle ilgili daha geniş düzenlemeler de olabilirdi. Onun için, bu hâliyle sadece TANAP'la ilgili bir düzenleme olması ve 1/1/2014 tarihinden itibaren başlayan bu projenin geriye yönelik herhangi bir yük getirmeyeceği de yine Sayın Bakan tarafından Komisyon üyelerine açıklandı. Hatta ben sordum, "Geriye yönelik hangi mal ve hizmetler yapıldı şimdiye kadar bu projeye ilgili? Dolayısıyla, bundan dolayı devletin, hazinenin kaybı nedir, bu konuda bir çalışmanız var mı?" deyince bu tarihe kadar önemli bir mal ve hizmet üretiminin olmadığı, dolayısıyla, geriye yönelik olarak başlatılmış olmasının hazineye vergi kaybı olarak fazla bir yük getirmeyeceği, belki de hiç yük getirmeyeceği şeklinde açıklaması üzerine rahat şekilde, bu maddeyi çok da fazla tartışmadan geçirdik.

Söz konusu sözleşmenin 2.2.8'inci maddesinde de yer alan hüküm şöyle: "TANAP Sisteminin inşası ve tadili ile ilgili TANAP Proje Şirketine sağlanacak tüm mal ve hizmetlerin teslimi KDV'den muaf tutulur. İşbu Madde 23.1(c)'ye göre KDV muafiyeti 1 Ocak 2014 tarihi itibarı ile geçerlidir." denilmektedir. Dolayısıyla, söz konusu sözleşmede yer alan bu hüküm doğrultusunda uluslararası bir anlaşma nedeniyle Türkiye'nin ileride herhangi bir tahkim ve benzeri gibi sıkıntıya düşmemesi açısından bu düzenleme yerinde ancak yerinde olmayan şu: Tabii, böyle bir gece yarısı önergesiyle

sadece bu maddenin o komisyondan geçmiş kanun tasarısı içerisinde çekilip buraya konması ve iktidar partisinin sayısal çoğunluğuna güvenerek komisyonun bu şekilde karar alması şık olmamıştır. Bu, bundan sonra da yol açacak bir uygulamadır. Her ne kadar daha önce yine aynı şekilde birkaç konu bu uygulamayla Genel Kurul gündemine getirilmiş olsa da doğru değildir, bunu biz de eleştiriyoruz.

İkinci eleştirimiz: Orada, o kanun tasarısında önemli bir madde daha vardı. Yenilenebilir enerji kaynaklarıyla ilgili yatırım yapan yerli imalatçıların desteklenmesiyle ilgili komisyonun oy birliğiyle katıldığı ve bir an önce uygulamaya geçmesi için... Hatta benim önerim de aynı yöneydi “Mümkünse bunu torba yasalardan birine koyalım, Türkiye’de yenilenebilir enerji kaynaklarına yönelik yatırımlarda kullanılacak yerli imalatı destekleyen bu düzenlemeyi bir an önce geçirelim.” dedim. Ben şahsen bu maddenin yerine onun gelmesinin çok daha doğru ve ülkemizin yararına olacağını düşünüyorum. Bu konuda da mademki bu yol açıldı, yerli yatırımcıların beklediği, çok önemli gördüğümüz o yerli imalat desteğini teşvik eden düzenlemenin bu torba yasaya konmasının yerinde olacağını düşünüyorum.

Özet olarak: Bu düzenleme teknik bir düzenlemedir, daha önce varılmış anlaşma gereğince yapılması gereken bir değişikliktir fakat buna dayanarak kimler ne kazanır, ne kadar vergiden istisna edilir, tabii, bu vicdani sorumluluk iktidarındır. Eğer bize Komisyonda bugüne kadar bu projeye ilgili vergiden istisna tutulacak önemli bir miktarın olmadığını, ciddi bir çalışmanın olmadığını söyleyen Sayın Bakan doğru söylediyse bir problem yok. Onun dışında bir düşünce var ve ne Komisyon ne Genel Kurul bunlardan habersizse de bunu bilenler vebal altındadır. O nedenle, eğer bu şekilde bir olumsuzluk söz konusu olacaksa onun vicdani sorumluluğunun Hükûmette olduğunu ifade etmek istiyorum.

Tekrar önerimi yeniliyorum: Mademki usule uygun olmayan, gerçekten Genel Kurulun bu torba yasa görüşmelerinde her gün bir sürpriz yaşattığı bu tür uygulamayı başlattınız, gelin, bu ülkenin yerli yatırımcılarını destekleyen, rüzgârda, güneşte, biyogazda ve benzeri biyomas enerjisinde yenilenebilir enerji kaynaklarına yönelik yatırımcıların önünü açacak ve Komisyondan geçmiş o düzenlemeyi de buraya getirin, hayırlı bir iş yapmış olalım diyorum.

Bu düşüncelerle, söz konusu düzenlemenin çok kötü ya da aleyhinde olduğumuz bir düzenleme olmadığını ancak teknik bir zorunluluktan dolayı buradan geçirilmesi gerektiğini... Keşke 1/1/2014 tarihinden bu yana Sayın Enerji Bakanı bu konuyu bu Meclisin gündemine normal usullerle getirseydi, böyle bir yolla bu Genel Kurulun gündemine getirmemiş olsaydı. Neredeydi, kardeşim, iki yıldır, iki yıla yakın süredir bu imzayı atan Sayın Enerji Bakanı? Niye daha önceki Enerji Komisyonundan geçen tasarılarla bunu koymadı da son anda aklına geldi?

Şimdi orada da bazı düzenlemeler var. Belki önümüzdeki hafta onlar da aynı şekilde, Komisyondan geçen ve itiraz ettiğimiz bazı düzenlemeler, yani kayıp kaçak elektrik ile ilgili düzenlemeler de aynı usulle bu Genel Kurulun gündemine getirilebilecektir. Bu yolu fazla zorlamayalım.

Söz konusu uygulama, usule, İç Tüzük kurallarına uygun bir uygulama değildir ancak teknik nedenlerle bu zorunluluk mademki Genel Kurulun gündemine geldi, bu konunun da bir maddeyle geçirilmesinin yerinde olacağını, Türkiye’nin millî menfaatleri açısından TANAP gibi bir önemli projenin en azından böyle bir teknik sıkıntıdan dolayı aksamaması adına Milliyetçi Hareket Partisi Grubu olarak buna destek verdiğimizizi ifade ediyor, hepimize saygılar sunuyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Madde üzerinde Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz isteyen Mehmet Akif Hamzaçebi, İstanbul Milletvekili.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüştüğümüz yeni madde, Katma Değer Vergisi Kanunu’na TANAP petrol boru hattının inşası nedeniyle üstlenilecek olan katma değer vergilerinin istisna edilmesini, yüklenicilere iade edilmesini öngören bir düzenlemeyi içeriyor.

Değerli milletvekilleri, Türkiye’nin boru hattı yapması elbette son derece güzel bir şey. Türkiye coğrafi konumu, stratejik konumu itibarıyla yükselen enerji karşısında enerji piyasasında çok daha büyük roller üstlenmesi gereken bir ülkedir. Türkiye büyük bir ülkedir ancak, maalesef, enerji konusunda yapması gereken atılımı yapamamıştır.

Petrol boru hatlarının inşası bugüne kadar Türkiye’nin yabancı olduğu bir konu değildir. Daha evvel Kerkük-Yumurtalık Petrol Boru Hattı’mız vardı, sonrasında Mavi Akım Anlaşması’yla bir doğal gaz -petrol değil belki ama- hattı inşa edildi, daha sonra yine Bakü-Tiflis-Ceyhan Boru Hattı inşa edildi. Bütün bunlar Türkiye’nin bu konudaki tecrübesini gösteriyor.

Önceki uygulamalarda, Mavi Akım ve Bakü-Tiflis-Ceyhan Boru Hattı’na ilişkin uluslararası sözleşmelerde söz konusu boru hatlarının inşası katma değer vergisinden istisna edilmiştir. Bu, Türkiye’nin bugüne kadar uyguladığı politikanın bir gereğidir, maliyeti düşürme amaçlı bir operasyondur ve bütün uluslararası anlaşmalarda, Türkiye’nin imzaladığı anlaşmalarda bu inşaatlar, doğal gaz boru hatları, petrol boru hatları katma değer vergisinden istisna edilmiştir.

Ancak katma değer vergisi istisnası hem Mavi Akım’da hem Bakü-Tiflis-Ceyhan’da şu şekilde düzenlenmiştir: Bu boru hatlarının inşası ve modernizasyonuna yönelik olarak inşaatın yapımını, modernizasyonunu üstlenen şirketlerin bu işi başka şirketlere yaptırması durumunda -ki öyledir, mutlaka mal ve hizmet alacaktır, ya doğrudan alacaktır ya başka şirketlerden alacaktır bunları- bu mal ve hizmetlerin alımı sırasında bu şirketin, inşaatı üstlenen şirketin katma değer vergisinden istisna edilmesi sorunu çözmüyor. Çünkü o mal ve hizmeti o şirkete, TANAP şirketine ya da Bakü-Tiflis-Ceyhan ya da Mavi Akım’ı inşa eden şirkete teslim eden şirketlerin o mal ve hizmetin iktisabı sırasında yüklendiği katma değer vergileri kendi üzerinde kalıyor. Dolayısıyla nihai aşamada “Bu mal ve hizmetin teslimi katma değer vergisinden istisnadır.” demek gerçekte tam bir istisna getirmek olmuyor.

Bu tip istisnalar Katma Değer Vergisi Kanunu’nun 17’nci maddesinde düzenlenir. Ancak bu amaca uygun yani sistemi, süreci tümüyle katma değer vergisinden arındıracak bir düzenleme değildir. Bu kısmi istisnadır. Tam istisna düzenlemesiye Bakü-Tiflis-Ceyhan ve Mavi Akım’da olduğu gibi doğal gaz boru hattının inşaatını üstlenen şirkete mal ve hizmet teslim eden şirketler bu mal ve hizmet teslimleri nedeniyle katma değer vergisi tahsil etmezler ancak bu mal ve hizmetleri kendileri satın alırken yüklenmiş oldukları, ödedikleri katma değer vergisini iade alırlar. Bu tam istisnadır. İşte, Bakü-Tiflis-Ceyhan modeli ile Mavi Akım modeli bu şekildedir. Türkiye’nin önünde böylesi iyi bir tecrübe var. Devlet bunu bilir, Maliye Bakanlığı Gelir İdaresi bunu gayet iyi bilir ama gelgelelim Adalet ve Kalkınma Partisi hükümetlerinin iş yapma biçimi, devlet geleneklerini tanımadığı için, devleti bilmediği için, Maliye Bakanlığındaki bu birikimi bilmediği için bunlara uymamışlar. TANAP’la ilgili, boru hattının inşasıyla ilgili Türkiye ile Azerbaycan arasında bir uluslararası anlaşma imzalanıyor. Yine bu uluslararası anlaşma çerçevesinde inşaatı üstlenen şirket ile Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti arasında ev sahibi ülke anlaşması imzalanıyor, oraya bir madde yazılıyor. Madde şu: “TANAP şirketinin, TANAP boru hattının inşası nedeniyle sağlanacak olan mal ve hizmetlerin teslimi KDV’den muaf tutulur.” Böyle bir istisna hükmü olmaz. Bunu yazdığınız zaman kısmi istisna olur, TANAP’a mal ve hizmet teslim eden şirketler TANAP’tan KDV tahsil etmezler ama yüklendikleri katma değer vergileri kendi üzerlerinde kalır. Dolayısıyla, bu istisna pek bir işe yaramaz yani bu inşaatı katma değer vergisinden arındırmaz.

Yine, anlaşılmadaki hükme göre “Bu istisna hükmü, vergi muafiyeti hükmü 1 Ocak 2014 tarihi itibarıyla geçerlidir.” Şimdi 2015 yılındayız, mart ayı bitiyor, seçime doğru gidiyoruz, ta 1 Ocak 2014’e geri giderek, o tarihten geçerli olmak üzere bir vergi istisnası getiriliyor. Değerli arkadaşlar, böyle bir şey olmaz. Yani bir anlaşmayı yapıyorsanız devletin birimleri bir araya getirilir, bu birimlerin tecrübelerinden yararlanılır ve anlaşma hükmü o şekilde yapılır. Böyle bir şey olmaz; geri dönüyorsunuz, 1 Ocak 2014’e giderek istisna hükmü düzenliyorsunuz.

İkincisi, maddenin yazımı da yanlış. Bakın, maddenin yazımı yanlış. “1/1/2014 tarihinden itibaren yapılan teslim ve hizmetler katma değer vergisinden müstesnadır.” Değerli milletvekilleri, Sayın Başkan; Başkanlık Divanının da özellikle dikkatini çekmek istiyorum, şimdi, bu hüküm böyle yazılmaz. “Bunlar istisnadır.” dersiniz, dönüp yürürlük maddesine dersiniz ki: “Anılan madde -ki geçici madde 34- hükümleri, 1/1/2014 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girer.” Kanun tekniği bunu gerektirir. Bir hatayı düzeltelim derken burada dahi usule uymuyorsunuz.

Ben böylesi bir kanun yapma tekniğini doğru bulmuyorum. Bir buçuk yıl sonra geriye dönüp bir istisna hükmü getirmeyi ben kendi devlet anlayışımla bağdaştırmıyorum ama şunu söylüyorum: Petrol boru hatlarının inşası tabii ki katma değer vergisinden istisna olmalıdır ama böyle bir iş yapma yöntemini hiçbir şekilde doğru bulmuyorum. Hele bunu bir başka tasarıya koyup sonra “Hadi, sıkıştık, oradan alalım, buraya koyalım gece yarısı bir önergeyle.”, bütün bunların hiçbirisini doğru bulmuyorum.

Evet, sözlerimi burada bitiriyorum.

Hepinize saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Madde üzerinde şahsı adına söz isteyen Ekrem Çelebi, Ağrı Milletvekili.

Buyurun Sayın Çelebi. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; madde üzerinde şahsım adına söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Trans Anadolu Doğalgaz Boru Hattı Projesi: Yapılan tahminlere göre 2035 yılına kadar dünya enerji tüketiminin yaklaşık yüzde 41 oranında artması beklenmektedir. Enerjiye olan talepteki büyük artışın önemli bir kısmının ülkemizin de içinde bulunduğu bölgeden karşılanması öngörülmektedir.

Türkiye’yi çevreleyen Orta Asya, Orta Doğu ve Rusya Federasyonu dünyanın hâlihazırdaki petrol rezervlerinin yüzde 53’üne, doğal gaz rezervlerinin ise yüzde 71’ine sahiptir. Dünya petrolünün yaklaşık olarak yüzde 53’ünün ve dünya doğal gazının yaklaşık olarak yüzde 70’inin boru hatları vasıtasıyla taşınması, boru hatları ve dar su yollarının güvenliğinin sağlanması, küresel enerji arz güvenliği açısından önemli bir hâle gelmiştir.

Güçlü ve sürdürülebilir ekonomisi, barışı hedefleyen dış politikası ve istikrarlı yönetim anlayışının yanı sıra bulunduğu coğrafya itibarıyla zengin doğal gaz ve petrol rezervlerine komşu olan Türkiye, kaynak ülkeleriyle tüketici piyasaları arasında güvenli bir köprü vazifesi görmeye devam edecektir. Türkiye dünya enerji ticaretinin keşişme noktasında yer almaktadır. Türkiye konumunu ve vizyonunu petrol ve doğal gaz kaynaklarına sahip bölge ülkelerinden enerji ihtiyacı olan Batı ülkelerine uluslararası boru hattı projelerini gerçekleştirme yönünde kullanmaktadır. Jeopolitik açıdan çok önemli bir bölgede bulunan ülkemiz doğu, batı, kuzey, güney enerji koridorlarını hızla hayata geçirmektedir. Türkiye, kendi enerji talebini karşılamak için projeler geliştirirken, Avrupa’nın artan talebini karşılamak için de Türkiye üzerinden Avrupa istikametli çeşitli projeleri uygulamaya koymaktadır.

Değerli milletvekilleri, Türkiye'nin 2002'den bu yana yaşadığı değişim ve dönüşüm, bölgenin enerji kaynaklarının ülkemize ve Avrupa'ya sevkini de bir anlamda önünü açmıştır. Kardeş ülke Azerbaycan ile Bakü-Tiflis-Ceyhan ham petrol boru hattı ve Bakü-Tiflis-Erzurum doğal gaz boru hattı bu dönemde başarıyla hayata geçirilmiştir. Bu projeler ile doğu-batı enerjinin bağlantısının kurulmasına ilişkin ilk adımlar atılmıştır. İş birliğine ve siyasi iradenin oluşturulmasına büyük önem veren Türkiye, Azerbaycan ile birlikte Trans Anadolu Doğal Gaz Boru Hattı yani TANAP projesini geliştirerek Hazar gazının Avrupa'ya ulaştırılabilmesi için önemli bir adım atmıştır. TANAP projesi Türkiye ve Avrupa'nın güzergâh ve kaynak ülke çeşitliliği yoluyla doğal gaz arz güvenliklerini artırmalarına katkı sağlayacaktır.

Değerli milletvekilleri, güney gaz koridorunun ana omurgasını oluşturacak olan TANAP projesi ile Şahdeniz gazının Türkiye ve Avrupa'ya arz edilmesi ve devamında, Azerbaycan'daki diğer sahalarla üretilecek gazlar ile diğer Hazar menşeli gazların yine Türkiye ve Avrupa'ya ulaştırılması amaçlanmaktadır.

Haziran 2012'de TANAP projesinin hükümetler arası anlaşması ve ev sahibi hükümet anlaşması imzalanarak Azerbaycan ve Türkiye'nin projeye yönelik siyasi desteği ortaya konulmuş, ayrıca projenin hukuki ve ticari altyapısı kararlaştırılmıştır. Mayıs 2014'te imzalanan anlaşmalar ile TANAP projesinin ilk aşama gaz kaynağı olan Şahdeniz sahasında Türkiye Petrolleri Anonim Şirketinin hissesi yüzde 9'dan yüzde 19'a çıkarılmış ve TPAO, sahanın, BP'den sonraki ikinci büyük ortağı olmuştur. Ayrıca BOTAŞ'ın TANAP projesindeki hissesi yüzde 20'den yüzde 30'a çıkarılmıştır. TANAP Boru Hattı Sistemi ile ilk etapta taşınması öngörülen yıllık 16 milyar metreküplük Şahdeniz Faz-II doğal gazının 6 milyar metreküplük bölümü ulusal şebekeye bağlanarak Türkiye'de kullanılacak, 10 milyar metreküplük bölümüyse Avrupa'ya iletilecektir.

Değerli milletvekilleri, TANAP'ta taşıma kapasitesinin kademeli olarak önce 22 milyar metreküp ve ardından da 31 milyar metreküpe çıkarılması hedeflenmektedir. Yaklaşık 1.900 kilometre uzunluğunda olacak TANAP sisteminin temel atma töreni, Sayın Cumhurbaşkanımızın yanı sıra Azerbaycan ve Gürcistan cumhurbaşkanlarının da teşrifleriyle 17 Mart 2015 tarihinde atılmıştır. Boru hattından 2018 yılı sonunda Türkiye'ye ve 2020 yılı içerisinde de Avrupa'ya gaz arzı başlatılmasını planlamaktayız. Yaklaşık maliyetinin 10 milyar dolar olması öngörülen TANAP projesi, ülkemizin genel ekonomisine oluşturacağı yeni iş ve istihdam imkânlarıyla da önemli katkılar sağlayacaktır.

Ben bu projenin hayırlı olmasını diliyorum. Yüce Meclise saygılarımı sunuyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Başka söz talebi yok. Soru yok.

Madde üzerinde bir adet önerge vardır, okutuyorum:

TBMM Başkanlığına

29. Madde ihdası İçtüzük ve Anayasaya aykırı olduğundan çıkartılmasını arz ve talep ederiz.

Hasip Kaplan

İdris Baluken

Erol Dora

Şırnak

Bingöl

Mardin

İbrahim Binici

Nursel Aydoğan

Şanlıurfa

Diyarbakır

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI RECAİ BERBER (Manisa) – Katılmıyoruz.

BAŞKAN – Hükûmet katılıyor mu?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Katılmıyoruz.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen İdris Baluken, Bingöl Milletvekili.

Buyurun Sayın Baluken.

İDRİS BALUKEN (Bingöl) – Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Aslında sadece bu maddenin Anayasa’ya ve İç Tüzük’e aykırı olduğunu söylemişiz ama bu kanun hazırlama tekniğinin tamamı Anayasa’ya aykırılık teşkil eden maddelerle dolu ve maalesef AKP bunu bir alışkanlık hâline getirdi. Yani gecenin bu saatinde ciddiyetsiz olarak hazırlanmış, birbiriyle alakası olmayan konuların doldurulduğu bir torbayı görüşüyoruz. Bu ülkenin gündeminde ne kadar büyük sorunlar var, deminden beri ifade etmeye çalıştığımız, yanı başımıza gelen tehlike çanları var ama bu saatte bu torba kanunun petrol şirketlerine sağlayacağı rantı görüşüyor bu Meclis. Gerçekten halktan bu kadar kopuk, ülkeden bu kadar kopuk, gündemden bu kadar kopuk bir Meclis pratiği ülke adına, halkımız adına eminim ki herkes tarafından büyük bir hicapla takip ediliyordur. Burada, düşünün ki gündüz saatlerinde de, Genel Kurul ilk açıldığı zaman da ben ülkemizin, halkımızın başına büyük felaketler getiren bir tehlikeyi işaret etmiştim. Türkiye, fiilî olarak yürüttüğü dış politikalarla hızla bir savaşın eşiğine doğru getiriliyor ve bu konuda Meclis, herhangi bir bilgilendirme gündemi bile işletemiyor. Yani aradan neredeyse dokuz on saat geçti, Sayın Bakandan da bilgi talep ettik, Türkiye Dışişleri Bakanlığı açıklama yapıyor, Cumhurbaşkanı açıklama yapıyor “Yemen’deki savaşa müdahiliz, her türlü lojistiği sağlayacağız.” diyorlar ama biz, bu Yemen’deki çatışmayla Türkiye’nin hangi ilgisi var, ne alakası var, niye böyle bir müdahillik durumu var, bununla ilgili bilgilendirme istiyoruz. Bu önemli konuda, bu savaş durumunu getirecek konuda bile Meclis iradesini hiçe sayan bir anlayışla karşı karşıyayız. Demek ki sizin bakış açınıza göre yandaş olan bazı şirketlerin cebine rant sağlamak, ülkenin savaş tehlikesinden daha önemli bir konu. Yani eğer sekiz dokuz saat boyunca bu konuyu konuşup savaşla ilgili, savaş tehlikesiyle ilgili bir bilgilendirme yapmıyorsanız bizim buradan çıkardığımız anlam budur.

Özellikle, Orta Doğu ve Suriye politikasında Türkiye’yi getirdiğiniz durum ortada. Kendi elinizle büyüttüğünüz, kendi elinizle desteklediğiniz Selefi grupların Orta Doğu halklarının başına nasıl bela olduğunu, Orta Doğu halklarına nasıl katliamlar yaptığını en iyi sizler biliyorsunuz. Böyle bir macera hattı üzerinden şimdi de Yemen’deki Mısır ve Suudi Arabistan öncülüğünde başlatılan bir çatışmanın, bir savaşın tarafı olma durumuyla karşı karşıyayız. Orada, mezhep üzerinden bir çatışma uzun süredir var ve giderek daha çok tetiklenen ve bölgenin tamamını yangına çeviren bir tehlike söz konusu. Ama bu konuda Türkiye’nin pozisyonu, Türkiye’nin dış politikası nasıl şekillenmiş, hangi tartışmalar yürütülmüş, hangi tartışmalardan sonra bu pozisyonlar alınmış, bunların hiçbir tanesiyle ilgili bir bilgi sahibi değiliz.

Özellikle, tabii, ben AKP'nin mevcut durumuna şaşırıyorum yani siz suni eksenli bir dış politika üzerinden bu ülkeyi felaketlere sürüklemeyi neredeyse bir alışkanlık hâline getirdiniz ama muhalefet partilerinde de aynı suskunluk var. Ne Cumhuriyet Halk Partisinden ne Milliyetçi Hareket Partisinden bu konuyla ilgili tek bir cümle duymadık. Siz, AKP'nin ülkeyi savaşın eşiğine getiren politikalarına bu suskunlukla âdetâ destek veriyorsunuz, bunu kabul etmemiz mümkün değil. Yani, bu konu bir tek HDP'nin konusu mu? HDP genel görüşme istiyor, onun için önerge veriyor, Genel Kurulda bilgilendirme istiyor, “Dışişleri Bakanı niye Meclise gelip bilgilendirme yapmıyor?” diyor, Hükûmetin Bakanı gayriciddi birkaç cümleyle konuyu geçiştiriyor ama ne CHP'den ne MHP'den bu konuyla ilgili bir tek cümle duymuş değiliz. Burada iktidar partisi yanlış yapıyorsa, muhalefet olarak Meclisin gerçek gündemini, ülkemizin önüne gelen gerçek savaş tehlikesini bertaraf etmek muhalefetin görevi olmalı diye düşünüyoruz. Ben, özellikle bu saatte, bu önerge üzerinde bu şekilde konuşmayı da büyük bir talihsizlik olarak değerlendiriyorum. Umarım, büyük tehlikelere atılmadan Meclisin ve halkın gerçek gündemiyle bu Mecliste oturur, gerçek sorunlarımızı konuşuruz diyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

OKTAY VURAL (İzmir) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Vural.

OKTAY VURAL (İzmir) – Hatip “Böyle bir konuda risk var, işte bununla ilgili bu maddeleri görüşüyoruz. İşte savaş tehlikesiyle ilgili gelişmeler var, Milliyetçi Hareket Partisi bunlarla ilgili bir şey söylemiyor.” demek suretiyle Milliyetçi Hareket Partisinin bu konudaki bakış açısını yanlış aksettirmiştir. Müsaadenizle iki dakika...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Vural.

Sataşma nedeniyle iki dakika söz veriyorum.

IX.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

3.- İzmir Milletvekili Oktay Vural'ın, Bingöl Milletvekili İdris Baluken'in 705 sıra sayılı Kanun Teklifi'ne 28'inci maddesinden sonra gelmek üzere ihdas edilen maddeyle ilgili önerge üzerinde yaptığı konuşması sırasında Milliyetçi Hareket Partisine sataşması nedeniyle konuşması

OKTAY VURAL (İzmir) – Sayın Başkan, biz Milliyetçi Hareket Partisi olarak Adalet ve Kalkınma Partisinin dış politikasını da, iç politikasını da çok yanlış buluyoruz. Bırakın dış politikada battığı batağı, terör örgütleriyle müzakere eden bir iktidar var, terör örgütlerinin coğrafyamızda hâkimiyet kurmasını meşrulaştıracak adımlar atıyor. İşte “Eşme ruhu” denilen şey de aynen bu. Kendi vatan toprağımızı alıp bir başka yere getirenler, kendi meşruiyetleri açısından bunu “Eşme ruhu” olarak müspet karşılıyor ve Türkiye Cumhuriyeti devleti dış politikası ve içerideki politika da dâhil olmak üzere, terör örgütlerinin yönlendirmesiyle şekillendiriliyor.

Musul'da konsolosumuz dâhil, vatandaşlarımızı terör örgütü geliyor, rehin alıyor. Toprağımız orada, koruyamıyoruz. İmralı'da terör örgütüyle müzakere ediliyor ve Türkiye Cumhuriyeti'nin Anayasa'sı, vatani, milleti terör örgütleriyle müzakerenin bir parçası hâline getiriliyor. Milliyetçi Hareket Partisi olarak terörü bir araç olarak gören, insanları öldüren hiçbir girişimi kesinlikle meşru görmüyoruz ve bu yönüyle bakıldığında Adalet ve Kalkınma Partisinin bu dış politikasının, özellikle Orta Doğu'daki

dış politikasının Türkiye'nin yumuşak gücünü bu medeniyet havzasında kullanmak yerine, maalesef, kaba gücü kullanmak suretiyle, bu coğrafyada etnik kimliklere ve mezheplere dayalı yeni fay hatları oluşturan Büyük Ortadoğu Projesi ekseninde şekillendirmesini aslında çatışmacı bir yaklaşımın eseri olarak görüyoruz. Biz orada bir barış istiyoruz. Barışın unsuru da etnik ve mezheplere dayalı, birbiriyle çatışan değil; beraber, birlikte bu medeniyet havzasında barışı oluşturacak bir girişimdir.

Adalet ve Kalkınma Partisinin bu politikasının ecdadımızın ve medeniyetimizin bu coğrafyada oluşturduğu o barış ikliminden Türkiye'yi uzaklaştırdığını ve giderek kaba gücün, silahlı gücün tarafı hâline getirdiğinden dolayı da eleştirilerimizi yapıyoruz.

Teşekkür ediyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyorum.

X.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

5.- Eskişehir Milletvekili Salih Koca ve Uşak Milletvekili İsmail Güneş ile 6 Milletvekilinin; Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ile Milli Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in; Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Ürettikleri Mal ve Hizmet Tarifeleri ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi, Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkanvekili İstanbul Milletvekili Mehmet Akif Hamzaçebi'nin; Milli Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (2/2736, 1/1039, 2/2118, 2/2731) (S. Sayısı: 705) (Devam)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum...

İDRİS BALUKEN (Bingöl) – Karar yeter sayısı...

BAŞKAN – Karar yeter sayısı arayacağım.

Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Karar yeter sayısı yoktur.

Birleşime beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 22.16

ON İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 22.24

BAŞKAN: Başkan Vekili Sadık YAKUT

KÂTİP ÜYELER: Bayram ÖZÇELİK (Burdur), İsmail KAŞDEMİR (Çanakkale)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 84’üncü Birleşiminin On İkinci Oturumunu açıyorum.

705 sıra sayılı Kanun Teklifi’ne yeni madde 29 olarak ihdası öngörülen madde üzerinde verilen Bingöl Milletvekili İdris Baluken ve arkadaşlarının önergesinin oylanmasında karar yeter sayısı bulunamamıştı. Şimdi önergeyi yeniden oylarınıza sunacağım ve karar yeter sayısı arayacağım.

Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Karar yeter sayısı vardır, önerge kabul edilmemiştir.

705 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerine devam edeceğiz.

Komisyon ve Hükûmet yerinde.

Yeni madde ihdasına dair önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Böylece yeni madde ihdası kabul edilmiştir.

İkinci yeni madde ihdasına dair önergeyi...

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI RECAİ BERBER (Manisa) – Sayın Başkan, maddeyle ilgili bir açıklama yapacağım.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Başkan.

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI RECAİ BERBER (Manisa) – Sayın Başkan, maddenin daha açık olması için “sadece katma değer vergisinden” ifadesi kullanılıyor ancak bu uluslararası sözleşmenin 2.2.8’inci maddesinde “tüm mal ve hizmetlerin teslimi” ifadesi var. Burada da “tüm mal ve hizmetlerin teslimi katma değer vergisinden istisna edilmiştir.” şeklinde olmasında fayda görüyoruz.

BAŞKAN – Tutanaklara geçmiştir efendim, madde oylandı.

İkinci yeni madde ihdasına dair önergeyi...

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Sayın Başkan, öyle şey olur mu?

OKTAY VURAL (İzmir) – “Madde oylandı.” dedi zaten.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Oylandı, bitti.

BAŞKAN – Sayın Kaplan, tutanaklara geçti, “Yeni madde oylandı.” dedim.

SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – “Madde oylandı, hiçbir şey yapılamaz.” dedi.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Bitti.

BAŞKAN – Dedim ama. E, tutanakları isteyeyim.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Şimdi Sayın Komisyon Başkanının söylediği tüm mal ve hizmetlerin teslimi.

BAŞKAN – Farklı şey söylemiyoruz Sayın Kaplan. Farklı şeyi söylemiyoruz, aynı şeyi söylüyoruz.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Olmaz ki efendim, bu olduğu şekliyle kabul edilmiş.

BAŞKAN – Aynı şeyleri söylüyoruz.

SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – “Olduğu şekliyle kabul edildi.” diyor zaten. Sen geç kaldın konuşmak için.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Hayır efendim, Bütçe Komisyonu Başkanı...

BAŞKAN – Efendim, Komisyon Başkanı bir açıklama yaptı ve ben tutanaklara geçtiğini söyledim.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Madde ihdasının dışında, KDV dışında, katma değer vergisi dışında böyle bir ekleme yapmıştır. Bu yeni bir eklemedir. Bu olmaz, bu tartışılmadı.

OKTAY VURAL (İzmir) – Ekleme yok ya.

SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – “Yapılmadı.” diyor zaten.

BAŞKAN – “Madde metnine yansıtılacak.” diye bir şey söylemedim Sayın Kaplan.

Evet, ikinci yeni madde ihdasına dair önergeyi okutuyorum...

OKTAY VURAL (İzmir) – “Redaksiyon verilsin.” demedi Başkan yani.

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI RECAİ BERBER (Manisa) – Ekleme yok.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Sayın Başkan, Allah aşkına yani. Ya doğru dürüst önerge yaparsınlar yani yoksa... Hani ustalık döneminizdi Sayın Başkan?

BAŞKAN – Sayın Kaplan, sizin söylediğinizle benim söylediğimin arasındaki farkı izah eder misiniz bana?

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Niye karıştırıyor ortalığı Komisyon Başkanı?

BAŞKAN – Ben “Tutanaklara geçti, madde daha önce oylandı.” dedim. Aynı şeyleri söylüyoruz, farklı değil ki söylediğimiz şeyler.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Yani, sonradan söyledikleri geçersizdir, değil mi Sayın Başkanım? Tutanaklara geçsin.

OKTAY VURAL (İzmir) – Redaksiyon kabul edilmedi ki ya.

BAŞKAN – Tutanaklara geçti efendim.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 705 Sıra Sayılı Eskişehir Milletvekili Salih Koca ve Uşak Milletvekili İsmail Güneş ile 6 Milletvekilinin; Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ile Millî Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı, Manisa Milletvekili Özgür Özel’in; Kamu

Kurum ve Kuruluşlarının Ürettikleri Mal ve Hizmet Tarifeleri ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi, Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkanvekili İstanbul Milletvekili Mehmet Akif Hamzaçebi'nin; Milli Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifine aşağıdaki maddenin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Mehmet Akif Hamzaçebi	Oktay Vural	Mihrimah Belma Satır
İstanbul	İzmir	İstanbul
Ali İhsan Köktürk	Mehmet Haberal	Ali Rıza Öztürk
Zonguldak	Zonguldak	Mersin
Umut Oran	Sedef Küçük	Aytuğ Atıcı
İstanbul	İstanbul	Mersin
Ayşe Eser Danişoğlu	İdris Baluken	Ercan Candan
İstanbul	Bingöl	Zonguldak
	Özcan Ulupınar	
	Zonguldak	

“MADDE 30- 5/6/1986 tarihli ve 3303 sayılı Taşkömürü Havzasındaki Taşınmaz Malların İktisabına Dair Kanunun ek 1 inci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve maddeye bu fıkradan sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

“Bu Kanun kapsamında kalan ve bu maddeyi ihdas eden 11/11/1999 tarihli ve 4479 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği tarih olan 14/11/1999 tarihinden önce yapılan tapulama ve kadastro çalışmaları sonucunda hükmen de olsa tapuda Hazine adına tescil edilen taşınmaz mallar ile tescil harici bırakılan Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerler; 14/11/1999 tarihindeki zilyetleri veya fiili kullanıcıları tespit edilmek ve aynı tarih itibarıyla varsa üzerindeki muhdesatın kime veya kimlere ait olduğu ve kim veya kimler tarafından ne zamandan beri kullanıldığı kadastro tutanağının beyanlar hanesinde gösterilmek suretiyle, 21/6/1987 tarihli ve 3402 sayılı Kadastro Kanununun 11 inci maddesinde belirtilen askı ilanı hariç diğer ilanlar yapılmaksızın öncelikle fiili durumlarına uygun olarak ifraz ve/veya tevhit edilmek suretiyle kadastroları yapılarak tapuda Hazine adına tescil edilir ve kadastro tutanağının beyanlar hanesindeki bilgiler tapu kütüğünün beyanlar hanesine de aynen aktarılır: Tapu kütüğünün beyanlar hanesinde taşınmazın zilyedi/kullanıcısı ve/veya üzerindeki muhdesatın sahibi olarak gösterilen kişiler veya bunların kanuni ya da akdi halefleri, bu madde kapsamında hak sahibi sayılır.”

“Bu kapsamda yapılacak kadastro çalışmaları ikinci kadastro sayılmaz.

Bu madde kapsamında kalan taşınmaz mallar ile tescil harici yerler, daha öncesinde tapuda Hazine adına tescil edilmiş olup olmadığına veya tescil harici bırakılıp bırakılmadığına bakılmaksızın Maliye Bakanlığının talebi üzerine, Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğüne fiili kullanım durumları dikkate alınmak suretiyle ifraz ve/veya tevhit de edilebilir.

Bu madde kapsamında kalan taşınmaz mallar ile tescil harici yerlerin kadastro çalışmaları ile diğer iş ve işlemler 3402 sayılı Kanunun ek 4 üncü maddesi hükümlerine göre yürütülür.

Bu maddeye göre tapuda Hazine adına tescil edilen taşınmaz mallardan hak sahiplerine devrinde sakınca bulunmayanlar, kadastro işlemlerinin kesinleştiği tarihten itibaren beş yıl içinde il defterdarlığına veya taşınmazın bulunduğu ilçe mal müdürlüğüne müracaat etmeleri halinde hak sahiplerine, 3402 sayılı Kanunun 14 üncü maddesinde belirtilen miktarları aşmamak kaydıyla 2/7/1964 tarihli ve 492 sayılı Harçlar Kanununun 63 üncü maddesine göre hesaplanacak harca esas değeri üzerinden devredilir.

Bu taşınmaz mallardan fiili durumuna uygun olarak ifraz ve/veya tevhit edilerek müstakil parsel olarak devredilmesi mümkün olmayanlar paylı olarak, üzerinde çok katlı bina bulunan taşınmazlar ise kat irtifakı/mülkiyeti tesisi suretiyle, bunun mümkün olmaması hâlinde ise paylı olarak hak sahiplerine devredilebilir.

Hak sahiplerinin, daha önce bu taşınmaz mallar hakkında 24/2/1984 tarihli ve 2981 sayılı Kanun hükümlerine uygun olarak arsa bedelinin tamamını ödeyerek; tapu tahsis belgesi almış olan kişiler veya tapu tahsis belgesi almak için yetkili idaresine müracaat eden ancak işlemleri henüz sonuçlandıramamış olan kişiler olması halinde, bu taşınmaz malların tapu tahsis veya müracaat belgelerinde belirtilen miktar kadar olan kısmı 2981 sayılı Kanun hükümlerine göre, bu miktardan fazla olan kısmı ise 492 sayılı Kanunun 63 üncü maddesine göre hesaplanacak harca esas değeri üzerinden devredilir. Devredilen taşınmaz malların tapu tahsis veya müracaat belgelerinde belirtilen ve arsa bedeli tamamen ödenen kısımları için hak sahiplerinden kadastro harcı dışında bir bedel alınmaz. Bu taşınmaz mallar için hak sahipleri tarafından kısmen ödenen arsa bedelleri ise, devir işleminin yapılacağı tarihe kadar kanuni faizi uygulanarak güncellenir ve devir bedelinden düşülür. Arsa bedelini hiç ödemeyen hak sahipleri hakkında ise bu maddeye göre harca esas değer üzerinden devir işlemi yapılır.”

BAŞKAN – Sayın Komisyon, önergeye salt çoğunlukla katılıyor musunuz?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI RECAİ BERBER (Manisa) – Sayın Başkan, salt çoğunluğumuz vardır, önergeye salt çoğunlukla katılıyoruz.

BAŞKAN – Komisyon önergeye salt çoğunlukla katılmış olduğundan önerge üzerinde yeni bir madde olarak görüşme açıyorum.

Madde üzerinde Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz isteyen Akif Hamzaçebi, İstanbul Milletvekili.

ALİ İHSAN KÖKTÜRK (Zonguldak) – Şahıs adına...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Hamzaçebi.

CHP GRUBU ADINA MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2981 sayılı İmar Affı Kanunu 1984 yılında yürürlüğe girmiştir. Yürürlüğe girdiği tarihten bu yana otuz bir yıl geçmiş olmasına rağmen, hâlâ tapu tahsis belgesi başvurusu yapmış olan vatandaşlarımız ya tapu tahsis belgesini almış ama tapusunu alamamış ya da tapu tahsis belgesini dahi alamamış olup o tarihten bu yana müracaatının sonucunu beklemektedir. Hatırlanacaktır, geçen hafta 2981 sayılı Kanun’un yürürlükte kalma süresini uzatan önergeyi burada hep birlikte kabul ettik. 2981 sayılı Kanun, daha evvel kabul edilen Kentsel Dönüşüm Yasası uyarınca 31 Mayıs 2015 tarihinde yürürlükten kalkıyordu. Bu sürenin uzatılması yönünde Cumhuriyet Halk Partisi olarak öneri yaptık. Önerimiz tüm siyasi partiler tarafından kabul gördü, Hükümet de katıldı ve süre üç yıl daha uzadı. Bu, şüphesiz tapu tahsis belgesi sahibi olan vatandaşlarımıza ya da tapu tahsis belgesi başvurusu yapmış olan vatandaşlarımıza büyük bir kolaylıktır.

Şimdi, sıra Zonguldak'a geldi, Zonguldak'taki mülkiyet sorunlarını çözecek olan bir önergeyi görüşüyoruz. Görüştüğümüz önerge Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonunda kabul edilmiş olan bir önergedir. Bu önerenin Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonunda gündeme getirilmesi Cumhuriyet Halk Partisi tarafından olmuştur. Ben bizzat Komisyona gitmek suretiyle Zonguldak'taki vatandaşımızın mülkiyet sorununu çözecek, onun tapu sahibi olmasını sağlayacak bu öneriyi orada yaptım, Sayın Bakanımız Faruk Çelik oradaydı, bu önerime uygun görüşle baktı, siyasi partiler buna olumlu yaklaştılar ve hep birlikte bu öneriyi –bazı konularda Cumhuriyet Halk Partisinin farklı görüşü olmakla birlikte– orada kabul ettik.

Şimdi, o yasa tasarının yasalaşması belki bu dönem mümkün olmayacağı için, orada kabul edilmiş olan maddeyi görüştüğümüz bu torba yasaya monte etmek suretiyle burada yasalaştıralım önerisini yaptık. Bu önerimiz de hem Hükûmet tarafından hem tüm siyasi parti grupları tarafından kabul gördü ve şimdi hep birlikte imzalayıp verdiğimiz bu önergeyi görüşüyoruz.

Önerge iki bölümden oluşuyor: Birincisi, Zonguldak'ta tapu tahsis belgesi sorununu çözüyor. Zonguldak'ta tam 19.700 vatandaşımız tapu tahsis belgesi sahibidir. Bir o kadar da tapu tahsis belgesi almak için zamanında başvuru yaptığı hâlde tapu tahsis belgesi dahi alamamış olan vatandaşımız vardır. Yani yaklaşık 40 bin civarında vatandaşımız 1984 yılında çıkmış olan İmar Affı Kanunu uyarınca tapu tahsis belgesi başvurusu yaptığı hâlde o günden bugüne kadar tapularını alamamışlardır.

Şimdi, bu önergeyle bu vatandaşlarımızın tapuya kavuşması sağlanmaktadır. Önerge şunu getiriyor: Bu vatandaşlarımız –hatırlanacaktır- İmar Affı Kanunu uyarınca 400 metrekareye kadar olan kısım için hak sahibidir ve bunun için o zaman, o tarihte 2 bin Türk lirası bir bedel ödemişlerdir. O 2 bin Türk lirası bedel ödemiş olan vatandaşlarımız ister elinde tapu tahsis belgesi olsun isterse olmasın, yeter ki başvurusunu yapmış olsun -yani o 2 bin Türk lirasını ödemek zaten başvuruyu yapmış olmak demektir- bu 400 metrekarelik arsayı başka hiçbir bedel ödemedi alacaktır. Bu çok önemli bir adımdır. Ama vatandaşımızın kullandığı arazi, arsa 400 metrekarenin üzerinde olabilir; bazıları 400'ün altındadır, bazıları da belki az da olsa 400'ün üzerinde olabilir, 500 metrekare olabilir, 600 olabilir, daha fazla olabilir, her neyse; 400 metrekareyi aşan kısmı da bu vatandaşlarımız harca esas değer yani bir taşınmazın alım satımında tapuda gösterilen bedel neyse o değer üzerinden bir bedel ödemek suretiyle satın alabilecektir. Zonguldaklı vatandaşlarımızı, tapu tahsis belgesi başvurusu yapmış olan, ister elinde belge olsun ister olmasın buradan Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına sevgi ve saygıyla selamlıyorum, kendilerine hayırlı olsun diyorum.

Önerenin getirdiği ikinci konu şudur: Zonguldak Türkiye taş kömürü havzasıdır. Taş kömürü, Zonguldak deyince aklımıza gelen taş kömürüdür. Zonguldak'ın taş kömürü havzası olması nedeniyle orada ta Osmanlı İmparatorluğu'ndan bu yana özel mülkiyet yasaklanmıştır, yasalarla yasaklanmıştır. O yasak uzun yıllar boyunca devam etmiştir. 1986 yılında 3303 sayılı Zonguldak Taşkömürü Havzası Kanunu çıkmıştır, oradaki bu mülkiyet sorunlarını çözmek üzere bir kanun çıkmıştır. Daha sonra, 1999 yılında 4479 sayılı Kanun'la buradaki vatandaşlarımıza yani "Havzayıfahmiye" olarak isimlendirdiğimiz bu alandaki vatandaşlarımıza kullandıkları, oturdukları evin, binanın tapusunu vermek amacıyla bir kanun çıkarılmıştır. O kanun harca esas değer üzerinden bu taşınmazların devrini öngördüğü için ve harca esas değer de o tarihte son derece yüksek olduğu için maalesef bu kanun işlememiş, amacına ulaşamamıştır. O tarihten bu yana 4479 sayılı Kanun uyarınca vatandaşlarımız tapu alamamıştır. Çok iyi niyetle çıkarılmış olan bir kanundur, ancak demek ki vatandaşın bütçesine uymamıştır; vatandaşın bütçesine, cebine, günlük hayata uymayan bir kanun başarılı değildir.

Şimdi, önerge buna yönelik bir düzenleme de getiriyor. Burada da yine harca esas değer üzerinden devir öngörülüyor.

Biz, 1999 yılındaki tecrübeden hareketle, o tarihte harca esas değerın yüksek olması nedeniyle vatandaşların tapu alamadığı gerçeğinden hareketle, bu değerin düşürülmesini Komisyonunda teklif ettik. Nasıl 2/B yasasında çeşitli kanun değişiklikleriyle değerin düşürülmesi yoluna gidilmiş ise, gelin, burada da Havzayıfahmiye’de de bu harca esas değeri düşürelim dedik. Harca esas değerin yüzde 50’sini, yüzde 40’ını esas alalım ya da başka bir oranını alalım, ama yeter ki Zonguldak’taki vatandaşımızın bütçesine uygun bir kanun yapalım, ama işin bu kısmı, maalesef, kabul görmedi. Dolayısıyla, Havzayıfahmiye’yle ilgili düzenleme, inşallah bu şekliyle vatandaşın sorununu çözer, çözesini elbette arzu ediyoruz, çözemeyebilir de ama çezeceğı vatandaşlarımız da şüphesiz ki vardır; belki 1999 yılından bugüne kadar o harca esas değerlerde belediyeler birtakım yumuşamalara gitmiş olabilir, bu mümkündür, ancak orada değerin biraz yüksek kaldığı kanaatindeyiz, bu değerin düşürülmesi gerektiğini düşünüyorum.

Değerli milletvekilleri, bu önerge hayırlı olsun. Bu önergeyle, özellikle tapu tahsis belgesi sahibi vatandaşlarımızın ya da tapu tahsis belgesi başvurusu yapmış olan vatandaşlarımızın tapularını alması için, Cumhuriyet Halk Partisi olarak büyük çaba sarf ettik, bu çabanın sonucunu görmekten son derece mutluyum.

Zonguldaklılara hayırlı olsun diyorum ve Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz isteyen Oktay Vural, İzmir Milletvekili. (MHP sıralarından alkışlar)

Buyurun Sayın Vural.

MHP GRUBU ADINA OKTAY VURAL (İzmir) – Evet, teşekkür ederim Sayın Başkan.

Aslında, bugün burada bir önergeyle eklenmek istenen madde Türkiye’nin çok önemli bir sorununun bir parçası. Bugün, çok önemli olan mülkiyet hakkı 2/B’ler olsun, orman arazileri olsun, gecekondulu bölgeleri olsun, tapu tahsis bölgeleri olsun ya da kentsel dönüşüm adı altında maalesef vatandaşın üzerinde yaşadığı yer, alan, mülkiyet, şu ya da bu sebeple devletle bir ihtilaf hâlinde. O bakımdan, aslında bizim hep beraber, birlikte çözmemiz gereken husus... Burada yaşayan vatandaşların mülkiyet hakkını koruyacak şekilde çok kapsamlı düzenlemelere ihtiyaç olduğu gayet açık ve net. Ceylanpınar’da da bu sorun var, Zonguldak’ta da bu sorun var, Sultanbeyli’de vardı -işte, bu sorunu çözmek için adımlar atıldı- ama bugün kentsel dönüşüm adı altında bile insanların sahip olduğu mülklerin nasıl değerlendirileceğı konusunda çok ciddi problemlerle karşı karşıyayız. Daha geçen gün mahalle birliklerinin grupları ziyaretinden sonra, Afet Kanunu’nda yapılan bir değişikliğin tapu tahsis belgeleri gibi bir uygulama gerçekleşmediğı için ötelenmesi istenmişti ve bütün gruplar mutabakata vardı ve bunu öteleyecek bir maddeyi de geçirdik.

Bu mülkiyet sorununu çözmek lazım. Vatandaşın özgürlüğüyle de çok önemli. Zonguldak da tapusuz bir şehir. Yani, Havzayıfahmiye’den başlayan, maden havzasında kalan toprakların yüzde 80’i gerçekten mülkiyet sorunuyla karşı karşıya. Bu yönüyle bakıldığında, tapu tahsis belgeleri verildi ama geçersiz olma riskiyle karşı karşıyayız. 1999 yılında bu konuda kanun çıkardık, zilyetlik durumuna göre hak sahiplerine tescil edilmesine ilişkin ama bu sorun hâlen devam ediyor. Bu sorun devam edince

ekonomik yapıyı da Zonguldak'ta değiştiremiyorsunuz, şehirleşme ve kentleşme açısından da sağlıklı bir karar alamıyorsunuz. Bu bakımdan, bu sorunun çözümü önemlidir. Bu konuda Milliyetçi Hareket Partisi İl Başkanlığı da birçok defalar bu raporları getirmiştir. Bu konuda belediye seçimleri sırasında da “Bu mülkiyet sorununu çözmek gerekiyor kentleşmeyi sağlayabilmek için; ekonomik yapının düzeltilmesi için de bu mülkiyet sorunun çözülmesi gerekir.” diye söylenmişti. Dolayısıyla, bugün geldiğimiz bu nokta da gerçekten önemli bir adım. Tabii, bunun uygulamasını görmek lazım. Harca esas değer üzerinden satılması öngörülüyor ama umarım bu uygulamayla ilgili olarak hiç olmazsa bu doğdukları yeri –başka şeyleri de yok onların, villaları yok, başka şeyleri de yok- hiç olmazsa bu kişilerin bu yaşadıkları yeri, açıkçası, sahiplenmesini sağlayacak, harca esas değer olmakla birlikte uzun dönemli taksitlerle almasını temin edebilecek ve bu konuda da kamu bankalarının devreye girmesi suretiyle vatandaşa, alım gücü olmayan vatandaşlara da imkân tanıyarak faizsiz kredilerle almasını temin etmek suretiyle, bu şekilde sosyoekonomik açıdan da önemli bir sorunu gideririz.

Tabii, Zonguldak'ı yaşatmak için taş kömürünü işlemek gerekiyor, o havzayı işlemek gerekiyor; o bakımdan, önemli ölçüde bir emekli kentine dönüşmüş Zonguldak'ın, aynı zamanda bir üretim yeri hâline dönüştürecek politikalara ihtiyacı var. Bu mesele Zonguldak'ın sorununu tapu açısından çözebilir ama Zonguldak'taki kaynakların verimli bir şekilde kullanılmasını sağlayacak daha mevzi kalkınma programlarına, sosyal projelere, ekonomik projelere ihtiyaç vardır çünkü Zonguldak kömür olmadan yaşamaz, yaşayamaz. Bu bakımdan, yapılması gereken: Mülkiyet sorununu çözdüğümüz gibi bu maden havzalarındaki, açıkçası, işletmelerle ilgili sorunları çözmek. Bu kömürün çıkartılmasını, işletilmesini sağlayabilecek bir mekanizmayı kurabilmek lazım. Bu bakımdan, bu mülkiyet sorunuyla ilgili çözüm son derece önemli olmakla birlikte Zonguldaklılar iş istiyor, aş istiyor, çocuklarının, açıkçası, bu havzadan geçinmesini istiyor. Bu yönüyle bakıldığında, bu havzayla ilgili daha kapsamlı, açıkçası, bu havzanın ekonomik kaynaklarını geliştirecek ve Zonguldak'ta yaşayanları orada yaşatacak, doyuracak şekilde bir planlamayla kalkındırılmasını sağlayacak daha kapsamlı, özel kalkınma programlarına ve projelerine ihtiyaç olduğunu düşünüyorum. Bu bakımdan, bu getirilen husus Zonguldak'ın meselesini tam manasıyla çözebilecek bir husus değildir. Zonguldak'a bütün olarak bakmak gerekir. Oradaki maden havzasının işletilmesini sağlayacak mekanizmalarla, orada yaşayanların ya da burada kömür havzasında yaşayan işçilerin güvenliğini sağlayacak politikalarla çok kapsamlı bir şekilde ele alınabilecek özel bir Zonguldak kanunu çıkması gerekir çünkü kömüre bağlı bunlar, bu bakımdan böyle kapsamlı bir şekilde düşünmek lazım.

Mülkiyet sorununun çözülmesi çok önemli bir adım olacaktır. İnşallah uygulamada başka problemler olmaz. Milliyetçi Hareket Partisi olarak, bunun uygulanmasında herhangi bir problem ortaya çıktığı zaman bu sorunu çözmek konusunda da grubumuzun her türlü adımı atmaya ve bu konuda Türkiye'yi yönetenlere hem katkı sunmaya hem destek vermeye hazır olduğumu ifade etmek istiyorum.

Bu düzenlemenin, gecenin bu vaktinde, hayırlı bir düzenleme olmasını, orada, Zonguldak'ta yaşayan insanların geleceğe umutla bakmasını... Çocukların ailelerinin mülkiyet sorununu çözmüş olan ve buna katkı sağlayan böyle bir girişimin hayırlı sonuçlar getireceğini düşünüyorum. Buna destek veren bütün milletvekillerinin de bu ecirden faydalanacağını, Zonguldaklılara bu hakkını teslim etme gibi bir iradenin arkasında olduğumuz için de bunu memnuniyetle karşıladığımı ifade ediyor, hepinize saygılarımı arz ediyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Şimdi Halkların Demokratik Partisi Grubu adına söz isteyen Hasip Kaplan, Şırnak Milletvekili.

Buyurun Sayın Kaplan. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA HASİP KAPLAN (Şırnak) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Halkların Demokratik Partisi Grubu adına hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Evet, demek ki Mecliste bazen dört parti grubu birleşerek yurttaşın hayrına olan, çıkarlarını gözeten yasaları yapabirmiş fakat çok az örnek maalesef bu. Grup Başkan Vekilimiz Sayın İdris Baluken ve diğer parti grup başkan vekilleri bir araya geldiğinde bir hukukçu olarak da bana sordukları zaman şöyle düşündüm ilkin: Taş kömürü havzasının hazineye tescili yapılıyor. Hazineye tescil edilen araziler, bakın, dikkat edin, hazineye tescil edilen araziler iktisap edilemiyor. Zilyetlik de, istersen elli yıl orayı kullan, orada dur. Bir de ta Osmanlı dönemine giden birtakım yasalar, mevzuatlar falan filan eklenince tezkereyisamiye’den gele gele bugüne kadar 21’inci yüzyıla geldik. 19’uncu yüzyıldan, bir yüzyıl geçmiş aradan, 20’nci yüzyıl, 21’inci yüzyıla geldik. Düşünün, evleri orada, bahçeleri orada, tarlaları orada ve o taş kömürü farklı şirketlere kiralanabiliyor, taşeron işçiler gelebiliyor, binlerce işçi orada bir yaşam alanı sürdürüyor ve onca üretim ilişkisi içinde düşük ücret ve sosyal güvencesi olmadan yaşayan bu insanların barındıkları evleri dahi kendi adlarına tapulanamıyor.

Yani, bugün sadece Hükûmetin Antalya’da... Antalya milletvekilleri burada, hepsi susuyor, niye susuyor, anlamıyorum. Göcek Koyu’nu 1 milyon liraya...

ALİ SERİNDAĞ (Gaziantep) – Orası Muğla’da.

HASİP KAPLAN (Devamla) – Muğla’da mı?

GÖKCEN ÖZDOĞAN ENÇ (Antalya) – Göcek Koyu Antalya’da değil.

HASİP KAPLAN (Devamla) – Muğla’da mı?

GÖKCEN ÖZDOĞAN ENÇ (Antalya) – Bizde değil, Antalya’da değil.

HASİP KAPLAN (Devamla) - Şimdi, 1 milyon liraya yirmi dokuz yıllığına kiraya verildi. Ormanlar, kıyılar kırk dokuz yıllığına çok rahatlıkla kiraya verilebiliyor. Yap-işlet-devret modeliyle devletin hazinesi, ormanı, limanları, köprüleri çok rahatlıkla özelleştirilebiliyor. Devletin bütün mal varlığı sermayeye, parası olanlara çok rahat verilebiliyor. Ama Zonguldak’ta 19.300 yurttaşımız barındıkları evin tapusu için kıyameti koparıyor ve senelerdir uğraşıyor. Geline nokta, 2 bin kişiye tapu tahsis belgesi -Sayın Hamzaçebi açıkladı- ve 60-65 kişiye de tapu verilmiş. Bu Meclis, kardeşim, bu kadar yurttaşının bunca senedir kapı kapı dolaştığı, her gün bakanına anlattığı, her gün hükûmetine anlattığı, her seçim döneminde gündeme gelen bu konuyu niye bu kadar zaman öteledi, getirdi bu noktaya?

Devletin hazinesini, ormanını -Antalya’da, Muğla’da, Marmaris’te, Bodrum’da- kıyılarını, hepsini ucuz ucuz insanlara veriyorsunuz ve gidip 5 katlı, 6 katlı oteller dikeyyorlar, hem de 100 metre kıyı şeridinde. Sonra Reisicumhur tekneyle geziyor, önlerinden geçiyor, sinirleniyor, diyor ki: “Niye bu beton binaları kıyı şeridinde yapıyorsunuz?” Ama Zonguldaklı işçi, emekçi yaşadığı o topraklarda elli yıl, belki yüz yıl -babadan bu yana- bir evde, bir tapu sahibi olamıyor. Bu ne adaletsizlik! Bu adil bölüşümdeki adaletsizlik var ya... Emekçiden yana, çalışandan yana, yoksuldan yana bu Meclis ne zaman güçlü kararlar alacak? Bizim bütün umudumuz ona yöneldi, biliyor musunuz? Bu Meclis bugüne kadar hep patronlara çalıştı, hep şirketlere çalıştı, hep sermayeye çalıştı. İşte, arada bir vicdanlar azıcık tıngırdıyor, 4 parti grubu bir araya gelebiliyor.

Şimdi, ben, Zonguldak'taki kardeşlerimizin sorununun benzerini 2002 seçimlerinde İstanbul 2'nci bölgeden milletvekili adayırken Okmeydanı'nda yaşamıştım. Okmeydanı'nda bana anlattılar, dediler: "Elli yıldır, altmış yıldır bu apartman dairelerinde kalıyoruz. Biz depremde geldik buraya ama tapularımız yok." Tapusu yok, iştirak hisse var, müşterek hâlinde mülkiyet var, kadastro giremiyor. Kadastro giriyor, "Hazinesidir." diyor, hazine karşısına çıkıyor veya "Ormandır." diyor, bu sefer 2/B'ye yöneliyor. Yani, vatandaşın barındığı evine bir çözüm bulmakta bu Meclis çalışmıyor. Çalışsaydı bu bugüne gelmezdi arkadaşlar, bugüne gelmezdi.

Bakın, buna örnek... Şu an Türkiye'de herkes kendi iline şöyle bir göz gezdirsin, benzer birçok örnek var.

ABDULKERİM GÖK (Şanlıurfa) – Ceylânpınar... Ceylânpınar...

HASİP KAPLAN (Devamla) – Ceylânpınar'da da inşallah Zonguldak modeli bir çözüm bulacağız. Zonguldak modeli...

ABDULKERİM GÖK (Şanlıurfa) – Ondan önce getirmiştik.

HASİP KAPLAN (Devamla) – Çözümü size öğreteceğiz. Böyle seçim dönemine denk getirip böyle belediyelerinize falan peşkeş çekecek önergeler getirmeyin önümüze. Vallahi, sizi teşhir de ederiz, rezil rüsva da ederiz. Getirin doğru dürüst, doğru kararlar getirin, sonuna kadar destek oluruz. Ceylânpınar için bir önerge getirdiler, biliyor musunuz, bu Zonguldak önergesini konuştuğumuzda? Ceylânpınar'daki bu tapu, tahsis, dağıtım işleri için yetkiyi kime veriyorlar, biliyor musunuz? Belediyeye. Devletin kadastro, hazine, millî emlakı dururken belediyesine verecek, belediyesi de seçim öncesi bunu seçim propagandası yapacak, "Gel." diyecek, istediğine verecek, istemediğine vermeyecek. Buna takoz koyduk. Böyle kimseye peşkeş çektiirtmeyiz ha! Böyle siyasi çıkarlara alet ettirmeyiz ha! Bilesiniz, Halkların Demokratik Partisi adaletin yanındadır, hakkın yanındadır ama böyle köylü kurnazlığının da, böyle küçük kurnazlıkların da karşısındadır. Hiç yemeyiz, yutmayız, ona dikkat ederiz.

İDRİS BALUKEN (Bingöl) – Ama sorun çözülsün diyoruz.

HASİP KAPLAN (Devamla) – Ama biz çözülsün diye, çözmek için gereğini yapacağız. Çözülsün ve çözmek için, çözülmesi için...

Şimdi, burada Zonguldaklı kardeşlerimizin bu sorununu çözerken akçeli işlerde bence biraz daha lehe davranılması gerekirdi. O harç konusu ve diğer konularda biraz daha pratik bir yolun bulunması gerekirdi. Biz bu tür konularda çağırıyoruz, maliye bürokrasisi karşımıza çıkıyor. Vatandaş gidip tapusunu alacaksa illa cebinden para çıkacak, para çıkmadan evinin tapusunu alamıyor, illa bir para yatacak. Ceylânpınar'da da istiyorlar, Zonguldak'ta da istiyorlar. Ya, kırk senedir, elli senedir babasından, dedesinden kalan evde yaşıyorsa, şunu parasız, harçsız hurçsuz "Al kardeşim, doğrudur, senin evindir, senin olsun..." Bir de bunun üstüne haraç huruç almasanız olmaz mı? İnşallah, onları da zamanla yaparız, buna da geliriz.

Biz Halkların Demokratik Partisi olarak vatandaşın lehine olacak her konuda yapıcı, demokratik muhalefetimizi sürdüreceğiz. Zonguldaklı kardeşlerimiz bilsin ki kömür neyse Zonguldak'ta, Şırnak'ta da odur. Biz sizin dertlerinizi çok iyi biliriz. Halkların Demokratik Partisi işçinin, emekçinin, maden işçisinin sorunlarını en iyi bilen, en iyi takip eden, yerinde olan bir partidir. Biz bu konularda sizlerin çok daha fazlasını hak ettiğinizi düşünüyoruz. İnşallah, bu uzlaşma kültürünü genişletiriz.

Saygılar sunuyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Şahsı adına söz isteyen Ali İhsan Köktürk, Zonguldak Milletvekili.

Buyurun Sayın Köktürk. (CHP sıralarından alkışlar)

ALİ İHSAN KÖKTÜRK (Zonguldak) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; öncelikle sizleri saygı ve sevgiyle selamlıyorum.

Bu akşam gerçekten Zonguldak’ın iki temel sorunu konusunda kısmen de olsa -çünkü bir bölümüyle ilgili sorunu çözüyor ama diğer bölümüyle ilgili sorun devam edecek gibi görünüyor- çözüm getiren bir önerenin Meclis gündemine gelmesinden büyük onur ve mutluluk duyduğumu ifade etmek istiyorum.

Hepimizin bildiği gibi, taş kömürü Zonguldak’ta 1829 yılında bulunmuş, 1848 yılında ise üretime başlanmış. Taş kömürü üretimine başlanmasından sonra Zonguldak, başta Trabzon, Rize gibi doğu Karadeniz illeri olmak üzere, Türkiye’nin dört bir tarafından göç almış, insanlar aşını, ekmeğini kazanmak için Zonguldak’a gelmişler, yerin yüzlerce metre altında Devreklisiyle, Çaycumaslıyla, Ereğlilisiyle, Alaplılısıyla taş kömürü çıkararak ülke ağır sanayisini yıllarca omuzlarında taşımışlar ve ülke ağır sanayisini omuzlarında taşıırken 5 bine yakın madenci şehidi vererek büyük bedeller ödemişler, büyük acılar yaşamışlar.

Ülke için bu kadar önemli görevler üstlenen, bu kadar büyük acılar yaşayan Zonguldak, maalesef, yaptığı katkılarının karşılığı olarak bir başka sorunla karşılaşmış. Çünkü taş kömürü çok önemli olduğu için -az önce Sayın Grup Başkan Vekilimizin de ifade ettiği gibi- Osmanlı döneminden başlayarak taş kömürü havzasında yerin üzerindeki mülkiyetin edinilmesi konusunda sınırlamalar getirilmiş. 1910 yılında Başbakanlık tezkeresiyle, tezkereyisamiyeyle taş kömürü havzasındaki taşınmazların zilyetleri, sahipleri adına tescilli konusunda sınırlayan bir düzenleme maalesef gündeme koyulmuş. Hepimiz biliyoruz ki 1926 tarihinde çıkan Medeni Kanun’un 639’uncu maddesi kazandırıcı zaman aşımıyla iktisabı düzenliyor, şu anki hâliyle 713’üncü madde. Bu maddeye göre, Türkiye’nin herhangi bir yerinde yirmi yıl süreyle nizasız, fasılasız malik sıfatıyla bir taşınmazı zilyet eden kişi bu taşınmazın maliki oluyor. Hâl böyleyken Anayasa’nın 10’uncu maddesi de yok sayılarak sırf 1910 yılında çıkarılan tezkereyisamiye nedeniyle Zonguldak’ta yirmi yılı aşkın bir süre nizasız, fasılasız malik sıfatıyla bu taşınmazlara zilyet edenler Medeni Kanun’un 639’uncu maddesindeki haklarından yararlanamamış. Yani, Türkiye’nin her tarafında bu taşınmazlar malikleri adına tescil edilmiş ancak Zonguldak’taki vatandaşlar yerin yüzlerce metre altında bir taraftan çalışırken diğer taraftan yerin üstündeki almaları gereken tapularını alamamışlar ve Zonguldak bir tapusuz kente dönüşmüş. Daha sonra, 1984 yılında -az önce yine Grup Başkan Vekilimin söylediği- İmar Affi Yasası çıkmış ancak İmar Affi Yasası’nda da yapılan müracaatlara rağmen, tapu tahsis belgesi alanlar veya tapu tahsis belgesi için müracaat etmiş olanlar -yaklaşık toplam 40 bin kişi- maalesef yine tapularını alamamış.

Zonguldak’la ilgili 3303 sayılı Yasa çıkartılarak bu sorunların kısmen çözümü için bir adım atılmış, taş kömürü havzasındaki taşınmazların da zilyetlikle iktisap edileceği öngörülmüş ancak bu konuda da yasanın uygulanmasında çıkan, işte gerek yargı kararlarındaki farklılıklar gerekse zilyetlik edinmenin başlangıç tarihlerindeki farklılıklar nedeniyle vatandaş yine tapularını alamamış. Şimdi, bu yasayla Zonguldak’taki 1984 yılında İmar Affi Yasası’ndan kaynaklanan sorunlar hakikaten çözülüyor. Ben bu sorunların çözümünde özel bir çaba içerisine giren, başta Grup Başkan Vekilimiz Sayın Akif Hamzaçebi olmak üzere tüm siyasi partilerimizin grup başkan vekillerine ve milletvekillerine, sadece Cumhuriyet Halk Partisinin Zonguldak milletvekilleri olarak Mehmet Haberal ve Ali İhsan Köktürk adına değil, tüm Zonguldak milletvekilleri adına teşekkür etmeyi bir borç biliyorum ve Özcan Ulupınar’a, Ercan Candan’a, Köksal Toptan’a, az önce hocamı söyledim, başta Grup Başkan Vekilimiz Akif Hamzaçebi’ye ve tüm gruplara teşekkür ediyorum.

Ama, diğer taraftan bir mağduriyetimiz de var. Bakın, az önce söyledim. Şu anki Medeni Kanun'un 713'üncü maddesine göre yirmi yıl süreyle bir taşınmazı nizasız, fasılasız malik sıfatıyla zilyet edenler Türkiye'nin diğer taraflarındalarsa eğer kadastro çalışmaları sırasında bu taşınmazlar adlarına tescil ediliyor ancak bu çıkartılan düzenlemeyle maalesef Harçlar Kanunu'nun 63'üncü maddesine göre harca esas bedel üzerinden Zonguldaklılara devrediyoruz. Yani Zonguldaklılar bedelsiz adlarına tescil edilmeleri gereken taşınmazları Harçlar Kanunu'nun 63'üncü maddesine göre harca esas bedelini ödeyerek ancak alabilecekler. Bu, hakikaten hem Medeni Kanun'un 713'üncü maddesine aykırı hem Anayasa'nın 10'uncu maddesindeki eşitlik ilkesine aykırı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ALİ İHSAN KÖKTÜRK (Devamla) – Ben, belki bu döneme yetişmez ama burada bir dahaki dönemde görev alacak arkadaşlarımıza, bir dahaki Parlamento döneminde bunun giderilmesi ve düzeltilmesi arzu ve isteğimi ileterek hepinize iyi akşamlar diliyorum, teşekkür ediyorum. (CHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Şahsı adına söz isteyen Özcan Ulupınar, Zonguldak Milletvekili.

Buyurun Sayın Ulupınar. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ÖZCAN ULUPINAR (Zonguldak) – Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; ben de hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bugün öğlen saatlerinde grup önerisi üzerinde yaptığım konuşmada bu konudan bahsetmiştim. Bu saatlerde de bunun burada gündeme alınmış olması ve biraz sonra inşallah yasalaşacak olması, beni ve bütün Zonguldaklı hemşehrilerimizi çok sevindirmiştir. Ben, emeği geçen herkese çok teşekkür ediyorum. İki yıldır üzerinde durduğumuz bir konu. Sayın Bakanımızla Komisyon Başkanımızla, Başbakanımızla, grup başkan vekillerimizle görüştüğümüz bir konu.

Zonguldak, 80 ilden göç almış bir şehir, maden şehri. Hepinizin akrabaları var Zonguldak'ta. Bizim bütün akrabalarımız, babamız, dedemiz, amcalarımız maden ocaklarında çalıştı. Bazıları şehit oldu, bazıları maden hastalıklarıyla mücadele etmekte. 5 bine yakın maden şehidi Zonguldak'ımızda. Allah rahmet eylesin, mekânları cennet olsun. Bugün 2 kardeşimiz yine madende yaralandı, kaza geçirdi; inşallah, onlara da Rabb'imden şifalar diliyorum.

Değerli milletvekilleri, bu önerge, dört partinin bir araya gelerek ortaklaşa vermiş olduğu bir önerge. Tüm partilerimize teşekkür ediyorum. Çalışma Komisyonu Başkanımıza teşekkür ediyorum, Çalışma Komisyonumuzda önergeye imza atan Komisyon Üyesi İsmail Tamer Vekilimize, Türkan Dağoğlu Vekilimize teşekkür ediyorum. Komisyon Başkanımız Sayın Ünüvar'a teşekkür ediyorum. Yine, Plan Bütçede Komisyon Başkanımıza teşekkür ediyorum. Bu, önümüzdeki hafta İş Sağlığı Güvenliği Kanunu'nda gelecekti. Gelme ihtimali olabilir düşüncesiyle Sayın Bakanımız –sağ olsun- oradan bunun alınmasını uygun gördüler grup başkan vekillerimizle beraber, bu torba yasaya dâhil edildi. Ne olur ne olmaz, beş altı gün sonra Meclis kapanacak yeni döneme kalabilirdi ama şimdi, hayata geçirilecek.

40 bin vatandaşımız istifade edecek. Tahsis belgeleri tapuya dönüştürülecek, tahsis belgelerini zamanında almış taksitlerini ödeyememiş olan vatandaşlarımızın da –yaklaşık 20 bin kişi civarında- harca esas değer üzerinden tapu alması sağlanacak.

Altı kömür, bundan dolayı birçok yerde tasman oluşmakta, evlerde çatlamalar oluşmakta. Ama sayın hatibin de söylediği gibi, 1,2 milyar ton kömür Zonguldak'ta. Ülkemizin de 80 milyon ton kömüre ihtiyacı var. İnşallah, bu kömürün tamamı yurdumuzdan, ülkemizden, yerli kaynaklardan karşılanır ve Zonguldak'ta da işçi sayısı –bizim çocukluğumuzda 50 binlerdeydi, şimdi 10 binlere düştü- tekrar artar. Zonguldak da bundan dolayı bir katma değer oluşturur diye düşünüyorum, istihdam yaratılır diye düşünüyorum.

Sadece kömüre bağlı değil, biz Zonguldak'ın kalkınması için Filyos Projesi'ni de, inşallah, hayata geçiriyoruz. Bu, yüz yıllık bir problemdi, Filyos da elli yıldır konuşulan, hayata geçirilemeyen bir devasa projeydi. Onun da ihalesini mart ayında gerçekleştirdik. İnşallah, çok yakın bir zamanda orada 150 bin nüfuslu bir şehir kurulacak, 15 bin insanımıza orada iş imkânı sağlanacak.

Ben, tekrar, bütün milletvekillerimize teşekkür ediyorum. Zonguldak çok sevinçli. İnşallah, tüm memleketimize hayırlı olsun, Zonguldak'ımıza hayırlı olsun. Önümüzdeki haftadan sonra hepimiz sahada, seçim bölgelerimizde çalışmalara katılacağız. Bu müjdeyi, ben, bu akşam Zonguldaklı hemşehrilerimize veriyorum.

Tekrar, Başbakanımıza, Bakanımıza, Hükûmetimize, bütün partilerin grup başkan vekillerine, milletvekillerimize yürekten teşekkür ediyorum. Hayırlı uğurlu olsun diyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN – Evet, yeni madde ihdasına dair önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sayın Tunç, söz talebiniz var, buyurun.

VI.- AÇIKLAMALAR (Devam)

14.- Bartın Milletvekili Yılmaz Tunç'un, 705 sıra sayılı Kanun Teklifi'ne eklenen yeni maddeyle Bartın'daki mülkiyet sorunlarına çözüm sağlanacağına ve emeği geçen herkese teşekkür ettiğine ilişkin açıklaması

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Sayın Başkanım, çok teşekkür ediyorum.

Taşkömürü Havzasındaki Taşınmaz Malların İktisabına Dair Kanun'da yapılan değişiklik Zonguldak'ın yanı sıra Bartın ilini de ilgilendirmektedir. Havzayıfahmiye sınırları içerisinde kalan taşınmazlardaki mülkiyet sorununu çözen ve biraz önce Genel Kurul tarafından da kabul edilen önemli bir değişiklik. Bu değişiklik Zonguldak'ın yanı sıra Bartın'daki mülkiyet sorunlarının çözümünü de sağlayacaktır.

Bu olumlu değişiklik nedeniyle seçim bölgem Bartın adına emeği geçen herkese teşekkürlerimi sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Halaman, buyurun.

15.- Adana Milletvekili Ali Halaman'ın, Adana ilinin Kozan ilçesindeki mülkiyet sorunları için de bir düzenleme yapılması gerektiğine ilişkin açıklaması

ALİ HALAMAN (Adana) – Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Şimdi, Sayın Başkanım, ben, bu Zonguldak'la ilgili kömür havzasından dolayı verildiği için memnuniyetimi bildiriyorum ama aynı tür, bizim Adana'nın Kozan ilçesi var. En az 15-20 köyde “Abdülhamit'in tapusu” diyerek yüz senedir çiftçilik yapan, tarımla uğraşan insanlar ecrimisil ödeyerek de çiftçilik yapıyor. Bunlara bir türlü tapu verilmiyor. Dolayısıyla bu 2/B yasasından dolayı da komisyonlar kurdular, çok yüksek fiyatla tespit ettiler, yine olmuyor.

Bu Zonguldak işini emsal göstererek iktidar partisi yeni bir ihdas kanunu yapıp o bölgenin insanların da kanunen haklarının verilmesini talep ediyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Halaman.

Hem Hükûmet hem iktidar partisi ve hem de diğer parti grup başkan vekilleri dinlediler efendim; bir araya gelip meseleyi çözerler zannediyorum.

X.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN

GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

5.- Eskişehir Milletvekili Salih Koca ve Uşak Milletvekili İsmail Güneş ile 6 Milletvekilinin; Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ile Milli Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in; Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Ürettikleri Mal ve Hizmet Tarifeleri ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi, Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkanvekili İstanbul Milletvekili Mehmet Akif Hamzaçebi'nin; Milli Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (2/2736, 1/1039, 2/2118, 2/2731) (S. Sayısı: 705) (Devam)

BAŞKAN – Evet, şimdi, geçici madde 1'de iki adet önerge vardır, okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 705 sıra sayılı yasa teklifinin GEÇİCİ MADDE 1- maddesinde geçen “fer’iler” ibaresinin “fer’i borçlar” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

İdris Baluken

Erol Dora

Nursel Aydoğan

Bingöl

Mardin

Diyarbakır

Hasip Kaplan

Adil Zozani

Şırnak

Hakkâri

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 705 sıra sayılı Bazı Kanun Ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ile, Eskişehir Milletvekili Salih Koca ve Uşak Milletvekili İsmail Güneş ile 6 Milletvekilinin; Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ile Milli Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in;

Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Ürettikleri Mal ve Hizmet Tarifeleri ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi, Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkanvekili İstanbul Milletvekili Mehmet Akif Hamzaçebi'nin; Milli Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporunun Geçici 1. maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Rahmi Aşkın Türeli	Müslim Sarı	Vahap Seçer
İzmir	İstanbul	Mersin
Aytuğ Atıcı	Ali Serindağ	Mehmet Akif Hamzaçebi
Mersin	Gaziantep	İstanbul
Haydar Akar	İzzet Çetin	Mehmet Hilal Kaplan
Kocaeli	Ankara	Kocaeli

“GEÇİCİ MADDE 1- 10/7/2004 tarihli ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununun Geçici 3 üncü maddesi ile 3/7/2005 tarihli ve 5393 sayılı Belediye Kanununun Geçici 5 inci maddesi kapsamında vadesi 31/12/2004 ve öncesine ait uzlaşma kapsamına girmiş borçlar için 31/12/2004 tarihinden itibaren takip amaçlı olarak hesaplarda tutulan gecikme zammı gibi her türlü fer’iler, Uzlaşma Kararlarının Resmi Gazetede yayımlanmasıyla birlikte, alacak olarak addedilmez ve takip edildikleri hesaplardan çıkarılır. 5216 sayılı Kanunun Geçici 3 üncü maddesi ile 5393 sayılı Kanunun Geçici 5 inci maddesi ve bu maddenin uygulanmasında ortaya çıkabilecek tereddütleri gidermeye ve gerekli düzenlemeleri yapmaya Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu Bakan yetkilidir.”

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ CAHİT BAĞCI (Çorum) – Katılmıyoruz Başkanım.

BAŞKAN – Hükûmet katılıyor mu?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Katılmıyoruz efendim.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Gerekçe...

BAŞKAN – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Söz konusu önerge ile madde üzerinde redaksiyon yapılması amaçlanmaktadır.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 705 sıra sayılı yasa teklifinin GEÇİCİ MADDE 1- maddesinde geçen “fer’iler” ibaresinin “fer’i borçlar” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

İdris Baluken (Bingöl) ve arkadaşları

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ CAHİT BAĞCI (Çorum) – Katılmıyoruz Başkanım.

BAŞKAN – Hükûmet katılıyor mu?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Katılamıyoruz efendim.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen Erol Dora, Mardin Milletvekili.

Buyurun Sayın Dora. (HDP sıralarından alkışlar)

EROL DORA (Mardin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 705 sıra sayılı torba yasa üzerinde geçici 1’inci madde nedeniyle söz almış bulunuyorum. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Bu kanun teklifiyle Kamu İhale Kanunu’nda öngörülen değişiklikle TRT’nin Anadolu Ajansından yapacağı her türlü program, haber, yapım ve yayınlarla ilgili mal ve hizmet alımlarının Kamu İhale Kanunu’ndan istisna tutulması getirilmektedir. Daha açık bir ifadeyle, kamuya ait bir kurumun satın alım işlemleri Kamu İhale Kanunu’nun dışına çıkarılmakta, böylece kurum kamu denetiminden çıkarılmaktadır.

Değerli milletvekilleri, bu maddeyle iki şey yapılmaktadır. Birincisi, Anadolu Ajansının zararlarının hülleye TRT’ye ödetilmesi sağlanmak istenmektedir. Bildiğimiz gibi, geçtiğimiz yıl 28 milyon lira gelir sağlayan Anadolu Ajansı 105 milyon lira zarar etmiştir. Bu rakamlardan da anlaşılacağı üzere, yurttaşlarımızın vergileriyle oluşan TRT bütçesi Anadolu Ajansının nitelsiz yönetim anlayışının yol açtığı zararları kapatmak için kullanılmak istenmektedir.

Değerli milletvekilleri, AKP Hükûmetinin TRT’nin satın alma işlemlerini kamu ihale mevzuatı dışına çıkarmak istemesinin başka bir nedeni ise 2015 genel seçimleri öncesinde bazı program yapımları aracılığıyla kimi kişi ve kurumların haksız kazanç sağlamalarının önünü yasal olarak açma isteğidir.

Dış yapımlar aracılığıyla bazı yandaş şirket ve kişilere nasıl kaynak aktarılabileceğine defalarca şahit olduk. TRT yetkililerinin yine bu tür bir iltimas gerçekleştirmesi bu maddenin kabulüyle daha da mümkün hâle gelecektir.

Değerli milletvekilleri, öte yandan, Anayasa’ya göre “Kamu tüzel kişiliği olarak kurulan TRT ile kamu tüzel kişilerinden yardım gören haber ajanslarının özerkliği ve yayınlarının tarafsızlığı esastır.” hükmü yer almaktadır. Yine TRT Kanunu’nda, kurumun kuruluşunda ve yayınlarında tarafsızlık ilkesinin sürekli gözetilmesi ve tüzel kişiliğinin tarafsız olması esası getirilmiştir. Buna karşın, bütün kamuoyu bilmektedir ki keyfî uygulamalar neticesinde, TRT âdeta Hükûmetin yayın organı hâline getirilmiştir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; keyfî bir şekilde yönetilen ve muhalefeti yok sayan TRT’den şimdi de Anadolu Ajansına kaynak aktarılmakta ve Anadolu Ajansının da seçim sürecinde iktidarın propagandasını yapması, seçim propagandalarına ilişkin yayınlarını muhalefet partileri aleyhinde olacak biçimde adaletsiz, istismarcı uygulamaları için zemin oluşturmaktadır.

TRT Genel Müdürlüğü Hükûmetin bir çeşit propaganda ve manipülasyon bürosu gibi çalışmaktadır. Bu yönü itibarıyla Basın Yayın ve Enformasyon Genel Müdürlüğü iktidar lehine işleyen asimetrik propagandanın koordinasyon merkezi hâline getirilmiştir.

Değerli milletvekilleri, iktidarın basın yayın alanındaki bu tür girişimleri Türkiye’de basın ve yayının güdümlü hâle geldiğinin resmidir. Bu durum Türkiye’de basın ve ifade kısıtlılığının resmidir. TRT’nin yayınlarındaki tarafgirlik gizlenemeyecek boyutlardadır. RTÜK ise bu konudaki şikâyetleri yalnızca geçiştirmektedir. Bugün objektif gözle bakan bir kişi ya da kurum, bir kamu kuruluşu olan TRT’nin tarafsız olduğunu iddia dahi edebilecek durumda değildir. 2954 sayılı Türkiye Radyo ve Televizyon Kanunu’nun 5’inci maddesinin ilgili fıkrası aynen şöyledir: “Kamuoyunun sağlıklı ve serbestçe oluşabilmesi için kamuoyunu ilgilendirecek konularda yeterli yayın yapmak, tek yönlü, taraf tutan yayın yapmamak ve bir siyasi partinin, grubun, çıkar çevresinin, inanç veya düşüncenin menfaatlerine alet olmamak...” Geldiğimiz noktada, tam da bunun tersini yapan bir kurumla karşı karşıyayız. Yasa TRT’ye halkın televizyonu olmak görevini vermişken, günümüzde TRT Hükûmetin televizyonu hâline gelmiştir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; şunu yüksek sesle ifade etmek istiyorum ki demokrasi şartların eşit kılınmasıdır. Şartları eşit kılınmayan bir yerde yapılacak hiçbir faaliyetten halkın iradesini yansıtan bir sonuç da elde etmek mümkün değildir.

Bu duygu ve düşüncelerle tekrar Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

İDRİS BALUKEN (Bingöl) – Karar yeter sayısı...

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunacağım ve karar yeter sayısı arayacağım.

Kabul edenler... Kabul etmeyenler...

Kâtip üyeler arasındaki anlaşmazlık nedeniyle elektronik cihazla oylama yapacağız.

Bir dakika süre veriyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, karar yeter sayısı vardır, önerge kabul edilmemiştir.

Geçici madde 1’i oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

29’uncu madde üzerinde üç adet önerge vardır, okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 705 sıra sayılı yasa teklifinin 29’uncu maddesinde geçen ”kanunun” ibaresinin “yasanın” olarak değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

İdris Baluken

Nursel Aydoğan

Hasip Kaplan

Bingöl

Diyarbakır

Şırnak

Adil Zozani

Erol Dora

Hakkâri

Mardin

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 705 Sıra Sayılı kanun Teklifinin 29 uncu maddesinin (a) fıkrasında yer alan “1.7.2015” ibaresinin “1.1.2018” olarak değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Erkan Akçay

Necati Özensoy

Faruk Bal

Manisa

Bursa

Konya

Lütfü Türkkan

Ahmet Duran Bulut

Kocaeli

Balıkesir

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 705 sıra sayılı Bazı Kanun Ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ile, Eskişehir Milletvekili Salih Koca ve Uşak Milletvekili İsmail Güneş ile 6 Milletvekilinin; Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ile Milli Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in; Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Ürettikleri Mal ve Hizmet Tarifeleri ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi, Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkan vekili İstanbul Milletvekili Mehmet Akif Hamzaçebi'nin; Milli Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporunun 29. maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Rahmi Aşkın Türeli	Müslim Sarı	Vahap Seçer
İzmir	İstanbul	Mersin
Mehmet Hilal Kaplan	Ali Serindağ	İzzet Çetin
Kocaeli	Gaziantep	Ankara
Haydar Akar	Aytuğ Atıcı	
Kocaeli	Mersin	

Madde 29- Bu Kanunun;

a) 9 uncu maddesi ile 5520 sayılı Kanunun 10 uncu maddesinin birinci fıkrasına eklenen (ı) bendi 1/7/2015 tarihinde,

b) 21 inci maddesi ile 28 inci maddesinin (a) ve (b) bentleri 15/5/2015 tarihinde,

c) Geçici 1 inci maddesi 1/1/2005 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde,

d) Diğer maddeleri kanunun yayımı tarihinde,

yürürlüğe girer.

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ CAHİT BAĞCI (Çorum) – Katılmıyoruz Başkanım.

BAŞKAN – Hükûmet katılıyor mu?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen Vahap Seçer, Mersin Milletvekili.

Buyurun Sayın Seçer. (CHP sıralarından alkışlar)

VAHAP SEÇER (Mersin) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Gündemde Yemen'de meydana gelen iç karışıklıkla ilgili bazı değerlendirmeler oldu. Tabii, biz Cumhuriyet Halk Partisi olarak Hükûmetin, yakın tarihte Orta Doğu'da meydana gelen olaylardan, özellikle Mısır'da, Suriye'de o iç karışıklık sonucu ortaya çıkan çatışmalardan, Müslüman'ın Müslüman'ı kirdiği çatışmalardan bir ders çıkartması gerektiğini düşünüyoruz. Bugün aynı olayları Yemen'de yaşıyoruz ve buraya bir müdahale söz konusu, Suudi Arabistan'ın, Mısır'ın başını çektiği bir müdahale söz konusu.

Olayın doğruluğuna ya da yanlışlığına girmeyeceğim ama Mısır'da ve Suriye'de yapılan hataların burada da yapılmaması gerektiğini düşünüyorum. Sayın Cumhurbaşkanının bu konudaki olayların oluşmasının hemen ardından, belki de bekleyip, gelişmeleri görüp, bazı değerlendirmeler yapıp, bu konuda bazı şeyler söylemesi gerekiyordu; İran ve terörist grupların Yemen'den çekilmesini, Türkiye'nin lojistik destek verebileceğini söylüyor. Umut ediyorum, Mısır'da yaptığımız hatayı, Suriye'de yaptığımız hatayı bu Yemen olayında, Türkiye Hükûmeti olarak bu süreç içerisinde yapmazsınız.

Şimdi, değerli arkadaşlarım, bir torba tasarı nihayetleniyor, kaç gündür bunu tartışıyoruz. Burada, gerçekten, özellikle öğretmenleri ilgilendiren çok önemli bir düzenleme oldu. Yeterli bulmadık, önergelerle desteklemek istedik daha fazla atama yapalım diye ama bu mümkün olmadı. Hiç olmazsa bu evlatlarımızın atamalarını, 47 bin ihdas ettiğimiz kadrodaki 35 bin atamayı nisana kadar yapalım, hiç olmazsa bu taleplerini yerine getirelim, buradan Hükûmeti uyarıyorum.

Bir düzenlemede TRT'nin hizmet alımlarında Kamu İhale Kanunu istisnası getirdiğimiz Anadolu Ajansı konusu var. Buna şiddetle karşıyız, bunun yanlış olduğunu bir kez daha buradan belirtmek istiyorum.

Sermaye piyasası araçlarını olumsuz etkileyecek beyanatların cezai müeyyidesine ilişkin bir düzenleme yaptık, oraya bir ibare koyduk ve ceza koşulunu menfaat sağlamayla burada koşullandırdık. Bu da son derece yanlış bir düzenleme oldu. Bir kez daha bu teklif görüşmeleri sona ererken belirtmek istiyorum.

Diğer taraftan, çeyiz yardımı, konut edindirme yardımı ve doğum yardımları. Bunların da ağır aksak ve uygulamada sıkıntı yaratacak birtakım yanlışlıklarla dolu olduğuna dair sizleri uarmak istedik ama bu konuda da herhangi bir değişiklik yapmadınız.

Şimdi, bugün -Sayın Çalışma Bakanı da burada- beni bir yurttaş aradı. Tabii, Sayın Başbakan Türkiye'nin önemli sorunlarında birtakım beyanatlar verirken insanları da beklenti içerisine sokmamalı. Biliyorsunuz, taşeronluk sistemi aslında hepimizin eleştirdiği bir konu ama bu konu hükûmetleriniz döneminde Türkiye'nin başına bela oldu ama sizin hükûmetleriniz döneminde de çözüm bulmadı. İşte, 7 Haziranda seçime gidiyoruz. Tabii, 7 Haziran seçimlerinden sonra nasıl bir tablo oluşacak Parlamentoda bilemiyorum ama sizin hükûmetleriniz süresi boyunca bu sorun çözülmedi. Sayın Çelik de Soma faciasından sonra, taşeronluk sistemine ilişkin, bunun bir köle düzeni olduğunu ve bunun kökünün kazınacağını söylemişti. Ama o günden bugüne bir değişiklik olmadı.

Önceki gün, Sayın Davutoğlu TÜRK-İŞ ziyaretinde kıdem tazminatı konusunda bazı değerlendirmeler yapıyor ve hemen ilave ediyor, diyor ki: "Taşeron sorununu kalıcı olarak çözmek için adımları atacağız." Bakın, bir beklenti yaratıldı. Bugün, bir vatandaş da bana bunu soruyor "Acaba seçim öncesi böyle bir düzenleme mi var, böyle bir çalışma mı var? Sayın Başbakan böyle bir beyanatu boşu boşuna vermez." diyor. Ben isterdim ki bu düzenleme içerisinde, bu torba teklif içerisinde, işte, böyle, 1 milyon 700 bin taşeron çalışanı ilgilendiren, Sayın Bakanın deyimiyle "kölelik düzeni"ni ortadan kaldıracı bazı düzenlemeler yapılmış olsaydı diyor, hepinize saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 705 Sıra Sayılı kanun Teklifinin 29 uncu maddesinin (a) fıkrasında yer alan “1.7.2015” ibaresinin “1.1.2018” olarak değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Erkan Akçay (Manisa) ve arkadaşları

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ CAHİT BAĞCI (Çorum) – Katılmıyoruz Başkanım.

BAŞKAN – Hükûmet katılıyor mu?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Katılamıyoruz efendim.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen Erkan Akçay, Manisa Milletvekili.

Buyurun Sayın Akçay.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 29’uncu maddede verdiğimiz önerge üzerine söz aldım. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

705 sıra sayılı torba kanun teklifinin görüşmelerinin sonuna gelmiş bulunuyoruz. Biz Milliyetçi Hareket Partisi olarak bu torba kanun görüşmelerinde de yine ilkeli, sorumlu, sorun çözen ve çözüm üreten politikamızı, anlayışımızı yürütmeye gayret ettik ve olumlu düzenlemelerin, maddelerin daha da olumlu olması için gayret gösterdik, olumsuz bulduklarımızın da ya olumlu hâle gelmesi veya kaldırılması için gayret gösterdik.

Bütün torba kanunların karakteri, yine bu 705 sıra sayılı torbada da var. Öğretmen atamalarına evet dedik, daha fazla, bütün, atanamayan, atama bekleyen öğretmenlerin talebinin karşılanmasını istedik. Sosyal politikaya yönelik çeyiz yardımı, konut yardımı ve doğum yardımları gibi hususları hem destekledik hem olumlu bazı öneriler de getirdik fakat bazı düzenlemeler var ki bunları gerçekten desteklemek, katılmak mümkün değil. Bu konuda ciddi uyarılarımızı da yaptık. Hatta, birinci bölüm üzerine yaptığım konuşmada da bu torba kanunların, genellikle bu tür kanuni düzenlemelerle iktidarın âdeta bir istisna ve muafiyetler iktidarı hâline geldiğini, her kanuni düzenlemede, pek çok temel kanunda istisna ve muafiyetler getirerek temel kanunların özünü yozlaştırdığını ifade ettik ki bu torba kanunda da maalesef buna ilişkin düzenlemeler var, kapitülasyon diyebileceğimiz maddeler var, Anadolu Ajansının zararını TRT’ye yüklemek var. Ve bir de yine bu 29’uncu maddenin (a) fıkrasındaki önergemizle ilgili ve bu torbanın 9’uncu maddesinde düzenlenen çok önemli bir düzenleme var. Aslında perde gerisinde gerçekten yolsuzluğa zemin hazırlayacak, âdeta bana göre bir seçim rüşveti şeklinde düzenlenmiş çok kritik bir düzenlemedir bu 9’uncu maddedeki düzenleme ve maalesef, bu 9’uncu maddeyle Kurumlar Vergisi Kanunu’na getirilen istisnanın Meclisimiz tarafından yeterince tartışıldığı, değerlendirildiği kanaatinde değilim, yine burada da bu uyarılarımı yapmak istiyorum.

Bu 9’uncu maddenin özü kısaca şu değerli arkadaşlar: Nakdî olarak sermaye artıran veya kurulacak şirketlere nakdî sermaye artışılarından hesaplanacak faizlerin kurumlar vergisi matrahından indirilmesine imkân veriliyor. Kabaca bir hesapla, tahminen yaptığımızda, yeni kurulacak şirketler veya sermaye artıracak şirketler yaklaşık, eğer bunun 50 milyar lira olduğunu bir yıl içerisinde örnek alacak, hesap edecek olursak, sermaye artışı yaparlarsa 50 milyar lira tutarında, bunun bir yılda yüzde

10-12 civarında faizi olacağını düşünürsek, yaklaşık 6 milyar faiz gideri indirim konusu yapılacaktır, bunun da kurumlar vergisine etkisi en az 1 milyar liradır yani 1 katrilyon liradır. Bu çok genel bir hesap ama Maliye Bakanlığı her zamanki gibi düzenleyici etki analizini Meclise getirmede, hangi hakla, hangi gerekçeyle bu 1 milyar liradan vazgeçiyor bir milletvekilinin kanun teklifiyle? Bu kanun teklifini imzalayan milletvekili arkadaşımızın hangi düzenlemelerin ne getirdiğinden haberi var mı veya sizler onaylarken bunun hesabını, muhasebesini yapıyor musunuz? Bu çok yüksek bir maliyettir. 2014 yılı kurumlar vergisi tahsilatı 32 milyar lirayı buluyor yani 32 milyar lirada 1 milyar liradan -tahmini bir hesapla- vazgeçilmiş oluyor. Neden vazgeçiliyor, bunun mutlaka izahının yapılması gerekir. Gelsin Maliye Bakanı bunun izahını yapsın. Hangi ihtiyaçtan doğdu? Ülkeye, üretime, yatırıma, istihdama bu düzenlemenin ne faydası var? 3-5 kişiye rant çıkar ve bunun karşılığında da bir seçim rüşveti alınacaktır. Bunu böyle bilirsiniz. Bu, önümüzdeki günlerde ve aylarda tartışılacak ve Adalet ve Kalkınma Partisinin başını ağrıttacak düzenlemelerden biridir. Bizden söylemesi.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 705 sıra sayılı yasa teklifinin 29’uncu maddesinde geçen “kanunun” ibaresinin “yasanın” olarak değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

İdris Baluken (Bingöl) ve arkadaşları

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ CAHİT BAĞCI (Çorum) – Katılmıyoruz Başkanım.

BAŞKAN – Hükümet katılıyor mu?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen Nursel Aydoğan, Diyarbakır Milletvekili.

Buyurun Sayın Aydoğan.

NURSEL AYDOĞAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ben de hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bu torba kanunda bizim için önemli olan iki şey var. Bunlardan bir tanesi çeyiz yardımı, diğeri de çocuk yardımıyla ilgili.

Değerli arkadaşlar, hepiniz biliyorsunuz, Sayın Cumhurbaşkanı, Cumhurbaşkanı olmadan önce de, Başbakanken yaptığı hemen hemen bütün konuşmalarda biz kadınlara en az üç çocuk yapmamızı tavsiye ediyordu. Hatta bazen tavsiye ederken daha ileriye de gidip talimat verir gibi bazı değerlendirmeler yapıyordu. Şimdi, tabii ki Sayın Cumhurbaşkanı Başbakan olduğu dönemde de bu değerlendirmeleri yaparken, bu ülkede genç nüfusun azaldığını, Türkiye’nin genç bir nüfusa sahip olması gerektiğini, Türkiye’nin ancak kendisini ileriye genç bir nüfusla taşıyabileceğini söylüyordu.

Şimdi, gerçekten Türkiye’de genç nüfus yok mu? Ben baktığımda, Türkiye’nin aslında çok genç bir nüfusu olduğunu görüyorum. Özellikle, görev yaptığım, milletvekilliği yaptığım bölgede yani Diyarbakır’da çocuk sayısına baktığımda, en az çocuk sayısının 5 olduğunu görüyorum, ortalama 7-8, bazı ailelerde 11-12 tane çocuk olduğunu görüyorum. Şimdi, durum böyleyken neden ısrarla en az 3 çocuk yapılması meselesine gelince, biz bunu şöyle değerlendiriyoruz: Türkiye’de artan bir nüfus var ancak artan bu nüfus ülkenin doğusunda. Yani, Kürtlerde bir nüfus artışı var, Türklerde, Türkiye’nin batısında bir nüfus azalması var. Bundan yirmi beş otuz yıl sonrayı değerlendirdiğimizde, Türkiye’de Kürt nüfusunun ileri derecede artacağını, bunun karşısında da Türk nüfusunun azalacağını istatistiki veriler bize gösteriyor. İşte, aslında, Sayın Cumhurbaşkanının ısrarla “3 çocuk yapın.” demesinin ardında bu dengeyi kurmak var. Yani, artan Kürt nüfusunun karşısında Türk nüfusunu dengeleme niyeti var.

İBRAHİM KORKMAZ (Düzce) – Bizim Kürtler de bundan sonra yapmasınlar!

NURSEL AYDOĞAN (Devamla) - Şimdi, bu, böyle palyatif tedbirlerle...

İBRAHİM KORKMAZ (Düzce) – Bizim Kürtlere “Yapmayın.” mı diyoruz?

NURSEL AYDOĞAN (Devamla) - Bir dakika... Bir dakika...

Şimdi, palyatif tedbirlerle bu önlenabilir mi? Önlenemez. Niye önlenemez? Bu ülkenin batısı kapitalist moderniteyle tanışmış.

ALİ ŞAHİN (Gaziantep) – Siz kendi partinize yapmamayı tavsiye edin.

NURSEL AYDOĞAN (Devamla) - Bu ülkenin batısındaki insanlar, evet, liberalizmle tanışmış ve çocuk yapmıyorlar. Bu ülkenin doğusu da hâlen kapitalizmle tanışmamış, kapitalist modernitenin etkisi altında değil, çocuk yapmaya devam ediyorlar.

ALİ ŞAHİN (Gaziantep) – O dönemler geçti.

RECEP ÖZEL (Isparta) – Senin kaç çocuğun var?

NURSEL AYDOĞAN (Devamla) - Dolayısıyla, bu tedbirlerle, böyle şeylerle yani yok çeyiz parası vererek, insanları evliliğe teşvik ederek, işte, çocuk yardımı 600 milyon liraya çıkararak bunu engellemek mümkün değil. Nasıl yapacağız? Elimizde tabii ki formüllerimiz var.

Biz hepimiz bu ülkede yaşıyoruz, hepimiz Türkiye Cumhuriyeti vatandaşıyız. Sayın Cumhurbaşkanı da bu ülkede yaşayan herkesi Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olarak görecektir, Kürt nüfusunun artışından rahatsızlık duymayacak. Herkes Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olarak kendini hissettiği müddetçe; bu ülkeye, bu devlete aidiyet hissettiği sürece de böyle, gençlerimizin önüne gerçeikle de hayatla da yaşamla da alakası olmayan kanunlar çıkartmayacağız diyorum.

Hepinizi tekrar selamlıyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

İBRAHİM KORKMAZ (Düzce) – Sizin kaç çocuğunuz var?

NURSEL AYDOĞAN (Diyarbakır) – 1 tane var. Ben Bursalıyım ve Türküm.

RECEP ÖZEL (Isparta) – Hadi?

NURSEL AYDOĞAN (Diyarbakır) – Evet.

RECEP ÖZEL (Isparta) – Demek sen de kapitalist oldun.

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

30’uncu madde üzerinde iki adet önerge vardır, okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 705 sıra sayılı Bazı Kanun Ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ile, Eskişehir Milletvekili Salih Koca ve Uşak Milletvekili İsmail Güneş ile 6 Milletvekilinin; Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ile Milli Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in; Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Ürettikleri Mal ve Hizmet Tarifeleri ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi, Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkanvekili İstanbul Milletvekili Mehmet Akif Hamzaçebi'nin; Milli Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporunun 30. maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Rahmi Aşkın Türelİ	Müslim Sarı	Vahap Seçer
İzmir	İstanbul	Mersin
Mehmet Hilal Kaplan	Ali Serindağ	İzzet Çetin
Kocaeli	Gaziantep	Ankara
Mehmet Akif Hamzaçebi		
İstanbul		

MADDE 30- Bu kanun hükümlerini Anayasa'ya uygun şekilde Bakanlar Kurulu yürütür.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 705 sıra sayılı yasa teklifinin 30'uncu maddesinde geçen “yürütür” ibaresinin “tarafından yürütülür” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

İdris Baluken	Nursel Aydoğan	Hasip Kaplan
Bingöl	Diyarbakır	Şırnak
Erol Dora	Adil Zozani	Nazmi Gür
Mardin	Hakkâri	Van

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ CAHİT BAĞCI (Çorum)- Katılamıyoruz Başkanım.

BAŞKAN – Hükûmet katılıyor mu?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa)- Katılamıyoruz efendim.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen Nazmi Gür, Van Milletvekili.

Buyurun Sayın Gür.

NAZMÎ GÜR (Van) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; Genel Kurulu sevgiyle, saygıyla selamlıyorum.

Tabii, torba yasalar bitmiyor. Torba yasaların biri gidip biri geliyor ama bir türlü mevcut Hükûmet torba yasa yapma tekniğinden vazgeçmiş değil. Aslında hem hukuk devletine hem hukukun üstünlüğü ilkesine hem de Meclisin manevi şahsiyetine bir hakaret gibi algılamak gerekir çünkü iktidarın ihtiyaç duyduğu ne varsa bu torbanın içine koyuyorsunuz, getiriyorsunuz, çoğunlukla kendiniz de şaşırsınız ne getireceğine ne götüreceğine ama nihayetinde bu torba kanunlar çıkıyor.

Tabii, bu torba kanunların uygulamada da ciddi sorunlar yarattığını elbette ki sizler çok daha iyi bilirsiniz. Uygulayıcılar, bu kanunu uygulayıcılar yani bürokrasi, bir taraftan mahkemeler, bir taraftan idarenin kendisi ciddi sorunlarla, ciddi kafa karışıklığıyla karşı karşıya. Onun için, bu Meclisin artık bu gelenekten vazgeçmesi gerekiyor. Umarım -ki öyledir- birkaç gün sonra bu Meclis kapanacak, yeni bir Meclis 8 Hazirandan sonra oluşacak, bu gelenekten hızla vazgeçerler ve artık dört başı mamur ve gerçekten halkımızın, halklarımızın ihtiyaç duyduğu yasaları çıkarırlar. Böyle her seçim öncesi, Hükümetin ihtiyaç duyduğu ve deyim yerindeyse, çuval çuval oy götürecek yasaları torba torba getirip önümüze koyması gerçekten hiç de hoş değil. Bu vıcık vıcık popülizm kokan yaklaşımlar belki kısa vadede sizlere oy getirebilir, sizleri bir kez daha belki iktidara taşıyabilir ama bu ülkenin geleceğini karartma konusunda da ciddi sorunlar yaratır. Hukuk devleti ilkesini, hukukun üstünlüğü ilkesini son derece aşındıran bir yaklaşım. Biz bunu eleştiriyoruz gerçekten, artık bu yasa yapma tekniğinden vazgeçmek gerekir.

Elbette ki toplumda sorunlarına çözüm bekleyen ve bu sorunların çözüm yeri olarak Meclisi gören çok sayıda kesim var. Örneğin öğretmenler. 30 bin öğretmen daha atanacak ama öte yandan atamayı bekleyen 100 binlerce öğretmen var.

Yine, Türkiye'nin her yerine deyim yerindeyse "gecekondu üniversiteler" kurdunuz. Bu gecekondu üniversitelerden -akademik düzeyi- mezun olanların elbette ki niteliğini sorgulamıyorum ama bir şey var: Bu sefer de diplomalı işsizler ordusu yarattınız. Neredeyse, bu üniversitelerden mezun olanların tamamına yakını -Türkiye'nin birkaç iyi üniversitesini hariç tutmak üzere söylüyorum- gelecek kaygısıyla karşı karşıyalar. Dolayısıyla mezun ettiğiniz ya da ettirdiğiniz bu gençler diploması elde iş bekliyor ve fakat bununla ilgili en ufak bir yaklaşım söz konusu değil.

Bir taraftan suni büyüme rakamlarından söz ediliyor, öte yandan, yüzde 10'un üzerine çıkan bir işsizlik söz konusu bu ülkede. Bu ülkenin işsizlerine gerçekten istihdam yaratacak, sorunlarına çözüm getirecek ve onları rahatlatacak önlemlerin alınmasından ısrarla kaçınıyorsunuz.

Yine, bu ülkenin gerçek sahipleri olan emekçilerin, o mübarek elleriyle bu ülkenin gerçek katma değerini sağlayan, gerçek değerlerini yaratan insanların sorunlarını çözmede de son derece ketum davranıyorsunuz. Biraz önce Sayın Hasip Kaplan'ın dile getirdiği gibi, sermayenin ve sermayedarların çıkarları söz konusu olunca da bu Mecliste neredeyse AKP Grubu tam kadro görev alıyor, yer alıyor ve büyük bir istekle bu taleplerinin yerine getirilmesi için çaba gösteriyor.

Tabii, halkımız bunu görüyor ve gerçekten bu iktidarın halktan ne kadar uzaklaştığı, sermayeye ne kadar yakınlaştığının bir göstergesi. Elbette ki burada biz sermaye konusunda bir düşmanlık yapmak istemiyoruz, böyle bir durum söz konusu değil ama toplumun belirli kesimlerini dikkate almadan, toplumun farklı sınıf ve katmanlarının önerilerine, düşüncelerine ve taleplerine dikkat etmeden, sırf popülist yaklaşımlarla kimi küçük kırıntılarla onları susturmak ama öte yandan, büyük sermayedarların milyarlarına milyar katacak yasaları buralardan hızla çıkarmak da adil değildir.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

İDRİS BALUKEN (Bingöl) – Karar yeter sayısı...

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum, karar yeter sayısı arayacağım: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Karar yeter sayısı vardır, önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 705 sıra sayılı Bazı Kanun Ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ile, Eskişehir Milletvekili Salih Koca ve Uşak Milletvekili İsmail Güneş ile 6 Milletvekilinin; Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ile Milli Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in; Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Ürettikleri Mal ve Hizmet Tarifeleri ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi, Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkanvekili İstanbul Milletvekili Mehmet Akif Hamzaçebi'nin; Milli Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporunun 30. Maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Rahmi Aşkın Türeli (İzmir) ve arkadaşları

MADDE 30- Bu kanun hükümlerini Anayasa'ya uygun şekilde Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ CAHİT BAĞCI (Çorum) – Katılmıyoruz Başkanım.

BAŞKAN – Hükümet katılıyor mu?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen Akif Hamzaçebi, İstanbul Milletvekili.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; teklifin son maddesi üzerinde Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun, bu teklifle ilgili görüşlerini çok kısa cümlelerle sizlere ifade etmeye çalışacağım.

Teklif Plan ve Bütçe Komisyonuna geldiğinde, demokrasimiz açısından son derece sakıncalı, son derece tehlikeli olarak ifade edebileceğimiz bir düzenlemeyi içeriyordu, o da seçime doğru giden bir süreçte, özel radyo ve televizyonların yayınlarının tarafsızlığı konusunda Yüksek Seçim Kuruluna verilmiş olan önlem alma yetkisinin, Yüksek Seçim Kurulundan alınarak RTÜK'e devredilmesini içeren bir düzenlemeden kaynaklanıyordu, böyle bir hüküm vardı. Bu hüküm Plan ve Bütçe Komisyonunda çıkarıldı, çok doğru bir iş yapıldı orada. Aksi takdirde özel radyo ve televizyonlar seçim sürecinde tarafsızlık ilkesinden ayrılırsa, taraf tutarlarsa, siyasi partilere eşitlik ilkesi çerçevesinde davranmazlarsa, bu, seçim üzerinde çok büyük bir gölgenin oluşmasına yol açacaktı. Bu düzenlemeye Plan ve Bütçe Komisyonundaki arkadaşlarımız itiraz ettiler, bizler, grup başkan vekilleri olarak burada görüştük ve sonuçta iktidar partisi bu düzenlemeyi tekliften çıkardı. Bu olumlu bir düzenleme, yani bunun çıkması olumlu bir adım oldu.

Bunun yanında teklifte sakıncalı gördüğümüz birkaç düzenleme daha var. Birisi, TRT'nin Anadolu Ajansından yapacağı mal ve hizmet alımlarını Kamu İhale Kanunu dışına çıkarmak suretiyle, TRT kaynaklarının âdeta Anadolu Ajansına aktarılmasını amaçlayan bir madde, bunu son derece sakıncalı buluyoruz, olumsuz buluyoruz.

Bir diğer olumsuz bulduğumuz düzenleme, teklifin 16'ncı maddesinde yer alan, Sermaye Piyasası Kanunu'nun piyasa dolandırıcılığı maddesini, piyasaya amaç dışı, objektif olmayan şekillerde müdahaleyi kolaylaştıran bir düzenleme. Yani bir kimse, yatırımcıların kararlarını etkilemek amacıyla yalan yanlış haber yayarsa, rapor yayınlarsa, bunları başkalarıyla paylaşırsa ve sermaye piyasası araçlarının bu suretle değerinde, arz ve talebinde oynamalara neden olursa buna yönelik olarak kanunda var olan müeyyideyi menfaat sağlama şartına bağlı kılan düzenleme. Bu, tespiti son derece zor olan bir şeydir. Örnek olarak Bank Asya'yı vermiştim. Bir başka banka olabilir, halka açık bir başka şirket olabilir. Bir kişi, bir siyasi veya piyasa oyuncusu bir halka açık şirketle ilgili olarak "Bu şirket batıyor." şeklinde bir değerlendirmede bulunur ise, bu değerlendirmeyle yatırımcıların kararlarını etkilerse, bundan dolayı eğer bir menfaat sağlamamış ise ceza almayacak. Bu çok olumsuz bir düzenlemedir. Bunu olumsuz buluyoruz.

Tasarıda olumlu bulduğumuz düzenlemeler öğretmen atamalarıdır. 47 bin kadro ihdas edildi. Biz 150 bin kadro ihdasına yönelik önerge verdik. Hem öğretmen açığı hem atama bekleyen öğretmenlerin sayısı dikkate alındığında 47 bin kadronun son derece yetersiz olduğunu ifade ettik. 150 bin kadro ihdasını önerdik ancak bu önergemiz kabul edilmedi. Öyle de olsa 47 bin kadronun ihdas edilmiş olmasını elbette olumlu buluyoruz ama bir yanda nisanda atama bekleyen öğretmenlerimiz, öte tarafta temmuzda atama bekleyen öğretmenlerimizi dikkate aldığımızda bu 47 bin sayısının ne kadar yetersiz olduğu ortaya çıkar. Ayrıca, Millî Eğitim Bakanı bununla ilgili olarak 35 bin kadroya atama yapılacağını söyledi. 47 binin de daha aşağı çekilmiş olmasını doğru bulmadık.

Doğum yardımını olumlu buluyoruz. Çeyiz hesabı, konut yardımı, tasarrufu artırmaya yönelik bu düzenlemeleri olumlu buluyoruz. Ancak, şartlarının ağır olduğunu ifade ettik, miktarın yetersiz olduğunu ifade ettik, bunların artırılması gerektiğini söyledik.

İvedi yargılama usulünde yapılan değişiklik yeterince açıklanmamıştır. Oradaki karanlık noktalar, tereddütler giderilmiş değildir.

Değerli milletvekilleri, tasarının olumsuz düzenlemelerini olumlu bulduğumuz düzenlemelerin önüne koymayacağız. Olumlu bulduğumuz düzenlemeler nedeniyle bu teklife Cumhuriyet Halk Partisi Grubu olarak "evet" oyu vereceğiz. Ancak, saydığım olumsuz düzenlemelerle ilgili itirazlarımız ve eleştirilerimiz devam edecektir.

Hepinize saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri, böylece ikinci bölümde yer alan maddelerin oylamaları tamamlanmıştır.

Şimdi, teklifin tümünün oylamasından önce, İç Tüzük'ün 86'ncı maddesi gereğince oyunun rengini belli etmek üzere aleyhte söz isteyen İdris Baluken, Bingöl Milletvekili.

Buyurun Sayın Baluken.

İDRİS BALUKEN (Bingöl) – Teşekkür ediyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyoruz.

Maalesef, birazdan yine bu ülkenin gerçek sorunlarını çözmeyen ve özensizce hazırlanmış bir torba kanunu oylayacağız.

Aslında hepinizin şapkayı önüne koyup bir düşünmesi gerekiyor. İktidara geldiğinizde özellikle 3Y'yle mücadele edeceğinizi söylemişsiniz. Şimdi, sadece bu torba kanun için değil, on üç yıllık bir pratikten sonra -belki de önümüzdeki dönemde bu sıralarda oturan pek çok milletvekili burada olmayacak- bu 3Y'yle ilgili hangi noktadasınız, bunu bütün iktidar partisi milletvekillerinin düşünmesi gerektiği kanaatindeyiz.

Yani, herhâlde bu ülkedeki yoksulluğu çözdüğünüzü düşünmüyorsunuzdur. Bu ülkede milyonlarca insan açlık sınırının altında yaşıyor, milyonlarca insan yoksulluk sınırının altında yaşıyor; gelir dağılımı adaletsizliği almış başını gidiyor; en zengin kesim ile en yoksul kesim arasındaki gelir dağılımı, maalesef, döneminizde “uçurum” denecek seviyelere ulaştı ve bunlara karşı sizin ortaya koyduğunuz etkin politikalarından söz edemiyoruz. İşsizlik, hakeza. Yani, bu ülkede 3Y'den biri olan “yoksullukla mücadele” anlamında tam anlamıyla sınıfta kaldınız. Ve bu dört yıllık pratik içerisinde de Meclisi bu şekilde torba kanunlarla çalıştırarak, gerçek sorunlara değecek, ciddi, özenli hazırlanmış, muhalefetle ortaklaşmış kanunlar getirmeyerek maalesef bu konudaki tutumunuzu aynen sürdürdünüz.

Diğer Y'yi biliyorsunuz. Yolsuzlukla ilgili detaylı konuşmaya gerek var mı? Zaten Hükûmet yetkilileriniz, belediye başkanlarınız konuştuğu zaman yolsuzlukla ilgili hangi aşamada olduğunuzu kendiniz görüyorsunuz. Burada dört sayın bakanın yolsuzlukla ilgili nasıl Yüce Divana gitmekten kurtarıldığına bütün ülkemiz tanıklık etti. Dolayısıyla, yolsuzlukla ilgili karnenizi biz sizin vicdani muhasebenize bırakıyoruz.

Yine, üçüncü Y olarak “Çözeceğiz.” dediğiniz yasaklarla ilgili de birazdan bu Meclisin gündemine getireceğiniz iç güvenlik paketi her şeyi anlatıyor zaten. Polise vur yetkisi veren, valilere gözcü yetkisi getiren, yargının bağımsız bir erk olarak ortadan kalkmasını sağlayan bir düzenlemeyle siz, maalesef, bu ülkedeki yasakları artıran bir Hükûmet olarak tarihe geçeceksiniz.

Demokrasi ve özgürlükler konusunda halkımızın sizden büyük beklentileri vardı. Siz, aslında, Cumhuriyet Döneminin ezilen bir kesimini temsil etme iddiasıyla halka gittiniz ve o kesimin temsiliyetiyle aslında iktidara geldiniz. Cumhuriyet Döneminde ezilen Kürtler, sol sosyalist kesimler, Aleviler ve muhafazakâr İslamcı kesimlerden “Siyasal İslam çizgisini temsil ediyoruz.” diye oy istediniz; “Bu ülkedeki bütün ezilenler için demokrasi ve özgürlükleri genişleteceğiz, yasakları kaldıracacağız, 3Y'yi ortadan kaldıracacağız.” dediniz ama maalesef bugün ülkeyi getirmiş olduğunuz tablo son derece vahim.

Dediğim gibi, keşke bu Meclis döneminde, bu yasama dönemini kapatırken burada birkaç olumlu şey söyleyebilseydik ama hedefi kendiniz koymuştunuz, 3Y'yle ilgili tanımlamaları kendiniz söylemişsiniz. Eminim ki her biriniz yastığa başını koyarken bir vicdani muhasebe yapıyorsunuz. Bu bütün dönemle ilgili yapacağınız vicdani muhasebenin de biz son derece önemli olduğunu düşünüyoruz. Bu ülkede saraylarla, lüks makam arabalarıyla, sarayı donatan lüks eşyalarla ne demokrasinin geleceğini ne yoksulluğun biteceğini ne de yolsuzlukların önleneyeğini aslında en iyi siz biliyorsunuz. Bunu bilmenize rağmen, bugüne kadar maalesef burada vicdanından kopan sesle gelip bunlara karşı bir itiraz yükseltmediniz. Bu gördüğümüz torba yasada da bu çerçeveye yine hareket ettiniz. Bazı olumlu düzenlemeler tabii ki var içerisinde. Özellikle, 47 bin öğretmen atamasıyla ilgili düzenleme yetersiz olmasına rağmen yine de olumlu bir düzenleme olarak tarafımızdan değerlendirildi. Ama biz, bu ülkenin kaynaklarının 350 bin işsiz öğretmenin atamasına yeteceğini, yine gözü burada olan ziraat mühendislerinin, su ürünleri mühendislerinin, 100 binlerce üniversite mezununun sorunlarını çözeceğine inanıyoruz. Sizde bu ciddiyet olmadığı için biz palyatif çözümlerle yetinmek zorunda kalıyoruz diyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Buyurun Sayın Hamzaçebi.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Sayın Başkan, biraz önce kürsüde teklifin olumlu bulunduğum düzenlemelerini sayarken bir tanesini zaman yetersizliği nedeniyle ifade etme imkânı bulamadım. O da biraz önce kabul ettiğimiz Zonguldak'taki tapu tahsis belgesi sorunlarını ve havzayıfahmiyedeki mülkiyet sorunlarını çözmeyi amaçlayan düzenlemeydi. Teklifin bu düzenlemesini de Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun önerisi olması nedeniyle olumlu bulmuş olduğumuzu ifade etmek istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Vural, buyurun.

OKTAY VURAL (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Milliyetçi Hareket Partisi olarak hem komisyonlarda hem burada bu kanun tasarısıyla ilgili önergelerimizle katkı sunmaya ve bu kanun tasarısında vatandaşımızın aleyhine olan konuların da açıkçası çıkartılmasına yönelik önerilerimizi yaptık. Şüphesiz, bu kanunda özellikle TRT'den Anadolu Ajansına kaynak aktarılması gibi bir garabetin olması doğru olmamıştır. Ayrıca, Sermaye Piyasası gibi güven verici kurumlar üzerinde kötölemeleri meşrulaştıracak bir girişim gerçekten son derece tehlikeli sonuçlar doğurabilecektir.

Diğer taraftan, öğretmen ataması, aynı zamanda Zonguldak'ta mülkiyet sorununun çözülmesine yönelik atamalar, bunlarla ilgili tasarrufu artıracak birtakım adımlar ve bunlarla ilgili olumlu şeyler vardır.

İnşallah, bu kanunun hayırlı sonuçlar getirmesini diliyorum. Komisyonunda görev yapan milletvekili arkadaşlarımıza ve önergelerde konuşma yapan milletvekili arkadaşlarımızın yaptığı katkılara da huzurlarınızda teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Teklifin tümü açık oylamaya tabidir.

Açık oylamanın elektronik oylama cihazıyla yapılmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

İki dakika süre veriyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, 705 sıra sayılı Kanun Teklifi açık oylama sonucu:

“Kullanılan oy sayısı : 242

Kabul : 241

Ret : 1(x)

Kâtip Üye

İsmail Kaşdemir

Çanakkale

Kâtip Üye

Dilek Yüksel

Tokat”

Böylece, teklif kabul edilmiş ve kanunlaşmıştır.

Birleşime on beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 00.07

(x) Açık oylama kesin sonuçlarını gösteren tablo tutanağa eklidir.

ON ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 00.45

BAŞKAN: Başkan Vekili Sadık YAKUT

KÂTİP ÜYELER: Bayram ÖZÇELİK (Burdur), İsmail KAŞDEMİR (Çanakkale)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 84’üncü Birleşiminin On Üçüncü Oturumunu açıyorum.

6’ncı sırada yer alan, Polis Vazife ve Salahiyet Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ile İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal’ın; Nüfus Hizmetleri Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi, İstanbul Milletvekili Bülent Turan’ın; Nüfus Hizmetleri Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi, Çanakkale Milletvekili İsmail Kaşdemir’in; Kimlik Bildirme Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi, İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve Kocaeli Milletvekili Mehmet Hilal Kaplan’ın; 2559 Sayılı Polis Vazife ve Salahiyet Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi, Adana Milletvekili Osman Faruk Loğoğlu’nun; Emniyet Teşkilatı Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi, Mersin Milletvekili Ertuğrul Kürkcü’nün; Polis Vazife ve Salahiyet Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi, İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkanvekilleri Sinop Milletvekili Engin Altay, Ankara Milletvekili Levent Gök ile 4 Milletvekilinin; Nüfus Hizmetleri Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi, İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu’nun; 5490 Sayılı ve 25/4/2006 Tarihli Nüfus Hizmetleri Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ile Avrupa Birliği Uyum Komisyonu ve İçişleri Komisyonu Raporlarının görüşmelerine kaldığımız yerden devam edeceğiz.

B) KOMİSYONLARA GERİ ÇEKİLEN TASARILAR/TEKLİFLER

1.- Polis Vazife ve Salahiyet Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ile İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal’ın; Nüfus Hizmetleri Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi, İstanbul Milletvekili Bülent Turan’ın; Nüfus Hizmetleri Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi, Çanakkale Milletvekili İsmail Kaşdemir’in; Kimlik Bildirme Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi, İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve Kocaeli Milletvekili Mehmet Hilal Kaplan’ın; 2559 Sayılı Polis Vazife ve Salahiyet Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi, Adana Milletvekili Osman Faruk Loğoğlu’nun; Emniyet Teşkilatı Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi, Mersin Milletvekili Ertuğrul Kürkcü’nün; Polis Vazife ve Salahiyet Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi, İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkanvekilleri Sinop Milletvekili Engin Altay, Ankara Milletvekili Levent Gök ile 4 Milletvekilinin; Nüfus Hizmetleri Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi, İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu’nun; 5490 Sayılı ve 25/4/2006 Tarihli Nüfus Hizmetleri Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ile Avrupa Birliği Uyum Komisyonu ve İçişleri Komisyonu Raporları (1/995, 2/422, 2/514, 2/909, 2/1518, 2/1579, 2/1632, 2/2443, 2/2469) (S. Sayısı: 684 ve 684’e 1’inci Ek) (x)(xx)

(x) 684 S. Sayılı Basmayazı 19/02/2015 tarihli 58’inci Birleşim Tutanağı’na eklidir.

(xx) 684’e 1’inci Ek S. Sayılı Basmayazı tutanağa eklidir.

BAŞKAN – Komisyon ve Hükûmet? Yerinde.

Sayın milletvekilleri, bildiğiniz üzere, 12 Mart 2015 tarihli 75’inci Birleşimde İç Tüzük’ün 91’inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülen 684 sıra sayılı Kanun Tasarısı’nın üçüncü bölümünde yer alan 67’nci madde kabul edilmişti. Aynı birleşimde kanun tasarısının 68 (dâhil) ile 130’uncu (dâhil) maddeleri İç Tüzük’ün 88’inci maddesi uyarınca Hükûmetin talebi üzerine İçişleri Komisyonuna geri verilmişti. İçişleri Komisyonunun Raporu sıra sayısı 684’e 1’inci Ek olarak 24/3/2015 tarihinde Başkanlıkça bastırılıp dağıtılmıştır.

Komisyon raporuna göre 684 sıra sayılı Kanun Tasarısı’nın geri çekilen 68 (dâhil) ile 130’uncu (dâhil) maddeleri metinden çıkarılmıştır. Üçüncü bölümde yer alan diğer maddeler Komisyon tarafından tasarı metninden çıkarıldığından üçüncü bölümde başka madde kalmamıştır.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Sayın Başkan...

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Sayın Başkan...

OKTAY VURAL (İzmir) – Sayın Başkan, hayır, hayır, bir dakika efendim... Siz işin esasına girdiniz, siz raporu görüşüyorsunuz. Bu raporu bu şekilde ifade edemezsiniz ki. Önce 684’e 1’inci Ek’le ilgili itirazımız var. Siz “Çıkarılmıştır.” deyip doğrudan doğruya bu raporun gereğini ifade ediyorsunuz.

BAŞKAN – Dinleyeceğiz Sayın Vural, söz vereceğiz.

OKTAY VURAL (İzmir) – Efendim, dinlemek değil, siz “Çıkarılmıştır.” diyorsunuz. Hayır, çıkarılmadı efendim. Zaten meselenin özü de bu, tartışıyoruz.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – O zaman, buyurun Sayın Hamzaçebi.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Sayın Başkan, kamuoyunda “iç güvenlik yasa teklifi” olarak adlandırılan, Cumhuriyet Halk Partisi olarak “polis devleti kurmaya yönelik bir yasa teklifi” olarak isimlendirdiğimiz bu teklifin 1 ile 67’nci maddeleri Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunda görüşüldükten sonra Hükûmetin vermiş olduğu bir önergeyle 68 ile 130’uncu maddeleri Komisyonunda bir kez daha görüşülmek üzere Komisyona geri çekilmiştir. Komisyonunda yapılan görüşmeler sonucunda 684 sıra sayılı Rapor’a ek olarak düzenlenen bu sıra sayısı ile Komisyon görüşmeleri ve Komisyonun varmış olduğu sonuç Genel Kurulun bilgisine sunulmuştur. Ancak yürütülen süreç “684’e 1’inci Ek” olarak isimlendirilen bu sıra sayısının bugün burada görüşülmesine izin vermemektedir. Bunun burada görüşülecek olması, bunda ısrar edilecek olması Anayasa ve İç Tüzük’e aykırıdır.

Aykırılıklar şunlardır: Adalet ve Kalkınma Partisi Grubuna mensup milletvekillerinin her madde üzerinde maddenin metninden çıkarılmasına yönelik olarak Genel Kurulda verdiği iddia edilen önergeler -bu ifade sıra sayısında yer almaktadır- Genel Kurulun bilgisine sunulmamıştır. Böyle önergelerin verilip verilmediğini biz Cumhuriyet Halk Partisi Grubu olarak bilmiyoruz. Biz yasa teklifinin başlangıcından itibaren bütün maddelerle ilgili önergelerimizi Divana verdik ama Adalet ve Kalkınma Partisi Grubunun 68’inci maddeden sonraki maddelerin, 130’uncu maddeye kadar olan maddelerin teklif metninden çıkarılmasına yönelik önergelerini bilmiyoruz, bunu ben rapordan öğreniyorum. Bu önergelerin varlığını bu maddeler Komisyona geri çekildikten sonra oradaki görüşmeler sırasında öğrendik. Dolayısıyla, Genel Kurulun bilgisine sunulmamış olan bu önergeler sanki Genel Kurulda verilmiş gibi sayılarak Komisyonun düzenlediği rapor, orada yapılan işlemler Anayasa’ya ve İç Tüzük’e aykırıdır. Bunu kabul etmiyoruz Sayın Başkan. Birinci söyleyeceğim konu budur.

İkinci söyleyeceğim konu şu: Komisyon Başkanı İç Tüzük'ü çiğnemiştir. Bu maddeler Komisyona geri çekildi. Komisyondaki görüşmeleri sınırlandırmıştır. O önerelerde imzası olan bütün milletvekilleri orada görüş ifade etme hakkına sahiptir, sadece bir kişiye konuşma hakkı verme yönünde bir eğilime girmiştir. Bunun dışında, Komisyon üyelerinin orada önerge vermesine izin vermemiştir. 82'nci madde buna izin veriyor. 82'nci maddenin buna izin vermediği kanaatinde değilim. 82'nci madde şunu der: “Önerge sahipleri komisyon toplantılarına katıldıkları takdirde beş dakikayı geçmemek üzere konuşabilirler.” Bütün önerge sahipleri konuşabilir. Komisyon Başkanının bu konuda konuşmaları sınırlandırma yetkisi bulunmamaktadır. Maddenin birinci fıkrasında da: “Bir kanunun bir maddesi hakkında birçok önerge verilmiş ve madde değişiklik önergeleriyle birlikte komisyona geri alınmışsa, komisyon önergeleri görüştüktan sonra eski metni kabul edebilir veya yeni bir metin hazırlayabilir.” Bakın, “eski metni kabul edebilir” bu kısmında sorun yok. “Veya yeni metin kabul edebilir.” Yeni metni nasıl kabul edecektir? Diyelim ki bu maddelerin çıkarılması dışında yeni bir metin benimsiyor Komisyon, herhâlde Komisyonun oyuna sunulacak olan bir metin olacaktır, bir önerge olacaktır. Yani Komisyon üyeleri Komisyonun yeni bir metin hazırlayabilmesi için önerge verme hakkına sahiptir. 82'nci madde bu şekilde yorumlanmalıdır. Aksi takdirde milletvekilinin önerge verme, yasa yapma yönündeki öneri yapma hakkı elinden alınmış olur. Komisyon Başkanı tek taraflı bir iradeyle İç Tüzük'ü çiğnemiştir. Bu nedenle bu raporun görüşülmesi mümkün değildir Sayın Başkan.

Teşekkür ederim.

OKTAY VURAL (İzmir)- Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Vural.

OKTAY VURAL (İzmir) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, Komisyon, bir kere, daha önce hazırladığı rapora sahip çıkamamıştır. Dolayısıyla bu yönüyle, Komisyonun kabul etmiş olduğu bir rapor varken bu rapora sahip çıkmaması, doğrusu Komisyon Başkanının bu iradesini ortaya koymaması son derece yanlıştır. Biliyorsunuz, burada, bir komisyon raporuna ilişkin bir hususla ilgili bir değişikliğe katılmak için salt çoğunluğu gerekmektedir. Dolayısıyla bu yönüyle bakıldığında bununla ilgili bir değişiklik ile ilgili Komisyonun muhakkak bunu araması gerekiyordu.

Diğer taraftan “Komisyon önergeleri görüşür.” diyor. Komisyonun görüşmesi demek ne demektir? Komisyon üyelerinin bu önergeler üzerinde konuşma yapması demektir, değil mi? Konuşma hakkı verildi mi?

MEHMET ERDOĞAN (Muğla) – 1 kişiye.

OKTAY VURAL (İzmir) – 1 kişiye. Bunu nasıl kısıtlıyorsunuz?

MEHMET ERDOĞAN (Muğla) – Beş dakikayla kısıtlı.

OKTAY VURAL (İzmir) – Beş dakikayla nasıl kısıtlıyorsunuz? Hangi hakla kısıtlıyorsunuz? “Komisyon görüşür.” diyor. Önerge sahiplerinin yaptığı görüşmenin dışında Komisyonun görüşmesine imkân sağlamış değilsiniz. Bu yönüyle bakıldığında, 67'nci maddeden sonra çektiğimize göre, 67'nci madde üçüncü bölümdür ve üçüncü bölümle ilgili tüm önergelerin bölümün başında verilmiş olması gerekir. Oysa Adalet ve Kalkınma Partisinin üçüncü bölümle ilgili, en azından üçüncü bölümle ilgili değişiklik önergesi ve talebi bize dağıtılmış değildir, yok ortada böyle bir şey. E, olmayan bir önerge olduğuna göre siz Komisyonda, 67'den sonra hiç olmazsa dördüncü bölüme kadar olanı hangi önergeyle değiştirdiniz? Genel Kuruldan çıkan bir önerge olmadığına göre, olmayan bir önergeyle nasıl bunu madde metninden çıkartıyorsunuz? Ve bu yönüyle bakıldığında bu hülle...

Açıkçası vatandaşa eziyet sizin için öncelik, vatandaşa hizmet sizin önceliğiniz değil.

Bizim, bu ekseninde, Komisyonun bu şekilde çalışmış olması, her şeyden önce bu Komisyon raporunun lafzına ve ruhuna aykırı.

Bir de, Sayın Başkan, biliyorsunuz kırk sekiz saat geçmeden bu görüşülemez, kırk sekiz saat geçmeden. Bu durumda bununla ilgili sürenin, ne zaman bunun dağıtıldığı ve kırk sekiz saat geçip geçmediği hususunun Başkanlık tarafından Genel Kurula belirtilmesi lazım. Eğer kırk sekiz saat geçmeden bu rapor görüşülemiyorsa o zaman bu raporun ayrı olarak görüşülmesi gerekiyor. Bu bir ayrı rapordur. Şu anda Komisyon apayrı bir rapor getirmiştir, birinci raporun dışında yeni bir rapor tevdi etmiştir. Bu durumda Komisyonun tevdi ettiği bu raporun ve -neyse- ilgili maddelerin görüşülmesine devam edilmesi gerekiyor.

O bakımdan, sizin burada “Bunlar çıkartılmıştır. Dolayısıyla görüşülemez.” şeklindeki bir yaklaşımınız kabul edilemez. Bu raporun görüşülmesi gerekiyor. Kırk sekiz saatten önce gündeme alınamayacağına göre bu durumda bu raporun gündeme alınıp görüşülebilmesi için de bir iradenin olması gerekir, bir Genel Kurul iradesi olması gerekir. Genel Kurul 684’ü görüşmek üzere karar almıştır. Bu durumda Komisyon Genel Kurulun görüşmek istediği 684’ün dışında yeni bir metin sunduğuna göre bu yeni metnin Danışma Kurulu aracılığıyla görüşülmesini temin etmek üzere gündemin ilgili yerine getirilmesi gerekiyor. Bu getirilmeden görüşülmez. Nasıl kırk sekiz saati beklediyseniz kırk sekiz saat geçtikten sonra da gündemin ilgili yerini alabilmesi için Genel Kurul iradesi var çünkü neden? Bu Genel Kurul iradesine sunulmuş bir rapordur. Genel Kurul iradesine sunulmuş bir raporu tekrar Genel Kurulun görüşmesini temin edebilmek için Genel Kurulun bu raporu görüşme iradesinin ortaya çıkması lazım. Böyle bir Danışma Kurulu kararı yok. Adalet ve Kalkınma Partisi kırk sekiz saat geçmeden bunun gündeme alınması için bir öneri yapacağını söyledi ama uygulamayla bu zaten kırk sekiz saati geçeceği için “Getirmeyelim.” dediler.

O bakımdan, bu raporla ilgili Genel Kurulun bunu görüşmeyle ilgili iradesi olmadığına göre bu raporu şu anda görüşmemiz mümkün değildir. Görüşmeye müsait bir irade söz konusu değildir. Çünkü Türkiye Büyük Millet Meclisi 684’le, ilgili kanunlarla ilgili temel kanun olma iradesini ortaya koymuş ve maddeleri de belirtmiştir: “Ben bu maddeleri görüşeceğim.” E “Bu maddeleri görüşeceğim.” deyip maddeleri çıkardıktan sonra bu yeni raporun yeni bir Genel Kurul kararı olmadan gündeme alınıp görüşülmesi mümkün değildir.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Buyurun Sayın Kaplan.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, bu usulsüzlüklerle ilgili olarak Meclis Başkanlığına bir dilekçe verdim, üstelik ağır bir iddiayla verdim; “usulsüzlük” değil, bir de “sahtecilik” dedim.

Şimdi, bu durumda benim verdiğim metin önümde ve sizin imzanızla bana gönderdiğiniz yazıda diyorsunuz ki Sayın Başkan: “Hükümetin 68-130’uncu maddelerin geri çekilmesine ilişkin önergesi okundu, ondan önce 23.05’te AK PARTİ önergeleri vardı, MHP’nin de 23.36 ile 23.39 arasında verilmiş önergeleri vardı.”

Sayın Başkan, ben bununla yetinmedim, Halkların Demokratik Partisi Grubu adına 9 Şubat'ta vermiş olduğum 132 tane önergem vardı, ayrıca parti grubumun 132 tane önergesi vardı ve bu önergeler verildiği zaman hepsi önceden verilmiş ve açıkça Anayasa'ya, İç Tüzük'e aykırı olan bütün maddelerin çıkarılması yönündeydi. AK PARTİ'nin verdiği 30 Ocak tarihli önergeleri var, 132 tane. AK PARTİ'nin bu önergelerinin hiçbirinde maddelerin çıkarılması yoktu ve bu maddelerin çıkarılmasının olmadığı önergeler Genel Kurula da dağıtılmamıştır.

Sonra, Hükûmet bu maddelerin İç Tüzük 88'e göre çekilmesini istedikten sonra, Sayın Akşener, Meclis Başkan Vekili yönetiyordu ve o günün bütün kayıtlarını çıkardık Sayın Başkan, çıkardığımız kayıtları da sizlere verdik. Sayın Başkan, size bir saat on dakikalık, o önergelerin veriliş esnasındaki Başkanlık Divanının bütün görüntülerini verdim. Dikkat edin Sayın Başkan, 684'le ilgili görüşmelerin başlangıcından Hükûmetin geri çekme önergesine ve kapanışına kadar bir saat on beş dakika boyunca Genel Kurul konuşmalarını verdim.

(Şırnak Milletvekili Hasip Kaplan'ın dizüstü bilgisayardan Genel Kurul görüntülerini izletmesi)

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Şimdi, bu, bizim itirazlarımız en sonunda, bizim itirazlarımız Sayın Başkan. Bu görüntüleri size verdim, bu görüntüler Meclis Genel Kurulunda.

Şimdi, burada özellikle de belirttik, şunu belirttik Sayın Başkan: Bizim önergelerin dışında Meclis Genel Kuruluna ne AK PARTİ'nin ne MHP'nin ne de CHP'nin o esnada Başkanlık Divanına gelip hiçbir önerge vermediğini, bu önergelerin işleme konmadığını, bu önergelerin dağıtılmadığını, tutanaklarda da bunun yer almadığını söyledik.

Şimdi, işleme alınmamış, dağıtılmamış, tutanaklara geçmemiş, önergeler sonradan Meclis Başkanlık yazısıyla, bir tutanakla Komisyona gönderiliyor. Arkadaşlarımız açıkladılar, Sayın Hamzaçebi açıkladı.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Yalnız biz verdik yani, yanlış... Dil sürçmesi var orada, anlayamadım.

OKTAY VURAL (İzmir) – Biz de verdik.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Sayın Hamzaçebi, çıkarılma yönündeki önergeleri konuşuyorum ben. Çıkarılma yönünde bir tek bizim önergemiz var, Halkların Demokratik Partisinin.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Ha, pardon.

OKTAY VURAL (İzmir) – Bizim de var.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – MHP'nin ise saat 23.33 yani önerge verilip Hükûmet önergesiyle çekilme kararı okunduktan sonra, 88'den sonra. Bu da dağıtılmamış, bizlere dağıtılmadı.

Şimdi, hem AK PARTİ'nin hem MHP'nin son önergeleri maddelerin metinden çıkarılması yönünde; bizimkiyse Anayasa'ya aykırılık nedeniyle çıkarılması yönünde.

Şimdi, bu, işleme alınmamış önergeleri Komisyon İç Tüzük'e aykırı olarak işleme aldı. Hükûmetin başkaca bir önergesi olmadı Komisyon'da. Olmadığı hâlde, size Meclis canlı tutanaklarının yayını vermemize rağmen AK PARTİ'nin 23:05'te... Yani önergenin okunduğu saat 23:17. 23:17 ile 23:05 arasında tam on iki dakika var. On iki dakikada, bu arada çok rahatlıkla bu önergelerin hem çoğaltılması hem dağıtılması mümkündü. Bu iş hem yapılmamış ve korsanvari bir şekilde, usule aykırı bir sahtelik gerçekleştirilmiştir.

Aynı şekilde, tutanakta 23:17’de Hükûmetin önergesi işlem gördükten sonra, MHP’nin 23:33’te, 23:36’da, 23:39’da verdiği önergeler var, yani önerge okunduktan sonra verilen önergeler. Bu da işleme konmamış. Şimdi, bu iki önerge konmadığı hâlde, Komisyonunda bu önergeler usulüne uygun verilmiş gibi işlem görmüştür ve bizim önergelerimiz, Anayasa’ya aykırılık, zamanında verilen önergelerimiz maalesef reddedilmiş, üstelik -arkadaşlarımızın da açıkladığı gibi- 68 ve 130’uncu maddeler Hükûmette görüşülmek üzere geri çekilmiştir, maddeleri çıkarmak üzere değil Sayın Başkan. Bu birinci yanı.

İkinci yanı: Bu önergeler görüşülemezdi çünkü AK PARTİ’li İçişleri Komisyonu üyelerinin yeni bir önerge verme hakkı yok, İç Tüzük 88’e göre o an Mecliste bulunan önergeler üzerinden görüşme yapılır. Bu konuda tereddüt yok, çok net. Ne deniyor? “Tasarı veya teklifin belli bir veya birkaç maddesi geri istenmişse, o madde veya maddeler hakkındaki önergeler esas komisyona verilir.”

Şimdi, verilmemiş önergelere verilmiş gibi işlem yapılıyorsa, bu Meclisin çatısı altında sahtecilik yapılıyorsa bu, siyaseten, ahlaken ve hukuken hem suçtur hem etik değildir hem yanıltıcıdır, hem Komisyonu hem Parlamentoyu yanıltan bir durum var. Bu çok ağır bir durumdur, bu ağır durumu görmezlikten gelmek ve AK PARTİ’li üyelerin oylarıyla Komisyonunda bu önergeleri kabul ettirmek tamamen İç Tüzük’e aykırı bir hukuksuzluk.

Sadece bu önergeler üzerinde değil, yine, İç Tüzük’ün amir hükümleri uyarınca Komisyon çalışması olmamıştır. Komisyonunda zaman zaman bunun sert tartışmaları oldu, Komisyona gelen milletvekillerine söz verilmedi Sayın Başkan, söz verilmedi, “Komisyon üyesi değilsin, önerge sahibi değilsin.” denildi. Biz bu önergelerin geçersizliğini ileri sürdük ama bu önergelerin geçersizliği konusunda da Komisyon İç Tüzük’e aykırı olarak bir karar verdi.

Sonra, gerçekten onca tartışmanın üstünde, şu gördüğümüz 684 sıra sayılı Tasarı, şu da ek. Şimdi, bu eke baktığımız zaman bir sayfalık bir Komisyon raporu var. Hiçbir şeyin görüşüldüğü belli değil, bu önergelerin nasıl görüşüldüğü, kimin konuştuğu, neyi konuştuğu, ne yapıldığı, hangi amaca hizmet ettiği belli değil. Bunu ha PTT kanalıyla göndermiş Genel Kurula Komisyon, bunu ha birisinin eline teslim etmiş, göndermiş Genel Kurula, bir farkı yok.

Genel Kurula İç Tüzük’ün 19’uncu maddesine göre Danışma Kuruluyla yasalar iner Sayın Başkan. Danışma Kurulu kararı olmadan yasalara göre bu ya dört parti grubunun ortak kararıyla iner ya da bir parti grubu İç Tüzük 19’a göre Danışma Kurulu önerisi olarak getirir. Bunun da görüşme günü belirlenir, bunun da görüşmeleri yapılır, kabul edilir veya edilmez. Yani ortada bir Genel Kurul kararı yok.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyorum.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Şimdi, hem etik değil hem hukuki değil hem İç Tüzük’e aykırı...

MUHYETTİN AKSAK (Erzurum) – Başkanım, aynı şeyleri söyleyip duruyor, yeter artık ya!

BAŞKAN – Lütfen sayın milletvekilleri...

HASİP KAPLAN (Şırnak) – ...hem de İç Tüzük 19’a göre Genel Kurul kararı yok.

İDRİS BALUKEN (Bingöl) – Ne aynı şeyi söylüyor, ne yeteri, dinle, dinlemiyorsanız gidin.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyorum Sayın Kaplan.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Dinleyeceksiniz; bu paket faşizm paketidir, faşizme karşı direnmek insanlık onurudur!

İDRİS BALUKEN (Bingöl) – Bu itirazlarla ilgili...

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Sıkılan çıksın! Faşizme karşı direnmek en önemli, onurlu insanlık görevidir!

İDRİS BALUKEN (Bingöl) – Dinlemiyorsan kalk git oradan ya!

S. NEVZAT KORKMAZ (Isparta) – Beş defa dinledin de ne anladın! Yazık be! “Aynı şeyleri söyledin...” Ne anladın? Bakıyorsun sadece.

BAŞKAN – Lütfen sayın milletvekilleri...

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Sayın Başkan, buna Genel Kurul kararı yok. Böyle bir kâğıt parçası gibi gönderilmiş, buna ek olmaz, ek olmaz buna, görüşülemez bu, bu kadar açık.

BAŞKAN – Evet, Sayın Kaplan, teşekkür ediyorum.

Sayın Aydın, buyurun.

AHMET AYDIN (Adıyaman) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Şu anda görüşülmekte olan tasarıda tamamen İç Tüzük’e uygun olarak işlemler yapılmıştır. Öncelikle...

ALİ HAYDAR ÖNER (Isparta) – Allah Allah, bir defa geldin mi? İç Tüzük’e uygun mudur gördün mü? Allah Allah, uğramadın bir defa bile.

AHMET AYDIN (Adıyaman) – İzah edeceğim arkadaşlar, biz dinledik.

Öncelikle şunu ifade edeyim ki İç Tüzük’ün 88’inci maddesine göre usule uygun olarak Hükûmet tarafından bir kısım maddeler Komisyona çekilmiştir ve Komisyona çekilmeden önce bütün siyasi parti grupları tarafından verilen önergelerle birlikte bunlar Komisyona çekilmiştir. Dolayısıyla, Genel Kurulda verilen önergeler maddelerle birlikte Komisyona çekilmek zorunda. Ve önergeler, süresinde Meclis Başkanlık Divanına Genel Kurul aşamasında verilmiştir; üzerinde kayıt tarihleri açıktır, nettir, şeffaftır. Komisyonunda yeni verilen herhangi bir önerge yoktur. Dolayısıyla, bu kaydı ihtirazlarını da haksız bulduğumu ifade etmek istiyorum çünkü Meclis kayıtları çok açıktır.

İkincisi: Kırk sekiz saatle ilgili herhangi bir problem yoktur. Zira, İç Tüzük’ün 52’nci maddesi “Genel Kurula sevk edilen bir komisyon raporu veya herhangi bir metin, aksine karar alınmadıkça dağıtım tarihinden itibaren kırksekiz saat geçmeden görüşülemez.” diyor; doğrudur. Peki, Komisyon raporu ne zaman dağıtılıp yayınlanmış? Komisyon raporu 24/3/2015 Salı günü saat 20.53’te dağıtılmış ve aynı günkü gelen kâğıtlarda da Komisyon raporu yayınlanmıştır. Dolayısıyla, kırk sekiz saatle ilgili en ufak bir tereddüt yok, 52’nci madde de usule uygun olarak işletilmiş ve kırk sekiz saati de aşmış durumdayız.

Yine bir başka husus, önerge üzerinde önerge sahipleri adına bir kişinin konuşacağı 87’nci maddede açıktır.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Okuyun, biz de öğrenelim.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Nerede yazıyor? Nerede önergede bir kişi konuşabilir?

AHMET AYDIN (Adıyaman) – Çok açık bir şekilde önerge sahibi tarafından beş dakika...

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – “Sahipleri” diyor.

AHMET AYDIN (Adıyaman) – “Sahibi” diyor.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Sahipleri, sahipleri...

AHMET AYDIN (Adıyaman) – “Sahibi” diyor, açın, bakın arkadaşlar.

ALİ SERİNDAĞ (Gaziantep) – 82... 82...

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – 88'i oku.

AHMET AYDIN (Adıyaman) – 87'nci madde değişiklik önermelerini çok açık bir şekilde ifade etmiş ve burada da "...önerge, sahibi tarafından beş dakikayı geçmemek üzere açıklanabilir." diyor. Dolayısıyla, önerge sahiplerinden bir tanesi beş dakikayı geçmemek üzere komisyonda konuşabilir. Kaldı ki komisyon gündemine hâkimdir, komisyon konuşma sürelerini, başka türlü bir şekilde sayıları da yeri geldiğinde sınırlayabilir. Yine aynı şekilde, ama burada tamamen İç Tüzük uygulanmış, 87'nci maddeye göre her önergede bir kişi beş dakikayı geçmemek üzere konuşturulmuştur.

Bir başka husus, Komisyonunda geri çekilen önergeler üzerinde İç Tüzük 82'nci maddenin birinci ve ikinci fıkraları uygulanmıştır. Bu 82'nci maddesi İç Tüzük'ün "Bir kanunun bir maddesi hakkında birçok önerge verilmiş ve madde değişiklik önermeleriyle birlikte komisyona geri alınmışsa, komisyon önermeleri görüştüktan sonra eski metni kabul edebilir veya yeni bir metin hazırlayabilir." diyor. İkinci fıkrası: "Önerge sahipleri komisyon toplantılarına katıldıkları takdirde beş dakikayı geçmemek üzere konuşabilirler."

ALİ SERİNDAĞ (Gaziantep) – Bir yorumlar mısınız, bunu yorumlar mısınız?

AHMET AYDIN (Adıyaman) – Şimdi, değerli arkadaşlar, yine, aynı şekilde, Komisyonunda bu konu usul tartışması olarak gündeme gelmiş, Komisyonun mütemmim cüzü hâlinde olan 1'inci Ek'teki bu raporuna da baktığımızda çok açık bir şekilde bu ifade edilmiştir. Komisyonumuz, usul tartışmaları sonucunda yaptığı oylamayla geri çekilen maddelerin görüşülmesinde yöntem olarak İç Tüzük'ün 82'nci maddesi hükmü kapsamında, geri çekilen maddeler üzerinde sadece Genel Kurulda verilmiş olan önergelerin görüşülmesi ve bu görüşmeler kapsamında işleme alınan önergelerin sahiplerine beşer dakika söz verilmesi, sonrasında ilgili önergelerin oylanması şeklinde bir yöntem belirlemiştir. Dolayısıyla, bütün bu usul tartışmaları da Komisyonun gündemine gelmiş, bu usul tartışmalarını Komisyon orada yapmış olduğu oylamayla neticeye bağlamış ve yöntemi de belirlemiştir.

Yine, Komisyonumuzda yapılan görüşmeler neticesinde, geri verilen maddelerin metinden çıkarılmasına ilişkin olarak her madde üzerinde verilmiş olan aynı mahiyetteki önergelerin kabulüyle "684 sıra sayılı Kanun Tasarısı'nın 68 -dâhil- ila 130'uncu -dâhil- maddeleri metinden çıkarılmıştır." diye Komisyon bunu rapora bağlamıştır. Dolayısıyla, şu anda her grubun vermiş olduğu önergeler, madde metninden çıkarılma önermeleri, her 3 siyasi parti grubu adına verilen aynı mahiyetteki bu değişiklik önermeleri kabul edilerek bu maddeler metinden çıkarılmıştır.

Şu hâlde, bütün bu maddeler metinden çıkarıldığına göre, burada bizim müzakere edeceğimiz ortada herhangi yeni bir metin, madde kalmamıştır. Dolayısıyla, tamamen İç Tüzük'e, Anayasa'ya uygun olarak tasarıya kaldığı yerden devam edilmesi gerekir diyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Bir saniye, Sayın Hamzaçebi sisteme girmiş.

Buyurun Sayın Hamzaçebi.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Sayın Başkan, Sayın Ahmet Aydın'ın İç Tüzük'e dayanarak vermiş olduğu bilgiler yanlıştır. Kendi ağızyla da bu yanlışı ifade etmek zorunda kaldı en sonunda.

Şimdi, Sayın Aydın diyor ki: “İç Tüzük’ün 87’nci maddesine göre değişiklik önermeleri üzerinde önerge sahibi konuşur çünkü 87’nci maddenin ilgili fıkrası önerge üzerinde Genel Kurulda önerge sahibinin konuşacağını söyler, önerge sahiplerinden söz etmez.” Bu, genel kural ama Genel Kurulda görüşülmekteyken komisyona geri çekilen bir tasarının, teklifin veya belirli maddelerinin nasıl görüşüleceği, buna ilişkin önergelerin nasıl görüşüleceği 82’nci maddede ayrıca düzenlenmiş durumda. O maddenin ikinci fıkrası aynen şu şekilde: “Önerge sahipleri komisyon toplantılarına katıldıkları takdirde beş dakikayı geçmemek üzere konuşabilirler.”

87’nci madde önerge sahibinden söz ederken 82’nci madde önerge sahiplerinden söz ediyor. Birisi, 87’nci madde, Genel Kuruldaki önergenin konuşma usulünü düzenliyor, diğeri yani önerge sahiplerinden söz eden 82’nci madde ise komisyondaki önergenin görüşülme usulünü düzenliyor.

Hepimiz biliyoruz ki ve İç Tüzük öyle düzenlemiştir ki komisyondaki görüşmeler Genel Kurul görüşmelerine göre çok daha uzun zaman alır, bir konu etraflı bir şekilde komisyonda tartışılır. Dolayısıyla, İç Tüzük’ü koyan irade, önerge sahiplerinin, o önergeye imza atan herkesin komisyonda görüş ifade etmesini benimsemiştir çünkü problemleri bir durum var. Genel Kuruldan bir madde veya maddeler komisyona geri çekildiğine göre, bunun komisyonda etraflı bir şekilde görüşülme ihtiyacı var ki İç Tüzük “Önerge sahiplerinin konuşma hakkı var.” demiştir. Aydın’ın açıklaması, İç Tüzük’ü tarif etmiştir yani İç Tüzük’ü yanıltıcı bir şekilde Genel Kurula bildirme, tanıtmaya amaçlıdır.

Bu rapor görüşülemez Sayın Başkan.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Vural...

OKTAY VURAL (İzmir) – Efendim, çok teşekkür ederim; Sayın Ahmet Aydın bizim tezimizi güçlendirdi, doğrusu, kendisine teşekkür ederim çünkü “Bu rapor kırk sekiz saat geçmeden görüşülemez.” dedi. Kırk sekiz saat geçti. Dolayısıyla, bunun bir yeni rapor olduğu, kırk sekiz saat geçtikten sonra gündemde ancak sıraya alınabileceği, bunun ön sıraya getirilmesi için de Genel Kurul iradesinin olması gerektiğini bu şekilde itiraf etmiş oldu.

AHMET AYDIN (Adıyaman) – “Bu raporun mütemmim cüzü.” dedim.

OKTAY VURAL (İzmir) – Bu, yeni bir Komisyon raporu, yeni bir irade olduğuna göre, Komisyonun bu raporunu Genel Kurulun görüşmesiyle ilgili bir irade oluşmadığına göre bunun görüşülmeyeceğini de bu şekilde ifade etmiş oldu, doğrusu kendisine teşekkür ediyorum.

ENGİN ALTAY (Sinop) – Grup önerisiyle getirmeleri lazım, başka türlü olmaz bu.

AHMET AYDIN (Adıyaman) – Sayın Başkanım... Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Sayın Kaplan...

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Sayın Başkan, burada hakikaten Sayın Aydın’a ben de teşekkür etmek istiyorum çünkü İç Tüzük 19’uncu maddeye göre Danışma Kuruluyla gelmeyen bir rapordan bahsetti, yeni verilen bir rapordan bahsetti. Doğru, bu görüşülmemiştir, Genel Kurul kararı yoktur, bunun için zaten bu görüşme açılmaz ama önergelerle ilgili olarak yanıldığı bir nokta vardır ki AK PARTİ ile MHP’nin önermeleri, Hükûmetin tezkeresinden, tasarıdan geri çekilme önergesinden sonra verildiği ve işleme konmadığı için geçerli önergeler değil Sayın Başkan. Bunu siz ısrarla...

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – Önergenin üzerinde saati yazıyor Hasip Bey ya, saatini göre göre hâlâ ısrar ediyorsunuz.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Siz saat maatten bahsediyorsunuz, ben size ısrarla canlı yayını gösteriyorum, 23.17 tezkerenin okunma dakikası. 23.17 Sayın Başkan, 23.17.

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – Önerenin üstünde saati yazıyor, onu hâlâ kabul edemiyorsun.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Burada canlı kaydı var, bir saat on beş dakika. Meclis Başkanlığında var bu kayıt Sayın Başkan. Siz kendi kayıtlarınıza itibar etmiyor musunuz? Şimdi, burada çok açık, bu önergeler işleme konmadı. Bu önergeler, Hükûmetin tasarıdan çekilme önergesi okunduktan sonra olduğu için, usule uygun işlem görmediği için İç Tüzük 87'ye göre geçerli önergeler değil, Komisyon da bu önergelere dayalı olarak maddelerin çekilme işlemi yapılmıştır, bunlar da butlanla maluldür, geçersizdir. Bu iki noktadan dolayı şu an 684 sıra sayılı Tasarı'nın görüşülmesi mümkün değil, bu iki aksaklığın giderilmesi lazım.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

ENGİN ALTAY (Sinop) – Grup önerisi getirmeleri lazım.

BAŞKAN – Sayın Aydın...

AHMET AYDIN (Adıyaman) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Öncelikle şunu ifade edeyim ki Meclisimizde önergelerin görüşülme usulü gerek İç Tüzük'ümüzde gerekse de bugüne kadarki Meclis teamüllerinde çok açık ve nettir. Bir önergeye 50 tane milletvekili de imza atabilir. 50 arkadaşın imza atmış olduğu bir önergede ancak önerge sahipleri adına bir kişi konuşturulur, çok açık ve nettir, hiç kimse kusura bakmasın. Kaldı ki bu önergelerle birlikte geri çekilen maddelere ilişkin olarak önerge sahiplerine zaten Komisyon tarafından bilgi verilmiş, onlar Komisyona davet edilmiş ve bu manada da önerge sahibi orada her önergede bir arkadaş beş dakikayı geçmemek üzere konuşturulmuş. Olağan akış bu, Meclisin teamülleri bu. Onun da ötesinde, İç Tüzük bunu çok açık bir şekilde, değişiklik önergelerini 87'nci maddesinde belirlemiştir.

İkincisi, ben az önceki konuşmamda da dedim, “Bu ayrı bir rapor değil.” dedim. Bu, mevcut komisyon raporunun mütemmim cüzüdü, bu bir ek rapordur. Adı üstünde zaten, onun tamamlayıcısı konumunda, yeni bir rapor değil.

OKTAY VURAL (İzmir) – O zaman kırk sekiz saat niye bekliyorsunuz?

AHMET AYDIN (Adıyaman) – Velez ki öyle olsa dahi kırk sekiz saat geçmiş.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Niye kırk sekiz saat bekliyorsunuz?

AHMET AYDIN (Adıyaman) – Kırk sekiz saatle ilgili zaten bir tereddüt yok.

OKTAY VURAL (İzmir) – Kırk sekiz saat gündeme almak içindir.

AHMET AYDIN (Adıyaman) – Zaten herhangi bir tereddüt yok kırk sekiz saatle ilgili, olsa da olmasa da.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Hepsinin raporu aynı rapor, fark etmiyor.

AHMET AYDIN (Adıyaman) – Benim ifade etmek istediğim budur. Dolayısıyla, ilgili tasarı da kaldığı yerden, 684 sıra sayılı Kanun Tasarısı'nın kaldığı yerden görüşmelerine devam edilmesi lazım. Buna mâni hiçbir durum yoktur.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Evet, Sayın Komisyon Başkanı, 684'e 1'inci Ek Komisyon Raporu'yla ilgili olarak öne sürülen iddialarla ilgili açıklamalarınızı alabilir miyiz?

Buyurun, sizi dinliyoruz.

İÇİŞLERİ KOMİSYONU BAŞKANI MEHMET ERSOY (Sinop) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; hepimizin bildiği gibi, o akşam verilen Hükûmet önergesi üzerine, 88’inci maddeye göre, Sayın Meclis Başkanı 68 dâhil, 130’uncu maddeye kadar dâhil olan maddelerin önergeleriyle birlikte Komisyonumuza iade edildiğini ilan etmiştir. Daha sonra, cuma günü bir dizi pusulasına bağlı olarak, hangi maddede hangi siyasi partinin, hangi grubun, hangi önergelerinin olduğu bir dizi pusulasına bağlanarak adet olarak ayrıştırılmış bir şekilde Komisyonumuza teslim edilmiştir. Şimdi, bu bağlamda, Komisyonumuzun, verilen önergelerin usulüne uygun olarak verilip verilmediği, kayda alınıp alınmadığı, işleme alınıp alınmadığıyla ilgili bir araştırma yapacak hâli yoktur.

OKTAY VURAL (İzmir) – Demek üzerinde yok efendim.

İÇİŞLERİ KOMİSYONU BAŞKANI MEHMET ERSOY (Sinop) – Bir saniye...

OKTAY VURAL (İzmir) – Önerge geldiği zaman saat atılır, tarih atılır; demek yok, önergede olmadığını itiraf ediyor.

İÇİŞLERİ KOMİSYONU BAŞKANI MEHMET ERSOY (Sinop) – Sayın Vural, ben sizi sabırla dinledim, dikkatlice dinledim ve her birinin notlarını aldım. Komisyonuma da aynı itirazlar yapıldığı için, Komisyonun böyle bir görevinin olmadığını söylemeye çalışıyorum, üzerinde kayıt yok demiyorum. Hem Milliyetçi Hareket Partisinin hem Adalet ve Kalkınma Partisinin önergelerini hangi dakikada Başkanlığa teslim ettikleri -bütün önergelerin üzerine kaydı düşülmüş zaten- var.

OKTAY VURAL (İzmir) – Var olanı senin...

İÇİŞLERİ KOMİSYONU BAŞKANI MEHMET ERSOY (Sinop) – Bu önergeler Komisyonumuza geldikten sonra Komisyonumuz, doğal olarak, öncelik sırasına göre önce Anayasa’ya aykırılık önergesini, daha sonra veriliş sırasına göre metinden çıkarılma önergelerini görüşmeye almıştır. Anayasa’ya aykırılık önergeleri görüşülmüş ve bu önergeler reddedildikten sonra aynı mahiyetteki her üç siyasi partinin de -bazı, birkaç madde hariç, o ayrıntılara girmiyorum- maddelerin metinden çıkarılmasına ilişkin önergeleri görüşülmüş ve bu maddeler metinden çıkarılmıştır. Şimdi, burada itiraz edilen husus “Biz az konuştuk.” ise... Ben, İç Tüzük maddeleri açısından falan bir şey söylemiyorum, onlarla ilgili Sayın Ahmet Aydın’ın yaptığı açıklamalara katılıyorum ve aynı şeyleri ben de tekrar edebilirim ancak şunu merak ediyorum: Her üç siyasi parti de bu maddelerin metinden çıkarılmasına ilişkin önerge vermiş, gerekçenin okunması ya da bir konuşmacının konuşması Komisyonumuzu ikna etmiş ve bu üç siyasi partinin istekleri doğrultusunda bu maddeler metinden çıkarılmışsa, daha çok konuşmacıya söz verdiğimizde bu konuşmacılar Komisyonda neye ikna edeceklerdi? Maddenin metinden çıkarılmamasına mı ikna etmeye çalışacaklardı?

Bu itibarla, görüşmelerin özünde asla ve asla bir eksiklik olmamıştır. Kaldı ki, Meclis teamülleri gereğince eğer Komisyon ya da üyeler katılıyorsa ya da milletvekilleri, siyasi partiler bu konuda bir ittifak yapmışsa konuşma bile yapılmaz. 3 siyasi parti de birlikte metinden çıkarma önergeleri vermiş.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Aynı gerekçe değil Sayın Başkan.

S. NEVZAT KORKMAZ (Isparta) – Varsa, konuşma talebi varsa?

İÇİŞLERİ KOMİSYONU BAŞKANI MEHMET ERSOY (Sinop) – Efendim, her önerge sahibine...

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Efendim, tamamı çıkarılsın diye bir önerge yok.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Aynı gerekçe değil.

BÜLENT TURAN (İstanbul) – Sayın Başkan, niye bağırıyorsunuz?

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Bizimkini niye reddettiniz?

İÇİŞLERİ KOMİSYONU BAŞKANI MEHMET ERSOY (Sinop) – Efendim, hep beraber bağırırsınca çok da...

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Bizimkini niye reddettiniz Sayın Başkan?

İÇİŞLERİ KOMİSYONU BAŞKANI MEHMET ERSOY (Sinop) – Sayın Kaplan, hep beraber bağırırsınca daha iyi anlayamıyoruz.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Benim önergelerimi niye reddettiniz o zaman?

İÇİŞLERİ KOMİSYONU BAŞKANI MEHMET ERSOY (Sinop) – Lütfen dinleyiniz.

OKTAY VURAL (İzmir) – Size nesi... Dilediğinize konuşur.

BÜLENT TURAN (İstanbul) – Kaplan'ı anlayamıyoruz bağırmasından.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Ama öyle yanlış bilgi veriyorsunuz.

İÇİŞLERİ KOMİSYONU BAŞKANI MEHMET ERSOY (Sinop) – Hayır, yanlış bilgi vermiyorum.

OKTAY VURAL (İzmir) – Sen kendi komisyon raporuna sahip çıkmadın bir kere.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Yanlış bilgi veriyorsunuz.

İÇİŞLERİ KOMİSYONU BAŞKANI MEHMET ERSOY (Sinop) – Kaldı ki...

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Oylamada reddetmediniz mi önergemizi?

İÇİŞLERİ KOMİSYONU BAŞKANI MEHMET ERSOY (Sinop) – Efendim, ben, bağırmaya alışık değilim, karşılıklı bağırarak...

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Yalan söylemeye mi alışsın Başkan?

İÇİŞLERİ KOMİSYONU BAŞKANI MEHMET ERSOY (Sinop) – Hayır, estağfurullah, lütfen...

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Yalan söyleme!

İÇİŞLERİ KOMİSYONU BAŞKANI MEHMET ERSOY (Sinop) – Lütfen, saygısızlık etmeyin.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Benim önergelerimi reddetmediniz mi?

İÇİŞLERİ KOMİSYONU BAŞKANI MEHMET ERSOY (Sinop) – Ettik.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Peki, niye “Üç önerge kabul edildi.” diyorsunuz?

İÇİŞLERİ KOMİSYONU BAŞKANI MEHMET ERSOY (Sinop) – Efendim, sizin...

BÜLENT TURAN (İstanbul) – Sayın Başkan, müdahale eder misiniz?

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Benim önergeleri reddetmediniz mi?

BAŞKAN – Sayın Kaplan, lütfen...

OKTAY VURAL (İzmir) – Katıldığın önergeleri niye reddettin?

HASİP KAPLAN (Şırnak) – HDP'nin önergeleri reddedilmedi mi?

İÇİŞLERİ KOMİSYONU BAŞKANI MEHMET ERSOY (Sinop) – Sayın Kaplan...

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Allah Allah, HDP'nin önergeleri reddedilmedi mi?

İÇİŞLERİ KOMİSYONU BAŞKANI MEHMET ERSOY (Sinop) – Sayın Kaplan...

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – Yahu senin önergenden bahsetmiyor ki, seninki Anayasa’ya aykırılık önergesiydi.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Niye, doğru konuşsun.

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – Seninkinden bahsetmiyor, 3 partiden bahsediyor, 3 partininki çıkartılma yönünde.

İÇİŞLERİ KOMİSYONU BAŞKANI MEHMET ERSOY (Sinop) – Sayın Kaplan, işte birbirimizi dinleyemediğimiz için gereksiz yere bağırıyorsunuz.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Hayır ama yalan söylediğiniz için...

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – Seninki Anayasa’ya aykırılıktı zaten.

İÇİŞLERİ KOMİSYONU BAŞKANI MEHMET ERSOY (Sinop) – Üç önerge sizin önergeniz değil, lütfen...

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Yalan söylüyorsunuz.

İÇİŞLERİ KOMİSYONU BAŞKANI MEHMET ERSOY (Sinop) – Üç önerge sizin önergeniz değil ki; Milliyetçi Hareket Partisi, Cumhuriyet Halk Partisi, Adalet ve Kalkınma Partisinin önergeleri.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Onu reddettiniz, reddettiniz.

İÇİŞLERİ KOMİSYONU BAŞKANI MEHMET ERSOY (Sinop) – Sizininkileri reddettik tabii ki.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Sonra AK PARTİ ile MHP’ninkini kabul ettiniz.

İÇİŞLERİ KOMİSYONU BAŞKANI MEHMET ERSOY (Sinop) – Hayır.

OKTAY VURAL (İzmir) – HDP’yi konuşturdunuz, bizi konuşturmadınız.

BÜLENT TURAN (İstanbul) – Sayın Başkan, duyamıyoruz.

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – “3” diyor, “3 parti” diyor yahu, sen anlamıyorsun.

İÇİŞLERİ KOMİSYONU BAŞKANI MEHMET ERSOY (Sinop) – Yahu, sizinkini reddettik, Anayasa’ya aykırılıkları Komisyon reddetti. “Sırasıyla görüşüldü.” diyorum. Önce Anayasa’ya aykırılık, sonra metinden çıkarılma önergeleri.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Hayır, siz de “çıkarma” dediniz.

İÇİŞLERİ KOMİSYONU BAŞKANI MEHMET ERSOY (Sinop) – 3 partinin metinden çıkarma önergesi. 3 parti: Adalet ve Kalkınma Partisi, Cumhuriyet Halk Partisi, Milliyetçi Hareket Partisi, siz değilsiniz ki. 3 parti, bu 3 parti. Verdikleri önergeler metinden çıkarılınca da başka milletvekillerine söz verecek bir metin zaten ortada kalmadı. Neyi görüşecektik ki? 3 siyasi parti de o maddenin metinden çıkarılmasını önermiş, oylamışız, kabul edilmiş. Kabul edildi, metin kalmadı ortada.

S. NEVZAT KORKMAZ (Isparta) – Sayın Başkan, önce karar verip sonra mı konuşturuyorsunuz?

İÇİŞLERİ KOMİSYONU BAŞKANI MEHMET ERSOY (Sinop) – Haliyle, hiçbir milletvekiline söz verme şeyimiz kalmadı. Dolayısıyla, öncelik, önerge...

S. NEVZAT KORKMAZ (Isparta) – Sizin yaptığınız kifayeti müzakere midir ya! 10 tane vekil konuşur, sonra cevap verirsiniz.

İÇİŞLERİ KOMİSYONU BAŞKANI MEHMET ERSOY (Sinop) – Hayır, önergeleri görüşeceğiz, oylayacağız. Önergeleri görüştük, oyladık.

BAŞKAN – Sayın Korkmaz...

İÇİŞLERİ KOMİSYONU BAŞKANI MEHMET ERSOY (Sinop) – Oylayınca metin kalmadığına göre hangi madde üzerinde kime söz verecektik?

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

S. NEVZAT KORKMAZ (Isparta) – Bir kere, önergelerin yeterince görüşülmediği iddiası var zaten.

BAŞKAN - Sayın Hamzaçebi, yine kısa bir açıklama lütfen.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Sayın Başkan, şimdi, Sayın Komisyon Başkanı yanıltıcı bilgi veriyor sanki Cumhuriyet Halk Partisi bütün maddelerle ilgili çıkarma önergesi vermiş gibi.

İÇİŞLERİ KOMİSYONU BAŞKANI MEHMET ERSOY (Sinop) – Hayır...

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) - Raporunuzda var, yazmışsınız. Cumhuriyet Halk Partisinin 104, 107 ve 128’inci maddelerle ilgili değişiklik önergesi var.

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – “Birkaç maddede” dedi ya!

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) - Bu değişiklik önergelerini siz görüştünüz mü?

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Bu raporda yazmıyor hiçbirini.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) - Bakın, değişiklik önergesi var yani şöyle bir yoruma katılmıyorum: Efendim, zaten çıkarılma önergesi vermiştiniz, biz de çıkardık, konuşsanız ne olacaktı? Böyle bir şey olabilir mi?

Sayın Başkan, bu olmadı. Bu tam polis devleti yasa tasarısına uygun bir yaklaşım oldu.

S. NEVZAT KORKMAZ (Isparta) – Kifayeti müzakere vermiş yani.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) - Sayın Ahmet Aydın bir şey söyledi: “Bu ek rapor diğer raporun mütemmim cüzüdür yani ayrılmaz parçasıdır, esas olan diğer rapordur.” O zaman, şunu önereceğim: Esas olan diğer rapor ise bu maddelerin Komisyon tarafından çıkarılmasından sonra ortada yeni bir metin vardır, bu maddelerin çıkarılmış olduğu yeni bir metin vardır. Bu durumda, 82’nci maddenin (3)’üncü fıkrasına göre, bu yeni metinle ilgili olarak ancak Komisyon salt çoğunluğuyla bir oylama isteyip ve bu oylamada bu talep kabul edilirse önergeler reddedilmiş sayılacaktır; aksi takdirde, önerge sahiplerinin konuşma hakları vardır.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Vural, buyurun.

OKTAY VURAL (İzmir) - Sayın Başkan, tabii, bizim de 68, 69, 70, 71, 72’de değişiklik önergelerimiz var. Dinleseydiniz, belki fikrinizi değiştirdiniz. Niye birer kişiyi konuşturdun? Niye konuşturdun? Yani efendim “Çıkarılma önergesi vardı da kabul ettik.” Değişiklik önergesi de vardı. Niye konuşturmadın önerge sahiplerinin tamamını?

Sayın Başkan, açıkçası, meselenin özü budur. 52’nci madde: “Genel Kurula sevk edilen bir komisyon raporu veya herhangi bir metin...”, bu metin, “...aksine karar alınmadıkça dağıtım tarihinden itibaren kırk sekiz saat geçmeden görüşülemez...”, Ahmet Aydın Bey kabul ediyor, doğru, “...Bu süre geçmeden gündeme alınması, gündemdeki kanun tasarısı ve teklifleri ile komisyonlardan gelen diğer işlerden birine öncelik verilerek bu kısmın ilk sırasına geçirilmesi, Hükümet veya esas komisyon

tarafından gerekçeli olarak Genel Kuruldan istenebilir. Bu takdirde, Genel Kurul, işaret oyuyla karar verir.” Yok böyle bir karar. Açık şerh, açık bir hüküm, açık bir hüküm. Bunun, bu maddenin, bu metnin görüşülmesiyle ilgili, ön sıraya alınmasıyla ilgili bir Genel Kurul kararı yok. Olmadan neyi görüşüyoruz? İşin özü bu.

Yani şu anda bakmamız gereken husus budur, Sayın Akif Hamzaçebi’nin ifade ettiği, 82’nci maddeyle ilgili yapılması gereken husus, zannedirim bu konuda açıkçası bu raporun görüşülmesiyle ilgili Genel Kurul iradesi oluştuktan sonra konuşabileceğimiz bir konudur.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Kaplan, buyurun.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Gerçekten, şu Komisyon Raporu Komisyonunda yaşananları bile doğru dürüst kayda almamış. Demin, Sayın Komisyon Başkanı önergeleri konuşurken 3’ünün de çıkarma olduğunu ve kabul edildiğini söyledi. Bizimkiler Anayasa’ya aykırılık önergeleriymiş, İç Tüzük’e aykırıydı ve bu nedenle önce okutuldu ve her seferinde bizim önergeler reddedildikten sonra AK PARTİ’yle MHP’nin önergeleri çıkarmaydı, CHP’nin kısmen...

İÇİŞLERİ KOMİSYONU BAŞKANI MEHMET ERSOY (Sinop) – Hayır.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Hepsisi değil, hayır, kısmen.

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – Sadece 3 tanesi.

OKTAY VURAL (İzmir) – Bizim de 5 tane.

İDRİS BALUKEN (Bingöl) – Takip etmemişsiniz Başkan.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Sayın Başkan, takip etmediniz, bakın, size maddeleri saydılar.

İDRİS BALUKEN (Bingöl) – Şartlanmışsınız, takip etmemişsiniz.

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – Hem raporda var hem de Başkan söyledi onu Hasip Bey.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Şimdi, böyle bir durum söz konusu.

Şimdi, ben burada şunu iddia ediyorum: Sayın Başkan, burada AK PARTİ’yle MHP’nin önergeleri İç Tüzük 88’e göre çekildiği için yani çekilme Hükûmet tarafından yapıldığı için alınamaz.

OKTAY VURAL (İzmir) – Doğru aslında, doğru.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Şimdi, bakın, şurada çok net bir şey var.

(Şırnak Milletvekili Hasip Kaplan’ın dizüstü bilgisayardan Genel Kurul görüntülerini izletmesi)

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Bunu inkâr mı edeceğiz? İşte önerge, okunuşu ve saati, belli. Yani kâtabin okuduğu önerge. Allah’tan korkun ya, Allah’tan korkun! Bu kadar insanın, bu kadar kameranın önünde bu kadar sahte işlem yapılmaz, sahte önerge verilmez, böyle bir sahtecilik yapılmaz. (AK PARTİ sıralarından gürültüler) Allah’tan korkun ya, Allah’tan korkun ya!

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Kaplan.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Yeter ya, yeter ya; vallahi billahi nefret ettirdiniz bizi bu Meclise gelmekten, nefret ettirdiniz!

BAŞKAN – Sayın Kaplan, lütfen...

Açıklama yapacağım.

OKTAY VURAL (İzmir) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun.

OKTAY VURAL (İzmir) – Bu çekilme iradesi oluştuktan sonra tabii, biz bölümler itibarıyla önerge veriyoruz, bölüm başlangıcında. Fakat Komisyonunda bu konuda konuşma ve görüşme yapabilmek amacıyla çekilme iradesi okununca alelacele hazırlayabileceğimiz önerge sadece metinden çıkartılma önergesiydi ve o irade oluştuktan sonra bunları gönderdik. Evet, ben burada “Hazırlayın.” dedim arkadaşlarıma, Mehmet Erdoğan ve Nevzat Korkmaz Bey, bu irade açıklandıktan sonra neden yaptık bunu? Çünkü önergeleriyle birlikte Komisyona gideceği için siz daha bölümler başlayınca önergeleri aldığınız için biz değişiklik önergelerimizi vermemiştik ama Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu bu konuda Hükûmetin, üstelik tarafsız olması gereken bir Hükûmetin tarafı bir şekilde bu seçimleri bile etkileyebilecek bir yasa konusunda alelacele hiçbir gruba vermeden bizim önerge sunma hakkımızı ve Komisyonunda görüşme hakkımızı bile gasbedecek şekilde olduğu için okunduktan sonra alelacele elle yazdığım ve boşlukları doldurduğum şeyi verdim. Bunun için verdik. Böyle bir korsan olur mu?

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Bir saniye, Sayın Aydın girdi sisteme, sonra size vereyim.

OKTAY VURAL (İzmir) – Tarafsız Bakan çekecek, parti gruplarına söz... Siz tarafsız Bakansınız, nasıl bilgi vermezsiniz? Benim Komisyonunda görüşülecek önerge hakkımı gasbediyorsunuz. Bu oldubitti gecekondtu tarzı. O bakımdan, okunduktan sonra verdim, okunduktan sonra verdiğime okunmadan önce verilmiş gibi işlem yapılmış olması da bir garabetir.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – O da Komisyonun ve üyelerinin ayıbidır ayrıca.

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – Aynen Komisyonunda itiraz ettik AK PARTİ Grubu olarak.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Hepinizin ayıbidır.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyorum Sayın Vural.

Sayın Aydın, buyurun.

AHMET AYDIN (Adıyaman) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Değerli arkadaşlar, İç Tüzük’ümüzün 88’inci maddesi açık, metnin veya maddenin geri istenmesini çok açık bir şekilde düzenlemiş. “Esas komisyon veya Hükûmet -Hükûmet adına herhangi bir bakan, kim olursa olsun- tasarı veya teklifin tümünün, belli veya birkaç maddesinin, komisyona geri verilmesini, bir defaya mahsus olmak üzere isteyebilir.”

Usul tamamen İç Tüzük’e uygun olarak yapılmış. Daha sonra, Komisyon, İç Tüzük’e uygun ve Meclis teamüllerine uygun, gündemine de hâkim bir şekilde olayı incelemiş, tek tek maddeler metinden çıkartılmak suretiyle metinden düşürülmüştür. Dolayısıyla, geri çekilen maddelerin metinden çıkarılması hâlinde ortada yeni bir metin kalmamış, çünkü bütün maddeler metinden düşürülmüştür, çıkarılmıştır; uygulanacak, oylanacak 82/3’e göre, bahsettikleri gibi ortada yeni bir metin yoktur. Dolayısıyla, bu 82/3’ün uygulama alanı da kalmamıştır. Geçmiş teamüllere baktığımızda da buna dair en ufak bir uygulama yoktur. Dolayısıyla, hem Komisyonun uyguladığı hem şu an Meclis Başkanlık Divanının yürütmeye çalıştığı gibi, bundan sonraki süreçte ortada oylanacak bir metin de olmadığına göre, 684 sıra sayılı Tasarı’nın kalan maddeleri üzerinde görüşmelerin devam edilmesi lazım diyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyorum.

Sayın Hamzaçebi, buyurun.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Sayın Başkan, şimdi, bir şey yavaş yavaş ortaya çıktı.

Sayın Hasip Kaplan başlangıçta bir cümle kurmuştu, ben onun Cumhuriyet Halk Partisine yönelik kısmını bir dil sürçmesi olarak anlamıştım, öyle olmasını arzu ederim, ama ortaya şu çıktı: Demek ki Hükûmetin 68 ila 130’uncu maddeleri Komisyona geri çekme yönündeki iradesi Genel Kurulda ortaya çıktıktan sonra birtakım önergeler verilmiş, bu açık. Adalet ve Kalkınma Partisi Grubunun da bu şekilde önerge verdiği ortaya çıkıyor. Ancak, bizim, Cumhuriyet Halk Partisinin 132 maddeyle ilgili 132 önergesi de bu teklife ilişkin görüşmeler başlamadan önce Divana verilmiştir. Bunun geliş saatine, geliş tarihine bakın, bunu göreceksiniz. Böyle olduğu hâlde Adalet ve Kalkınma Partisi Grubunun önergelerini esas alarak Komisyonda çıkarma yönünde bir işlem tesis edilmesi, çok açık bir şekilde İç Tüzük’e aykırıdır. Burada işlem görececek olan önerge, Genel Kurulda verilmiş olan, geri çekme iradesinin ortaya çıkmasından önce Divana teslim edilmiş olan önergelerdir.

Ben ara verilip bu önergelerin ayıklanmasının tespit edilmesini ve ona göre yola devam etmemizi öneriyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

İÇİŞLERİ KOMİSYONU BAŞKANI MEHMET ERSOY (Sinop) – Sayın Başkanım, kısa bir açıklama yapabilir miyim?

BAŞKAN – Vereceğim.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Sayın Başkan...

BAŞKAN - Buyurun Sayın Kaplan, kısa lütfen.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Sayın Başkan, öncelikle şunu ifade edeyim: Ben konuşmalarımın hep başında Cumhuriyet Halk Partisinin sonradan önerge verdiğini söylemedim.

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – Aynen öyle.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – AK PARTİ ile MHP’nin sonradan verilip işleme konmayan önergelerden bahsettim, bir.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – “Bir tek biz verdik, diğerleri sonra verdi.” gibi bir şey söylediniz.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Yok, hayır. AK PARTİ’nin 23.05, MHP’nin de 23.36 olarak -önergelerin verildiği saati- söyledim.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Ben yanlış anlamışım.

AHMET AYDIN (Adıyaman) – Divanda bellidir o ya, kayıt tarihi vardır hepsinin.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – CHP’nin önergeleri ise hepsi çıkarma değil. İşin garip tarafı, bir tek, geçerli olan iki önerge vardır; CHP’nin -zamanında verilen- bir de HDP’nin verdiği önergeler var. Bu iki geçerli önergeler reddedilmiş; korsan bir şekilde, usule aykırı, İç Tüzük’e aykırı, saatinde verilmeyen, işlem görmeyen önergeler Komisyonda görüşülmüş, kabul edilmiş.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Böyle bir şey olabilir mi ya!

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Korsan bir şekilde geliyorlar ve 63 madde çıkarılmış, “Yeni bir şey yok, mütemmim cüzü.” diyor. Çuval boşalmış, çuval boşalmış. Sayın Başkan -684 çuvalı- muhalefet direnişi karşısında 67’nci maddede pes etmişlerdi, 63 maddeyi geri çekmenin yollarına düşmüşlerdi.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Kaplan.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Bu boş rapor, mütemmim cüzü değil, yeni bir rapordur. İç Tüzük 52’ye göre Genel Kurula Danışma Kuruluyla gelmesi lazım. Görüşmelere son verilmesi lazım şu anda.

BAŞKAN – Evet, son söz...

Sayın Vural, buyurun.

OKTAY VURAL (İzmir) – Sayın Başkan, biraz önce söylediğim konu aynı zamanda Komisyon raporunda da var.

Bakın, dikkat edin, 67’den sonra üçüncü bölümün bitimine kadar olan 68, 69, 70, 71, 72’nci maddelerle ilgili değişiklik önergemiz var. Bunu neden verdik? Bölüm görüşmelerinin başında veriyoruz ki gruplara dağıtılsın, dağıtım işlemi yapılsın diye; bunu da zaten Başkanlık bizden istiyor. Ondan sonraki bölümlerle ilgili hususlar... Burada Komisyona geri çekilme iradesinden sonra verdik, yetiştiremediğimiz için; vardı fakat alelacele olduğu için veremedik. Burada 68’den 72’ye kadar olan değişiklik önergeleri vermiş olmamız bizim, aslında, madde metninden çıkarılmayla ilgili irademiz olduğundan değil, Komisyonunda söz hakkı verilmeyeceğine ilişkin bir endişe; bu çerçevede, Genel Kuruldan Komisyona bu önergeleri alelacele göndermek amacıyla verdik.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyorum Sayın Vural.

Sayın Başkan, buyurun.

İÇİŞLERİ KOMİSYONU BAŞKANI MEHMET ERSOY (Sinop) – Sayın Başkanım, Sayın Hamzaçebi’nin işaret ettiği hususa bir açıklık getirmek istedim. Tekrar ediyorum: Komisyonumuzda önergeler, bir, Anayasa’ya aykırılık, arkasından madde metninden çıkarılma önergeleri sırasıyla görüşülmüştür. Bunlar da siyasi parti gruplarının verilmiş sırasına göre işleme alınmış ve hâliyle Cumhuriyet Halk Partisinin önergeleri esas alınarak işlem yürütülmüştür. Elbette, değişiklik önergesi varsa o geriye kalmıştır ama metinden çıkarılma önergelerinin tamamında Cumhuriyet Halk Partisinin önergeleri esas alınarak işlem yapılmıştır.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Yani, birleştirme işlemi yapmadınız mı?

BAŞKAN – Şimdi, sayın milletvekilleri...

OKTAY VURAL (İzmir) – Sayın Başkan, o zaman ben bir şey istirham ediyorum: Benim burada verdiğim önerge sizin “Geri verilmiştir.” iradesinden sonra mı olmuş, olmamış mı? Bu önergenin işleme alınma saati ve geri verilmeyle ilgili iradeyle ilgili bana bu bilgiyi verin. Dolayısıyla, ben bu şeyi istiyorum.

BAŞKAN – Vereceğiz o bilgiyi efendim.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – CHP’nin önergelerini değil, AK PARTİ’nin önergelerini oyladılar, kabul ettiler. Bir de oradan kendilerine meşruiyet kazandırmak istiyorlar.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Sayın Başkan, şimdi Komisyon Başkanı “Komisyonunda Cumhuriyet Halk Partililerin vermiş olduğu çıkarma önergelerini esas alarak işlem yaptık.” dedi. Bir soru sormak istiyorum. Diğer çıkarma önergeleriyle birleştirmeden mi işlem yaptınız?

İÇİŞLERİ KOMİSYONU BAŞKANI MEHMET ERSOY (Sinop) – İşte, onu söylüyorum efendim.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Ama onu söylemediniz yani sanki “Cumhuriyet Halk Partisi istedi, biz de çıkardık, şimdi niye itiraz ediyorsunuz?” anlamında söylüyorsunuz.

İÇİŞLERİ KOMİSYONU BAŞKANI MEHMET ERSOY (Sinop) – Geliş sırasına göre, üç siyasi partimizin önergelerinden en önce Cumhuriyet Halk Partisinin önergeleri verilmiş olduğu için, ilk önce Cumhuriyet Halk Partisinin önergeleri işleme alınmış, diğer siyasi partilerin aynı mahiyetteki önergelerinin imza sahiplerinin isimleri okunmuştur. Doğal olarak...

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Ama bunu belirtmediniz demin, bakın.

İÇİŞLERİ KOMİSYONU BAŞKANI MEHMET ERSOY (Sinop) – Peki, şimdi belirtmiş oldum efendim. Özür diliyorum eğer bir eksiklik yaptıysam.

IV.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI (Devam)

3.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Sadık Yakut'un, 684 ve 684'e 1'inci Ek sıra sayılı Kanun Tasarısı'nın görüşmelerine kaldığı yerden devam edilmesinin İç Tüzük hükümlerine uygun olduğuna ilişkin konuşması

BAŞKAN – Evet, sayın milletvekilleri, 684'e 1'inci Ek Komisyon Raporu'yla ilgili ileri sürülen iddialar ve Komisyon Başkanının açıklamaları ile Başkanlığın işlemlerini birlikte değerlendirerek birleşimi yöneten Başkan olarak tutumumu belirtmek istiyorum.

Komisyonunda İç Tüzük hükümlerine aykırı görüşmelerin yapıldığı iddiası: 684'e 1'inci Ek Komisyon Raporu'ndan Komisyonca geri çekilen maddeler üzerinde İç Tüzük'ün 82'nci maddesi kapsamında sadece Genel Kurulda verilmiş olan önergelerin görüşülmesi, önerge sahiplerine 5'er dakika söz verilmesi ve önergelerin oylanması şeklinde bir yöntem benimsendiği; açılan usul tartışması sonrasında yapılan oylama sonucunda da görüşmelere bu yöntemle devam edilmesinin kabul edildiği anlaşılmaktadır.

ALİ HAYDAR ÖNER (Isparta) – 5'er dakika verilmedi Sayın Başkan.

BAŞKAN – Bilindiği üzere, komisyonlarda kanun tasarısı ve tekliflerinin görüşülme yöntemine ilişkin olarak İç Tüzük'te ayrıntılı düzenlemeler bulunmamaktadır. Uygulamada, İç Tüzük'te açık hüküm bulunmayan hâllerde komisyonlarca görüşme şekli ve yöntemlerinin belirlenebildiği, Genel Kurulun işleyişine ilişkin hükümlere kıyasen uygulanabildiği görülmektedir.

İçişleri Komisyonunda 684 sıra sayılı Kanun Tasarısı'nın geri çekilen maddelerinin görüşülmesine ilişkin olarak İç Tüzük'ün 82'nci maddesi çerçevesinde bir yöntem benimsendiği ve açılan usul tartışması sonucunda görüşmelere bu yöntemle devam edilmesinin Komisyonca kabul edildiği anlaşılmaktadır.

AK PARTİ milletvekilleri verilen metinden çıkarma önergeleri 12/3/2015 tarihinde saat 23.05'te verilmiştir. Bu önergeler ve diğer metinden çıkarma önergeleri ile değişiklik önergeleri de Komisyona verilmiştir. Milliyetçi Hareket Partisi Grubuna mensup milletvekilleri verilen önergelerin de birleşimi yöneten Başkanca tasarının geri verildiğinin ifade edilmesinden önce verildiği anlaşılmaktadır.

ALİ HAYDAR ÖNER (Isparta) – Hayır, sonra verildi efendim.

BAŞKAN – Bir saniye, açıklamalar bitsin efendim.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Ama gerçeğe aykırı beyanlar bunlar.

BAŞKAN – İç Tüzük'ün 82'nci maddesinin üçüncü ve dördüncü fıkraları hükümlerinin uygulanmasına yönelik talep, İç Tüzük'ün 82'nci maddesinin üçüncü ve dördüncü fıkralarına göre "Komisyon, kabul ettiği metnin önergelerden önce ve açık oyla oylanmasını üye tamsayısının salt çoğunluğuyla isterse, Genel Kurulda, önergelerden önce komisyon metni oylanır. Bu metin kabul

edilirse, önergeler reddedilmiş ve madde kabul edilmiş sayılır. Açık oylamadan önce, önerge sahiplerinin beşer dakikayı geçmemek üzere konuşma hakları vardır.” Bu fıkra hükümleri geri çekilen maddelerin metinden çıkarılması hâlinde uygulanma imkânı bulunmamaktadır. Kaldı ki Komisyonunda geri çekilen maddelerin Genel Kurulda üç siyasi parti grubu adına verilen aynı mahiyetteki değişiklik önergelerinin kabulüyle metinden çıkarıldığı görülmektedir.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Hepsisi değil.

BAŞKAN – Sadece metinden çıkarılma önergesi Anayasa’ya aykırılık gerekçesine dayanması nedeniyle bir siyasi parti grubunca verilen değişiklik önergesinin Komisyonunda reddedildiği anlaşılmaktadır.

Öte yandan, madde gerekçesinden de anlaşılacağı üzere, İç Tüzük’ün 82’nci maddesinde benimsenen usul, Genel Kurul çalışmalarının rasyonel ve verimli kılmasını amaçlamakta olup izlenecek usulün bu amacı göz önünde bulundurması gerekmektedir. Geçmiş uygulamalar itibarıyla da geri çekilen maddelerin metinden çıkarılması hâlinde söz konusu fıkraların uygulandığına ilişkin bir örnek bulunmamaktadır. Geri alma sonrasında Komisyonun karara bağladığı geri alınan maddeler kapsamında Komisyonun kabul ettiği madde ve maddeler, bir başka deyişle bir metin bulunmadığından İç Tüzük’ün 82’nci maddesinin Genel Kurulla ilgili hükümlerinin uygulama imkânından söz edilemeyecektir. Tasarının Genel Kurul görüşmelerine, temel kanuna ilişkin İç Tüzük’ün 91’inci maddesindeki hükümler çerçevesinde devam edilecektir.

Kırk sekiz saat geçmeden gündeme alındığı itirazı: 684’e 1’inci Ek sıra sayılı Komisyon Raporu 24/3/2015 Salı günü saat 20.53’te dağıtılmış ve aynı günkü gelen kağıtlarda yayımlanmıştır. Türkiye Büyük Millet Meclisinde, uygulamasında, komisyon raporları dağıtıldıkları saate bakılmaksızın dağıtıldıkları günden itibaren üçüncü günde Türkiye Büyük Millet Meclisinde gündeme alınırlar. Örneğin, pazartesi günü dağıtılan bir rapor çarşamba günü gündeme alınırken salı günü dağıtılan bir rapor perşembe gününün gündemine alınır. 684’e 1’inci Ek sıra sayılı işin gündeme alınmasında da aynı yöntem uygulanmıştır.

Komisyon raporu üzerinden ayrı bir görüşme açılması talebi: İç Tüzük’ün 42’nci maddesine göre, komisyonlar, karara bağladıkları işler için birer rapor düzenlerler ve komisyon raporu bastırılıp milletvekillerine dağıtılır. Geçmiş uygulamalar itibarıyla da temel kanun olarak görüşülürken İç Tüzük 88’inci maddesine göre geri çekilen ve rapor düzenlenen bir örnek bulunmaktadır. Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunun 24/3/2011 tarihli 82’nci Birleşiminde temel kanun olarak görüşülen 696 sıra sayılı Kanun Tasarısı’nın 71’inci maddesinin İç Tüzük’ün 88’inci maddesine göre komisyona geri çekilmesinin ardından sunulan raporun ek sıra sayısı olarak bastırıldığı, dağıtıldığı ve aynı gündem maddesine eklendiği görülmektedir.

Bu itibarla, temel kanun olarak görüşülen 684 sıra sayılı Kanun Tasarısı’nın görüşmelerine kalınan yerden devam edilmesinin uygun olduğunu değerlendirmekteyiz.

Şimdi, efendim, usul tartışması açacağım ve onar dakika süre vereceğim.

OKTAY VURAL (İzmir) – Şimdi, Sayın Başkan, bir dakika...

BAŞKAN – Buyurun.

OKTAY VURAL (İzmir) – Şimdi, siz önceden hazırlanmış bir metni... Bu konuda uyguladığınız usulle ilgili olarak itirazlar uygulamanızla oluşur. Siz, bununla ilgili, “Efendim, işte, 82’ye göre buna gerek yoktur.” diyerek hepsini bir araya getirmek suretiyle, bir usul belirlemeden önce, uygulamadan

önce bir usul tartışması açamazsınız. Sizin yaptığınız, şu anda açacağınız usul tartışması, yaptığınız uygulama, bu raporun kırk sekiz saat geçtikten sonra Genel Kurul iradesi olmaksızın gündeme alınmasıyla ilgili usul tartışmasıdır. Bunun dışında yapacağınız bir başka uygulama ayrı bir usul tartışmasını gerektirir. Bu bakımdan, sizin önceden, bütün hepsini kavrayarak “Ya, bunların hepsini ifade edeyim de herkese vereyim, bununla ilgili topyekûn bir karar alayım.” Olmaz, böyle bir şey olmaz.

AHMET AYDIN (Adıyaman) – Sayın Başkan, bütün iddialar dile getirildi zaten!

OKTAY VURAL (İzmir) - Size şu anda itirazımız, Genel Kurulun iradesi olmaksızın bu Komisyon raporunu görüşmeniz konusudur. Bununla ilgili siz “Bölümlerle ilgili bunlar olacaktır.” diyemezsiniz ki. Bununla ilgili bir uygulama yapılmadan önce -mutasavver bir şekilde yapıp- usulle ilgili bir adım atmadan usul tartışmasını açmak usule aykırı bir kere. Onun için adım adım gidilecek. Öncelikli olarak bu raporun alınmaması konusu ve bununla ilgili bakıldığında, eğer varsa temel kanunla ilgili hususlar bir başka usul tartışmasının konusudur. O bakımdan, bu uygulama başlamadan önce sizin açıkçası bu raporu gündeme alarak görüşmenizle ilgili usul tartışması açılmasını istiyorum.

BAŞKAN – Efendim, yaptığım açıklamada bütün iddiaları değerlendirdim.

OKTAY VURAL (İzmir) – Hayır efendim, açıklamaya usul tartışması olmaz!

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) - Sayın Başkan, işlem iradesini ortaya koydunuz, daha bunun üzerine konuşmanın bir anlamı yok ki, “Devam edeceğiz.” dediniz!

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Öyle şey olmaz Sayın Başkan!

OKTAY VURAL (İzmir) – Efendim, açıklamaya usul tartışması olmaz, usul tartışması sizin uygulamanıza olur! Böyle bir şey olur mu ya?

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Sizin tutumunuza karşı zaten Sayın Başkan, tutumunuz aleyhinde.

AHMET AYDIN (Adıyaman) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Aydın, dinliyorum.

AHMET AYDIN (Adıyaman) – Öncelikle şunu ifade edeyim ki: Bakın, herhâlde en az bir saate yakın bir süre oldu belki de. Bütün iddialar gündeme getirildi ve bütün bu iddialarla ilgili yerlerinden her grup başkan vekili defalarca söz aldı, Komisyon Başkanı aynı şekilde birtakım beyanlarda bulundu, 2-3 defa söz aldı, Başkanlık Divanı tutumunu belirledi. Burada usul tartışmasındaki murat çok açık, nettir. Aslında usul tartışmasına dahi gerek kalmayacak şekilde açıklamalar yapıldı.

OKTAY VURAL (İzmir) – Efendim, usul uygulanmadan tartışılmaz. Böyle bir şey olur mu ya?

AHMET AYDIN (Adıyaman) – Ama, şunu ifade edeyim ki: Usule ilişkin olarak siz beyan ettiniz. Sizin bu usulünüze ilişkin ancak, zaten bütün bu iddialarla birlikte bir tartışma açılabilir. Bunların parça parça...

OKTAY VURAL (İzmir) – Yok, hayır.

AHMET AYDIN (Adıyaman) – Yok, “şunun için ayrı”, yok “bunun için ayrı” denmesine gerek yok. Dolayısıyla, tek bir seferde bunun ifade edilmesi lazım.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyorum Sayın Aydın.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Vereceğim Sayın Hamzaçebi.

OKTAY VURAL (İzmir) – 63’üncü madde gayet açık ve net.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Sayın Başkan...

OKTAY VURAL (İzmir) – Şimdi siz bir usul tartışması açın, bütün bugüne kadar yapılmış usulle ilgili hususları karara bağlayın. Böyle olmaz.

AHMET AYDIN (Adıyaman) – İddiaların hepsi şimdi konuşuldu ama, hepsi şu anda dile getirildi bütün bu iddiaların.

BAŞKAN - Buyurun Sayın Hamzaçebi.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; şu çok açık bir şekilde ortaya çıktı: Bir kısım önergeler, Hükümetin tasarının 68 ila 130’uncu maddelerini Komisyona geri çekme iradesini Genel Kurulun bilgisine sunmasından sonra verilmiştir ve Komisyon Başkanı yapmış olduğu açıklamada bu eksikliği telafi etmek amacıyla “Cumhuriyet Halk Partisinin önergelerini biz esas alarak Komisyonda çıkardık.” şeklinde bir beyanda bulunmuştur.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Geliş sırasına göre.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Daha sonra benim itirazım üzerine bunu düzeltti, diğer önerge sahiplerinin de isimlerini okumak suretiyle “Hepsini işleme koydum.” dedi. Ama bu, şunu ortadan kaldırmıyor: Maddelerin Komisyona geri çekilmesi yönündeki irade ortaya çıktıktan sonra verilen önerge gerçeği vardır. Bu önergelerin Komisyonda görüşülmesi mümkün değildir. Mademki Komisyon Başkanı Cumhuriyet Halk Partisinin önergelerini esas alarak “Ben Komisyondaki işlemi başlattım.” diyor, o hâlde Komisyonda Cumhuriyet Halk Partisinin bazı maddelerin değiştirilmesi yönündeki önergelerini esas alarak da işlemi başlatmak zorundaydınız Sayın Başkan.

Dolayısıyla, burada çok açık bir usulsüzlük vardır, İç Tüzük’e aykırılık vardır. Bu rapor görüşülemez Sayın Başkan.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Kaplan, buyurun.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Sayın Başkan, çok ciddi bir ithamda bulunuyorum. Size, Başkanlık Divanına, canlı, Hükümet tezkeresinin okunduğu anı, bir saat on beş dakikalık görüntüyü gönderdim. Ben buradan iddia ediyorum: İç Tüzük 88’e göre, maddelerin geri çekilmesiyle ilgili AK PARTİ ile MHP’nin önergeleri, tezkere, Hükümet önergesi okunduktan sonra geldi ve işleme konmadı, dağıtılmadı.

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – AK PARTİ’ninki önce verildi. Hâlâ ısrarla, üstünde tarih ve saat yazmasına rağmen inkâr ediyorsun ya.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Bir sahtecilik olayı var burada. Bu sahtecilik olayını atlayamazsınız. Bu önergeler geçersiz. Sayın Başkan, geçersiz önergede...

BAŞKAN – Sayın Kaplan, bir saniye...

Genel Kurulun ilgili tutanaklarının incelenmesinden mezkûr talebin...

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Hangi tutanak? Sayın Başkan, kurşun kalemle üstünde bir saat işareti var.

BAŞKAN – Bir saniye...

...mezkûr talebin saat 23.18’de okutulduğu, belirtilen maddelerin geri verildiğinin oturumu yöneten başkan vekili tarafından 23.41’de ifade edildiği anlaşılmaktadır.

OKTAY VURAL (İzmir) – 23.18’de verilmiş önerge.

BAŞKAN – Ayrıca, yapılan inceleme sonucunda...

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Sayın Başkan, Hükûmetin önergesi okunduktan sonra işlem biter, önergeler işleme girmez.

OKTAY VURAL (İzmir) – 23.18’de okunuyor, ben 23.33’de, 39’da vermişim. 23.18’de hepsi verilir.

BAŞKAN – Evet, Sayın Kaplan, teşekkür ediyorum.

Usul tartışması açıyorum efendim biraz önceki söylediğim gerekçelerle.

MEHMET DOĞAN KUBAT (İstanbul) – Lehte...

OKTAY VURAL (İzmir) – Aleyhte...

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Aleyhte...

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Sayın Başkan, sözümüzü tamamlamadık.

BAŞKAN – Bir saatten bu tarafa konuşuyoruz Sayın Kaplan, zaten bir saati de geçti efendim.

OKTAY VURAL (İzmir) – Sayın Başkan, hangi konuda?

BAŞKAN – Benim izah ettiğim konuda efendim. Her dört konuda efendim, dört konuda da açıyorum.

OKTAY VURAL (İzmir) – Sayın Başkan, hayır, olmaz, böyle usul tartışması açamazsınız. Siz bir uygulama yapmadan açamazsınız.

BAŞKAN – Devam edelim efendim.

Lehte ve aleyhte söz isteyenler...

MEHMET DOĞAN KUBAT (İstanbul) – Lehte...

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Aleyhte...

OKTAY VURAL (İzmir) – Aleyhte...

İDRİS BALUKEN (Bingöl) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Aleyhte Sayın Hamzaçebi, Sayın Vural aleyhte, siz de artık Sayın Baluken lehte...

İDRİS BALUKEN (Bingöl) – Sayın Kaplan’ı yazın.

BAŞKAN – Evet, lehte söz isteyen Sayın Mehmet Doğan Kubat, İstanbul Milletvekili.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

XI.- USUL HAKKINDA GÖRÜŞMELER (Devam)

2.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Sadık Yakut’un, 684 ve 684’e 1’inci Ek sıra sayılı Kanun Tasarısı’nın görüşmelerine devam edilmesi yönündeki tutumunun Anayasa ve İç Tüzük hükümlerine uygun olup olmadığı hakkında

MEHMET DOĞAN KUBAT (İstanbul) – Sayın Başkanım, çok değerli arkadaşlarım; açılan usul görüşmesinde, Başkanlığın 684 sıra sayılı Kanun Tasarısı’nın görüşmelerine kaldığı yerden devam etmesi noktasındaki tutumunun lehinde görüşlerimi ifade etmek üzere söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle yüce heyetinizi saygılarımla selamlarım.

Değerli arkadaşlar, bir saate yakındır grup başkan vekillerimiz ve milletvekili arkadaşlarımız bu 684’e 1 inci Ek Rapor’la ilgili itirazlarını etraflıca dile getirdiler. Sayın Başkan da topluca Başkanlık makamına yöneltilen bu itirazlara yönelik olarak tutumunu biraz önce ifade etti.

Bu itirazlardan birincisi, Komisyonunda yapılan görüşmelerin İç Tüzük’e aykırı olduğu iddiasıydı ve Başkanlık makamı bu konuda kendisinin yapacağı bir işlem bulunmadığını söyledi.

Değerli arkadaşlar, Komisyona, 88’inci maddeye göre, Hükûmet tarafından geri çekme önergesi verildikten sonra iade edilen bu tasarı üzerinde Komisyon İç Tüzük’ün –belki de ilk defa uygulaması oldu bunun- 82’nci maddesinin birinci ve ikinci fıkrasında belirtilen usule göre bir görüşme yaparak yine İç Tüzük’ün 42’nci maddesine göre ek raporu hazırlayıp sundu. Bu raporun üzerine bakıldığı zaman “684’e 1 inci Ek Rapor”, dikkat ederseniz “Ek 1” yazıyor. Eğer bu müstakil bir rapor olsaydı o elinizdeki kırmızı gündemde bugünkü sıra 684’si onu alması gerekirdi ama 684 yani ana rapora ek olarak... Ki bütçede de bunu yaptık biliyorsunuz ek raporlar düzenlenir, ait olduğu, ilgili olduğu, bağlantılı olduğu ana rapora gider ve onun üzerinden birleştirme suretiyle işlem görür. Nitekim, burada da bu rapor ana raporla aynı sıra sayısına ek olduğu belirtilmek suretiyle geldi ve şu anda biz bu raporun görüşmelerini bu rapordaki kararı esas alarak metinden çıkarıldığı için maddeler ana raporun yürütme ve yürürlük, kalan maddeleri üzerinden görüşmelere devam edeceğiz.

Değerli arkadaşlar, İç Tüzük’ün Komisyonunda çığnendiği iddialarına yönelik olarak: Komisyonunda yapılan görüşmelerin usul ve esasları detaylı olarak burada yer almamıştır. Burada, İç Tüzük’ün yine 26’ncı maddesinde, “Komisyon kendi gündemine hâkimdir.” ilkesi gereğince ve bütün Komisyonunda çalışan arkadaşlarımızın da bunu gayet iyi bildiği üzere, Komisyon, bu Başkanlık makamı tarafından 88’e göre kendisine iade edilen rapor, geri çekilen maddeler ve onların üzerindeki o ana kadar Başkanlık Divanına ulaşmış olan önergelerle birlikte bunları Komisyona iade etti. O günü hatırlayın, son konuşmacının son iki dakikası kaldığı zaman, AK PARTİ Grubu olarak geri çekme önergelerimizi, 68 ile 130 arasındaki çekme önergelerimizi Recep Özel arkadaşımız Başkanlık Divanına vermiştir. Görüntü kayıtlarında da var bunlar. Sonra Hükûmet tarafından, Sayın İçişleri Bakanı tarafından verilen bir önergeyle 88’e göre o maddeler geri istenmiştir fakat bu esnada siyasi parti gruplarının başkan vekilleri, muhalefetin grup başkan vekilleri yapılan bu işlemle ilgili itirazlarını dile getirmişlerdir ve bu esnada on-on beş dakikalık bir zaman geçmiştir ancak bu esnada Başkan “Rapor, maddeler Komisyona iade edilmiştir yahut geri verilmiştir.” şeklinde bir bağlayıcı irade beyanı ortaya koymadığı için bu sürede...

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Koydu, koydu.

MEHMET DOĞAN KUBAT (Devamla) – Yok.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Tutanakta var o. Bak, Doğan Bey, ayıp oluyor, tutanakta var.

MEHMET DOĞAN KUBAT (Devamla) – Lütfen, rica ederim. Yani bunu gelip burada biraz sonra anlatırsınız. Ben o gün hatırladığımı söylüyorum.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – “Anlatırsınız” ne demek? Tutanağı gösterelim o zaman.

MEHMET DOĞAN KUBAT (Devamla) – Bu esnada bu görüşmeler yapılırken...

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Hayır, hayır. Var, tutanakta var.

MEHMET DOĞAN KUBAT (Devamla) – ...Milliyetçi Hareket Partisi Grubu daha önce vermiş olduğu değişiklik önergelerini ve bir kısım yeni önergeleri çıkarma şeklinde değiştirdi.

OKTAY VURAL (İzmir) – Hayır, hayır, hayır. Yok öyle bir şey.

MEHMET DOĞAN KUBAT (Devamla) – Yapabilir, gayet doğal ve İç Tüzük’e de aykırı değil bana göre.

OKTAY VURAL (İzmir) – O da doğru değil.

MEHMET DOĞAN KUBAT (Devamla) – Başkanım, bunların üzerinde... Bakın, biraz önce kanun görüştük, herhangi bir madde, işte buraya Başkanlık Divanı 24 Mart 2015, saat 21.29'da alınmış, HDP'nin önergesi; bir başka, CHP'ninki yine 23 Mart 2015, saat 22.06'da. Yani Başkanlık Divanı önüne gelen her önergeye tarih ve saati atar. Yani bunu kurşun kalemle atacak... Noterden kâtip getirip tasdik ettirecek hâlimiz yok ki. Burası, Türkiye Büyük Millet Meclisi arkadaşlar. Yani Başkanlık Divanına verilen bu önergelerde, efendim, gerçekten insanların zihninde soru işaretleri uyandıracak şekilde Başkanlık Divanı bir işlem yapmış gibi bir algı uyandırmak da gerçekten şık değil en azından onu söyleyeyim.

Dolayısıyla, burada, Sayın Başkanın -Meral Hanım yönetiyordu- “Komisyona iade edilmiştir.” beyanına kadar verilen önergelerin hukuki açıdan herhangi bir problemi yoktur, onlar geçerlidir çünkü aslolan Başkanın iade iradesidir. Bu, zabıtlara bakıldığında zaman da çok rahat görülebilir.

Diğer yandan, değerli arkadaşlar, 82'nci maddenin bir ve ikinci fıkraları –biraz önce de belirttim, bu ilk defa uygulanan bir fıkradır tespit edebildiğim kadarıyla- burada, önergeler üzerinde nasıl bir görüşme usulü izleneceğini belirtmiş. Burada, önerge sahiplerine, ki “önerge sahibi” derken orada 4 tane siyasi partinin grubu tarafından verilen önerge var.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – “Sahibi” demiyor, “sahiplerine” diyor.

MEHMET DOĞAN KUBAT (Devamla) – “Önerge sahipleri” dediği zaman, o önergede 70 kişi varsa onların hepsini konuşturmak değildir. Meclisin açıldığı günden beri uygulanan 87'nci maddede, nasıl biz 5'ten fazla imza var önerge sahipleri adına birimiz çıkar konuşuruz, bu usul kıyasen komisyonlarda da zaten uygulanmak mecburiyetinde. Komisyon Başkanlığı da önergede imzası olanlardan birinci imza sahiplerine -sanıyorum- yazılı olarak davette bulunmak suretiyle Komisyona davet etmiş ve bütün arkadaşlarımız oraya katılmış, imzası olanlara söz vermiş. İmzası olmayan elbette konuşamaz çünkü 82'nci maddenin bir ve ikinci fıkraları bunu amirdir.

Komisyon yaptığı bu görüşmeler neticesinde bütün usul tartışmalarını ve diğer iddiaları inceleyerek bu çıkarma... Çünkü önergeler geliş sırasına göre işleme alınacak, aykırılık sırasına göre işlem görecektir. Bizim bu Mecliste yaptığımızın, Genel Kurulda yaptığımızın aynısını yapıyorlar. Nitekim Komisyon Başkanımız da HDP tarafından verilen Anayasa'ya aykırılık önergelerinin ayrı olarak katılmadıklarından dolayı reddettiklerini ancak diğer aynı mahiyetteki üç grup tarafından verilen çıkarma önergelerinin aynı mahiyette işlem gördüğünü ve bunların Komisyon tarafından kabul edilerek bu maddelerin tamamının tasarıdan, tekliften çıkartıldığını rapora bağlamış. Dolayısıyla bizim şu anda Genel Kurulda görüşeceğimiz hukuki anlamda tasarı veya teklif veya madde olarak kabul edebileceğimiz bir madde, metin kalmamıştır. Dolayısıyla 82'nci maddenin üçüncü ve dördüncü fıkralarının -biraz önce bunun uygulanması, Genel Kurulda görüşme açılması talep edilmişti- burada uygulanma olanağı hukuken yoktur çünkü görülecek bir metin yoktur. Daha önce de bir örnek uygulama, Sayın Başkanımız biraz önce belirttiler, burada Komisyon çıkarma kararı verdikten sonra takip eden maddeden sırasıyla, eğer arada madde çıkarılmışsa ondan sonraki maddeden bu teselsül ettirilerek suretiyle yüce Genel Kurulda görüşülmüş ve işlem, kanun nihayete bağlanmıştır.

Dolayısıyla değerli arkadaşlar, kırk sekiz saat konusunda da Ahmet Aydın Başkanımızın zabıtlara geçen konuşmasına aynen katılıyorum. Perşembe günü gruplara da şifahi olarak bilgi vermişimdir. Saat 21.00'de -ama 20.53'te dağıtılmış resmen, onu da gördük- 52'nci maddeye göre dağıtımdan itibaren kırk sekiz saat bugün itibarıyla 20.53'te dolmuştur. Dolayısıyla eğer saat hesabı yapacaksa, bu açıdan da görüşmelere mâni bir hâl olmadığından kalan maddeler üzerinden tasarının görüşmelerine İç Tüzük ve Anayasa hükümleri karşısında herhangi bir mâni hâl olmadığından dolayı Başkanımızın tutumu yerindedir diyorum, yüce heyetinizi saygılarımla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Aleyhte söz isteyen Mehmet Akif Hamzaçebi, İstanbul Milletvekili.

Buyurun Sayın Hamzaçebi. (CHP sıralarından alkışlar)

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; usul tartışması açılmadan önceki bölümde uzun uzun konuya ilişkin görüşlerimizi ifade etmiştim, onları çok kısa bir şekilde özetlemek istiyorum.

Önergeler: Önergelerle ilgili konuşma hakkı olanlar kimlerdir? İktidar partisinin bu konudaki yorumuna kesinlikle katılmıyorum. Onlar İç Tüzük’ün 87’nci maddesini esas alıyorlar. İç Tüzük’ün 87’nci maddesi önergelerin Genel Kurulda görüşülme usulünü düzenler. Eğer İç Tüzük’te farklı bir hüküm yok ise elbette bu, komisyon aşamasında da tabii ki uygulanabilir. 87’nci madde der ki: Önergelerle ilgili olarak önerge sahibi konuşabilir yani bir kişi konuşabilir bu kürsüde. Birden çok kişi imza edebilir ancak bir kişinin konuşma hakkı vardır çünkü Genel Kurulda herkesin çok uzun konuşma hakkına sahip olması yasama sürecinin gecikmesine yol açacaktır. Ancak İç Tüzük koyucu herhangi bir tasarı veya teklifin tümünün veya bir kısım maddelerinin komisyona geri alınması hâlindeki görüşme usulünde önerge sahiplerinin konuşmasına ilişkin farklı bir yöntem benimsemiştir. Madde 82, burada der ki: “Komisyona bir tasarı veya teklif veya onun belirli maddeleri geri çekildiğinde, önerge sahipleri komisyon toplantılarına katıldıkları takdirde beş dakikayı geçmemek üzere konuşabilirler.” Bunu çok zaman tartıştık, bir İç Tüzük hükmünün lafzı açık ise başka bir şey aranmaz. 87’nci madde önerge sahibinden söz ediyor, 82’nci madde önerge sahiplerinden. Komisyon görüşmelerinde de görüşmelerin Genel Kurula kıyasla daha uzun olduğu gayet açıktır, İç Tüzük’ün ruhu budur. Komisyon görüşmeleri Genel Kurul gibi değildir, teknik çalışma yapılır orada, dolayısıyla görüşmelere katılanlar olabildiğince geniş ölçüde görüşlerini ifade ederler. 82’nci maddenin bu hükmü de bu şekildedir. Dolayısıyla, komisyonda konuşma hakkının kısıtlanması yönündeki tutum İç Tüzük’e çok açık aykırıdır, çok açık.

Değerli milletvekilleri, biz neyi konuşuyoruz? Yani neyle ilgili bu tartışma çıkıyor? Polis devleti yasa teklifinin görüşmeleri nedeniyle bütün bu tartışmalar meydana geliyor. Konu bir başka yasa tasarısı veya teklifi olsaydı herhâlde bu tartışmaları yapmayacaktık. Burada, doğrudan insanımızın, bireyin özgürlüklerine müdahale eden, birey karşısında devleti çok daha güçlü bir hâle getiren, onun özel hayatına, özgürlüklerine müdahale eden bir devlet tanımı getirmiş olduğu için bu tartışmalar çıkıyor. Biz böyle bir teklife karşıyız.

BÜLENT TURAN (İstanbul) – Yani usul değil, esas sorun.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Hayır, “esas sorun” derken, siz polis devleti yasa teklifini İç Tüzük’ü, Anayasa’yı çiğneyerek yasalaştırmak istiyorsunuz, biz de buna izin vermek istemiyoruz; siz çoğunluk yüzünüzle demokrasinin bütün kurallarını çiğneyerek bu yasa teklifini geçirmek istiyorsunuz, biz de size demokrasiyi, Anayasa’yı, İç Tüzük kurallarını hatırlatıyoruz. Sorun buradan çıkıyor. Şimdi, bütün...

BÜLENT TURAN (İstanbul) – Hani demokrasi kurallar rejimiydi?

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Dinlersen, sayın arkadaşım, belki yararlanacağın bir şeyler söyleyebilirim burada.

HAKAN ÇAVUŞOĞLU (Bursa) – Zor ama...

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Tabii, yararlanıp yararlanmamak sizin elinizde.

Bu teklif neyi getiriyor? Çok kısaca özetleyelim: Polis devleti kurmayı amaçlıyor. Bu çerçevede neler yapıyor? Toplantı ve gösteri yürüyüşlerini kısıtlıyor. Yani molotofkokteyliyle etrafı yakmak, yıkmak, kamu malına zarar vermek, bütün bunlara karşı alınacak önlemlere Cumhuriyet Halk Partisi destek veriyor, bunu ifade ettik. Bu konudaki ihtiyaç neyse getirin, bunları yasalaştıralım ama tek yanlı bir iradeyle “Biz hak hukuk tanımıyoruz, her türlü toplantı ve gösteri yürüyüşünü yasa dışı ilan edecek şekilde bir yetkiyi buraya koyarız.” dersiniz bu olmaz değerli arkadaşlar.

Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu’yla ilgili size bir önerimiz var. Bakın, madem Avrupa Birliğinden örnekler arıyorsunuz, AİHM kararları ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi’nden hareketle size bir öneri yapıyorum: Gelin, ana kural olarak 2911 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu’na şunu koyalım: “Her türlü barışçıl toplantı ve gösteri yürüyüşü serbesttir.”

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – Madde 3’te aynen var.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Ya da bunu tersinden ifade edelim: “Şiddet içermeyen, şiddeti teşvik etmeyen bütün toplantı ve gösteri yürüyüşleri serbesttir.”

BÜLENT TURAN (İstanbul) – Aynen böyle.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Böyle bir şey yok, hayır, böyle bir şey yok.

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – Var efendim, var. 3’üncü madde aynen böyle.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Bakın, AİHM kararları şöyle der: “Bir toplantı izne bağlı olmuş olsa dahi, o izin alınmadan yapılmış olursa veya o izinde belirtilen güzergâh dışına bile çıkmış olsa, şiddet içermiyor ise, barışçıl bir amaca hizmet ediyor ise bu toplantıya müdahale edemezsiniz.” Gayet açık. Nerede, sizin böyle bir ruhunuz var mı? Böyle bir ruhunuz yok.

BÜLENT TURAN (İstanbul) – Var, var, Sayın Başkan var.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Ne yapıyorsunuz başka burada: Polise, Anayasa’yı bir kenara atarak, arama yetkisi veriyorsunuz. Yani polis bir arabayı çevirip oradaki karı kocayı çıkarıp “Çıkarın üzerinizdeki elbiseleri.” diyebilir. Bu yetkiyi veriyorsunuz.

BÜLENT TURAN (İstanbul) – Yok Sayın Başkan, öyle bir şey demiyoruz.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Evet, veriyorsunuz bu yetkiyi.

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – Öyle bir şey yok, yok öyle bir şey.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Bu polise bu yetki veriliyor, “Kafam kızdı, atın şunu içeri.” yetkisini veriyorsunuz 24 saate kadar, toplu gösterilerde 48 saate kadar yetki veriyorsunuz.

Rahmetli Berkin Elvan’ın sapanının izini sürüyorsunuz. Bu sapanı bulunduran kişi bir mitingde cebine sapan koydu gitti, başka hiçbir şey yapmıyor.

BÜLENT TURAN (İstanbul) – Öyle değil Sayın Başkan.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Bu kişi iki buçuk yıldan dört buçuk yıla kadar hapis cezasıyla cezalandırılacak. Rahmetli, o küçücük, 15 yaşında, 16 kiloda hayatını kaybeden Berkin Elvan’ın izini sürüyorsunuz.

BÜLENT TURAN (İstanbul) – Başkaları ölmesin diye bunu yapıyoruz Sayın Başkanım, başkaları ölmesin istiyoruz.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Değerli milletvekilleri, savcının, hâkimin yetkisini valiye veriyorsunuz, kaymakama veriyorsunuz, yargı sürecine müdahale ediyorsunuz. Sizler hukukçusunuz, bu mümkün müdür? Ama “Olur.” diyorsunuz

BÜLENT TURAN (İstanbul) – Tartışalım, öyle değil ama.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Öyle, öyle. Biraz açın, Anayasa’ya bakın Avrupa Birliğinden örnekler bulacağınız yerde.

BÜLENT TURAN (İstanbul) – Beraber inceleyim.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – “Sözlü emirle polis herkesi arayabilir, tutuklayabilir, gözaltına alabilir.” diyorsunuz. Anayasa’da sözlü emir var mı? Anayasa’da “gecikmesinde sakınca bulunan hâller” der, siz “acil hâller” diyorsunuz, ikisi farklı şeyler, bunların hepsi farklı.

Değerli milletvekilleri, anayasalar ne için vardır? Anayasalar bireyin hak ve özgürlüklerini korumak için vardır; anayasalar birey karşısında devleti daha güçlü hâle getirmek, devleti korumak için değildir, vatandaş devletle karşı korumak için vardır, anayasacılık budur. Sizin dediğiniz anayasacılık 20’nci yüzyılın başlarında kaldı, 19’uncu yüzyılda kaldı, o zaman devlet kutsanıyordu. Elbette devlet bizim devletimizdir ama devlet artık kendisi için değil, birey için vardır, vatandaş için vardır. Her türlü siyasal güç, bütün siyasal sistemler, bütün devletler vatandaşın mutluluğu için vardır, bunun için oluşturulur.

Devletin oluşturulmasının temelindeki “toplum sözleşmesi” kavramı bireyin rızasına dayanır. Bireyler, insanlar bir araya gelirler, daha mutlu bir şekilde, daha barışçıl bir şekilde savaştan, karmaşadan uzak bir şekilde yaşamak için toplumu oluştururlar. Bunun temelinde bireyin rızası vardır; rıza, siyasal meşruiyetin kaynağıdır, siz bu rızayı yok ediyorsunuz. Devlet-birey ilişkisi, güç-itaat ilişkisi değildir, bu eskidendi arkadaşlar, artık rıza var, meşruiyet buna dayanır. “Tek başına çoğunluğumuz var, Parlamentodaki çoğunluk, bizim meşru olmamızı, bizim burada çıkardığımız yasaların meşru olmasını sağlamaya yeter.” diyemezsiniz. Bu meşruiyet kavramı eskidi, eskidendi bu. Artık doğru işler yapanlar, adil işler yapanlar meşrudur. İstedığınız kadar buraya çoğunlukla gelin, herhangi bir parti, kim olursa olsun, çoğunlukla geldi diye meşru değildir, yetmez. İlk adım tamamlanmıştır, ondan sonra kurallarınızı adalet üzerine koyarsanız meşru olursunuz.

Şimdi, getirdiğiniz yasa teklifi, polis devleti yasa teklifi bütün bunları yok eden, bireyin özgürlüklerini yok eden, onun rızasını yok eden, meşruiyet kavramını altüst eden bir düzenlemedir bu, bunu kabul etmiyoruz. Başkanın buna ilişkin tutumu da yanlıştır, Başkanın tutumuna katılmıyorum.

İyi sabahlar diliyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Birleşime beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 02.21

ON DÖRDÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 02.25

BAŞKAN: Başkan Vekili Sadık YAKUT

KÂTİP ÜYELER: Bayram ÖZÇELİK (Burdur), İsmail KAŞDEMİR (Çanakkale)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 84’üncü Birleşiminin On Dördüncü Oturumunu açıyorum.

684 ve 684’e 1 Ek sıra sayılı Kanun Tasarısı’nın görüşmelerine devam edeceğiz.

Komisyon ve Hükûmet yerinde.

Şimdi lehte söz isteyen Oktay Vural, İzmir Milletvekili.

Buyurun Sayın Vural. (MHP sıralarından alkışlar)

OKTAY VURAL (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Aslında, bu lehte söz alma konusu olunca düşündüm, gerçekten lehinizde konuşacağım çünkü yaptıklarınız yapacaklarınızın teminatıdır, dün ne yapmışsanız aynısını yapıyorsunuz. Dolayısıyla, uygulamanızda farklı bir şey yok. Bu tasarının muhtevası, hukuksuzluğu meşrulaştırmaktır, keyfiliği getirmektir, hukukun üstünlüğünü değil, üstünlerin hukukunu oluşturmaktır ve meşrulaştırmaktır, tasarının özü budur. Bu öze uygun olarak da Meclisi yönetenler, yine aynı şekilde burada milletin hukukunu yok saymışlardır, hukuksuzluğu usul edinmişlerdir, hukuksuzluğu usul edindikleri için bu tasarının görüşmelerinde ne konuşma hakkımızı kullanmamıza izin vermişlerdir ne gürültü, kavganın önlenmesini sağlamışlardır ne gerekçesi okunmamış önerenin oylanmasını engelleyebilmişlerdir ne bizim toplantı ya da karar yeter sayımızı uygulamamışlardır; zaten usulsüz. Hangi hukuku yapıyorsunuz siz? Yani, bu hukuksuzluk zaten Meclisi yöneten iradenin uygulamalarının devamıdır, bunun dışında bir farklı uygulama görmedim.

Burada tarafsız bir İçişleri Bakanı var, değil mi? Tarafsız, tarafsız bir İçişleri Bakanı. Niye? Seçimler var. Seçimlere giden tarafsız bir... Yani, tarafsız ne demek? Şu partilerle ilgili, seçime girenlerle ilgili tavrını birisinden yana koymayan bir irade. Şimdi bu irade buraya geliyor, muhalefetin bu konuda itiraz ettiği bir kanunda oturuyor, haber vermeden -Adalet ve Kalkınma Partisi Grubunun haberi var, ona haber vererek- geri çekme önergesi veriyor ve tarafsız Bakan. Kimi kandırıyorsunuz ya?

Tarafsızlık önemli bir şeydir ya. Şu hukuk var ya, milletin hukuku, bu hukuk, bu milletin hukuku, bunu içinize sindireceksiniz; içinize sindiremezseniz hukuku üstün kılamazsınız. Doğru ya da yanlış, yanlışsa değiştirirsiniz ama milletin egemenliği böyle üstün kılınır. Siz milletin egemenliğinin hukukunu, Anayasa’nın emrettiği tarafsızlık hükümlerine aykırılığı burada oturarak zaten yok etmişsiniz. Kime, nasıl güveneceğiz? Nereden tarafsız oluyorsunuz siz? Nasıl tarafsızsınız? Tarafsız Adalet, İçişleri, Ulaştırma Bakanı; neresi tarafsız? Tercihinizi koymuşsunuz. Üstelik bu yasa seçim öncesi getirilmek suretiyle, seçmeni korkutup sindirmek, bu şekilde toplumsal muhalefetin etkinliğini azaltmak için bir araç olarak kullanılıyor. Böylesine muhalefetin esastan karşı çıktığı bir yasada bile burada tavrını ortaya koyan birisi tarafsız olamaz.

Sayın Cumhurbaşkanını pazarcı esnafıyla dün konuşmuş “Tartı adil olmalı, yalanla olmaz.” diyor. Peki, bu kürsüden tarafsızlık üzerine yemin edilmedi mi? Peki, 400 milletvekilini kime istiyorsun? Kimin aday olup olmayacağına niye karar veriyorsun? Pazarcı esnafına yaptığın tavsiyeyi önce kendin tut. Esnaf da demiştir: “Ya, iyi, öyle diyorsun da, senin kantarının mizanı da yok yani, kendine 400 istiyorsun.” Bu nasıl bir adil tartı, bu nasıl bir tarafsızlık?

Sayın Başkan, siz... Şimdi, İç Tüzük 63... Girmeyeceğim ayrıntılara. Baştan aşağı hukuksuzluk, baştan aşağı zulüm. Bunu açık yüreklilikle söylüyorum. Burada benim hukuktan kaynaklanan hakkımı gasb edenler benim kul hakkımı yemişlerdir. Millet nezdinde, milletin iradesini ifade etmeyle ilgili hakkımı gasbetmişlerdir. Kim olursa olsun bunu affetmemiz mümkün değildir.

Bu çerçevede usul tartışmasının esası 63’üncü madde “Görüşmeye yer olup olmaması, Başkanı gündeme veya çalışma usullerine uymaya davet.” Çalışma usulüyle ilgili uygulama olmadan usul tartışması açılmaz. Siz hepsini bir torbaya koyuyorsunuz –torba, alıştık ya- “Hadi, konuşun canım...” “Bu konuyu konuştuk.” diyeceksiniz. Yani bu bile... Ne konuşsak boş, gerçekten boş, hiçbir anlamı yok arkadaşlar. Vicdan olmayınca, hukuk üstün olmayınca gerçekten boş konuşma, inan ki boş. Ne oluyor? On dakikanızı alacağım, iki dakikanızı alacağım, ne olacak? Bir gün olsun, şu vicdansızlığa karşı, şu hukuksuzluğa karşı “Ya, yanlış oldu.”

Meclis Başkanlığına ilettik ya, delilleriyle ortaya koyduk. Divan toplandı, koskoca Divan. Anayasa, Divan, Divan! Ne yaptı? “Reddediyorum.” dedi. Ben delilleriyle ortaya koymuşum, tutanaklar da istenmemiş, çoğunluk iradesiyle reddediyor. Bunun neresi hukuki? Allah’ınızı severseniz, bir milletin hukukunu, uygulamayı, hukuk devletinin... Hukuk devleti budur, hukukun üstünlüğü budur ve bu konuda Sayın Başkanın kalkıp hepsini... Ben gündemde bu raporun görüşülmeyeceğini söylüyorum, Sayın Başkan bölümlerin olmayacağını... Ya, daha dur, oraya gelmedik daha. Ne biliyorsun? Bununla ilgili uygulama çıkmadı daha, nasıl böyle bir irade beyanı oluşturursunuz, vicdanınıza sığar mı bu ya, ne gereği var buna? Ne gereği var Sayın Başkan, ne gereği var? Yani, siz diyorsunuz ki ben leb demeden leblebiyi anlarım, koyayım böyle, salla, yap. Ne oldu? “Vallahi, bravo, çok güzel bir iş yaptık, şöyle bir göz atarsınız.” Ne olacak? Burada bu kadar, elinizdeki güçle, bizim hakkımızı, hukukumuzu gasbetmeye yönelik... Biz sadece şu İç Tüzük’te yer alan hukuku savunduk, başka bir şey yapmadık ya. Bunu da sonuna kadar savunurum. “Hodri meydan!” da derim. Hukuka aykırı bir işlem yapılıyor. Bir tek bu var gücümüz. Biz hukuka inanırız, zorbalığa değil; biz hakka inanırız, hakkın üstün olmasına inanırız, üstünlerin haklı olduğuna değil, çoğunluğun haklı olduğuna değil, haklı çoğunluğa inanırız, hakkı savunana inanırız. Bizim için hak önemlidir. Dişi deveyi erkek deve yapan çoğunluk iradesidir ama olmaz, olmaz.

Bütün bunlarla ilgili her şeyi Sayın Başkanın buraya bir usul tartışmasıyla koyması, burada huzurlarınızda tarafsız Bakan oturuyor, Komisyon var, getirdiği rapora karşı yeni rapor hazırlıyor, söz hakkını kesiyor, bizim söz hakkımızı kesmek için üçte 2 çoğunluk bulunduruyor konuşmasınlar diye, HDP’yi konuşturuyor, HDP burada işgalde, gürültüde duyulmuyor, idare amiri hiçbir şey yapmıyor. Oylama... “Yoklama istiyor musunuz?” diye soruyor, “İstiyoruz.” diyoruz, “salla”, “gerek yok” diyor. Ne oldu? Bu milletin hukukunu ayaklar altına aldıktan sonra bu Parlamento kendi damarını, milletle, kesiyor arkadaşlar, inan ki kesiyor, inan ki kesiyor. Bu hukuksuzluk burada olursa vatandaş hangi hukuka inanacak? “Ben de tanımıyorum seni ya, ben de senin hukukunu tanımıyorum.” diyor, sen benim hukukuma riayet etmiyorsun. Bu yasa da aynı şekilde. “Tipini beğenmedim, ne bu el kol hareketi? Böyle yaptın. Şunu bir kırk sekiz saat alın içeri. Alın bakalım, önleme yakalaması.” İstihbari dinlemeler... “Ağır ceza mahkemesi üyesini, birisini tayin edin, dinleyin bunları canım, bir bakalım

ne konuşuyorlar acaba?” Hukukun garantisi yok. Gücün acımasızca insanları bastıracağı despot bir yönetim anlayışı. Bugün Parlamento kendi hukukunu yok sayıyorsa, milletin hukukunu yok saymak için yasa çıkartıyorsa, milletin egemenliği, milletin iradesi değil arkadaşlar; birilerinin isteği, talebi var, samimiyetle söylüyorum. “Olur, ben itiraz ederim İç Tüzük hükümlerine göre, yarım saat, bilmem ne...”

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OKTAY VURAL (Devamla) – Evet, uygulama olduktan sonra oldu. E, bu da benim hakkım ya, benim hakkım ama bu hakkımı gasbetmek için daha İç Tüzük’le ilgili uygulama yapılmadan siz yeni bir İç Tüzük ihdas ediyorsunuz. Hepsini bir araya getiriyor, yeni İç Tüzük ihdas ediyor, “Ben bunu böyle uygulayacağım.” diyor. Bu bir keyfî yönetim. Anlatsan ne olur? Görmeyen gözlere, duymayan kulaklara ne diyeceğiz? Ama gözler ve kulaklar şahadet edecek arkadaşlar, inanın ki şahadet edecek. Biz inanan insanlarız. Bunları bunun için söylüyorum. Cenab-ı Hak da bize hiç kimseye haksızlık yaptırmasin diye hep dua ediyorum ama maalesef hep haksızlık yaptınız. Bunlara inanıyor musunuz? Şu anda bizi sadece istihbarat dinlemiyor, saray dinlemiyor, kirâm-ün-kâtibîn melekleri de yazıyor bunları, söylediklerimi, hamdolsun söylüyorum ve bu haksızlık gözlerinize ve kulaklarınıza şahadet olsun. Sayın Başkan, sizlerin bizim hukukumuzu gasbeden, bu hukuka aykırı uygulamalarla bana verilen bu hakkı kullanmamı engellemek yoluyla sizin de gözlerinize ve kulaklarınıza şahadet olsun. Sayın Bakan, siz de tarafsız bir Bakan olarak geldiniz ama tarafsız değilsiniz.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyorum Sayın Vural.

OKTAY VURAL (Devamla) – Dolayısıyla, bu konuda size hukukun gerektirdiği şekilde hareket etmediğinizden dolayı gözleriniz ve kulaklarınız şahadet etsin diye söylüyorum. Gören gözler varsa, duyan kulaklar varsa ibret alın diye söylüyorum.

Teşekkür ederim. (MHP sıralarından alkışlar)

İDRİS BALUKEN (Bingöl) – Sayın Başkan, sayın konuşmacı...

BAŞKAN – Evet, aleyhte söz isteyen, Hasip Kaplan.

Buyurun.

İDRİS BALUKEN (Bingöl) – Bir saniye... Bir dinleyin önce. Grup Başkan Vekili olarak söz istiyoruz, “Sayın Hasip Kaplan, buyurun.” diyorsunuz.

BAŞKAN – Sayın Baluken, o şekilde konuşma hakkınız yok. Bir usul tartışması açmışsınız, sırasıyla lehte ve aleyhte söz veriyoruz.

İDRİS BALUKEN (Bingöl) – Sataşma var partimize.

BAŞKAN – Ne diye sataşma var efendim?

İDRİS BALUKEN (Bingöl) – Başkanlık Divanıyla ilgili eleştirileri yaparken “Halkların Demokratik Partisini konuşturup, onlarla ilgili hukuku gözetip MHP’yle ilgili hukuku gözetmediniz.” diye partimize doğrudan sataştı, gerçeğe aykırı beyanda bulundu.

BAŞKAN – “Eylem yapıldığında seslenmediniz.” denildi, ben o şekilde biliyorum. Tutanakları isteyeyim efendim Sayın Kaplan konuşana kadar, ondan sonra...

İDRİS BALUKEN (Bingöl) – Tutanakları isteyecek bir şey yok. “Halkların Demokratik Partisini konuşturdunuz, MHP’yi konuşturmadınız.” dedi. Öyle bir durum yok, öyle bir cümle kullandı.

BAŞKAN – Bu cümlede sataşma nerede efendim?

İDRİS BALUKEN (Bingöl) – Sayın Oktay Vural burada.

OKTAY VURAL (İzmir) – Evet, evet, kullandım çünkü üçte 2 çoğunlukla bize katıldınız, konuşturmadınız, HDP’yi konuşturdunuz. Gayet açık, bunu söyledim.

BAŞKAN – Tamam, doğru, Sayın Baluken, bu cümlede sataşma nerede?

İDRİS BALUKEN (Bingöl) – Hayır ya, öyle şey mi olur?

BAŞKAN – Sizin konuşturulmanızın söylenmesi sataşma mıdır, onu soruyorum yani.

İDRİS BALUKEN (Bingöl) – Sataşma, grubumuza açık sataşma var.

BAŞKAN – “Konuşuyoruz” ne demek sataşma? Burada asıl olan konuşmadır, partilerin konuşturulmasıdır gerçekten.

İDRİS BALUKEN (Bingöl) – Nasıl?

BAŞKAN – Burada asıl olan partilerin konuşturulmasıdır.

İDRİS BALUKEN (Bingöl) – Hayır, öyle bir durum olmadığı için, söz hakkımız gasbedildi, Genel Kurula yanlış bilgi verdi, HDP’nin de sanki Başkanlık Divanı tarafından kayırılan bir parti şeklinde sunumu oldu.

OKTAY VURAL (İzmir) – Öyle oldu.

İDRİS BALUKEN (Bingöl) – Dolayısıyla, sataşmadan dolayı...

BAŞKAN – Sayın Baluken, iki dakika söz veriyorum. Ortada sataşma söz konusu değil.

İDRİS BALUKEN (Bingöl) – Lütfediyorsunuz yani söz verirken!

BAŞKAN – Buyurun.

IX.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

4.- Bingöl Milletvekili İdris Baluken’in, İzmir Milletvekili Oktay Vural’ın usul görüşmesiyle ilgili konuşması sırasında HDP Grubuna sataşması nedeniyle konuşması

İDRİS BALUKEN (Bingöl) – Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bu İç Tüzük eğer bir işe yaramıyorsa, burayı keyfinize göre yönetecekseniz hiç oturmayalım.

OKTAY VURAL (İzmir) – Zaten öyle.

İDRİS BALUKEN (Devamla) – Açık bir şekilde grubumuza sataşma yapılıyor, HDP’nin konuşmalarına engel olunmadığı, MHP’nin konuşmalarına engel olduğu şeklinde bir algı yaratılıyor; bunu ifade ediyoruz, bunu bir sataşma gerekçesi bile saymıyorsunuz. Yani, buraya girmeden önce bir çorba içtik, bir helalleştik sizinle ama hakikaten tahammüllerimizi zorluyorsunuz yani. Böyle bir şey olabilir mi?

Bu yasa tasarısı görüşülürken bütün siyasi partilere karşı İç Tüzük ve Anayasa rafa kaldırılmıştır. Bu yasa tasarısının tümü üzerinde Halkların Demokratik Partisi konuşamamıştır, bölümü üzerine konuşamamıştır, soru-cevap üzerinde söz hakkını kullanamamıştır; karar yeter sayısı istemiş, dikkate alınmamıştır, diğer muhalefet partilerinin yoklama talepleri dikkate alınmamıştır. Tüm bu usulsüzlükleri tespit edip çarşaf çarşaf dilekçeyi Başkanlık Divanına gönderdiğimizde Başkanlık Divanı, AKP’nin grup başkan vekilinin talimatı doğrultusunda hukuku tamamen rafa kaldırmıştır.

Dolayısıyla, burada, bu güvenlik yasa tasarısının görüşmeleri sırasında hukuk tamamen ortadan kaldırılmıştır. Bizim bir çekincemiz yok, size hayırlı uğurlu olsun. Bu güvenlik yasa tasarısı sizi götürecektir, sizin ayağınıza dolanacak. Özel güvenlik mahkemeleri için aynı şeyi söyledik, duymazlıktan geldiniz, nasıl köşe bucak saklandığınızı en iyi siz biliyorsunuz. Yüksekova’da 3 genç, polis kurşunuyla katledildiğinde o dönemin İçişleri Bakanını aradığımızda “Benim polisim yanlış yapmaz.” demişti. Üç gün sonra çocuğunu polis aradığı zaman “Paralelciler bana kumpas kurdu, İçişleri Bakanı olarak benim haberim olmadı.” dedi. Aynı şeyle karşılaşacaksınız, çok geç kalınmaz bu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İDRİS BALUKEN (Devamla) – Polis ve polise verdiğiniz yetki, valiye verdiğiniz yetki, erkler arasında ortadan kaldırmış olduğunuz bu hukuksuzluk gelip en başta sizi vuracak ve inanın ki bundan büyük bir pişmanlık duyacaksınız.

OKTAY VURAL (İzmir) – Sayın Başkan, ben şunu söyledim: Maddelere katılmayla ilgili üçte 2 çoğunluk olunca, bizim önergelerimize katıldılar, katılınca bizim söz hakkımız olmadı ama HDP’nin önergeleriyle ilgili böyle bir irade kullanmadılar ve onlar konuştular. Dolayısıyla, Komisyon Başkanı ve AKP, HDP’nin konuşmasını istedi önergelerde; bu açık.

XI.- USUL HAKKINDA GÖRÜŞMELER (Devam)

2.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Sadık Yakut’un, 684 ve 684’e 1’inci Ek sıra sayılı Kanun Tasarısı’nın görüşmelerine devam edilmesi yönündeki tutumunun Anayasa ve İç Tüzük hükümlerine uygun olup olmadığı hakkında (Devam)

BAŞKAN – Aleyhte söz isteyen Hasip Kaplan, Şırnak Milletvekili.

Buyurun Sayın Kaplan.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Sayın Başkan, gecenin bu vaktinde...

LEVENT GÖK (Ankara) – Sabahın, Sayın Kaplan.

HASİP KAPLAN (Devamla) – Sabaha doğru... Hep zaten bu paketleri böyle geçirirsiniz, alışkanlığınızdır, biliyoruz. Ama buradan hem iktidara hem iki muhalefet partisine bir şey söyleyeceğim: Bakın, bu önergeyi, 9 Şubatta, güvenlik paketi Meclise verilir verilmez Meclis Başkanlığına verdim.

Bakın, dikkat edin. Burada “Sayın Hasip Kaplan’ın 684 sıra sayılı Tasarı’yla ilgili 1-132’nci maddelerine ilişkin önergelerini teslim aldım. 9 Şubat 2015, saat 16.10” Yasama uzmanı, adı, soyadı ve imzası.

Arkadaşlar, önerge böyle teslim edilir, böyle. Bu işi öğrenin, herkes bilsin. Bunu, sizin ustalık döneminiz, siz öğrenememişsiniz. Sizin teslim ettiğiniz önergeleri de böyle getirin.

Bakın, şimdi...

RECEP ÖZEL (Isparta)- Tek imzalı önergelerde öyle de, önerge öyle teslim edilmez.

HASİP KAPLAN (Devamla) – Tek imzayla da olsa 5 imzayla da verdiğimiz 132 önerge var ve Komisyona da 126 tane önergemiz gitmiştir.

Bakın, şimdi, buradan yola çıkarak şunu çok açık söylüyorum: Ben buradan polemik yapmayacağım. Sayın Vural’a da çok açık söylüyorum. Bu tür bir önergeyi Anayasa’ya, İç Tüzük’e aykırı diye siz de verseydiniz konuşurdunuz. Bu kadar basit. Halkların Demokratik Partisi bunu görmüştür, bu paketeki oyunu sezmiştir...

ALİ RIZA ÖZTÜRK (Mersin)- Biz görmedik mi?

HASİP KAPLAN (Devamla) - ...ve başından beri önergelerini vermiştir ve sürecin içinde, paketin başından sonuna kadar Mecliste en direngen, en etkili muhalefeti hem göstermiş, hem Meclis Başkanlığını, Divanını, İç Tüzük 13'e göre harekete geçirmiş, Komisyonunda şikâyetlerini sürdürmüş, onunla da kalmamış.

ENSAR ÖĞÜT (Ardahan) – Slogan attı, slogan!

HASİP KAPLAN (Devamla) - Angaryadan Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine bu çalışma tarzını vermiş, Anayasa Mahkemesine de bu Tüzük'teki yasa dışılıklar karşısında başvuru yapmıştır.

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – Hangi maddeyle ilgili?

HASİP KAPLAN (Devamla) – Bakın, biz, burada çalışırken böyle sayfalarca itirazlar verdik, tek tek belgeledik. Ana muhalefet Anayasa Mahkemesine giderken bunlardan yararlanır. Şu gördüğünüz itirazların hepsi İç Tüzük ihlalleriyle ilgilidir, bakın. Ve biz bunların hepsini yaparken Meclis tarihinin en karanlık, milletin iradesini tamamen yok sayan, hukukun değil, İç Tüzük'ün değil, Anayasa'nın değil, kaba gücün hâkim olduğu; AK PARTİ'li Meclis başkan vekillerinin İç Tüzük'e ve Anayasa'ya göre değil, tamamen patronun “Bu paket çıkacak.” emirlerine göre yirmi dört saat çalışma yöntemi koyduğu 17 Şubattan 12 Marta kadar cumhuriyet tarihinin en büyük muhalefet direnişine sahne olmuştur burası. Çünkü bu faşizm paketi karşısında direnmek insanlık onuru için direnmektir.

Şunu söyleyeyim: Eğer bu Mecliste AKP'li Meclis başkan vekilleri şu Divanda oturdukları zaman İç Tüzük ve hukuk uygulansaydı, milletin iradesine saygı olsaydı, iktidar milletvekillerinin muhalefet milletvekillerinden 7 tanesini yaraladığı zaman birisi hakkında bir uyarı cezası verirdi, en azından kendi yetkisini kullanırdı, en azından özür dilemeye davet ederdi. Şu merdivenlerden, 15 mermer basamaktan ana muhalefet partisinden bir milletvekili atıldı, kemikleri kırıldı, bununla ilgili bu Meclis kürsüsünde Başkanlık Divanı çıkıp iki söz etmedi. (AK PARTİ sıralarından “Yalancı.” sesleri) Hakaret edildi, küfredildi, kadınlara şiddet uygulandı, bunların hepsi görmezlikten gelindi. Çünkü iktidar milletvekilleri bunu yapma hakkına sahipti, sayın başkan vekilleri de... Sayın Yakut, maalesef, son gününüz, size övgü dizecek durumda değilim ama sizin ve Ayşe Nur Bahçekapılı'nın yönetim döneminde Meclis, Meclis tarihinin en kötü sınavını vermiş ve itibarsızlaşma konusunda, demokrasiye güven konusunda son derece tehlikeli bir aşamaya girmiştir.

Tabii ki, size nasıl anlatayım? Bir paket getirdiniz, 132 maddeydi. Biz size dedik ki: “Direneceğiz, siz bu paketleri çıkaramayacaksınız.” Ve 67'nci maddeye gelindiğinde, 12 Martta yani tam şöyle ortasına, pes ettiniz, şu şekilde ikiye böldünüz. Hükûmet, tarafsız Bakan bir önerge verdi, 67'de pes etmişti, 63 maddesini geri istedi. İşte, bütün mesele burada arkadaşlar. Burada 63 maddeyi, 132 maddeyi bu muhalefet direnişi, HDP'nin etkili muhalefeti, diğer muhalefetin de muhalefetiyle çıkaramayacağını anlayınca geri çekti ama geri çekerken bir şeyi görmedi iktidar partisi, bu geri çekme konusunda fark etmediği bir şey vardı; evet, önergeleri kapatmıştı, 30 Ocakta önergeleriniz vardı tek imzalı, bu 30 Ocaktaki önergelerin hepsi tırıskadandı biliyor musun? Sırf, önergeleri muhalefet kapmasın, bağımsız milletvekilleri kullanmasın diye vermişsiniz, sonra...

RECEP ÖZEL (Isparta) – Tırıskadan olur mu ya?

HASİP KAPLAN (Devamla) – Aynen, tırıskadandı. O tırıskadan önergeleri sonradan Hükûmet önerge verip çektikten sonra siz yeni uyandınız ve farkına yeni vardınız. Bu maddelerin çıkarılması için önerge verilmesi gerekir, yeni ayıktınız, aklınız başınıza yeni geldi ve siz son dakikada üstüne kurşun kalemle yazılmış, Hükûmet önergesi okunduktan sonra siz ve MHP... Burada Sayın Oktay Vural, Allah'ınıza, dininize, imanınıza doğru söyleyin, burada okunduktan sonra o önergeler verilmedi mi ikisi?

OKTAY VURAL (İzmir) – Verildi, ben onu verdim.

HASİP KAPLAN (Devamla) – İşleme konulmadı, dağıtılmadı.

RECEP ÖZEL (Isparta) – Onlar öyle vermiş de biz öyle vermedik.

HASİP KAPLAN (Devamla) – İkkinizin de önergeleri öyleydi.

RECEP ÖZEL (Isparta) – Ya, sen kendin söyledin, “23.05’te verdiniz.” dedin ya.

HASİP KAPLAN (Devamla) - CHP’nin önergeleri ise karmaydı.

OSMAN AŞKIN BAK (İstanbul) – Kameralara bakmadın mı, Recep oturuyordu orada? Recep 23.05’te oradaydı, 24/04’te.

HASİP KAPLAN (Devamla) – Bakın, hukuksuzluk her tarafınızdan akıyor, her tarafınızda bu pakette usulsüzlük var. Bu pakette bu çalışma tarzında bu Mecliste zulüm uygulanıyor.

Bakın, bu paketin içinde faşizmin bütün maddeleri olduğu için son sözümüzü de söyleyeceğiz, ancak bizim yaptığımız itirazlar sahtecilik içeriyor arkadaşlar, sahtecilik, sahtecilik! Evrakta sahtecilik!

Ben, size, bunun canlı kanıtı olarak, bir saat on beş dakika Meclis kürsüsündeki konuşmaların hepsini Meclis Başkanına verdim. Şimdi, Meclis Başkanına verdiğim bu görüşmelerin bütün tutanakları burada, bir saat on beş dakika, hepsi var Başkanlık Divanının. Bu Başkanlık Divanına sizin önerge verdiğiniz, o saatlerde, gözüküyor, önergeler kapandıktan sonra MHP’yle beraber verildi; Meclis Başkanlığı sizin önergeleri Komisyona gönderdi, Komisyon da yasalara aykırı olarak bu önergeleri İçişleri Komisyonu üyelerine oylattı, orada milletvekillerinin konuşma haklarını gasbetti. Önerge sahiplerinin önergeler üzerinde elbette ki beş dakika konuşma hakkı var, usule aykırı olarak AK PARTİ’nin ve MHP’nin önergeleri İç Tüzük 88’e göre işleme konulmaması gerekirken konuldu ve bu rapor geçersizdir. Bu rapor İç Tüzük 52’ye aykırıdır. Bu rapor Danışma Kurulundan geçmemiştir. Bu rapor boştur boş, boş! Arkadaşlar, siz yediniz 63 maddeyi, bunun içinde hiçbir madde yok, boş, boş! Bu boş raporu mütemmim cüzü olarak getiriyorsunuz. Siz boşaldınız, frenleriniz, zemberekleriniz boşaldı, feleğinizi şaşırdınız, böyle muhalefet görmediniz.

Bakın, size söyleyeyim: Bu rapor Danışma Kurulundan geçer, Genel Kurulda oylanır, ondan sonra görüşülür. Eğer Başkan Vekili Sayın Sadık Yakut, son dakikalarınızda siz bu usulsüzlüğü yaparsanız -ki Meclis tarihinde ilktir- Allah var, affetmeyiz, hakkımızı helal etmeyiz size.

ENGİN ALTAY (Sinop) – Yapmaz, yapmaz!

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyorum.

OKTAY VURAL (İzmir) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Vural.

OKTAY VURAL (İzmir) – Ben, bizim bu önergelerimizi vermeyle ilgili, zaten Meclis Başkanlığının tespiti var. Saat 11.18’de Hükümet önergesi okunuyor. Bizim verdiğimiz önergelerin 11.30, 11.33 ve 11.39’da yani Hükümetin önergesi okunduktan sonra verildiğini Meclis Başkanlığı tespit etmiş. Dolayısıyla, 88’inci maddede “İsteyebilir, görüşülmeksizin yerine getirilir, verilen bütün önergeler esas komisyona verilir...” Yani, bu irade ortaya çıkıncaya kadarki verilmiş önergeler Komisyona gider.

RECEP ÖZEL (Isparta) – 11.43’te çıktı o irade efendim.

OKTAY VURAL (İzmir) – Anlıyoruz ki benim 11.30’da verdiğim önerge, iradeden sonra verilmiş bir önerge. Komisyon bunları görüşmüştür. Bu bile usule aykırıdır.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Görüşemezsiniz ki, bırakın.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyorum.

Sayın Hamzaçebi, buyurun.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Hasip Kaplan konuşmasının başlangıcında Cumhuriyet Halk Partisini de dâhil ederek üç partiye bir yol gösterdi, dedi ki: “Bakın, size örnek olsun, önergeler böyle verilir.” diye kendi önergelerinin bir tutanakla Meclis Başkanlığına verildiğini ifade etti. Sayın Kaplan konuşmasının diğer bölümlerinde de gayet açık bir şekilde ifade etti. Cumhuriyet Halk Partisi bu yasa tasarısıyla ilgili olarak, 132 maddeyle ilgili önergesini, toplam 132 adet önergeyi yasa tasarısının görüşmelerinden önce Başkanlık Divanına teslim etmiştir ve bizim 132 önergemizin Komisyona çekilen maddeleriyle ilgili olanları da Komisyona intikal ettirilmiş ve orada arkadaşlarımız, daha doğrusu birer kişi bu önergeler üzerinde görüş ifade etmişlerdir. Bizim önergelerimizin verilmesinde herhangi bir eksiklik yoktur Sayın Başkan.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ederim.

Sayın milletvekilleri, 684...

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Sayın Başkan, kayda geçmesi için... Cumhuriyet Halk Partisi başından önergelerini verdi. (AK PARTİ sıralarından “Yeter!” sesleri)

İDRİS BALUKEN (Bingöl) – Ya ne yeteri? Oturuyorsan otur, oturmuyorsan çık! “Yeter!” diyor ya. Milletvekili konuşmayacak mı burada?

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Lütfen milletin iradesine saygılı ol. Olmak istemeyen çıksın gitsin, çay içsin, kahve içsin. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Sayın Kaplan, dinliyoruz, lütfen...

MUHYETTİN AKSAK (Erzurum) – Sen kimsin ki “Çık, git!” diyorsun! Otur yerine! Burada hiç kimseye “Çık, git!” diyemezsin!

İDRİS BALUKEN (Bingöl) – Sana mı soracağız?

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Hadi be! Sinirlerinizi bozacağız bu paket çıkana kadar.

BAŞKAN – Sayın Kaplan...

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Bu paket çıkana kadar bir taraflarınız şişecek yani kusura bakmayın. Bu faşizm paketi karşısında milletin iradesine saygılı olun.

BAŞKAN – Sayın Kaplan, lütfen...

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Sayın Başkan, CHP başından vermiştir, biz de başından vermişiz. Benim tekli 132, grubumun 132 beş imzalı önergesi var. AK PARTİ ile MHP’nin önergeleri sonradan verilse bile işleme konamaz 88’e göre; biz bunu anlatıyoruz Sayın Başkan. Son gün göreviniz...

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyorum.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Yani, hukukçusunuz, bu işi çok iyi biliyorsunuz. Meclis tarihinde bir ilktir. Bu şekilde sınırları gerdirmeye hakkınız yok. Bırakın yarına, Danışma Kurulu...

BAŞKAN – İki saatten bu tarafa bu konuyu konuşuyoruz Sayın Kaplan.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Sayın Başkan, ama Danışma Kuruluna bırakın, yarın gelir, öbür gün gelir yani.

BAŞKAN - Söz verdim yani, tam iki saat oldu, daha nasıl şey yapabilirim?

Evet, sayın milletvekilleri, 684 sıra sayılı Kanun Tasarısı'nın görüşmelerine kalınan yerden devam edilmesinin uygun olduğu şeklindeki tutumumu oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

X.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN

GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

B) KOMİSYONLARA GERİ ÇEKİLEN TASARILAR/TEKLİFLER (Devam)

1.- Polis Vazife ve Salahiyet Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ile İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın; Nüfus Hizmetleri Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi, İstanbul Milletvekili Bülent Turan'ın; Nüfus Hizmetleri Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi, Çanakkale Milletvekili İsmail Kaşdemir'in; Kimlik Bildirme Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi, İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve Kocaeli Milletvekili Mehmet Hilal Kaplan'ın; 2559 Sayılı Polis Vazife ve Salahiyet Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi, Adana Milletvekili Osman Faruk Loğoğlu'nun; Emniyet Teşkilatı Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi, Mersin Milletvekili Ertuğrul Kürkcü'nün; Polis Vazife ve Salahiyet Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi, İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkanvekilleri Sinop Milletvekili Engin Altay, Ankara Milletvekili Levent Gök ile 4 Milletvekilinin; Nüfus Hizmetleri Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi, İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun; 5490 Sayılı ve 25/4/2006 Tarihli Nüfus Hizmetleri Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ile Avrupa Birliği Uyum Komisyonu ve İçişleri Komisyonu Raporları (1/995, 2/422, 2/514, 2/909, 2/1518, 2/1579, 2/1632, 2/2443, 2/2469) (S. Sayısı: 684 ve 684'e 1'inci Ek) (Devam)

BAŞKAN - 67'nci maddeden sonra gelmek üzere yeni madde ihdasına dair iki adet önerge vardır, okutuyorum...

OKTAY VURAL (İzmir) - Çok uygun oldu, hakikaten, vallahi(!) Çok meşru, bravo (!)

HASİP KAPLAN (Şırnak) - Jübileniz iyi olmadı Sayın Başkanım, jübileniz çok kötü oldu.

BAŞKAN – Evet, sayın milletvekilleri, yeni madde ihdasına dair iki adet önerge vardır.

İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre yeni bir madde olarak görüşülmesine komisyonun salt çoğunlukla katıldığı önerge üzerinde görüşme açılır ve bu maddede belirtilen sayıda önerge verilebilir. Bu nedenle, önergeyi okutup Komisyona soracağım. Komisyon önergeye salt çoğunlukla, 14 üyesiyle katılırsa önerge üzerinde yeni bir madde olarak görüşme açacağım, komisyonun salt çoğunlukla katılmaması hâlinde ise önergeyi işlemenden kaldıracağım.

Şimdi, ilk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 684 Sıra Sayılı Polis Vazife ve Salahiyet Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ile İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın; Nüfus Hizmetleri Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi, İstanbul Milletvekili Bülent Turan'ın; Nüfus Hizmetleri Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi, Çanakkale Milletvekili İsmail Kaşdemir'in; Kimlik Bildirme Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi, İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve Kocaeli Milletvekili Mehmet Hilal Kaplan'ın; 2559 Sayılı Polis Vazife ve Salahiyet Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi, Adana Milletvekili Osman Faruk Loğoğlu'nun; Emniyet Teşkilatı Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi, Mersin Milletvekili Ertuğrul Kürkcü'nün; Polis Vazife ve Salahiyet Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi, İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkanvekilleri Sinop Milletvekili Engin Altay, Ankara Milletvekili Levent Gök ile 4 Milletvekilinin; Nüfus Hizmetleri Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi, İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun; 5490 Sayılı ve 25/4/2006 Tarihli Nüfus Hizmetleri Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ile Avrupa Birliği Uyum Komisyonu ve İçişleri Komisyonu Raporu'nun 67. Maddesinden sonra aşağıdaki maddenin eklenmesi ve madde numaralarının buna göre teselsül ettirilmesini arz ve teklif ederiz.

Mehmet Akif Hamzaçebi

Levent Gök

İhsan Özkes

İstanbul

Ankara

İstanbul

Ali Serindağ

Aytun Çıray

Ali Haydar Öner

Gaziantep

İzmir

Isparta

“MADDE 68- 10/6/1949 tarihli ve 5442 sayılı İl İdaresi Kanununa aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

‘EK MADDE 1- Nüfus kayıtlarına yetkisiz olarak erişilmesini, kayıtların kanuna aykırı olarak açıklanmasını ve paylaşılmasını engellemek amacıyla Bakanlık her ilde gerekli tedbirleri alır.’”

BAŞKAN – Sayın Komisyon, önergeye salt çoğunlukla katılıyor musunuz?

İÇİŞLERİ KOMİSYONU BAŞKANI MEHMET ERSOY (Sinop) – Sayın Başkanım, izninizle Komisyon üyelerimizi komisyon sıralarına davet ediyorum.

Sayın Başkanım, salt çoğunluğumuz yoktur, katılamıyoruz.

BAŞKAN – Komisyon önergeye salt çoğunlukla katılmamış olduğundan önergeyi işlemden kaldırıyorum.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 684 Sıra Sayılı Polis Vazife ve Salahiyet Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ile İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın; Nüfus Hizmetleri Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi, İstanbul Milletvekili Bülent Turan'ın; Nüfus Hizmetleri Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi, Çanakkale Milletvekili İsmail Kaşdemir'in; Kimlik Bildirme Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi, İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve Kocaeli Milletvekili Mehmet Hilal Kaplan'ın; 2559 Sayılı Polis Vazife ve Salahiyet Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi, Adana Milletvekili Osman Faruk Loğoğlu'nun; Emniyet Teşkilatı Kanununda

Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi, Mersin Milletvekili Ertuğrul Kürcü'nün; Polis Vazife ve Salahiyet Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi, İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkanvekilleri Sinop Milletvekili Engin Altay, Ankara Milletvekili Levent Gök ile 4 Milletvekilinin; Nüfus Hizmetleri Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi, İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun; 5490 Sayılı ve 25/4/2006 Tarihli Nüfus Hizmetleri Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ile Avrupa Birliği Uyum Komisyonu ve İçişleri Komisyonu Raporları'nın (1/995, 2/422, 2/514, 2/909, 2/1518, 2/1579, 2/1632, 2/2443, 2/2469) "4/1/1961 tarihli ve 211 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri İç Hizmet Kanununun 34 üncü maddesinin (d) fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

"Ancak, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı mensuplarının kıyafetine ilişkin hususlar, Genelkurmay Başkanlığının görüşü alınarak Millî Savunma Bakanlığı ve İçişleri Bakanlığı tarafından müştereken çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir." şeklindeki 67. maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki maddenin ihdas edilmesini ve diğer maddelerin buna göre teselsül ettirilmesini arz ve teklif ederiz.

Mehmet Erdoğan

Seyfettin Yılmaz

S. Nevzat Korkmaz

Muğla

Adana

Isparta

Ali Öz

Alim Işık

Mersin

Kütahya

MADDE 68- İç Hizmet Kanununun 34'ncü maddesine göre belirlenen kıyafetleri temin etmek için Mülki görev yapan Jandarma ve Sahil Güvenlik personeline her yıl Bakanlar Kurulu tarafından belirlenen miktarda kıyafet ödeneği verilir.

BAŞKAN – Sayın Komisyon önergeye salt çoğunlukla katılıyor musunuz?

İÇİŞLERİ KOMİSYONU BAŞKANI MEHMET ERSOY (Sinop) – İçişleri Komisyonunun sayın üyelerini madde ihdası için komisyon sıralarına davet ediyorum efendim.

Sayın Başkanım, salt çoğunluğumuz yoktur, katılamıyoruz.

BAŞKAN – Komisyon önergeye salt çoğunlukla katılmamış olduğundan önergeyi işlemiden kaldırıyorum.

Sayın milletvekilleri, Osmaniye Milletvekili Hasan Hüseyin Türkoğlu ve arkadaşlarınca verilmiş bulunan üçüncü bölümde, sırasıyla 69, 70, 71 ve 72'nci maddelerden sonra gelmek üzere yeni madde eklenmesine yönelik dört adet önerge bulunmaktadır.

Biraz önce de yeni madde ihdasına dair iki önergenin işlemi yapılmıştır. Malumunuz, Komisyona geri alınan 69 ila 130'uncu maddeler İçişleri Komisyonunca metinden çıkarıldığı ve bölüm üzerinde iki yeni madde ihdası önergesi işlemi gerçekleştirildiği için yeni madde ihdasına yönelik bu dört önergenin işleme alınma şansı bulunmamaktadır.

Ayrıca, içerik olarak Nüfus Hizmetleri Kanunu'nda değişiklik öngören söz konusu önergeler, Komisyon metninde bulunmayan sair kanunda değişiklik öngördüğünden de işleme alınması mümkün bulunmamaktadır. İç Tüzük'ün 87'nci maddesinin üçüncü fıkrasına göre, görüşülmekte olan tasarı ve teklifin konusu olmayan sair kanunlarda ek ve değişiklik getiren yeni bir kanun teklifi niteliğindeki değişiklik önergeleri de işleme konulamamaktadır.

Yeni madde ihdasına ilişkin verilmiş önergeler, değişiklik öngörülen kanunla ilgili maddelerin komisyon metninden çıkarılması nedeniyle söz konusu hüküm uyarınca işleme konulmamıştır.

Böylece üçüncü bölüm üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Dördüncü bölümün 73 ila 102'nci maddelerinden oluşması ve bu maddelerin metinden çıkarılması nedeniyle şimdi beşinci bölümün görüşmelerine başlayacağız.

Yalnız, dördüncü bölümde, Osmaniye Milletvekili Hasan Hüseyin Türkoğlu ve arkadaşlarınca verilmiş bulunan, 73'üncü maddeden sonra gelmek üzere yeni madde eklenmesine yönelik bir önerge, İzmir Milletvekili Oktay Vural ve arkadaşlarınca verilen 75'inci maddenin değiştirilmesine yönelik bir önerge bulunmaktadır.

Komisyonunda geri alınan 69 ila 130'uncu maddeleri İçişleri Komisyonu metninden çıkarıldığı ve dördüncü bölümde herhangi bir madde kalmadığı ve bölüm üzerinde bir görüşme yapılmadığı için bu önergelerin işleme alınma şansı bulunmamaktadır.

OKTAY VURAL (İzmir) – Sayın Başkan, önce bölüm üzerinde görüşme yapılması lazım ki bunu sizin okuyabilmeniz lazım.

BAŞKAN – Görüşme yapılmıyor ki onu okuyorum zaten.

OKTAY VURAL (İzmir) – Görüşme yapılması lazım işte.

BAŞKAN – Çıkarılmış efendim.

OKTAY VURAL (İzmir) – Zaten, bu maddeyle ilgili önergeyi okuyabilmeniz için bölüm üzerinde görüşme yapmanız lazım.

BAŞKAN – Madde yok üzerinde ki görüşülecek.

OKTAY VURAL (İzmir) – Görüşme yapmadan nasıl “Gündeme alınamaz.” diyorsunuz? Aradaki maddeler kaldırıldığına göre...

BAŞKAN - Beşinci bölümün 103 ila 130'uncu maddeleri Komisyon tarafından tasarı metninden çıkarıldığından bölümde 131 ve 132'nci maddeler bulunmaktadır. Maddeler üzerindeki işlemlere Komisyonun mevcut metni üzerindeki madde numaralarından devam edilecektir. Tasarının tümü kabul edilip kanunlaştığı takdirde kanun metninin yazımı esnasında metin üzerinde gerekli teselsül yapılacaktır.

Şimdi, beşinci bölümün görüşmelerine başlıyoruz.

Beşinci bölüm üzerinde Halkların Demokratik Partisi Grubu adına söz isteyen İdris Baluken, Bingöl Milletvekili.

Buyurun Sayın Baluken. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA İDRİS BALUKEN (Bingöl) – Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Gecenin bu saatinde bir faşizm yasası görüşüyoruz ve bu faşizm yasası, bu ülkenin demokratik geleceğinin ve toplumsal barışının altına yerleştirilmiş olan bir dinamittir. Bu dinamitin kimler tarafından ateşleneceğini eminim ki hepiniz az çok tahmin ediyorsunuzdur. Bu ülkenin toplumsal barışını ve demokratik geleceğini istemeyen hem devlet içerisinde örgütlenmiş hem de uluslararası düzeyde ellerini ovuşturarak bekleyen pek çok güce çok önemli bir malzeme, önemli bir zemin hazırlıyorsunuz. Özellikle bu dönemde toplumsal barışımız için bu Meclisin gündeminde olması

gereken demokratikleşme ve özgürlüklerle ilgili yasal hazırlıklar yerine, böylesi bir faşizm paketini getirmenin bedelini ağır ödeyeceksiniz. Açık konuşuyoruz, bundan hiçbir şekilde kaçışınız olmayacak. Biz, burada, halkımız adına, halkımızdan aldığımız yetkiyle bu yasaya karşı direnirken aynı zamanda sizi de bu anlamda uyarma görevimizi mümkün olduğunca yerine getirmeye çalıştık. Ama, ısrarla bu yasada eğer siz bu şekilde bir kararlılık gösteriyorsanız -demin de ifade ettiğim gibi- bu yasa size hayırlı uğurlu olsun. Bu yasa bu ülkeyi bir polis devleti hâline getirecek, bunu Türkiye halkı kabul etmeyecek. Bu yasa olağanüstü yetkilerle donatılmış valilerin olduğu bir devlet hâline getirecek bu ülkeyi ve bu ülkenin halkı bu devleti bu hâliyle kabul etmeyecek. Bu yasa “kaldırıyorum” diye övündüğünüz, halka yalan söylediğiniz olağanüstü hâl uygulamasını 81 ile yayacak ve olağanüstü hâl uygulamasını bu halk kabul etmeyecek. Dolayısıyla, bu yasadaki en büyük zararı göreceğinizden emin olabilirsiniz.

Demin kısa konuşmada iki örnek verdim. Özel güvenlik mahkemelerinden çocuklarınızı, Hükûmet, devlet yetkililerinizi nasıl saklamak zorunda kaldığınızı daha birkaç ay öncesinden biliyoruz. Yine, İçişleri Bakanının “Benim polisim yanlış yapmaz.” dedikten üç gün sonra, kendi oğlunu polisin gözetiminde gördükten sonra içerisine girdiği zavallı tavrı hepiniz gördünüz. Bu ülkenin İçişleri Bakanı, halkın çocuğu sokak ortasında katledilirken “Benim polisim yanlış yapmaz.” diyordu, üç gün sonra kendi oğluna o polis terörü aynı şekilde yönelince mazlumları oynama zavallılığına düştü. İnanın ki bu konuda bu yasa tasarısıyla ilgili de aynı şeyi yaşayacaksınız.

Bugünlerde özellikle çözüm süreciyle ilgili de farklı birtakım söylemler içerisine girdiniz. İç politikada ve dış politikada yaşadığımız bütün iflasları bir kenara bırakarak nefes aldığımız tek zemin olan çözüm süreciyle ilgili girmiş olduğunuz tutum da en büyük zararı size verecek. Dün söylediğinizi bugün inkâr etmenin, dün yaptığınızı bugün farklı bir noktada halka sunmanın bedelini, faturasını ağır ödeyeceksiniz. Biz halkımıza karşı olan sorumluluğumuz gereği buradan size bu uyarıları yapmayı bir görev olarak biliyoruz.

Burada yeni bir ittifakın geliştiğinden haberdarız. Sayın Cumhurbaşkanının orduya öz eleştiri vermesinden sonra, özür dilemesinden sonra çözüm süreciyle ilgili söylemlerinin değiştiğinin farkındayız. Türk Silahlı Kuvvetlerinin tıpkı eski yıllardaki gibi vesayet iştahıyla tekrar meydana atıldığının farkındayız. Ordunun Eşme ruhuyla ilgili bütün cümlelerinin, Hükûmetinizi hedef alan açıklamalarının ne anlama geldiğini ve hangi ittifakla ortaya konduğunun farkındayız. Bu açıklamayla paralel olarak Mardin’de, Hakkâri’de başlatmış olduğu operasyonların ne anlama geldiğinin farkındayız. 34 yurttaşı F16’larla paramparça ettiği Roboski’de, tespih tanesi gibi, katırları katlederek oradaki halka ne mesaj verdiğinin farkındayız. O mesajların amacı bize, halkımıza bir gözdağı vermekse orada yanıyorsunuz; Cumhurbaşkanı da yanılıyor, ordu da yanılıyor. Bu ordudan korkacak bir halk ya da bu operasyonlardan korkacak, bu tehditlerden, gözdağından korkacak bir siyasi parti yok karşınızda.

Siz kendi yanlışlarınızda ısrar ettiğiniz sürece adım adım gelen bir darbe mekaniğinin nasıl sizi götürüleceğine tanıklık edeceksiniz. Rahmetli Menderes de bir darbe mekaniği harekete geçtiği zaman, askerler kendisine gelip darbe tehdidinden bahsettiği zaman “Benim ordum, benim askerim bu yanlış yapmaz.” demişti, ta ki kendisini farklı bir noktada, ordu tarafından alaşağı edilmiş görünce... Şu anda da siz farklı ittifaklara yelken açmış olabilirsiniz ama inanın ki bu ittifak başınıza büyük bir felaket getirecek. Burada detaylı konuşmaya gerek yok, yakın tarihimize bakarsanız ne söylediğimizi rahatlıkla görebilirsiniz.

Bu getirilen yasa tasarısının bir amacının da seçimlerde halka yönelik baskı oluşturmak ve seçim sonrasında güya kendi kafanızda oluşturmuş olduğunuz senaryolara göre tedbir almak olduğunu da biliyoruz. Şimdiden Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi'ne 20 bin polisi gönderirken, şimdi arkasından da "Vur." yetkisi veren bir yasayı çıkararak o polislerin arkasından gönderiyorsunuz. Bunun çok ince planlanmış, çok ince hesaplarla hayata geçirilmiş bir tezgâh olduğunu gayet iyi biliyoruz ama inanın ki bu tezgâhtan en büyük zararı siz göreceksiniz. Bizim, polis kurşunlarından, polisin "Vur." yetkisinden herhangi bir korkumuz yok. Bugüne kadar en büyük bedelleri ödeyerek demokrasi ve özgürlükler mücadelesini bu çatı altında yürütmeye çalışıyoruz.

Bu sokakta oluşturulacak polis terörüyle bütün bir Türkiye'yi teslim almaya çalışma hesapları da yapıyorsanız yakın dönemde Gezi'de ortaya çıkan ruha bakmanız yeterlidir. Artık, Türkiye halkının tamamı bu antidemokratik, bu faşizan yasalardan korkmanın eşiğini çoktan geçmiş, demokrasi ve özgürlükler konusunda kararlılığını ortaya koymuş bir noktaya gelmiş durumdadır. Dolayısıyla, ataşe benzin döküyorsunuz. Bu harlanacak ateş inanın ki en büyük zararı sizlere verecek. 8 Haziran sabahı uyandığınız zaman getirdiğiniz bu antidemokratik yasaların hesabını halk size soracak. 8 Haziran sabahı Türkiye'de on üç yıllık bir iktidarın final faşizan yasalarının Türkiye halkı tarafından nasıl cezalandırılacağına hep birlikte tanıklık edeceğiz. O gün işte siz pişman olacaksınız. O gün, getirdiğiniz bu yasaların size geri dönme ihtimaline karşı büyük bir pişmanlık duyacaksınız ama son pişmanlık fayda etmeyecek.

Şimdi, Hükûmet yetkilileriniz kalkmış bazı açıklamalarla ilgili "Çözüm sürecini zehirliyor." gibi söylemlerde bulunuyorlar. Öyle açıklamalarla falan çözüm süreci zehirlenmez. Siz bu yasayı getirmekle çözüm sürecine baldıran zehri içiriyorsunuz. Sonucu ne olur bilemeyiz. Biz umarız ki, sonucu, büyük emeklerle bugüne kadar getirmiş olduğumuz bir sürecin provokasyonlara kurban edilmesi olmaz ama bu yasa, bu provokasyonların sonuç alması açısından, demin dediğim gibi, hem içerideki hem de dışarıdaki güçlere büyük bir zemin hazırlıyor. Bu provokasyonlarla, dediğim gibi, sadece halk katledilmeyecek, Türkiye'de faşizan yasaları getirenler nereye gittiyse AKP'ye de o yolları gösterecek diyorum, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın milletvekilleri, birleşime beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 03.16

ON BEŞİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 03.24

BAŞKAN: Başkan Vekili Sadık YAKUT

KÂTİP ÜYELER: Bayram ÖZÇELİK (Burdur), Fehmi KÜPÇÜ (Bolu)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 84’üncü Birleşiminin On Beşinci Oturumunu açıyorum.

684 ve 684’e 1’inci ek sıra sayılı Kanun Tasarısı’nın görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon ve Hükûmet yerinde.

Şimdi, beşinci bölüm üzerinde Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz isteyen Mehmet Erdoğan, Muğla Milletvekili.

Buyurun Sayın Erdoğan. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA MEHMET ERDOĞAN (Muğla) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşmekte olduğumuz 684 sıra sayılı Kanun Tasarısı’nın beşinci bölümü üzerinde Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Tabii ki bu tasarının Meclise sevk edildiği 24 Kasımdan bugüne kadar bütün görüşmeleri İç Tüzük’e aykırı, usule aykırı, kavgalı gürültülü geçti. Tabii ki kavganın, gürültünün sebebi var. Kavgaya gürültü oluyor diye sokağa çıktığınızda millet “Meclisteki kavgadan gürültüden rahatsız olduk.” diyor ama burada kavganın gürültünün niye olduğunu da birazcık incelemek lazım. Bu kanun ne getiriyor ne götürüyor? AKP’nin iktidara geldiği on üç yıldır burada görüşülen kanunların millete faydası nedir zararı nedir, bunları da aslında bir masaya yatırmak lazım.

AKP iktidara geldiğinden bugüne 2.500 civarında kanun çıktı. Pekâlâ, bu kadar kanun çıktı da Türkiye’de işsizlik azaldı mı? Bu kadar kanun çıktı da Türkiye’de uyuşturucu kullanımı azaldı mı? Bu kadar kanun çıktı da Türkiye’de huzur sağlandı mı, fuhuştaki artış azaldı mı?

Aslında konuşulacak çok şey var. AKP iktidara geldiğinde Türkiye’de üniversitelerde huzur vardı. Bugün Ankara’nın göbeğindeki üniversitelerde huzur yok. Pekâlâ, Sayın İçişleri Bakanına ve yanındaki ekibine sormak istiyorum: Bugün Ankara’nın göbeğindeki üniversitelerde güvenliği sağlamak için bu kanuna mı ihtiyaç var? Bugün o üniversitelere gidip gerekli tedbirleri alacak yetkiniz yok mu? Bu kanun, sadece bu güvenlikle ilgili sıkıntıları mı getiriyor? Bu kanun, Türkiye’de AKP’nin sistematik olarak yaptığı işlerden bir tanesini daha gerçekleştiriyor, kurumları çökertiyorsunuz. Demokrasilerde devletlerin kurumları vardır. İşte, bu kanunla da Türkiye’de güvenliğin altyapısını oluşturan emniyeti ve jandarmayı çökertiyorsunuz. Bundan sonra emniyetin ve jandarmanın tarafsız, sağlıklı olarak bu millete hizmet etmesi, bu ülkede sükûneti sağlaması mümkün değildir çünkü siz... Tabii ki şimdi Polis Akademisi, polis koleji varken bir komiser muavinini sekiz yılda yetiştiriyorsunuz. Bu çok uzun bir süre. Siz bu, işte, paralel maralel ayaklarıyla şimdi sekiz yılda değil, sekiz ayda komiser muavinini yetiştireceksiniz.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Kabak yetişir ancak kabak!

MEHMET ERDOĞAN (Devamlı) - E, tabii, bu, Dalaman Ovası’nda kabak yetiştirmeye benzer tabii, eskiden de bunun örnekleri yaşandı.

Şimdi, bakın, bununla ilgili, bu polis okullarının kapatılmasıyla ilgili bir veli mektubu okuyacağım burada. Buradaki, tabii ki, imla hataları, kelime hataları bunu yazan köylü, gariban bir velimize ait. Ben olduğu gibi okumak istiyorum.

“Türkiye Büyük Millet Meclisine,

Vereceğiniz kararla 1.500 insanın geleceğine hükmedecek olan sayın vekiller, ben Anadolu’da yaşayan, işçi emeklisi, oğlu Akademi 2’nci sınıf öğrencisi; Allah’ına, devletine, milletine bağlı bir veliyim.

Benim sizden naçizane ricam şudur: Paralel yapı illetine bulaştırılan 1.500 günahsız vatan evladının, 1.500 Mehmetçik’inin istikballerini, hayallerini, ideallerini bitirmeyin. Hükûmetinize ve Meclisin büyüklüğüne leke getirmeyin.

Türkiye Cumhuriyeti devleti 18-22 yaş arası bu çocukların okullarının kapatılması, kendilerinin de fişlenerek başka okullara gönderilmesiyle kurtulacaksa hepsini zindanlara atın bence. Bu çocuklara okullarından ayrılırken ne diyeceksiniz? Vereceğiniz belgelerde ne yazacak? ‘Vatan hainliği yaptınız, devleti yıkmaya teşebbüs ettiniz, onun için hepinize kapı dışarı.’ mı diyeceksiniz? Vatan hainiyseler neden iktisadi idari bilimler fakültelerine gönderiyorsunuz, bunların yeri hapishaneler değil mi?

Sayın vekiller, Allah’tan korkun, hepiniz insansınız, hepinizin ailesi, çoluğu çocuğu var. Bu verilen karar, bu çocukların emekleri, bu, Allah’tan reva değildir. Lütfen, kararınızı bir daha gözden geçirin.

İçişleri Bakanlığı okulların kapatılmasına gerekçe olarak ‘maliyet artışı’ vesaire diyor. Öyleyse fakülte yüksekokuluna alınan 2.500 kişi yiyeceklerini ve yataklarını yanlarında mı getirdiler?

Sayın vekillerim, paralel yapının, Pensilvanya’nın intikamını niçin bu gençlerden çıkartıyorsunuz? Bu gençler bunların kucağına atılırken nerelerdeydiniz, neden sahip çıkmadınız, neden yüz çevirdiniz? Kurtulan kurtuldu da bu 1.500 kişi günah keçisi mi ilan edildi? Bu gençler Pensilvanya’nın siyasetini mi yapıyor, meydanlara mı iniyor, vuruyor kırıyor mu, bayrağı mı indiriyor, vatani mi satıyor? Bu kapatma kararına karşı hiç eylem yapan oldu mu? Bunun için mi dikkate alınmıyorlar? Sayın vekillerim, eğer öyle bir şey yapan varsa cezasını verin, ne gerekiyorsa yapın ama devletin verdiği 120 TL maaşa sevinen, bunu harçlık eden, salata yerine tatlı çıktığında sevinen, vermiş olduğunuz yemekle hayatını idame eden gençlerin, suçu sudûru olmayan vatan evlatlarını da aynı potada eritip yakmayın, ideallerini öldürmeyin.

Sayın vekillerim hepiniz öğrencilik yaptınız, hepiniz aynı yaşlardan geçtiniz. Bu çocuklar öğrenci, devletin öğrencisi, bunlar ekmek yediği sofraya bıçak sokmaz. Bu gençlerin duasını alın bedduasını değil.

Sizler devlet yönetiyorsunuz. Sizlerin insanlardan intikam alma, kin tutma lüksünüz yok. Sizler insanları hüsnüzan ile yönetemezsiniz, buradaki evlatların kazanılmış haklarını ellerinden alamazsınız böyle bir haksızlığa Cenab-ı Allah’ın da rızası olmaz, bu haksızlık döner dolaşır er geç bir yerlerden çıkar.

Sayın vekillerim, hak, adalet kavramı sadece söylemekle olunmayan, yapılan icraatlarla kendisini gösteren bir kavramdır. Bu çocukların hayatlarıyla oynuyorsunuz, bu çocukları fişliyorsunuz, bu çocuklar Anayasa Mahkemesine gitse, kazansalar bile tekrar okullarına dönemeyecekler. Tüm yollarını kapatıyorsunuz. Bu sene okul başladığından beri uygulanan psikolojik baskılar, sürekli uzatılan tatiller, derslerin boş geçmesi, yabancı öğrencileri okutup mezun ederken kendi kanınızdan, ırkınızdan, dininizden vatan evlatlarını dışlamak, kendi yurdunda parya olmak bu olsa gerek.

Rahmetli Necip Fazıl ne güzel söylemiş. Lütfen beyler, bu çocukları yüzüstü süründürmeyin, Sakarya misali ayağa kaldırın, yüce Meclise de yakışan hareket bu olacaktır.

Hassasiyetimi bağışlayın, yüce Meclisinize saygılar sunarım.”

Bugüne kadar değişik kanunlarla ilgili çok konuştuk. Ben şimdi sözlerime son vermeden önce bir şiir okuyarak sözlerimi bitirmek istiyorum. On üç senedir yaptığınız işlerin belki bir muhasebesini de bu vesileyle yapma imkânı hasıl olur.

Haberin olsun! diyor şair:

“Aslını söyle ki kimsin bilelim,

Mezar taşında bir künyeniz olsun,

Yiğit mi, hain mi karar verelim,

Yatacak yerin yok, haberin olsun!

Hep körlerle yattın, hep şaşı kalktın,

Dünya malı için halkı aldattın,

Ülkemin varını yoğunu sattın,

Tarih bunu yazacak, haberin olsun!

Helal ile haram karışır oldu,

Doğru ile yalan yarışır oldu,

Milletin aklına bir hâller oldu,

Tımarhane dolacak, haberin olsun!

Tren yolu gibi yandaş yarattın,

Kralı, sultanı mumla arattın,

Milletin ruhunu hepten kararttın,

Ampuller sönecek, haberin olsun!

Böyle sürüp gitmez; bu bayram, düğün,

Yalancının mumu sönecek bir gün,

İstedığın kadar nutuk at, övün,

Sesler kısılacak, haberin olsun!

Kutsaldır vatanın toprağı, taşı,

Verilince ağırır sultanın başı,

Bir de tükenince yoksulun aşı,

Saçını yolarlar, haberin olsun!

Düşmanlık besleme Türklüğe, Türk’e,
Babanın çiftliği değildir ülke,
Kefen diye sarınsan bir vizon kürke,
Azrail bekliyor, haberin olsun!

Köşkler, saraylar kurtarmaz seni,
Diline dolama ölmüş dedeni,
Dünyayı kurtardın, düşün mahşeri,
Zebani bekliyor, haberin olsun!”
Hepinize saygılar. (MHP sıralarından alkışlar)
BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Bölüm üzerinde Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz isteyen Ali Serindağ, Gaziantep Milletvekili.

Buyurun Sayın Serindağ. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; beşinci bölüm üzerinde Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkan, bu tasarı Türkiye Büyük Millet Meclisinin gündemine geldikten bu yana problem yaşamaya devam ediyoruz. En sonunda da tarafsız olması gereken Sayın İçişleri Bakanı tasarının yarıya yakın maddesini, 63 maddesini Komisyona tekrar aldı. Bunun sebebini de açıklamadı, sadece “Komisyona geri verilsin.” dedi. Komisyon da biz sorduk, bize niçin buna ihtiyaç duyulduğu konusunda tatmin edici bir cevap verilmedi.

Biliyorsunuz, Sayın Bakan Anayasa’nın 114’üncü maddesine göre atanmıştır. Anayasa’nın 114’üncü maddesine göre seçime üç ay kala İçişleri, Ulaştırma ve Adalet bakanları Parlamentodan veya Parlamento dışından bağımsızlar arasından seçiliyor.

Şimdi, Anayasa’nın bu maddesinin bu şekilde düzenlenmesinin elbette bir sebebi var. Bundan sonra Sayın Bakana düşen şudur: İçişleri Bakanlığına mevzuatla verilmiş rutin işlemleri yürütmek ve seçim güvenliğini sağlamak. Sayın Bakanın yapması gereken budur. Onun dışındaki her şey Sayın Bakanın durumdan vazife çıkarmasıdır ve 114’üncü maddenin ruhuyla bağdaşmaz ama Sayın Bakan buna riayet etmemiştir, bana göre kendisine de yazık etmiştir, İçişleri Bakanlığına da yazık etmiştir.

Sayın milletvekilleri, bu tasarının Türkiye Büyük Millet Meclisinde kabul edilen bölümü 3 esas, ana kısımdan oluşmaktadır. Birinci kısımda temel hak ve özgürlükleri kısıtlayan, âdeti onları kullanılmaz hâle getiren düzenlemeler var. İkinci bölümde Emniyet Genel Müdürlüğünde bir tasfiye hareketi yapılıyor, ondan sonraki bölümde de Jandarma Genel Komutanlığında ve Sahil Güvenlik Komutanlığında yeni düzenlemeler yapılmak suretiyle bu iki kurumun –yani Jandarma Genel Komutanlığının ve Sahil Güvenlik Komutanlığının- dolayısıyla da Türk Silahlı Kuvvetlerinin siyasallaşması, siyasallaştırılması amaçlanmaktadır. Türk Silahlı Kuvvetlerinin siyasallaşmasından AKP ne umar, onu da anlamış değiliz. Hâlbuki Türk Silahlı Kuvvetleri siyaset dışı kalması gereken, kendine özgü kuralları olan ancak elbette sivil otoritenin de denetimine tabi olması gereken kurumdur.

Biz, bakın, demokrasi kurumlar ve kurallar rejimi diyoruz; kurumlar güçlü olmalı ama kurallar da işlemeli. Siz objektif, nesnel, genel kurallar koyacaksınız, onların yürütülmesini gözeteceksiniz, olması gereken budur. Aksi hâlde siz bunlara riayet etmez de kurumların güçlü olmasını istemez de kişilerin güçlü olmasını isterseniz, kişileri öne çıkarırsanız o zaman Türkiye giderek otoriter bir rejime kayar, şimdi olduğu gibi. Bu yasanın bu şekilde getiriliş amacı da odur.

Değerli arkadaşlarım, olanı biteni hepimiz izliyoruz, Türkiye’de neler oluyor, neler bitiyor hepimiz izliyoruz. Şimdi, bu yasa bu hâliyle Cumhuriyet Halk Partililere uygulanacak da sizin yakınlarınıza veya size oy verenlere uygulanmayacak mı? Herkes bu yasanın muhatabı olacak, herkes bu hukuksuzlukların muhatabı olacak. O nedenle, hâlâ zaman var, gelin yanıştan dönün.

Bu yasa ne getiriyor? Bakın, bu yasaya göre polis sizi herhangi bir zamanda, herhangi bir noktada durdurabilecek, üstünüzü, eşyanızı, aracınızı arayabilecek. Bunun sınırı da yok.

Başka ne yapacak? Bu yasayla silah kullanma yetkisi genişletiliyor ve kolaylaştırılıyor. Biliyorsunuz, meri mevzuatımızda da zabitanın yani kolluğun silah kullanma yetkisi vardır ama silah kullanma yetkisini kullanırken kademe kademe gider. Ama sizin yaptığınız değişiklikle, silah kullanma yetkisi kullanılırken herhangi bir merhale kat etmek gerekmiyor yani doğrudan silah kullanma yetkisi veriyorsunuz. Bu çok tehlikeli ve kabul edilebilir bir durum değildir.

Başka ne getiriyorsunuz? Yeni kolluk tedbirleri ihdas ediyorsunuz. Nedir bu? Uzaklaştırma. Ne demek uzaklaştırma? Ne kadar uzaklaşacak? Başkalarının zarar görmemesi için bu tedbire başvuruyorsunuz. Böyle bir şey düşünülebilir mi? Yani suç şüphesi altında yapılan bir uygulama bu şekilde olabilir mi değerli arkadaşlarım? O nedenle, bu tehlikelidir. Bu durumda herhangi bir suç oluşturmaya bile polis, bir fiil veya davranışı başkalarının can güvenliğini tehlikeye düşürmek olarak nitelendirebilecek ve yakalama işlemi tatbik edebilecektir. Bunun emarelerini bu yasa yürürlüğe girmeden de görüyoruz. Ne oluyor? Sayın Cumhurbaşkanı bir vilayeti ziyaret ettiği vakit önceden –tabii kendilerine göre- suç işleme temayülü olan kişileri topluyorsunuz. Öyle diyorsunuz. Nerede, nasıl niyet okuyorsunuz? Önceden topluyorsunuz. Hâlâ bu yasa yürürlüğe girmede, girdikten sonra da siz olanı biteni görün. Yasa yürürlüğe girmeden ne oldu? İzmir Valisi sıkıyönetim tedbirlerine benzer tedbirler içeren bir genelge yayınladı. Ne yaptı sonra? Gelen tepkiler üzerine o genelgeyi yürürlükten kaldırdı ama bu bir denemedir. Zaten Adalet ve Kalkınma Partisi iş başına geldikten sonra uygulanan yöntem de budur, iki ileri bir geri, iki ileri bir geri bu şekilde tabii gitmiş oluyor. Bu şekilde siz nereye kadar gideceksiniz? Despot, otoriter, diktatöryal ve faşist bir yönetim kurana kadar.

Şimdi, bugün Sayın Cumhurbaşkanının -şimdi aklıma geldi- bir sözü var. Diyor ki: “Ya, seçimle gelen diktatör olmaz.” Arkadaşlar, hâlbuki seçimle gelen çok diktatör var. Diktatörlerin tehlikelisi de seçimle gelendir çünkü diyor ki: “Benim arkamda halk desteği vardır.” Evet, kimseyi kastetmiyorum, kimseyi kastetmiyorum, genel söylüyorum ama gerçekten, en tehlikeli diktatörler seçimle gelen diktatörlerdir. (AK PARTİ sıralarından gürültüler) Ya, niye üzerinize alıyorsunuz? Bak, kimseye bir şey demiyorum ben, şudur budur demiyorum, üzerinize alınmayın, alınmanıza gerek yok. Ben genel bir hususu söylüyorum, hiç alınmanıza gerek yok değerli arkadaşlarım. Şimdi, bunları izlerseniz görürsünüz.

Bu yasa yürürlüğe girdikten sonra toplantı ve gösteri yürüyüşü hakkını kullanmak mümkün değil. Sayın İdris Şahin “Şey serbest. 2911 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu’nun 3’üncü maddesinde bunlar belirtilmiştir.” diyor. Doğru mudur?

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – Evet, doğru.

ALİ SERİNDAĞ (Devamla) – Doğru. Ondan sonra ne diyorsunuz? “Şurada yapamazsınız, burada yapamazsınız, buradan yürüyemezsiniz, öbür taraftan gidemezsiniz.” Bu nasıl bir serbestliktir? Bakın, serbestlik neyi içerir biliyor musunuz? Serbestlik... Zaten Anayasa’mız ne diyor? Anayasa’mız diyor ki: “Herkes önceden izin almaksızın silahlı ve silahlı toplantı ve gösteri yürüyüşü yapma hakkına sahiptir.” Bizim Anayasa’mız bunu diyor mu? Tamam, o zaman siz bunun gereklerini yapacaksınız. “Efendim, Taksim Meydanı’nda Emek ve Dayanışma Günü kutlanamaz, siz şurada yürüyemezsiniz, şurada toplanamazsınız...” Toplantı ve gösteri yürüyüşü hakkı aynı zamanda toplantının nerede yapılması gerektiği hakkını da kapsar. Siz dağ başında kimsenin ilgisini çekmeyecek, kimsenin hayatını etkilemeyecek bir toplantı yaparsanız o toplantının bir anlamı var mı? Niçin siz o toplantıyı yapıyorsunuz? İnsanların dikkatini çekmek için yapıyorsunuz, insanları etkilemek için yapıyorsunuz, insanların dikkatini o konuya çekmek için yapıyorsunuz. Aksi hâlde, toplantı yapmanın bir anlamı var mı? Değerli arkadaşlarım, bunları önünüze getirecek...

Bir de ne getiriyorsunuz? Boyalı su getiriyorsunuz. Boyalı su getirmek suretiyle de insanların fişlenmesinin önünü açıyorsunuz.

Arkadaşlar, dinlenmekten bahsediyorsunuz değil mi? Ondan yakınıyorsunuz ama siz dinlenmeyi kolaylaştırıyorsunuz. 77 milyon insan dinleniyor, siz gittikçe de bunu kolaylaştırıyorsunuz. Şimdi bu kriptolu telefonlardan bahsediyorsunuz değil mi? O zaman size şu soruyu soruyorum değerli arkadaşlarım: TÜBİTAK’tan ne kadar kriptolu telefon alındı yani ne kadarı teslim edildi, elde ne kadarı var, kayıp kriptolu telefon var mı yok mu? Bakın, burada Türkiye Büyük Millet Meclisinin huzurunda size bir soru soruyorum, diyorum ki: TÜBİTAK’tan ne kadar kriptolu telefon aldınız, elde ne kadar var, kayıp kriptolu telefon var mı yok mu? Değerli arkadaşlarım, bu soruyu lütfen araştırın. Araştırın ki Türkiye’nin nereden nereye geldiğini siz artık anlayın.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ALİ SERİNDAĞ (Devamla) – Şimdi, siz nasıl bir kabulden hareket ediyorsunuz? Diyorsunuz ki -sözlerimi bitiriyorum Sayın Başkan- : “Efendim, mevcut kanunlarla kamu düzeni sağlanamaz, emniyet ve asayiş temin edilemez.” Siz öyle bir ön kabulden gidiyorsunuz. Bu ön kabul yanlıştır çünkü siz mevcut kanunları tatbik etmiyorsunuz. Sorun kanunlarda değil, tatbikattadır, o da sizden kaynaklanıyor diyorum.

Teşekkür ediyorum, hepimize saygılar sunuyorum, sağ olun. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Bölüm üzerinde şahsı adına söz isteyen Ali Rıza Öztürk, Mersin Milletvekili.

Buyurun Sayın Öztürk. (CHP sıralarından alkışlar)

ALİ RIZA ÖZTÜRK (Mersin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bir faşist devletin yasası olan bu yasayla ilgili nelere itiraz ettiğimizi bu kürsüden açıklamaya çalıştık.

ENGİN ALTAY (Sinop) – Mütaddit defalar.

ALİ RIZA ÖZTÜRK (Devamla) - Evet ama anlatamadık. Aslında siz de anladınız ama anlamak istemiyorsunuz. Bunun ilk uygulamasını ben kendim de yaşadım. Eğer İçişleri Bakanı isterse o plaka numarasını veririm. Geçen hafta İbni Sina Kalp Merkezine giderken Kolej’de Servi Sokak’ta arkamızdan bir polis arabası siren çalıyor, herkesi de rahatsız ediyor ve benim danışman arabayı kullanıyor, sekreterimiz de yanımızda. Danışman durdu, polis geldi bir havayla, bastı frene, arabayı durdurdu. “Hayrola.” dedim. “Efendim, arabanın içini görmedik de uygulama yapıyoruz.” “Ne uygulaması,

uygulamanın adı ne?” dedim ben. “Efendim, uygulama yapıyoruz.” dedi. “Ya, kardeşim, anladım da neyin uygulaması bu?” “Böyle bizim uygulamamız vardır, gelenekseldir.” dedi. Neyse, tabii, ben aracın plakasını aldım. Benim milletvekili olduğumu öğrenince “Efendim...” diyerek kıvırmaya başladı. 3 polisti. Dedim ki: “Ya, ben milletvekili olunca değil, herkese karşı bunu yapmanız lazım.” Plakasını aldım, saatini de aldım, isterse İçişleri Bakanı, veririm ona.

OKTAY VURAL (İzmir) – Tarafsız olduğu için istemez!

İDRİS BALUKEN (Bingöl) – Bu daha başlangıç.

ALİ RIZA ÖZTÜRK (Devamla) – Şimdi arkadaşlar, bu sözlerle ilgili benim söyleyecek çok lafım kalmadı çünkü zurnanın zırt dediği yerdeyiz. Bu yasanın ne getirip ne götürceğini göreceğiz. 24’üncü Dönemi Adalet ve Kalkınma Partisi Hükûmeti kendisine yaraşır bir yasayla kapatıyor, faşist, dikta bir yönetimi getiren bir yasayla. Onun için, diktatöre “diktatör” diyenler yargılanıyor. Türkiye’de 13-14 yaşındaki çocuklar -dünyada ilk örneğidir- devlet büyüklerine hakaret etmeleri nedeniyle ceza aldılar.

Şimdi, diktatöre “diktatör” demek hakaret değildir. Ben diyorum, diktatör.

“Türk genci, devrimlerin ve cumhuriyetin sahibi ve bekçisidir. Bunların gereğine, doğruluğuna herkesten çok inanmıştır. Yönetim biçimini ve devrimleri benimsemiştir. Bunları güçsüz düşürecek en küçük ya da en büyük bir kıpırtı ve bir davranış duydu mu ‘Bu ülkenin polisi vardır, jandarması vardır, ordusu vardır, adalet örgütü vardır.’ demeyecektir, elle, taşla, sopa ve silahla, nesi varsa onunla kendi yaptığını koruyacaktır. Polis gelecek, asıl suçluları bırakıp suçlu diye onu yakalayacaktır. Genç, ‘Polis henüz devrim ve cumhuriyetin polisi değildir.’ diye düşünecek ama hiçbir zaman yalvarmayacaktır. Mahkeme onu yargılayacaktır. Yine düşünecek, ‘Demek adliyei ıslah etmek, rejime göre düzenlemek lazım.’ diyecek. Onu hapse atacaktı. Yasal yollarla karşı çıkışlarda bulunmakla birlikte bana, Başbakan ve Meclise telgraflar yağdırıp haklı ve suçsuz olduğu için salıverilmesine çalışmasını, kayırılmasını istemeyecek, diyecek ki: ‘Ben inanç ve kanaatimin gereğini yaptım. Araya girişimde ve eyleimde haklıyım. Eğer buraya haksız olarak gelmişsem bu haksızlığı ortaya koyan neden ve etkenleri düzeltmek de benim görevimdir.’ İşte benim anladığım Türk genci ve Türk gençliği budur.” (CHP sıralarından alkışlar)

Ne yaparsanız yapın bu gençler olduğu müddetçe siz bu ülkeye diktatörlüğü de getiremeyeceksiniz, faşizmi de getiremeyeceksiniz, başkanlık sistemini de getiremeyeceksiniz, parlamenter sistemi bekleme odasına alamayacaksınız ama diktatörler yok olup gidecekler.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Soru-cevap işlemi yapılacaktır.

Sayın Kaplan, buyurun.

OKTAY VURAL (İzmir) – Sayın Başkan, söz talebimiz var, ikinci söz. Şahıs adına söz istiyorum.

RECEP ÖZEL (İsparta) – Benim de ikinci söz efendim. Benim yazılı talebim vardı efendim.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Vural.

OKTAY VURAL (İzmir) – Şahıs adına Sayın Alim Işık...

ALİM IŞIK (Kütahya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yine gecenin geç saatinde, sabaha karşı hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Maalesef, iç güvenlik yasası olarak bu yüce Meclisin gündemine gelen ama bu ülkede iç güvenliği tesis etmekten çok iç kargaşaya yol açacak olan bir tasarının son bölümü üzerinde şahsım adına söz aldım. Bu vesileyle birkaç konuyu sizlerle paylaşmak istiyorum.

Çektiğiniz maddelerden sonra kalan ve bu son iki maddeyi de görüştüğünüzden sonra yasalaşacak olan bu tasarıda ne yaptığınızı bir kez daha sizlere hatırlatmak istiyorum. Bir, Anayasa'ya ve evrensel hukuk ilkelerine aykırı olarak mülki idare amirlere yani valilere ve kaymakamlara savcının ve hâkimin yapacağı, yetkisi dâhilinde olan, alacağı kararlar gereğince uygulamaları verip polis amirleri aracılığıyla vatandaşları kırk sekiz saate kadar gözaltına alacaksınız. Bunun Türkiye'de yaratacağı kaosa bir örnek, şimdiden uyarıyorum. 7 Haziran seçimleri öncesi, 5 veya 6 Haziran tarihinde maaşını AKP'den aldığını zannederek AKP'nin il ve ilçe yöneticisi gibi çalışan vali ve kaymakamların talimatıyla muhalefet partilerine ait sandık kurulu görevlilerini vali ve kaymakamlar makul şüpheli ve AKP'ye zarar verecek kişiler olarak görüp toplattığında ne yapacaksınız? Türkiye'de çıkacak kaosu nasıl önleyeceksiniz?

HİLMİ BİLGİN (Sivas) – Hayal görüyorsun sen.

ALİM İŞİK (Devamla) – “Hayal görüyorsun.” diyen kardeşim, bu yetki olmadan bunu yapan valileri ben biliyorum. Kütahya'da son üç saatte çete kurarak sandıklara darbe yapan ve operasyon yaparak seçim sonuçlarını şaibeli bir şekilde tarihe yazdıran valiler var. Siz bilmezsiniz, biz biliriz. Siz bu yasayı bunun için çıkarıyorsunuz, bir.

YUSUF BAŞER (Yozgat) – Senin o sandıkta MHP'li temsilcin yok mu?

ALİM İŞİK (Devamla) – Sandıklardan sonra torbaları çaldırıyorsun değerli kardeşim. Bilmeden konuşma!

YUSUF BAŞER (Yozgat) – Ben biliyorum, sen bilmeden konuşuyorsun.

ALİM İŞİK (Devamla) – Sen çok iyi biliyorsun.

OKTAY VURAL (İzmir) – Biliyor, çalındığını biliyor, itiraf ediyor “Ben biliyorum çalındığını.” diyor.

ALİM İŞİK (Devamla) – İki: “Paralelci” diyerek kendi aldığınız Polis Koleji ve Polis Akademisi öğrencilerini yuvalarını yıkaacak şekilde, üç ay sonra meslek sahibi olmaktan men ediyorsunuz. Bu vebal size yeter. Onun için, bu, tarafsız olması gereken, Hükûmet adına oturan bakanlara destek vererek bu vebale ortak olmayınız. Bu vebal, sizi, inanıyorum ki bu milletvekilliği döneminizin sonunda vicdanınızla baş başa kaldığınızda yiyip bitirecektir. Bunlara müsaade eden bu AKP Grubunun değerli milletvekilleri, bir kez daha düşünerek bundan sonra oy kullanınız.

Jandarmayı ve Sahil Güvenlik Komutanlığını yine bu valilerin emrine amade ettiniz, valileri baş tacı yaptınız, kaymakamları başınızın üstüne çıkardınız ama şunu hiçbir zaman aklınızdan çıkarmayınız: Polise doğrudan silah kullanma yetkisi vererek, karşı çıkan vatandaşları bastırma amacıyla bu tür yetkilerle donatarak kaosa yol açabilirsiniz. Ama bir gün bugün alınca paralelci damgası vurduğunuz veya Türk milliyetçisi olduğu için “paralelci” diyerek bir taraflara sürdüğünüz polisler eğer bu silahları kazara sizlere doğru doğrultursa “Biz ne yaptık?” demeyiniz. O zaman çok iş işten geçmiş olur. Onun için, Türkiye'de, özellikle AKP-PKK anlaşmalarının kamuoyu tarafından anlaşılması durumunda çıkabilecek tepkileri bastırma amacıyla özellikle Türkiye'nin batısındaki ayaklanmalar için çıkardığınız bu tasarı bir gün sizin ayağınıza geri dönecek ve bir pranga olarak yapışacaktır. Bu ayıp da size yeter diyorum.

Hayırlı geceler diliyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Bölüm üzerinde İç Tüzük'ün 72'nci maddesine göre verilmiş bir önerge vardır, önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Tasarı'nın son bölümü üzerindeki görüşmelere İç Tüzük madde 72 uyarınca devam ettirilmesini arz ve teklif ederim.

Mehmet Akif Hamzaçebi

İstanbul

Grup Başkan Vekili

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum...

III.- YOKLAMA

(CHP ve MHP sıralarından bir grup milletvekili ayağa kalktı)

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Yoklama istiyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Yoklama talebi var, yerine getireceğim.

Sayın Hamzaçebi, Sayın Serindağ, Sayın Altay, Sayın Seçer, Sayın Öner, Sayın Ögüt, Sayın Öztürk, Sayın Bayraktutan, Sayın Türeli, Sayın Kuşoğlu, Sayın Haberal, Sayın Akar, Sayın Torlak, Sayın Işık, Sayın Yılmaz, Sayın Öz, Sayın Bulut, Sayın Şimşek, Sayın Halaman, Sayın Korkmaz.

İki dakika süre veriyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, toplantı yeter sayısı vardır.

X.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN

GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

B) KOMİSYONLARA GERİ ÇEKİLEN TASARILAR/TEKLİFLER (Devam)

1.- Polis Vazife ve Salahiyet Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ile İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın; Nüfus Hizmetleri Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi, İstanbul Milletvekili Bülent Turan'ın; Nüfus Hizmetleri Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi, Çanakkale Milletvekili İsmail Kaşdemir'in; Kimlik Bildirme Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi, İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve Kocaeli Milletvekili Mehmet Hilal Kaplan'ın; 2559 Sayılı Polis Vazife ve Salahiyet Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi, Adana Milletvekili Osman Faruk Loğoğlu'nun; Emniyet Teşkilatı Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi, Mersin Milletvekili Ertuğrul Kürkcü'nün; Polis Vazife ve Salahiyet Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi, İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkanvekilleri Sinop Milletvekili Engin Altay, Ankara Milletvekili Levent Gök ile 4 Milletvekilinin; Nüfus Hizmetleri Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi, İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun; 5490 Sayılı ve 25/4/2006 Tarihli Nüfus Hizmetleri Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ile Avrupa Birliği Uyum Komisyonu ve İçişleri Komisyonu Raporları (1/995, 2/422, 2/514, 2/909, 2/1518, 2/1579, 2/1632, 2/2443, 2/2469) (S. Sayısı: 684 ve 684'e 1'inci Ek) (Devam)

BAŞKAN – Görüşmeye devam edilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler...

OKTAY VURAL (İzmir) – Kabul edildi efendim.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) - Kabul edildi.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Kabul edildi.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri... (CHP, MHP ve HDP sıralarından ayağa kalkmalar, “Kabul edildi.” sesleri) Bir saniye efendim. Bir saniye...

Tutanakları isteyelim. “Kabul edilmiştir.” denmedi efendim.

MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) – Zabıtlara geçmedi, kabul edilmedi. Demedi ya!

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Ne tutanağı ya! Göz göre göre...

OKTAY VURAL (İzmir) – Hayır efendim, “Kabul edenler” deyince el kaldırdılar.

BAŞKAN – Hayır efendim, anladım.

Tutanakları isteyelim. Kabul edilmiştir...

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Kameralara bakalım Sayın Başkan.

AHMET AYDIN (Adıyaman) – “Kabul edilmiştir.” demedi.

BAŞKAN – Demedim ki ya!

Efendim, tutanakları da ...

OKTAY VURAL (İzmir) – Görüşmeler devam edecek efendim.

BAŞKAN – Evet, yeni konuşmacıları talep ediyoruz gruplar ve şahıslar adına.

AHMET AYDIN (Adıyaman) – Sayın Başkanım...

MEHMET DOĞAN KUBAT (İstanbul) – Sayın Başkanım, kabul etmeyenleri sormadınız efendim, lütfen, zabıtlara bakın.

OKTAY VURAL (İzmir) – Hayır, olur mu öyle şey.

MEHMET DOĞAN KUBAT (İstanbul) – Sormadı, hayır efendim.

Sayın Başkan...

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Divan karar verir, burası artık karar veremez.

OKTAY VURAL (İzmir) – Kabul etmeseydiniz canım. Neye kaldırdığınızı bilmiyorsunuz. Sayın Başkan uygulamayı yapısın.

MEHMET DOĞAN KUBAT (İstanbul) – Tutanaklara bakın Sayın Başkan.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – İç Tüzük 13 “Divan karar verir...” Burası artık karar veremez.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, yapılan oylama sonucunda her ne kadar “Kabul edilmiştir.” dememimize rağmen... (Gürültüler)

SEYFETTİN YILMAZ (Adana) – “Her ne kadar” ne demek?

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Hayır, öyle bir şey yok.

OKTAY VURAL (İzmir) – Hasip Bey, bir dakika ya.

BAŞKAN – Bir saniye, lütfen, bir dinleyin, sabredin sayın milletvekilleri, sabredin ama.

Genel Kuruldaki sayın milletvekilinin el kaldırışına göre kabul edildiği anlaşılmıştır. Dolayısıyla yeni konuşmacı... (CHP ve MHP sıralarından alkışlar)

AHMET AYDIN (Adıyaman) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Lütfen Sayın Aydın.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) - Sayın Başkanım, kabul etmeyenleri de sorun.

OKTAY VURAL (İzmir) – Divanı toplantıya çağırırsınız görüşmeleri...

BÜLENT TURAN (İstanbul) – Elektronik yapabilirsiniz, bir daha sayın.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Parmaklarınıza sahip çıkın ya.

BAŞKAN – Evet, gruplar adına söz isteyenler... (Gürültüler)

ALİ RIZA ÖZTÜRK (Mersin) – Ali Rıza Öztürk...

AHMET AYDIN (Adıyaman) – Sayın Başkanım... Sayın Başkanım...

OKTAY VURAL (İzmir) – Sayın Başkan...

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Başkanım, Hasip Kaplan...

İDRİS BALUKEN (Bingöl) – Hasip Kaplan...

BÜLENT TURAN (İstanbul) – Sayın Başkan, oylamayı bitirir misiniz?

AHMET AYDIN (Adıyaman) – Sayın Başkanım, oylamayı bitirin.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Yaptı açıklamayı, “Kabul edilmiştir.” dedi.

MİHRİMAH BELMA SATIR (İstanbul) – Demedi, demedi.

AHMET AYDIN (Adıyaman) – Oylamayı bitirir misiniz Sayın Başkanım.

ALİ RIZA ÖZTÜRK (Mersin) – Ahmet, niye zorlayıp duruyorsun ya, sabaha kadar sen de buradasın biz de buradayız işte.

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – Sayın Başkanım, işlem tamamlanmadı, tamamlanmayan işlem den dolayı siz nasıl olur da yeniden bir görüşme açarsınız?

BÜLENT TURAN (İstanbul) – İşlemi tamamlayın Sayın Başkan.

AHMET AYDIN (Adıyaman) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Yerinize geçin de söz vereyim Sayın Aydın.

BÜLENT TURAN (İstanbul) – İşlemi bitirir misiniz Sayın Başkan?

BAŞKAN – Sayın Aydın, buyurun.

AHMET AYDIN (Adıyaman) – Sayın Başkanım, biraz önceki oylamada siz görüşmelerin devamı önergesini oylarken “Kabul edenler...” dediniz, “Kabul etmeyenler...” demediniz...

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Dedi, dedi.

İDRİS BALUKEN (Bingöl) – Dedi, dedi.

BAŞKAN – “Kabul etmeyenler...” dedim Sayın Aydın.

AHMET AYDIN (Adıyaman) – ...ve “Kabul edilmiştir.” demediniz. (Gürültüler)

BAŞKAN - “Kabul edilmiştir.” demedim evet ama “Kabul edenler... Kabul etmeyenler...” denmiştir, evet.

İDRİS BALUKEN (Bingöl) – AK PARTİ, grubunun iradesine saygı duymuyor.

AHMET AYDIN (Adıyaman) – Şimdi, Sayın Başkanım, orada bir defa bu önergenin kabul edilip edilmediği belli değil ve tutanağa işlenmedi; bir bu.

İkincisi: Bakın, arkadaşlar İç Tüzük’ün 13’üncü maddesini bu kanunda her gün dile getirdiler, defalarca dile getirdiler. “Genel Kuruldaki oylamalarda ve seçimlerde -bu oylama olduğuna göre- önemli bir yanlışlık olduğu iddia edilirse Başkan usul görüşmesi açabilir veya gerekirse oya başvurarak düzeltme yapabilir.”

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Bir yanlışlık yok ya, sana göre yanlışlık var.

BAŞKAN – Yanlışlık söz konusu değil efendim, yanlışlık yok ortada. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

AHMET AYDIN (Adıyaman) – Efendim, yanlışlık söz konusu.

BAŞKAN – Yok efendim. (CHP, MHP ve HDP sıralarından alkışlar)

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Bravo Sayın Başkan, alkışlıyoruz sizi.

AHMET AYDIN (Adıyaman) – Siz kabul etmediniz, kabul edilmedi bu ve bu, tutanağa işlenmedi. Burada bir yanlışlık olduğu çok açık ortadadır.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Yani grubunuzun yaptığı hatayı, yaptığı yanlış Başkanın telafi etmesini mi istiyorsunuz?

AHMET AYDIN (Adıyaman) – Dolayısıyla, bu oylamanın tekrar edilmesi lazım. 13’e göre oylamanın düzeltilmesi lazım Sayın Başkanım. Az önce tutanağa bunu geçmediğinizi kendiniz de ifade ettiniz Başkanım.

BAŞKAN – Evet, geçmedim.

AHMET AYDIN (Adıyaman) – O zaman, geçmediniz ve oylamanın ne şekilde sonuçlandığı belli olmadan bu görüşmeyi devam ettiremezsiniz. Dolayısıyla, oylamanın 13’e göre tekrar edilmesi lazım.

OKTAY VURAL (İzmir) – Sayın Başkan, Başkanlığın oylamayla ilgili bir yanlış yok, yanlış oy kullanan AKP’ye, onu kendinize sorun. Siz el kaldırdınız, senin yaptığın yanlış niye ona yüklüyorsun, sen “Kabul ediyorum.” dedin.

AHMET AYDIN (Adıyaman) – Sayın Başkan, bu oylamanın sonucu belli değil, bu oylama karara bağlanmadı.

BAŞKAN – Evet, gruplar adına sözler...

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Sayın Ali Rıza Öztürk.

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Sayın Öztürk.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA ALİ RIZA ÖZTÜRK (Mersin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşülmekte olan, iktidarın “Temel hak ve hürriyetleri koruma yasası” olarak ilan ettiği, kamuoyunda “İç güvenlik yasası” olarak bilinen... (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

Sayın Başkanım, müdahale ederseniz, arkadaşlar tartışıyorlar da.

BAŞKAN – Arkadaşlar, lütfen...

Buyurun Sayın Öztürk, devam edin.

ALİ RIZA ÖZTÜRK (Devamla) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; kamuoyunda “İç güvenlik yasası” olarak bilinen, iktidarın “Temel hak ve hürriyetleri koruma” adıyla gizlemeye çalıştığı, faşist diktatörlüğü inşa yasası olan bu kanunla ilgili muhalefet partileri olarak çok şeyler söyledik. Biz, iktidarın polis devletini meşrulaştıran bu yasadaki dönmesi için çok çaba sarf ettik.

Geldiğimiz noktada bu görüşmelerin devam etmesini istedik, iktidar partisi bizim söylediklerimizi anlamamış ve sağ olsun, teşekkür ediyoruz kendilerine; bu görüşmelerin devam etmesi yönündeki önergemizi kabul ettiler, belki de ilk defa muhalefetin önergesini kabul ettiler, bu nedenle kendilerine gerçekten teşekkür ediyorum. (CHP ve MHP sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlar, bu yasanın neden faşist diktatörlüğü inşa etme yasası olduğunu uzun uzun anlattık. Bu yasa, aslında yasama, yürütme ve yargı olarak tanımlanan kuvvetler ayrılığının üzerine oturmuş olan, demokratik hukuk devletini kalbinden vuran bir yasadır. Hukuk devletinin temeli, özü kuvvetler ayrılığıdır.

Hukuk devleti demokrasinin özüdür İçişleri Bakanı. Burası kahve değildir. Böyle oturarak seyirci dinleyemezsin. Burası kahve değil, burası Türkiye Büyük Millet Meclisidir. Sen milletin iradesini temsil etmeyebilirsin. Millete saygısızlık yapma hakkın yok. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

AHMET AYDIN (Adıyaman) – Sayın Başkan, hatip doğru konuşsun, Genel Kurula hitap edebilir. Genel Kurula hitap etmeleri lazım. Böyle şey olmaz.

BAŞKAN – Sayın Öztürk, lütfen.

ALİ RIZA ÖZTÜRK (Devamla) – Saygısızlık yapıyorsun, saygısızlık yapıyorsun, ayıptır!

BAŞKAN – Sayın Öztürk, lütfen.

ALİ RIZA ÖZTÜRK (Devamla) – Lütfen, burada bizi dinlemek zorundasın. Sen “Milletin iradesiyle gelmedim.” diye milletin iradesini çiğneyemezsin. Buna hakkın yok.

RECEP ÖZEL (Isparta) – Sakin ol ya!

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Ali Rıza Bey, lütfen.

BAŞKAN – Sayın Öztürk, Sayın Bakan Anayasa hükümlerine göre atanmıştır, lütfen.

ALİ RIZA ÖZTÜRK (Devamla) – Deminden konuşurken de böyleydin, şimdi de böylesin.

OSMAN AŞKIN BAK (İstanbul) – Bize anlat, bize!

ALİ RIZA ÖZTÜRK (Devamla) – İşte faşizmin uygulaması budur

ADNAN YILMAZ (Erzurum) – Ya Sayın Öztürk, Genel Kurula hitap et.

ALİ RIZA ÖZTÜRK (Devamla) – Millî iradeyi hiçe sayan, millî iradeyi yok eden, diktatörlüğü esas alan bir tavidir.

RECEP ÖZEL (Isparta) – Ulan, diktatörlük kadar başınıza şey düşün!

HÜSEYİN BÜRGE (İstanbul) – İşte bu kadar despotsunuz!

ALİ RIZA ÖZTÜRK (Devamla) – İşte faşizm budur.

RECEP ÖZEL (Isparta) – Faşizm senin gibi konuşmadır.

ALİ RIZA ÖZTÜRK (Devamla) – Faşizm, sokaklarda polis kurşunuyla insanların sorgusuz sualsiz öldürülmesidir. Faşizm, sizin İçişleri Bakanınızın “Canım, bu polis de bizi dinliyor.”, Cumhurbaşkanınızın “Canım, polis bizi bu kadar dinliyor.” dediği sistemin adıdır. Siz kendi getirdiğiniz sistemden şikâyet eder hâle geldiniz. Dün çıkardığınız yasalardan bugün şikâyet ettiniz, “Aldatıldık” dediniz. Sizi aldattığını söylediğiniz adamlarla Türk halkını, Türkiye halkını aldatmaya çalıştınız. Siz dün yapılan her şeyi bugün inkâr ettiniz. İnaniyorum ki yarın bu yasayla getirilen şeyleri de inkâr edeceksiniz. Diyeceksiniz ki: “Biz aldatıldık.” Hiç merak etmeyin ama sizin ne aldatılmaya ne de aldatmaya zamanınız olmayacak. Türk halkı sizi hazırandaki seçimlerde, sandıkta silip sürüp götürecektir. (AK PARTİ sıralarından “Rüyanda görürsün.” sesleri) Görürüz.

Değerli milletvekilleri, bu yasanın en önemli özelliği, kuvvetler ayrılığına dayanan yargı yetkisini polise, mülki amire verme olayıdır; bir kere en önemli, can alıcı noktası burasıdır.

Şimdi, soruşturma savcı tarafından yapılır, bunu hukuk fakültesindeki herkes bilir; siz soruşturma evresini mülki amire veriyorsunuz.

Bugüne kadar demokratikleşmeden bahsettiniz, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin içtihatlarından bahsettiniz ve dediniz ki: “Türkiye’de tutuklama müessesesi... Yargıdaki sorunların hepsi bu müesseseden kaynaklanmaktadır. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin içtihatlarına uygun hâle getireceğiz.”

Değerli milletvekilleri, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi tutuklama müessesesini asıl yargılama sürecinden ayrı gören ve öyle de olan bir sistemdir ve suçun vasfı ve mahiyetinin hiçbir zaman tutuklama nedeni olamayacağını söyler. Suçun vasfı ve mahiyeti yargılama sonunda alınacak cezayla ilgilidir; tutuklama ise ceza muhakemesinin güvenli şekilde yapılmasının temini amacıyla bir tedbirdir.

Ceza Muhakemesi Kanunu’nun 100’üncü maddesinin (3)’üncü fıkrasında “otomatik tutuklama maddesi” dediğimiz katalog suçlar var. Aslında tutuklama için gerekli iki tane neden var. Birincisi, delillerin karartılması ya da yok edilmesi tehlikesi; ikincisi, şüphe, kaçma şüphesi. Bu iki tehlikenin de gösterilmesi lazım. Bu da yetmez. Genel bir şart: Delillerin karartılması ya da sanığın kaçması başka bir tedbirle önlenilecekse yine tutuklamaya başvurulamaz. Ama siz, burada, bir bilyeyle, bir sapanla barışçıl bir toplantı ya da gösteriye katılan bir insanı tutukluyorsunuz, otomatikman tutukluyorsunuz; Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu’nun 33’üncü maddesindeki suçun vasfını değiştiriyorsunuz. Eskiden polisin yaptığı şuydu: “Dur.” diyordu, vuruyordu. Şimdi “Dur.” demeden vuracak, “Dur.” demeden polis silahını çekip vuracak.

Şimdi, arkadaşlar, polis bunu yaparken AKP’li, MHP’li, CHP’li, HDP’li ayırmayacak -kimsenin alnında yazmıyor- yani bu Mecliste bu yasaya parmak kaldıran insanlar da bundan zarar görecek. Çünkü faşizmin tek bir kuralı vardır, sadece kendisidir, kendisinden başka kimseye hayat hakkı tanımaz. Bu yasa hükümlerinin faşist devletteki hükümlerden hiçbir farkı olmadığını, sanıyorum, Adalet ve Kalkınma Partisindeki hukukçu arkadaşlarımız en az benim kadar biliyorlar ve bu getirilen hükümlerin çok bilinçli olarak getirildiğini onlar da biliyor.

Örneğin, polisin silah kullanmasıyla ilgili getirilen (d) bendi, polisin silah kullanmadan önce, çağrı yapması, dur demesi, uyarı ateşi yapması gibi şeyleri yapmadan, doğrudan silah kullanması hâlini düzenliyor ve İçişleri Bakanı diyor ki: “Canım, öyle bir uyarı yaparsak elinde molotof ya da bomba olan adam kaçır gider.” İyi, kaçsın, senin görevin insan öldürmek değil ki etkisiz hâle getirmek.

Şimdi, arkadaşlar, buradaki temel mantık yanlıştır. Bir yönetim diktatörleştikçe böyle faşist yasalar çıkarır ama faşist yasalarla kendisini kurtaramaz, sonunu kendisi hazırlar. Ben, bugüne kadar tarihte halkına zulmeden yönetimlerin ve diktatörlerin kalıcı olduğunu hiç görmedim, er ya da geç gidicilerdir. Ve bugün Türkiye’yi demokrasi yerine bu diktatör yönetim biçimine uygun görenler de mutlaka gideceklerdir, hem de bu önümüzdeki 7 Haziran seçimlerinde gideceklerdir, bir daha gelmemek üzere gideceklerdir ama parlamenter sistem de hukuk devleti de demokrasi de güçlenerek gelişecektir, geliştikçe güçlenecektir, demokrasi var olacaktır. Yaşasın demokrasi, kahrolsun faşizm. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Halkların Demokratik Partisi Grubu adına söz isteyen Hasip Kaplan, Şırnak Milletvekili.

Buyurun Sayın Kaplan. (HDP sıralarından alkışlar)

HDPGRUBU ADINA HASİP KAPLAN (Şırnak) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Halkların Demokratik Partisi adına AK PARTİ’ye bir teşekkür etmek istiyorum, sabahın dördünde kalesine bir gol attı ve bir saat daha güvenlik paketi üzerindeki görüşmeleri yararlı buldular. Gerçekten gözümüzü yaşattınız. Yani, onca gün, onca kavga, sabahlara kadar itelemeler, kakmalar, sesimizi kısmalar, söz hakkımızı engellemeler... Ya, bir defa işte bir el kaldırdınız; bak, işte, bir saat konuşacağız.

İDRİS BALUKEN (Bingöl) – Belki oylamada da öyle yaparlar.

HASİP KAPLAN (Devamla) – İnşallah, oylamada da teşevvüş edersiniz, bu millete de hayırlı bir iş yaparsınız. Şunu söyleyeyim size, bakın, samimiyetimle söyleyeceğim, bir arkadaşınız olarak bu son günlerinde Meclisin, belki birçoğumuz dışarıda karşılaştığımız ama şunu söyleyeyim: Yarın siz ve biz çocuklarımıza baktığımız zaman veya çocuklarımız bize baktığı zaman, babalarından veya analarından utanç duyacakları bir eser almamalılar, miras almamalılar.

Bakın, burada sizin “özgürlük paketi” diye yutturmaya çalıştığınız aslında faşizm paketinde neler var? Sakin sakin anlatacağım. Arkadaşlar uyuyorlar dışarıda, kulis koltuklarında sakın sakın. Yani onlar bu iyiliği yaptılar, olumlu oy kullandılar, ben de sakın sakın konuşarak size 285 no.lu Kanun Hükmünde Karamname’yle olağanüstü hâl bölge valilerinin nasıl atandığını söyleyeyim.

Şimdi, siz, 81 tane ile olağanüstü hâl bölge valisi atamayacaksınız, 81 ile sömürge valisi atayacaksınız, sömürge valisi! Sömürge dönemlerinde gücü, silahı, postası, askeri, polisi elinde tutan ve vatandaşı iliklerine kadar sömüren, sesini çıkardığı zaman kafasına vuran, ağır cezalar veren o zalim koloni emperyalizminin 19’uncu yüzyıl ideolojisini, birinci dünya krizini, 1900’lere gelirken dünyayı Birinci Dünya Harbi’ne getiren o kriz dönemini iyi hatırlamanızı burada salık veririm.

1929 ikinci dünya büyük krizinde, İkinci Dünya Savaşı’na gittiğimizde, burada hoşunuzu gitmiyor ama Hitler gibi diktatörler de seçilerek sandıktan gelmişti, Mussolini de gelmişti, hatta yakın zamanda Saddam Hüseyin de, Esad da, bayağı çok oy alarak Kenan Evren de sandıktan çıkarak geliyor. Yani sandıktan çıkmak, zorla milletin iradesine aykırı olarak oy almak, seçilmiş olmak “Diktatör olunmaz.” anlamında değildir.

Arkadaşlar, diktatörlük bir hukuk rejimidir. Eğer sizin Anayasa’nız darbe anayasasıysa, eğer ülkenizde özgürlükler yoksa, eğer çıkardığınız bu paketle... Size tane tane bir daha hatırlatayım, bir daha anlatayım ki yarın evinize gittiğiniz zaman, çocuklarınıza veya torunlarınıza baktığınız zaman “Biz ne yaptık? Vay başımıza, kül başımıza!” demeyesiniz, dizlerinizi dövmeyesiniz diye, son, daha oylamalara fırsatınız varken size neler olacağını anlatayım.

Bakın, sizin milletvekilliğiniz bitecek, sizi de arayacaklar, çocuklarınızı arayacaklar, ailenizi arayacaklar ve aradıkları zaman hiçbir hesap vermeyecekler, “Arabayı çek.” diyecekler, istedikleri saatte kapınızı zorla açacaklar, istedikleri vakitte, gece vakti evlerinize girecekler. Tek başına yaşayan eğer bir kadın, doktor, öğretmen, görevli, memur varsa onun evine de herkes istediği gibi bu yetkiyi kullanarak mahremiyet, namus, haysiyet, din, ahlak, vicdan demeden istediği saatte dalabilecekler. Sizin getirdiğiniz bu kanunla herkes ama herkes, sizin çocuklarınız dâhil, çok rahatlıkla kırk sekiz saat sorgusuz sualsiz gözüaltına alınacaktır ve siz derdinizi Marko Paşa’ya bile anlatamayacaksınız, siz derdinizi anlatacak bir makam bulamayacaksınız, siz yargıya itiraz edemeyeceksiniz, siz avukat isteyemeyeceksiniz, Amerikan filmlerinde görüldüğü gibi “Sana haklarını anlatıyorum, istersen konuşma avukatın gelene kadar.” demeyecekler. Sahte polis kimlikleriyle polis teşkilatı içinde, jandarma kolluğu içinde çeteler, derin yapılanmalar ve sizin çokça şikâyet ettiğiniz paralel yapılanmalar istedikleri gibi provokasyon yapacaklar. İhalelere fesat karıştıracaklar, gösterileri kana bulayacaklar, kamu düzenini ihlal edecekler ve ortalığı karıştıracaklar, başka devletlerin ajanı olacaklar, bu ülkeyi 3 kuruşa, 5 dolara satacaklar, karıştıracaklar ve siz hukuken bunun hesabını, denetimini yapamayacaksınız, bunu soramayacaksınız.

Bakın, arkadaşlar, “Vur.” emri, Antep’teki esnafa “Sık ulan, sık.” diyenlerin “Vur ulan, vur.” dediği bir noktaya gelecek. Bunlara hesap soramayacaksınız. En küçük gösteride, en küçük itirazda, en ufak çevre olayında, en ufak HES direnişinde cezaları katbekat artıracaksınız. Bu da olmayacak; yürüyene “Yürüyüş yasak.” diyeceksiniz, cezalar vereceksiniz; gösteri yapana “Gösteri yasak.” diyeceksiniz, cezalar vereceksiniz; miting yapmak isteyeneye “Miting yasak, izinsiz.” diyeceksiniz, Anayasa’da olan hakkı bu yasaya dayanarak yok edeceksiniz. Tıpkı ne gibi, biliyor musunuz? Tıpkı İç Hizmet Kanunu 35’inci maddeye dayanarak Anayasa’yı ihlal etmiş 5 generalin yaptığının aynısını bu pakette yapmış olacaksınız. Ne yapacaksınız? Basın açıklaması yapan insanların üstüne TOMA’larınızı, gaz fişeklerinizi, gaz bombalarınızı salacaksınız. Ne yapacaksınız? Düşünen herkese düşman olacaksınız. Düşünen herkesten şüpheleneceksiniz, düşünen her beyin sizi korkutacak, korkuya kapılacaksınız. “Havada bulut.” diyeni “ördek” dedi diye içeri atacaksınız. Ne yapacaksınız? “Örgütlenme yasak.” diyeceksiniz. Ağaçları sevmek için bir dernek kurana, kırmızıbiber sevenler için bir dernek kurana bile “illegal örgüt” deyip tıpkı darbe dönemlerinde olduğu gibi on yıldan yirmi yıla kadar hapislere atacaksınız. “Yazmak yasak.” diyeceksiniz, “Konuşmak yasak.” diyeceksiniz, “Hak aramak yasak.” diyeceksiniz, “Sendikal örgütlenmeler yasak.” diyeceksiniz ve bir sapan dört sene ceza aldığı zaman -hiçbir kimse, zulme uğramış hiçbir halk- baskıcı, diktatör egemen yapıların, yönetimlerin zulmü altında yaşayan yurttaşlar gün gelecek, isyan bayrağını çekecek ve Birleşmiş Milletlerin 665 sayılı Kararı uyarınca başkaldırı hakkını kullandığı zaman bu hak meşru sayılacaktır.

Bu ülkeyi karıştıracaksınız, bu ülkeye kötülük yapacaksınız. Bu ülkeyi Suriye savaşına katmak istediniz, çekilen felaketler ortadadır. Irak’taki çatışmanın tarafındasınız, felaketler ortadadır. Yemen’de Şii-Sünni çatışmasına bu ülkeyi çekiyorsunuz, orada felaket kapıdadır. Bu ülkeye savaşı dayatıyorsunuz, bu ülkenin barışa ihtiyaç duyduğu, barışa özlem duyduğu bugünlerde, toplumsal barışın bu kadar güzel bir sevdıyla, Nevroz bayramlarında bütün ülkede, her yerde yankılandığı ve umudun güçlendiği yerde siz savaşı körüklüyorsunuz, savaş tamtamlarını çalışıyorsunuz. Savaş tamtamlarını bu paketle güçlendirerek zulmün, zorbalığın hükûmeti, iktidarı olmaya kendinizi adanmış.

Ama unutmayınız ki 7 Haziranda halkın terazisine çekileceksiniz, bu paketinizle hesap vereceksiniz. Bu hesabı sizden, Halkların Demokratik Partisi olarak barajı aşarak, sizleri iktidar olmanın altına düşürerek, saltanatınıza son vererek, diktatörlüğünüze, baskı yasalarınıza, zulmünüze son vererek HDP olarak sizi de kurtaracağız, zulmünüzden sizi kurtaracağız, çocuklarınızı kurtaracağız sizin zulmünüzden, bunu da iyi bilersiniz. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz isteyen Hasan Hüseyin Türkoğlu, Osmaniye Milletvekili.

Buyurun Sayın Türkoğlu.

MHP GRUBU ADINA HASAN HÜSEYİN TÜRKOĞLU (Osmaniye) – Sayın Başkan, Türk milletinin saygıdeğer milletvekilleri; evvela, yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Adalet ve Kalkınma Partisi Grubunun, 684 sıra sayılı Tasarı’nın görüşmelerine devam edilmesi yönünde kullandığı oylardan dolayı da parti grubunun mensubu milletvekili arkadaşlarıma teşekkür ediyorum.

MEHMET ERDOĞAN (Muğla) – Anlattıklarımızı anlamaya başladılar galiba.

HASAN HÜSEYİN TÜRKOĞLU (Devamla) – Evet, evet, nihayet onlar da bu tasarının mahzurlarını anlamış olmalı ki bizimle beraber oy kullandılar, çok teşekkür ediyoruz onlara.

Bu tasarı, 24 Kasım 2014 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisinde İçişleri Komisyonuna geldi. O tarihten bu tarihe kadar geçen süre zarfında esas Komisyon, Alt Komisyon ve Genel Kurul çalışmaları ile ve Genel Kurul çalışmalarından sonra tekrar Komisyona çekilen 63 madde dolayısıyla uzun zamandan beri hem Türkiye Büyük Millet Meclisinin hem de kamuoyunun gündeminde bir tasarı.

Tasariya, Türkiye Büyük Millet Meclisine geldikten sonra havale edildiği komisyonlar itibarıyla bakıldığında, Meclis Başkanlığı tarafından, eksik olmakla beraber, bu Meclisin ihtisas komisyonlarından önemli bir bölümüne havale edildiği hepimizce Komisyon raporundan öğrenilebilecek malum bir husus ancak bu komisyonlardan özellikle Anayasa Komisyonu ve Adalet Komisyonu tarafından bu tasarının incelenmemiş olması, bu tasariya ilişkin bu komisyonların değerlendirmelerinin, görüşlerinin rapora eklenmemiş olması çok ciddi bir eksiklik çünkü bu tasarı İçişleri Komisyonunda görüşülmekle beraber aslında ihtiva ettiği maddelerden dolayı daha çok Adalet Komisyonunun ele alması gereken bir tasarı idi fakat Adalet Komisyonu işlerinin yoğunluğu, gündeminin yoğunluğu gibi hiç kimseyi inandıramadıkları bir gerekçeyle bu tasariyi görüşmemiştir. Diğer taraftan, Anayasa'ya açıkça aykırı hükümler içermesi sebebiyle Anayasa Komisyonu tarafından ele alınması gerekirken o komisyon tarafından da ele alınmadığı, bir değerlendirme yapılmadığı hepimizce malumdur. Tasarının içerisinde düzenleyici etki analizi olmadığı için, ekinde böyle bir değerlendirme yapılmadığı için bütçeye ne kadar bir yük getirdiği hususunda da bir görüş imkânı yok. Bunu yapacak olan Plan ve Bütçe Komisyonu tarafından da bu tasarının değerlendirilmemiş olması çok ciddi bir eksiklik. Bu tasariyle ilgili havale edilen komisyonlardan esas komisyon olan İçişleri Komisyonu dışında değerlendirme yapan bir tek komisyon var, o da Avrupa Birliği Uyum Komisyonu. O da bu tasarıda mahzurlu bir taraf bulamadığını, bulmadığını ifade etmiş muhalif oylara rağmen.

9 Şubat 2015 tarihli gazeteleri açıp bakarsanız, Avrupa Konseyinin İnsan Hakları Komisyonu Başkanı Nils Muiznieks'in, bu tasariyle ilgili Avrupa Konseyinin derin endişeler taşıdığına ilişkin beyanını göreceksiniz. Dolayısıyla bu tasarı, Türkiye Büyük Millet Meclisinde yeterince değerlendirilmemiş, bu tasariyle ilgili Türkiye Büyük Millet Meclisinin saygıdeğer üyeleri yeteri kadar fikir sahibi olmamışlar ve bu tasariyle ilgili Avrupa Konseyi başta olmak üzere Avrupa Birliğinin çeşitli mahfillerinden endişeler dile getirilmiş ancak bizim bu tasariya muhalefet etmemizle ilgili çok yalan, çok yanlış, hatta iftira diyebileceğimiz şekilde kamuoyunun algısını oluşturmak ve kamuoyunun ikna edilmesine yönelik değerlendirmeler yapılmıştır.

Bu tasarı, bir kere Anayasa'da öngörülen hukuk devleti ilkesini çiğnemektedir çünkü bu tasariyle okullar kapatılmakta, kamu görevlileri emekliye sevk edilmektedir. Hâlbuki hukuk devletinin en önemli özelliklerinden birisi öngörülebilir olmasıdır, kazanılmış haklara saygı duyan bir anlayışa sahip olmasıdır. Bu tasariyle maalesef bu ilkeler çiğnenmektedir.

Bu tasariyle egemenlik yetkisi, ki devredilemeyecek, Anayasa'yla devredilemeyeceği hüküm altına alınmış olan egemenlik yetkisi, maalesef bir kuruma, bir kurumun içindeki komisyonlara devredilmektedir. Emniyet müdürleri emekli edilmektedir hem de Anayasa'nın 128'inci ve 7'nci maddelerine aykırı bir şekilde emekli edilmektedir ki bu, Anayasa'nın 6'ncı maddesiyle Anayasa'dan alınmamış bir yetkinin, görevin yerine getirilmesi anlamına gelmektedir.

Diğer taraftan, bu tasariyle yargı yetkisi bağımsız mahkemeler yerine idarenin memurlarına verilmektedir.

Bu tasarıyla kişi dokunulmazlığı, kişi hürriyeti ve güvenliği ihlal edilmektedir. Bu tasarıyla özel hayatın gizliliği yok sayılmaktadır.

Bu tasarıyla toplantı ve gösteri yürüyüşü yapma hakkı ortadan kalkmaktadır.

Bu tasarıyla hâkim ve savcıdan alınan yetki ve görevler vali ve kaymakamlara devredilmektedir. Daha önceki düzenlemelerle memur hâline getirilen hâkim ve savcıların yanına hâkim ve savcı yetkisi verilen memurlar oturtulmaktadır.

Bu tasarı jandarmayı siyasallaştırmaktadır. Bu yapılırken jandarmanın tüm atama sistemi altüst edilmektedir. Jandarma bir kaosun içine terk edilmektedir. Hülâsa bu tasarı, hem Anayasa'mız hem de devlet düzenimiz açısından mahzurlu ve hepsini altüst etmektedir.

Bu tasarı, hem gerekçesinde hem de topluma sunulurken kamu düzenini sağlamak gerekçesi ileri sürülmüştür. Oysa hepimiz kamu düzenini sağlamak için eldeki kanunların da kullanılabileceğini çok iyi bilmekteyiz. Kamu düzeninin bahane edildiği bu tasarı uyuşturucuyla mücadele, paralel yapılanmayı yok etme gerekçeleriyle de desteklenmiştir. Milliyetçi Hareket Partisi olarak molotofla ilgili düzenlemeye, bonzaiye ve diğer bazı maddelere vermiş olduğumuz kabul oyları bu gerekçeleri de boşa çıkarmıştır.

Paralelle mücadeleyi bahane ederek emniyetin kadrolarını ve okullarını tasfiye etme anlayışı ise tam da bir kuyruklu yalandır. Daha bugünlerde Melih Gökçek ile Bülent Arınç arasındaki tartışma “paralel” diye tabir edilen bir yapının aslında AKP'nin içinde hâlâ var olduğunu ortaya koymuştur. Paralel iddialarının 17-25 Aralık soruşturmalarını, yolsuzluk ve rüşvet olaylarını kapatmak, onun üzerini perdelemek gayesiyle ortaya atılmış bir palavra olduğunu söylemiştik. Melih Gökçek ile Bülent Arınç arasındaki tartışmanın, aslında bu iddialarımızın ne kadar doğru olduğunu ortaya koyduğunu lütfen sizler de kabul edin.

Yolsuzluğun ve rüşvetin ortasında boğazına kadar yolsuzluğa ve rüşvete batmış olanların toplumu kandırmak için “montaj”, “dublaj”, “darbe”, “kumpas”, “paralel” uydurmalarına nasıl sarıldıklarını göstermiştir bu son olaylar.

Bu tasarıyla okullar kapatılmaktadır. Polis kolejinde okuyan 14, 15, 16 yaşında olan çocuklara vatan haini muamelesi yapılmaktadır. Bunların vatan haini olduğu söylenmektedir. Şimdi sizlere soruyorum: Bu çocuklar vatan hainiyse cezası başka okullara nakledilmek midir? O okullarda da vatana ihanete devam etmeyecekler midir? Böyle bir yalan sizi nasıl ikna edebiliyor? Bu çocuklar sizin referanslarınızla bu okullara girdiler, polis kolejlerine girdiler. Güvenlik Bilimleri Fakültesi, Polis Akademisinin dünyada ve Türkiye’de kendi alanında gerçekten büyük değerler üreten, değerli çalışmalara imza atan fakültenin kapatılması bu tasarıyla söz konusudur. Bu fakültede okuyan yabancı öğrencilere mezun olup komiser yardımcısı olma imkânı tanınırken kendi çocuklarımızı -ki sayısı 1.280 civarında- bu haktan mahrum bırakmak hangi vicdanın, hangi ızanın gereğidir, bunu da açıklamak lazım.

Polis meslek yüksekokullarında bugün itibarıyla 5 bin civarında gencimiz, bunların yarıya yakın bölümü önümüzdeki haziranda polis meslek yüksekokulu mezunu olarak mezun olacaklar ve polis olmayı hayal ederlerken şimdi bu tasarıyla onlara sınav getiriliyor. Hani sizin fahri kurucu genel başkanınız, şu anda da fiilî genel başkanınız Recep Tayyip Erdoğan ne diyordu? Oyun başladıktan sonra kural değişmez. Bu çocuklar oyun başladıktan sonra kural değiştirilmek suretiyle mezun oldukları polis meslek yüksekokulu diplomasıyla tekrar bir sınava tabi tutulacaklar. Peki, bu sınavı kazanamayan bir çocuk olursa bu diploma ne işine yarayacak? Bu çocuklar aynı üniversite öğrencileri gibi devletten burs alıyorlar. Eğer bir meslek sahibi olamazlarsa bu bursları nasıl ödeyecekler?

Dolayısıyla bu düzenlemeler, bu tasarının içerisinde hakkı, hukuku, anayasal sistemi, anayasal düzeni ortadan kaldıran bu yasaya “evet” dediğiniz zaman aslında bir zulme imza atmış olacaksınız, bir haksızlığa imza atmış olacaksınız, bir haksızlığı yerine getirmiş olacaksınız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HASAN HÜSEYİN TÜRKOĞLU (Devamla) – Biz bu tasarıya terörle mücadele edilmesin diye, bonzaiyle mücadele edilmesin diye karşı çıkmıyoruz; biz, bunlar için karşı çıkıyoruz. Tabii, başka gerekçelerimiz de var karşı çıkma sebeplerimiz arasında. Biraz sonra inşallah onları da sizlere anlatmak durumunda kalacağız. Ama bunu anlamayacağımızdan eminim çünkü emir büyük yerden. Tabii, dışarıdan bizi seyredenler ya sabahın köründe olduğu için anlamadığınızı düşünecek ama hayır, asıl, vicdanlar karardığı için anlamamış olacaksınız.

Bu düşüncelerle Türk milletinin milletvekillerini saygıyla selamlarım. (MHP sıralarından alkışlar)

ALİ ŞAHİN (Gaziantep) – Sabahın nuru, nuru. Sabahın körü değil, sabahın nuru.

BAŞKAN – Şahsı adına söz isteyen Seyfettin Yılmaz, Adana Milletvekili. (MHP sıralarından alkışlar)

SEYFETTİN YILMAZ (Adana) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 684 sıra sayılı Kanun Tasarısı’nın beşinci bölümü üzerinde şahsım adına söz almış bulunuyorum.

Kamuoyunda “iç güvenlik yasa tasarısı” olarak adlandırılan bu yasa tasarısı, ne yazık ki ülkenin iç güvenliğine yönelik bir tasarıdan ziyade sarayın ve iktidarın kendi güvenliğini sağlamaya yönelik bir yasa tasarısı olarak adlandırabileceğimiz bir tasarıdır. Çünkü ülkenin güvenliğini sağlayacak yasaların uygulanmasında ciddi noktada sıkıntılar çeken bir Hükûmetin yeni yasa tasarısına ihtiyacı yoktur. Eğer bu ülkede güvenliği sağlayacaksanız, bu ülkede terörle mücadele edecekseniz elinizdeki mevcut yasalar zaten yeterince var. Bir de on üç yıldır siz iktidardasınız ve tek başınıza iktidardasınız, eğer iç güvenliği sağlama noktasında hâlâ sıkıntı yaşıyorsanız, bu, ne yazık ki sizin öngörüsüzlüğünüz ve Türkiye’yle ilgili görülmesi gereken, alınması gereken tedbirlerin alınmaması manasına gelir.

Şunu ifade etmek istiyorum ki: Ne yazık ki iktidar partisi günlük ihtiyaçlara göre yasa çıkaran, kanun çıkaran ve bu uygulamalarda da bunu hayata geçiren bir yapıya sahip. Kendi içerisinde istikrarsızlığa sahip olan, kendi içerisinde tutarsızlığa sahip olan bir anlayıştan doğru yasaları beklemek mümkün değildir. On üç yıllık yol haritasına baktığınız zaman iktidar partisinin, ne yazık ki, otuz yıl beraber siyaset yaptıkları Necmettin Erbakan ve arkadaşlarını yüzüstü bırakarak Avrupa Birliği kervanına katılan, Avrupa Birliği kervanına katılarak demokrasiden, hukukun üstünlüğünden bahseden bir süreci yaşayan ve otuz yıl siyaset yaptığı anlayışı “Gömleğimizi değiştirdik.” diyerek otuz yıllık birikimi yok eden bir yapıyla karşı karşıyayız.

Şimdi, esas sıkıntı şuradan kaynaklanıyor: Bu, kendi içerisindeki tutarsız yapı, kendisiyle beraber yol yürüyen insanların da nerede duracağı ve hangi söylemde bulunacağı noktasında ciddi sıkıntılara neden oluyor. Bu ülkede Ergenekon ve Balyoz davaları olduğu zaman gerek Hükûmet üyeleri gerekse milletvekilleri koro hâlinde “Bu ülkede darbe var, AKP Hükûmetine karşı ve millî iradeye karşı darbe yapıyor.” deniyordu. Bunu kim diyordu? Bunu AK PARTİ’nin milletvekilleri diyordu. Kim diyordu? Özellikle oluşturulan havuz medya ve yandaş medyada köşe yazarları söylüyordu, televizyon ekranlarına çıkıp ikili yapı hâlinde “Ergenekon ve Balyoz davaları var.” diyorlardı. Gün geldi, devran döndü, aradan iki üç yıl geçtikten sonra Sayın Recep Tayyip Erdoğan bu darbelere, dün “darbe” dediklerine bugün “kumpas” dedi, bir bakıyorsunuz, aynı şekilde, iktidarın, Hükûmetin mensupları, milletvekilleri ve

yandaş medyadaki yazarları ne yapacaklarını şaşırmış vaziyette aynı ifadeyi kullanıyorlar. Dün beraber yürüdükleri Fethullah Gülen hareketiyle beraber bütün etkinliklerine katılan, Türkçe Olimpiyatlarına katılan, övgüler düzenler, o gün televizyonlara çıkıp yere göğe sığdıramayanlar bugün “hain” dediler. Ama bundan kurtulabiliyorlar mı? Kurtulamıyorlar. Şimdi bakıyoruz, bürokraside, milletvekilliği adaylığında insanlar birbirini suçlamak için herkes birbirine “paralelci” diyor. Şimdi, burada istikrar nerede kalır?

Dün Sayın Recep Tayyip Erdoğan Diyarbakır meydanında “Bu ülkede Kürt sorunu vardır ve bu sorun benim sorunum.” diyordu. Bir bakıyorsunuz, Hükûmetin yetkilileri, iktidar güçleri, iktidar mensupları “Evet, bu ülkede Kürt sorunu var, otuz yıldır çözilemeyen bu sorunu biz çözeceğiz.” Biz buna “çözülme süreci” dediğimiz zaman Milliyetçi Hareket Partisine “kanla beslenen” diyenler şimdi Recep Tayyip Erdoğan “Ne sorunu yahu! Bu ülkede cumhurbaşkanı oluyorlar, başbakan oluyorlar.” dedikten sonra şimdi, ben merak ediyorum, özellikle televizyonları takip ediyorum, dün Kürt sorunu, akıl insanlar diyenler bugün ne diyeceklerini şaşırmış vaziyette, kişiliklerini ve karakterlerini kaybedecek seviyeye gelmişler. İnsanların fikrî namusu olur. Yani bir iktidar uğruna, bir güç uğruna veya bir güç odağına iyi görünmek uğruna eğer insanlar fikrî namusundan vazgeçiyorsa, ilkelerinden vazgeçiyorsa, dün söylediklerini inkâr ediyorsa ne kendilerine faydaları olur, ne de bu ülkeye faydaları olur diyorum.

Hepinize saygılar sunuyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Şahsı adına söz isteyen Recep Özel, Isparta Milletvekili. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

RECEP ÖZEL (Isparta) – Sayın Başkan, çok değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

684 sıra sayılı Yasa’nın beşinci bölümü üzerinde söz aldım şahsım adına. Bu bölüm üzerinde sadece 2 madde var: Yürütme, yürürlük. Bunu ikinci defa görüşüyoruz. Muhalefeti mutlu ettik. İnşallah cuma, cumartesi, pazar da çalışarak daha da mutlu olacaklarını ümit ediyorum.

Bu saatte çalışan bütün arkadaşlarımıza, AK PARTİ Grubuna da Allah razı olsun diyorum, muhalefete de Allah razı olsun diyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum efendim. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Şimdi soru-cevap işlemi yapılacaktır.

Sayın Işık...

ALİM IŞIK (Kütahya) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Bakan, 17-25 Aralık yolsuzluk ve rüşvet operasyonlarından sonra AKP’li valilerce başlanan vatandaş fişleme işlemleri ne aşamada? Bugüne kadar kaç iş adamı, kaç kamu çalışanı ve kaç normal vatandaş AKP karşıtı olduğu gerekçesiyle fişlenmiş durumdadır? Bunun sayısını verirseniz memnun olurum. 77 milyonu buldu mu bulmadı mı, vatandaş merak ediyor.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Kaplan...

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Sayın Başkan, Uludere’nin Roboski köyünde yine 9 katır vurulmuş. Hangi yasaya dayanarak bunlar yapılıyor?

Bir de özel taburlar, özel komando taburları kurulacağı söyleniyor, 307 karakol olduğu söyleniyor. Jandarma, güvenlik paketiyle valilere bağlanıyor artık. Siz de İçişleri Bakanı olarak bu sorumsuzca ateş edenlere kimin bu emri verdiği konusunda bir açıklama yapacak mısınız? Size bu konuda intikal eden bir bilgi var mı? Bir soruşturma açtı mı İçişleri Bakanlığı, yoksa katır vurmak serbest mi Türkiye’de? İnsanları biliyorduk, katırları da sınırı geçiyor diye vurmak serbest mi, onu da öğrenelim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Yılmaz...

SEYFETTİN YILMAZ (Adana) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Bakan, biliyorsunuz, Adana Büyükşehir Belediye Başkanı Aytaç Durak geçen dönem seçildikten dört buçuk yıl sonra görevden alındı. Alınma gerekçesinde de ilk neden gazete kupürlerinde çıkan birtakım iddialar neticesinde İçişleri Bakanlığından onlarca müfettiş gönderildi. Şimdi, buradan size net bir şekilde soruyorum: Hükûmetin Başbakan Yardımcısı ve Hükûmet Sözcüsü Ankara Büyükşehir Belediye Başkanıyla ilgili çok ciddi iddialarda bulundu yani parsel parsel Ankara’yı sattığını ifade etti. Adana Büyükşehir Belediyesinin 10 katı suçlamayla karşı karşıya kalan Ankara Büyükşehir Belediye Başkanını görevden almayı düşünüyor musunuz? Şu ana kadar mülkiye müfettişi gönderdiniz mi? Eğer bunları yapmadıysanız bu, tarafsızlık ilkesine aykırı değil midir?

İkinci soru olarak da... Siz tarafsızlık adına oraya atadınız. Ama ne yazık ki 63 maddenin bir gece yarısı çekilmesiyle tarafsızlığınızı yitirdiğinizi düşünüyor musunuz?

BAŞKAN – Sayın Öz...

ALİ ÖZ (Mersin) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sayın Bakan, Polis Meslek Yüksek Okulu, Polis Akademisi ve polis kolejlerinde okuyan öğrencilerin okullarla ilişkileri kesiliyor ve okullarla alakaları kesilirken de üzerlerindeki temel itham, alınmalarından itibaren bunların vatan haini veya paralelci olması yani bunu başka bir şekilde izah etmeniz mümkün değil ve bunları başka okullara göndereceksiniz. Paralelci polis istemezken başka üniversitelere gönderince oralarda bu çocukların paralelci sıfatları üzerlerinden kalkacak mı? Yarın bunlar kamuda başka alanlarda işe müracaat ettiklerinde paralelci yaftasıyla kamu kurumunda görev alabilecekler mi?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Şimşek...

CEMALETTİN ŞİMŞEK (Samsun) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, Sayın Cumhurbaşkanı geçenlerde Balıkesir’de kardeşim ne Kürt sorunu ya diyerek bu ülkede Kürt’ün ne sorunu varsa Türk’ün de aynı sorunu olduğunu ifade etmiştir. Sayın Cumhurbaşkanı, bugün ak dediğine yarın kara diyebildiği için artık ona güvenimiz yoktur. Ancak, bu konudaki politikaları kim yürütüyor? Eğer böyle bir sorun yoksa Hükûmetin bu sözde çözüm süreci dediği şey nedir? Bebek katili Abdullah Öcalan ve Kandil’le ne görüşmesi yapıyorsunuz? Yine bir seçim oyunu mu bu? Sayın Cumhurbaşkanı AKP’ye oy toplamak için mi yine bir yalana başvuruyor? Hükûmete göre ülkemizde Kürt sorunu var mı yok mu?

BAŞKAN – Sayın Kuşoğlu...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, bazı sorularımız siyasi oluyor, siz de tarafsız bir Bakansınız ama Hükûmeti siz temsil ediyorsunuz, mecburen soruyoruz.

Dün Sayın Cumhurbaşkanı “İran bölgeyi domine etmeye çalışıyor, bizi de bu durum rahatsız ediyor.” dedi ve Yemen’deki harekâta biliyorsunuz destek veriyoruz. Sayın Cumhurbaşkanı bir de nisanı İran’a gidecek, ziyarette bulunacak, o da iptal edilmedi. Ne oluyor yani bir taraftan rahatsız ediyor açıklamaları yapıyor bir taraftan ziyaret ediyoruz ve askerî bir operasyona da destek veriyoruz. Bunların bir izahını yapabilir miyiz?

Bir de Sayın MİT Müsteşarının kararnamesi çıkmıyor, ataması yapılamıyor, vekâleten devam ettiğini biliyoruz. Vekil...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Bulut...

AHMET DURAN BULUT (Balıkesir) – Sayın Bakan, son aylarda üniversitelerde terör örgütleri yapılanmakta, emniyet ve idare sessiz kalmaktadır. Üniversitelerde dışarıdan öğrenci olmayan unsurlar girmekte ve terör örgütü mensuplarıyla birlikte eylem yapmaktadırlar. Durum, bu örgütlere dâhil olmayan öğrenciler tarafından emniyet ve valiliğe iletildiği hâlde bir tedbir neden alınmamaktadır. Bu, Bakanlığınızın ve Hükûmetin bilerek çizdiği bir strateji midir? Bu kargaşayı ve terör örgütünün yapılanmasını neden önlemiyorsunuz, neden engellemiyorsunuz?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Ögüt...

ENSAR ÖGÜT (Ardahan) – Sayın Bakanım, benim bölgemde kış ağır geçiyor, şu anda karlar eridi. Karlar eriyince de yollar çok bozuk hâlde geldi, özellikle köy arasındaki yollar, şehir arasındaki yollar... Zaten siz de bilirsiniz ki bozuk yollarda asayiş sağlamaya da zordur çünkü arabalar gidip gelmiyor. Bu anlamda, özellikle Doğu Anadolu’da karlar kalktığı için hem belediyelerde hem köy yollarında çok büyük bozukluklar var. Bununla ilgili bir tedbir alacak mısınız ve talimat verip, oraya ödeme yapıp oradaki yolların yapımını hızlandırma durumunuz var mı? Onu rica edecektim ben.

BAŞKAN – Sayın Türkoğlu...

HASAN HÜSEYİN TÜRKOĞLU (Osmaniye) – Teşekkür ederim.

Sayın Bakan, görev alanınızda sizden yardım bekleyen ya da bazı düzenlemeleri bekleyen 3 ayrı kesim var. Bunlardan birisi korucular, köy korucuları. Köy korucuları PKK terör örgütünün saldırılarıyla bir bir şehit ediliyor. Bunlarla ilgili ne düşünüyorsunuz? Onları bu şekilde terk mi edeceksiniz, yoksa bir düzenleme düşünüyor musunuz? Diğer Emniyet mensubu, özellikle polis memurlarının 3600 ek gösterge talepleri. Onların da taleplerine şimdi Sayın Cumhurbaşkanı olan dönemin Başbakanı Recep Tayyip Erdoğan söz vermiş olmasına rağmen sekiz yıldır yerine getirilmemiş sözler var. Diğerleri de mülki idare amirleri. Yani, bu kesimlerle ilgili ücret düzenlemesi yapacak mısınız? Mülki idare amirlerinin özlük haklarını düzelterek misiniz? Hâkim ve savcılarla ilgili bu dengesizliği, onların almış olduğu yüksek ücretleri aynı seviyeye getirmeyi düşünüyor musunuz?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Bakan, buyurun.

İÇİŞLERİ BAKANI SEBAHATTİN ÖZTÜRK – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 17-25 Aralık sonrasında vatandaşların fişlenmesiyle ilgili sorulan soruya şöyle bir cevap vermek isterim: Bu, gazetede yer almış olan bir istihbarat programı üzerinden söylenmiş bir söz. Kesinlikle, hiçbir şekilde 77 milyon değil, herhangi bir vatandaşın fişlenmesi söz konusu değil. Daha önceki yıllarda yapılmış olan bir program dâhilinde, bir sorgulama programı olarak düzenlenmiş ve bu da zaten yargıya intikal etmiş dinlemelerle ilgili olarak yapılmış olan bir savcı iddianamesinden alınmıştır.

Roboski katır öldürülmesi meselesi, tamamen kaçakçılıkla ilgili bir faaliyet sonucu meydana gelmiştir. Tabii, herhangi bir şekilde bir hayvanın öldürülmesi güzel bir şey değil, insanların öldürülmesi hiç iyi bir şey değil ve dolayısıyla dikkat edilmesi gereken bir husus olduğunu ben de düşünüyorum. Ama kaçakçılıkla mücadele ederken bu tür olayların da bazen olması kaçınılmaz olabiliyor. İnsanlara zarar gelmesin, bizim birinci derecede istediğimiz şey budur.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – İnsanlara da gelmesin hayvanlara da gelmesin.

İÇİŞLERİ BAKANI SEBAHATTİN ÖZTÜRK – Hayvanlara da gelmesin, evet.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Yani, hayvanlara ateş edecek kadar âciz midir?

İÇİŞLERİ BAKANI SEBAHATTİN ÖZTÜRK – Ankara Büyükşehir Belediyesi hakkında bilebildiğim kadarıyla yargıda şu anda birtakım şikâyetler üzerine bir işlem devam ediyor. O işlemin sonucu, muhtemelen, eğer devam ederse, yargıda bir şekilde muamele görürse bize gelecektir ve onunla ilgili olarak idari yönden de 4483’e göre işlem yapacağımız açıktır.

SEYFETTİN YILMAZ (Adana) – Delilleri karartabilir Sayın Bakan, açığa almanız lazım.

BAŞKAN – Sayın Bakan, lütfen cevap verin siz, cevaba devam edin.

İÇİŞLERİ BAKANI SEBAHATTİN ÖZTÜRK – Evet, KÖYDES’le ilgili olarak şunu söyleyeceğim Sayın Ardahan milletvekilimize: Kesinlikle o bölgeyi ben de biliyorum. Şu mevsimde oraların, yayla yollarının özellikle yapılması gerektiğini, köylerin haydi haydi yapılması gerektiğini. Bu konuda özel idare orada var, muhtemelen bu yolla bu tamamlanacaktır. Bu konu titiz bir şekilde takip edilecektir. KÖYDES Programı’ndan da paralar gönderilmiştir.

AHMET DURAN BULUT (Balıkesir) – Üniversiteler...

İÇİŞLERİ BAKANI SEBAHATTİN ÖZTÜRK – Üniversitelerle ilgili son zamanlarda özellikle Ankara’daki üniversitede ve daha önce ne yazık ki İzmir’deki üniversitede bir öğrenci kardeşimizi kaybettik. Bu olaylarla ilgili mücadelemiz devam ediyor. Yalnız, üniversitenin içinde olan biten olaylara karşı, hepinizin bildiği gibi, anayasal olarak, müdahale ederken mutlaka rektörlerimizin bizi davet etmesi gerekiyor. Onunla ilgili, içinizden bazı sayın milletvekillerimizin bize birtakım önerileri var, onları dikkatle değerlendiriyoruz, nasıl olabilir diye rektörlerle görüşüyoruz özellikle Ankara’da hem Ankara hem Hacettepe hem de Orta Doğu Teknik Üniversitesinde.

OKTAY VURAL (İzmir) – Ankara Üniversitesi...

İÇİŞLERİ BAKANI SEBAHATTİN ÖZTÜRK – Özellikle Ankara Üniversitesinde bu devam ediyor. Bununla ilgili tedbirler alacağız. Rektörümüzle de görüşmelerimiz devam ediyor.

AHMET DURAN BULUT (Balıkesir) – Marmara Üniversitesi de çok tehdit altında.

İÇİŞLERİ BAKANI SEBAHATTİN ÖZTÜRK – Yani başka şehirlerde de var, sadece orayla ilgili değil. Bu konuyu dikkatle takip ediyoruz.

Diğer kalan sorulara yazılı olarak cevap vereceğiz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Öner, buyurun.

ALİ HAYDAR ÖNER (Isparta) – Sayın Başkan, Sayın Bakanımızdan öğrenmeye ihtiyaç duyduğumuz bir husus var. Biliyorsunuz, Mazıdağı’nda Türk Silahlı Kuvvetleri unsurları bazı operasyonlar yürütüyorlar. Son dönemde valiler gerek polis güçlerine gerek jandarma güçlerine operasyon talimatı vermiyorlar ve Türk Silahlı Kuvvetleri unsurlarını göreve davet etmiyorlardı. Hükûmetçe bir politika değişikliği mi var? Mazıdağı operasyonunun sonuçları nelerdir?

Teşekkürler.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Akçay, buyurun.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın İçişleri Bakanından önceki Sayın İçişleri Bakanı Genel Kurul kürsüsünde, Anayasa’yı tanımadığını ve tanımayacağını açık seçik bir şekilde ifade etmişti. Daha sonra Milliyetçi Hareket Partisi Kütahya Milletvekili Sayın Alim Işık, size, Anayasa’yı tanıyıp tanımadığınıza, çalışmalarınızda Anayasa çerçevesinde görev yapıp yapmayacağınıza ilişkin bir soru yöneltmişti. O günden bu yana Anayasa’ya bağlılığınız konusunda herhangi bir cevap vermediniz. Ben bu soruyu tekrarlıyorum, Anayasa’ya bağlı mısınız, bağlı kalacak mısınız?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Bakan, buyurun.

İÇİŞLERİ BAKANI SEBAHATTİN ÖZTÜRK – Son sorudan başlayalım. Şunu söylemek lazım: Hukuki olarak var olan bir metne uymak için özel olarak “Bağlı kalacağım.” diye bir beyanda bulunmak gerekmez, doğal olarak bağlı kalacağız, elbetteyledir.

Mazıdağı konusunda sayın milletvekilimize cevap vermek isterim. Yapılmış olan işlem bir arazi arama taramasıdır, herhangi bir operasyon orada yapılmadı. Dolayısıyla, politika değişikliği gibi bir şeyi bu olaydan yola çıkarak öne süremeyiz ama zaman zaman bu tür arazi arama taramaları bundan sonra da yapılacaktır. Oralar, malumunuz, biliyorsunuz, sınır olduğu için Kara Kuvvetlerimiz tarafından özellikle...

İDRİS BALUKEN (Bingöl) – Operasyona meraklı olan vekilleri gönderin Sayın Bakan.

OKTAY VURAL (İzmir) – Operasyon yapılmayacak, öyle bir şey yok, değil mi?

İÇİŞLERİ BAKANI SEBAHATTİN ÖZTÜRK – Arazi arama taraması yapılacak.

İDRİS BALUKEN (Bingöl) – Gönüllü vekiller var, gönderin, gitsinler operasyon yapsınlar.

OKTAY VURAL (İzmir) – Tamam yani operasyon gibi bir niyetiniz yok, onu itiraf ediyorsunuz, mıntıka temizliği yani.

BAŞKAN – Sayın Bakan, teşekkür ediyorum.

Sayın milletvekilleri, beşinci bölüm üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Şimdi beşinci bölümde yer alan maddeleri, varsa o madde üzerindeki önerge işlemlerini yaptıktan sonra ayrı ayrı oylarınıza sunacağım.

Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 04.59

ON ALTINCI OTURUM

Açılma Saati: 05.14

BAŞKAN: Başkan Vekili Sadık YAKUT

KÂTİP ÜYELER: Bayram ÖZÇELİK (Burdur), İsmail KAŞDEMİR (Çanakkale)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 84’üncü Birleşiminin On Altıncı Oturumunu açıyorum.

684 ve 684’e 1’inci ek sıra sayılı Kanun Tasarısı’nın görüşmelerine devam edeceğiz.

Komisyon ve Hükûmet yerinde.

Şimdi, yeni madde ihdasına dair bir adet önerge vardır. İç Tüzük’ün 91’inci maddesine göre yeni bir madde olarak görüşülmesine Komisyonun salt çoğunlukla katıldığı önergeler üzerinde görüşme açılır ve bu maddede belirtilen sayıda önerge verilebilir. Bu nedenle, önergeyi okutup Komisyona soracağım. Komisyon önergeye salt çoğunlukla, 14 üyesiyle katılırsa önerge üzerinde yeni bir madde olarak görüşme açacağım; komisyonun salt çoğunlukla katılmaması hâlinde ise önergeyi işlemden kaldıracacağım.

Şimdi, önergeyi okutuyorum:

TBMM Başkanlığına

Görüşülmekte olan 684 sıra sayılı Tasarıya aşağıdaki maddenin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Ali Serindağ

Ali Haydar Öner

Rahmi Aşkın Türeli

Gaziantep

Isparta

İzmir

Haydar Akar

Uğur Bayraktutan

Kocaeli

Artvin

Ek. Md: 1: 2803 Sayılı Yasa ile 2692 Sayılı Kanunlarda yapılan ek ve değişikliklerin 5442 sayılı yasaya aykırı hükümleri uygulanmaz.

BAŞKAN – Sayın Komisyon, önergeye salt çoğunlukla katılıyor mu?

İÇİŞLERİ KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ HÜSEYİN BÜRGE (İstanbul) – Komisyon üyesi arkadaşlarımız...

Salt çoğunluğumuz olmadığı için katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Bir davet yapın önce Sayın Başkan.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Davet etmiyor ki Sayın Başkan, davet edeceksin, ona göre... Davet etmeden olur mu?

İÇİŞLERİ KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ HÜSEYİN BÜRGE (İstanbul) – Komisyondaki arkadaşları komisyon sıralarına davet ediyorum...

Salt çoğunluğumuz yoktur Sayın Başkanım, katılamıyoruz.

BAŞKAN – Evet, Komisyon önergeye salt çoğunlukla katılmamış olduğundan önergeyi işlemden kaldırıyorum.

Sayın milletvekilleri yeni geçici madde ihdasına dair iki önerge vardır, ilk önergeyi okutuyorum:

TBMM Başkanlığına

Görüşülmekte olan 684 Sıra Sayılı Tasarıya aşağıdaki geçici maddenin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Ali Serindağ

Ali Haydar Öner

Uğur Bayraktutan

Gaziantep

Isparta

Artvin

Haydar Akar

Rahmi Aşkın Türeli

Kocaeli

İzmir

Geçici Ek Md:1- 5442 Sayılı İl İdaresi Kanununda yapılan ek ve değişiklikler bu Kanunun Yayımlı tarihinden itibaren 10 yıl süre ile uygulanmaz.

BAŞKAN - Sayın Komisyon, önergeye salt çoğunlukla katılıyor musunuz?

İÇİŞLERİ KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ HÜSEYİN BÜRGE (İstanbul) – Arkadaşları davet ediyorum komisyon sıralarına.

BAŞKAN – Salt çoğunlukla katılıyor musunuz Sayın Başkan?

İÇİŞLERİ KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ HÜSEYİN BÜRGE (İstanbul) - Salt çoğunluğumuz yoktur, katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Komisyon önergeye salt çoğunlukla katılmadığı için işleminden kaldırıyorum.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 684 Sıra Sayılı Polis Vazife ve Salahiyet Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ile İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın; Nüfus Hizmetleri Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi, İstanbul Milletvekili Bülent Turan'ın; Nüfus Hizmetleri Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi, Çanakkale Milletvekili İsmail Kaşdemir'in; Kimlik Bildirme Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi, İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve Kocaeli Milletvekili Mehmet Hilal Kaplan'ın; 2559 Sayılı Polis Vazife ve Salahiyet Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi, Adana Milletvekili Osman Faruk Loğoğlu'nun; Emniyet Teşkilatı Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi, Mersin Milletvekili Ertuğrul Kürkcü'nün; Polis Vazife ve Salahiyet Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi, İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkanvekilleri Sinop Milletvekili Engin Altay, Ankara Milletvekili Levent Gök ile 4 Milletvekilinin; Nüfus Hizmetleri Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi, İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun; 5490 Sayılı ve 25/4/2006 Tarihli Nüfus Hizmetleri Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ile Avrupa Birliği Uyum Komisyonu ve İçişleri Komisyonu Raporları'nın (1/995, 2/422, 2/514, 2/909, 2/1518, 2/1579, 2/1632, 2/2443, 2/2469) 131. maddesinden önce gelmek üzere aşağıdaki geçici maddenin eklenmesini ve diğer maddelerin buna göre teselsül ettirilmesini arz ve teklif ederiz.

Mehmet Erdoğan

Mehmet Günal

Hasan Hüseyin Türkoğlu

Muğla

Antalya

Osmaniye

Muharrem Varlı

Seyfettin Yılmaz

Ali Öz

Adana

Adana

Mersin

GEÇİCİ MADDE 1- Bu kanunun yürürlük tarihinden itibaren 10 yıl içinde 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun ek göstergeye ilişkin 43/B maddesinin ve ekinde yer alan “cetveller” kısmındaki ‘I Sayılı Cetvel’ in 7’nci bendinde tanımlanan yükseköğrenim mezunu polis memurlarının ek gösterge rakamı 3600, lise mezunu polis memurlarının ek gösterge rakamı 2200 olarak uygulanır.

BAŞKAN – Sayın Komisyon önergeye salt çoğunlukla katılıyor mu?

İÇİŞLERİ KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ HÜSEYİN BÜRGE (İstanbul) – Salt çoğunluğumuz yoktur, katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Komisyon önergeye salt çoğunlukla katılmamış olduğundan önergeyi işlemden kaldırıyorum.

131’inci madde üzerinde üç adet önerge vardır; birisi, Anayasa’ya aykırılık önergesidir, okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 684 Sıra Sayılı Polis Vazife ve Salahiyet Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ile İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal’ın; Nüfus Hizmetleri Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi, İstanbul Milletvekili Bülent Turan’ın; Nüfus Hizmetleri Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi, Çanakkale Milletvekili İsmail Kaşdemir’in; Kimlik Bildirme Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi, İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıku ve Kocaeli Milletvekili Mehmet Hilal Kaplan’ın; 2559 Sayılı Polis Vazife ve Salahiyet Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi, Adana Milletvekili Osman Faruk Loğoğlu’nun; Emniyet Teşkilatı Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi, Mersin Milletvekili Ertuğrul Kürkcü’nün; Polis Vazife ve Salahiyet Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi, İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıku ve Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkanvekilleri Sinop Milletvekili Engin Altay, Ankara Milletvekili Levent Gök ile 4 Milletvekilinin; Nüfus Hizmetleri Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi, İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıku’nun; 5490 Sayılı ve 25/4/2006 Tarihli Nüfus Hizmetleri Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ile Avrupa Birliği Uyum Komisyonu ve İçişleri Komisyonu Raporunun, “Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.” şeklindeki 131. maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

MADDE 131- Bu Kanun 1.1.2071 tarihinde yürürlüğe girer.

Ali Serindağ

Ali İhsan Köktürk

Ali Haydar Öner

Gaziantep

Zonguldak

Isparta

Ensar Ögüt

Levent Gök

Ardahan

Ankara

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 684 Sıra Sayılı Polis Vazife ve Salahiyet Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ile İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal’ın; Nüfus Hizmetleri Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi, İstanbul Milletvekili Bülent Turan’ın; Nüfus Hizmetleri Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi, Çanakkale Milletvekili İsmail Kaşdemir’in; Kimlik Bildirme Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi, İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıku ve Kocaeli Milletvekili Mehmet Hilal Kaplan’ın; 2559 Sayılı Polis Vazife ve Salahiyet Kanununda Değişiklik Yapılmasına

İlişkin Kanun Teklifi, Adana Milletvekili Osman Faruk Loğoğlu'nun; Emniyet Teşkilatı Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi, Mersin Milletvekili Ertuğrul Kürkcü'nün; Polis Vazife ve Salahiyet Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi, İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkanvekilleri Sinop Milletvekili Engin Altay, Ankara Milletvekili Levent Gök ile 4 Milletvekilinin; Nüfus Hizmetleri Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi, İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun; 5490 Sayılı ve 25/4/2006 Tarihli Nüfus Hizmetleri Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ile Avrupa Birliği Uyum Komisyonu ve İçişleri Komisyonu Raporları'nın (1/995, 2/422, 2/514, 2/909, 2/1518, 2/1579, 2/1632, 2/2443, 2/2469) 131. maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Mehmet Erdoğan

Muharrem Varlı

Ali Öz

Muğla

Adana

Mersin

Mehmet Günal

Seyfettin Yılmaz

Hasan Hüseyin Türkoğlu

Antalya

Adana

Osmaniye

“Bu kanun, yayımını izleyen günden itibaren 10 yıl sonra yürürlüğe girer.”

BAŞKAN – Şimdi okutacağım önerge Anayasa'ya aykırılık önergesidir:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 684 sıra sayılı Polis Vazife ve Salahiyet Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair -torba- Kanun Tasarısının 1 inci maddesi; Anayasa ve İçtüzük Hükümleri ile evrensel hukuk normlarına ve temel insan haklarına aykırı olup tek parti, tek adam, diktatörlük rejimi ve polis devletinin ötesinde, fiili “savaş hali” uygulaması getirdiğinden kanun tasarısının 131 inci maddesinin Anayasa'ya aykırılık nedeniyle tasarı metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Gülser Yıldırım

Nazmi Gür

Pervin Buldan

Mardin

Van

Iğdır

Hüsamettin Zenderlioğlu

Erol Dora

Abdullah Levent Tüzel

Bitlis

Mardin

İstanbul

Demir Çelik

Nursel Aydoğan

Muş

Diyarbakır

BAŞKAN – Komisyon, Anayasa'ya aykırılık önergesine katılıyor mu?

İÇİŞLERİ KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ HÜSEYİN BÜRGE (İstanbul) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükûmet katılıyor mu?

İÇİŞLERİ BAKANI SEBAHATTİN ÖZTÜRK – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen Nursel Aydoğan, Diyarbakır Milletvekili.

Buyurun Sayın Aydoğan.

NURSEL AYDOĞAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bir kez daha hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Doğrusu, iç güvenlik paketi Genel Kurula getirildiğinden beri Halkların Demokratik Partisi olarak bu paketle ilgili söylenecek ne varsa hepsini söyledik, tahmin ediyorum söylenmedik herhangi bir şey kalmadı. Paketin neler getireceğini, tehlikelerinin neler olduğunu hem sizlere hem de Türkiye halkalarına anlatmaya çalıştık; anlatmakla yetinmedik, burada eylemler yaptık, dikkatleri bu paket üzerine çekmeye çalıştık fakat bütün bunlara rağmen paketle ilgili herhangi bir değişim olmadı ve kısa bir süre sonra da, sanırım bir saat içerisinde bu paket oylanacak. Âdettir tabii, bu tür şeyler çıkarken “Hayırlı olsun.” denir, ben hayırlı olsun diyemeyeceğim çünkü hayırlı olmayacağını biliyorum, bu paketin hayırlı olmayacağını bize kısa bir zaman içerisinde hayat ve yaşam gösterecek.

Tabii ki, dünya üzerinde polisin yetkilerini artırarak, işte, hukuk katledilerek yani bir kamu güvenliğinin -tırnak içerisinde söylüyorum- sağlandığı görülmemiştir. Sayın Başbakan Avrupa Birliğinden bazı yasaların alınarak Türkiye’deki iç güvenlik paketinin oluşturulduğunu söyledi. Elbette ki, Avrupa Birliğinin bazı ülkelerinde iç güvenlik paketinde bizim itiraz ettiğimiz maddeler olabilir ama dikkatinizi çekmek isterim, Avrupa Birliğindeki demokrasi standardı bizimle aynı değildir. Eğer bugün Avrupa’da -tırnak içinde söylüyorum yine- kamu güvenliği meselesi yoksa bu, oradaki o yasaların varlığından değil, Avrupa’daki demokrasi standartlarının son derece yüksek olmasındandır, Avrupa’daki eşitlik, adalet, özgürlük kavramlarına bağlı olunmasındandır. Dolayısıyla, bize düşen şu olmalıdır diye düşünüyoruz Halkların Demokratik Partisi olarak: Bu tip yasaları çıkarmaktansa, hep birlikte demokrasinin bu ülkede standartlarını yükseltelim, bu ülkeyi aydınlığa götürecek olan da demokrasiyi geliştirmektir, bu ülkeyi demokratikleştirmektir diyorum.

Bu duygu ve düşüncelerle hepinizi bir kez daha saygıyla selamlıyorum.

Sağ olun.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

İDRİS BALUKEN (Bingöl) – Karar yeter sayısı istiyoruz.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunacağım ve karar yeter sayısı arayacağım.

Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Karar yeter sayısı yoktur.

Birleşime beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 05.28

ON YEDİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 05.35

BAŞKAN: Başkan Vekili Sadık YAKUT

KÂTİP ÜYELER: Bayram ÖZÇELİK (Burdur), İsmail KAŞDEMİR (Çanakkale)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 84’üncü Birleşiminin On Yedinci Oturumunu açıyorum.

Kanun tasarısının 131’inci maddesi üzerinde Diyarbakır Milletvekili Nursel Aydoğan ve arkadaşlarının önergesinde karar yeter sayısı bulunamamıştı.

Şimdi önergeyi tekrar oylarınıza sunacağım ve karar yeter sayısı arayacağım: Kabul edenler... Kabul etmeyenler.. Karar yeter sayısı vardır, önerge kabul edilmemiştir.

684 ve 684’e 1’inci ek sıra sayılı Kanun Tasarısı’nın görüşmelerine devam edeceğiz.

Komisyon ve Hükûmet yerinde.

İDRİS BALUKEN (Bingöl) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Baluken, buyurun.

VI.- AÇIKLAMALAR (Devam)

16.- Bingöl Milletvekili İdris Baluken’in, Hükûmetin, Yemen’de yaşanan gelişmeler ve Reyhanlı’ya düşen füze sonucu meydana gelen patlamayla ilgili Genel Kurulda bilgi vermesi gerektiğine ilişkin açıklaması

İDRİS BALUKEN (Bingöl) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Bugün Genel Kurulda iki defa, Halkların Demokratik Partisi olarak bir bilgilendirme talebimizin olduğunu ve bu konuda Dışişleri Bakanlığı yetkililerinden bir açıklama beklediğimizi ifade ettik. Yemen’de yaşanan gelişmeler ve bununla bağlantılı olarak Türkiye ile İran arasında giderek artan tansiyonla ilgili hâlâ Hükûmet tarafından Genel Kurulu bilgilendirecek, partimizi bilgilendirecek bir açıklama yapılmadı. Bu tavrı kınıyoruz, bu tavrın antidemokratik olduğunu ve Meclis iradesinin tanınmaması anlamına geldiğini ifade ediyoruz.

Yine, bu talebimizi dile getirirken ülke içinde de iki vahim gelişmeden bahsetmiştim. Birincisi, bu, Reyhanlı’ya düşen füzeyle ilgiliydi. Yerleşim yerlerine çok yakın bir yerde bir füze düşmüştü ve büyük bir şans eseri can kaybı olmadı ama biliyoruz ki yaralananlar ve büyük ölçekte maddi hasarlar meydana geldi. Bu olayla ilgili durum nedir? Bu füze başka bir ülkeden mi Reyhanlı’ya düştü? Kimler tarafından atıldı? Mevcut tehdit devam ediyor mu? Reyhanlı halkının tedirginliği üzerine bu Hükûmet neden bir açıklama yapmıyor? Neden bu tarz haberleri biz basından öğrenmek zorunda kalıyoruz şeklinde bu talebimizi yineliyorum buradan.

Yine, bununla bağlantılı olarak da Türkiye’ye ait bir insansız hava aracının Suriye topraklarında düşürüldüğüne dair haberleri sormuştuk.

Yani, burada boş konuşmuyoruz biz; bunları dile getirirken bu konuda insanlarımızda, halkımızda oluşan tereddütleri ortadan kaldıracak şekilde Hükümet yetkililerinden bir açıklama beklentisiyle dile getiriyoruz ama hâlâ bu konuda herhangi bir açıklama yapılmadı. Eğer Sayın İçişleri Bakanı özellikle Reyhanlı'daki patlamayla ilgili bir bilgi sahibiyse, kendisinden rica ediyoruz, kürsüden Genel Kurulda bu konuda bir bilgilendirme yapmasında fayda var çünkü Reyhanlı'dan telefonlar geliyor bize, insanlar tedirgin. Her an can korkusuyla, can kaybı korkusuyla yatmak zorunda kalıyorlar.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

X.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN

GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

B) KOMİSYONLARA GERİ ÇEKİLEN TASARILAR/TEKLİFLER (Devam)

1.- Polis Vazife ve Salahiyet Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ile İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın; Nüfus Hizmetleri Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi, İstanbul Milletvekili Bülent Turan'ın; Nüfus Hizmetleri Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi, Çanakkale Milletvekili İsmail Kaşdemir'in; Kimlik Bildirme Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi, İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve Kocaeli Milletvekili Mehmet Hilal Kaplan'ın; 2559 Sayılı Polis Vazife ve Salahiyet Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi, Adana Milletvekili Osman Faruk Loğoğlu'nun; Emniyet Teşkilatı Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi, Mersin Milletvekili Ertuğrul Kürkcü'nün; Polis Vazife ve Salahiyet Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi, İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkanvekilleri Sinop Milletvekili Engin Altay, Ankara Milletvekili Levent Gök ile 4 Milletvekilinin; Nüfus Hizmetleri Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi, İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun; 5490 Sayılı ve 25/4/2006 Tarihli Nüfus Hizmetleri Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ile Avrupa Birliği Uyum Komisyonu ve İçişleri Komisyonu Raporları (1/995, 2/422, 2/514, 2/909, 2/1518, 2/1579, 2/1632, 2/2443, 2/2469) (S. Sayısı: 684 ve 684'e 1'inci Ek) (Devam)

BAŞKAN – Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 684 Sıra Sayılı Polis Vazife ve Salahiyet Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ile İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın; Nüfus Hizmetleri Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi, İstanbul Milletvekili Bülent Turan'ın; Nüfus Hizmetleri Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi, Çanakkale Milletvekili İsmail Kaşdemir'in; Kimlik Bildirme Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi, İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve Kocaeli Milletvekili Mehmet Hilal Kaplan'ın; 2559 Sayılı Polis Vazife ve Salahiyet Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi, Adana Milletvekili Osman Faruk Loğoğlu'nun; Emniyet Teşkilatı Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi, Mersin Milletvekili Ertuğrul Kürkcü'nün; Polis Vazife

ve Salahiyet Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi, İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıku ve Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkanvekilleri Sinop Milletvekili Engin Altay, Ankara Milletvekili Levent Gök ile 4 Milletvekilinin; Nüfus Hizmetleri Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi, İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıku'nun; 5490 Sayılı ve 25/4/2006 Tarihli Nüfus Hizmetleri Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ile Avrupa Birliği Uyum Komisyonu ve İçişleri Komisyonu Raporları'nın (1/995, 2/422, 2/514, 2/909, 2/1518, 2/1579, 2/1632, 2/2443, 2/2469) 131. maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Hasan Hüseyin Türkoğlu (Osmaniye) ve arkadaşları

“Bu kanun, yayımını izleyen günden itibaren 10 yıl sonra yürürlüğe girer.”

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

İÇİŞLERİ KOMİSYONU SÖZCÜSÜ İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Hükûmet katılıyor mu?

İÇİŞLERİ BAKANI SEBAHATTİN ÖZTÜRK – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen Süleyman Nevzat Korkmaz, Isparta Milletvekili.

Buyurun Sayın Korkmaz. (MHP sıralarından alkışlar)

S. NEVZAT KORKMAZ (Isparta) – Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; hayırlı sabahlar.

Tüm uyarılarımıza rağmen, Anayasa'ya, temel hak ve hürriyetlere aykırı, açıkçası devletin polisini “ak polis”, devletin jandarmasını da “ak jandarma” hâline getirecek yasa tasarısının son maddelerini görüşüyoruz. Komisyon da dâhil, aralık ayından itibaren 4'üncü ayını doldurmuş bulunuyor. Birçok tasarı ve teklif geçti Genel Kuruldan ama herhâlde bu kadar dirençle karşılaştığımız ender kanun tasarısı ve tekliflerinden birisi.

Bu kadar muhalefetimize rağmen “Muhalefet acaba ne diyor, muhalefetin bize bir mesajı mı var dikkate almamız gereken?” diye hiç düşünmediniz, hiç anlamaya çalışmadınız. 2010 Anayasa değişikliğinde yargıda yaptığınız, hukuk devletine aykırı fecaat değişikliklerle aslında söylediğimiz noktaya geldiniz. Yargının siyasallaşmasının bedelini siz de kendi payınıza düştüğü kadarıyla aslında ödediniz. Aynı şey bu yasada da olacak. Gücün hep kendinizde olacağını, iktidar gücünün hep kendinizde kalacağını düşünüyorsanız yanılıyorsunuz. Elinizle çıkardığınız bu yasalar, önünde sonunda, değerli arkadaşlar, değerli iktidar partisi milletvekilleri, sizi de vuracak. Adalet, güvenlik hizmeti, korunma ihtiyacı asıl olarak muhalefetteyken artar. İktidardayken güçlüsünüzdür ama muhalefete ya da azınlığa düşmüş iseniz yana yakıla tarafsız hâkim, tarafsız polis ararsınız, adalet o zaman aklınıza gelir. Artık, bilmem, o zaman da “Kandırılmışız, aldatılmışız.” mı dersiniz, yoksa gündüz vakti Diyojen misali elde fener adalet mi ararsınız, onu bilmem. Ben bu vesileyle bazı hususları son kez sizlere hatırlatmak istiyorum.

Değerli arkadaşlar, çok konuşuldu ama sürekli telefonlar geliyor, sizlere de geliyordur, iktidar partisindeki arkadaşlara söylüyorum. Polisin özlük haklarıyla ilgili gerekli iyileştirmelerin bir an önce yapılması lazım. Söz verdiniz ama bugüne kadar da oyaladınız, sözünüzü tutmadınız. Dolayısıyla, polisin bu kadar yoğun çalışmalarının karşılığı olarak insanca yaşamasını temin edecek ücretlerini iyileştirmenizi bekliyor Emniyet teşkilatı.

Yine, polisin okullarını kapatıyorsunuz arkadaşlar. Bundan vazgeçelim, bu büyük bir haksızlık. Çocuklar gerçekten çok büyük mağdur olacak. Bunlar bize telefonlarla ulaşıyorlar, fakslarla ulaşıyorlar. Değerli arkadaşlar, “İktidar partisine, çoğunluk partisine söyleyin, hiç olmazsa sosyal alanda istediğimiz fakültelere kaydolmamıza izin verilsin.” diyorlar. Belki bir nebze de olsa haksızlığı böylece gidermiş olursunuz.

Ayrıca, değerli arkadaşlar, dünyanın her tarafında “Polisin eğitimini şu kadar artırdık. İşte, teşkilatta yüksek lisans, doktora yapma oranını bu kadar yükselttik.” diye övünülür. Sadece, herhâlde, bize özgü bir İçişleri Bakanlığı düşünün ki polis teşkilatına eğitim veren okulunu kapatsın.

Değerli milletvekilleri, bu vesileyle bir hususu daha sizlerle paylaşmak istiyorum. 26 uzman çavuş yerel seçimlerden önce İslâhiye Belediyesinde işe başlatılıyor. Sonra belediyeyi Adalet ve Kalkınma Partisi kazanıyor ve bütün işçileri yani bütün uzman çavuşları işten çıkartıyor. Bölge idare mahkemesine gidiyorlar, bölge idare mahkemesinde açtıkları davayı kazanıyorlar.

Değerli arkadaşlar, mahkeme kararının...

İDRİS BALUKEN (Bingöl) – Sayın Başkan, çoğu milletvekili yatıyor şu anda.

S. NEVZAT KORKMAZ (Devamla) – Onlar zaten başından beri öyle yapıyor arkadaşlar. Bu kadar söylediklerimize kulak vermediklerine göre uyanık olduklarını da kimse iddia etmiyor.

Değerli arkadaşlar, mahkemeyi kazanıyorlar, bunlardan sadece 2’si işe başlatılıyor. Soruyoruz: “Kim bu 2 kişi?” Biri Belediye Başkanının akrabası, diğeri de yine AKP teşkilatından tandanslı birisi. 24 kişi, mahkeme kararına rağmen yirmi gündür işe başlatılmıyor.

Değerli milletvekilleri, işte, AKP’nin istediği, özlediği hukuk devleti bu. Kendisinden olursa hak hukuk ama başkasından olursa “Hukuk tanımıyoruz.” deyip geçiyor. Bu Belediye Başkanını hakikaten merak ediyorum. Bu zulmü kime dayanarak, kime güvenerek yapıyor?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

S. NEVZAT KORKMAZ (Devamla) - Bunu özellikle Gaziantep milletvekili arkadaşlarıma bir kez daha hatırlatıyorum. Bu, aynı zamanda, insan hakkı meselesidir. Bu konuyla ilgili lütfen girişimde bulunsunlar.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

ŞAMİL TAYYAR (Gaziantep) – Sayın Başkanım, sayın hatip İslâhiye Belediyesiyle alakalı bir bilgilendirme yaptı. Eğer arzu ederlerse kısa bir şekilde cevap vermek isterim.

BAŞKAN – Böyle bir usulümüz yok Sayın Tayyar.

Teşekkür ediyorum.

İDRİS BALUKEN (Bingöl) – Karar yeter sayısı...

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum, karar yeter sayısı arayacağım.

Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kâtip üyeler arasında anlaşmazlık var.

Elektronik cihazla oylama yapacağız.

Bir dakika süre veriyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, karar yeter sayısı vardır, önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 684 Sıra Sayılı Polis Vazife ve Salahiyet Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ile İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın; Nüfus Hizmetleri Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi, İstanbul Milletvekili Bülent Turan'ın; Nüfus Hizmetleri Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi, Çanakkale Milletvekili İsmail Kaşdemir'in; Kimlik Bildirme Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi, İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıku ve Kocaeli Milletvekili Mehmet Hilal Kaplan'ın; 2559 Sayılı Polis Vazife ve Salahiyet Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi, Adana Milletvekili Osman Faruk Loğoğlu'nun; Emniyet Teşkilatı Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi, Mersin Milletvekili Ertuğrul Kürkcü'nün; Polis Vazife ve Salahiyet Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi, İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıku ve Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkanvekilleri Sinop Milletvekili Engin Altay, Ankara Milletvekili Levent Gök ile 4 Milletvekilinin; Nüfus Hizmetleri Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi, İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıku'nun; 5490 Sayılı ve 25/4/2006 Tarihli Nüfus Hizmetleri Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ile Avrupa Birliği Uyum Komisyonu ve İçişleri Komisyonu Raporunun, "Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer." şeklindeki 131. maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

MADDE 131- Bu Kanun 1.1.2071 tarihinde yürürlüğe girer.

Ali Serindağ (Gaziantep) ve arkadaşları

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

İÇİŞLERİ KOMİSYONU SÖZCÜSÜ İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – Katılamıyoruz efendim.

BAŞKAN – Hükümet katılıyor mu?

İÇİŞLERİ BAKANI SEBAHATTİN ÖZTÜRK – Katılamıyoruz efendim.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen Haydar Öner, Isparta Milletvekili.

Buyurun Sayın Öner. (CHP sıralarından alkışlar)

RECEP ÖZEL (Isparta) – Bizim 2071'e kadar iktidarda kalacağımızı söyleyeceksin herhâlde, değil mi?

ALİ HAYDAR ÖNER (Isparta) – Kanun ne kadar ciddiye önerimiz de o kadar ciddi. Alınacak ne var? Bininci yılda belki hıdayete erersiniz de doğru bir şey yapmaya meyledersiniz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 17 Şubatta başlayıp 6 Martta yasalaştırılması düşünülen yani on sekiz gün içinde yasalaştırılması düşünülen bir metnin 39'uncu gününü idrak ediyoruz.

Bu kanun bazı yalanlar ve çarpıtmalar üzerine kurulmuş bir kanundur.

Bu yalanlardan bir tanesi: Bu kanun milletin beklediği bir kanundur. Ayşe teyze mi bekliyor, Mehmet emmi mi bekliyor, Osman amca mı bekliyor? Kim bekliyor?

Bir diğer husus: Bonzaiciler ile molotofçular bu yasayı istemiyor.

Bir diğer çarpıtma: Her ülkede polisin gözaltına alma yetkisi var.

Bu kanun milletin beklediği bir kanun değildir. Bu kanun kaçak saraydaki müstebidin milletten korktuğu için çıkarılmasını Türkiye Büyük Millet Meclisine dayattığı ve bir an önce çıkarılmasını istediği bir kanundur. (AK PARTİ sıralarından gürültüler) Bu kanun haksız mal edinenlerin, haramilerin beklediği bir kanundur. Bu kanunla Ermenekli Recep amcanın bir ilgisi yoktur ama tuzu kuru olanlar ile tuzu kokutanların ilgisi çoktur. Bu kanun hak ve hakkaniyet duygusunu insafsızca sarsacak bir kanundur. Bu kanun 24'üncü Dönemin yüz karası olacak kanunlardan biridir. Bu kanun yasa dışı yöntemlerle Anayasa, TBMM İçtüzüğü hükümleri ihlal edilerek çıkarılacak bir kanundur. Bu kanun bizi Avrupa Birliği anlayışından ve sürecinden uzaklaştıracak çok olumsuz bir düzenlemedir. Bu kanun AB normlarına, evrensel hukuk ilkelerine, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararlarına, geleneklerimize, göreneklerimize aykırı düzenlemeler içeren bir kanundur. Bu kanunla, müktesep hak ve beklentiler ihlal edilerek, yok sayılarak; öğrenciler, veliler, öğretmenler, okul çalışanları mağdur edilmektedir. İlgililerin tazminat hakları doğmaktadır ancak bu, kayıplarını tazmin ve tatmin edemeyecektir.

Bu kanun tasarısı devletin acımasız gücünü mazluma haddini bildirmek amacıyla hazırlanmıştır. Bu kanun kaçak sarayda kilometrelerce uzanan kalın demir parmaklıklar, dakikada binden fazla mermi atan silahlar, koruma görevi verilen binlerce güvenlik görevlisi ve kaçış tüneline rağmen kendilerini güvende hissedemeyenlerin korku ve panikle medet umdukları bir kanundur. Bu kanun yasal eylemleri yasa dışı ilan etme çabasıdır.

“Her ülkede polisin gözaltı yetkisi var.” deniyor, doğrudur ama yargının emriyle gözaltı yetkisi vardır, yürütmenin emriyle değil. Bu kanunla daha önce suç sayılan eylemler suç olmaktan çıkarılmakta, suç olmayan eylemler ağır suçlar sayılmaktadır. Bu kanunla, silahsız ve saldırsız, demokratik gösteri haklarını kullananlar silahla saldırıya uğrayabileceklerdir. Daha önce, saldırı etkisiz hâle getirilirken bu kanunla, duraksamadan saldırgan etkisiz hâle getirilecektir.

“Seçilmiş başkan diktatör olmazmış.” Örnekleri çok, Hitler de Mussolini de daha büyük oranlarla seçildiler ve tarihin en büyük diktatörleri oldular.

RECEP ÖZEL (Isparta) – Senin ne problemin var ya Sayın Cumhurbaşkanıyla? Sen ruh hastası olmuşsun, ruh hastası!

ALİ HAYDAR ÖNER (Devamla) – Bu kanunla Jandarma siyasallaşacak, Jandarma da polis gibi “kara” kolluk kuvveti hâline getirilecektir.

RECEP ÖZEL (Isparta) – Ya, sen valiyken havlu tutuyordun Sayın Cumhurbaşkanına. Havluyu serdin böyle, havlu tutuyordun.

OSMAN AŞKIN BAK (İstanbul) – Hazır olda bekliyordun, hazır olda.

ALİ HAYDAR ÖNER (Devamla) – Bu kanun, cezai yaptırımlarda ölçülülük ve denge kavramını gözetmeyen, adalet duygusunu sarsan antidemokratik bir yasadır.

RECEP ÖZEL (Isparta) – Isparta'dan kaçtın, yüzüstü yüzüstü burada bunu konuşuyorsun ya!

ALİ HAYDAR ÖNER (Devamla) – Emsaline tiranlık döneminde bile rastlanmayan bir yasadır. Kim ne derse desin, kimin niyeti ne olursa olsun bu kanun hazırlayanlara hayır getirmeyecektir.

Yurttaşların demokratik haklarına saygı duyarak bu kanuna ret oyu vereceklere saygılar sunarım. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

132'nci madde üzerinde üç adet önerge vardır, biri Anayasa'ya aykırılık önergesidir.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 684 Sıra Sayılı Polis Vazife ve Salahiyet Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ile İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın; Nüfus Hizmetleri Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi, İstanbul Milletvekili Bülent Turan'ın; Nüfus Hizmetleri Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi, Çanakkale Milletvekili İsmail Kaşdemir'in; Kimlik Bildirme Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi, İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıku ve Kocaeli Milletvekili Mehmet Hilal Kaplan'ın; 2559 Sayılı Polis Vazife ve Salahiyet Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi, Adana Milletvekili Osman Faruk Loğoğlu'nun; Emniyet Teşkilatı Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi, Mersin Milletvekili Ertuğrul Kürkcü'nün; Polis Vazife ve Salahiyet Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi, İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıku ve Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkanvekilleri Sinop Milletvekili Engin Altay, Ankara Milletvekili Levent Gök ile 4 Milletvekilinin; Nüfus Hizmetleri Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi, İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıku'nun; 5490 Sayılı ve 25/4/2006 Tarihli Nüfus Hizmetleri Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ile Avrupa Birliği Uyum Komisyonu ve İçişleri Komisyonu Raporunun, Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür, şeklindeki 132. maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Ali Serindağ

Ali Haydar Öner

Ensar Ögüt

Gaziantep

Isparta

Ardahan

Vahap Seçer

Rahmi Aşkın Türeli

Mersin

İzmir

MADDE 132- Bu Kanun hükümlerini Anayasaya göre Bakanlar Kurulu yürütür.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 684 Sıra Sayılı Polis Vazife ve Salahiyet Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ile İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın; Nüfus Hizmetleri Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi, İstanbul Milletvekili Bülent Turan'ın; Nüfus Hizmetleri Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi, Çanakkale Milletvekili İsmail Kaşdemir'in; Kimlik Bildirme Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi, İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıku ve Kocaeli Milletvekili Mehmet Hilal Kaplan'ın; 2559 Sayılı Polis Vazife ve Salahiyet Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi, Adana Milletvekili Osman Faruk Loğoğlu'nun; Emniyet Teşkilatı Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi, Mersin Milletvekili Ertuğrul Kürkcü'nün; Polis Vazife ve Salahiyet Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi, İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıku ve Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkanvekilleri Sinop Milletvekili Engin Altay, Ankara Milletvekili Levent Gök ile 4 Milletvekilinin; Nüfus Hizmetleri Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi, İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıku'nun; 5490 Sayılı ve 25/4/2006 Tarihli Nüfus Hizmetleri Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ile

Avrupa Birliği Uyum Komisyonu ve İçişleri Komisyonu Raporları'nın (1/995, 2/422, 2/514, 2/909, 2/1518, 2/1579, 2/1632, 2/2443, 2/2469) "Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür." şeklindeki 132. maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Mehmet Erdoğan	Muharrem Varlı	Seyfettin Yılmaz
Muğla	Adana	Adana
Mehmet Günal	Hasan Hüseyin Türkoğlu	Ali Öz
Antalya	Osmaniye	Mersin

"MADDE 69 -Bu Kanun hükümlerini Orman Bakanı yürütür."

BAŞKAN – Şimdiki önerge Anayasa'ya aykırılık önergesi.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı'na

Görüşülmekte olan 684 sıra sayılı Polis Vazife ve Salahiyet Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair -TORBA- Kanun Tasarısının 1 inci maddesi; Anayasa ve İchtüzük Hükümleri ile evrensel hukuk normlarına ve temel insan haklarına aykırı olup tek parti-tek adam-diktatörlük rejimi ve polis devletin ötesinde, fiili "savaş hali" uygulaması getirdiğinden kanun tasarısının 132 inci maddesinin Anayasa'ya aykırılık nedeniyle tasarı metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Pervin Buldan	Hüsamettin Zenderlioğlu	Abdullah Levent Tüzel
İğdır	Bitlis	İstanbul
Erol Dora	Demir Çelik	Gülser Yıldırım
Mardin	Muş	Mardin
Nazmi Gür	İdris Baluken	
Van	Bingöl	

BAŞKAN – Komisyon Anayasa'ya aykırılık önergesine katılıyor mu?

İÇİŞLERİ KOMİSYONU SÖZCÜSÜ İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN – Hükümet katılıyor mu?

İÇİŞLERİ BAKANI SEBAHATTİN ÖZTÜRK – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen İdris Baluken, Bingöl Milletvekili.

Buyurun Sayın Baluken. (HDP sıralarından alkışlar)

İDRİS BALUKEN (Bingöl) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Hâlâ geç değil, hâlâ vicdanının sesini dinleyen AK PARTİ'li milletvekilleri, bu ülkenin demokratik geleceğiyle ilgili tarihe geçecek bir tavır ortaya koyabilirler. Bu Genel Kurul görüşmeleri sırasında yaşanan tüm tatsızlıklar bir kenara bırakılarak kendi vicdanının sesini dinleyen milletvekilleri, Türkiye halkına, 78 milyona karşı duymuş oldukları sorumluluğun gereği olarak bu hukuk garabeti olan yasayı hâlâ bu ülkenin gündeminden çıkarabilirler.

O nedenle, biz hâlâ oylama sırasında da sizin tavırlarınızı gözlemleyeceğiz. İnanın ki oylama sırasında bugüne kadar göstermiş olduğunuz tavır ortaya koyarsanız 7 Hazirandan sonra bu halkın içerisine çıkamazsınız. Diyarbakır'ın, Antalya'nın, Hakkâri'nin, İstanbul'un sokaklarında bile rahat

yürüyemeyecek bir duruma gelirsiniz. O nedenle hepinizden ricamız, vicdanınızdan gelen sesi dinlemeniz ve hukuk kriterleri, evrensel insan hakları kriterleri üzerinden bu yasayla ilgili bütün düşüncelerinizi tekrar gözden geçirmenizdir.

Bakın, bu yasanın tesadüfen buraya getirilmediğini bildiğimizi söyledim. Aslında her şey on iki saatlik Millî Güvenlik Kurulu toplantısında kararlaştırıldı. Bunu çok iyi biliyoruz. O Millî Güvenlik Kurulunda, aslında büyük bir savaş kararı alınmış durumda. Bu savaş kararının hayata geçmesi için AKP Hükûmeti seçim sonrası bekliyor. Seçimde elini güçlendirecek seçim hileleriyle halkın desteğini alarak hem siyasi alana hem de gerillaya karşı topyekûn bir savaşı başlatmanın hazırlıklarını yapıyor. Dolayısıyla, bugün getirmiş olduğunuz bu yasa da Millî Güvenlik Kurulunda alınmış olan bu kararla doğrudan ilişkilidir. Bunun bir tek engelleyecek, bu ülkeyi bu savaş felaketinden koruyacak tek bir şeyi vardır: Ya bu yasayı engelleyerek belli şeyleri reddedeceğiz, buna katılmayacağız ya da seçimde beklediğiniz halk desteğini halkımız size göstermeyecek. Biz, 7 Haziranda savaş kararını uygulamak için beklediğiniz desteğin size çıkmayacağını, Türkiye’deki siyasette yeni bir sayfa açılacağını çok iyi biliyoruz. Özellikle Halkların Demokratik Partisinin barajı aşmasıyla beraber sarayda görülen başkanlık rüyalarının, 400 milletvekili rüyalarının tarihe karışacağından adımız gibi eminiz. Dolayısıyla hâlâ geç olmadan belirli şeyleri toparlamaya çalışalım diyoruz.

Sayın Cumhurbaşkanı son dönemde özellikle bu Millî Güvenlik Kurulunda alınan kararlarla ilgili de son derece önemli ipuçları veriyor. Bunları da çok büyük bir kaygıyla takip ediyoruz. Son bir ay içerisinde “Kürt sorunu yoktur.” diyen, “İzleme heyetine karşıyım.” diyen, “On maddelik mutabakatı tanımıyorum.” diyen, “Dolmabahçe’deki o görüntü yanlışır.” diyen aslında o pratiğin arka planı öncesinde aramak gerekir.

Hükûmetin çözüm süreciyle ilgili Cumhurbaşkanının bu açıklamalarına rağmen yapmış olduğu kararlılık iradesini ve bu yöndeki açıklamalarını önemsemekle birlikte bu söylemlerin bu yasayla birlikte büyük bir tehlikenin habercisi olarak gündemleştğini ve bunun yeni Ceylan Önkollar, yeni Uğur Kaymazlar, yeni Berkin Elvanlar, yeni Nihat Kazanhanların acısını bağrımıza getirme riski taşıdığını buradan ifade etmek istiyorum.

Tekrar bütün vicdanlı iktidar partisinin milletvekillerine sesleniyorum. Bu gece tarihe geçme şansını yakalayabilirsiniz, bu gece ülkenin demokratik geleceğine adınızı altın harflerle yazdırabilirsiniz. Aksi bir durumda da çok fazla beklemeye gerek kalmayacak, birkaç ay sonra ne hâle geleceğinizi hep birlikte göreceğiz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Karar yeter sayısı...

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Evet, karar yeter sayısı arayacağım ve karar yeter sayısı vardır, önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 684 Sıra Sayılı Polis Vazife ve Salahiyet Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ile İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal’ın; Nüfus Hizmetleri Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi, İstanbul Milletvekili Bülent Turan’ın; Nüfus Hizmetleri Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında

Kanun Teklifi, Çanakkale Milletvekili İsmail Kaşdemir'in; Kimlik Bildirme Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi, İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve Kocaeli Milletvekili Mehmet Hilal Kaplan'ın; 2559 Sayılı Polis Vazife ve Salahiyet Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi, Adana Milletvekili Osman Faruk Loğoğlu'nun; Emniyet Teşkilatı Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi, Mersin Milletvekili Ertuğrul Kürkcü'nün; Polis Vazife ve Salahiyet Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi, İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkanvekilleri Sinop Milletvekili Engin Altay, Ankara Milletvekili Levent Gök ile 4 Milletvekilinin; Nüfus Hizmetleri Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi, İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun; 5490 Sayılı ve 25/4/2006 Tarihli Nüfus Hizmetleri Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ile Avrupa Birliği Uyum Komisyonu ve İçişleri Komisyonu Raporları'nın (1/995, 2/422, 2/514, 2/909, 2/1518, 2/1579, 2/1632, 2/2443, 2/2469) "Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür." şeklindeki 132. maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Hasan Hüseyin Türkoğlu (Osmaniye) ve arkadaşları

"MADDE 132 - Bu Kanun hükümlerini Orman Bakanı yürütür."

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

İÇİŞLERİ KOMİSYONU SÖZCÜSÜ İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Hükûmet katılıyor mu?

İÇİŞLERİ BAKANI SEBAHATTİN ÖZTÜRK – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

İDRİS BALUKEN (Bingöl) – Sayın Başkan, bu önergeyi nasıl kabul edersiniz?

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen Hasan Hüseyin Türkoğlu, Osmaniye Milletvekili.

İDRİS BALUKEN (Bingöl) – Sayın Başkan, Orman Bakanlığı diye bir bakanlık yok. Bu önergeyi kabul ederken bunlara dikkat etmeniz gerekiyor.

HASAN HÜSEYİN TÜRKOĞLU (Osmaniye) – Sayın Başkan, Türk milletinin saygıdeğer milletvekilleri; tasarının son maddesi üzerinde verdiğimiz önerge hakkında söz aldım. Yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Bu tasarı, kolluk üzerinde tek bir merkezden ve siyasal bir merkezden hegemonya kurulmasına ilişkin bir tasarı. Bu tasarı bir taraftan Emniyet teşkilatını tamamıyla siyasal inisiyatifte bırakıyor. Yani polis olabilmek için siyasetçinin referansı, terfi edebilmek için siyasetçinin referansı, polis kalabilmek için, emekli edilmeden polis kalabilmek için siyasetçinin referansını getiren bir düzenleme, düpedüz siyasallaşma. Jandarma teşkilatı için de aynısı söz konusu. Jandarma teşkilatı içerisindeki personel politikasına, ortasına siyasetçi yerleştirmek suretiyle o kurum da siyasallaşıyor.

Peki niçin yapılıyor? Niçin yapıldığını hepimiz biliyoruz; yolsuzluğa itiraz edenler, hırsızlığa itiraz edenler, bölücülüğe itiraz edenler bu tasarı gerçekleşirse anında yok edilecekler. Hatırlayın, 17-25 Aralık soruşturmalarından sonra adli kolluk yönetmeliğinde yapılan bir değişiklik vardı. Orada, idari mercilerin, idari görevlilerin adli kolluk sürecine dâhil olması düşünülüyor, öngörülüyordu. Onu Danıştay iptal etmişti. İşte, o, Danıştayın iptal ettiği düzenlemenin çok daha ilerisini şimdi bu tasarıyla getiriyorsunuz.

Peki, Jandarma niye siyasallaşıyor? Jandarmanın siyasallaşmasının sebebi, işte bu gazete haberi. Bakın, diyor ki: "2010 KPSS skandalında kopyayı Jandarma buldu ama polis görmedi." Çünkü polis zaten şu anda yeteri kadar siyasetçinin emrinde. Jandarmayı da bu hâle getirip bu şekilde yeni bir

kolluk teşkilatı, hem de bir merkeze bağlı. Kolluk güçlerinin bir merkezden, bir yerden talimat almasını Anayasa ve hukukla ilgili bütün kafa yoranlar çok sakıncalı bulmuşlar, demokrasi için çok sakıncalı bulmuşlar. Bugün o işe imza atıp bir hengâmenin, bir karmaşanın başlangıcını biraz sonra -inşallah yapmazsınız ama- yapacaksınız.

Bakın, bu karmaşayla ilgili -İçişleri Bakanlığı olunca mülki idare amirleri akla geliyor- bir mülki idare amirinin yazmış olduğu bir şiiri sizinle paylaşmak istiyorum. 1890'lı yıllarda Mardin Mutasarrıflığı yapmış olan Diyarbakırlı Said Paşa şöyle diyor, sanki bugünleri işaret etmiş:

“Halkı tahrib eyleyipde kendin âbâd eyleme

Bu cihanda ev yapıp ukbâyı berbâd eyleme

Nefsin zâlim-i bî-rahme imdâd eyleme

Âlemi tenfir iden ahvâli mu'tad eyleme

Müstakiym ol Hazreti Allah utandırılmaz seni...”

Yani diyor ki: “Halkı, milleti tahrip edip, topluma zarar verip kendini zengin, mutlu ve abat etme. Bu dünyada evler, saraylar yapıp ahiretini berbat etme. Zulmederek kendin rahmete muhtaç kalma. Herkese kin ve nefret kusmayı alışkanlık hâline getirme. Ancak dürüst ve dosdoğru olursan Allah seni rezil etmez, utandırılmaz.”

Devam ediyor üstadımız:

“...Seyyiat, insana nefs-i kemterinden gelir

Her hacâlat âdeme su'î karîninden gelir

İzzet-ü zillet mekâna hep mekîninden gelir

İstikamet, müstakiym-ül hâle dîninden gelir

Müstakiym ol Hazreti Allah utandırılmaz seni...”

“Bütün fenalıklar, günah ve kötülöklere insanın sadece kendi nefsinin düşünmesi neden olur. İnsanı utandıran, rezil eden bütün işler, insana ahlaksız akraba, dost ve yandaşlarından gelir. Bir mekânı, yani sarayları, köşkleri, konutları izzet sahibi kılan da zillete düşüren de o yerde oturan kişidir. Kişi izzetliyse saray da izzetli olur, kişi zillete düşmüşse saray da zillete düşer. Ancak dürüst ve doğru olursan Allah seni rezil edip utandırılmaz.” buyuruyor üstadımız.

Devam ediyor:

“At riâyı elden islahâ çalış ef'alini

Boşboğazlık itme, tâdil eyle kıyl-ü kâalini

Sen ne türlü saklayım dersin de su'î hâlini

Hak Teâlâ senden â'lemdir senin ahvâlini

Müstakiym ol Hazreti Allah utandırılmaz seni...”

“Riyakârlığı bırak, doğru, dürüst ve samimi ol. Boşboğazlık edip konuşma. ‘O şunu diyor, bu bunu diyor.’ diye dedikodu yapma. Sen hırsızlığını, yolsuzluğunu, ahlaksız işlerini ne kadar saklamaya çalışırsan çalış, Allah seni senden daha iyi tanır ve bilir. Suçunu Allah’tan saklayamazsın. Ancak dürüst ve dosdoğru olursan Allah seni rezil edip utandırılmaz.” diye, bundan yüz yirmi beş yıl evvel Mardin mutasarrıflığı yapmış olan meslektaşım bunu söylüyor -Allah rahmet eylesin- yüz yirmi beş yıl evvel sanki bugünü işaret ediyor.

Türk milletinin milletvekillerini saygıyla selamlıyorum. (MHP ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 684 Sıra Sayılı Polis Vazife ve Salahiyet Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ile İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın; Nüfus Hizmetleri Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi, İstanbul Milletvekili Bülent Turan'ın; Nüfus Hizmetleri Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi, Çanakkale Milletvekili İsmail Kaşdemir'in; Kimlik Bildirme Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi, İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıku ve Kocaeli Milletvekili Mehmet Hilal Kaplan'ın; 2559 Sayılı Polis Vazife ve Salahiyet Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi, Adana Milletvekili Osman Faruk Loğoğlu'nun; Emniyet Teşkilatı Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi, Mersin Milletvekili Ertuğrul Kürkcü'nün; Polis Vazife ve Salahiyet Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi, İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıku ve Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkanvekilleri Sinop Milletvekili Engin Altay, Ankara Milletvekili Levent Gök ile 4 Milletvekilinin; Nüfus Hizmetleri Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi, İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıku'nun; 5490 Sayılı ve 25/4/2006 Tarihli Nüfus Hizmetleri Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ile Avrupa Birliği Uyum Komisyonu ve İçişleri Komisyonu Raporunun, Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür, şeklindeki 132. maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Ali Serindağ (Gaziantep) ve arkadaşları

MADDE 132 - Bu Kanun hükümlerini Anayasaya göre Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

İÇİŞLERİ KOMİSYONU SÖZCÜSÜ İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükümet katılıyor mu?

İÇİŞLERİ BAKANI SEBAHATTİN ÖZTÜRK – Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen Ensar Öğüt, Ardahan Milletvekili.

Buyurun Sayın Öğüt. (CHP sıralarından alkışlar)

HAKAN ÇAVUŞOĞLU (Bursa) – Malzemeler nerede Sayın Öğüt?

ENSAR ÖĞÜT (Ardahan) – Siz varken malzeme olmaz mı.

Değerli arkadaşlar, görüşülmekte olan iç güvenlik yasası üzerinde söz almış bulunuyorum.

Arkadaşlar, AKP AKP olalı millete böyle bir zulüm yapmadı.

Şimdi bakın, malzeme sizde Recep. Bakın, arkada herkes uyuyor, dışarı gidin herkes uyuyor. Yani 16 saattir, bakın saat ikide başladık, saat altıyı çeyrek geçiyor, 16 saat 15 dakikadır böyle bir işkence, böyle bir zulüm millet görmedi kardeşim.

ZEYNEPKARAHAN USLU (Şanlıurfa) – Milletimiz için çalışıyoruz, muhalefetin engellemelerine rağmen, size rağmen, her şeye rağmen.

ENSAR ÖĞÜT (Devamla) - Yani inanın Zeynep Hanım, ben şaşıyorum. Ya insan vücudunda kimya kalmadı. Ya böyle bir işkence olabilir mi? Türkiye Büyük Millet Meclisinde çalışanlar... Ya dışarı çıktım -dışarı çıkın Allah için bakın- insanlar koltukların üzerinde uyuyor, aileleri perişan, kendileri perişan, milletvekilleri perişan, aileler evde bekliyor. Yani bu yasa, işkence yasası önce Büyük Millet Meclisinde çalışanlara ve milletvekillerine işkence yaptırdı, şimdi bundan sonra da millete yaptıracak. (CHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar) Samimi söylüyorum.

Yani bu öyle bir işkence ki böyle bir zulüm görülmemiş arkadaşlar. Bakın, şöyle bakalım, bu AKP on iki yıldır ne yapmış? Milleti göçe zorlamış, yoksullaştırmış, fukaralaştırmış, hakkını elinden almış, ekmeğini elinden almış, işini elinden almış. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

Şimdi bakın, müsaade eder misiniz, nereye geleceğim bakın: İş, ekmek, aş, hak, adalet arayanları durdurabilmek için bu faşist yasayı çıkartıyorsunuz. Bakın, iş, ekmek, hak, adalet arayanların yürüyüş haklarını elinden alıyorsunuz, hak arayışını elinden alıyorsunuz. Bu iş, aş, ekmek arayanlar nereden geldi, nasıl oldu? Bu insanlar niye aç kaldı? Bu insanlar niye cezaevine girdi? Bu insanlar neden çekini, senedini, vergisini, kirasını ödeyemiyor da yollara düştüler? Neden geçinemiyorlar? Asgari ücret alan adam, yarı aç yarı tok kalan emekli neden gidip eylem yapıyor, hakkını, adaletini arıyor biliyor musunuz? Bizim orada bir halk ozanımız var, şöyle diyor: “Fabrika işim olsaydı./ Ekmeğim, aşım olsaydı./ Ankara başım olsaydı./ Ben köyümden göçer miydim?” (CHP sıralarından alkışlar) Ankara başımız olsaydı, biz köyümüzden göçüp niye aç kalalım, niye asgari ücretle taşeronda çalışalım kardeşim?

ALİ ŞAHİN (Gaziantep) – Onu ne zaman yazmış? Onu hangi tarihte yazmış?

ENSAR ÖĞÜT (Devamla) – Başka bir kıtasını söyleyeyim, bir kıtasında da diyor ki: “Öğretmenim sürgün geldi,/ Doktorum ilaçsız kaldı,/ Hastamız kızakta öldü./ Ben köyümden göçer miydim?”

ALİ ŞAHİN (Gaziantep) – Her biri iktidarınızda olan şeyler.

ENSAR ÖĞÜT (Devamla) – Bu AKP Hükümeti millete öyle bir zulüm etti ki Anadolu’dan herkesi göç ettirdi batıya. Batıda insanlar aç kaldı, hakkını, hukukunu aramaya kalkıyor, faşist bir anlayışla onları durdurmak için, onları öldürtmek için, onlara işkence yapmak için bir yasa çıkartıyorsunuz arkadaşlar. Yapmayın etmeyin, hakikaten çok zor. Bakın, şunu söyleyeyim: Türkiye’nin genelinde...

ADNAN YILMAZ (Erzurum) – Ot, saman giydik, mal davar giydik!

ENSAR ÖĞÜT (Devamla) – Evet, ot, saman olsa da hayvanlarımız yese. Ulan, bu milleti ota, samana muhtaç bıraktınız kardeşim siz. Ne konuşuyorsunuz ya? Ota, samana muhtaç bıraktınız yani hakikaten, samimi söylüyorum.

Bakın, Amerika’da 1 kişi yılda 125 kilo kırmızı et yiyor, Türkiye’de 12 kilo yiyor. Ya, bu insanların beynini geliştirmek için insanlara et yedirmiyorsunuz ya. (AK PARTİ sıralarından gürültüler) Hani nerede, hani nerede? İnsanların beynini geliştirmek için et yedirmiyorsunuz kardeşim, geçin bunları.

Bakın arkadaşlar, hakikaten yani Türkiye’de bir zulümdür yapıyorsunuz, yapmayın, etmeyin. Türkiye Büyük Millet Meclisi çalışanlarına, milletvekillerine işkence yaptınız, şimdi, bundan sonra da insanlara işkence yapacaksınız. Yirmi dört saati kırk sekiz saate çıkarttınız.

İnşallah, umuyorum, bu lafımı unutmayın, bir gün siz ve sizin çocuklarınız o polise teslim olacak, kırk sekiz saat nezarethanede kalacaksınız ve de göreceksiniz, o işkenceyi çektiğiniz zaman bizi hatırlayacaksınız, “Muhalefet bizi destekledi, biz anlayamadık, yanlışlıkla geldik, oy verdik, rezil olduk.” diyeceksiniz. (CHP ve HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri, beşinci bölümde yer alan maddelerin oylamaları tamamlanmıştır.

Tasarının tümünün oylanmasından önce, İç Tüzük'ün 86'ncı maddesi gereğince lehte ve aleyhte söz isteyen sayın milletvekilleri...

Lehte söz isteyen Recep Özel, Isparta Milletvekili.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MEHMET ERDOĞAN (Muğla) – Recep bilmiyor ki, bilen birisi konuşsaydı.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Bir gün sana bunu hatırlatırlar, lehte konuştuğunu.

RECEP ÖZEL (Isparta) – Sayın Başkan, çok değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Evet, şu anda bu yasa teklifinin tümünü görüştük ve oylamasına gelmiş bulunmaktayız. Kimimize göre altın harflerle kimimize göre teneke harflerle yazılacak olan bir şeyi Parlamento tarihine sokmuş bulunmaktayız.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Doğru söyledin.

RECEP ÖZEL (Devamla) – İç Tüzük'ün bütün hükümlerini -olan, olmayan bir şekilde- ilginç bir görüşme trafiği yaşayarak büyük bir tecrübe sağladık.

MEHMET ERDOĞAN (Muğla) – Sen de öğrendin...

RECEP ÖZEL (Devamla) – Bu tecrübeyi sağlayan, sağlayan herkese de teşekkür ederiz.

İDRİS BALUKEN (Bingöl) – Isparta halkı sana gerekli cevabı verecek, merak etme.

RECEP ÖZEL (Devamla) – Tabii, bu yasayı, göğsümüzü gere gere, AK PARTİ Grubu olarak belki de en onurlu, en şerefli bir “evet” oyunu kullanmanın şerefini hep birlikte inşallah yaşayacağımız diyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Bu bir zafer olmalı herhâlde.

RECEP ÖZEL (Devamla) – Burada, bütün AK PARTİ Grubunda bulunan milletvekili arkadaşlarımıza, sebatla, azimle çalışarak, burada bulunarak yasaya vermiş oldukları üstün destekten dolayı da teşekkürlerimizi en kalbi şekilde sunuyoruz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Bu yasanın öncelikle ülkemize, insanımıza hayırlı olmasını diliyoruz. Daha güvenli, daha huzurlu bir Türkiye'nin temeli olacağına da inancımız tamdır.

Hepinize saygılar sunuyorum. Yasamız ülkemize, milletimize hayırlı olsun diliyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Yine, oyunun rengini belli etmek üzere ve aleyhte söz isteyen Hasip Kaplan, Şırnak Milletvekili.

Buyurun Sayın Kaplan.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Günaydın arkadaşlar

GÖKCEN ÖZDOĞAN ENÇ (Antalya) – Günaydın, günaydın.

HASİP KAPLAN (Devamla) – “...” (x)

Evet, 132 maddeyle geldiniz, 63 maddede döküldünüz, döküldünüz, döküldünüz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bir Pirus Zaferi kazandığınızı zannediyorsunuz. Özgürlükleri yok ederek...

(x) Bu bölümde Hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler kullanıldı.

YUSUF BAŞER (Yozgat) – Özgürlük getiriyoruz ya.

HASİP KAPLAN (Devamla) – ...kişilik haklarını yok ederek, adaleti, yargıyı yok ederek...

YUSUF BAŞER (Yozgat) – Adaleti getiriyoruz.

HASİP KAPLAN (Devamla) – ...hakkı, hukuku, insan haklarını, demokrasiyi yok ederek, düşüncüyü ve özgürlüğü yok ederek, faşizme götürerek, Türkiye’yi karanlığa çekerek...

YUSUF BAŞER (Yozgat) – Aydınlığa götürerek...

HASİP KAPLAN (Devamla) – ...paşaya kelle götürür gibi sabahlara kadar angarya angarya, köle, biat çalıştınız.

Sizler, çocuklarınızın, hiçbir zaman başınız dik karşılarına çıkamayacaksınız çünkü Türkiye’yi karanlığa, faşizme götüren hiçbir kimse alnı ak, çocuklarına bir gelecek bırakmadı ama biz, muhalefetin direnişi olarak türkülerimizle, sloganlarımızla, pankartlarımızla bütün Türkiye’ye cumhuriyet tarihinin en şanlı direnişini göstererek sizlere burada pösteği saydırdık, sizleri uyutmadık. Sizlerin koltuklarda yatan resimlerinizi basın çarşaf çarşaf verdi.

BÜLENT TURAN (İstanbul) – “Bu daha başlangıç.” Öyle diyordunuz.

HASİP KAPLAN (Devamla) – Sizler, istediğiniz kadar, “Şu an paşanın emrini yerine getirdik.” diye övünün. Ama unutmayın, bu, Pirus Zaferi’dir.

ŞUAY ALPAY (Elâzığ) – JİTEM ne oldu Hasip Bey, JİTEM?

HASİP KAPLAN (Devamla) – Bu Pirus Zaferi’nde Türkiye kazanmadı, 78 milyon yurttaşımız kazanmadı, eşitlik kazanmadı, adalet kazanmadı, özgürlük kazanmadı; zorbalık, parmak oylarınızın çokluğu, dikta anlayışınız, faşizmin karası... (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

Ve sizin bu koşullarda korkak korkak duruşunuzla, 2 milyon silahlı güce sığınan bir parti olarak halkın içine çıkamıyorsunuz. Sizin bakanlarınız bin tane korumayla halkın içine çıkıyor.

BÜLENT TURAN (İstanbul) – Hadi canım.

HASİP KAPLAN (Devamla) – Camiye bile namaz kılmaya bakanlarınız tek başına gidemiyor, sokakta dolaşamıyorsunuz.

BÜLENT TURAN (İstanbul) – Senden mi korkuyor?

HASİP KAPLAN (Devamla) – Yolsuzluk almış yürümüş, hırsızlık almış yürümüş. Başbakan yardımcılarınızla büyükşehir belediye başkanlarınız parsel parsel ülkeyi satmaktan bahsediyor, başkenti satmaktan bahsediyor, haramdan bahsediyor, gınahtan bahsediyor, zehirden bahsediyor, zıkkımdan bahsediyor, her şeyden bahsediyor.

MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Adana) – Sakin, sakin.

HASİP KAPLAN (Devamla) - Siz de biraz düşünce olur, insan biraz düşünür; beyin vardır, beyin.

YUSUF BAŞER (Yozgat) – Şov yapma.

HASİP KAPLAN (Devamla) - Bu ülkenin özgürlüklere ihtiyacı var, bu ülkenin güzelliklere ihtiyacı var, bu ülkenin barışa ihtiyacı var, bu ülkenin çözüme ihtiyacı var, bu ülkenin kardeşliğe ihtiyacı var. Siz, JİTEM’i getirmek istiyorsunuz, 1990’ları getirmek istiyorsunuz, faili meçhul cinayetleri getirmek istiyorsunuz, polise vur emri vermek istiyorsunuz, karanlığı getirmek istiyorsunuz.

ZEYNEP KARAHAN USLU (Şanlıurfa) – Onlar gelsin diye siz istiyorsunuz ama daha çok beklersin.

HASİP KAPLAN (Devamla) - Darbeci generallerden bir farkınız yok. 12 Eylül darbeci generalleri de sizin yaptığınızı yaptı bir farkla, onlar burada üniformalarıyla oturdu, siz sivil darbecilersiniz. (HDP sıralarından alkışlar)

GÜLAY DALYAN (İstanbul) – Bağırma, bağırma.

HASİP KAPLAN (Devamla) - Bundan sonra darbeci sizsiniz, vesayetçi sizsiniz. Sizin bu karanlık yasanızı, biz, 7 Haziranda Halkların Demokratik Partisi, halkın vicdanı barajı gümbür gümbür aşarak gelecek iktidarınıza son vereceğiz, yasanızı da paketinizi de başımıza geçireceğiz, sizi o paketin içine paketleyip sizin biletinizi keseceğiz.

BÜLENT TURAN (İstanbul) – Bağırmadan konuş.

HASİP KAPLAN (Devamla) - Çok havalandınız, çok uçtunuz, tekeriniz çok şişti, lastiklerinizi patlatacağız, jant üzerinde bırakacağız. Öyle ki haramı da, hırsızlığı da, yolsuzluğu da, hepsinin de hesabını sormazsak bize de HDP’li demesinler. (HDP sıralarından alkışlar)

RECEP ÖZEL (Isparta) – PKK’lı mı desinler size?

HASİP KAPLAN (Devamla) - Bunların hepsinin hesabını soracağız, yargıda kelepçelendiğiniz zaman hırsızlıktan yargılanacaksınız. Biz düşüncelerimizden, siz yolsuzluktan; biz özgürlüğü savunmaktan yargılanırken siz hırsızlık, yolsuzluk, ihaleden, ülkeyi parsel parsel satmaktan yargılanacaksınız.

BÜLENT TURAN (İstanbul) – Ayıp, ayıp, neden söylüyorsun bunları?

HASİP KAPLAN (Devamla) - Biz çocuklarımıza güzel bir gelecek bırakacağız, biz çocuklarımıza onurlu bir defter bırakacağız. Biz çocuklarımıza övünecekleri bir muhalefet bıraktık.

MEHMET YÜKSEL (Denizli) – Sayın Kaplan, tiyatro bitti.

HASİP KAPLAN (Devamla) - Türkiye Cumhuriyeti, bu Meclis güzel bir muhalefet gördü, bir direniş gördü, HDP’yi gördü, HDP’yi tanıdı. HDP geliyor, korkunuz, korkunuz, korkunuz, korkunuz, geliyoruz. (HDP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Buyurun Sayın Hamzaçebi.

VI.- AÇIKLAMALAR (Devam)

17.- İstanbul Milletvekili Mehmet Akif Hamzaçebi’nin, 684 ve 684’e 1’inci Ek sıra sayılı Kanun Tasarısı’nın özgürlüklere, demokrasiye ve hukuk devletine aykırı olduğuna ilişkin açıklaması

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, polis devleti yasa tasarısının biraz sonra oylaması yapılacak. İktidar partisi adına biraz önce burada konuşma yapan son konuşmacı, bunu, Adalet ve Kalkınma Partisinin bir onuru olarak değerlendirdi. Benzer bir değerlendirmeyi, 2 Temmuz 2012 tarihinde yine sabaha kadar süren üçüncü yargı paketi görüşmelerinin sonunda yine Adalet ve Kalkınma Partisi Grubundan bir arkadaş yapmıştı ve o kabul edilen üçüncü yargı paketini bir zafer olarak değerlendirmişti. Evet, ortada sizin açınızdan bir zafer vardır. Bu zafer Pirus zaferidir, kazananı olmayan, yıktıklarınızın altında bir gün sizin de kalacağınız bir zafer. Bunun kazananı yoktur, bunun kaybedeni vardır.

MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Adana) – Kazanani millet.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – İnsanımız, halkımız özgürlüklerini bununla kaybedecektir, demokrasi kaybedecektir ama hiç kimse endişe etmesin. Biraz sonra kabul edeceğiniz bu yasa, 7 Hazirana kalmadan, önümüzdeki hafta Cumhuriyet Halk Partisi tarafından Anayasa Mahkemesine götürülecektir.

HİLMİ BİLGİN (Sivas) – Hep aynı şeyi söylüyorsunuz.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Ve Anayasa’ya, hukuka vurmuş olduğunuz bu darbe, inanıyorum ki Anayasa Mahkemesinden dönecektir.

HİLMİ BİLGİN (Sivas) – Farklı bir şey yapmıyorsunuz, hep aynısınız zaten.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Milletimiz rahat olsun, özgürlüklere kastedenler hiçbir zaman başarılı olamamışlardır, yine olamayacaklardır. Bu yasa hukuktan dönecektir, 7 Haziranda milletten dönecektir.

Hepinize saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Vural...

18.- İzmir Milletvekili Oktay Vural’ın, 684 ve 684’e 1’inci Ek sıra sayılı Kanun Tasarısı’nın özgürlüklere, demokrasiye ve hukuk devletine aykırı olduğuna ilişkin açıklaması

OKTAY VURAL (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bu yasa tasarısının sonuna gelmiş bulunmaktayız. Milliyetçi Hareket Partisi olarak hem hukuka hem hukuk devletine olan inancımızla bu yasanın, açıkçası özgürlüklere, hukuk devletine, demokrasiye aykırı yönlerine karşı çıktık ve bu yanıştan dönmeye davet ettik. Bu çerçevede, Milliyetçi Hareket Partisi olarak, açıkçası, şiddet ya da şiddetle mücadele, uyuşturucuyla mücadele konularında açık bir şekilde destek verdik ancak “İnsanı yaşat ki devlet yaşasın.” felsefesine dayalı Türk devlet geleneğinde, maalesef, bu yasayla “İnsanı korkut, sindir ki ben devam edeyim.” anlayışı vardır. Bu yasa “Sık ulan, sık.” yasasıdır, “Otur ulan, otur.” yasasıdır, “Konuşma ulan, konuşma.” yasasıdır, “Toplanma ulan, toplanma.” yasasıdır.

Evet, saraydan şöyle demişlerdi: “Bu yasanın eksigi var, fazlası yok.” Netice itibarıyla 63 tane fazla bulundu. Dolayısıyla, böyle görüldüğü zaman gerçekten, fazlası olmayan bir yasadan 63 maddeyi çıkartmak zorunda kaldılar. Ama işin ilginç tarafı, Adalet ve Kalkınma Partisinin millete eziyet maddelerine sahip çıkıp, millete hizmet maddelerini çıkartması da Adalet ve Kalkınma Partisinin millet iradesiyle bağını kestiğini ortaya koyuyor. Bürokratik oligarşinin temsilcisi olarak görevlerini yapıyorlar. Bu bakımdan, tarihî olarak, Milliyetçi Hareket Partisi olarak bu konuda İç Tüzük ve Anayasa çerçevesinde mücadelemizi sürdürdük. Bu çerçevede, hem Komisyon üyelerine hem de önergelerde, bölümlerde konuşma yaparak bu yanıştan dönülmesi için bütün çabalarını sarf eden ve bu konuda ısrarlı bir hukuk devleti, özgürlük mücadelesi sürdüren Milliyetçi Hareket Partisi milletvekillerine çok teşekkür ediyorum. Ben de hayırlı sabahlar diliyorum efendim.

Umarım bu açık oylamada, son olarak, ret oyu çıkmak suretiyle açıkçası bu yasa olduğu gibi geri gönderilir. Bunu da vicdanlarına havale ediyorum.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, tasarının tümü açık oylamaya tabidir. Açık oylamanın...

İDRİS BALUKEN (Bingöl) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Baluken.

19.- Bingöl Milletvekili İdris Baluken'in, 684 ve 684'e 1'inci Ek sıra sayılı Kanun Tasarısı'nın özgürlüklere, demokrasiye ve hukuk devletine aykırı olduğuna ilişkin açıklaması

İDRİS BALUKEN (Bingöl) – Sayın Başkan, teşekkür ediyorum söz verdiğiniz için.

Tabii, birazdan bu antidemokratik yasanın oylaması olacak. Ben demin kürsüden yapmış olduğum çağrıyı burada yinelemek istiyorum. AK PARTİ içerisinde vicdanı olan, vicdanının sesini dinleyen, insan haklarına inanan, demokrasiye inanan, evrensel demokratik kriterleri ilke edinmiş olan milletvekillerinin bu yasaya karşı tarihin gerektirmiş olduğu sorumlulukla hareket etmesini temenni ediyorum. Bir antidemokratik yasa çıkıyor diye Türkiye'deki demokrasi ve özgürlükler mücadelesi geriye gitmez. Bu ülkedeki 78 milyon halkımız bugüne kadar büyük badireler atlattı, çok büyük bedeller ödedi, çok büyük acılar çekti. Bu ülkede sıkıyönetimler, olağanüstü hâller, demokrasiye kesintiye uğratan darbe dönemleri yaşandı. Yine bu ülkede belki de hiçbir ülkede yaşanmamış kadar faili belli olan cinayetler bizzat devlet eliyle işlendi. Asit çukurlarında gençler infaz edildi. Sokak ortasında gençler polis kurşunuyla katledildi. Bütün bu zulümlere rağmen bu ülkedeki demokrasi ve özgürlük mücadelesi asla kesintiye uğramadı, bundan sonra da uğramayacak. Bu yasa çıksa bile, bu yasa demokrasi ve özgürlük mücadelesi anlamında, eminiz ki, 78 milyonda yeni bir kenetlenmeyi beraberinde getirecek. Bizim açımızdan sözün bittiği yerdeyiz. Bundan sonraki sözü halkımız söyleyecek. Bunun en yakın tarihini de 7 Haziranda hep beraber göreceğiz diyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

X.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

B) KOMİSYONLARA GERİ ÇEKİLEN TASARILAR/TEKLİFLER (Devam)

1.- Polis Vazife ve Salahiyet Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnemelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ile İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın; Nüfus Hizmetleri Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi, İstanbul Milletvekili Bülent Turan'ın; Nüfus Hizmetleri Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi, Çanakkale Milletvekili İsmail Kaşdemir'in; Kimlik Bildirme Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi, İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıku ve Kocaeli Milletvekili Mehmet Hilal Kaplan'ın; 2559 Sayılı Polis Vazife ve Salahiyet Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi, Adana Milletvekili Osman Faruk Loğoğlu'nun; Emniyet Teşkilatı Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi, Mersin Milletvekili Ertuğrul Kürkcü'nün; Polis Vazife ve Salahiyet Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi, İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıku ve Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkanvekilleri Sinop Milletvekili Engin Altay, Ankara Milletvekili Levent Gök ile 4 Milletvekilinin; Nüfus Hizmetleri Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi, İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıku'nun; 5490 Sayılı ve 25/4/2006 Tarihli Nüfus Hizmetleri Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ile Avrupa Birliği Uyum Komisyonu ve İçişleri Komisyonu Raporları (1/995, 2/422, 2/514, 2/909, 2/1518, 2/1579, 2/1632, 2/2443, 2/2469) (S. Sayısı: 684 ve 684'e 1'inci Ek) (Devam)

BAŞKAN - Tasarının tümü açık oylamaya tabidir.

Açık oylamanın elektronik oylama cihazıyla yapılmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Oylama için iki dakika süre veriyorum ve oylama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, 684 sıra sayılı Kanun Tasarısı açık oylama sonucu:

“Kullanılan oy sayısı : 231

Kabul : 199

Ret : 32 (x)

Kâtip Üye
İsmail Kaşdemir
Çanakkale

Kâtip Üye
Bayram Özçelik
Burdur”

Böylece tasarı kabul edilmiş ve kanunlaşmıştır.

Birleşime yarım saat ara veriyorum.

Kapanma Saati: 06.39

(x) Açık oylama kesin sonuçlarını gösteren tablo tutanağa eklidir.

ON SEKİZİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 07.16

BAŞKAN: Başkan Vekili Sadık YAKUT

KÂTİP ÜYELER: Bayram ÖZÇELİK (Burdur), İsmail KAŞDEMİR (Çanakkale)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 84’üncü Birleşiminin On Sekizinci Oturumunu açıyorum.

7’nci sırada yer alan, Konya Milletvekili Kerim Özkul ve Kırıkkale Milletvekili Ramazan Can ile 45 Milletvekilinin; Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu ile Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığı Tezkerelerinin görüşmelerine kaldığımız yerden devam edeceğiz.

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

6.- Konya Milletvekili Kerim Özkul ve Kırıkkale Milletvekili Ramazan Can ile 45 Milletvekilinin; Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu ile Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığı Tezkereleri (2/2616) (S. Sayısı: 688) (x)

BAŞKAN – Komisyon ve Hükûmet yerinde.

Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 07.17

(x) 688 S. Sayılı Basmayazı 16/3/2015 tarihli 77’nci Birleşim Tutanağı’na eklidir.

ON DOKUZUNCU OTURUM

Açılma Saati: 07.31

BAŞKAN: Başkan Vekili Sadık YAKUT

KÂTİP ÜYELER: Bayram ÖZÇELİK (Burdur), İsmail KAŞDEMİR (Çanakkale)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 84’üncü Birleşiminin On Dokuzuncu Oturumunu açıyorum.

7’nci sırada yer alan, Konya Milletvekili Kerim Özkul ve Kırıkkale Milletvekili Ramazan Can ile 45 Milletvekilinin; Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu ile Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığı Tezkerelerinin görüşmelerine kaldığımız yerden devam edeceğiz.

Komisyon ve Hükûmet yerinde.

İç Tüzük’ün 91’inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülen teklifin, 19/3/2015 tarihli 80’inci Birleşimde, ikinci bölümde yer alan çerçeve 34’üncü maddeden sonra yeni madde 35 kabul edilmişti.

Sayın milletvekilleri, yeni madde ihdasına dair bir önerge vardır.

İç Tüzük’ün 91’inci maddesine göre, yeni madde olarak görüşülmesine Komisyonun salt çoğunlukla katıldığı önergeler görüşmeye açılır ve maddede belirtilen sayıda önerge verilebilir.

Bu nedenle, önergeyi okutup Komisyona soracağım, Komisyon önergeye salt çoğunlukla, 14 üyesiyle katılırsa, önerge üzerinde yeni bir madde olarak görüşme açacağım. Komisyonun salt çoğunlukla katılmaması hâlinde ise önergeyi işlemenden kaldıracam.

Şimdi önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 688 sıra sayılı Kanun Teklifi’ne aşağıdaki maddenin eklenmesini ve diğer maddelerin teselsül ettirilmesini arz ve teklif ederim.

Sebahattin Öztürk

İçişleri Bakanı

“MADDE 36...”

OKTAY VURAL (İzmir) – Sayın Başkan, bir dakika, bu önergeyi Komisyonun şeyine sunamazsınız yani kabulüyle ilgili sunamazsınız. Çünkü, Anayasa gereğince Cumhurbaşkanına tanınan görevler vardır. Cumhurbaşkanının görevleri içerisinde, bu önergede yazıldığı gibi istihbarat yapmak yoktur, icrai görevi yoktur. Cumhurbaşkanı makamının yürütmeyle ilgili görevleri tatad edilmiştir. Cumhurbaşkanı makamının bunun dışında hiçbir görevi yoktur. Anayasa gereğince Cumhurbaşkanına tanınmamış bir görevi ifa etmek amacıyla bir ödenek konulması mümkün değildir, dolayısıyla görevi değil. Bununla ilgili, yürütmeyle ilgili yapacağı görevleri Anayasa’da tatad edilmiştir. Tatad edilen bu görevler içerisinde istihbarat yapmak, kapalı istihbarat, kapalı savunma hizmetleri gibi birtakım şeyler yazılı değildir. Dolayısıyla, yazılı olmayan bir görevi ifa etmek üzere kaynak vermek mümkün değildir. Bu, Anayasa gereğince doğrudan doğruya... Açıkçası sizin bunu Komisyonun şeyine dahi sunmamanız gerektiği gayet açık ve net. Bu, fiilî olarak Cumhurbaşkanının görevlerini farklı bir şekilde yaptırma eğilimidir. Gereğinden bu gayet açık ve net bir şekilde anlaşılmaktadır.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Sayın Başkan...

OKTAY VURAL (İzmir) – Cumhurbaşkanı istihbaratçı mı, MİT’çi mi ya?

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Bu maddeyi işleme koymanız mümkün değildir, Anayasa’ya aykırıdır Sayın Başkan. Anayasa’mıza göre Cumhurbaşkanı tarafsızdır. Bugünkü Cumhurbaşkanı “Ben tarafsız değilim. Parlamenter sistem bekleme odasına alınmıştır.” dese de Anayasa, Cumhurbaşkanına tarafsız bir konum vermiştir ve yürütmeye ilgili görevleri de bellidir. Cumhurbaşkanı yürütmeye ilgili görevlerinden dolayı tarafsız olması nedeniyle sorumsuzdur. Sorumluluğu olmayan, Anayasa gereği sorumsuz olan bir Cumhurbaşkanına istihbarat hizmetleriyle ilgili, doğrudan yürütmeye ilgili, devletin gizli istihbarat faaliyetleriyle ilgili bir işlemi, bir görevi vermek mümkün değildir. Tam anlamıyla -eğer bu işlem görürse, kabul edilirse- gerçekten bu önergeyle parlamenter sistem bekleme odasına alınmış olacaktır, bu anayasal darbedir.

Şimdi, burada Cumhurbaşkanına örtülü ödenek verilmektedir ve normal örtülü ödenek sisteminden de ayrılmaktadır. Örtülü ödenek bugüne kadar başbakanların namusuna emanet edilmiş olan bir paradır, o kullanır. Bir sistem kurulmuştur; başbakanın örtülü ödenekten kullandığı rakamlarla ilgili olarak başbakan kimseye hesap vermez. Bu sisteme göre oradan yapılan harcamalar başbakan, maliye bakanı ve ilgili tarafından imzalanan kararname esaslarına göre gerçekleştirilir; üçlü bir sistem vardır. Şimdi, Hükûmetin vermiş olduğu önergeyle bu üçlü sistem terk ediliyor; bunun nereye harcanacağı, kime verileceği konusunda Cumhurbaşkanı hiç kimseye hesap vermeyecektir. Başbakanın bunu paylaştığı iki tane bakanı var, üçü birlikte imza ediyor; Cumhurbaşkanı tek imzayla bu parayı istediği gibi kullanacak.

Sayın Başkan, bunu işleme koyarsanız anayasal bir darbeye teşebbüs etmiş olacaksınız, sizi uyarıyorum.

RAMAZAN CAN (Kırkkale) – Allah, Allah!

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Kim o “Allah, Allah!” diyen, kim o?

RAMAZAN CAN (Kırkkale) – Benim, ben söyledim, ne var bunda?

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) - Uyarıyorum, uyarıyorum; sizi de uyarıyorum.

OKTAY VURAL (İzmir) – Sayın Başkan, görevi olmayan bir konuyla ilgili kesinlikle bunun yapılması mümkün değil. Yarın, öbür gün “Meclis Başkanlığının görevlerini üstlenir.” diye bir şey geldiği zaman kabul mü edeceksiniz? Anayasa’da açıkça var. Anayasa’nın neresinde Cumhurbaşkanının böyle bir görevi var, neresinde? Yani, sarayda muhaberat devleti mi kuruldu? Demek ki partilerle ilgili MİT’ten gelen “algı operasyonu yapmak üzere özel istihbarat dinleme merkezleri kurulduğu” iddiası doğru çıkıyor. Böyle bir şey olmaz! Bir Cumhurbaşkanının istihbaratla ne alakası olabilir? Sorumlu Hükûmettir, bunlarla ilgili hizmetleri götürmesi gereken Hükûmettir; Hükûmetin sorumluluğunda olan bir konunun bu değişiklikle fiilî olarak Cumhurbaşkanına verilmesi mümkün değildir.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Sayın Başkan, bu önergenin kabulü, Arap ülkelerinde olan Baas rejiminin Türkiye’ye ithal edilmesidir. (AK PARTİ sıralarından gürültüler) Buna başta karşı çıkması gereken, Sayın Başbakanın kendisidir. Millî İstihbarat Teşkilatı kendisine bağlıdır, istihbarat faaliyetleri kendisine bağlıdır.

OKTAY VURAL (İzmir) – Evet, Başbakanlığa bağlıdır, efendim, icrai bir görevdir, bunu yürütemez.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Bunun Cumhurbaşkanıyla hiçbir ilgisi yoktur, gerekli hâllerde, hangi hâllerde Cumhurbaşkanı istihbarat konusunda bilgi verileceği bellidir. Ama istihbarat faaliyetleriyle ilgili “Ben şuna şu parayı vereceğim, doğrudan MİT’i yöneteceğim ya da MİT’in içinde oluşturulan o yasa dışı yapılanmayı yöneteceğim...” Bu mümkün değildir, bu odur. Cumhuriyet Halk Partisi bunu açıkladı, Millî İstihbarat Teşkilatı içerisinde, 2’si İstihbarata Karşı Koymadan, 2’si de Stratejik Analiz biriminden olmak üzere, 4 kişilik yasa dışı bir örgütlenme gerçekleştirilmiştir. Bu örgütlenme, Cumhuriyet Halk Partisine ve muhalefet partilerine yönelik bir operasyonu gerçekleştirmektedir, bir algı operasyonunu. Bu, onun uzantısı bir maddedir, bunu reddediyoruz.

OKTAY VURAL (İzmir) – Kesinlikle, Sayın Başkan, yani burada, Anayasa’da verilmeyen bir görevi ifa etmek üzere kaynak veremezsiniz milletin bütçesinden.

BAŞKAN – Sayın Aydın, buyurun.

AHMET AYDIN (Adıyaman) – Sayın Başkanım, çok teşekkür ediyorum.

Evet, burada, devletin başı konumundaki Sayın Cumhurbaşkanı özellikle birtakım görevlerini ifa ederken kullanmak üzere ödenek tahsisleriyle ilgili bir önerge var.

Değerli arkadaşlar, burada ayıp kaçan, yanlış olan, hukuki olmayan, Anayasa’ya aykırı hiçbir tarafı yok.

OKTAY VURAL (İzmir) – Hepsi Anayasa’ya aykırı. Bu kadar olmaz ya!

AHMET AYDIN (Adıyaman) – Değerli arkadaşlar, Cumhurbaşkanı devletin başıdır, devletin millî egemenliğinden de aynı zamanda sorumludur. Devletin yüksek menfaatleri açısından yapılması gereken işlemleri yapmak, yürütmek üzere görev almıştır.

OKTAY VURAL (İzmir) – Böyle bir görevi yok efendim.

AHMET AYDIN (Adıyaman) – Yine, aynı şekilde, bu millî menfaatlere uygun olarak yürüteceği işlerde birtakım ödenek tahsislerinin olması da gayet doğaldır. Bunun doğal karşılanması lazım.

OKTAY VURAL (İzmir) – Doğal değil efendim, hukuki değil! Senin için doğal olabilir, hukuki değil.

AHMET AYDIN (Adıyaman) – Bunun, Anayasa’nın 104’üncü maddesindeki devletin başı olması sıfatıyla, aynı zamanda bu ülkenin başkomutanı sıfatıyla kapalı istihbarat ve kapalı savunma hizmetleri, yine devletin millî güvenliği ve yüksek menfaatleriyle devlet itibarının gerekleri, siyasi, sosyal ve kültürel amaçlar...

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Anayasa’yı oku Sayın Başkan, önergeyi okuyorsun.

OKTAY VURAL (İzmir) – Ordu mu kuracak?

AHMET AYDIN (Adıyaman) - ...ve olağanüstü hizmetlerle ilgili devlet icapları için kullanılmak üzere Cumhurbaşkanlığı bütçesine de bu ödeneğin konulması gerekli durumdadır. Dolayısıyla, bunun, devletimizin bir numarası olan, devleti temsil eden o makama yakışır tarzda da bence burada bu Mecliste yaşayan bütün siyasi parti gruplarının da buna destek olması gerekir diye düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum.

OKTAY VURAL (İzmir) – Yok ya! Yok ya!

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Bravo! Bravo, bravo, kutluyorum sizi!

OKTAY VURAL (İzmir) – Sayın Başkan, bu, kesinlikle kaynaklar verilen görevler itibarıyla verilir. Yapılacak -gelirler- olan hizmetler mukabilinde milletin vergileri verilir. Bununla ilgili bir hizmeti, bir görevi söz konusu bile değildir. Tatad edilmiştir, burada doğal diyorlar. Bu kadar olmaz ya. Anayasa’da hangi maddede yazıyor, söyleyin görevleri içerisinde.

FAHRETTİN POYRAZ (Bilecik) – Anayasa’da var.

OKTAY VURAL (İzmir) – Neye sokuyorsun? Senin için doğal.

AHMET AYDIN (Adıyaman) – Doğal tabii.

FAHRETTİN POYRAZ (Bilecik) – Anayasa Mahkemesi...

OKTAY VURAL (İzmir) – Sen maaşından ver. Sen maaşını ver.

AHMET AYDIN (Adıyaman) – Neresinde olmaz diyor?

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 07.41

YİRMİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 07.52

BAŞKAN: Başkan Vekili Sadık YAKUT

KÂTİP ÜYELER: Bayram ÖZÇELİK (Burdur), İsmail KAŞDEMİR (Çanakkale)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 84’üncü Birleşiminin Yirminci Oturumunu açıyorum.

688 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerine devam edeceğiz.

Komisyon ve Hükûmet yerinde.

Yeni madde ihdasına dair bir önerge vardı, önergeyi okutmuştuk.

OKTAY VURAL (İzmir) – Efendim, işleme alamazsınız. İşleme almanız mümkün değil.

BAŞKAN – Sayın Vural...

OKTAY VURAL (İzmir) – Sayın Başkan, Cumhurbaşkanının görevleri tatad edilmiştir. Anayasa’mızın 104’üncü maddesinde yürütme alanına ilişkin görevler tatad edilmiştir. Bu görevler içerisinde Cumhurbaşkanına istihbarat yapma görevi, savunma yapma görevi verilmemiştir. Bununla birlikte, siz, Cumhurbaşkanı makamına vurucu timleri, faili meçhulleri, istihbarat dinlemelerini meşrulaştıran bir görev vermiş oluyorsunuz. Kanun gereğince istihbaratla ilgili bütün görevler Başbakanlık Millî İstihbarat Teşkilatına ve ilgili kanunlarla diğerlerine verilmiştir. Bu çerçevede, Cumhurbaşkanı makamına böylesine icrai bir görevi ifa etmek üzere bir ödenek konulması mümkün değildir çünkü böyle bir görevi yok. Görevleri arasında değildir, işleme alamazsınız.

BAŞKAN – Sayın Vural, sizin bahsettiğiniz konular maddede belirtilmiş konular değil. Burada ne maksatla konulduğuyla ilgili önce Komisyona bir söz vereyim, sonra bir usul tartışması açayım.

OKTAY VURAL (İzmir) – Hayır efendim.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Sayın Başkan, söz alabilir miyim ben?

BAŞKAN – Vereceğim efendim.

OKTAY VURAL (İzmir) - Sayın Başkan, bakın, burada, gerekçede, maddede var. Çünkü bu maddenin başında söyleniyor “kapalı istihbarat” ve “kapalı savunma” diye. Bu maddenin aslına gittiğiniz zaman orada istihbarat ve savunma var. Dolayısıyla, sizin “Yoktur.” demeniz doğru değil çünkü maddede mündemiç, zaten var maddede. Bu durumda, bu olmadığına göre, sizin işleme koymayla ilgili iradeniz bu -iradenizi anladım- olduğuna göre işleme alamazsınız, iradenizi belirttiniz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Hamzaçebi.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Sayın Başkan, Anayasa’nın 105’inci maddesine aykırı. Cumhurbaşkanının böyle bir görevi yok. Görevi olmayan bir konuda Cumhurbaşkanına örtülü ödenek veremezsiniz, bu bir.

BAŞKAN – 104’üncü madde.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – İki: Bütçe Kanunu’nun 163’üncü maddesine göre, bu, bütçede değişiklik yapılmasını öngören bir düzenlemedir. Anayasa’ya aykırılığını konuştuk ama ayrıca Anayasa’nın bütçeyle ilgili düzenlemesine de aykırıdır. Bu düzenlemeyi yapmak suretiyle Cumhurbaşkanlığı bütçesinde şu ana kadar o bütçede olmayan bir ödenek kaleminin ihdası öngörülmektedir. Bu ödeneğin miktar olarak burada yazılması önemli değil, şart da değil. Bu düzenleme yasalaştıktan sonra Maliye Bakanlığının yedek ödenek tertibinden bu kaleme aktarma yapılır ve Cumhurbaşkanı örtülü ödeneği kullanmaya başlar. Bütçede değişiklik yapılabilmesi, Anayasa’nın 163’üncü maddesine göre, Bütçe Kanunu’nun yasalaşma sürecine paralel olarak takip edilmesi gereken bir süreci gerektirir. Bu, aynı zamanda, Anayasa’nın 163’üncü maddesine de aykırıdır. Bu nedenle işleme koyamazsınız Sayın Başkan. Bunu tek yanlı bir iradeyle, usul tartışmasıyla işleme koymanızı tavsiye etmiyorum. Bu kürsü bizimdir, bu kürsüyü Anayasa dışı tutuma karşı korumak bizim hakkımızdır Sayın Başkan.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Kuşoğlu, buyurun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Başkan, bu, 5018’de “Örtülü ödenek” başlıklı 24’üncü maddeyi değiştiriyor. Burada Cumhurbaşkanını Başbakanın yetkilerine ortak ediyoruz ve ortak ettikten sonra... Teklifin son fıkrası şöyle: “Cumhurbaşkanlığı bütçesindeki ödenekler bakımından ikinci ve üçüncü fıkralar kapsamında yer alan hususlar Cumhurbaşkanlığı kararnamesi ile belirlenir ve uygulanır.” Yani, örtülü ödeneğin nasıl yönetileceğini de Cumhurbaşkanı belirliyor, tümüyle kendi hâkimiyetine giriyor. Bu, devlet düzenini değiştirmek; devlet düzenini değiştirmek, sistemi değiştirmek. Bu çok önemli. Burada hiçbirimizin böyle bir yetkisi yok. Hepimizin yeminine aykırı bir durum bu. Çok önemli bir yanlış yapıyoruz; Anayasa’ya aykırı, devlet düzenine aykırı; sistemi değiştirmek bu. Bunu yapamayız. Gerçekten çok önemli bir yanlış yapıyoruz. Yapmayın bunu lütfen. Çok önemli bir yanlış yapıyoruz bakın.

BAŞKAN – Sayın Bakan, buyurun

KALKINMA BAKANİ CEVDET YILMAZ (Bingöl) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; burada verilen önerenin gerekçesi formüle edilirken kanundaki genel düzenlemeye referans yapılmıştır. Ancak buradan anlaşılması gereken elbette ki Cumhurbaşkanımıza anayasal olarak verilmiş görevlerin ifasıyla ilgili bu imkânın kullanılmasıdır. Gerekçede, kanun metninden genel ifade alındığı için ilgili bütün hususlar ifade edilmiştir. Ancak buradan anlaşılması gereken, Cumhurbaşkanımızın elbette anayasal yetkileri neyse o yetkileri kullanırken bu örtülü ödenek imkânının da kullanılmasıdır.

Teşekkür ediyorum.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Sayın Başkan, Kamu Mali Yönetimi Kontrol Kanunu’nun 24’üncü maddesine baktınız da mı söylüyorsunuz bunu? Hangi görev?

OKTAY VURAL (İzmir) – 24’üncü maddede yazıyor.

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI RECAİ BERBER (Manisa) – 24’üncü madde o şekilde.

OKTAY VURAL (İzmir) – İstihbarat var mı orada?

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – 24’ü okudunuz mu Sayın Bakan? Arkanızda uzmanlar var, sorun lütfen.

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI RECAİ BERBER (Manisa) – Ama o görev verilmemiş ki Cumhurbaşkanına.

OKTAY VURAL (İzmir) – Sayın Başkan, 24’üncü madde, örtülü ödenek, kapalı istihbarat ve kapalı savunma hizmetleri, devletin millî güvenliğiyle ilgili ve devlet itibarının gerekleriyle ilgili Hükûmete verilmiş bir görevdir. Dolayısıyla, Hükûmetin yaptığı icrai bir faaliyetle ilgili Cumhurbaşkanına istihbarat amacıyla bu kanun hükümleri çerçevesinde örtülü ödenek kullanılması mümkün değil.

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI RECAİ BERBER (Manisa) – İstihbarat değil, diğer gerekçeler, diğer.

OKTAY VURAL (İzmir) – Eğer Sayın Başkan, bu konuda Cumhurbaşkanının temsille ilgili bu ödeneği yeterli değilse bu ödeneğin artırılması için para verin, verin onu. Madem bu görevlerle ilgiliyse görevleriyle ilgili bütçe tahsis edilmiştir kendisine, “Para yetmiyor.” diyorsanız 5 katına artırın, 10 katına artırın.

Hiç gerçekçi değil, hiç de inandırıcı değil Cevdet Bey.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Vural.

Sayın Aydın, buyurun.

AHMET AYDIN (Adıyaman) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Kanun gerekçesi, maddenin gerekçesi yazılırken madde metnine baktığımızda böyle bir ibare zaten söz konusu değil de özellikle, mevcut 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu’nun 24’üncü maddesinde birtakım alıntılar, örtülü ödenekle ilgili var olan madde olduğu için gerekçe oradan esinlenerek yazılmış, tabii ki madde içeriğinde böyle bir şey yok.

Kaldı ki bunun anayasal yetkiyi aştığı, anayasal düzene aykırı olduğu gibi birtakım iddialar da doğru değil. Tam da Cumhurbaşkanının Anayasa’daki görevlerini ve yetkilerini kullanmak suretiyle verilen bir ödenek...

OKTAY VURAL (İzmir) – Böyle bir görevi yok.

AHMET AYDIN (Adıyaman) - Bakın, Anayasa’nın 104’üncü maddesi “Cumhurbaşkanı devletin başıdır.” diyor.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Ne demek o?

AHMET AYDIN (Adıyaman) - “Bu sıfatla Türkiye Cumhuriyeti’ni ve Türk milletinin birliğini temsil eder. Anayasa’nın uygulanmasını, devlet organlarının düzenli ve uyumlu çalışmasını gözetir.” Bunlar tümünden zaten Cumhurbaşkanımıza Anayasa gereği verilen görevler ve yetkiler. Bunlar tadat edilmiş, evet ama 104’üncü maddesinin ilk paragrafına baktığınızda, devlet organlarının düzenli ve uyumlu çalışmasını, Anayasa’nın uygulanmasını gözeten Sayın Cumhurbaşkanındır.

Bir başka husus, öyle zannediliyor ki, sanki burada bir düzenleme yapıldığı zaman bunlar şahsa bağlı düzenlemelermiş gibi addedilmeye çalışılıyor.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Bugüne kadar verildi mi, bugüne kadar var mıydı?

AHMET AYDIN (Adıyaman) - Burada bir makamı temsil ediyor ve Türkiye Cumhuriyeti’nin Başkomutanlığını temsil eden bir makam...

OKTAY VURAL (İzmir) – 400 milletvekili kampanyası mı yapacak?

AHMET AYDIN (Adıyaman) - ...Türkiye Cumhuriyeti'nin varlığını, birliğini temsil eden bir makam ve bir numaralı bir makam, devletin başı olan bir makam. Böyle bir makama da görevlerini yerine getirirken birtakım ödeneklerin verilmesinin de çok görülmemesi lazım diye düşünüyorum.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) - Bütçesini artırsın, bütçesini.

AHMET AYDIN (Adıyaman) - Zira, devletin millî güvenliği, yüksek menfaatleri, devlet itibarının gerekleri, yine siyasi, sosyal, kültürel amaçlar adına özellikle birtakım yetkileri kullanırken Sayın Cumhurbaşkanının... Ki, bu makamda kimin olduğundan ziyade bu makamın yetkilerinin kullanılması suretiyle birtakım ödeneklere de ihtiyacının olduğunun bilinmesi lazım. Ki, bütçe yasasıyla da bir sıkıntısı yoktur. Zaten, Başbakanlıkta böyle bir yetki var, bütçede de var bu.

OKTAY VURAL (İzmir) – Başbakanı mı kıskanıyor?

AHMET AYDIN (Adıyaman) - Burada “Başbakanlık bütçesine” ibaresi yerine “Cumhurbaşkanlığı ve Başbakanlık bütçelerine” şeklinde... Kanun maddesini de tümünden okuduğumuzda da anlaşılacak ki böyle bir aykırılık da yok diyorum, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Altay, buyurun.

ENGİN ALTAY (Sinop) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, bu öneri, hem İç Tüzük gereği hem Anayasa gereği hem de Türkiye Büyük Millet Meclisi teamülleri gereği koyulamaz.

Bugün gerçi biraz önce Sayın Hasip Kaplan'ın talebiyle bir yanlış zaten yapıldı. Eğer bu, 688'in... 5018 sayılı Kanun'un 6'ncı maddesinde var. Biz şimdi kanunun sonuna gelmişiz. Bu ek madde 5018'le ilintilendirilecekse bunun önünde ya da arkasında olabilirdi İç Tüzük bakımından.

BAŞKAN – Onu tartıştık daha önce efendim.

ENGİN ALTAY (Sinop) – Bu ayrı bir boyut. Burada da değişik, geçmişte de koyulmayacağına dair sizin içtihatlarınız, kararlarınız var.

BAŞKAN - Siz burada yokken bugün usul tartışması yaptık o konuda.

ENGİN ALTAY (Sinop) – Evet, biliyorum, biliyorum, yukarıdan takip ettim.

Ama daha vahim bir durum var şimdi burada Sayın Başkan.

BAŞKAN – Evet.

ENGİN ALTAY (Sinop) – 5018 sayılı Kanun'un 24'üncü maddesi örtülü ödeneği düzenlemiş. Başbakana “Hükûmet icapları için” diye söylemiş, istihbaratı, kapalı savunmayı, devletin millî güvenliğini ve yüksek menfaatlerini saymış. Bununla beraber “Devlet itibarının gerekleri”nden sonra “siyasi” ibaresi de var orada. “Siyasi” ibaresi de var. Sizin bu... Sizin derken gelen öneri bu ibarelerden sonra, “Hükûmet icapları için kullanılmak üzere”den sonra “Başbakanlık”tan önce –“Hükûmet icapları”ndan önce “Devlet icapları”- “Cumhurbaşkanlığı” diyor, Başbakanlıkla beraber. Cumhurbaşkanlığının siyasi -bu anlamda bu kanunda tarif edilen- bir işlemi bizim Anayasa'mıza göre olamaz. Cumhurbaşkanının ilaveten Anayasa'nın 104'ünde tanımlanmış görevleri bellidir yasamayla ilgili, yürütmeye ilgili, yargıyla ilgili. Bunlar son derece açık ve nettir. İlaveten Anayasa 105, Cumhurbaşkanının sorumsuzluk hâlini düzenlemiştir. Bu Parlamento milletin parasını Cumhurbaşkanına verecek ve Cumhurbaşkanının sorumsuzluk hâli var, Başbakanın sorumluluk hâli var. Yani el insaf! Bu kadar fütursuzca Anayasa'yı, kanunları, İç Tüzük'ü, “Parlamento çoğunluğumuz var.” diye iktidar grubu çiğneyip dolanmak isteyebilir. Ama bugün nezih bir siyasi veda konuşması yaptınız; bunun üzerine siyaseti böyle Anayasa'yı çiğneyerek, ayaklar altına alarak, yok sayarak burada bir işlem gerçekleştirmenizin, ben, sizin dört dönemlik parlamenterlik hayatınıza da çalınmış kara bir leke olacağını düşünüyorum. Sizi saygıyla uyarıyor, Anayasa'nın icaplarına uymaya davet ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Vural, buyurun.

OKTAY VURAL (İzmir) – Sayın Başkan, Anayasa'mıza göre, bir kere, genel siyasetin yürütülmesinden sorumlu Bakanlar Kuruludur ve yaptığı görevlerle ilgili sorumluluğu vardır. Sayın Cumhurbaşkanının temsil görevi vardır. Bu temsil görevinin bir icrai yönü yoktur. Dolayısıyla, icrai bir görevi olmayan bir Cumhurbaşkanına istihbarat amaçlı, savunma amaçlı... Ne yapacak? Yani özel timler mi kuracak?

AHMET DURAN BULUT (Balıkesir) – Ordu kuracak.

OKTAY VURAL (İzmir) – Ordu mu kuracak ya? Yani birilerini bir yere git vurdur mu diyecek, ne diyecek? Bunlar çok tehlikeli hususlardır.

Başbakana verilmiş bir görev, Millî İstihbarata verilmiş bir görev, paralel bir sarayla olduğu zaman devlet yönetilmez. Bu devletin bir geleneği vardır, bu devletin bir yönetim şekli vardır. Türkiye'de bir Başbakan vardır ve Hükûmeti güvenoyu almış bir Başbakan buraya hesap verir. Bu durumda, bunlarla ilgili, istihbaratla ilgili, diğerleriyle ilgili örtülü operasyonların merkezi hâline gelemez Cumhurbaşkanlığı.

“Örtülü operasyon yapsın.” diyorsunuz burada. “Bu amaçla veriyoruz.” diyorsunuz çünkü örtülü ödeneğin amacı ve hedefi budur. Bu durumda, bunlarla ilgili, yapılanlarla ilgili Parlamente'ye sorumlu olan Hükûmet olduğuna göre, milletin vergisinin hesabını kim soracak kesin hesapta? Biz soracağız. Bunu neyle soracağız? Yaptığı görevle ilgili soracağız. Cumhurbaşkanının görevleri burada var Sayın Başkan. Bunlarla ilgili hiçbirisiyle bir illiyet bağı kurulamadı, kuramazsınız, mümkün değil.

Dolayısıyla, kanunun amacı ve hedefi, icraat yapan yürütme, yani icrai görevi ve sorumluluğu olan yürütmenin, Hükûmet ve devlet icaplarının gereği olarak örtülü ödeneği vermesidir. Cumhurbaşkanının böyle bir görevi yoktur. Bununla ilgili, istihbarat ediyorum, para yetmeyebilir, yeni geçirdiniz. Diyor ki: “Ödeneğe ihtiyacı var.” Getirin ödeneğini artırın, ödeneğini artırın. Bunlarla, örtülü ödenek, kapalı savunma hizmetleri, istihbarat hizmeti yapacak. Bunlar olacak şeyler değil.

Siz, Başbakana karşı sorumlu bir Bakansınız. Bakın, siz, Başbakana karşı sorumlusunuz. Başbakan da bakanların koordinasyonundan sorumludur. Bir İçişleri Bakanının böyle bir önerge vermesi, Başbakanın sorumluluk alanında olduğu bir istihbarat görevini Cumhurbaşkanının yürütmesi için ödenek tahsisi ve bunun da hesap vermeden yapılması sizin Başbakana karşı sorumluluğunuzu ve Parlamente'ye karşı sorumluluğunuzu da göz ardı ettiğinizi ortaya koyar. Tamamen paralel bir yapılanmaya izin veriyorsunuz. Böyle bir şeye müsaade etmeyin. Bu, doğru bir şey değil.

BAŞKAN – Evet Sayın Vural, teşekkür ediyorum.

IV.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI (Devam)

4.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Sadık Yakut'un, Başkanlık Divanının, 688 sıra sayılı Kanun Teklifi'ne 35'inci maddeden sonra gelmek üzere yeni madde ihdasıyla ilgili Anayasa'ya aykırılığı ileri sürülen önergeyi işleme koymama yetkisinin bulunmadığına ilişkin konuşması

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Anayasa'ya aykırılığı ileri sürülen bir önergeyi Anayasa'ya aykırılık yönünden Genel Kurul değerlendirir. Komisyon salt çoğunlukla katılırsa önerge üzerinde yeni bir madde olarak görüşme açılacak ve görüşler paylaşılacaktır.

OKTAY VURAL (İzmir) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Bir saniye Sayın Vural, bir bitsin konuşmam.

Bu değerlendirme sonunda Anayasa'ya aykırılık görülürse yapılacak oylamayla düzenlemeyi Genel Kurul reddedebilir. Bunun dışında Başkanlığımızın Anayasa'ya aykırılığı ileri sürülen bir önergeyi işleme koymama yetkisi bulunmamaktadır.

OKTAY VURAL (İzmir) – Vardır, vardır...

BAŞKAN – Hayır efendim.

OKTAY VURAL (İzmir) – Var efendim.

BAŞKAN - Anayasa'ya aykırılıkla ilgili kararı verecek olan yüce kuruldur. Düzenleme kanunlaştıktan sonra Anayasa Mahkemesine de anayasaya aykırılık gerekçesiyle iptal davası açılması ve düzenlemenin iptal ettirilmesi mümkündür.

Burada tartışılması gereken konu, Anayasa'ya aykırılığı iddia edilen bir önergenin Başkanlık tarafından işleme konulup konulmayacağıdır.

OKTAY VURAL (İzmir) – Efendim, bu, Anayasa'ya aykırılık değil, Anayasa'da yazılı olmayan bir görev. Bu, açıktır.

BAŞKAN – Sizin bahsettikleriniz önergenin muhtevası ve gerekçesiyle ilgili yapılan konuşmalarda deminden bu tarafa ama asıl tartışılması gereken Başkanlığın buna Anayasa'ya aykırılığı iddia edilen bir önergeyi işleme alıp almama yetkisi var mı, yok mu?

OKTAY VURAL (İzmir) – Var.

BAŞKAN – Yok efendim.

OKTAY VURAL (İzmir) – Var. Var.

BAŞKAN – Daha önce de bu konuda kararlarımız var.

Evet efendim.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Sayın Başkan, söz alabilir miyim?

BAŞKAN - Buyurun Sayın Hamzaçebi.

VI.- AÇIKLAMALAR (Devam)

20.- *İstanbul Milletvekili Mehmet Akif Hamzaçebi'nin, Cumhurbaşkanına, görevi olmayan bir konuda ödenek verilemeyeceğine ilişkin açıklaması*

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Sayın Başkan, varsayalım ki burada bir önerge verildi. Bu önergede “Türkiye Cumhuriyeti laik bir devlet değildir.” hükmü var. Anayasa'ya aykırılığını ileri sürdük. Siz bunu işleme koyacak mısınız Sayın Başkan?

BAŞKAN – Hayır efendim. O buna örnek teşkil etmez efendim.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Hayır, nasıl örnek değil? Anayasa'ya aykırılığın cinsleri mi var yani? Hafif aykırı, tam aykırı, ilk 3 maddeye aykırı, diğerlerine aykırı; böyle bir şey olur mu Sayın Başkan? Cumhurbaşkanının görevi olmayan bir konuda Cumhurbaşkanına ödenek verilemez. Bu, bütçe hakkına da aykırıdır. Parlamento bütçelerle yürütme organına verdiği ödenekleri denetleme hakkına sahiptir. Cumhurbaşkanına görevi olmayan bir konuda ödenek veriyorsunuz, Parlamento bunu kesin hesap kanunuyla denetleme imkânına sahip değil. Bütçe ilkelerine, Anayasa'nın bütçeyle ilgili hükümlerine de aykırı Sayın Başkan.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyorum.

Sayın Aydın, buyurun.

21.- Adıyaman Milletvekili Ahmet Aydın'ın, Başkanlık Divanının Anayasa'ya aykırı olduğu gerekçesiyle bir önergeyi işleme almama gibi bir yetkisinin olmadığına ve Sinop Milletvekili Engin Altay'ın yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

AHMET AYDIN (Adıyaman) – Sayın Başkanım, İç Tüzük'ümüzün 84'üncü maddesi Anayasa'ya aykırılık önergelerini düzenliyor. “Bir kanun tasarı veya teklifinin Genel Kuruldaki görüşülmesi sırasında tasarı veya teklifin belli bir maddesinin Anayasaya aykırı olduğu gerekçesiyle reddini isteyen önergeler, diğer önergelerden önce oylanır.” Tabii, burada Meclis Başkanlık Divanının yapacağı hiçbir husus yok. Bu önergenin işleme alınması... Eğer varsa ki Anayasa'ya aykırılık önergeleri, bu işleme alınır madde görüşülmesine geçtikten sonra ve bunu diğer önergelerden önce Genel Kurulun oyuna sunabilir. Dolayısıyla, bu noktada tamamen Genel Kurulun oyuna bağlı olarak bunu ancak halledebiliriz. Başkanlık Divanının Anayasa'ya aykırı olduğu gerekçesiyle bir önergeyi işleme almama gibi bir yetkisi yok.

Bir ikinci husus, az önce de söylendi, sanki Cumhurbaşkanlığına siyasi propaganda yetkisi için ödenek ayrılıyormuş gibi.

ENGİN ALTAY (Sinop) – Evet.

AHMET AYDIN (Adıyaman) – Eğer metnin tamamı okunsa, Engin Bey, bir bakın, orada metin değişiyor.

ENGİN ALTAY (Sinop) – Okudum.

AHMET AYDIN (Adıyaman) – Bakın, devamında ne diyor? Aslına bakın, 5018 sayılı Kanun'un 24'üncü maddesine bakın. “Örtülü ödenek, bu amaçlar dışında ve Başbakanın ve ailesinin kişisel harcamaları ile siyasi partilerin idare, propaganda ve seçim ihtiyaçlarında kullanılamaz.” diyor. Çok açık ve net bir şekilde zaten bunun içerisinde var, devamında var. Okumadığınız için...

ENGİN ALTAY (Sinop) – Sen siyasi amaçla siyasi parti...

AHMET AYDIN (Adıyaman) – Hayır, siyasi parti, siyasi değil. Başbakan dahi kullanamaz, değil Cumhurbaşkanı. Başbakan da kullanamaz, Cumhurbaşkanı da kullanamaz bu düzenlemeye göre.

AHMET DURAN BULUT (Balıkesir) – Arkadaşım, örtülünün hesabını kim soracak, kime verecek?

AHMET AYDIN (Adıyaman) – Dolayısıyla, bunun siyasi partilerin idaresinde, propagandasında ya da seçim ihtiyaçlarında asla kullanılamayacağı da hükme bağlanmıştır. Bu gerekçeler de yerinde değildir.

AHMET DURAN BULUT (Balıkesir) – Örtülünün hesabını kime verecek?

AHMET AYDIN (Adıyaman) – Efendim, bir an önce maddenin görüşülmesine de başlanmasını arzu ediyoruz.

Teşekkür ediyoruz.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

ENGİN ALTAY (Sinop) – Sayın Başkan, Sayın Aydın hem oturduğu yerden, bir kere, beni bu metni okumamakla itham etti, ayıp etti. Ben bu metni 3 kere okudum evde Beyefendi.

RECEP ÖZEL (Isparta) – O değil, metni...

AHMET AYDIN (Adıyaman) – O metin değil.

ENGİN ALTAY (Sinop) – Hayır, hayır, sen de bunu okudun, madde 24.

AHMET AYDIN (Adıyaman) – Ben onu demiyorum, hayır, “Maddenin tamamına bak.” dedim.

ENGİN ALTAY (Sinop) – Siyasi amaçla siyasi partiye hizmetin ayrı şey olduğunu bilmiyorsan sen bu siyaseti bırak.

AHMET AYDIN (Adıyaman) – Bırak Allah aşkına ya!

RECEP ÖZEL (Isparta) – Şunu gönderelim size de, bakın.

AHMET AYDIN (Adıyaman) – Bu metne bakın, metin çok açık.

ENGİN ALTAY (Sinop) – Ben söz istiyorum Sayın Başkanım bu konuda, bir Grup Başkanlığım.

BAŞKAN – Açık zaten, söz verdim efendim.

22.- *Sinop Milletvekili Engin Altay’ın, Adıyaman Milletvekili Ahmet Aydın’ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

ENGİN ALTAY (Sinop) – Evet, teşekkür ederim.

Sayın Başkan, Sayın Aydın laf çarpıtıyor şimdi. Bu 24’ü okudum, “Burada, bir sürü, örtülü ödenekle ilgili hüküm var, siyasi, sosyal ve kültürel amaçlar diye de hüküm var.” dedim, peşine dedim ki: “Cumhurbaşkanının ettiği yemin gereği, bir kere, siyasi amacı olamaz.” Dolayısıyla bu metne, siz bu metnin altına Başbakan’dan önce Cumhurbaşkanını eklerseniz bu maddeyle...

BAŞKAN – Efendim... Sayın Altay...

ENGİN ALTAY (Sinop) – Cumhurbaşkanının hem ettiği yeminle hem 104 ve 105’le çelişir. Bunu söylüyorum. Siyasi...

BAŞKAN – Ben açıklamasını yaptım, tartıştığımız konu o değil.

ENGİN ALTAY (Sinop) – Sayın Başkan, Sayın Aydın...

BAŞKAN – Evet, tamam...

ENGİN ALTAY (Sinop) – Bizi izleyenler benim söylediklerimi yanlış anlıyor Aydın’ın sözlerinden dolayı. Siyasi amaç başka şeydir, siyasi partiye hizmet başka şeydir. Bunu söylüyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Buyurun Sayın Vural, son söz.

23.- *İzmir Milletvekili Oktay Vural’ın, Başbakan’a Anayasa gereğince görevlerinde kullanmak üzere örtülü faaliyetleri için tahsis edilmiş ödeneğin Cumhurbaşkanına verilemeyeceğine ilişkin açıklaması*

OKTAY VURAL (İzmir) – Sayın Başkan, biraz önce dediniz ki: “Anayasa’ya aykırılığı sunarsınız, yaparsınız.” Kanun geldi, dedi ki: “Meclis Başkan Vekilliği görevini kanunla Cumhurbaşkanlığı Sözcüsü İbrahim Kalın yönetir.” Ne yapacaksınız? Anayasa’ya aykırı, işleme mi alacaksınız?

Sayın Başkan, burada doğrudan doğruya bizim Anayasa’mızda Türkiye Büyük Millet Meclisinin görev ve yetkileri içerisinde Bakanlar Kurulu ve bakanları denetleme görevi vardır. Bakanları denetleme görevini, hem kesin hesap kanunu hem bütçe kanunları hem de diğer komisyonlar vasıtasıyla -bu denetimi- yaparız. Güvenlik ve İstihbarat Komisyonu bu amaçla kuruldu, Millî İstihbarat Teşkilatının ve diğer güvenlik kurumlarının denetlemesi.

Şimdi, Cumhurbaşkanının kapalı istihbarat ve kapalı savunma hizmetlerinin denetlenmesi icrai bir faaliyettir ve icrai faaliyetlerin tamamı Meclise hesap vermek durumundadır. Herkes hesap verir ve vermek durumundadır ama Cumhurbaşkanının sorumsuzluğu vardır. Bu durumda bunun açıkçası bu 5018 kapsamında Başbakanın hükümet icapları ve Anayasa gereğince kendine verilmiş görevleri kullanmak üzere örtülü faaliyetleri için tahsis edilmiş bir ödenek Cumhurbaşkanına verilemez çünkü Cumhurbaşkanı Başbakan değildir, icraatçı değildir. Ha, bununla ilgili, Cumhurbaşkanının, dediğim gibi, parası yetmiyor, toplayalım, verelim, gönderelim; bütçesi bitmiştir, ödenek aktarsın Maliye Bakanı. Bu ihtiyaç varsa Maliye Bakanlığı ödenek aktarır. Demek ki -örtülü ödenekten amaç ve hedef- bu konuda tahsis edilmeyen bir ödenegi, kendisine verilmeyen bir görevi ifa etmek için bunu kullanacak.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyorum Sayın Vural.

OKTAY VURAL (İzmir) – Bu işleme alınamaz.

X.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

6.- Konya Milletvekili Kerim Özkul ve Kırıkkale Milletvekili Ramazan Can ile 45 Milletveki-linin; Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu ile Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığı Tezkereleri (2/2616) (S. Sayısı: 688) (Devam)

BAŞKAN – Önergeyi okutuyorum efendim.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 688 sıra sayılı Kanun Teklifi'ne aşağıdaki maddenin eklenmesini ve diğer maddelerin teselsül ettirilmesini arz ve teklif ederim.

Sebahattin Öztürk

İçişleri Bakanı

“MADDE 36- 10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun 24 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Hükümet icapları” ibaresi “Devlet ve Hükümet icapları” şeklinde, “Başbakanlık bütçesine” ibaresi “Cumhurbaşkanlığı ve Başbakanlık bütçelerine” şeklinde ve “Başbakanın ve ailesinin” ibaresi “Cumhurbaşkanının, Başbakanın ve ailelerinin” şeklinde değiştirilmiş ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Cumhurbaşkanlığı bütçesindeki ödenekler bakımından ikinci ve üçüncü fıkralar kapsamında yer alan hususlar Cumhurbaşkanlığı kararnamesi ile belirlenir ve uygulanır.””

OKTAY VURAL (İzmir) – Sayın Başkan, şimdi, bu önerge İçişleri Bakanı tarafından imzalanmıştır. Hükûmeti temsil eden makam o değildir. Dolayısıyla, Hükûmet bu önergeyi verebilir, Hükûmet verebilir. Hükûmeti temsil eden olmadığı için işleme alamazsınız. Alamazsınız, yok. Hükûmeti temsil eden irade burada. Alamazsınız efendim, Hükûmeti temsil eden irade burada.

BAŞKAN – Evet, Sayın Komisyon...

OKTAY VURAL (İzmir) – Sayın Başkan, alamazsınız, usul tartışması açıyorum. Alamazsınız!

BAŞKAN – Usul tartışması açalım.

Buyurun.

Lehte, aleyhte söz isteyen?

OKTAY VURAL (İzmir) – Efendim, alamazsınız.

BAŞKAN – Niye alamam efendim?

OKTAY VURAL (İzmir) – Sayın Başkan, Hükûmeti temsil eden irade burada, Sayın Cevdet Yılmaz bu durumda. İçişleri hangi sıfatla veriyor? Sayın Başkan...

BAŞKAN – Efendim?

OKTAY VURAL (İzmir) – Şimdi, şunu soruyorum: Hükûmet değişiklik önergesi verebilir ya da...

BAŞKAN – Evet, İçişleri Bakanı veriyor.

OKTAY VURAL (İzmir) – Efendim, bakın, Hükûmeti temsil eden Bakan burada, iradesi yok.

BAŞKAN – Biraz önce buradaydı İçişleri Bakanı canım. Olur mu? Lütfen Sayın Vural, öyle şey söz konusu değil.

Evet, lehte...

AHMET AYDIN (Adıyaman) – Lehte.

OKTAY VURAL (İzmir) – Aleyhte.

ENGİN ALTAY (Sinop) – Aleyhte.

MEHMET DOĞAN KUBAT (İstanbul) – Lehte.

OKTAY VURAL (İzmir) – Sayın Başkan, siz hukuk mu yapıyorsunuz ya? Siz gerçekten Anayasa'ya, hukuk devletine yemin mi ettiniz? Sizin iradeniz yok. Nasıl korsan birisi veriyor da görüşülüyor? Siz Hükûmeti temsil ediyorsunuz.

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI RECAİ BERBER (Manisa) – Korsan değil, Hükûmetin bir Bakanı.

OKTAY VURAL (İzmir) – Bakan olsun.

BAŞKAN – Usul tartışması açıyorum.

Lehte söz isteyen Ahmet Aydın, Adıyaman Milletvekili.

Buyurun Sayın Aydın. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

XI.- USUL HAKKINDA GÖRÜŞMELER (Devam)

3.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Sadık Yakut'un, 688 sıra sayılı Kanun Teklifi'ne 35'inci maddeden sonra gelmek üzere yeni madde ihdasına ilişkin İçişleri Bakanı tarafından verilen önergeyi işleme almasının İç Tüzük hükümlerine uygun olup olmadığı hakkında

AHMET AYDIN (Adıyaman) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Değerli arkadaşlar, tabii, bugüne kadar bizim hem İç Tüzük gereği bildiğimiz, uyguladığımız hem de Meclisin teamüllerinde hakikaten sürekli gördüğümüz, yaşadığımız ve tecrübe ettiğimiz bir hususun olmaması gerektiği yolunda ve buna ilişkin olarak da bir usul tartışması açıldı.

Şimdi, burada Hükûmeti kim temsil edebilir? Hükûmete ait Bakanlar Kurulundan herhangi bir bakan arkadaş temsil edebilir mi? Edebilir. Kim önerge verebilir? Herhangi bir bakan yine Hükûmet adına önerge verebilir mi, İç Tüzük gereği bu yetkisi var mı? Var. Dolayısıyla, bir arkadaş, bir bakan bir önerge verebilir, bir başka bakan Hükûmeti -Hükûmet sıralarında, Komisyon sıralarında- burada temsil edebilir. Bunun burada tartışma konusu dahi yapılmasını açıkçası ben abesle karşıladım. Böyle bir şey doğru değil. Burada usul var erkân var, burada İç Tüzük var, bugüne kadarki bütün Meclis teamülleri var.

Dolayısıyla, şu anda bunun devam etmesi ve madde ihdasına ilişkin görüşmelerin de bir an önce başlaması gerekir. Buna ilişkin birtakım başka ihtirazi kayıtlar oldu. Anayasa'ya aykırılık iddiaları dile getirildi. Anayasa'ya aykırılığı da yine İç Tüzük'ümüz çok açık ve net bir şekilde ifade etmiş. İç Tüzük'ümüzün 84'üncü maddesine göre de bir Anayasa'ya aykırılık iddiası varsa ilgili madde görüşüldüğü zaman buna ilişkin olarak Anayasa'ya aykırılık önergesi verilebilir. Bu Anayasa'ya aykırılık önergesi de diğer önergelerden önce görüşülür ama diğer önergelerden önce görüştüktan sonra Genel Kurul tarafından oylanarak karara bağlanır. Dolayısıyla, Meclis Başkanlık Divanının gelen bir öneriyi ya da bir madde ihdasını, başka bir önergeyi Anayasa'ya aykırı olduğu gerekçesiyle işleme almama yetkisi yoktur, böyle bir yetki yok. Dolayısıyla, burada bu önergenin, madde ihdasına ilişkin Hükümet tarafından verilen önergenin, işleme alınan bu önergenin –ki işleme alınmak durumunda, işleme de alındı Meclis Başkanlık Divanı tarafından, haklı ve doğru bir şekilde- üzerindeki görüşmelerin bir an önce yapılması lazım.

İkincisi, değerli arkadaşlar, Cumhurbaşkanı devletin başıdır. Devletin ve milletin birliğini temsil eder. Anayasa'nın uygulanmasını, devlet organlarının düzenli ve uyumlu çalışmasını sağlar. Anayasa'nın 104'üncü maddesine baktığımızda böyle.

AHMET DURAN BULUT (Balıkesir) – Bunlar parayla mı satılıyor?

AHMET AYDIN (Devamla) - Yine, Türkiye Büyük Millet Meclisi adına Türk Silahlı Kuvvetlerinin Başkomutanlığını temsil eder, Türkiye'nin onurunu temsil eder.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

AHMET AYDIN (Devamla) – Ve bu manada da yapmış olduğu Anayasal görevlere ilişkin olarak da var olan Başkanlıktaki birtakım örtülü ödeneklerin Cumhurbaşkanlığında da olması kadar doğal bir şey yok.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Süleyman Şah'ı terk edip kaçan bir ülke.

AHMET DURAN BULUT (Balıkesir) – Bunlar parayla mı oluyor kardeşim?

AHMET AYDIN (Devamla) - Lütfen arkadaşlar, bunu çok fazla da farklı yollara çekmeyelim. Meramımız çok açık, net ortadadır ve bu şahsa yönelik olarak verilen bir paye de değildir, makama dönük verilen bir şeydir.

Teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Aydın, teşekkür ediyorum.

Aleyhte söz isteyen Engin Altay.

Buyurun Sayın Altay. (CHP sıralarından alkışlar)

ENGİN ALTAY (Sinop) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Çok açık bir Anayasa ihlali yapmaz diye umuyorum bu Meclis. Şunu da merak ediyorum: Sayın Davutoğlu'nun bundan haberi var mı, yok mu? İnanın, merak ediyorum.

OKTAY VURAL (İzmir) – Yoktur, yok, darbe yapıyorlar, yiyorlar adamı.

ENGİN ALTAY (Devamla) – Ben olduğunu zannetmiyorum çünkü 24'üncü madde çok açık.

MİHRİMAH BELMA SATIR (İstanbul) – Başbakanımızın talimatı olmadan hiçbir şey yapmayız.

ENGİN ALTAY (Devamla) – 24’üncü madde örtülü ödeneği Başbakanlığa belli gerekçelerle tahsis etmiş. Bu gerekçelerin hepsi bir sorumluluk da gerektiriyor yani “Ben bu işi yaparım ama sorumlu olmam.” denecek bir hâl değil. Bu gerekçeler istihbarat, kapalı savunma, devletin millî güvenliği, yüksek menfaati, devlet itibarının gerekleri ve biraz önce iddia ettiğim konu, siyasi amaçlar. Cumhurbaşkanının siyasi amacı olur mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI RECAİ BERBER (Manisa) – Devletin yok mu?

ENGİN ALTAY (Devamla) – Devletin olur. Devletin ali menfaati Cumhurbaşkanlığı makamından bir siyasi amaç değildir.

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI RECAİ BERBER (Manisa) – Kim temsil ediyor? Devletin siyasi amacını kim temsil eder?

ENGİN ALTAY (Devamla) – Bir siyasi amaç değildir. Cumhurbaşkanı kendisine Anayasa’da verilmiş görevleri yapar, bu da 3’e bölünmüş.

a) Yasamayla ilgili.

b) Yürütmeyle ilgili.

c) Yargıyla ilgili.

AHMET AYDIN (Adıyaman) – Yürütmenin başı kim?

ENGİN ALTAY (Devamla) – Cumhurbaşkanı sarayda bıldırcın çiftliği kurabilir ama bir istihbarat timi sarayda kullanamaz Cumhurbaşkanı, kullanamaz.

AHMET AYDIN (Adıyaman) – Öyle bir şey yoktur.

ENGİN ALTAY (Devamla) – Madem o kadar emin, “400 verin, verin.” deyip duruyor, beklesin iki ay daha, 400 alınca yapsın bu işi, sistemi değiştirince yapsın.

RECEP ÖZEL (Isparta) – O zaman başka bir şey yapacağız.

AHMET AYDIN (Adıyaman) – O zaman başka, başka.

ENGİN ALTAY (Devamla) – Ya, ya, evet!

Sayın Başkan, bu teklif gerçekten Anayasa’ya aykırıdır, Anayasa Mahkemesinden dönmemesi de mümkün değildir. Bu teklifle devletin kabuğunu değiştiriyorsunuz, devletin özünü değiştiriyorsunuz.

AHMET AYDIN (Adıyaman) – Ne alakası var? Nerede yazıyor özünü değiştirdiği?

ENGİN ALTAY (Devamla) – Anayasa’yı, her vesileyle söylüyorum, ayaklarınızın altına alıp çiğnemeye çalışıyorsunuz.

AHMET AYDIN (Adıyaman) – Yok, yapmayın.

ENGİN ALTAY (Devamla) – Ben daha önce de bu ülkede on üç gün Anayasa ayaklar altında süründüğü vakit bu kitabı Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına fırlattığımda, aldığım eleştirilere şu cevabı verdim: “Benim fırlattığım Anayasa veya İç Tüzük değildi, benim fırlattığım kitap da değildi çünkü siz onun özünü ve ruhunu iğfal etmişsiniz.”

RECEP ÖZEL (Isparta) – Aboo!

GÖKCEN ÖZDOĞAN ENÇ (Antalya) – Çok ayıp.

ENGİN ALTAY (Devamla) – “Özünü ve ruhunu boşaltmışınız. Benim kürsüye fırlattığım bir selülozdan ibaretti.” dedim. Şimdi de yapılmak istenen budur.

Burası -hep söylerim- kanun koyan bir yer. Kanunlar, Anayasa her yerde çiğnenebilir. Sayın Başkan, kanunların ve Anayasa'nın hiç ama hiç çiğnenmeyeceği yeryüzünde 780.500 kilometrekarelik coğrafyada 1 metrekairelik alan neresi dersiniz, ben oturduğunuz koltuğun kapsadığı alanı söylerim. Türkiye'nin her yerinde Anayasa çiğnenir belki ama orada çiğnenmez. Sizi Anayasa'ya göre oturduğunuz koltuğun şanına göre işleme tekrar davet ediyorum.

Saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Lehte söz isteyen Mehmet Doğan Kubat, İstanbul Milletvekili.

Buyurun Sayın Kubat. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Ya, Başbakana güvenmiyor musunuz? Niye Cumhurbaşkanına istihbarat örgütü ödeneği vermeyi düşünüyorsunuz?

OKTAY VURAL (İzmir) – Darbe planlıyorlar herhâlde.

MEHMET DOĞAN KUBAT (İstanbul) – Sayın Başkanım, çok değerli milletvekili arkadaşlarım; açılan usul görüşmesinde Başkanlığın tutumu lehinde söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle yüce heyetinizi saygılarımla selamlarım.

Değerli arkadaşlar, Anayasa'da 114'üncü madde de "Seçimlerde geçici Bakanlar Kurulu" başlığını taşıyan bu madde de, seçimlerden önce Adalet, İçişleri ve Ulaştırma Bakanlarının istifa edeceği hükmünü amirdir. Bu çerçevede, Sayın İçişleri Bakanının istifası üzerine, yine, bu madde gereğince dışarıdan bir bakan atanmıştır.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – "Bağımsız" diyor ama "bağımsız" diyor. Bakın, dikkat edin, orada "bağımsız" kelimesi var.

MEHMET DOĞAN KUBAT (Devamla) – Anayasa'nın 109'uncu maddesi Bakanlar Kurulunun kuruluşunu düzenler. Dışarıdan atanan Bakanlar da bu Bakanlar Kurulunun bir üyesi ve onlarla yine...

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Aç Anayasa'yı oku "bağımsız" kelimesi var.

RECEP ÖZEL (Isparta) – Bağımsız da kimden bağımsız?

MEHMET DOĞAN KUBAT (Devamla) – 112'nci maddenin son fıkrasını okursanız, bu, milletvekili olmayanların da Millet Meclisi önünde ant içecekleri ve Bakan sıfatını taşıdıkları sürece milletvekillerinin tabi oldukları kayıt ve şartlara uyacakları, yasama dokunulmazlığına sahip bulunacakları, Millet Meclisi üyeleri gibi ödenek ve yolluk alacakları da yine Anayasa'da düzenlenmiştir.

ADNAN ŞEFİK ÇİRKİN (Hatay) – Ya, Doğan Bey, bu anlattıklarının ne alakası var bu şeyle?

MEHMET DOĞAN KUBAT (Devamla) - Sayın İçişleri Bakanının Anayasa'dan kaynaklanan bu sıfatından dolayı...

OKTAY VURAL (İzmir) – Örtüsüz verin, niye örtülü veriyorsunuz?

MEHMET DOĞAN KUBAT (Devamla) - ...yine İç Tüzük'ün 62'nci maddesine göre Hükûmetin temsili, burada görüşmelerde oturup başından sonuna kadar Hükûmeti temsil etme yetkisi var. Yine İç Tüzük'ün 91 ve 87'nci maddelerinde çok açık biçimde kimlerin önerge verebileceği, milletvekillerinin, esas komisyonun ve Hükûmetin önerge verebileceği çok açık ve net biçimde düzenlenmiştir. Dolayısıyla, İçişleri Bakanının milletvekili olmayan birisi olması, dışarıdan atanmış olması onun Anayasa ve İç Tüzük'te tanınan hakları kullanmasına bir engel teşkil edecek durum değildir. Aksine, temsilde birlik kuralı gereğince Bakanlar Kurulunu, Bakanlar Kurulunun herhangi bir üyesi Genel Kurulda çok rahatlıkla temsil edebilir.

AHMET DURAN BULUT (Balıkesir) – Onlar versin, bağımsız Bakan vermesin.

MEHMET DOĞAN KUBAT (Devamla) - Tartışma konusuna gelince, evet, gerçekçe biraz insanın zihninde müphem uyandıracak ama...

OKTAY VURAL (İzmir) – Kanun öyle zaten.

MEHMET DOĞAN KUBAT (Devamla) - ...Sayın Bakanımız çok güzel ifade ettiler, 5018'in 24'üncü maddesindeki gerekçeden esinlenerek alındığı için. Ama, değerli arkadaşlarım, 24'üncü madde devlet itibarının gereklerinden, siyasi, sosyal ve kültürel amaçlardan bahsediyor.

ENGİN ALTAY (Sinop) – Canım, onun için örtülüye gerek yok.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Başbakan yapar o işi, Başbakan yapar, Başbakan yapar.

MEHMET DOĞAN KUBAT (Devamla) - Anayasa'nın 104'üncü maddesi Cumhurbaşkanına devletin başı diyor, hükûmetin başı 112'nci maddeye göre de Başbakan diyor; devleti ve hükûmeti ayırmış.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Devletin başının görevleri Anayasa'da yazıyor.

MEHMET DOĞAN KUBAT (Devamla) - Devletimizin de itibarının gerekleri olabilir, siyasi, sosyal ve kültürel amaçlar olabilir. Burada zaten istihbarat vesaire, bu Anayasa ve yasalarla bunların hangi birimlere, makamlara bağlı olduğu belirli. Bu, Bakanımızın da belirttiği gibi, Anayasa'da Sayın Cumhurbaşkanımıza tanınan ve özellikle devlet itibarının gerekleri çerçevesinde kullanılmak amacıyla tahsis edilen bir ödenektir.

Başkanımızın tutumu yerindedir.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Kubat.

ENGİN ALTAY (Sinop) – Başbakanın haberi var mı, onu söyle, Başbakanın haberi var mı?

RECEP ÖZEL (Isparta) – Var, var, olmaz mı ya? Grup Başkan Vekilimiz burada, grup burada.

ENGİN ALTAY (Sinop) – Bence yok Başbakanın haberi bu işten.

BAŞKAN - Aleyhte söz isteyen Oktay Vural, İzmir Milletvekili. (MHP sıralarından alkışlar)

Buyurun Sayın Vural.

OKTAY VURAL (İzmir) – Sayın Başkan, tabii, aslında bu önerge... Samimiyetle söylüyorum ve gözlerden de şunu çok rahat anlıyorum ki burada ister güllüklerle, ister methiyelerle, bazıları kendilerini göstermek için, dördüncü kattaki paralel terminalin kendisini göstermek için yapsa bile vicdana sığmadığını, doğru olmadığını gözlerinizden anlıyorum. Samimiyetle söylüyorum bakın. Bu doğru bir şey değil. Bir Hükûmetin, kendisine verilmiş bir görevle ilgili olarak Cumhurbaşkanının bu görevi yapması için ödenek oluşturması demek, Hükûmetin kendi görevini başkasına ve Parlamente'ye hesap vermeyecek bir kuruma vermesi kendisini inkârdır. Siz şu anda kendinizi inkâr ediyorsunuz. Türkiye Büyük Millet Meclisi olarak bununla ilgili verdiğiniz önergeyle, güvenoyu verdiğiniz Hükûmetin, kanunlarla görevlendirdiğiniz, Anayasa'yla görevlendirdiğiniz kurumların görevi dışında fiilî olarak görev yapmasını sağlıyorsunuz. Bu hukuk değildir, bu fiilî durumdur. Fiilî durumlarla devlet yönetilmez. Bakın, biraz önce söyledim, Sayın Başkan, değişiklik önergeleri, 87'nci maddede "Maddenin eklenmesi hakkında, milletvekilleri, esas komisyon veya Hükûmet isteyebilir." diyor, değil mi? Peki, Hükûmetin temsiliyle ilgili 62'nci madde: "Her görüşmenin başından sonuna kadar, Hükûmet adına görüş bildirmek üzere Başbakan, ilgili bakan veya zorunlu hâllerde yetkilendirilmiş birinci

derecede sorumlu daire amirleri bulunur.” Hükûmeti temsil eden burasıdır ve bu yönüyle gerekçeye bakıldığı zaman, gerekçe diyor ki: “Bu maddeyle Genel Kurulda Hükûmetin Başbakan, ilgili bakan temsili kuralı sevk edilmekle Hükûmetin Genel Kurulda tek bir görüşle ortaya çıkmasını sağlamaktır.” Ne olacak? Her bir bakan “Ben Hükûmetim” diye önerge verirse olur mu Sayın Başkan? Hükûmeti temsil eden irade budur, Hükûmeti temsil eden irade Sayın Cevdet Yılmaz’dır, Cevdet Yılmaz’ın da böyle bir temsille ilgili, önerge vermeye ilgili durumu olmadığına göre, Hükûmet adına verilmiş bir önerge yoktur. Nasıl milletvekili, Sayın Başkan... Berber Hicabi önerge verebilir mi? Veremez. Milletvekili ya da Hükûmet...

BAŞKAN – Hükûmeti temsil eden her bakan verir, Hükûmet üyesi her bakan verebilir efendim.

OKTAY VURAL (Devamla) – Hükûmet sırasında oturmayan birisi, Hükûmeti temsil etmeyen birisi önerge verebilir mi? Veremez. Yetkisiz temsil olur, bu gerçekten çok yanlıştır. Sayın Cevdet Yılmaz’ın böyle bir iradesi Hükûmet adına olmadığına göre, bu tamamen darbe anlayışıyla getirilmiş ve bir bakıma kim zorluyor, onu da bilmiyorum açıklası.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın milletvekilleri, İç Tüzük’ün “Hükûmetin temsili” başlıklı 62’nci maddesinde, Hükûmet adına görüş bildirmek üzere Başbakan veya ilgili bakanın hazır bulunacağı belirtilmektedir. Önergede imzası bulunan bakanın görüşmelerde bulunma zorunluluğu bulunmayıp önemli olan Hükûmetin temsildir.

X.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN

GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

6.- Konya Milletvekili Kerim Özkul ve Kırıkkale Milletvekili Ramazan Can ile 45 Milletvekilinin; Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu ile Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığı Tezkereleri (2/2616) (S. Sayısı: 688) (Devam)

BAŞKAN – Şimdi soruyorum: Sayın Komisyon, önergeye salt çoğunlukla katılıyor musunuz?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI RECAİ BERBER (Manisa) – Salt çoğunluğumuz vardır, önergeye salt çoğunluğumuzla katılıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Evet, Komisyon önergeye salt çoğunlukla katılmış olduğundan önerge üzerinde yeni bir madde olarak görüşme açıyorum.

ENGİN ALTAY (Sinop) – Şahsım adına aleyhte söz istiyorum.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Ben de şahsım adına istiyorum, lehte.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Ben grup adına...

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına kim istiyor efendim?

ENGİN ALTAY (Sinop) – Akif Bey.

BAŞKAN – Sayın Hamzaçebi.

ENGİN ALTAY (Sinop) – Ben şahsım adına aleyhte istiyorum.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Ben de şahsım adına istiyorum, lehte.

RECEP ÖZEL (İsparta) – Ben de şahsım adına istiyorum efendim.

BÜLENT TURAN (İstanbul) – Ben de istiyorum.

BAŞKAN – Sayın Altay istedi sözü.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Tamam, ben de lehte istedim. İki tane yok mu efendim? Onlar şimdi kalktı.

AHMET AYDIN (Adıyaman) – Ya yazılı verildi, şahıslar verdi. Sayın Başkanım, şahıslar adına verildi yazılı olarak, önceden verildi.

MİHRİMAH BELMA SATIR (İstanbul) – Sayın Başkan, yazılı verdik, orada var bizim taleplerimiz.

ENGİN ALTAY (Sinop) – Tutanaklara bakılsın efendim, Haydar Bey’in önce olduğu görülecek.

BAŞKAN - Milliyetçi Hareket Partisinden...

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Şahıs konuşmaları için tutanaklara bakalım Sayın Başkan.

OKTAY VURAL (İzmir) – Biz Divana teslim ettik şahıs adına olanı.

BAŞKAN – Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına kim istiyor Sayın Vural?

OKTAY VURAL (İzmir) – Şimdi, söz talep edenleri...

BAŞKAN – Evet, madde üzerinde, şimdi, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz isteyen, Akif Hamzaçebi.

Buyurun Sayın Hamzaçebi. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; önceki tartışmalarda konuyu bir parça aydınlatmaya çalıştım ama bir kez daha konuyu ana hatları itibarıyla, anayasal çerçevede sizlere anlatmak istiyorum.

Bugüne kadar hiçbir Cumhurbaşkanı örtülü ödenek ihtiyacı duymamıştır. Eğer böyle bir ihtiyaç olsaydı, Türkiye’de yönetim buna göre kurulurdu, Cumhurbaşkanının buna göre anayasalarda yazılı görevleri olurdu ve cumhurbaşkanlarına da bütçelerle örtülü ödenek ayrılırdı. Bugüne kadar hiçbir cumhurbaşkanı “Bana örtülü ödenek verin.” dememiş. Bunu tek söyleyen Türkiye’nin 12’nci Cumhurbaşkanı, “Parlamente sistem bekleme odasına alınmıştır.” diyen Sayın Erdoğan’dır. Sayın Erdoğan’ın bunu istemesinin şüphesiz nedenleri var, şüphesiz nedenleri var. Bu talebin MİT’te yaşanan son gelişmelerle bağlantılı olduğunu düşünüyorum. MİT’te yaşanan gelişmeler üzerine Sayın Cumhurbaşkanı, MİT’i, MİT’in içinde yasa dışı olduğu ifade edilen ve basına geçen o yapıyı kendine bağlamak istemektedir. Türkiye’de artık gizli kapaklı operasyonlar bu önergeden sonra Erdoğan’ın talimatıyla çok daha rahat bir şekilde yapılıyor olacaktır.

Anayasa’ya aykırıdır. Bunu Anayasa Mahkemesine Anayasa’ya aykırılık nedeniyle taşıyacağız tabii ki ama Türkiye Büyük Millet Meclisindeki Adalet ve Kalkınma Partisi Grubunun buna alet edilmiş olmasını ve Cumhurbaşkanından geldi diye bu talep otomatik olarak buna uyulmuş olmasını üzüntüyle karşılıyorum. Bu, parlamente sisteme ihanettir. Bu, Başbakanı ihanettir. Başbakan yürütmenin başı olan kişidir, yürütmenin bütün işlemlerinden dolayı Sayın Başbakan sorumludur. Öyle olduğu hâlde ve istihbarat hizmetleri Sayın Başbakanı bağlı olduğu hâlde sorumsuz olan bir Cumhurbaşkanına istihbarat hizmetlerini yürütme, Millî İstihbarat Teşkilatını yönetme görevi verilmektedir.

Düzenleme, bu şekliyle bütçe hakkına da aykırıdır. Bütçe kanunlarıyla millet adına hareket eden milletin vekilleri yürütme organına bir bütçe verir. Bu bütçenin nasıl harcandığını, amacına uygun olarak

harcanıp harcanmadığını denetlemek de millet adına burada görev yapan milletvekillerinin hakkıdır, görevidir. Milletvekilleri, milletin vermiş olduğu bu ödenekleri denetleyebilmek için, bu ödenekleri ve bunların nerelere harcanıldığını bilmek zorundadırlar ve bunların görevlere uygun olarak verilip verilmediğini, harcanıp harcanmadığını bilmek zorundadırlar. Cumhurbaşkanına görevi olmayan bir konuda ödenek verilmektedir. Bu, bütçe hakkına, dolayısıyla, Anayasa'nın bütçeyle ilgili hükümlerine de aykırıdır.

Değerli milletvekilleri, doksan iki yıllık cumhuriyet hayatımızın son on üç yılını Adalet ve Kalkınma Partisi hükümetleriyle geçirdik. On üç yıl önceye göre bugüne baktığımızda, bugünden yarına baktığımızda insanımızın geleceğe daha umutla baktığını söylemek mümkün değildir.

Bu önergeden önce kabul edilen polis devleti yasa teklifi, şimdi kabul edilecek olan bu önerge ve bundan sonra bu önergenin eklendiği tasarıda yer alan iki düzenlemeyle birlikte Türkiye’de polis devletinin bütün kurumları adım adım yerleştirilmektedir.

Bu, görüştüğümüz teklife eklenen bu önerge yanında, teklifte “kişisel verilerin korunması” adı altında yapılan, gerçekte kişisel verilere devletin müdahalesinin yolunu açan bir düzenleme var.

Yine, “İnternet yasakları” olarak isimlendirdiğimiz ve daha önce Anayasa Mahkemesine götürerek iptal ettirdiğimiz düzenlemeler görünüşte Anayasa Mahkemesinin iptal kararlarındaki gerekçeler dikkate alınarak hazırlanmış gibi gözükmele, yani bize öyle anlatılmakla birlikte, gerçekte tamamen Anayasa’ya aykırı olarak yine devletin İnternet’e müdahalesini, İnternet sitelerine kapatma yönlü müdahalesini yasalastıran, onu meşru saymaya çalışan bir düzenleme vardır. Yani İnternet’le ilgili düzenleme bu şekildedir.

Polis devleti yasa tasarısı, Cumhurbaşkanına örtülü ödenek verilmesi yönündeki düzenleme, İnternet’e müdahale, kişisel verilere müdahale, onlara devletin müdahale etmesinin, devletin ulaşmasının yolunu açması Türkiye’de artık demokrasiden uzaklaştığını, bir dönem Arap ülkelerinde olan, hâlen bir kısım Arap ülkelerinde yine var olan Baas rejiminin ve El Muhaberat istihbarat anlayışının Türkiye’de olduğunu görüyoruz. Bu düzenlemelerle, El Muhaberat artık Türkiye’dedir. Türkiye gerçekten bu düzenlemeyle ve diğer saydığım düzenlemelerle parlamenter sistemi rafa kaldırmış olacaktır. Bekleme odasına... Gerçekten daha önce Cumhurbaşkanının bir güç gösterisi olarak ifade ettiği, Hükûmete baskı kurmak amacıyla ifade ettiği bu cümle bu düzenlemelerle, özellikle de bu istihbarata yönelik örtülü ödenek verilmesi düzenlemesiyle hayata intikal etmiş olacaktır.

Ama şuna inanıyorum: 7 Haziranda seçim yaşayacağız, 7 Hazirana kadar elbette Anayasa’ya aykırı gördüğümüz bu düzenlemeleri Anayasa Mahkemesine götüreceğiz. Anayasa’ya aykırı olduğundan şüphe etmediğimiz bu düzenlemelerin Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edileceğinden hiçbir kuşumuz yoktur demek istiyorum. Elbette Anayasa Mahkemesinin ne karar vereceğini bilemeyiz ama Anayasa Mahkemesinin son dönemlerde vermiş olduğu hukuku yücelten kararların bu Anayasa’ya aykırı diğer düzenlemeler nedeniyle de yeniden verileceğini tahmin ediyorum.

Bir yandan çocuklarının vakıflarına hazinenin yani milletin arazilerini kanun yoluyla pervasızca bağışlayanlar, öte taraftan 14 yaşındaki öğrenci çocukları cezaevine gönderenler ve onların cezaevlerindeki acıları üzerine mutluluk kuranlar, mutluluk inşa edenler.

90’ların mazlumuydunuz, 2002 yılında iktidara gelirken “90’ların mazlumuyuz.” diyerek “Bizim iktidarımızda adaletin, hukukun, özgürlüğün yönetimini kuracağız.” dediniz ama on üç yıllık iktidar döneminin sonunda Türkiye’yi polis devleti rejimine taşıdınız. 90’ların mazlumu artık 2015 yılında mazlum değil...

AHMET DURAN BULUT (Balıkesir) – Azgın.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) - ... halkına zulmeden bir Hükûmettir, bir yönetimdir. Bu yönetimin 7 Haziranda milletin oylarıyla demokratik bir şekilde sandığa gömüleceğinden hiçbir kuşku yoktur, buna yürekten inanıyorum.

İktidarda kalma süresi uzayan yönetimler yönetim süresi uzadıkça kamu gücünü giderek daha sert bir şekilde kullanırlar, daha otoriter bir anlayışla kullanırlar. Daha otoriterleşen, daha sertleşen yönetimlerin bu sertlikle, otoriterlikle iktidarda kaldıkları görülmemiştir, bunların hepsi demokratik bir şekilde yıkılıp gitmişlerdir. Bugüne kadar her seçim sonrasında balkona çıkanların 7 Haziran akşamı çıkacak balkon bulamayacaklarını hep birlikte izleyeceğiz ve göreceğiz. O balkonda 7 Haziran akşamında Adalet ve Kalkınma Partisi değil Cumhuriyet Halk Partisi olacaktır, millet olacaktır, halk olacaktır, demokrasi olacaktır, özgürlük olacaktır.

Hepinize iyi sabahlar diliyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz isteyen Oktay Vural, İzmir Milletvekili. (MHP sıralarından alkışlar)

Buyurun Sayın Vural.

MHP GRUBU ADINA OKTAY VURAL (İzmir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, aziz vatandaşlarım; saat dokuza çeyrek var ve dün saat 14.00'ten bu yana çalışıyoruz.

Zaman zaman, burada, gece yarısı önergeleriyle Türk Silahlı Kuvvetlerine kumpas kurmayı meşrulaştıran düzenlemeler getirildi ve bu önergelerle kurumlar çökertildi.

Son dönemlerde Adalet ve Kalkınma Partisinin çıkardığı kanunların tamamı diktatörlüğe geçiş yasalarının kılıfını hazırlamaktadır. Hepimizi makul şüpheli hâle getiren, hepimizin özgürlüğünü istediği gibi kısıtlayan, kendi partisindeki adayları belirleme yetkisini almak isteyen ve bu yönüyle, kendisine Anayasa tarafından verilmeyen görevleri ifa etmek üzere, tek adamcı bir diktatörlük anlayışını fiilî olarak meşrulaştırmak isteyen bir darbeci zihniyetle karşı karşıyayız.

Bu madde ekleme, birincisi, getiren Hükûmetin kendini inkârıdır ve vesayet altında olduklarını ortaya koymaktadır.

KALKINMA BAKANI CEVDET YILMAZ (Bingöl) – Hiçbir şekilde değil.

OKTAY VURAL (Devamla) – İkincisi, parlamenterlerin milletin vekili değil, hukukun üstünlüğüne yemin etmiş vekiller değil, üstünün hukukunu gerçekleştirmekle ilgili görevli olduğunu ifade eder. Bu çok vahimdir.

Milletle irtibatını, hukukla irtibatını kesenler politik terörist hâline gelir ve şu anda, bunu getirmekle, bir politik terörist gibi davranıyorsunuz. Neden?

Aziz vatandaşlarım, çünkü Cumhurbaşkanına verilen görev 104'üncü maddede tadat edilmiş. Cumhurbaşkanının görevlerinin hiçbirinde, bu maddede verilen örtülü ödenekleri kullanması için bir icrai faaliyet yok.

Aziz vatandaşlarım, Cumhurbaşkanını seçtiniz, Cumhurbaşkanı sarayda istihbarat merkezi kuracakmış, kapalı savunma yapacakmış, örtülü operasyon, örtülü istihbarat yapacakmış. Bu bir istihbarat devleti, parti devleti anlayışıdır. Aziz milletvekilleri, siz milletin vekilisiniz, sarayın değil, kişinin değil. Dönüp gideceksiniz, milletin içinde yaşayacaksınız ve bugünlere geldiğimiz bu ortam

içerisinde herkesin birbirini paralelci... Ve yola çıktıklarının hepsini itenler gibi, değerli milletvekilleri, siz de parlamenter hukukuna sizin sahip olduğunuz yetkiler ve size hesap vermesi gerekenlerin hesap vermemesini sağlayacak kanunsuz bir irade kullanıyorsunuz. Anayasa'mıza göre... Burada aynen şunu söylüyor: "Madde ile kapalı istihbarat, kapalı savunma hizmetleri devletin millî güvenliğiyle ilgili gerekleri yerine getirmek üzere..." Ben soruyorum: Cumhurbaşkanı tim mi kuracak, birilerine infaz emri mi verecek, darbe mi planlayacak, bizi mi dinleyecek, sizi mi dinleyecek, sizi mi izleyecek, ne görevi var? Millî güvenlikle ilgili, devletin millî güvenliği... Anayasa'mız devletin millî güvenliğiyle ilgili diyor ki: "Millî güvenliğin sağlanmasından Türkiye Büyük Millet Meclisine karşı Bakanlar Kurulu sorumludur." Siz Cumhurbaşkanına millî güvenlikle ilgili örtülü ödenek kullanmasını nasıl verebilirsiniz ya? Kendinizi inkâr ediyorsunuz.

Değerli arkadaşlar, olabilir, eski Genel Başkanınız olabilir ama unutmayın ki siz millete karşı sorumlusunuz. O da zamanı geldiğinde millete karşı gidecek ama siz şu hukuku üstün kılacaksınız.

Sayın Bakan, size verilmiş millî güvenlik görevi var, size verilmiş devlet istihbarat görevi var. Bir Cumhurbaşkanının, orada kurulmuş -daire başkanı mı diyorsunuz, ne diyorsunuz- bir daire başkanlığının istihbarat yapmasını, savunma hizmeti yapmasına ilişkin örtülü ödenek kullanmasını nasıl yapabilirsiniz? Paralel devlet işte bu.

Sayın Bakan, siz devlet geleneğinden gelen birisiniz, bunlar olmaz. Bunlar Devlet Planlama Teşkilatında bir uzmanın önüne gitse bile "Böyle bir rezalet olmaz." diyerek siz söylersiniz. Bu bir garabettir. Kendinizi ve Parlamentoyu inkâr ediyorsunuz. Bu yönüyle bakıldığında, Anayasa'mızca Cumhurbaşkanına verilmemiş bir görevi ifa etmek üzere örtülü ödenek... Sonra kalkıp "Efendim, işte, maddede böyle belirtilmiş. Efendim, işte, sosyal, kültürel..." Madem öyle, örtüsüz ödenek verin; bunu yapmıyorsunuz. Örtülü ödeneğin amacı nedir? Gizli birtakım faaliyetler, devletin yüksek menfaatleri. Türkiye Büyük Millet Meclisine ve millete karşı sorumlu olan Bakanlar Kuruluna verilen görev neticesinde denetlememiz gerekiyor ama böyle olduğu zaman, gerçekten, bu iradeyle, Hükûmetin böyle bir irade koymakla kendini artık feshettiğini... "Biz Bakanlar Kurul değil saray kuruluyuz." diyor. Yarın, öbür gün bir şey geldi, "Ekonomiyle ilgili yatırımları takip etmek üzere ya da tahsis etmek üzere Cumhurbaşkanlığı ödeneğine, açıkçası, Ekonomi Bakanlığındaki ödenekler aktarılır." dedi; ne yaparsınız siz, ne yaparsınız? "Evet" mi dersiniz? "Hayır" derim diyor, bak.

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI RECAİ BERBER (Manisa) – Öyle bir şey gelmedi. Geline...

OKTAY VURAL (Devamla) – Geldi, yaptı; ne yapacaksınız? Oradaki ekonomik işlerden sorumlu daire başkanlığı yürütsün canım, daire başkanı var, ne gerek var size? Bu parlamenter demokrasi ya, şeffaf, hesap verebilir devlet.

Biz faili meçhulleri ortadan kaldırmak istiyoruz. MİT mensuplarına, Başbakanın bir görev vermesi hâlinde bu görevleri ifasından dolayı dokunulmazlık zırhı getirdiniz. Parlamento ve Hükûmet, yetkisini bürokratik oligarşiye veriyor; şu anda yapılan budur.

Eleştirebiliriz sizi, yapabiliriz ama sizin sorumlu olduğunuz halk var; gideriz halka, millete ama Cumhurbaşkanlığındaki güvenlik daire başkanının halka karşı sorumluluğu yok, Cumhurbaşkanının Parlamente'ya karşı sorumluluğu yok. Eleştiririz sizi, yaparız. Ama bugün ben istihbarat konusunda yapılanlarla ilgili kimi eleştireceğim? Türkiye Büyük Millet Meclisi Güvenlik ve İstihbarat Komisyonu kimi inceleyecek? Geçenlerde bir toplantıya çağırdık, olağanüstü toplantıya, "Cumhurbaşkanlığında istihbarat merkezi kuruluyor." iddiaları karşısında toplantıya çağırdık, geçirtilirdi. Nasıl denetleyeceğiz,

nasıl bakacağız? Bu milletin denetlemediği bir kamu idaresi olabilir mi? Bu bürokratlar sizden üstün mü değerli milletvekilleri ya? Sizin arkanızda millet var, onu temsil ediyorsunuz. Sizin arkanızda da milletin egemenliğini temsil eden Türkiye Büyük Millet Meclisi var. Bununla yaptığınız, gerçekten bir istihbarat devleti; fiilî olarak Cumhurbaşkanına icrai görev vermek suretiyle, fiilî bir durumla darbe yapmasını temin ediyorsunuz; bindiğiniz dalı kesiyorsunuz.

Değerli kardeşlerim, eksikler olur, bunlar olabilir ama hukuk kaybolursa ne olacak? Devlet giderse, yönetim anlayışı giderse ne olacak ya? Birileri istiyor olabilir, elinizi vicdanınıza koyunuz ya. Biraz önce söyledim, geldi bir önerge -ben de yatırımları izleme, Binalı Yıldırım'ı getirdim, 3 dönemi doldu- bütün yatırımlarla ilgili onayların Cumhurbaşkanından geçmesine ilişkin bir önerge geldi, ne yapacaksınız? “Devletin başı canım, ya ne olur canım...” Bunu mu diyeceksiniz? Aynı yaptığınız iş, fiilî olarak nasıl Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısı reddedildiyse, bütünşehir yasalarıyla birlikte devletin üniter yapısını ortadan kaldırmaya yönelik girişimleri kanunlarla yerine getirdiğiniz gibi, bugün de icrai faaliyetten sorumlu olan Bakanlar Kurulu, icrai faaliyetleriyle ilgili kamu harcaması yapması için Cumhurbaşkanlığına ödenek veriyor.

Bir şey daha söyleyeyim: Sayın Cevdet Yılmaz, bunu koydunuz, Devlet Planlama Teşkilatında uzmana gittiniz. Şimdi, bununla ilgili bu kanunun 6'ncı ya da 8'inci maddesinde bir üniversite kurdunuz. Bu üniversite kurmakla ilgili ek cetvele koydunuz değil mi ismini?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI RECAİ BERBER (Manisa) – Sağlık Üniversitesi.

OKTAY VURAL (Devamla) – Peki, burada nerede? Ek cetvelde nerede yeri? Yani, bütçede, bütçenin ilgili ek cetvelinde yer almadığı sürece nasıl siz bütçeden harcama yapacaksınız, cetveli değiştirmemişsiniz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI RECAİ BERBER (Manisa) – Tabii, yapılmayacak demek ki.

OKTAY VURAL (Devamla) – Siz kanuna koymuşsunuz ama bütçede bununla ilgili o ek cetveldeki ibareyi değiştirmemişsiniz. Bu da sanıyorum Sayın Cevdet Yılmaz'ın önüne Planlamada ya da Sayın Recai Berber'e gelseydi “Ya, bunun ek cetvelde yeri yok.” Şimdi, yeri olmadan nasıl harcama yapacaksınız? Yok, koymadınız.

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI RECAİ BERBER (Manisa) – Harcama yapılmak istenmiyor demek ki.

OKTAY VURAL (Devamla) – Koymadınız işte. Dolayısıyla, bakın, kendi kanununuzda yaptığınız değişiklikte ek cetveli değiştirdiniz. Şimdi Cumhurbaşkanlığıyla ilgili örtülü ödenek veriyorsunuz ama bununla ilgili bütçede ek cetvelde bir tane değişiklik yapmıyorsunuz. Bu bile bu teklifin teknik olarak değil, doğrudan doğruya tepeden inme bir talimatla geldiğini gayet açık ve net bir şekilde ortaya koyuyor.

Sayın Başkan, bu önergeyle ek cetvelle ilgili düzenleme yapılmadığı için, olmadığı için uygulanması mümkün değildir. Uygulanması fiilen mümkün olmayan bir önergeyi de açıkçası görüşmek abesle iştigaldir.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

OKTAY VURAL (Devamla) – Ödenek konulmasıyla ilgili husus var ama bütçede yeri yoksa bu harcamanın yapılamayacağını da ortaya koyuyor.

Teşekkür ederim Sayın Başkan. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Vural.

Şimdi, şahsı adına söz isteyen Bülent Kuşoğlu, Ankara Milletvekili.

Buyurun Sayın Kuşoğlu. (CHP sıralarından alkışlar)

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlarım; bugün hakikaten sadece Parlamentoda bulunduğum süre içerisinde değil ama hayatımın en üzüntülü günlerinden birini yaşadım. Yani, sonuçta hepimizin olan bu devleti bugün ayaklar altına alıyoruz, devlet çarkını bozuyoruz. Bunun için çok çok üzüldüm. Hem de bunu devletten yetişmiş, devletin en önemli kurumlarından, Planlamadan yetişmiş, diğeri Maliye Bakanlığından yetişmiş 2 Hükûmet temsilcisiyle yapıyoruz. Başkanlık Divanında da bir hukukçu oturuyor, onun da devlet adabını, devlet yönetimini bilen bir kişi olduğunu biliyorum şimdiye kadar. Bütün bunlara rağmen, milletvekili olmayan bir Bakan bir teklif veriyor ve devlet nizamını olduğu gibi değiştiriyoruz.

Değerli arkadaşlarım, bu 5018 sayılı Kanun’un 24’üncü maddesinde örtülü ödenek tanımlanmış: “Örtülü ödenek; kapalı istihbarat ve kapalı savunma hizmetleri, Devletin millî güvenliği ve yüksek menfaatleri ile Devlet itibarının gerekleri, siyasi, sosyal ve kültürel amaçlar ve olağanüstü hizmetlerle ilgili Hükûmet icapları için kullanılmak üzere Başbakanlık bütçesine bir ödeneğin konması.”

Bunun, bu konan ödeneğin Cumhurbaşkanıyla paylaşılması ve bunun hesabının kitabının, denetiminin de tümüyle Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle yapılması deniyor.

Cumhurbaşkanının görev ve yetkileri, biliyorsunuz, Anayasa’nın 104’üncü maddesinde tanımlanmış: “Cumhurbaşkanı Devletin başıdır. Bu sıfatla Türkiye Cumhuriyetini ve Türk Milletinin birliğini temsil eder; Anayasanın uygulanmasını, Devlet organlarının düzenli ve uyumlu çalışmasını gözetir.” deniyor. Neler bunlar, onları da tek tek saymış: Yasamayla ilgili olanlar, yürütmeye ilgili olanlar, yargıyla ilgili olanlar. Bunları da tek tek saymış. Bunlar arasında böyle bir yetkisi yok Cumhurbaşkanının. Yani bunun, Cumhurbaşkanının Anayasa Mahkemesinin yetkilerini almasından bir farkı yok. Başbakanın yetkilerini alıyor. Başbakanın en önemli yetkilerini, kapalı istihbaratı alıyor, o konudaki ödeneği alıyor, onun kullanımını alıyor daha doğrusu, kendisine mal ediyor. Anayasa Mahkemesinin de o zaman yetkilerini alsın, Genelkurmay Başkanının da yetkilerini alsın ya da Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanının yetkilerini de alsın. Bundan bir farkı yok inanın bunun. Devlet çarkı böyle çalışmaz, devlet düzeni böyle çalışmaz. Bu anlayışın, bu yapının değiştirilmesi sistemin değiştirilmesi, rejimin değiştirilmesi anlamına geliyor. Biz rejimi değiştiriyoruz, sistemi değiştiriyoruz. Örtülü ödeneği Cumhurbaşkanının emrine vermiyoruz sadece, sistemi değiştiriyoruz. Burada suç işleniyor. Burada oturan arkadaşlarım, el kaldıran arkadaşlarım bilsinler ki suç işlediler. Buna onay vermemiz de suçtur. Anayasa’ya aykırı bir iş yapıyoruz değerli arkadaşlar. Sizleri ikaz ediyorum; yanlış yapıyor, suç işliyorsunuz, devlet düzenini değiştiriyorsunuz, devleti altüst ediyorsunuz. Bunun altından kalkılamaz.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Darbe yapılıyor, darbe!

BÜLENT KUŞOĞLU (Devamla) – Gerçekten bir darbe yapılıyor, bir darbe yaşıyoruz. Şu anda bir darbe yapılıyor. Bundan bir farkı yok. Devlet düzenini değiştirmek, altüst etmek, sistemi çöktürmek anlamındadır bu. Dediğim gibi çok açık ve bunun denetimi...

Bakın, önergede ne diyor? “Cumhurbaşkanlığı bütçesindeki ödenekler bakımından ikinci ve üçüncü fıkralar kapsamında yer alan hususlar Cumhurbaşkanlığı kararnamesi ile belirlenir ve uygulanır.” İkinci ve üçüncü fıkradaki hususlar da örtülü ödeneklerle ilişkin giderler. Üçüncü fıkra “...Başbakan, Maliye

Bakanı ve ilgili Bakan tarafından imzalanan kararname esaslarına göre gerçekleştirilir ve ödenir.” diyor, “Bunu Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle yaparım.” diyorsunuz; bunu da kaldırıyorsunuz. İkinci fıkra: “Başbakanlık ve diğer ilgili idare bütçelerinde yer alan örtülü ödeneklerin kullanılma yeri, giderin kimin tarafından yapılacağı, hesapların tutulma ve kapatılma yöntemi, gideri yapanın değişmesi halinde yeni yetkiliye hangi belgelerin aktarılacağı Başbakan tarafından belirlenir.” Bunları da Cumhurbaşkanı üzerine alıyor. Bu, sistemi değiştirmektir, Cumhurbaşkanının Başbakanın yetkilerini almasıdır, rejim değişikliğidir.

Tekrar ediyorum, buna fırsat vermeyiniz; suç işliyoruz, yanlış yapıyoruz, rejim değişikliği, sistem değişikliği yapıyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BÜLENT KUŞOĞLU (Devamla) – Tarihi bir olay yaşıyoruz ama kötü bir şekilde yaşıyoruz, lütfen buna izin vermeyiniz.

Sayın Başkan, siz de ve Sayın Bakanım siz de tekrar, lütfen, bunu gözden geçiriniz. Yanlış bir iş yapmayalım lütfen. Herkesin sağduyusuna hitap ediyorum.

Saygılar sunarım. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Kuşoğlu.

Şahsı adına söz isteyen Erkan Akçay, Manisa Milletvekili.

Buyurun Sayın Akçay.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Adalet ve Kalkınma Partisi iktidarı freni boşalmış bir kamyon gibi, son sürat, yokuş aşağı gidiyor ve bütün Türkiye nefesini tutmuş, son çarpışma anını bekliyor. Bugün itibarıyla geldiğimiz nokta budur ve bu son çarpışma anı da uzak değil, yakındır.

Devletin başı, evet, devletin başıymış! Devletin başı artık sizin başınızda küp olmuş, devletin başı başınızda yük. Yakın zamanda bu küpü siz devireceksiniz, yükten kurtulacaksınız.

Cumhurbaşkanına örtülü ödenek, Erdoğan AŞ’ye kayıt dışı para lazım -Erdoğan AŞ- ama bu AŞ, bu şirket kayıt dışı çalışıyor, merdiven altı çalışıyor; denetim yok, hesap yok. Zaten saray da kaçak; kaçak saraya kayıt dışı para. Örtülü ödenek niçin gerekli? Cumhurbaşkanının görevleri Anayasa’nın 104’üncü maddesinde sayılmış. Bütçeyle ilgili hükümler de yine Anayasa’nın 163’üncü maddesinde ve Kamu Mali Yönetimi Kanunu’nda sayılmış. Anayasa’ya aykırı, bütçe hakkına aykırı bir dayatmayla geliyorsunuz.

Şu, ayan beyan ortaya çıkıyor ki Erdoğan sarayda illegal bir örgüt kuruyor.

BÜLENT TURAN (İstanbul) – Temiz bir dille konuşun.

OKTAY VURAL (İzmir) – Aynen öyle, aynen öyle.

ERKAN AKÇAY (Devamla) – Bu illegal örgütün diğer bir tanımı da çetedir ve suç işlenecektir, başka da bir anlamı yoktur, hukuk dışı; Başbakanın görevlerini üstleniyor. Türkiye kurum ve kurallarıyla yönetilmekten çıkmıştır. Yapılanlar tam bir darbedir. Bu kaçınıcı darbedir? (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BÜLENT TURAN (İstanbul) – Hadi canım sende!

ERKAN AKÇAY (Devamla) – Siz devam edin laf atmaya.

Ve devleti şirazesinden çıkardınız; devleti, kurumlarıyla, kurallarıyla hukuku da altüst ederek her türlü teamülü, geleneği, anlayışı mahvederek tamamen bozdunuz. Para yetmiyorsa artırın ve sadece çığ çığ laf atabilirsiniz, gelip bu kürsüden hukuka göre, akla göre, mantığa göre, devlet bilincine göre, devlet hayatına, kamu hayatına göre savunamazsınız.

CUMA İÇTEN (Diyarbakır) – Sizin aklınız bizim aklımızı anlamaz, anlayamazsınız.

ERKAN AKÇAY (Devamla) – Paralel yapılar kuruluyor. Bir gün sizin aklınız anlayacak bunları ve bu tutanaklar bir gün aynanız olacak, “Eyvahl!” diyeceksiniz. Zaten bir kısmınız da demeye başladı, bir kısmınız tuzluk oldu, tuzluk için sıraya girecekler var. Bu paralel yapılar yine sizin iktidarınızın sonunu hazırlıyor. Ey Adalet ve Kalkınma Partisi milletvekilleri, kendinizi bu kadar kullandırmayınız, size yazık!

BÜLENT TURAN (İstanbul) – Sayın Başkan, müdahale eder misiniz.

RECEP ÖZEL (Isparta) – Allah Allah!

ERKAN AKÇAY (Devamla) – Gelsin o İçişleri Bakanı yemin etsin; Başbakanın haberi var mı, yok mu. İddia ediyoruz, Başbakan Sayın Davutoğlu’nun haberi yok.

RECEP ÖZEL (Isparta) – Nereden biliyorsun ya, nereden biliyorsun?

ERKAN AKÇAY (Devamla) – Sen nereden biliyorsun? Sen bilmiyorsun, ben iddia ediyorum...

RECEP ÖZEL (Isparta) – Nereden biliyorsun, sen yanında mısın?

BÜLENT TURAN (İstanbul) – Hayal görüyorsunuz.

ERKAN AKÇAY (Devamla) – Biz sizi biliyoruz. Her türlü iddiaya da varım. Gelsin, İçişleri Bakanı, o imzayı atıp kaçan İçişleri Bakanı gelsin izah etsin.

OKTAY VURAL (İzmir) – Cevdet Yılmaz niye imza atmıyor? Atmaz böyle bir şeye.

VAHAP SEÇER (Mersin) – Başbakanı hançerliyorsunuz, hançerliyorsunuz; Allah bilir, haberi yoktur.

ERKAN AKÇAY (Devamla) – Her yıl örtülü ödenek üçe, beşe katlanarak 2014 yılında 1 milyar 75 milyon liraya ulaştı. Dört aylık, 2015 yılında 337 milyon lira bu örtülü ödenek. Ya, bu iktidarın bu kadar örtülü işleri nedir? Biliyor musunuz, haberiniz var mı? Yok. Savunamıyorsunuz ama cılız cılız laf atarak güya tepki gösteriyorsunuz. Mesele sadece para değil, para israf ediliyor ama sadece para değil, yetkiler gasbediliyor; Anayasa, devlet hayatı, kurumlar, makamlar ayaklar altına alınıyor.

OSMAN AŞKIN BAK (İstanbul) – Vay vay vay vay!

ERKAN AKÇAY (Devamla) – Evet, ya, vay vay vay vay!

OSMAN AŞKIN BAK (İstanbul) – Sabah oldu, horozlar ötüyor.

ERKAN AKÇAY (Devamla) – Bu yetkiler gasbediliyor ama sorumluluk yok, yetki var sorumluluk yok.

BÜLENT TURAN (İstanbul) – Verelim sorumluluk.

ERKAN AKÇAY (Devamla) – Buna aklınız, vicdanınız var mı? İddia ediyorum ki dilinizin söylediği ile kalbinizdeki aynı değil, ben kesinlikle inanmıyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

RECEP ÖZEL (Isparta) – Ya, san nereden biliyorsun kalbimizi?

ERKAN AKÇAY (Devamla) – Kamu kaynaklarına çöreklendiniz, Yeşilay Vakfına bütçeden 15 milyon lira para aktarıyorsunuz. Bu paralar kimin, kime gidiyor, nereye harcanacak bu? Daha, Yeşilay Vakfının yönetimi belli değil. TÜRGEV’e arsalar, araziler bu kadar niye veriliyor?

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Akçay.

ERKAN AKÇAY (Devamla) – Ayakkabı kutuları, havuzlar... Dakikalar, saatler, günler yetmez. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, on dakika süreyle soru-cevap işlemi yapılacaktır.

Sayın Kuşoğlu, buyurun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakanım, bu “Örtülü ödenek” başlıklı maddenin üçüncü fıkrasında “...hesapların tutulma ve kapatılma yöntemi, gideri yapanın değişmesi hâlinde yeni yetkiliye hangi belgelerin aktarılacağı Başbakan tarafından belirlenir.” deniyor. Bu, Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle belirlenecek yani Cumhurbaşkanlığı, 5018’deki bu yetkiyi alıyor, yürütmeye ilgili bir yetkiyi. Bir gözetim organının bu yetkilere sahip olması ne anlama geliyor, siz nasıl yorumluyorsunuz bunu? “Örtülü ödenek” maddesinin ikinci fıkrasında Başbakana verilen yetkilerin Cumhurbaşkanlığı tarafından kullanılmasını nasıl yorumluyorsunuz? Bu, bir rejim değişikliği, sistem değişikliği değil midir? Buna nasıl seyirci kalacaksınız Sayın Bakanım?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Türel...

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, şimdi, 5018 sayılı Yasa’ya -orada bir maddesi var- 24’üncü maddeye bir ekleme yapılıyor Cumhurbaşkanlığıyla ilgili örtülü ödenek için.

Şimdi, 5018 sayılı Yasa’nın 1’inci maddesi amacını söylüyor, diyor ki orada: “Bu Kanunun amacı, kalkınma planları ve programlarda yer alan politika ve hedefler doğrultusunda kamu kaynaklarının etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde elde edilmesi ve kullanılmasını...” sonra devam ediyor; bütçeleme, raporlama ve denetim işi... Yani bu 5018 sayılı Yasa’da Cumhurbaşkanının yeri yok, böyle bir yasaya siz Cumhurbaşkanını nasıl koyuyorsunuz? Tamamen Bakanlar Kurulunun, biraz önce söylediğim ilgili bakanların, biraz önce söylediğim amaç çerçevesinde çalışmalarını, bütçe tahsislerini, kalkınma planlarını, programlarını, onları düzenliyor yani bunu buraya koymanız mümkün değil Sayın Bakan. Bu konuda cevabınızı almak istiyorum.

BAŞKAN – Sayın Akar...

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Sayın Bakan, Cumhurbaşkanının görevi olmayan bir alan için, istihbarat için kullanacağı ve sadece vatana ihanetten sorgulanabilen, bu ödeneği kullanırken... Hiçbir şekilde denetlenmeyen, kontrol edilmeyen bu ödenek, geçmişte olduğu gibi, Libya’da olduğu gibi, Suriye’de olduğu gibi, Mısır’da olduğu gibi Müslümanların birbirini boğazlaması, öldürülmesi için kullanıldığında vicdanınız sızlamayacak mı, çocuklarınıza bunu nasıl anlatacaksınız?

BAŞKAN – Sayın Erdoğan...

MEHMET ERDOĞAN (Muğla) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Bu düzenleme, demokrasiye ve parlamenter demokratik sisteme bir darbedir. Ey planlamacılar, ey maliyeciler, dünyanın hangi Parlamentosu denetleyemediği kişilere ödenek verir? Siz, bütçe hakkı nedir bilir misiniz? Sorumsuz ama tam yetkili Cumhurbaşkanı hangi parlamenter demokraside vardır? Ey hukukçu milletvekili arkadaşlar, siz nasıl hukuk okudunuz? Bu duruma niye sessiz kalıyorsunuz, bu duruma niye seyirci oluyorsunuz?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Çirkin...

ADNAN ŞEFİK ÇİRKİN (Hatay) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Şimdi, Başbakan olduğunda Cumhurbaşkanı, Cumhurbaşkanı olduğunda da Başbakana tahammül edemeyen bir anlayışla karşı karşıyayız yani işin özü bu. Her işi kendi yapmak isteyen ve her işi yapmak isterken de Anayasa manayasa tanımayan bir anlayış bu. Parayı harcayacak, hesap soramayacağız yani böyle bir durum.

Şimdi, devletin çivisi çıktı. Yani basında, köşke Türkiye'nin her yerindeki olayları izleme kabiliyeti taşıyan bir sistem kurulduğu söyleniyor. İşte para isteniyor, örtülü ödenek isteniyor.

Sayın Başkan, bu, aynı zamanda Anayasa'ya aykırı olduğu gibi tedaviye muhtaç bir durumdur. Bu, son derece mahzurludur ve Sayın Cumhurbaşkanının acilen bir ehliyetten geçmesi gerekmektedir.

Teşekkür ediyorum.

OKTAY VURAL (İzmir) – Ehliyetten, ehliyet sınavından!

BAŞKAN – Sayın Öztürk...

ALİ RIZA ÖZTÜRK (Mersin) – Sayın Başkan, bugüne kadarki Cumhurbaşkanlarına verilmeyen örtülü ödeneğin neden Sayın Recep Tayyip Erdoğan'a verilme ihtiyacı doğmuştur? Recep Tayyip Erdoğan'ın devletin başı olduğu söylenildi. Peki, bundan önceki Cumhurbaşkanları neyin başıydı?

Yine, daha önce de Adalet ve Kalkınma Partisine mensup Sayın Abdullah Gül Cumhurbaşkanıydı, ona neden böyle bir ödenek verilmedi?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Bakan, buyurun.

KALKINMA BAKANI CEVDET YILMAZ (Bingöl) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Az önce izah etmeye çalıştım arada, burada gerekçe ifade edilirken bu örtülü ödeneği kullanan bütün ilgili kesimlerle ilişkili bir şekilde kanunda yer alan hususlara atıfta bulunulmuştur. Ancak ben de bunu açıklığa kavuşturmaya gayret ettim. Burada, esas itibarıyla, elbette Anayasa'dan ve yasadan Cumhurbaşkanımızın aldığı yetkiler neyse onların kullanımına ilişkin olacağını bir kez daha tekrarlamak istiyorum.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Ne bileceğiz, nasıl kontrol edeceğiz?

KALKINMA BAKANI CEVDET YILMAZ (Bingöl) – Ayrıca, yine baktığımızda kanunda bu ödeneğin kişisel harcamalar ile siyasi partilerin idare, propaganda ve seçim ihtiyaçlarında kullanılamayacağı hususları da çok net bir şekilde düzenlenmiş durumdadır.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Anladım da, denetimi yok ki, denetimi yok ki.

MEHMET ERDOĞAN (Muğla) – Zaten seçim yapmıyor ki toplu açılış töreni yapıyor.

KALKINMA BAKANI CEVDET YILMAZ (Bingöl) – Sayın Kuşoğlu’nun kararnameyle ilgili bir sorusu oldu. Başbakanın, Başbakanlığın bu ödeneği kullanmasıyla ilgili, bütçesiyle ilgili değil bu kararname; sadece Cumhurbaşkanının örtülü ödeneği kullanımına ilişkin düzenleme Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle gerçekleşmiş olacak bu kanun yasalaştığı takdirde.

Diğer türlü, Başbakanlığın nasıl kullanılacağına ilişkin hususlar zaten kanunda ayrıca düzenlenmiş durumda, ikisi ayrı ayrı düzenlemelere tabi olmuş olacaklar. Dolayısıyla, Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle Başbakanlığa ilişkin hususların düzenlenmesi söz konusu değil, onu açıklığa kavuşturmak isterim.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Aynen öyle Sayın Bakan, aynen öyle.

KALKINMA BAKANI CEVDET YILMAZ (Bingöl) – Diğer taraftan, Sayın Türelî “5018’in genel amacında böyle bir şey yok.” dedi. Şimdi, sonuçta, Cumhurbaşkanlığının idari yürütmeye ilişkin birtakım yetkileri ve bütçesi var.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Sadece cetvel olarak var, başka bir yerde yok Sayın Bakan.

KALKINMA BAKANI CEVDET YILMAZ (Bingöl) – Bütçe içinde yeri olan bir kurumsal yapılanma. Ve burada, yine kanunda, Meclisimizin iradesiyle ilave birtakım hususların eklenmesinde doğrusu ben hiçbir sakınca görmüyorum.

ADNAN ŞERİF ÇİRKİN (Hatay) – Sayın Bakan, Cumhurbaşkanı yargılanamıyor.

KALKINMA BAKANI CEVDET YILMAZ (Bingöl) – Diğer taraftan, bu denetleme konuları...

OKTAY VURAL (İzmir) - Yahu, kime operasyon yapacak Sayın Bakan? Beni mi dinleyecek, sizi mi izleyecek?

KALKINMA BAKANI CEVDET YILMAZ (Bingöl) – Az önce ifade ettim Sayın Cumhurbaşkanının anayasal ve yasal görevleriyle ilgilidir bu husus.

OKTAY VURAL (İzmir) – Böyle bir görevi mi var?

KALKINMA BAKANI CEVDET YILMAZ (Bingöl) – Öyle bir görevi yoksa tabii ki kullanmayacak o durumda böyle bir ödeneği.

BÜLENT TURAN (İstanbul) – Dinlemiyoruz Sayın Başkan.

GÖKCEN ÖZDOĞAN ENÇ (Antalya) – Sordunuz, dinleyin.

OKTAY VURAL (İzmir) – 24 öyle demiyor, “İstihbarat için kullanılır.” diyor.

KALKINMA BAKANI CEVDET YILMAZ (Bingöl) – Dolayısıyla, o genel bir düzenleme, Hükûmete ilişkin hususları da düzenlediği için her türlü görev orada ifade edilmiş durumda.

OKTAY VURAL (İzmir) – Her şey için kullanır demektir, ona yetki veriyorsun.

KALKINMA BAKANI CEVDET YILMAZ (Bingöl) – Ama, burada, elbette ki Cumhurbaşkanımız anayasal ve yasal görevleri çerçevesinde değerlendirecektir.

ADNAN ŞEFİK ÇİRKİN (Hatay) – Örtülü ödeneği sıfırlarsa ne olacak Sayın Bakan?

KALKINMA BAKANI CEVDET YILMAZ (Bingöl) – Ayrıca, Cumhurbaşkanlığı kurumunun bütçesi de Meclisin denetimine tabidir. Her yılda Meclisimizin bütçe hakkı vardır. Bu bütçe hakkı çerçevesinde Meclisimiz neyi takdir ederse bundan sonra da o şekilde bütçeler düzenlenecektir ve Meclisimizin denetimine de bütçeler açıktır. Cumhurbaşkanlığının sorumsuzluğu “bütçenin denetimi ve bütçe hakkı” anlamında bir hususa taalluk etmemektedir.

Diğer taraftan, niçin bugüne kadar bu yetki verilmedi şimdi verildi... Kanunlarda her zaman yeni birtakım unsurlar devreye girebilir.

OKTAY VURAL (İzmir) - Ne girdi? Hangi usul girdi?

KALKINMA BAKANI CEVDET YILMAZ (Bingöl) – Ancak bir taraftan da şunu değerlendirmek durumundayız: Bugüne kadar cumhurbaşkanları halk tarafından seçilmiyordu.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Ya, ne olur halk tarafından seçilince? Anayasa mı değişti? Öyle şey mi olur?

KALKINMA BAKANI CEVDET YILMAZ (Bingöl) – Halk tarafından seçilen bir cumhurbaşkanından beklentilerin de daha fazla yükseldiğini...

OKTAY VURAL (İzmir) – Anayasa Mahkemesi üyelerinin bir kısmı Meclis tarafından seçiliyor, diğerlerini de Cumhurbaşkanı atıyor; üstünlüğü mü var?

KALKINMA BAKANI CEVDET YILMAZ (Bingöl) – ...halkla ilişkilerinin, toplumla ilişkilerinin daha farklı bir düzeye geldiğini de görmemiz gerekiyor.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Cumhurbaşkanı halk tarafından seçilirse Anayasa işlemiyor mu?

KALKINMA BAKANI CEVDET YILMAZ (Bingöl) – Bu yetki herhangi bir kişiye verilen bir yetki değildir, bir makama verilen bir yetkidir.

OKTAY VURAL (İzmir) – Makama değil, ailesine de gidiyor.

KALKINMA BAKANI CEVDET YILMAZ (Bingöl) – O makam da devletin başıdır ve sorumluluk için de bu yetkisini kullanacaktır elbette.

Hepinize çok teşekkür ediyorum.

ADNAN ŞEFİK ÇİRKİN (Hatay) – Sayın Bakan, halk tarafından seçilince beklentilerin artması maddi beklenti mi oluyor, maddi beklenti mi?

ALİ RIZA ÖZTÜRK (Mersin) – Sayın Bakan, öncekiler neyin başıydı? onu sordum.

KALKINMA BAKANI CEVDET YILMAZ (Bingöl) – Şimdi, halk tarafından Cumhurbaşkanımızın seçiliyor olması...

BAŞKAN – Sayın Yılmaz buyurun.

ADNAN ŞEFİK ÇİRKİN (Hatay) – Evet, “O zaman beklentiler artıyor.” dediniz, hangi beklentiler?

KALKINMA BAKANI CEVDET YILMAZ (Bingöl) – ...elbette ki Cumhurbaşkanlığı makamına bakışı, beklentileri de artırmaktadır. Halkımızın...

ADNAN ŞEFİK ÇİRKİN (Hatay) – Tamam, para mı yani?

OKTAY VURAL (İzmir) – Nedir beklenti yani ne bekliyor?

ADNAN ŞEFİK ÇİRKİN (Hatay) – Beklenti nedir Sayın Bakan? Ben onu anlayamadım.

SEYFETTİN YILMAZ (Adana) – Benim sorum var.

OKTAY VURAL (İzmir) – Örtüsüz verelim beklentiği, örtmeyelim.

KALKINMA BAKANI CEVDET YILMAZ (Bingöl) – Şimdi, değerli arkadaşlar, burada Cumhurbaşkanımızın daha aktif bir şekilde görev icra etmesi...

OKTAY VURAL (İzmir) – Ya aktif var. Anayasa’da var.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Ya, görev burada var. Bak, burada ne yazıyorsa odur.

KALKINMA BAKANI CEVDET YILMAZ (Bingöl) – ...doğrudan halk tarafından seçilen bir kişilik olarak halkla ilişkilerinin daha yoğunlaşması normal bir durumdur.

OKTAY VURAL (İzmir) – Yani pazarcı esnafını toplamak için mi gerekiyor?

KALKINMA BAKANİ CEVDET YILMAZ (Bingöl) – Bunda hiçbir yadırganacak durum yoktur.

OKTAY VURAL (İzmir) – Pazarcı esnafını toplamak için mi gerekiyor?

KALKINMA BAKANİ CEVDET YILMAZ (Bingöl) – Toplumun her kesimi kıymetlidir, pazarcı esnafı da kıymetlidir. Cumhurbaşkanımızın görüşmesi herkesle demokratik kültürümüz açısından hiç de yadırganacak bir durum değil.

OKTAY VURAL (İzmir) – Biz de görüşüyoruz, bunun için para istemiyorlar.

KALKINMA BAKANİ CEVDET YILMAZ (Bingöl) – Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Yılmaz, buyurun.

ALİ RIZA ÖZTÜRK (Mersin) – Sayın Bakan, öncekiler neyin başı? Onu sordum, o cevabı niye vermiyorsunuz?

SEYFETTİN YILMAZ (Adana) – Soru değil mi?

BAŞKAN – Buyurun.

ALİ RIZA ÖZTÜRK (Mersin) – Sorduk sorumuzu, cevabını alamadık.

BAŞKAN – Sayın Yılmaz, siz sorunuzu sorun.

SEYFETTİN YILMAZ (Adana) – Sayın Bakanım, sorum vardı. Şimdi sabaha karşı gelen bu madde önergesiyle -çok merak ediyorum- Türkiye Cumhuriyeti'nde paralel bir devlet mi kurulmak istiyor Cumhurbaşkanı katında? Kamuoyuna yansıdığı şekilde Cumhurbaşkanlığında kaç tane istihbarat elemanı var? Kaç tane silahlı vurucu tim var Cumhurbaşkanlığında? Bunları da bir netleştirirsek ödeniğin neye gittiğini anlamamız açısından daha iyi olacağını düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum.

Yeni madde üzerinde iki adet Anayasa'ya aykırılık önergesi vardır, okutup işleme alacağım. Önergeler aynı mahiyettedir.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

688 sayılı teklifte eklenen önerge Anayasaya aykırı olduğundan metinden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Erkan Akçay

Oktay Vural

Adnan Şefik Çirkin

Manisa

İzmir

Hatay

Seyfettin Yılmaz

Cemalettin Şimşek

Adana

Samsun

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Mehmet Akif Hamzaçebi

Engin Altay

Haydar Akar

İstanbul

Sinop

Kocaeli

Ali Serindağ

Bülent Kuşoğlu

Rahmi Aşkın Türeli

Gaziantep

Ankara

İzmir

BAŞKAN – Komisyon aynı mahiyetteki Anayasa'ya aykırılık önergelerine katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI RECAİ BERBER (Manisa) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükûmet katılıyor mu?

KALKINMA BAKANİ CEVDET YILMAZ (Bingöl) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen Erkan Akçay, Manisa Milletvekili.

Buyurun.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Deminden beri, bu getirilmek istenen düzenlemenin Anayasa'ya aykırı olduğunu ve diğer mali mevzuata da uymadığını ve Başbakan, Cumhurbaşkanına verilen görevler bakımından doğru olmadığını, hukuka aykırı olduğunu söylüyoruz.

Ben buradan Sayın Komisyon Başkanına da bir soru yöneltmek istiyorum. Sayın Berber değerli bir maliyecidir arkadaşımız. Manisa Kırkağaç Mal Müdürlüğüne gitsek, orada bir muhasebe memuruyla bu hususu konuşsak ne der acaba? Ben ne diyeceğini gayet iyi biliyorum. Bunun kanunlara, ne 5018'e ne Anayasa'ya... Çünkü Anayasa da bilir bizim maliye memurları, mali mevzuatı da bilir, devlet hayatının teamülünü de bilir; devlet adamı nosyonu vardır temelinde, mayasında. O ferasetiyle Kırkağaç Mal Müdürlüğündeki muhasebe memuru arkadaşlarımız şu kürsüden benim anlattıklarımı aynen anlatırlar.

Değerli arkadaşlar, burada hiç mugalata yapmasına gerek yok Hükûmetin. Mugalata yapıyorsunuz, laf kalabalığı yani kafa karıştırmak için laf kalabalığı yapıyorsunuz. Kitaba göre konuşacağız, kitap Anayasa'dır; Anayasa ne diyorsa odur. Cumhurbaşkanının devletin başı olması demek, her istediğini keyfince yapacak anlamı taşımaz. Bir temsil görevi vardır, devletin de başıdır ama görevleri ve bu görevlerini nasıl yerine getireceği Anayasa tarafından ayrıntılı bir şekilde düzenlenmiştir: “Türkiye Cumhuriyetini ve Türk Milletinin birliğini temsil eder.”

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Meclis belirlemiştir...

ERKAN AKÇAY (Devamla) - Meclis belirler ama Anayasa'yı yok farz ederek Meclise belirtemezsiniz. Eğer Meclise “Yaptırtacağız bu Anayasa'ya rağmen.” dersiniz darbe yapmış olursunuz. İşte, darbe dediğimiz de bu. Siz darbeyi savunuyorsunuz.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Ne alakası var?

ERKAN AKÇAY (Devamla) – Evet, biz buradan kürsüden görüşlerimizi savunuyoruz ama sizler savunamıyorsunuz.

Bak, söz alıp Anayasa'ya, hukuka göre de savunamıyorsunuz. Demek ki bizim söylediklerimiz doğru.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Biz icraat yapıyoruz.

ERKAN AKÇAY (Devamla) – Anayasa'nın uygulanmasını gözetecek Cumhurbaşkanını. En başta Anayasa'yı ayaklar altına alıp “Anayasa da tanımam, hukuk da tanımam.” diyen kendisi ve onu örnek alan İçişleri Bakanları, bazı Hükûmet yetkilileri ve iktidar sahipleri.

“...devlet organlarının düzenli ve uyumlu çalışmasını gözetir.” Peki, bu düzenlemeden, bu örtülü ödenek düzenlemesinden devlet organlarının düzeni ve uyumlu çalışması bozuluyor zaten. Olay, sadece ödenek tahsis değil, para için bir kısmı. Burada, Hükûmetin ve devlet kurumlarının yetkileri üstleniliyor. Yani ne gibi bir istihbarat faaliyeti yürütecek Cumhurbaşkanını? Anayasa'da yorumla dahi getirebileceğiniz görüş nedir kapalı istihbarat faaliyetleri, birtakım operasyonlar? Demek ki gizli bir çete oluşumu ayan beyan ortaya çıkıyor. İpuçları bunlar ve yarın bunların eylemleri de çıkacak ve bunların hiçbirinin de gizli kalması mümkün değil.

Yetkileri de saymış: Yasamayla ilgili yetkileri var (a) bendinde “Gerekli gördüğü takdirde...” diye başlıyor, uzun uzun saymıyorum. Yürütme alanına ilişkin olanlar var: Başbakanı atamak, istifasını kabul etmek vesair. Diğer hususları var: Kararnameleri imzalamak, Millî Güvenlik Kurulunu toplantıya çağırmak. Millî Güvenlik Kuruluna Başkanlık yapıyor Cumhurbaşkanı. Ama bu örtülü ödenek verilmesine gerekçe teşkil edecek ve örtülü ödenek tahsis edilmesini gerektiren hiçbir görevi yok Cumhurbaşkanının. Devlet Denetleme Kuruluna ilişkin görevleri var; Anayasa Mahkemesine, HSYK’ya ilişkin atamaları var; çeşitli soruşturmalar yapacak, YÖK üyelerini ve rektörleri seçecek, yargıya ilişkin olan görevleri var ancak istihbarata, birtakım kapalı operasyonlara ilişkin görevi yok. Ortada bir yetki gasbı var. Açıkça suç işleniyor ve suça zemin oluşturulmaktadır. İşin mali boyutu ayrı bir bahis.

Hepinize saygılar sunarım. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önerge üzerinde söz isteyen Rahmi Aşkın Türelî, İzmir Milletvekili.

Buyurun Sayın Türelî.

RAHİMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; şimdi, tabii, bu torba kanun zaten öyle bir geldi ki genişledi, genişledi. Geçtiğimiz günlerde gene görevden alınan kamu yöneticilerinin nerelere atanacağına ilişkin bir ek madde ihdası geldi, çok tartışıldı. Şimdi de önümüze böyle son derece problemli bir ek madde geldi.

Şimdi, Sayın Bakan, tekrarlıyorum, biraz önce de söyledim: 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu’nun amacında da “...kalkınma planları ve programlarda yer alan politika ve hedefler doğrultusunda...” diyor. Bu açıdan, burada Cumhurbaşkanının yeri yok. Cumhurbaşkanının yeri sadece (I) sayılı cetveldedir Sayın Bakan. Onun dışında, Cumhurbaşkanını buraya koyamazsınız. Burada Başbakanın, bakanların kamu kaynaklarının elde edilmesi, kullanılması, bütçelenmesi, raporlanması ve denetimi söz konusudur. Cumhurbaşkanının burada bir rolü yok ki. Neden 5018 sayılı Yasa’yı getiriyorsunuz? Bunu yapamazsınız. Birinci konu bu.

İkinci konu: Bütçe ödenekleri konusu, Sayın Oktay Vural da söyledi. Kesinlikle ilgili kurumun bütçesinde ilgili fasıllara gerekli ödeneğin konması gerekirdi. Ben bir baktım ondan sonra madde metnine, 24’üncü maddeye, acaba dedim tek bir örtülü bütçe mi kullanılıyor. Çünkü sadece Başbakanlık değil, burada diyor ki: “Başbakanlık bütçesine... Kanunlarla verilen görevlerin gerektirdiği istihbarat hizmetlerini yürüten diğer kamu idarelerinin bütçelerine...” İkisi de var, ayrı ayrı ve birlikte mi, tek bir para mı diye baktım; hayır, ayrı ayrı konuluyor. O zaman, burada ayrıca Cumhurbaşkanı da devreye giriyorsa mutlaka Cumhurbaşkanına da ayrı biçimde o bütçede yer ayrılmasına ihtiyaç vardı. Bu şekilde olmaz yani toptan, toplu bir para ayrılıp da işte, Başbakanlık ya da ilgili kurum, MİT oradan kullanmıyor bu parayı; bunu yapamazsınız. Bütçe tekniği açısından da aykırı.

Sonra, gene başka bir şey söyleyeyim. Burada diyor ki 24’üncü maddenin birinci fıkrasının sonunda: “İlgili yılda bu amaçla tahsis edilen ödenekler toplamı, genel bütçe başlangıç ödenekleri toplamının binde beşini geçemez.” Yani bu binde 5’i üçü beraber mi kullanacak, nasıl kullanacak, neye göre kullanacak? İster misiniz yarın Cumhurbaşkanı, Başbakan ve istihbarat kurumları arasında kavga çıksın, “Ben onu kullanacağım.”, “Ben öbürünü kullanacağım.” diye, buradaki yapının içinde. Yani son derece belirsiz bir şey getiriyorsunuz. Bütçe tekniklerinde hepsi belli Sayın Bakan. Siz de Planlamadansınız, ben de Planlamadım; orada yetiştik yani bunların hepsi bellidir, neye nasıl para ayırırız. Ayırmadığınızı parayı da kullanamazsınız; hele böyle, örtülü ödenek gibi hassas bir konuyu hiç kullanamazsınız.

Diğer taraftan, burada, tabii, eskisinde kararname vardı, söylüyordu işte, Başbakan, Maliye Bakanı ve ilgili bakan tarafından hazırlanan kararname; burada Cumhurbaşkanlığı kararnamesi getiriliyor. Ama ben Anayasa'ya baktım, Anayasa'nın 107'nci maddesinde -"Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliği" başlıklı- Cumhurbaşkanlığı kararnamesinden bahsediliyor; onun dışında Anayasa'da yok Cumhurbaşkanlığı kararnamesi ve orada da sayıyor: "Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliğinin kuruluşu, teşkilat ve çalışma esasları, personel atama işlemleri Cumhurbaşkanlığı kararnamesi ile düzenlenir." Bunun dışında, başka Cumhurbaşkanlığı kararnamesi çıkaramazsınız, Anayasa'ya aykırı. Anayasa'da sayılmış, Anayasa'ya aykırı; açık ve net.

Diğer taraftan -devam ediyorum- şimdi, burada, bakıyoruz, yeni düzenlemede "Hükümet icapları" işini "Hükümet ve devlet icapları" olarak koyuyorsunuz, "devlet icabı"; "Cumhurbaşkanı"nı eklediniz ya "devlet"i de ekliyorsunuz. İyi de devlet sadece Cumhurbaşkanından mı ibaret? Bakanlar Kurulu, Başbakan, ilgili bakanlıklar devlet değil mi? Arkadaşlar, yani Hükümet Hükümeti temsil ediyor, devleti koyacaksınız, Cumhurbaşkanı da girecek. Hepsi zaten bunun içinde, devletin içinde. Öyle bir şey olabilir mi? Sonra, gene, ben bakıyorum, 24'üncü maddede zaten diyor ki: "Örtülü ödenek; kapalı istihbarat ve kapalı savunma hizmetleri, Devletin millî güvenliği ve yüksek menfaatleri ile Devlet itibarının gerekleri..." Yazıyor zaten "devlet" burada. Ayrıca oturup da burada "Hükümet ve devlet icapları" demenize gerek yok. Yani siz bir şey yapacaksınız, farkındasınız yanlış bir iş yaptığınızı ama bunu nasıl formüle ederiz diye, o "Hükümet"in yanına "devlet"i koyduğunuz zaman işi çözdüğünüzü zannediyorsunuz. Çözemezsiniz. Zaten var orada "devlet", "...devletin millî güvenliği ve yüksek menfaatleriyle devlet itibarının gerekleri..." diyor ve arkasından "Hükümet icapları" diyor. Çünkü Hükümet yürütüyor bunları, Cumhurbaşkanı çünkü tarafsız ve aynı zamanda da sorumsuz. Sorumluluk, sorumsuzluk 105'inci madde de tanımlanmış.

Bu yüzden, arkadaşlarımız zaten olayın mevcut yapı içinde, parlamenter sistemle yönetilen bir ülkedeki böyle bir sistemin son derece yanlış olduğunu, iki başlı bir sistem yaratacağını söylediler. O konuya ilişkin olarak zaten yanlışlıkları ortaya koyduk ama bunlar da teknik açıdan önemli konulardır. O yüzden de diyorum, Anayasa'ya da aykırıdır, ilgili mevzuatlara da aykırıdır. Böyle bir düzenlemeyi yapamazsınız, mantığa da aykırıdır ayrıca.

Teşekkür ediyor, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergeleri oylarınıza sunuyorum...

OKTAY VURAL (İzmir) – Karar yeter sayısı...

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Karar yeter sayısı...

BAŞKAN – Arayacağım.

Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Evet, karar yeter sayısı vardır, aynı mahiyetteki önergeler kabul edilmemiştir.

Yeni madde ihdasına dair önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Böylece yeni madde ihdas edilmiştir, kanunun yazımı esnasında teselsül ettirilecektir.

Şimdi, Komisyonun kabul ettiği metin üzerinden görüşmelere devam edeceğiz.

Birleşime beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 09.31

YİRMİ BİRİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 09.39****BAŞKAN: Başkan Vekili Sadık YAKUT****KÂTİP ÜYELER: Dilek YÜKSEL (Tokat), Bayram ÖZÇELİK (Burdur)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 84’üncü Birleşiminin Yirmi Birinci Oturumunu açıyorum.

Geçici madde 1’de iki önerge vardır, okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 688 sıra sayılı Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifinde yer alan Geçici Madde 1 in aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Ali Serindağ	Rahmi Aşkın Türeli	Müslim Sarı
Gaziantep	İzmir	İstanbul
İzzet Çetin	Ali Rıza Öztürk	Vahap Seçer
Ankara	Mersin	Mersin

“GEÇİCİ MADDE 1 – Bu kanunun 30 uncu maddesinin yürürlüğe girdiği tarihten önce yapılmış olan ödemesiz geçişlere 6001 sayılı Kanunun mevcut 30 uncu maddesinin birinci ve yedinci fıkrası hükümleri uygulanır.”

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 688 sıra sayılı Kanun Teklifinin Geçici 1 inci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Erkan Akçay	Seyfettin Yılmaz	Ali Halaman
Manisa	Adana	Adana
Necati Özensoy	Ahmet Kenan Tanrıkulu	Alim Işık
Bursa	İzmir	Kütahya

“GEÇİCİ MADDE 1- Bu Kanunun 30 uncu maddesinin yürürlüğe girdiği tarihten önce geçiş ücreti ödemedi gerçekteşen geçişlere bu kanunda öngörülen değişiklik öncesi 6001 sayılı Kanunun 30 uncu maddesinin birinci ve yedinci fıkra hükümleri uygulanır.”

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – Katılmıyoruz.

BAŞKAN – Hükümet katılıyor mu?

KALKINMA BAKANİ CEVDET YILMAZ (Bingöl) – Katılmıyoruz.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen Alim Işık, Kütahya Milletvekili.

Buyurun Sayın Işık. (MHP sıralarından alkışlar)

ALİM IŞIK (Kütahya) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, görüşülmekte olan 688 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin geçici 1’inci maddesi üzerinde vermiş olduğumuz önerge hakkında söz aldım. Bu vesileyle hepinize iyi günler diliyorum.

Aralıksız yirmi saate varan çalışmanın sonunda bu yasama Meclisinde Anayasa’nın hiçe sayıldığı, “Anayasa’yı tanımıyorum.” diyen Bakanın Müsteşarının Bakan yapıldığı ve onun da Anayasa’yı tanımadığı, önergelerin gırla gittiği, havada uçtuğu bir dönemi yaşıyoruz. Ne yazık ki yasama döneminin sonunda Meclis tarihine kara leke olarak geçecek, bunların altında imzası bulunanlar inanıyorum ki bir gün kendi vicdanlarında kendi kendilerini yargılamak zorunda kalacaklardır.

Değerli milletvekilleri, Sayın Cumhurbaşkanının kaçak saraya yerleşmesinden beri gölge kabine kurduğu iddialarının ne kadar doğru olduğunun, medyada çıkan buna yönelik haberlerin ne kadar yerinde olduğunun bir göstergesi sizlerin onayıyla geçen bugünkü önerge. Bu hukuksuzluğa onay veren milletvekilleri olarak inşallah vicdanınızla baş başa kaldığımızda kendinizi hafifletecek sebepler bulursunuz. Bu göstergenin Anayasa’nın amir hükümlerine rağmen kapalı istihbarat, kapalı savunma hizmetleri, devletin millî güvenliği ve yüksek menfaatleriyle devlet itibarının gerekleri, siyasi, sosyal ve kültürel amaçlar ve olağanüstü hizmetlerle ilgili devlet icapları için kullanılmak üzere Cumhurbaşkanlığı bütçesine de örtülü ödenek konulması öngörülmüş. Aileleriyle beraber bu, bugüne kadar bütçesi bir anda yüzde 100 artan Cumhurbaşkanlığı makamının paraya doymadığının, doymayacağının ve örtülü ödenek altında bu milletin helal vergilerinden toplanan paraların ne kadar daha önemli bir bölümünün nerelere gittiğini bilmeden harcanacağını göstergesidir.

Sizi izleyecek, önce sizlerden başlayacak, hiç endişeniz olmasın. Yani bugün kapalı istihbaratta şu anda güvenmediği Davutoğlu hükümetinin kabinesinden ona destek olan milletvekillerine kadar herkesi izleyip bir gün sizin aleyhinizde delil olarak kullanacak bir sistem için kendi ellerinizle, kendi oylarınızla verdiğiniz bu örtülü ödeneğin nerelere kullanıldığını siz de göreceksiniz. Onun için bu yasama döneminde, dönemin sonunda sizler için iyi bir karne notu olarak geçmeyecek bu düzenlemeye onay vermenizi gerçekten bir milletvekili olarak anlayabilmiş değilim. Bu kadar korku, bu kadar tebaa bu milletvekillerine yakışmıyor diye söylemek zorundayım. Başkaca bir şey söyleyemeyeceğim.

Değerli milletvekilleri, ne desek boş, ne söylesek kulaklar sağır, gözler kör, vicdanlar duyarsız.

Hepinize saygılar sunuyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 688 sıra sayılı Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifinde yer alan Geçici Madde 1 in aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif

Rahmi Aşkın Türeli (İzmir) ve arkadaşları

“GEÇİCİ MADDE 1 – Bu kanunun 30 uncu maddesinin yürürlüğe girdiği tarihten önce yapılmış olan ödemesiz geçişlere 6001 sayılı Kanunun mevcut 30 uncu maddesinin birinci ve yedinci fıkrası hükümleri uygulanır.”

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – Katılmıyoruz.

BAŞKAN – Hükûmet katılıyor mu?

KALKINMA BAKANI CEVDET YILMAZ (Bingöl) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Sayın Vahap Seçer...

BAŞKAN – Vahap Seçer, Mersin Milletvekili.

Buyurun Sayın Seçer.

VAHAP SEÇER (Mersin) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, az önce gelen madde ihdası öyle çok gırgıra alınacak bir konu değil ama ben oradan oturup izliyorum ve ibretle de izliyorum. Gerçekten, dünyanın hiçbir parlamentosunda bu kadar gayriciddi bir çalışma olmaz. Bakın, dün saat 14.00'ten beri burada çalışmalar yapıyoruz. Bir yasa gelir de burada müzakereler yapılır, siz kabul ettirmeye çalışırsınız, muhalefet gerekli karşı duruşunu yapar ama bunu bir ciddiyetle yapmak lazım. Ben şuradan izliyorum gerçekten.

Şimdi, Anayasa'ya aykırı bir düzenleme, Cumhurbaşkanına örtülü ödenek veriyoruz. Kamu Mali Yönetimi Kontrol Kanunu'nun 24'üncü maddesi açık. Biz bütçe görüşmeleri sırasında en büyük bütçe artışını, hatırlayacağınız gibi, 2015 bütçesinde Cumhurbaşkanlığı bütçesinde yaptık Sayın Bakan yani 300 milyon TL'ye yakın Cumhurbaşkanına bir bütçe ayırdık. Şimdi, Sayın Cumhurbaşkanını halk seçti de, bütün argümanları halk seçmesi üzerine kuruyor, bütün savunmaları, o kadar maliyeti yüksek oldu ki. Yapılan ak saray Başbakanlık hizmet binası olarak yapıldı, 1,5 milyar TL'ye yakın para harcandı, Cumhurbaşkanına tahsis edildi. 2015 bütçesinin en büyük artışı Cumhurbaşkanlığı bütçesinde oldu, şimdi ilaveten bir de örtülü ödenekten yeni bir kaynak yaratıyoruz. Bir kere bırakın Anayasa'ya, yasalara, hukuka aykırılığı, bu yöntemle böyle bir madde ihdası ahlaki de değil.

Bakın, şimdi, 688 sayılı torba Teklif'te 30'dan fazla madde Komisyonunda müzakere edildi. Madem böyle bir şey var, orada aslında Komisyon Başkanının da -Sayın Berber burada mı bilmiyorum ama- bu işlere müdahale etmesi lazım, bu tip konulara izin vermemeniz lazım Sayın Bilgiç. Yani, siz bizi de ciddiye almıyorsunuz, biz Komisyon üyelerini de değerli bulmuyorsunuz. Gerçekten hicap duyuyorum. Yani, bu yasama dönemi kapandı artık, Türkiye seçime gidiyor ama umut ediyorum gelecek dönem parlamentoları böyle ibret tabloları yaşamasın. Gerçekten çok utanç verici.

Gülüyoruz ama aslında ağlanacak hâlimize gülüyoruz. Yani, biz ne güne duruyoruz? 40 parlamenter Komisyonunda görev yapıyoruz, akli başında insanlarız. Böyle bir şey varsa gelsin, bir saat, iki saat, üç saat bunlar müzakere edilsin. Allah aşkına, siz bizim aklımızla alay mı ediyorsunuz? Bunlar çok yanlış, çok yanlış.

Şimdi, ikinci torba teklifi bitiriyoruz. Burada, yine, parayla ilgili, bakın, ilk karşıma çıkan meşhur Yeşilay Vakfı. Bir sürü, yine, istisnalar getiriliyor. Daha önce, 2013 yılında, Kızılay Derneğine, yine, Sağlık Bakanlığı bütçesinden para aktarmak için bir yasa, düzenleme yapılıyor; şimdi bu torba teklifte de Yeşilay Vakfına yıllık 15 milyon TL -tabii bu her yıl revize edilecek- yine Sağlık Bakanlığı bütçesinden bir para aktarılması söz konusu.

Yine, Yeşilay Vakfına iltimaslar var. Bunun yanında, Kızılay Derneğini getiriyorsunuz. Kızılay Derneğine diyecek bir şeyimiz yok, Yeşilaya da diyecek bir şeyimiz yok ama bunun gibi kamu yararına çalışan, gerçekten insanlığın hizmetine çalışan Türkiye'de birçok dernek var; eğitim vakıfları var, LÖSEV var, Darüşşafaka var. Niçin Yeşilaya bu ayrıcalığı yapıyorsunuz, tüm kamu taşınmazlarında kırk dokuz yıllık bir irtifak hakkı veriyorsunuz, bunu da bilabedel yapıyorsunuz? Geriye dönük de kullandığı kamu mallarında aynı hakkı onlara tanıyorsunuz ama diğer kuruluşlara bunları tanımıyorsunuz.

Yine çok önemli bir düzenleme geçiyor, İnternet düzenlemesi. Bu yeni değil, dördüncü kez, daha önce bir geldi, Anayasa Mahkemesine götürdük, tekrar gitti, tekrar geldi, şimdi dördüncü düzenleme. Gerekçeleri tabii ki burada makul bir şekilde göstermeye çalışıyorsunuz. İnternet yayınlarında erişimi engelleme ya da erişimin kaldırılmasını direkt Bakanın ya da Başbakanın talimatıyla, TİB'e talimatıyla yetkiyi veriyorsunuz, bu da gayrihukuki bir düzenleme.

Değerli arkadaşlarım, bu torba teklifte elbette makul gördüğümüz düzenlemeler var ama bunun gibi, daha çok adrese teslim düzenlemelere de muhalefet ettiğimizi belirtiyor, hepinize saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum...

OKTAY VURAL (İzmir) – Karar yeter sayısı...

BAŞKAN - Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

OKTAY VURAL (İzmir) – Sayın Başkan, karar yeter sayısı istedim.

BAŞKAN – Duymadım efendim ben doğrusu. Karar yeter sayısı var zaten Sayın Vural ama ben duymadım doğrusu. Ben diyorum duymadım, farkında olmadım yani.

35'inci madde üzerinde üç adet önerge vardır, okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 688 sıra sayılı Kanun Teklifinin 35 inci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Mihrimah Belma Satır	Mehmet Doğan Kubat	Osman Aşkın Bak
İstanbul	İstanbul	İstanbul
Recep Özel	Sıtkı Güvenç	Tülay Kaynarca
İsparta	Kahramanmaraş	İstanbul

“MADDE 35- Bu Kanunun;

- a) 28 inci maddesi 19/2/2014 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde,
 - b) 29 uncu maddesi 26/1/2015 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde,
 - c) Diğer maddeleri yayımı tarihinde,
- yürürlüğe girer.”

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 688 sıra sayılı Kanun Teklifinin 35 inci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Erkan Akçay	Seyfettin Yılmaz	Ali Halaman
Manisa	Adana	Adana
Necati Özensoy	Ahmet Kenan Tanırıkulu	
Bursa	İzmir	

“MADDE 35- Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.”

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 688 sıra sayılı Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifinin 35 inci Maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Rahmi Aşkın Türeli

Müslim Sarı

İzzet Çetin

İzmir

İstanbul

Ankara

Ali Rıza Öztürk

Ali Serindağ

Bülent Kuşoğlu

Mersin

Gaziantep

Ankara

“MADDE 35 - Bu kanunun maddeleri yayımı tarihinde yürürlüğe girer”

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – Katılmıyoruz.

BAŞKAN – Hükûmet katılıyor mu?

KALKINMA BAKANİ CEVDET YILMAZ (Bingöl) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen, Bülent Kuşoğlu, Ankara Milletvekili.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlarım; hepinize saygılar sunuyorum.

Kürsüye geldim ama hakikaten üzüntümden ne konuşacağımı da bilmeden, tasarlamadan geldim. Biz bu dönemde bir şeyler yapıyoruz ama bilmiyorum, neler yaptığımızı, hangi amaçla yaptığımızı, bunların sonucunun ne olacağını yeteri kadar düşündük mü değerli arkadaşlarım. Bakın, bir iktidar tabii ki devleti belli kurallar dâhilinde, hukuka göre yönetmek durumundadır, böyle bir görevi vardır açık olarak ama toplumla ilgili olarak da aynı şekilde görevleri vardır bir hükûmetin, toplumdan da sorumludur. Bizim bu dönemde topluma bakın, toplumun değerlerine bakın. Gittikçe kötüleşiyoruz, sıkıntılara giriyoruz. Toplumda değer kalmadı, bağımlılık, uyuşturucu kullanımı gittikçe arttı, 5 kat, boşamalar arttı, toplumda sıkıntılar had safhada. Toplum bunalımda, işsizlik, ekonomik sıkıntılar vesaire ama değer de kalmadı, hiçbir değerimiz, millî, manevî değerimiz kalmadı, hiçbir şeyin önemi kalmadı. Böyle sıkıntılı bir dönem yaşıyoruz. Bunlardan da iktidar sorumludur, bizler sorumluyuz devleti yönetenler olarak, devletin başında, tepesindeki örnek kişiler olarak bizler sorumluyuz. Ama bundan önce yapmamız gereken devleti kurallarına göre yönetmek.

Şimdi, biraz önce kabul ettiğimiz ihdas edilen maddeyle biz devleti tamamen değiştirmiş olduk, tamamen. Hiçbir zaman, hiçbir yerde, Osmanlıdan, Selçukludan beri böyle anormal bir madde görülmemiştir. Biz, Cumhurbaşkanına Başbakanın yetkilerini verdik, Başbakanlığı ortadan kaldırdık. “Başbakanlık” diye şimdiye kadar bildiğimiz o yetkili kurum yok artık, o yetkili kişi yok artık, kaldırdık. Sistemi değiştirdik, rejimi değiştirdik, farklı bir durum yaptık. Sayın Başbakanın bugün bu konuyla ilgili haberi olduğu andan itibaren istifa etmesi gerekir. Kendisine karşı bir darbe yapılmış vaziyette çünkü, istifası gerekir. Devleti de altüst ediyoruz demektir bu toplumla beraber, toplum değerleriyle beraber.

Bakın, inancımız en önemli, en fazla değer verdiğimiz bir konu değil mi? Daha önce, yirmi yıl önce, bir adam için “Beş vakit namazını kılar, dürüst, düzgün bir insandır.” dediğiniz de hakikaten hemen borç da verebilirdiniz, şimdi bu da yok. Bunun için kimseyi suçlamıyorum, sizleri suçlamıyorum ama böyle bir toplum olduk, bütün değerlerimizi yitirdik. Onun için, oturup düşünmemiz lazım, ne oluyor, nereye gidiyoruz diye. Bir vebal var üzerimizde, bu vebali sırtlanmış vaziyetteyiz. Buraya geldik, konuşuyoruz, tartışıyoruz, bağırıyoruz çağırıyoruz, yiyoruz, içiyoruz güzel ama bunların haricinde üzerimizde bir vebal var. Bunların, bütün bu konuların nereye doğru gittiğini hep beraber düşünmek zorundayız.

Bakın, bugün iç güvenlik paketini çıkardık. Bundan bir süre önce de oturduk, Dolmabahçe’de 10 madde çıkardık, tam bunun tersi. Bir taraftan özgürlükleri kısıtlıyoruz, bir taraftan sıkılaştırıyoruz, bir taraftan da “çözüm süreci” diyoruz, özgürlükleri genişleteceğimizi söylüyoruz. Ne yapıyoruz biz? Yani bütün bunların bir mantalitesi var mı, mantığı var mı, ne yaptığımızın farkında mıyız? Bunları bilmemiz lazım.

Özetle, toplum değerleri açısından, toplum açısından, devlet açısından bir yığın yanlış yapıyoruz, benim gördüğüm bir muhalefet milletvekili olarak bu. İnançlarımızla, değerlerimizle ilgili yanlışlar yapıyoruz. Bütün bunların vebalini ben iktidar milletvekili değilim ama üzerimde yaşıyorum, bu sıkıntıları yaşıyorum, uykularım kaçıyor. Eminim sizler de en az benim kadar bu hassasiyeti gösteren insanlarsınız. Belki sistem, mekanizma sizin itirazınıza cevap vermiyor ama bir şekilde bu itirazı yapmak zorundasınız, yapmamız lazım. Çünkü, toplum bir karmaşaya doğru, bir kaosa doğru gidiyor. Devletin bütün bunlara bu anlayışla, artık bir sistemi kalmayan, bir bütünlüğü kalmayan, yönetilmeyen devletin bunlara müdahale etmesi artık mümkün değildir. Toplumun müdahale etmesi mümkün olmadığı gibi, artık bir kanaat önderinin, toplumda bir entelektüel kişinin, aklı başında birinin “Evet, bu örnek kişidir.” dediğimizin topluma nasıl müdahalesi söz konusu değilse artık devletin de yavaş yavaş müdahalesi söz konusu olmayacak hâle geliyor. Evet, itikatlarımız var, imanımız var ama amelimiz çok farklı hâle geldi. Bu sorumluluğu müdrik olmamız lazım, farkında olmamız lazım.

Bu vesileyle, tekrar hepinize saygılar sunuyorum efendim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 688 sıra sayılı Kanun Teklifinin 35 inci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Erkan Akçay (Manisa) ve arkadaşları

“MADDE 35- Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.”

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – Katılmıyoruz.

BAŞKAN – Hükûmet katılıyor mu?

KALKINMA BAKANİ CEVDET YILMAZ (Bingöl) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen Seyfettin Yılmaz, Adana Milletvekili.

Buyurun Sayın Yılmaz. (MHP sıralarından alkışlar)

SEYFETTİN YILMAZ (Adana) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşülmekte olan 688 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 35’inci maddesi üzerinde verdiğimiz önerge hakkında söz almış bulunuyorum. Yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Burada “Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.” diyoruz. Her zaman yaptığınız gibi artık burada kişisel verilerle ilgili bir sıkıntı var ki, “26/01/2015 tarihinde yürürlüğe girer.” ifadesini getirmişsiniz. Oysa kanunların geriye yürümezliği, evrensel bir hukuk ilkesidir. Gerçi, bunlardan bahsetmemizin bir mantığı yok, bu ülkede artık ne hukuk kaldı ne yasa kaldı ne Anayasa kaldı, hiçbir şeyin kalmadığı bir süreçten geçiyoruz.

Değerli arkadaşlar, biraz önce geçici madde ihdasıyla beraber Cumhurbaşkanlığına örtülü ödeneğin bu Mecliste, bu yüce Mecliste, millet iradesini temsil eden bu yüce Mecliste AK PARTİ’nin oylarıyla kabul edilmesi, demokrasiye yapılan bir darbedir. Bu saat itibarıyla Hükûmet düşmüştür Sayın Bakan, açık söylüyorum. Sayın Davutoğlu’nun bu ülkede “Başbakanım.” diye gezdiği hiçbir günün hiçbir manası olmaz. Buna ne kadar gülerseniz gülün değerli arkadaşlar. Bir ülke kanunlarla yürütülür. Bir ülke Anayasa’yla yürütülür. Bir ülke yasalarla yürütülür. Eğer siz Anayasa’yı yok sayıyorsanız, eğer siz yasaları yok sayıyorsanız...

Bunu açık yüreklilikle soruyorum: Yani, bir insan bu ülkede hem Cumhurbaşkanı hem Başbakan hem MİT Müsteşarı hem Bakan hem Kalkınma Bakanı hem Genel Müdür hem -ne bileyim- Meclis Başkanı olabilir mi ya? Böyle bir şey var mı değerli arkadaşlar? Bu nasıl vicdanımıza sığar? Yani, bu Cumhurbaşkanının ne kadar üstün özellikleri var?

RECEP ÖZEL (Isparta) – Böyle bir şey yok!

SEYFETTİN YILMAZ (Devamla) – Ben sana soruyorum Recep Efendi o zaman... Bugün, bu Cumhurbaşkanının yaptığını kendi Başbakanken Cumhurbaşkanı yapsaydı ortalığı 56’ya kaldırırdı değerli arkadaşlar. Bunu görmüyor musunuz yani bunu yapmadı mı? Forsunu çıkarsın, siyasete girsin o kadar meraklıysa. Bu kadar Başbakanlığa meraklıydın, o zaman geleceksin, siyasete devam edeceksin.

Bakın arkadaşlar, ne dersenez deyin, tarih bunu yazacak, göreceğiz.

Bugün, bu gece, sabaha karşı burada verdiğiniz oylarla bir rejim değişikliği yaptınız. Cumhurbaşkanlığında bir paralel devlet kurumu var. Bunu, bundan üç sene önce söylediğinde nasıl bugün yargılanıyorsa bugün Cumhurbaşkanlığı katında o paralel devleti kuranlar mutlaka yargılanacaktır. Bakın göreceksiniz!

BÜLENT TURAN (İstanbul) – Hadi canım!

SEYFETTİN YILMAZ (Devamla) – Sen istediğin kadar “Hadi canım!” de, mutlaka yargılanacak. Şimdi ben soruyorum: Cumhurbaşkanının istihbaratla, kapalı savunmayla ne alakası var? O zaman insanın aklına şu geliyor: Cumhurbaşkanlığının kontrolü altında bu ülkede daha önce Başbakan olduğu dönemde gayriresmî birtakım eylemlerde, birtakım olaylarda kullanılmak üzere birtakım elemanları mı besliyordu?

Bugün Cumhurbaşkanlığında MİT Müsteşarıyla olan sorun, MİT Müsteşarı gitti, istifa etti. Cumhurbaşkanına rağmen bu ülkede MİT Müsteşarı Hakan Fidan’ın istifa etmesi mümkün mü? Karşı çıktı, bütün yasalara aykırı olarak geri MİT’in başına geçti, orada bir iç hesaplaşma var. O zaman adamın aklına şu geliyor, bunu hiç sorgulamıyor musunuz? Orada gayriresmî birtakım unsurlar var, Davutoğlu Hükûmeti bu gayriresmî unsurlara ödenek ayırmadığı için bu örtülü ödeneği Cumhurbaşkanlığına mı alarak bunları finanse edeceksiniz yani insanın aklına bunlar geliyor.

Bir Cumhurbaşkanına kapalı istihbarat için, savunma hizmetleri için örtülü ödeneği niye gerekli kılar arkadaşlar yani bir sorgulayın, neyin istihbaratını yapacak Cumhurbaşkanı? Bu ülkenin Başbakanı var, bu ülkenin Hükûmeti var, bu ülkenin Başbakanının ve Hükûmetinin eli armut mu topluyor değerli arkadaşlar? Neyiniz varsa Cumhurbaşkanısınız... Bakanlar Kuruluna başkanlık yapıyorsunuz, gördüğünüz bir eksiklik varsa Hükûmete söyleyin, Bakanlar Kuruluna söyleyin, bu ödeneği niye istiyorsunuz?

Yani siz, o zaman paralel bir devlet kurma peşindesiniz. Siz, bir rejim değişikliği peşindesiniz. Bakın, açık söylüyorum, bunlar yarın ortaya çıkacak, bunlar size şaka gibi gelir. Dün nasıl bunları söylediğimde ama canınız yandığında “hain, şu, bu” dediniz yarın gene aynı noktaya gelmeyin. Devlet hepimizin devleti, hükûmetler gelir geçer, Cumhurbaşkanı gelir geçer. Neye sahip olmak istiyorsun ya, Allah’ına şükret? On üç yıl boyunca bu millet size Başbakanlığı vermiş, Cumhurbaşkanlığı gibi en şerefli makamı tahsis etmiş, daha hangi yola gitmeye çalışıyorsunuz? Başkanlık sistemine geçiyorsanız Anayasa’yı değiştirecek çoğunluğa ulaşırsınız, kanunları, yasaları Anayasa çerçevesi içerisinde yaparsınız. Şimdi, bunlara ulaşmadan...

BURHAN KAYATÜRK (Van) – Bugün de yaparız.

SEYFETTİN YILMAZ (Devamla) – O zaman yapın gücünüz yetiyorsa.

BURHAN KAYATÜRK (Van) – Onu da yaparız.

SEYFETTİN YILMAZ (Devamla) – Şimdi, gayriresmî yapamazsınız, bu, gayriresmîdir, gayrihukukidir.

OKTAY VURAL (İzmir) – Ya, bilmezsın sen ya, ne bilirsin ya, neyi konuştuğumuzu bile bilmiyorsun?

SEYFETTİN YILMAZ (Devamla) – Bu, bir darbedir, bugünden itibaren Başbakan Davutoğlu’nun Başbakanlığı düşmüştür. Düşmüştür, göreceğiz onu, göreceğiz! (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

HALİL ÜRÜN (Afyonkarahisar) – Hadi be!

OSMAN AŞKIN BAK (İstanbul) – Millî irade, millî irade, millî irade.

SEYFETTİN YILMAZ (Adana) – Sana hadi!

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 688 sıra sayılı Kanun Teklifinin 35 inci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Mihrimah Belma Satır (İstanbul) ve arkadaşları

“MADDE 35- Bu Kanunun;

- a) 28 inci maddesi 19/2/2014 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde,
 - b) 29 uncu maddesi 26/1/2015 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde,
 - c) Diğer maddeleri yayımı tarihinde,
- yürürlüğe girer.”

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – Sayın Başkan, burada takdire bırakacağız ancak şunu ifade etmek istiyorum: Burada (a) bendinde belirtilen 28’inci madde, teklife yeni 28 olarak ihdas edilen maddeyi (b) bendindeki 29 ise hâlihazırdaki Komisyon metnindeki mevcut maddeyi ifade etmektedir. Takdire bırakıyoruz.

BAŞKAN – Hükûmet katılıyor mu?

KALKINMA BAKANİ CEVDET YILMAZ (Bingöl) - Katılıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Kanunun 28 inci maddesi ile Erişim Sağlayıcıları Birliğinin çalışma usul ve esaslarının belirleneceği Tüzüğün çıkarılmasına ilişkin geçici 3 üncü maddede yapılan değişikliğin yürürlük tarihinin, geçici 3 üncü maddenin 5651 sayılı Kanuna eklendiği 6518 sayılı Kanunun 100 üncü maddesinin yürürlük tarihi olan 19/2/2014 tarihinden itibaren geçerli olmasına yönelik düzenleme yapılmaktadır.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler...

SEYFETTİN YILMAZ (Adana) – Karar yeter sayısı...

BAŞKAN – Arayacağım.

Bir dakika süre veriyorum arada anlaşmazlık olduğu için.

Elektronik cihazla oylama yapacağız.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, karar yeter sayısı vardır, önerge kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

36’ncı madde üzerinde iki adet önerge vardır, okutuyorum.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 688 sıra sayılı Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifinin 36 ncı maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Rahmi Aşkın Türeli

Müslim Sarı

İzzet Çetin

İzmir

İstanbul

Ankara

Ali Rıza Öztürk

Ali Serindağ

Mersin

Gaziantep

“MADDE 36 - Bu kanun hükümlerini Anayasa’ya uygun şekilde Bakanlar Kurulu yürütür”

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 688 sıra sayılı Kanun Teklifinin 36 ncı maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Erkan Akçay

Seyfettin Yılmaz

Ali Halaman

Manisa

Adana

Adana

Necati Özensoy

Ahmet Kenan Tanrıkulu

Bursa

İzmir

“MADDE 36- Bu kanun hükümlerini Sağlık Bakanı, Millî Eğitim Bakanı, Çevre ve Şehircilik Bakanı, İçişleri Bakanı, Maliye Bakanı, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı, Gençlik ve Spor Bakanı, Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı yürütür.”

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükümet katılıyor mu?

KALKINMA BAKANI CEVDET YILMAZ (Bingöl) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen Erkan Akçay, Manisa Milletvekili.

Buyurun Sayın Akçay.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 36’ncı madde üzerinde söz aldım. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bir günde, yirmi dört saat içerisinde iki torba kanunu tamamladık. İkiisi birbirinden berbat diyebileceğimiz ve sonu maalesef hiç de tatlı tamamlanmayan 688 sayılı torba düzenlemesini tamamlıyoruz. 36 madde, hepsini otuz altı saat konuşsak yine az gelecek ve pek çok noksanıyla birlikte dile getirmeye çalıştığımız ve iktidar tarafından dikkate alınmayan düzenlemeler.

Elbette üç beş tane de olsa olumlu gördüğümüz düzenlemeleri de, her zaman olduğu gibi, ilkeli, sorumlu siyaset anlayışımız gereğince destekledik ancak o kadar zararlı, kamuya, kamu hayatına, millete, devlete zararlı düzenlemeler yapıyorsunuz ki bunları düzeltmek kolay olmayacak. Ancak, inşallah, bizler Milliyetçi Hareket Partisi iktidarında bunların hepsini de kısa süre içerisinde düzelterek, ancak elbette bu yapılan hataların, yanlışların, yolsuzlukların, usulsüzlüklerin hesabını da sormak suretiyle; Allah, inşallah gösterecek, inşallah gösterecek.

Kızılây ve Yeşilâyla oynayarak, arazi ve arsa tahsisleri yaparak birtakım vakıflara, ne idüğü, yöneticisi bile belli olmayan hayalî vakıflara aktarılan bütçeden kaynaklar. Tarihe geçtiniz, bu 688 sayılı, 705 sayılı torba kanunla AKP iktidarı hakikaten bir tarih yazdı! O kadar... Beceriksizlik de hâkim tabii, pek çok düzenlemeye. Getirdiğiniz bir maddeyi, bir değişikliği daha değişmeden değiştirmeye çalıştınız. İçişleri Bakanına sormuştuk “Anayasa’yı tanıyor musunuz?” diye, meğerse o da tanıımıyormuş Anayasa’yı. Bir de Anayasa’ya aykırı önergeyi imzaladı, kaçtı, gitti, ara ki bulasınız.

İç güvenlik yasası ile örtülü ödenek harcanarak yapılacak olan örtülü faaliyetler arasında bir bağ var, iç güvenlik yasası ile bu örtülü ödenek düzenlemesi arasında bir bağ var, bunu unutmayın. Tutanaklara da girdi, altını da yazın. Bu örtülü ödenek, iç güvenlik yasasındaki birtakım örtülü faaliyetler için kullanılacak ama bir gün bu hukuksuz, vicdansız işlemleri yapanların da burnundan fitil gelecek.

Bir kalemde, insafsızca, bir yılda 1 milyar liralık kurumlar vergisinden vazgeçiliyor. İki dakikada vazgeçtiniz ama 5-6 milyon lirayı geçmeyecek Somalı maden işçisinin kıdem tazminatlarını ödememek için binbir türlü ayak sürüyor iktidar. Atama bekleyen öğretmenlerde hâlâ ayak sürüyorsunuz, ziraat mühendisleri, gıda, su ürünleri mühendisleri, veterinerler, arkeologların feryatlarını duymamakta inat ediyorsunuz, ancak kayıt dışı nereye, nasıl harcanacağı belli olmayan bütçe imkânlarını hoyratça, bir kişinin şahsı ve keyfî yönetimine terk ediyorsunuz, hesap yok, kitap yok.

AHMET DURAN BULUT (Balıkesir) - Allah soracak.

ERKAN AKÇAY (Devamla) - Şimdi, Adalet ve Kalkınma Partisi milletvekillerine ve Hükûmete soruyorum: Acaba içinizden hatırlayan var mı? Birkaç defa bazı ortamlarda sordum, hatırlayan çıkmadı. Sayın Bakan da dâhil, Maliye Bakanı da dâhil. 2002’de Adalet ve Kalkınma Partisi iktidara gelirken vatandaşlarımıza yeşil mazot sözü vermişti, hiç hatırlayanınız var mı içinizde, yoktur. Aradan on iki yılı aşkın bir süre geçti, bu sözler...

ALİM İŞİK (Kütahya) - Yeşil dolar, yeşil dolar yanlış anlaşılmış.

ERKAN AKÇAY (Devamla) - Evet ama yeşil dolarlar, ayakkabı kutuları, çikolatalar ve nerelere harcandığı belli olmayan paralar ve vazgeçilen kamu gelirleri, milyarlar, milyarları aşan rakamlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERKAN AKÇAY (Devamla) – Tabii, bu “yeşil mazot” sözü için “”Geçti Bor’un pazarı...”” diyorum, 7 Haziran geldi.

Hepinize saygılar sunuyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum...

ALİM İŞİK (Kütahya) – Karar yeter sayısı...

BAŞKAN – Karar yeter sayısı arayacağım.

Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Karar yeter sayısı vardır. Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 688 sıra sayılı Bazı Kanun ve Kanun Hükümünde Karamnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifinin 36 ncı maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Rahmi Aşkın Türelî (İzmir) ve arkadaşları

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Hükûmet katılıyor mu?

KALKINMA BAKANI CEVDET YILMAZ (Bingöl) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen Rahmi Aşkın Türelî, İzmir Milletvekili.

Buyurun Sayın Türelî.

RAHİMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bu, görüşmekte olduğumuz torba kanunun son maddesi.

Genel anlamda bu torba kanunda ne var; nelere katılıyoruz, nelere katılmıyoruz diye bir toplama ihtiyacı var. Katıldığımız sadece birkaç düzenleme var açıkçası. Onun dışındaki bütün maddelere ciddi anlamda muhalefetimiz var hem Komisyonunda gündeme getirdik, aynı zamanda muhalefet şerhimizde de yer verdik ve Genel Kuruldaki görüşmeler sırasında da dile getirdik.

Kurslarda, dershaneler kaldırıldı biliyorsunuz, şimdi kurslarda çalışan öğretmenlerin ek ders ücretleri artırıldı. Buna karşı değiliz, ancak biz tüm öğretmenlerin ek ders ücretlerinin artırılmasını istedik. “9 lira 33 kuruş” gibi bir rakam -yani bütün öğretmenlerin ek ders ücretinin artırılmasına ihtiyaç var- çok düşük bir miktar.

Diğer taraftan, Türk deniz ticaret filosunun yenilenmesi söz konusu oldu, bir hurda indirimi söz konusu. Yeniden gemiler yapılacak Türk tersanelerinde ve aynı zamanda da, en az yüzde 35 yerli katkı payıyla, ona katılıyoruz zaten, ortak geçti biliyorsunuz o.

Gene aynı şekilde, gemi uzmanlarının özlük haklarının iyileştirilmesine ilişkin bir düzenleme vardı, ona da gene katılıyoruz. Bunun gibi birkaç tane düzenleme vardı. Ona da gene katılıyoruz. Bunun gibi birkaç tane madde var ama onun dışındaki maddelere ciddi anlamda karşıyız. Zaten arkadaşlar, bu torba kanun teklifinde ne ararsanız var. Yani yok, yok. “Deveye sormuşlar ‘Boynun niye eğri?’ diye, ‘Nerem doğru ki?’ demiş.” Biz de burada açıkçası o kadar çok, hem Anayasa’ya aykırılıklar, mevzuata aykırılıklar... Yani mevcut sistemin işleyişine ilişkin getirilen birtakım düzenlemelerle sistemin işleyişinin imkânsız hâle gelmesi gibi durumlar söz konusu.

Kısaca bahsedersem, öncelikle şunu söyleyeyim: Sağlık bilimleri üniversitesi kuruluyor bu gelen kanun teklifiyle. Bir devlet üniversitesi olarak kuruluyor ancak mütevelli heyeti var. Böyle bir şey yok. Bu, zaten Anayasa’nın 130, 131 ve 132’nci maddelerine aykırı; yani, üniversitenin organları bellidir; rektör vardır, senato vardır, üniversite yönetim kurulu vardır. Mütevelli heyeti yok değerli arkadaşlar. Mütevelli heyet vakıf üniversitelerinin organıdır. Bir de mütevelli heyetine birtakım görevler veriliyor. Bunlar aynı zamanda diğer organlarla, devlet üniversitesi organlarıyla ciddi anlamda çelişiyor. Bu, son derece yanlış bir düzenlemedir. Bir de ayrıca Sağlık Bakanlığına özel bir üniversite kurulmasını da anlamış değiliz.

Kamulaştırma Kanunu’nun 4’üncü maddesinde bir değişiklik yapıldı, yazın görüştüğümüz torba kanunda değerli arkadaşlar. Bir taşınmaz malın üstünden ve altından birtakım tesisler geçirdiğiniz zaman, tabii, sonuçta, adamın taşınmazının kullanımını sınırlıyorsunuz, aynı zamanda değeri de düşüyor ama bunlara ilişkin “...herhangi bir tazminat, bir ödeme yapılamaz.” hükmü vardı. Biz onu Anayasa Mahkemesine götürdük, Anayasa Mahkemesi bekliyor görüşmek üzere, sıraya aldı bunu. Şimdi ise, burada getirilen düzenlemeyle diyorlar ki: “Tünel de getiriliyor.” Köprü vardı, raylı sistemler vardı, meğerse tüneli unutmuş arkadaşlar. E, tabii, böyle apar topar, bu kadar gayriciddi, torba kanun yöntemiyle yasa yaparsanız işte böyle olur. Unutursunuz, ondan sonra buraya, çıktıktan sonra, aradan daha üç ay, dört ay geçti, yeniden gündeme getirirsiniz.

İnternet ortamında, gecikmesinde sakınca bulunan hâllerde içeriğin çıkarılması veya erişimin engellenmesine ilişkin Başbakanlık ve bakanların talebiyle TİB’e yetki verildi. Bu da yanlıştır. Gene aynı şekilde Anayasa Mahkemesi bunu iptal etti. Biz diyoruz ki: Bu yargı kararıdır. Yargının kararını idareye veremeyiz arkadaşlar. Bu kararı yargı kullanmalıdır. Bu da gene yanlıştır.

Diğer taraftan, sağlıkta “Yap-kirala” yöntemi var. Bu, kamu-özel ortaklık modeli. Bunun yanlışlıklarını söyleye söyleye... Yani kaçınıcı kere, önümüze gelen bütün yasalarda söylüyoruz.

Şimdi gene ne geldi biliyor musunuz arkadaşlar? Diyelim ki anlaşmazlık oldu, tahkime gidildi. Neydi eskiden? Dava, Türkiye’de görülüyordu. Şimdi getirilen bir düzenlemeyle artık dava, Türkiye’de görülmeyecek, dışarıda, yurt dışında, başka ülkelerin mahkemelerinde görülecek. Ee, böyle bir şey nasıl olabilir? Biz bunu sordüğümüz zaman bize Komisyonunda dediler ki: “İşte yabancılar, Türk mahkemelerine güvenmiyor.” Ee, işte, bakın, gene başka bir ciddi sıkıntı çıktı.

Elektrik kayıp kaçaklarıyla ilgili ciddi bir problem var, bir 17'nci madde. EPDK belirliyor 2011-2015 dönemi için, her yıl için 21 dağıtım bölgesinde kayıp kaçak oranlarını; şimdi 2015 yılı için kanunla bunu değiştiriyoruz. Hâlbuki, bu, kamu ihale sözleşmelerine aykırı, bu yapılan sözleşmeler değiştirilemez.

Gene Kızılay Derneği, Yeşilay Cemiyeti ve Yeşilay Vakfına bir sürü vergi istisnaları ve muafiyetleri sağlıyor; bedelsiz mal, taşınmaz mal irtifak hakkı tesis ediliyor. Bunların hepsi yanlış işler. Elbette bu kurumlar önemli ama bunun dışında Darüşşafaka var, başka kurumlarımız var, biz burada eğer böyle bir şey yapacaksa kapsamın geniş tutulması gerektiğini söyledik. Yani önümüze gelen torba kanuna baktığımız zaman arkadaşlar, iler tutar yanı yok bunun, o açıdan da buna karşı olduğumuzu ve ret oyu vereceğimizi burada ifade ediyorum.

Bu vesileyle yüce heyeti saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

Teklifin tümünün oylanmasından önce, İç Tüzük 86'nci maddeye göre oyunun rengini belirtmek üzere lehte söz isteyen Tülay Bakır, Samsun Milletvekili. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Buyurun Sayın Bakır.

TÜLAY BAKIR (Samsun) – Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Konuşmamda, bu yasa kapsamında kurulacak olan Sağlık Bilimleri Üniversitesinden bahsetmek istiyorum. Kasım 2014 verilerine göre, toplam 1.492 hastanemizin 874'ü Sağlık Bakanlığı, 548'i özel sağlık kurumu ve 70'i tıp fakültesi bünyesi içindedir. Uzman hekim sayımız 74.451'dir, uzmanlarımızın 36.374'ü Sağlık Bakanlığı, 22.819'u özel sağlık kurumları ve 15.258'i tıp fakültelerinde görev yapmaktadır. Aile hekimi olarak görevli 1.143 uzman ve 19.567 pratisyen hekim bulunmaktadır.

Tıp fakültelerinin birinci görevi, hekim, ikinci görevi uzman yetiştirmektir. Yetiştirdiği hekim ve uzmanların bilimsel ve meslekî donanım yönünden dünyadaki her saygın üniversitede çalışabilecek düzeyde olması gereklidir. Tıp fakültelerinin bir başka görevi, öğretim üyesi yetiştirmek ve bilimsel araştırma yapmaktır. Bilimsel araştırmalar; temel bilimler, klinik bilimler ve biyomedikal araştırmalar gibi birçok alanda yapılmaktadır. Bazı ülkelerde tıp fakültelerinde öğretim üyelerinin çalışma alanları eğitim, araştırma ve klinik olarak gruplandırılmıştır. Önümüzdeki on ila yirmi yıllık dönemde Türkiye'nin de böyle bir ayrıma gitme zorunluluğu olacağını düşünüyorum.

Tematik üniversitelerin eğitim öğretim ve bilimsel çalışmalar açısından daha yararlı olacağını düşünmekteyim. Birçok üniversitemizde tıp fakültesi, eczacılık fakültesi, diş hekimliği fakültesi, hemşirelik fakültesi, sağlık meslek yüksekokulları zaten birlikte yer almaktadır. Bu fakültelerin birbirleriyle disiplinler arası yakın çalışma içinde olması gerekmektedir. Sağlık Bilimleri Üniversitesi bu anlamda da yararlı olacaktır. Sağlık Bilimleri Üniversitesi akademik gelişimin önünü açacak, bilimsel çalışmaların ve birçok araştırma faaliyetinin yürütülebilmesini kolaylaştıracaktır, uzmanlık eğitimi için gereken hasta sayısı ve çeşitliliği sağlanacak, bilimsel araştırmaların nicelik ve nitelikleri yükselecektir.

Önceki yıllarda ülkemiz genelindeki hastane sayısı, bu hastanelerin konforu, alet, ekipman ve uzman sayısı sınırlı durumdaydı. Şimdi ilçelerimizin önemli bir kısmında nüfusla orantılı yatak sayısına sahip hastane sayımız artmıştır ve ilçede oturanlar bir il hastanesine gitmeyi bile yük olarak görmektedirler. Son yıllarda özel sağlık kurumlarımızın sayısı da büyük bir artış göstermiştir. Bu hastanelerin bir kısmı büyük ameliyatları veya karmaşık hastalıkları tedavi edebilecek kuruluşlara dönüşmüştür.

Yine, her ilçemizde ana çocuk sağlığı ve aile planlaması merkezleri bulunmakta, bu merkezlerde de belirli hizmetler, aile hekimleri tarafından verilmektedir.

Sağlık Bakanlığının uzmanlık eğitimi vermeye başlaması bir ihtiyaçtan doğmuştur. Üniversite sayımız artmış olmasına rağmen tüm ülkenin ihtiyacını karşılayacak düzeyde uzman sayısına ulaşamamıştır. Benim 2013'te kitaplaştırdığım, 2023 Hedefinde Sağlık Stratejileri Raporu'nda belirttiğim 100 bin kişiye düşen uzman sayısına örnek verilirse, iç hastalıkları uzman oranı Avrupa Birliği ülkelerinde 22,8 iken Türkiye'de 6,0 ve pediatri uzman oranı 16 iken ülkemizde 5,6 idi. İki yıl sonra bu oranlar ancak 6,1 ve 5,9'a yükselebilmiştir. Sağlık Bakanlığına bağlı eğitim araştırma hastanelerinde uzman hekim ihtiyacının karşılanması amacıyla büyük gayret sarf edilmektedir. Uzmanlık eğitiminin üniversite düzeyinde yürütülmesi için bir üniversite çatısı altında toplanması, yeterli sayıda uzman yetiştirilmesini kolaylaştıracaktır.

Burada belirtmek istediğim bir başka konu da acil servis ve yoğun bakım ünitelerimizde uzman hekim sayımızın azlığıdır. Kurulacak Sağlık Bilimleri Üniversitesinin bu iki uzmanlık alanına önem vermesini diliyorum. Yine ana çocuk sağlığı ve aile planlama merkezlerinde görevli doktorlarımızın aile hekimlik uzmanlık eğitimini almaları gerektiği düşüncesindeyim. Hâlen bu görevi yürüten pratisyen hekimlerimizin bu imkândan yararlanmasını diliyorum.

Ülkemizde sağlık kurumlarımızda sağlanan tanı ve tedavideki başarı oranı yurt dışından gelen hasta sayısını artırmıştır. Yine, uzmanlık eğitimi almak ve araştırma yapmak amacıyla ülkemize gelmek isteyen hekim ve diğer tıp bilimleri alanındaki gençlerin sayısı da artmıştır. Bu üniversitenin kurulmasıyla inanıyorum ki bu alandaki talepler daha fazla karşılanabilecektir.

İstanbul'da kurulacak olan Sağlık Bilimleri Üniversitesi, sağlık bilimine odaklanmış ilk devlet üniversitesi olması...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

TÜLAY BAKIR (Devamla) – ...bünyesinde doktora ve master amaçlı sağlık bilimleri enstitüsü bulunması ve mütevelli heyetinin kurulması önemlidir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Buyurun.

TÜLAY BAKIR (Devamla) – Teşekkür ediyorum Başkanım.

Devlet üniversitelerinde bulunmayan mütevelli heyeti sıkıntı yaratmayacaktır çünkü öğretim üyeleri siyasi değil, bilimsel kimliğiyle ön plandadır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Eğer üniversite yönetiminin etkisiyle bilim insanının siyasi düşüncesi değişebilseydi, ben değişirdim. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Bu yasanın ülkemiz ve milletimiz için hayırlı ve başarılı olmasını diliyor, saygılarımı sunuyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Şimdi de oyunun rengini belli etmek üzere aleyhte söz isteyen Ali Rıza Öztürk, Mersin Milletvekili.

Buyurun, Sayın Öztürk. (CHP sıralarından alkışlar)

ALİ RIZA ÖZTÜRK (Mersin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Dün saat 14.00'ten itibaren şu ana kadar Mecliste yasama faaliyetini yapıyoruz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Dışarıdan bakınca bizi gören de bir şey yaptığımızı sanacak ve kendisi için, halk için bir şeyler yaptığımızı sanacak.

Değerli milletvekilleri, bu işten en kârlı çıkan, Sayın Recep Tayyip Erdoğan oldu. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Birinci görüştüğümüz yasa, hepimizi gerçekten sonradan pişman edecek olan ve iç güvenlik yasası olarak tanımlanan bir yasa. Onunla ilgili çok konuştuk. Arkasından da Cumhurbaşkanı ve ailesine örtülü ödenek tahsis edilmesine ilişkin maddenin de konulduğu bu yasa.

Değerli milletvekilleri, öncelikle şu düşüncemi sizlerle paylaşmak istiyorum: Özellikle AKP'li arkadaşlarımızda şöyle bir algı var. Efendim, bu Cumhurbaşkanı halk tarafından seçildi. Dolayısıyla, diğer cumhurbaşkanlarından daha güçlü ya da Anayasa'da öngörülen yetkiler bakımından daha fazla yetkiye sahipmiş gibi bir savunulma içine giriliyor.

GÜLAY DALYAN (İstanbul) – Doğru.

ALİ RIZA ÖZTÜRK (Devamla) – Cumhurbaşkanının görevleri ve yetkileri Anayasa'da yazılıdır. Dolayısıyla, Cumhurbaşkanının halk tarafından ya da Parlamento tarafından seçilmiş olması yetki, görev ve gücü bakımından herhangi bir etki oluşturmaz. Seçim teknik bir olaydır. Bu aynı zamanda, böyle bir anlayış, Parlamentonun kendi kendini inkârı anlamına gelir çünkü bu Parlamentodaki tüm milletvekilleri halk tarafından seçilmişler, dolayısıyla egemenlik kapsamında yani kayıtsız ve şartsız egemenliği elinde tutan milletin egemenliği kapsamında yasama yetkisi yapmak üzere buraya görevlendirilmişlerdir. Parlamentar sistemde bir görevleri de Cumhurbaşkanını seçmektir. Yani, bizler, hepimiz zaten millet iradesinin bir gereği olarak buradayız. Dolayısıyla, Cumhurbaşkanını bu Meclisin milletvekillerinin seçmiş olması ile halkın doğrudan seçmiş olması arasında öyle bir fark yoktur arkadaşlar. Tüm anayasa hukukçularımız da bunun böyle olduğunu bilirler. Çünkü, bizim Anayasa'mız, parlamenter sistemin Cumhurbaşkanını seçimine ilişkindir, devlet başkanına ilişkin değildir. Dolayısıyla, bu yanlış anlayış bize mevcut Cumhurbaşkanının daha kudretli, diğerlerinin daha az kudretli olduğunu, bunun daha çok kudretli olduğunu gösteriyor ve bütün düzenlemeler de bu anlayışla yapılıyor; buna katılmamız mümkün değildir.

Öte yandan, ilk defa halk tarafından seçilen Cumhurbaşkanı Sayın Recep Tayyip Erdoğan değildir. Hepimiz hatırlıyoruz ki 2007 yılındaki Cumhurbaşkanlığı seçiminde yaşanan sorunlar nedeniyle, bir tepki yasası olarak mevcut milletvekilinin görev süresi dört yıla indirildi, onunla beraber Cumhurbaşkanının da halk tarafından seçilmesini öngören bir Anayasa değişikliği yine bu Meclis tarafından kabul edildi. Sonradan da, Sayın Cumhurbaşkanının o tarihte Başbakan sıfatıyla verdiği pek çok demeç vardır, oralarda da bu düzenlemenin yanlış olduğunu aslında kendisi de kabul etmiştir.

Ama şunu söylemek istiyorum: Bundan önce de bir Cumhurbaşkanı halk tarafından seçildi, o da Kenan Evren.

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – Keşke söylemeseydin!

İBRAHİM KORKMAZ (Düzce) – Arada fark var ama.

ALİ RIZA ÖZTÜRK (Devamla) – Hiç fark yok, hiç fark yok.

7 Kasım 1982'de doğrudan halk tarafından seçildi. 1982 Anayasası'yla birlikte gitti yüzde 92 oy aldı.

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – Şeffaf zarflarla...

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Siz de şimdi kamu kaynaklarını oy için kullanıyorsunuz, ne fark eder?

ALİ RIZA ÖZTÜRK (Devamla) – Belki de sizlerin içinde o tarihte Kenan Evren'i destekleyen, Kenan Evren'in Cumhurbaşkanı olmasını isteyen pek çok arkadaşımız var, olabilir.

Yani, şunu söylemek istiyorum, söylemek istediğim konu şudur: Cumhurbaşkanı, ilk defa Sayın Recep Tayyip Erdoğan halk tarafından seçilmiyor, ondan öncesi de var; iyidir kötüdür, vardır ama, onu söylemek istiyorum. Dolayısıyla, arkadaşlar, burada Sayın Recep Tayyip Erdoğan parlamenter sistemin Cumhurbaşkanı olduğunu hiçbir zaman unutmamalı ve bizler de unutmamalıyız.

Hepiniz diyorsunuz ki: “Anayasa’nın 104’üncü maddesine göre, Cumhurbaşkanı devletin başıdır, herkesi temsil eder.” Onun yararına olan işlemlerde bunu söylüyorsunuz, eyvallah. Ama bir Cumhurbaşkanı yapmaması gereken olaylarda “Canım, bu Cumhurbaşkanı’nı halk seçti.” diyerek sanki onun yaptığı Anayasa dışı eylem ve işlemleri meşruymuş gibi göstermeye kalkıyorsunuz.

Anayasa’nın 104’üncü maddesi Recep Tayyip Erdoğan Cumhurbaşkanı olduktan sonra yazılmadı, ondan önce de vardı. Eğer Recep Tayyip Erdoğan devletin başıysa ondan öncekiler de devletin başı. Demin de sordum Sayın Bakana, cevap vermedi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ALİ RIZA ÖZTÜRK (Devamla) – Peki, o zaman ben şu soruyu sorarım: Ondan öncekiler neyin başıydı? Onlar için öngörülmeleyen örtülü ödenek, Abdullah Gül için öngörülmeleyen, Necdet Sezer için, Süleyman Demirel için öngörülmeleyen örtülü ödenek, Özal için öngörülmeleyen örtülü ödenek Sayın Recep Tayyip Erdoğan için hangi ihtiyaçtan dolayı öngörülmüştür? İtirazım bunadır.

Teşekkür ediyorum.

AHMET AYDIN (Adıyaman) – Şahsa ait değil, şahsa ait değil, makama ait.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Sayın Başkan...

BAŞKAN - Buyurun Sayın Bostancı.

VI.- AÇIKLAMALAR (Devam)

24.- Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın, Mersin Milletvekili Ali Rıza Öztürk'ün 688 sıra sayılı Kanun Teklifi'nde oyunun rengini belirtmek üzere yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Kayıtlara geçmesi bakımından söylüyorum. 1982 Anayasası oylanırken ben de oy kullananlardan biriyim, o dönemin atmosferini çok iyi bilirim, Ali Rıza Bey'in de bilmesi gerekir.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Muhtemelen “evet” demıştır.

ALİ RIZA ÖZTÜRK (Mersin) – Biliyorum.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Kenan Evren o dönemde seçilirken kendisini Anayasa'ya ekledi, bağladı, Anayasa'yla beraber oylandı. Yapılan propaganda şuydu: Anayasa geçmezse yani Kenan Evren'in Cumhurbaşkanlığı onaylanmazsa darbe devam eder. Dolayısıyla, Evren'in alternatifi darbeydi.

OKTAY VURAL (İzmir) – Demek ki oy verdin. “Oy verdim.” diyor yani. “Ondan verdim.” diyor.

ALİM IŞIK (Kütahya) – Seni gidi darbeci seni!

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Millete şantaj yapılmıştır, şantaj. Onunla, bugün yaptığımız ve halk tarafından gerçekleştirilen seçme aynı değildir.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Siz ne yaptınız bu şantaj karşısında?

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Ayrıca, 10 Ağustosta yaptığımız seçim hepimizin namusudur yani “nomos”, kural, kurallar bakımından öyledir. Seçimin kendisini bir kere mukayese ediyoruz burada. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Kimin seçildiğini bırakın, Ekmeleddin Bey de seçilebilirdi. Bu ikisini birbiriyle yöntem olarak, iklim olarak, siyasi hava olarak mukayese kanaatimce doğru değildir.

Saygılarımla. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Ama Kenan Evren’in yüzde 10 seçim barajını kullanıyorsunuz.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyorum.

OKTAY VURAL (İzmir) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Vural.

25.- İzmir Milletvekili Oktay Vural’ın, Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı’nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

OKTAY VURAL (İzmir) – Efendim, bir seçimin usulü, hukuk devletinde, bir kimseye ilave yetki vermez. Biz burada, Parlamentoda, Anayasa Mahkemesi üyesi seçtik, millet olarak, milletvekili olarak. Anayasa Mahkemesi üyesinin Anayasa Mahkemesinde diğerlerinden farklı görevi mi var, yetkisi mi var, “Ben üstünüm.” mü diyor?

BÜLENT TURAN (İstanbul) – Ne alakası var Sayın Başkan? Gündeme dönelim.

OKTAY VURAL (İzmir) – Yani, Allah’ınızı severseniz ya...

BAŞKAN – Evet Sayın Vural, teşekkür ediyorum.

OSMAN AŞKIN BAK (İstanbul) – Çalışın, çalışın, 2019’da Cumhurbaşkanını sizler çıkarın.

ALİM IŞIK (Kütahya) – Sen şu şımarık tavrını bir bırak! Millete tepeden bakan şımarık tavrını bir bırak! Yaşına da yakışmıyor, makamına da. Ayıp!

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Sayın Başkan, ben de bir söz söylemek istiyorum.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Hamzaçebi, açıklayın.

26.- İstanbul Milletvekili Mehmet Akif Hamzaçebi’nin, Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı’nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; temel problem burada: Halk tarafından seçilen Cumhurbaşkanının yetkileri ile Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından seçilen Cumhurbaşkanının yetkileri arasında hiçbir fark yoktur. Yani, Parlatentonun seçtiği Cumhurbaşkanı halkın seçtiği Cumhurbaşkanıyla eşit yetkilere sahiptir. Anayasa böyle olduğu hâlde “Ben halk tarafından seçildiğim için benim yetkilerim daha fazla.” diyen bir Cumhurbaşkanı var, problem buradadır. O Cumhurbaşkanının istediği hükûmet politikasının yürütülmesine yönelik bir yasayı kabul ettiniz bugün siz ve bugün siz sarayın isteğiyle demokrasiye bir darbe indirdiniz. Konu bu kadar basittir.

OKTAY VURAL (İzmir) – Saray yaptırdı, saray.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Yani, bu kadar basit cümlelerle özetlenebilecek kadar açıktır.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

X.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN**GELEN DİĞER İŞLER (Devam)***A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)*

6.- Konya Milletvekili Kerim Özkul ve Kırıkkale Milletvekili Ramazan Can ile 45 Milletvekilinin; Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu ile Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığı Tezkereleri (2/2616) (S. Sayısı: 688) (Devam)

BAŞKAN – Teklifin tümü açık oylamaya tabidir.

Açık oylamanın elektronik oylama cihazıyla yapılmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

İki dakika süre veriyorum.

(Elektronik cihazla oylamaya başlandı)

OKTAY VURAL (İzmir) – Arkadaşlar, emekliye 24 lirayı reva görüp katrilyonluk sarayda oturana bir de örtülü ödenek vermek milletin vicdanına sığmaz.

MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) – Bu batıl kıyas, böyle kıyas olmaz.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Sıfırlamış, bu sefer de onun için istiyor.

AHMET AYDIN (Adıyaman) – Çalışın, katrilyonluk saraya sizler de geçin.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Oktay Bey, sıfırlamış, onun için istiyor para.

AHMET AYDIN (Adıyaman) – Kiskanma ne olur, çalış senin de olur.

OKTAY VURAL (İzmir) – Yetmemiş para arkadaşlar, örtüsüzü yetmedi, şimdi örtülü istiyor.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Şimdi de örtülüler... .

OKTAY VURAL (İzmir) – Bence Meclis Başkanlığı olarak, milletvekilleri olarak birer maaşımızı gönderelim, yetmiyor! Masraf fazla!

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Hiç kusura bakma, günahımı verirsem Kur'an çarpsın.

OKTAY VURAL (İzmir) – Bugün cumadır, hakikaten, hocaya bir söyleyelim ya! Yetmiyor!

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Soma maden işçilerinden bile SMS'le yardım toplandı.

OKTAY VURAL (İzmir) – Bence iyi olur, hakikaten bugün hocadan isteyelim, Cumhurbaşkanına örtüsüz ödenek verelim. Kabul eder, değil mi?

(Elektronik cihazla oylamaya devam edildi)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, 688 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin açık oylama sonucu:

“ Kullanılan oy sayısı : 217

Kabul : 198

Ret : 19 (x)

Kâtip Üye

Bayram Özçelik

Burdur

Kâtip Üye

Dilek Yüksel

Tokat”

Böylece teklif kabul edilmiş ve kanunlaşmıştır.

Sayın milletvekilleri, Divan Üyemiz Sayın Bayram Özçelik bir veda konuşması yapacak.

Biz kendisine Divan olarak bundan sonraki hayatında başarılar diliyoruz, Allah yolunu açık eylesin diyoruz.

Buyurun Sayın Özçelik. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

(x) Açık oylama kesin sonuçlarını gösteren tablo tutanağa eklidir.

VI.- AÇIKLAMALAR (Devam)

27.- *Kâtip Üye Bayram Özçelik'in, milletvekili arkadaşlarına hakkını helal ettiğine ve herkese sağlık, başarı ve mutluluk dilediğine ilişkin açıklaması*

KÂTİP ÜYE BAYRAM ÖZÇELİK (Burdur) – Saygıdeğer milletvekili arkadaşlarım ve büyüklüğüm; Türkiye Büyük Millet Meclisinde üç dönemdir Türkiye'mizi ve Burdur'umuzu temsil etmeye çalıştım. Benim için en büyük şeref, Birinci Mecliste Burdur Milletvekili “Allah'a dayan, sa'ye sarıl, hükmüne ram ol/Yol varsa budur, bilmiyorum başka çıkar yol.” diyen Mehmet Akif Ersoy gibi abide şahsiyetin halefi olmaktır. Özellikle, üç dönemdir Meclis Başkanlık Divanında, Genel Kurulda, Divan arkasında birçok müzakereleri yakından takip ettim. “Kim demiş her şeyin bitişi ölüm/Destanlar yayılır mezarımızdan.” ilkesiyle çalıştık.

Genel Kurul çalışmalarının son günlerinde siz kıymetli milletvekili arkadaşlarımdan helallik diliyorum. Benden yana helal olsun. Hakkınızı helal ediniz. Sizlere sağlık, mutluluk ve başarılar dilerim. (AK PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, 8'inci sırada yer alan, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Japonya Hükümeti Arasında Türkiye Cumhuriyetinde Nükleer Güç Santrallerinin ve Nükleer Güç Sanayisinin Geliştirilmesi Alanında İşbirliğine İlişkin Anlaşma ile Türkiye Cumhuriyetinde Nükleer Güç Santrallerinin ve Nükleer Güç Sanayisinin Geliştirilmesine Dair İşbirliği Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu'nun görüşmelerine başlayacağız.

X.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN**GELEN DİĞER İŞLER (Devam)***A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)*

7.- *Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Japonya Hükümeti Arasında Türkiye Cumhuriyetinde Nükleer Güç Santrallerinin ve Nükleer Güç Sanayisinin Geliştirilmesi Alanında İşbirliğine İlişkin Anlaşma ile Türkiye Cumhuriyetinde Nükleer Güç Santrallerinin ve Nükleer Güç Sanayisinin Geliştirilmesine Dair İşbirliği Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/1004) (S. Sayısı: 673) (x)*

BAŞKAN – Komisyon ve Hükümet yerinde.

Komisyon Raporu 673 sıra sayısı ile bastırılıp dağıtılmıştır.

Tasarının tümü üzerinde söz isteyen yok.

OKTAY VURAL (İzmir) – Var, var, bir dakika ya, Alim Işık.

BAŞKAN – Buyursun Alim Işık, Sayın Kütahya Milletvekili.

Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz isteyen Alim Işık, Kütahya Milletvekili. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA ALİM İŞİK (Kütahya) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 673 sıra sayılı Kanun Tasarısı'nın geneli üzerinde Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz aldım. Bu vesileyle hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Söz konusu anlaşma “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Japonya Hükümeti Arasında Türkiye Cumhuriyetinde Nükleer Güç Santrallerinin ve Nükleer Güç Sanayisinin Geliştirilmesi Alanında İşbirliğine İlişkin Anlaşma ile Türkiye Cumhuriyetinde Nükleer Güç Santrallerinin ve Nükleer Güç Sanayisinin Geliştirilmesine Dair İşbirliği Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı” olarak Genel Kurula gelmiştir.

(x) 673 S. Sayılı Basmayazı tutanağa eklidir.

Şimdi, özellikle Türkiye'nin enerji ihtiyacının karşılanması ve enerji çeşitliliğinin artırılması amacıyla nükleer güç santrallerinden elde edilecek enerjiye de ihtiyaç olduğu gerçeğini bilerek Milliyetçi Hareket Partisi olarak bu konuya genelde olumlu baktığımızı, ancak bu tür çok önemli ve dünyanın birçok ülkesinde tartışılan, henüz hiçbir ülkede denenmemiş bir teknolojiyi içeren ve uluslararası anlaşmayla, ikili anlaşma çerçevesinde Türkiye'nin ev sahipliğinde ülkemiz toprakları üzerinde kurulacak olan nükleer güç santrallerinin, bu ikili anlaşmalarla yapılmasına karşı olduğumuzu ifade etmek istiyorum.

Sebebi şu: Uluslararası rekabete açık bir konuda serbest piyasa koşullarını dikkate almadan iki hükümet arasında belli çerçeve içerisinde ama içerisinde birçok belirsiz konuların yer aldığı anlaşmayla böyle bir santralin kurulmasını doğru bulmuyoruz. Neden? Eminim ki hiçbiriniz okumadı anlaşma metnini, okuduğunuzda birçok şeyin belirsiz olduğunu göreceksiniz. Daha "Madde 1 Tanımlar"da "proje sahası" kavramına baktığınız zaman "Türkiye Cumhuriyeti'nin Sinop ilinde ya da şartların gerektirmesi durumunda başka bir yerde..." ifadesi var. Şimdi, bu Sayın Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı bugüne kadar 1'incinin Mersin Akkuyu Nükleer Güç Santrali, 2'ncinin de Sinop Nükleer Güç Santrali olduğunu defalarca söyledi. Ama, anlaşma metninde diyor ki: "Sinop ilinde ya da başka bir yerde..." Yani şimdi ya bu Sinop ilindedir ya başka yeredir; birincisi bu.

MUSTAFA ÖZTÜRK (Bursa) – Ama, termik yapamazsın...

ALİM İŞİK (Devamla) - Mustafa Bey, okursan sen de buna inanmayacaksın, söylenenlerin o zaman doğru olmadığına kanaat getireceksin. Belirsizlik olmaz. Bu ülkede, hangi büyüklükte alana, nerede kurulacağı belli olmadan bir anlaşma imzalanmış, imza atmış bu ülkenin Bakanı. Bu belirsizlikleri söyleyeceğiz, önce bunu gidermek gerekiyor.

İki: "Proje şirketi" kavramı "projenin uygulanması amacıyla proje katılımcıları tarafından Türkiye Cumhuriyeti mevzuatına göre kurulacak anonim şirket", diğer taraftan "proje katılımcısı"na baktığınız zaman "proje şirketinde yer alacak herhangi bir Türk devlet teşekkülü ya da herhangi bir özel teşekkül" anlamına gelmekte. Aşağıda anonim şirket olarak tanımlanmış, yukarıda herhangi bir devlet şirketi veya özel şirket. O da belirsiz, yani buraya ortak olacak şirket devlet şirketi mi olacak, özel şirket mi olacak? İkiisi de değil, ne olacağı belirsiz.

"Devlet teşekkülü" kavramına baktığınız zaman, "Türkiye Cumhuriyeti Hükûmetinin sahip olduğu ya da Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti tarafından kontrol edilen herhangi bir teşebbüs" anlamına gelmektedir. Burada da ya bu ya bu. Yani, Hükûmet kafasında daha bu işi netleştirmemiş, dolayısıyla sözleşmeye, anlaşmaya bunu koymuş.

Devam edeceğiz. Yine, teknolojinin hafif su reaktörüne ilişkin olduğu söyleniyor. Ancak, daha önce Rusya'yla yapılan ikili anlaşmada da aynı teknoloji kabul edilmişti ama o günden bugüne dünyada yeni teknolojiler gelişti, onlardan birisi de ayrıca seçilebilirdi çünkü son teknolojinin bu olmadığını bu alanda çalışan herkes bilir.

Başka ne var? Saha ve altyapıya ilişkin hususlar var, madde 4. Değerli arkadaşlar, okuyorum, lütfen vicdanınızda bir değerlendirin. "Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti: Proje için gerekli olan Proje Sahası'nı, mülkiyetini vermeksizin, nükleer güç santralının sökülme sürecinin sonuna kadar Proje Şirketine bila bedel tahsis edecektir." Yaklaşık iki yüz yıl değerli arkadaşlar... Yetmiş, seksen yıl normal ömrü, yüz yıla kadar uzuyor, bir o kadar sökülme ve onun etkisinin devam ettiği iki yüz yıl Japon firmasına Türkiye topraklarını, Sinop veya başka bir yerde, ne kadar olduğu belli değil, tahsis ediyorsunuz, bilabedel. Tamam. Diğer taraftan, proje sahası dışında proje için gerekli olan altyapıyı bilabedel Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti sağlayacak. Onunla ilgili ne gerekiyorsa, yol, bina, kanalizasyon, başka ne varsa altyapıda, neye ihtiyaç görülüyorsa onu da bilabedel biz yapacağız, Japonlara "Gel kardeşim, buyur saha sana, buyur altyapısını yaptım, teknolojiyi getir buraya koy." diyeceğiz.

AHMET DURAN BULUT (Balıkesir) – Onlar örtülü verdiler parayı, örtülü.

ALİM IŞIK (Devamla) – Devam, devam, daha ne diyor bakınız arkadaşlar: Türkiye Cumhuriyeti mevzuatına uygun olarak, proje için uygun şartlara sahip yabancı vatandaşların istihdam edilebilmesi amacıyla gerekli izinlerin verilmesini kolaylaştıracak Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ve bununla ilgili onayların, izinlerin ve lisansların verilmesini kolaylaştıracak, bunu takip edecek. Yabancı adamın gelişiyile ilgili her türlü işi de biz yapacağız, “Buyur kardeşim.” diyeceğiz.

Başka ne var arkadaşlar? Bakınız, “Elektrik Satın Alma Anlaşması”yla ilgili bölümde “Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti, ilgili Türk Devlet Teşekkülünün Proje Şirketi ile Elektrik Satın Alma Anlaşması’nı akdetmesini sağlayacaktır...” Yani EÜAŞ’la bunu sağlayacağız ve proje finansmanı konusunda sadece Japonya’dan, Japon Hükûmetinin uygun gördüğü şartlarda para alacağız. Finansın yüzde 70’i krediye dayalı, yüzde 30’u öz kaynaklara dayalı, öz kaynağın yüzde 51’i Japonların, yüzde 49’u bizim. Yani Türkiye Cumhuriyeti Hükûmetinin sadece yüzde 30’unun yüzde 49’una ortak olma hakkı var ama söz hakkı yok çünkü yüzde 51 öbür tarafta ve yüzde 70’lik krediye de, yüzde 30’luk öz kaynağa da aynı oranlarda ortak olacağız. Kritik bir anda -yüzde 51 Japon şirketinin- o ne derse Türkiye ona uymak zorunda kalacak.

Madde 9 “İhtilafların Halli” başlığı altında: “Taraflardan birinin ya da her ikisinin hakları ve yükümlülüklerine ilişkin olarak işbu Anlaşma’nın uygulanmasından ve yorumlanmasından kaynaklı herhangi bir ihtilaf, Taraflar arasında istişare ile dostane yollarla çözülecektir.”

Değerli arkadaşlar, uluslararası ilişkilerde dostluk yoktur, akıl öndedir. Siz eğer karşı tarafın yüzde 51 oy hakkı olduğu bir işte onun vicdanına dayanarak böyle bir anlaşmaya imza atarsanız yarın herhangi bir ihtilaf durumunda hiçbir söz hakkınız olmayacak, onlar ne derse, nasıl uygun görürlerse, onların şartlarında bu anlaşmazlığı kabul etmek ve çözmek zorundasınız.

Başka bir konu, madde 10’da: “İşbu Anlaşma on beş yıl süreyle yürürlükte kalacak ve Taraflardan herhangi biri işbu Anlaşma’yı sona erdirmeye niyetini, yürürlük süresi dolmadan en geç altı ay önce karşı Tarafa diplomatik yollardan yazılı olarak bildirmediği sürece beş yıllık süreler için kendiliğinden uzayacaktır.”

Burada on beş yıllık yürürlük süresi koymuşuz, üretilen elektriği satın almada yirmi yıl satın alma garantisi vermişiz. Şimdi, on beş yıl bu anlaşma geçerli, yirmi yıl alım garantisi var, diğer beş yılı nasıl ikili anlaşmaya dâhil edeceğiz, belirsiz.

Diğer taraftan, bu anlaşmanın ekinde yer alan diğer hükümlere bakarsak, “Projenin Uygulanması” başlığı altında (c) fıkrasına baktığımız zaman, ormanlık araziler dâhil olmak üzere, proje sahası, projeye ilişkin her türlü faaliyetin yerine getirilmesi için Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti tarafından proje şirketine bilabedel, nükleer güç santralının sökülmesine kadar tahsis edilecek. Arkadaşlar, orman arazileri devletin malı ve Anayasa’yla belli hükümler altında kullanıma sunulmuş. Anayasa’yı burada çiğniyoruz. Japon Hükûmetinin gönderdiği şirket “Karadeniz ormanlarının tamamına ben talibim.” derse... “Buyur kardeşim, biz Anayasa falan tanımıyoruz, sen yeter ki gel, bunu yap.” diyoruz. Olmaz. Bu anlaşmanın bu hükmü sakıncalı. Yine, sökülme kadar tahsis edilmesini -biraz önce de ifade ettiğim gibi- bugünkü şartlarda, yaklaşık iki yüz yıllık bir süreyle bu ülkenin herhangi bir bölgesinde onların istediği alanın, ormanlar dâhil, Japonlara teslimini öngörüyor.

Bir başka konu: “Elektrik Satın Alma Anlaşması”na baktığımız zaman 10,80 dolar sent/kilovatsaatlık bir garanti veriliyor. Buna KDV dâhil değil, sökülme masrafları dâhil değil, net para. KDV’yle beraber 11-12 dolar sent. Rusya’da bugün nükleer enerji piyasa bedeli 4-4,5 dolar sent. Bu işi yapan Japonya’da da

muhtemelen öyledir, Rusya'ya gidip oradan öğrendiğimiz için bu rakamı söylüyorum. Yani normal piyasa bedellerinin, dünyadaki fiyatların 3 katı alım garantisi veriyoruz değerli arkadaşlar, 3 katı. Türkiye'nin şu andaki enerji maliyeti kilovatsaat başına 7-8 kuruş, bunu 12-13 liraya satıyoruz, 25 liraya kadar çıktığı yerler var. Maliyete baktığınız zaman, maliyet de dünya piyasasının 3 katına çıkmış, alım garantisi vermişiz ve yirmi yıl süreyle.

Ne zaman yürürlüğe girecek? Yani ilk ünite 2023 yılında, 4'üncü ünite de 2028'de, her biri 1.200 megavatlık olmak üzere 4.800 megavatlık bir ikinci nükleer güç santrali anlaşmasından bahsediyoruz.

Özellikle, tarife, yapılacak fizibilite çalışmaları sonunda ve fiyat ayarlama mekanizmalarına tabi. Yani EPDK'nın bu ülke için belirlediği kayıp kaçak dâhil fiyat mekanizmasına uygun.

Yine, enterkonekte sisteme girdiğinde, burada üretilen enerjinin de, ülkenin bazı elektrik dağıtım bölgelerinde yüzde 75-80 oranında kaçak kullanılması hâlinde onun da faturası bize, tüm vatandaşlara eşit şekilde dağıtılacak bir anlaşma.

Yakıt masrafı bu tarifeye dâhil edilmemiş. Biraz önceki 11-12 dolar sent/kilovatsaat, yakıt masrafı hariç fiyat. Onu da eklediğiniz zaman, o dünya piyasası fiyatının 3 katına varan alım garantisi belki 4-5 katı bulacak. Ne kadar yakıt maliyeti var, bunun birim enerji başına yansıyan miktarı nedir, bu belli değil.

Bir başka konu: Tarife, atık yönetimi ve sökül fonlarını kilovatsaat enerji başına 0,30 ABD senti olmak üzere içermekte.

Yüzde 49'u söylemişim.

Elektrik iletim hatları için, Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti, Türkiye Cumhuriyeti Elektrik İletim Şirketi, nükleer güç santralinin şalt sahasına bağlanacak olan elektrik iletim hatlarının tasarımından, alımlarından, inşasından, işletmesinden, bakımından, onarımından, yenilenmesinden ve finanse edilmesinden, masrafları kendisine ait olmak üzere sorumlu olacak ve nükleer güç santralleri için elektrik iletim hatlarının vaktinde hazır olmasını sağlayacaktır. Bugün, kendi yerli kaynaklarımızdan yenilenebilir enerji kaynaklarının sisteme dâhil edilmesi için TEİAŞ'ın iletim hatlarında yetersizlik olduğu gerekçesiyle imkân tanımadığımız, kendi yatırımcımıza, kendi ülkemize yapmadığımız işi burada peşin yapıyoruz. İstedikleri kadar "Biz yapacağız, finansını biz sağlayacağız, her türlü hattın bağlantısını, trafosunu Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti sağlamak zorunda ve "Buyur Japon kardeş, bizim Türk vatandaşına sağlamadığımız imkânı sana sağlıyoruz." diyeceğiz. Bu kabul edilebilir bir anlaşma değildir.

Bir başka konu: "Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti, Türkiye Cumhuriyeti mevzuatına uygun olarak kullanılmış yakıt ve radyoaktif atığın nihai bertarafından sorumlu olacaktır." Peki, hani ortaktık? Niye Japon Hükûmeti bundan sorumlu değil? Japon gelecek parayı kazanacak, sökül aşamasına gelince, "Allah'a ısmarladık Türk kardeş, ben gidiyorum, Allah bereket versin, keseyi de doldurdum, hadi bundan sonra sen uğraş." Yok böyle bir anlaşma değerli arkadaşlar. Mademki ortağız, kâra da zarara da ortak olmak zorundayız. Sökmü Türkiye'ye bırakacak, yetmiş seksen sene bu memleketin insanı bunun atımıyla uğraşacak, ne olacağı belli olmayan bir akıbeta doğru Türkiye bunun faturasını çekecek! Olmaz! Dünyanın hiçbir yerinde böyle, tek tarafı güldüren, öbür tarafı -kapitülasyonlar gibi- mahkûm eden bir anlaşmaya imza atılmaz, maalesef Türkiye'de atılmış. Böyle bir şey olamaz.

“Nükleer Zararlardan Sorumluluk: Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti, anayasal usulüne uygun olarak nükleer zararlardan sorumlulukla ilgili yasal çerçeveyi oluşturmak için tedbirler alacak.” E, karşı taraf? Karşı tarafın hiçbir sorumluluğu yok arkadaşlar. Burada bir tehlike olursa tek taraflı “Bu tehlikenin sorumlusu biziz.” diyeceğiz, olan her türlü masrafı ve Allah göstermesin, ölümleri ya da sakatlanmaları biz üstlenmiş olacağız. E, ne var böyle anlaşılmaya? Siz Japon olsanız Türkiye’nin bu şartlarda sunduğu bu anlaşmaya “Hayır” deme şansınız var mı? Yok.

Başka bir konu: “Diğer Önemli Hususlar” diye 10’uncu maddede bir başlık var; arkadaşlar, lütfen bir okuyunuz. “Amaçlar”la başlamış, “mücbir sebep ve fıkfı mülkiyet hakları”yla bitmiş. Cümlemin ne öznesi var ne yüklemi var. Ya, nasıl bir Türkçe bu? Nasıl bir anlaşma, nasıl bir uluslararası anlaşma? Yok. Dolayısıyla, çalakalem, o tarihte, bir araya geldiğinde matbu, diğer anlaşmalardan esinlenerek imzalanmış bir anlaşmadan bahsediyoruz. Bu anlaşmayla Türkiye Cumhuriyeti devleti kendi önünü bağlayıp bundan sonra, bu alanda uluslararası arenada ortaya çıkacak rekabet şartlarından faydalanmayacak şekilde maalesef, bir yükümlülük altına girmektedir ve bunu ikili anlaşmayla yapmaktadır. Evet, nükleer güç santrali bu ülkede yapılmalı ama yapılırken Türkiye Cumhuriyeti devletini uzun yıllar bağlayacak ve tamamen uluslararası anlaşma çerçevesi içerisinde değil, uluslararası serbest piyasa koşulları ve rekabet koşulları içerisinde bu teknolojiye kavuşmalı.

Yine, bu anlaşmada, bakıyoruz, Japon Hükûmeti gelecek, Türkiye’ye herhangi bir teknoloji vermeyecek; aynen Akkuyu’da olduğu gibi, kendi santralini kuracak, bu santralde çalışacakları eğitecek, onunla ilgili bazı eğitim çalışmalarını yapacak ama “teknoloji” dediğiniz zaman yok, “Size teknoloji yok. Biz santrali kurarız, elektriği üretiriz, sizin topraklarda üretiriz, size satarız, paramızı kazanırız, geri döneriz, hiçbir sorumluluğa da ortak olmayız.” anlayışıyla hazırlanmış bir anlaşmadan bahsediyoruz. Onun için, Milliyetçi Hareket Partisi olarak, prensipte nükleer teknolojinin kazanılmasına evet ama böyle bir kapitülasyon anlaşmasına hayır diyoruz.

Saygılar sunuyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına ve aynı zamanda şahsı adına söz isteyen Engin Altay, Sinop Milletvekili. (CHP sıralarından alkışlar)

Buyurun Sayın Altay, süreniz otuz dakikadır.

CHP GRUBU ADINA ENGİN ALTAY (Sinop) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın milletvekilleri, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Tıraşsız kürsüye çıktığım için bizi izleyen vatandaşlarımızdan özür diliyorum. Yirmi üç saatir Genel Kuruldayız, yirmi altı saatir de ayağımızdan ayakkabı çıkarmadık. Bu yüzden, muhtemelen sizin ve bizim ayaklarımızda da çeşitli enfeksiyon hastalıkları olabilir. Bu Parlamentoda keşke vatandaşlarımızın yararına, ülkemizin ali menfaatlerine bir şeyler olmuş olsaydı da sakalımız daha çok uzasaydı, ayaklarımız daha çok hasar görseydi ama yirmi iki saatte yaptığımız işlere baktığımız zaman, Türkiye’nin hayrına bir iş burada yok.

Önce, iç güvenlik paketini yasalastırdınız saray diktatörlüğüne yasal bir zırh temin ettiniz. Sonra, 688’e bir ek madde ilave ettiniz usulsüz bir şekilde, bununla da saraya bir hazine dairesi tahsis ettiniz. Parlamentonun işi bunlar değil. Parlamento vesayete girmek için çaba harcamamalı, tam tersine, bir ülkede parlamentoya yönelik bir vesayet, baskı, baskı varsa parlamento bu baskıya direnebilmeli. Hangi siyasi menşeden gelirsek gelelim önce üzerine yemin ettiğimiz Anayasa’ya ve inançlarımıza bir parça sadık olmak zorundayız.

Sayın milletvekilleri, Türkiye ile -sıra sayısını da yanıma almamışım- Japonya Hükûmeti arasında imzalanan...

HAYDAR AKAR (Kocaeli) - 673...

ENGİN ALTAY (Devamla) – Numarasını biliyorum.

...nükleer güç santralleri iş birliği anlaşmasıyla ilgili söz aldım. Zira, bu anlaşmayla memleketim Sinop'ta bir nükleer güç santrali Japonlara yaptırılacak.

Bu nükleer hikâyesi, 2006 ve 2007 yıllarında, gene, ben Parlamentodayken, sevgili mevkidaşım Mehmet Ersoy yokken, onun selefleri varken burada, bu kürsüde çok konuşuldu, çok söyledik, çok tartıştık. Dönemin Enerji Bakanı o zaman bana dedi ki: “Senin bu kafayla siyasi ömrün kısa olur ama ben seni yanıma danışman alırım.” Ben de ona “Buna zaman karar verir ama sen bu kafayla gidersen, uluslararası nükleer lobicilerin rant tuzağına teslim olursan ben, sen ileride yargılanırken sana hukuki yardımda bulunurum.” demiştim. Ben hâlâ buradayım, burada olmaya da devam edeceğim ama bu uluslararası nükleer lobilerin rant tuzağına düşenler hem burada olmayacak hem ileride yargı önünde hesap verecekler.

Değerli milletvekilleri, 2006'da -o zaman şöyleydi, şimdi daha farklı bir yöntem var- Amerika ve Kanada'daki şirketlerle iş birliği içinde, bunu devletin kurması, Türk sanayicilerinin de iş birliğiyle, konsorsiyumlarla kurulması hedeflenmişti. O zamanlar söylediklerimizi hemen hemen kelime kelime hatırlıyorum ama bugün biraz daha yeni şeyler söylemek lazım çünkü rakamlar değişti. Mesela o zaman, gene sizin Hükûmetiniz vardı, enerjide dışa bağımlılığımız -biraz sonra rakamları vereceğim- şimdikinden çok daha azdı. Güya on üç senedir ülkeyi her alanda çok iyi idare ettiğinizi söylüyorsunuz ama 2006'da ben Hilmi Güler'le -orada oturuyordu- tartışırken Türkiye'nin enerjideki dışa bağımlılığı, Sayın Bostancı, şimdikinin çok çok çok altındaydı. Enerji talebimiz de bu zamana göre çok daha yüksek değildi.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Çok hızlı geliyoruz Engin Bey.

ENGİN ALTAY (Devamla) – Şimdi, önce şunu söyleyeyim: Çernobil, Fukushima başta olmak üzere, dünyada, Atom Enerjisi Kurumu kaynaklarına göre 205 tane -bir kaynağa göre 205 tane, bir kaynağa göre 611 tane- irili ufaklı nükleer kaza olmuş. Yani, ben o zaman, bunun bir sıfır güvenli, dev bir felaket projesi olduğunu iddia ederken ezbere konuşmadım, tıpkı şimdi olduğu gibi.

Bakın, elimde Cumhuriyet Halk Partisinin enerji politikalarını içeren ciddi bir çalışması var, kitapçığı var. Şu da sakın zannedilmesin: Efendim, bu Cumhuriyet Halk Partisi her şeye karşı. Hayır, Türkiye'de, Cumhuriyet Halk Partisi çağın, teknolojinin gelişimine paralel olarak nükleer teknolojiadaki gelişmelerin takip edilmesinden yanadır. Bu belgemizde de bunlara yer verdik. Siz yarın kurnazlık edip bunu bulup önüme getirirsiniz diye ben şimdiden söyleyeyim. Ama, şimdi, sizin Japonya'yla Sinop için ve Rusya'yla Mersin Akkuyu için yaptığınız anlaşmalar enerjide Türkiye'nin en büyük sorunu olan dışa bağımlılığı azaltmaya yönelik değil, bilakis enerjide dışa bağımlılığı çok daha fazla artıran, çok daha fazla büyüten anlaşmaları içermekte.

Şimdi, esasen, Japonlarla Sinop için yaptığınız, Ruslarla Mersin için yaptığınız bu anlaşmaların özü şudur: Sinop İnceburun'da bağımsız bir nükleer santral devleti kurulmasına meydan veriyorsunuz. Diyorsunuz ki: “Akkuyu'da ve Sinop İnceburun'da tıpkı Vatikan gibi, bağımsız bir nükleer santral devleti olsun.” Yahu, Allah aşkına, Sayın Hükûmet -Sayın Bakanı çok severim, dürüstlüğünden, namusluluğundan zerre kadar şüphe etmem, Enerji Bakanı da değil kendisi- elin Japon'una, elin Rus'una diyorsunuz ki: “Sen gel, dünyada hiç denenmemiş, test edilmemiş bir teknolojiyi Sinop'ta ve Mersin'de kur kardeşim. Ben de -rakamlar belki değişmiş olabilir- 12 sentten devlet olarak senden satın alacağım.” Şimdi ne var? Yani, burada şimdi ne yapıyorsun? Şu anda nasıl ki enerjide yüzde 77'si

Rusya'ya ve İran'a bağımlı olan bir dışa bağımlılığı yaşıyoruz yani elin Japon'u gelip Sinop'a nükleer santral kurunca sizin dışa bağımlılığınız mı azalıyor? Ne alakası var? Sizin Türkiye'deki uranyum rezerviniz bin megavatlık bir santrale otuz sene yeter. Hükûmetin de beni dinlemesini istiyorum ayrıca. Bin megavatlık santrale otuz yıl yetecek uranyum rezerviniz var, o da ham uranyum, zenginleştirilmiş uranyum değil. E, Sinop'ta kurulması tasarlanan nükleer güç santrali 4.400 megavat, Mersin'deki de 5 bin küsurdu galiba.

Ali Rıza Bey, kaçtı?

ALİ RIZA ÖZTÜRK (Mersin) – 4.800.

ENGİN ALTAY (Devamla) – Evet, 4.800.

Sonra ne olacak Sayın Bakan? Dışarıdan ham madde gelecek, zenginleştirilmiş uranyum gelecek. Sonra, Japon onu Sinop'ta, Rus onu Akkuyu'da işleyecek, sonra biz onlardan elektrik satın alacağız. Bunun İran'dan aldığınızı, doğal gaz çevrim santralinde kullanmak üzere aldığınızı doğal gazdan ne farkı var? Yani, bu şekilde cari açığın nasıl azalacağını tasavvur ediyorsunuz anlamıyorum.

Şimdi, mükemmellik ve kalite sisteminin dünyadaki öncüsü Japonya değil mi? Doğru. Nükleer kazaya maruz kaldı Fukushima'da ve Japonya bu konuda tedbirler aldı, nükleer güç santralleriyle ilgili geri adımlar attı.

Şimdi, İzmit Körfezi'ndeki Japon mühendis kablo koptu diye intihar etti. Pamukova tren kazasına “kader” diyebilen bir Demiryolları Genel Müdürünü de siz milletvekili yapmak istiyorsunuz. Şimdi, sizin bu kafanızla, ben yeryüzü cenneti Sinop'a hiç denenmemiş bir teknolojiyle nükleer santral yapılmasına seyirci kalamam.

Sayın Ersoy, bakma öyle, seyirci kalamam.

ALİM IŞIK (Kütahya) – Sayın Ersoy da aynen sizin gibi düşünüyor, “Sinoplulara bu haksızlığı yapamayız.” diyor.

ENGİN ALTAY (Devamla) – Her vesileyle “ileri demokrasi” diyorsunuz. Sayın Cumhurbaşkanının çok sık kullandığı, bir aralar, bir söz vardı: “Bu ülke referandum kültürüne alışmalı.” Bu ATMEA1 tipinin daha denenmemiş bir tip olduğunu biraz önce Milliyetçi Hareket Partisi adına konuşan sayın milletvekili söyledi, örneği yok. Biraz sonra onları anlatacağım.

Gelin, 7 Haziranda nasıl olsa millet sandığa gidiyor... Bak, 7 Haziran, hiç külfeti yok, masrafı yok.

Sayın Hükûmet, beni dinlemek zorundasınız, işiniz varsa başka bakan gelsin oraya.

KALKINMA BAKANİ CEVDET YILMAZ (Bingöl) – Arkadaşlar bilgi veriyor.

ENGİN ALTAY (Devamla) – Sayın Hükûmet, bir teklifte bulunuyorum: Sayın Cumhurbaşkanı -örtülü ödeneğini tahsis ettik biraz önce- “Bu ülke referandum kültürüne alışsın.” dedi. Dünyanın birçok ülkesinde de bu işler referandumla oluyor.” 7 Haziranda sandık var, gelin Sinop'ta referandum yapalım. Hatta, çevre illeri de etkileyeceğini varsayarak çünkü nükleer kazalar vilayet mülki hudutlarına göre tesir göstermiyor... Mehmet Bey valilik yaptı, bilir, nükleer serpinti vilayet mülki hudutlarıyla sınırlı değil. Sinop, Kastamonu, Samsun, Çorum belki... Çernobil'deki Sinop'a sirayet ettiyse Sinop'taki de bir ters rüzgârla Ankara'ya gelir. Bir referandum yapalım, bir sandık koyalım milletin önüne. Öyle, yalandan demokrasiliklik oynanmaz. “Ben demokrasiye inanıyorum.” diyorsanız, önce bunu yapmanız lazım.

Ben inanıyorum ki Allah esirgesin, Mersin ya da Sinop'ta bir nükleer kaza yaşandığında, bir felaket yaşandığında -ki o zaman bu Hükümet olmayacak, tek tesellim o, 7 Haziranda bu Hükümet olmayacak- Allah esirgesin, Adalet ve Kalkınma Partisi destekli bir hükümet o sıralarda oturursa, bu sıralarda oturursa Sinop'ta yaşanabilecek olası -ki bana göre çok mümkün- bir kazadan sonra, hükümet yetkilileri “Bu, işin fitratı.” diyecek, “Kader.” diyecek, “Kaza.” diyecek, “Güzel ölüm.” diyecek.

Recep Bey, bir yerine otur lütfen!

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – Bugün Meclisi tamamen siz yönetiyorsunuz!

ENGİN ALTAY (Devamla) – Estağfurullah, ben kürsüdeki hakkımı kullanıyorum.

İnsanların canı, sağlığı, sağlıklı bir çevrede yaşama hakkı enerji politikası olmayan böyle bir Hükûmete teslim edilemez.

Sayın milletvekilleri, benim bildiğim, Sayın Ersoy da bilir... Sayın Ersoy'un ismini de çok sık zikrediyorum ki söz alsın diye.

MEHMET ERSOY (Sinop) – Konuşsun diye.

ENGİN ALTAY (Devamla) – Sinop'ta, tümünü Sayın Ersoy'un da tanıdığı, 54 siyasi parti, sivil toplum örgütü, odalar, dernekler, birlikler nükleer karşıtı platform oluşturdular ve hepinize, sayın milletvekillerine, Türkiye Büyük Millet Meclisindeki 535 milletvekiline bu mektubu gönderdiler; önlü arkalı bir mektup. Sizden rica ediyorum, bu mektubu bir okuyun. Sinop Nükleer Karşıtı Platform Yürütme Kurulu tarafından size gönderilen bu mektup, Sinop halkının bu konudaki yaklaşımını ve anlayışını temsil eder.

Şimdi, Avrupa Birliği normları -sizin girmemek için uğraştığınız- enerjide dışa bağımlılığın yüzde 30'u bulması ve geçmesi hâlinde tehlike çanlarını işaret eder. Zaten biz, biraz önce söyledim, dışa bağımlılıkta yüzde 77'yiz. Dışa bağımlılığımız yüzde 77'yken böyle, riskli bir projeye bu Hükümet ne adına ne uğruna imza attı benim anlamam ve bunu kabul etmem mümkün değil. Aslında, tabii ki işin doğrusu Türkiye'nin bir enerji politikası yok. Eğer öyle olsaydı, sizin desteklediğiniz Hükümetin, siz sayın milletvekillerinin güvenoyu verdiği Hükümetin bir enerji politikası olsaydı, bugüne kadar toplam rüzgâr potansiyelimizin sadece yüzde 2'sini kullanıyor olmazdık. Yani, Türkiye'de 2.800 megavat kurulu rüzgâr enerjisi kaynağımız var. Ya, “Boğaz'ın altına 3 kat köprü yaptık.” diye övünen bir Hükümetin toplam rüzgâr enerjisi kapasitesinin sadece yüzde 2'sini kullanmasına -çok özür dilerim Sayın Bakandan- ahmaklık denir. Eğer sizin bir enerji politikanız olsa HES potansiyelimizin, hidroelektrik potansiyelimizin sadece yüzde 60'ını kullanıyor olmazdık. Yani, en kolay şey bunlar. Çıkıp övünüyorsunuz “Boğaz'ın altına 3 kat tünel yaptık.” diye. İyi, aferin, güzel, tebrik ediyorum ben. Ama, bizim Boyabat'ta Boyabat Elektrik Limitet Şirketinin barajı yok mu Mehmet Bey? Adam yaptı, işletiyor mu? E, bunları teşvik edin, bunları yaptırın kardeşim, niye Sinoplunun hayatını risk altına atıyorsunuz? Niye HES'lerin sadece yüzde 60'ını biz kullanabiliyoruz?

MEHMET ERSOY (Sinop) – HES'lere de karşısınız.

ENGİN ALTAY (Devamla) – Linyit rezervimiz yani en zengin olduğumuz alan: 11,8 milyar ton rezervimiz var Naci Bey, 9 bin megavat kurulu gücümüz var ama kapasitemiz 16 bin megavat. Herkes daldan armut toplarken bakana “aptal” derler. Bu linyit kaynaklarının -linyit havzalarında ama zeytinliklerde değil- kömür kaynaklarının olduğu yerde santral kurdunuz da elinizi mi tuttuk? Yani, akışkan yatak teknoloji santralleri devreye sokmak istediniz de “Olmaz.” mı dedik? Yok, çünkü enerji politikanız yok.

380 milyar kilovatsaat güneş enerjisi potansiyelimiz var ve bunu hemen hemen hiç kullanmıyoruz. Sayın milletvekilleri, burayı iyi dinleyin, bir dahaki dönem inşallah, yarıdan az olmak kaydıyla gelirsiniz: 2014'te Türkiye ne kadar elektrik kullanmış biliyor musunuz? 240 milyar kilovatsaat. Türkiye'nin sadece güneş enerjisindeki potansiyeli 380 milyar kilovatsaat. Yani, bunu niye kullanmıyor bu Hükûmet, ben bunu anlamıyorum.

Biyogaz: Küçük gerçi ama 35 milyar kilovatsaat biyogaz potansiyeli var, atıl duruyor.

“Jeotermal” deyip geçmeyin, 10 milyar kilovatsaat jeotermal potansiyeli var Türkiye'nin.

Başka bir şey söyleyeyim: Mevcut santrallerin rehabilitasyonu, biraz iyileştirmeyle 19 milyar kilovatsaat sisteme katkı yapılması mümkün. Bunu anlayacak bir hükûmete ihtiyacı var Türkiye'nin. 2013'te 245 milyar kilovatsaat elektrik tüketmişiz biz ama “Varlık içinde darlık çekmek.” diye buna denir, 760 milyar kilovatsaat Türkiye'nin potansiyeli var sayın milletvekilleri, yıllık hem de.

Şimdi, manzara bu. Bu verdiğim rakamları Hükûmet gelip burada çürütemez. Bu verdiğim rakamlar Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliğinin, Uluslararası Atom Enerjisi Kurumunun rakamlarıdır.

Şimdi, sayın milletvekilleri...

ENSAR ÖÇÜT (Ardahan) – Sayın Başkanım, Hükûmet seni dinlemiyor, hiç umurunda değil.

ENGİN ALTAY (Devamla) – Hükûmet yok ki zaten, saray var! Ben saraya konuşuyorum!

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – O da kaçak, legal değil!

ENGİN ALTAY (Devamla) – Çernobil'den, özellikle de Fukushima'dan sonra dünyada nükleer enerjiyle ilgili algı ve politikalar değişti, hem de tamamen değişti. Bir örnek vermek isterim: Japonya ve Almanya nükleer güç santrallerini kademeli olarak kapatıyor –araştırın, yalan söylüyorsam yarın ölüm çıksın- bunlar resmi bilgiler. Avusturya, Danimarka, Yunanistan, İtalya, İrlanda ve Norveç nükleer güç santrallerini zinhar yasakladı, yasak. Belçika, Almanya, İspanya ve İsveç yeni santral kurmama kararı aldı. Olay bu. Biz şimdi Türkiye'de... Aslında bu, Türkiye üzerinde yıllardır sallanan bir oltadır, sopada bir havuçtur, şimdi bu Hükûmet buna tekrar -bizdeki tabirle- sazan balığı gibi atladı. Yanlıştır, risklidir. Bunu söylememiz lazım.

Sadece ülkeler değil sayın milletvekilleri, dünyanın dev şirketlerinin enerji alanında akredite çok büyük şirketlerin bir kısmı da nükleer güç santraliyle ilgili işlerden elini eteğini çekti, Siemens bunlardan biri.

Avrupa Birliği ülkelerinin üzerinde mutabakat sağlayamadığı, uzlaşamadığı en önemli konu ve sorun nükleer enerji santralleri. Yani, baktığınız zaman, dünyanın kaçtığı bir tehlikenin biz üstüne atıyoruz. Hükûmetin bunu yapmaya hakkı yok, bunu yapması -bana göre- bu ülkeye yapılabilecek en büyük ihanettir.

Altı sene önce söylediğim şeyi burada gene söyleyeyim: Bu ülkeye yapılmış en büyük ihanetlerden biri de alım garantili doğal gaz anlaşmalarıdır. “Alacağız.” diye alım garantisi verip İran'dan, Rusya'dan, şuradan buradan doğal gaz anlaşmaları yapmışız, sonra öz kaynaklarımızı bırakmışız, doğal gaz çevrim santralleriyle elektrik üretme derdine düşmüşüz. Böyle bir geri zekâlılık yapılabilir mi? Bu, sizin Hükûmetten önceki iş, sizden önce. İyi, sizden öncekiler böyle bir geri zekâlılık yaptı diye sizin de bunun üstüne daha vahim sonuçları olan... Ötekinin ekonomik vahim sonuçları var, sizinkinin hem ekonomik hem trajik, toplumsal, sosyolojik boyutları var.

Bak, bir şey daha söyleyeyim: Hani, bir firmayı kurtarmak için mahkeme kararını dolanmak için kanun getirdiniz Meclise kayıp kaçaklarla ilgili. Kayıp kaçak sorununu çözebilseydi bu Hükümet, üretim aşamasından iletim aşamasına, dağıtım aşamasına on yıl hiç enerji yatırımı yapmadan Türkiye'nin her yerinde şalterler açık ve çalışır olurdu. Ee, bu Hükümet ne işe yarar? Kayıp kaçağı çözmez, potansiyel güç kaynaklarını devreye sokmaz, varsa yoksa “Dışarıdan birileriyle anlaşiverelim, bir ihale yapalım.” Anlaşivereceksin de ne olacak? Bu konularda “ihale” deyince zaten, artık milletin midesi bulanıyor.

Kayıp kaçak bedelini vatandaşa ödeten ender ülkelerden biriyiz. Yargı kararına karşı kanun yapan bir Meclisiz ve dürüst vatandaşı hırsıza sponsor yapan bir Hükümet var orada. Ben dürüstüm, adam gibi elektrik, faturamı ödüyorum, öteki diyor ki: “Ben ödemem, devlet ödesin.” Ya da öteki diyor ki: “Yok.” Oradaki kaybı kaçağı da dürüstten tahsil ediyoruz. Dürüst vatandaş ne Hükümetin ne de sizin elektrik dağıtım şirketlerine devrettiğiniz, elektrik dağıtım işindeki o firmalarınızın sponsoru değildir. Bir vatandaş bundan daha büyük bir saygısızlık da bence yapılamaz.

Sayın Hükümet –hakikaten, bugün Mecliste Hükümet yok, kanaat getirdim- Sayıştayın nükleer enerjinin ucuz olmadığına yönelik raporlarını gördü mü acaba? Sayıştay niye var? Sayıştay bu Meclise bağlı çalışan bir denetim kurumu değil mi? Sayıştay “Türk nükleer enerji ucuz değil.” diyor. Ya, Sayıştay yanlış, yalan söylüyor ya bu Hükümetin yanlış hesapları var.

Şimdi, bir şey daha söyleyeyim ben size. Çernobil'in üzerinden yirmi dokuz yıl geçti, yirmi dokuz yıl. Ukrayna ve Belarus, genel bütçelerinin yüzde 5 ila 9'luk kısmını Çernobil'in yarattığı tahribatı tamire ayırıyor. Sayın milletvekilleri, üzerinden yirmi dokuz yıl geçmiş, Ukrayna ve Belarus ülkeleri, genel bütçelerinin yüzde 5'i ile 9'u arasındaki bir oranı bu işin tamerine ayırıyor hâlâ.

MUSTAFA KEMAL ŞERBETÇİOĞLU (Bursa) – Eski teknoloji onlar, eski teknoloji.

ENGİN ALTAY (Devamla) – Bunun size bir şey düşündürmesi gerekmiyor mu?

Şimdi, demin söylediğim, girişte söylediğim dışa bağımlılığa gelince: Enerjide siz gelmeden önce dışa bağımlılık oranımız Sayın Kubat, yüzde 67'ydi. Siz geldikten sonra, 2012'yi söylüyorum -2014'te Allah bilir ne olduk- yüzde 72. Nere 67, nere 72?

Evet, şimdi, bir şey daha söyleyeyim: 2002'de, sizden önce yani eski Türkiye'de...

MEHMET ERSOY (Sinop) – Vakit daraldı.

ENGİN ALTAY (Devamla) – Daha var, daha var; beş dakikada alırsız abdestimizi.

MEHMET ERSOY (Sinop) – Hayır, beş dakika da ben konuşayım.

ENGİN ALTAY (Devamla) - 2002'de enerji ithalatı için ödediğimiz para 9,2 milyar dolar, şimdi 2012'de 60 milyar dolar. Efendim, denebilir ki: “O zaman ihtiyaç yoktu, biz Türkiye'yi büyüttük, ihtiyaç çoğaldı.” Öyle bir rakam da yok önümde. 1990-2012'de enerji talebi yüzde 129 artmış, 2002-2012'de enerji ithalatı yüzde 220 artmış. Bak, talep yüzde 129 artıyor, dışarıdan alım yüzde 220 artıyor. Hesapsız kasabın elinde kalır masat. Sizin Hükümetin durumu budur, sizin Hükümetin elinde masat kaldı ve bu sebeple de Türkiye'yi sonu belirsiz, yanlış bir enerji politikasına, politikasızlığına mahkûm etti.

Cuma namazına gideceğiz, biliyorum.

MEHMET ÖNTÜRK (Hatay) – Bir üç dakika da Mehmet Başkan konuşsun.

ENGİN ALTAY (Devamla) - Gelince konuşur o artık.

Şimdi, şunu söylemek istiyorum: Sinop’a gelmeyen iktidar partisinin bütün sayın milletvekillerini, Tülay Hocam başta, Sinop’a davet ediyorum.

TÜLAY BAKIR (Samsun) – Ama konuşalım bu nükleer santrali, sizinle her türlü şeyini konuşalım; her türlü konuşalım

ENGİN ALTAY (Devamla) - Konuşalım Hocam.

Sinop’a geldikten sonra -Ben sizi misafir edeceğim, Mehmet Ersoy değil- dönerken bana: “Ya, bırak Engin Bey, bu olsa da olur buraya” dersiniz ben de sizle beraberim. Önceki 11’inci Cumhurbaşkanımız Sayın Abdullah Gül dedi ki: “Olmaz, böyle bir şey kardeşim.” Ama, hepiniz diyeceksiniz ki: “Bu olmaz. Buraya bu olmaz.”

Ben şimdi bu Sayın Hükûmete 13 tane soru sordum. Şimdi, demin arkadaşlar söyledi, o zamanki teknolojiyle bu farklı diye. Bu, Sinop’a kurulacak ATMEA1 tipi diye bir tip arkadaşlar. Şimdi zamanımız yok. 13 soruya Hükûmet kendine göre cevap vermiş, hiç vermese daha iyiydi.

Arkadaşlar, Sinop’a kurulması düşünülen ATMEA1 tipi reaktörünün akredite bir lisansı da yok, denenmişliği de yok. Yani dünyanın bir ülkesinde kurulmuş da çalışıyor değil, yok. Bir macera, riski büyük bir macera. O kadar meraklıysa Taner Yıldız, gitsin bunu Kayseri’ye yapsın, gitsin oraya yapsın.

İSMAİL TAMER (Kayseri) – Olur, niye olmasın?

ENGİN ALTAY (Devamla) – Yapmaz. Sinop, Türkiye’nin en kuzey ucudur, nüfus yoğunluğu düşüktür. Dolayısıyla nüfus az, en uçta, böylece, bir şey olursa “fitrat” deriz, “Bereket az insan öldü.” deriz mantığı var, mantık bu, bu sebeple ve sayamadığım diğer sebeplerle. Sinop halkının bana verdiği yetkiye dayanarak bu anlaşmanın onaylanmamasını, en azından bir referandum yapılana kadar ertelenmesini Sinop halkı adına Hükûmetten ve yüce Meclisten talep ediyorum. Bence mevzuat mümkün. 7 Haziranda sandıklar kurulmuşken bu referandumu yapalım, Sinop halkı “kurulsun” derse başım üstüne, el ile gelen düğün bayram. Ben Sinop halkına on üç yıl boyunca hiç yalan söylememiş biri olarak diyorum ki: Bu, çok riskli, çok sakıncalı.

Son bir soru: Hükûmet, bakan çıksın buradan desin ki, şu soruma cevap versin, ben çıkıp “Nükleeri savunuyorum.” diyeceğim. Dünyada lisanslı bir tane nükleer atık deposu var ise “Lisanslı var, şurada var böyle bir depo.” desin Hükûmet, ben buraya geleceğim, “Ben yanlış biliyormuşum, bu iş olurmuş.” diyeceğim. Yok kardeşim. Bunun kurulumu ayrı dert, sökümü ayrı dert, atığı ayrı dert. Ceyhan boru hattını yaparken dediniz ki: “Boğazlardan tankerlerle mazot, petrol geçiyor, risk taşıyor.” Peki, Sinop’taki santrale zenginleştirilmiş yüksek radyasyonlu uranyum nereden gidecek? Hükûmet bana cevap vermiş demiş ki: “Efendim biz ona başka yol da buluruz.” Gökten zembille indirecekse bilmem ama Sinop’a uranyumun gelmesinin tek yolu Çanakkale ve İstanbul Boğazı’dır, başka bir yol olduğuna ihtimal vermiyorum.

Tüm bu saydığım ve sayamadığım gerekçelerden dolayı, şurada bir kısmınızla on üç yıl, bir kısmınızla yedi yıl, bir kısmınızla dört yıl beraber çalıştım yani şu kadar hatırım varsa...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ENGİN ALTAY (Devamla) - ...ya, bir kere de Hükûmetten gelen bir şeye “hayır” deyin ya. Sizde insanlık yok mu ya?

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

AHMET AYDIN (Adıyaman) – Siz bir kere Hükûmetten gelen bir şeye “evet” deyin ya.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Şahsı adına söz isteyen Mehmet Ersoy, Sinop Milletvekili.

Buyurun Sayın Ersoy. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MEHMET ERSOY (Sinop) – Sayın Başkan, değerli milletvekillerimiz; hemşehrim bu kadar bencil olmasa, otuz dakikanın hepsini kullanmasa, biraz da bana bıraksaydı şu cuma vakti öncesinde ben de on beş dakikada nükleer güç santrallerinden neden enerji alma ihtiyacı içinde olduğumuzu daha uzun anlatırdım ama maalesef buna zamanım yok, sadece birkaç hususun altını bir devlet politikası olarak nükleer güç santrallerinden enerji almakla ilgili olarak çizmek istiyorum.

Sayın milletvekilleri, Türkiye’den nükleer santrallerden enerji alma konusu 1956 yılına dayanır. Türkiye Atom Enerjisi Komisyonu Genel Sekreterliği o tarihte kurulmuştur. O tarihten bugüne, Türkiye, nükleer santrallerden alternatif enerji üretmeyi hep gündeminde tutmuştur. O günden bugüne, iktidar olan hiçbir siyasi parti, hiçbir hükûmet “Ben nükleer santrallerden enerji temin etmeyeceğim.” dememiştir. Yapamadığı nedir? Türkiye’nin bulamadığı siyasi istikrardır çünkü bir nükleer santralin yapılması, etüdü, projesi, faaliyete geçmesi en az on yılı bulur. Türkiye’deki hükûmetlerin ortalama ömrü on altı ay olmuştur. Onun için AK PARTİ iktidarlarındaki siyasi istikrar yakalanabilene kadar Türkiye’nin nükleer santraller kurabilmesi maalesef gündeme gelememiştir. Bugün geldiğimiz noktada Türkiye’de nükleer santrallerin yeri referandumlarla, yerli halka sorarak tespit edilemez. Atom Enerjisi Kurumu en doğru yeri, en doğru şekilde tespit etmek için çalışır. Bu etütler yıllarca yapılmıştır ve nihayet Türkiye’de belli noktalar güvenli bölgeler olarak tespit edilmiş ve yine bir devlet politikası olarak buralara, bu santrallerin kurulması kararlaştırılmıştır. Şimdi, ben, Türkiye’nin bir devlet politikası olarak kuracağı nükleer santralleri hiçbir şekilde lokal olarak yapacağı referandumlara bağlayamam. Eğer Türkiye, nükleer santrallerden enerji alacaksa eğer bütün alternatif enerji seçenekleri içinde bunu da kullanacaksa “Bu Sinop’ta olmasın çünkü riskleri var ama Bartın’da olursa olsun.” diyemem. Bartın da bizim, Sinop da bizim, Ordu da bizim, Kayseri de bizim, Mersin de bizim.

ENGİN ALTAY (Sinop) – Kayseri’de oluversin, ne var.

MEHMET ERSOY (Devamla) – Sorumlu devlet en uygun yer nereyse yapacağı bilimsel araştırmalarla bunları tespit eder ve ona göre yerini belirler. Sinop’ta yıllardır bu incelemeler yapılıyor. Nihayetinde Japonlarla bir anlaşma yapıldı ve hâlen o etüt safhası devam ediyor. Niye devam ediyor? Son teknolojiye göre, son gelişmelere göre, dünyada duyulan hassasiyetlere göre risklerin en aza indirilebilmesi için neler yapılması gerektiği bir bir inceleniyor, araştırılıyor. Hâlen de Sinop ya da başka bir yer denilmesinin altında yatan neden de budur, hâlen de etüt safhası devam ediyor. Yapılacak iş çok ciddi bir iştir, yapılacak iş çok önemli bir iştir, yapılacak iş büyük sorumluluk isteyen bir iştir. Onun için, böyle sorumluluk isteyen işlere karşı riskini düşünerek ya karşı çıkarsınız, “Türkiye’nin hiçbir noktasına yapılmasın.” dersiniz ya da yapılacaksa “Bartın’a yapılmasın da Mersin’e yapılsın, Ordu’ya yapılmasın da Trabzon’a yapılsın.” diyemezsiniz. Bu ülkenin her tarafı bizim ülkemiz.

ENGİN ALTAY (Sinop) – Seni Sinoplulara şikâyet edeceğim.

MEHMET ERSOY (Devamla) – Bir başka şeyi dikkatlerinize sunmak istiyorum sayın milletvekilleri: Bugün kullanılacak teknoloji elbette ki kullanılmamış teknoloji olacaktır, çünkü bugüne kadar yaşanan deneylerin üzerine konulan en modern teknoloji olacaktır. Mercedes’in ürettiği son model arabaya “Buna bugüne kadar kimse binmedi?” diye binmeyecek miyiz?

ENGİN ALTAY (Sinop) – Yahu, lisanslıdır, patentlidir o; bu, bir yerden bir şey almamış.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – O arabaların hepsinin dışarıda testi yapılıyor, diğer testleri, yol testleri yapılıyor, ondan sonra izin alınıyor. Sen nerede yapacaksın bunun testlerini?

MEHMET ERSOY (Devamla) – O en üste gelmiş, en üst seviyeye gelmiş bir teknolojidir ve bugün inşallah dünyada bilimin bulunduğu, insanlığın bulunduğu en ileri noktadaki teknoloji neyse, Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti, bu teknolojiyi kullanmaya, Türk insanını, milletimizi, bu teknolojiyle, nükleer santrallerden oluşabilecek risklere karşı en iyi şekilde korumaya kararlı olarak yoluna devam edecektir.

Bu duygu ve düşüncelerle, ben, ülkem, neredeyse yarım yüzyıldır hayalini yaşadığı, bütün alternatif enerji ihtimallerinin yanında nükleer santrallerden de enerji temin etmesini bir prensip olarak destekliyorum. Bunun nereye yapılacağı, nasıl uygun yapılacağı kararını verecek olanlar da bilimsel olarak yapacakları tespitlerle Türkiye Cumhuriyeti devletidir diyorum.

Yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın milletvekilleri, birleşime bir saat ara veriyorum.

Kapanma Saati: 11.41

YİRMİ İKİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 12.40****BAŞKAN: Başkan Vekili Sadık YAKUT****KÂTİP ÜYELER: Muhammet Bilal MACİT (İstanbul), Dilek YÜKSEL (Tokat)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 84’üncü Birleşiminin Yirmi İkinci Oturumunu açıyorum.

673 sıra sayılı Kanun Tasarısı’nın görüşmelerine devam edeceğiz.

Komisyon ve Hükûmet yerinde.

Şimdi soru-cevap işlemi yapılacaktır.

Sayın Türkkan? Yok.

Sayın Bulut? Yok.

Sayın Şimşek? Yok.

Soru-cevap işlemi tamamlanmıştır.

Tasarının tümü üzerindeki görüşmeler de tamamlanmıştır.

Maddelere geçilmesini oylarınıza sunuyorum...

OKTAY VURAL (İzmir) – Karar yeter sayısı...

BAŞKAN – Karar yeter sayısı arayacağım.

Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Karar yeter sayısı yoktur.

Birleşime beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 12.41

YİRMİ ÜÇÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 12.49****BAŞKAN: Başkan Vekili Sadık YAKUT****KÂTİP ÜYELER: Muhammet Bilal MACİT (İstanbul), Dilek YÜKSEL (Tokat)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 84’üncü Birleşiminin Yirmi Üçüncü Oturumunu açıyorum.

673 sıra sayılı Kanun Tasarısı’nın maddelerine geçilmesi oylamasında karar yeter sayısı bulunamamıştı.

Şimdi, tasarının maddelerine geçilmesini tekrar oylarınıza sunacağım ve karar yeter sayısı arayacağım.

Kabul edenler...

LEVENT GÖK (Ankara) – Sayın Başkan, elektronik cihazla yapalım.

BAŞKAN – Elektronik cihazla oylama yapacağız.

Bir dakika süre veriyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, karar yeter sayısı yoktur.

Birleşime on beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 12.52

YİRMİ DÖRDÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 13.07****BAŞKAN: Başkan Vekili Sadık YAKUT****KÂTİP ÜYELER: Muhammet Bilal MACİT (İstanbul), İsmail KAŞDEMİR (Çanakkale)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 84’üncü Birleşiminin Yirmi Dördüncü Oturumunu açıyorum.

673 sıra sayılı Kanun Tasarısı’nın maddelerine geçilmesine dair ikinci oylamada da karar yeter sayısı bulunmamıştı.

Şimdi, tasarının maddelerine geçilmesini tekrar oylarınıza sunacağım ve karar yeter sayısı arayacağım. Kabul edenler...

LEVENT GÖK (Ankara) – Yok. Elektronik yapın.

BAŞKAN – Elektronik yapalım.

Elektronik cihazla oylama yapacağız, bir dakika süre veriyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, karar yeter sayısı vardır. Tasarının maddelerine geçilmesi kabul edilmiştir.

1’inci maddeyi okutuyorum:

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE JAPONYA HÜKÜMETİ ARASINDA
TÜRKİYE CUMHURİYETİNDE NÜKLEER GÜÇ SANTRALLERİNİN VE NÜKLEER
GÜÇ SANAYİSİNİN GELİŞTİRİLMESİ ALANINDA İŞBİRLİĞİNE İLİŞKİN ANLAŞMA
İLE TÜRKİYE CUMHURİYETİNDE NÜKLEER GÜÇ SANTRALLERİNİN VE
NÜKLEER GÜÇ SANAYİSİNİN GELİŞTİRİLMESİNE DAİR İŞBİRLİĞİ ZAPTININ
ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI**

MADDE 1- (1) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Japonya Hükümeti arasında akdedilen “Türkiye Cumhuriyeti’nde Nükleer Güç Santrallerinin ve Nükleer Güç Sanayisinin Geliştirilmesi Alanında İşbirliğine İlişkin Anlaşma” ile “Türkiye Cumhuriyeti’nde Nükleer Güç Santrallerinin ve Nükleer Güç Sanayisinin Geliştirilmesine Dair İşbirliği Zaptı”nın onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN – Madde üzerinde Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz isteyen Ali Rıza Öztürk, Mersin Milletvekili.

Buyurun Sayın Öztürk. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA ALİ RIZA ÖZTÜRK (Mersin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Sinop’ta nükleer santral inşasını öngören uluslararası anlaşmanın 1’inci maddesi üzerinde söz aldım. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, nükleer, eğer doğru ve ulusal bir stratejimiz varsa, nükleer enerji konusunda ve az sonra anlatacağım sakıncalar giderilebiliyor ise o zaman enerji tüketim profilinde hak ettiği yeri alabilir. Maliyetlerin makul ve kabul edilebilir bir seviyelere çekildiği, teknolojisi güvenilir, teknoloji transferi sağlanmış, inşaatında, işletmesinde, sökümünde -atık yönetimine kadar- Türk teknik gücünün

etkin olduğu, işletme güvenliği tam, nihai atık sorunu çözümlenmiş, sadece bizleri değil, gelecek nesillerimizi de tehdit eden ve çevre riski ortadan kalkmış nükleer reaktörlerden eğer söz edebiliyorsa o takdirde makul çoğunluk gibi buna ben de olumlu yaklaşabilirim. Buna karşın, sorunlarını çözümlenmemiş, inşa ve işletme işini ihaleyle vermek yeriner doğrudan sipariş edilmiş ve bir alışveriş paketinin parçası hâlindeki nükleer reaktör inşasına karşı çıkılması sadece doğal bir şey değil, bunun da ötesinde bir vatandaşlık görevidir.

Değerli milletvekilleri, nükleer enerji, özellikle, dünyamızda en parlak dönemini 1973-1974 petrol krizinden sonra yaşamıştır. Petrol fiyatlarının aşırı yükselmesine tepki olarak bir yandan enerjinin daha verimli kullanımı, diğer yandan ise alternatif bir kaynak olarak görülen nükleer enerjiye yönelik talep deyim yerindeyse âdeta bir patlama yaşamıştır. Bugün içinde bulunulan nükleer reaktörlerin büyük çoğunluğunun bu algılama sonrasında gerçekleştirildiğini unutmamak gerekir. İktidarın yanlış nükleer enerji politikası dünden itibaren bugün devam etmekte, yarın da devam edeceğe benzemektedir.

İktidar nükleer enerjiyi savunurken kamuoyunu ikna etmek için uzun bir süreden beri bazı savları öne sürmektedir: “Nükleer en ucuz enerjidir.” demektedir. “Nükleer enerji sayesinde enerjideki mevcut bağımlılığımızdan kurtulacağız.” demektedir. “Nükleer enerji sayesinde Rusya’ya aşırı bağımlı olduğumuz doğal gaz bakımından söz konusu bağımlılığımızı azaltacağız.” demektedir. “Nükleer enerji güvenlidir, işletme güvenliği Rus santralleri için söz konusudur. Ölümlü kaza Çernobil’de yani Rus teknolojisiyle inşa edilen reaktörlerde olmuştur.” demektedir. “Nükleer enerji çevreye zararlı olmayan bir enerji türüdür.” demektedir. “Atık diye bir sorun yoktur, ayrıca hepsinin müşterisi hazırır.” demektedir.

Gerçekten öyle midir? Nükleer enerjinin ucuzluğu tam bir safsatadır. Nükleer güç santrallerinin finansmanı Avrupa Birliği ülkelerinde ve gelişmiş ülkelerde çok ciddi bir sorundur. Bugün dünyada gelişmiş ülkeler, özellikle Avrupa Birliği ülkeleri enerji politikalarını çizerlerken, genel eğilim, arz güvenliği sürekli olan ve yerli enerji kaynaklarından üretilen yenilenebilir enerjiye doğrudur.

Bugün başta Amerika Birleşik Devletleri ve Avrupa olmak üzere, nükleer enerjiye alım garantisi vermemektedir. Bugün dünyada nükleer santrallerden elde edilen enerjiye alım garantisi veren tek ülke Türkiye’dir. Bu nasıl bir çelişkidir ki, nükleer enerji olarak, nükleer santraller çok iyi bir enerji kaynağıysa neden Avrupa ve Amerika nükleer santrallerdeki üretilen enerji için alım garantisi vermiyor, neden yenilenebilir enerji kaynakları için alım garantisi vermektedir?

Nükleer enerji sayesinde dışa bağımlılığımızın nasıl azalacağı da ayrıca bir mizah konusudur. Santrallerin inşasında, sahipliğinden işletmesine, uranyum zenginleştirmesinden atık yakıtların yönetimine kadar her aşamasında Rusya’ya bağımlı olduğumuz bir alanda bırakın bağımlılığın azalması, tersine, zaten aşırı bağımlı olduğumuz Rusya’ya bir de nükleerde bağımlılığımız ilave edilmiştir.

Türkiye tükettiği gazın yüzde 98’ini ithalatla karşılamaktadır. İthalatın yaklaşık yüzde 64’ü Rusya’dan yapılmaktadır. Hâl böyleyken, daha önce “Nükleeri, Rusya’ya gazda olan bağımlılığımızı azaltmak için istiyoruz.” diyerek, bu anlaşmanın onaylanmasıyla bir de nükleerde Rusya’ya bağımlı hâle gelerek nasıl azaltacağımızı ben şahsen bir mühendis olarak anlayamıyorum. Kaldı ki, Türkiye’nin Rusya’ya bağımlılığı bunlarla da sınırlı değildir. Petrol dış alımımızda da yüzde 33 oranında bir bağımlılık söz konusudur. TÜİK verilerine göre, Rusya’yla 2008 yılı toplam dış ticaret hacmimiz 38 milyar dolardır. Bu, bugün daha da düşmüştür. Bunun 32-33 milyar doları Rusya’nın bize sattığı mallardır, 5-6 milyar doları da bizim, Rusya’ya sattığımız mallardır yani denge Rusya lehinedir. Rakamlar bu denli açıkken başka hiçbir kanıtı gerek yoktur, Türkiye enerji alanında Rusya’ya tam bağımlıdır.

Nükleer enerjinin güvenli olduğu ve sadece Rus santrallerinde kaza olduğu tezi de doğru değildir. Three Mile Island, Hamm-Uentrop, Tokaimura, Crystal River, Point Lepreau, Sellafield ve en son Fransa’da kayda girmiş pek çok kazalar vardır.

Japonya’nın Fukuşima eyaletinde meydana gelen nükleer santral kazası, burada AKP sözcüsü Sayın Ersoy’un söylediği gibi nükleer santrallerin güvenli olmadığını, tam aksine güvensiz olduğunu açığa çıkartmıştır.

Fukuşima’da nükleer santral patlaması olduğu zaman Japonya Başbakanı başını iki elinin arasına almış ne yapacağını kara kara düşünürken bizim o tarihteki Başbakanımız ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı, Fukuşima’daki nükleer santral patlamasını ve ardından meydana gelen süprütüyü sanki sobanın üzerinde unutulmuş kestane patlaması ya da ninelerimizin bize yaptığı mısır patlamasının sesleri olarak algılamıştır. Japonya o tarihten sonradır ki nükleer santrallerde duraklama devrine girmiş ve eğilim, azalma yönündedir.

Değerli milletvekilleri, bugün geline nokta baktığımızda nükleer enerjinin, santrallerin çevreye zararlı olmadığı iddiası da doğru değildir. Nükleer enerji üretiminde, uranyum üretiminden başlayan bir dizi işlem sürecinde, bu işlemler zincirinin her aşamasında çevre için ciddi riskler oluşturulduğu kanıtlanmış bilimsel gerçeklerdir. Bu bilimsel gerçeğe “Canım, termik santrallerde de uçakla seyahat ederken de kaza oluyor.” türünden dam üstünde saksağan misali örneklerle yaklaşmak konuyu saptırmaktan ibarettir. Rusya tarafından Akkuyu’da inşa edilmesi hedeflenen VVER-1200 Nükleer Reaktörü normal çalışmasını yürütebilmek için her gün binlerce milyar ton soğutma suyu alacaktır. Bu suyun miktarı soğutma suyundaki ısı artmasıyla ters orantılıdır.

Değerli milletvekilleri, kaldığımız yerden devam edeceğiz.

Şimdilik teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz isteyen Yusuf Halaçoğlu, Kayseri Milletvekili.

Buyurun Sayın Halaçoğlu.

MHP GRUBU ADINA YUSUF HALAÇOĞLU (Kayseri) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, nükleer enerjiden bahsediyoruz ve bu nükleer enerjinin Çernobil başta olmak üzere Japonya’da bir kaza neticesinde dünyaya sızıntı vermesiyle birlikte çekilen sıkıntıları hepimiz çok yakından biliyoruz. Çernobil’deki patlama sonrasında Türkiye’de kanser sayısının yüzde kaç arttığını da çok iyi biliyorsunuz. Dolayısıyla, böyle bir yakıt için bir girişimde bulunuyoruz bugün. Japonya bile bundan endişe duyuyor ve Avrupa’da, özellikle Fransa ve Almanya’da yavaş yavaş nükleer enerji santralleri kapatılmaya başlanmış durumda. Bunun yerine dönüştürülebilir enerjiler kullanılıyor; güneş enerjisi, rüzgâr enerjisi gibi. Türkiye bu konularda son derece şanslı bir ülke. Özellikle uranyumdan önce ve bu kadar Japonya’ya bağımlı olmak ve dünyaya bağımlı olmak yerine aslında Türkiye’de bir önemli enerji madeni var. Bunu neden Enerji Bakanlığımız göz ardı eder anlamıyorum. Şu an Almanya’da ve Çin’de bunun santralleri kurulmuş ve çalışır durumda. Öyle ki sadece 30 metreküplük bir reaktör 3 bin megavat enerji üretebilmektedir. Tekrar ediyorum, 30 metreküplük bir alanda bu santral 3 bin megavat enerji üretebilmektedir. Evet, bu maden dünyada Türkiye’nin ikinci sahip olduğu bir ülkedir. Adı: Toryum. Toryum madeni geçmiş dönemlerde çözülmesi zor bir element olduğu için bu konularda fazlaca itibar görmeyen bir madendi ama şu sıralarda Hindistan’da 2020 yılına kadar enerjisinin yüzde 30’unu karşılamaya yönelik bir proje devam etmektedir.

Arkadaşlar, toryum madeni atom numarası 9 olan ve atom ağırlığı 232 grammolekül olan, 1.700 santigrat derecede eriyen, kurşun renginde, havada bozulmayan bir element. Değerli arkadaşlar, Türkiye’de toryum madeninin tespit edilmiş şu anki miktarı 880 milyon ton, 880 milyon ton. Öyle ki şöyle söyleyeyim: 1 ton toryum madeni 200 ton uranyuma karşılık gelmektedir. Tekrar ediyorum, 1 ton toryum madeni 200 ton uranyuma karşılık gelmektedir. Türkiye’nin üzerinde oturduğu bu maden değer olarak, işlenmemiş değer olarak şu an 120 trilyon dolar karşılığındadır, 120 trilyon dolar karşılığındadır. 1 ton uranyum ayrıca 3,5 milyon ton kömüre bedeldir. Bu çerçevede içerisinde düşünecek olursak 50 ton uranyumla, 50 ton uranyumla 50 gigavat enerji üretebilecek durumdayız, 50 gigavat enerji üretebilecek durumdayız. Şimdi, böyle bir imkân varken bunlara meyletmek, bununla ilgili gerekli değerlendirmeleri yapmak yerine neden doğrudan doğruya nükleer enerjiye geçilmektedir? Hâlbuki toryum madeni uranyumdan çok daha az plütonyum ve diğer transuranyum elementleri ürettiğinden toryum santralleri en temiz yakıt olarak adlandırılmaktadır ve çevreye en az zarar veren yakıttır. Nitekim, Türkiye Enerji Vakfı’nın raporunda millî toryum teknolojisine sahip olunmasının rezerv açısından dünyada ikinci sırada bulunan Türkiye’ye dört büyük fırsat sunacağı belirtilerek millî bir toryum teknolojisine sahip olunması sayesinde Türkiye yakın gelecekte gerçek bir uluslararası enerji merkezine ve teknoloji ihraç ülkesine dönüşebileceği belirtilmektedir. Bununla enerjide dışa bağımlılık sona erecektir. Düşünün, 30 metre küplük bir alanda 3 bin megavat üretiyorsanız Türkiye’de her şeyi, ısınma da dâhil ucuz enerjiyle sağlayabilecek bir pozisyondasınız. Diğer taraftan, Türkiye, toryum reaktörleri sayesinde elektrik üretiminde dışa bağımlılıktan kurtulabilecek, daha güvenli, temiz, ucuz elektrik üretme imkanına kavuşacak ve böylece yüksek enerji ithalatı faturasını azaltabilecektir. Dolayısıyla, Ankara merkezli ve resmî dili Türkçe olan bir uluslararası toryum ajansının kurulması gerekmektedir. Toryum teknolojisinin ticarileştirilmesiyle yüksek teknoloji ürün ve hizmet ihracından kazanç elde edebilecektir Türkiye. Toryum reaktörlerinin devreye girmesiyle daha çevreci bir elektrik üretim alt yapısına sahip olunabilecek, böylece fosil kaynak kullanımı azaltılabilecektir.

Değerli arkadaşlar, bu konuda Türkiye’ye pek çok firma gelmiştir, herhâlde Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığına da uğramışlardır bana geldiklerine göre. Kanadalı bir firma geldi, bu konuda ve bununla ilgili Türkiye’de çalışmalar yapmak ve bu konuya el atmak istediğini belirtti, kendisine destek olunmasını istedi. Bunu yaptığımız takdirde sanıyorum ki Türkiye nükleer enerji gibi tehlikeli bir santral sevdasından vazgeçecektir. Kaldı ki kaynaklar tamamen Türkiye’ye ait olduğu için dışarıya bağımlılığımız olmayacaktır çünkü siz nükleer enerji santralleri kurduğunuzda uranyumu dışarıdan almak zorunda kalacaksınız ve bunun için büyük bedeller ödeyeceksiniz. Kendi elimizdeki kaynakları değerlendirdiğimiz takdirde zannediyorum ki Türkiye sadece ısınma değil, elektrikli araçlar dâhil olmak üzere pek çok konuda dışarıya bağımlılıktan, petrole bağımlılıktan kurtulabilecek ve önemli bir ekonomik güç elde edecektir. Bunu tekrardan Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığına hatırlatıyorum, hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum sayın milletvekilleri.

Birleşime beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 13.29

YİRMİ BEŞİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 13.33****BAŞKAN: Başkan Vekili Sadık YAKUT****KÂTİP ÜYELER: Muhammet Bilal MACİT (İstanbul), İsmail KAŞDEMİR (Çanakkale)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 84’üncü Birleşiminin Yirmi Beşinci Oturumunu açıyorum.

673 sıra sayılı Kanun Tasarısı’nın görüşmelerine devam edeceğiz.

Komisyon? Yok.

Ertelenmiştir.

9’uncu sırada yer alan 679 Sıra Sayılı Kanun Tasarısı’nın görüşmelerine başlayacağız.

8.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı Arasında Üçüncü Taraf Maliyet Paylaşımı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/998) (S. Sayısı: 679)

BAŞKAN – Komisyon? Yok.

Ertelenmiştir.

Bundan sonra da komisyonların bulunmayacağı anlaşıldığından, alınan karar gereğince, kanun tasarısı ve teklifleri ile komisyonlardan gelen diğer işleri sırasıyla görüşmek için 27 Mart 2015 Cuma günü, yani bugün, saat 14.00’te toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 13.34

XII.- OYLAMALAR

1.- (S. Sayısı: 705) Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnemelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifine Verilen Oyların Sonucu:

2.- (S. Sayısı: 684) Polis Vazife ve Salahiyet Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnemelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısına Verilen Oyların Sonucu:

3.- (S. Sayısı: 688) Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnemelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifine Verilen Oyların Sonucu:

Sıra Sayısı : 705
Oylama Saati : 00:03
Üye Sayısı : 550
Kabul Edenler : 240
Reddedenler : 1
Çekimserler : 0
Geçersiz Oylar : 0
Mükerrer Oylar : 1
Toplam : 242
Açık Üyelikler : 15
Kanunlaşmıştır

Sıra Sayısı : 684
Oylama Saati : 06:32
Üye Sayısı : 550
Kabul Edenler : 198
Reddedenler : 32
Çekimserler : 0
Geçersiz Oylar : 0
Mükerrer Oylar : 1
Toplam : 231
Açık Üyelikler : 15
Kanunlaşmıştır

Sıra Sayısı : 688
Oylama Saati : 10:38
Üye Sayısı : 550
Kabul Edenler : 198
Reddedenler : 19
Çekimserler : 0
Geçersiz Oylar : 0
Mükerrer Oylar : 0
Toplam : 217
Açık Üyelikler : 15
Kanunlaşmıştır

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 705	S. S. 684	S. S. 688
Adana	Çelik	Ömer	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Adana	Çetinkaya	Mehmet Necati	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Kabul
Adana	Demirçalı	Ali	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Adana	Develi	Turgay	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Adana	Erdinç	Mehmet Şükrü	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Adana	Gürkan	Fatoş	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Adana	Halaman	Ali	MHP	Kabul	Red	Katılmadı
Adana	Küçükaydın	Ali	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Adana	Loğoğlu	Osman Faruk	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Adana	Özgümüş	Ümit	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Adana	Ünüvar	Necdet	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Adana	Varlı	Muharrem	MHP	Kabul	Katılmadı	Katılmadı
Adana	Yılmaz	Seyfettin	MHP	Kabul	Red	Red
Adıyaman	Aydın	Ahmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Adıyaman	Erdoğan	Mehmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Adıyaman	Fırat	Salih	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Adıyaman	Metiner	Mehmet	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Adıyaman	Yetiş	Muhammed Murtaza	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Afyonkarahisar	Açba	Sait	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Afyonkarahisar	Eroğlu	Veyssel	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Afyonkarahisar	Toptaş	Ahmet	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Afyonkarahisar	Ürün	Halil	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Afyonkarahisar	Yılmaz	Kemalettin	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ağrı	Aksoy	Halil	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ağrı	Çelebi	Ekrem	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Ağrı	Salman	Fatma	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Ağrı	Yıldız	Mehmet Kerim	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Amasya	Bostancı	Mehmet Naci	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Kabul
Amasya	Erdemir	Avni	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Amasya	Topal	Ramis	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Akdogan	Yalçın	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 705	S. S. 684	S. S. 688
Ankara	Ayata	Süleyman Sencer	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Aygün	Sinan Aydın	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Red
Ankara	Babacan	Ali	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Bilgehan	Ayşe Gülsün	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Çetin	İzzet	CHP	Red	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Çiçek	Cemil	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Denemeç	Reha	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Erdem	Mustafa	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Erdöl	Cevdet	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Gedikli	Bülent	AK PARTİ	Kabul	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Gök	Levent	CHP	Kabul	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Günaydın	Gökhan	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Güzel	Ülker	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Halıcı	Mehmet Emrehan	E-PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	İpek	Haluk	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	İşler	Emrullah	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Ankara	İyimaya	Ahmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Katılmadı
Ankara	Kapusuz	Salih	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Kazdal	Zelkif	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Katılmadı
Ankara	Kuşoğlu	Bülent	CHP	Kabul	Red	Red
Ankara	Nazlıaka	Aylin	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Özdalga	Nazmi Haluk	Bağımsız	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Selamoğlu	Tülay	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Sertçelik	Seyit	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Şahin	Fatih	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Ankara	Şanlı	Nurdan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Katılmadı
Ankara	Tarhan	Emine Ülker	ANAPARTİ	Katılmadı	Red	Katılmadı
Ankara	Topcu	Zühal	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Türkeş	Yıldırım Tuğrul	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Yeniçeri	Özcan	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Antalya	Acar	Gürkut	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Antalya	Badak	Sadık	AK PARTİ	Katılmadı	Kabul	Kabul
Antalya	Baykal	Deniz	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Antalya	Bulut	Arif	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Antalya	Çavuşoğlu	Mevlüt	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Antalya	Özdoğan Enç	Gökçen	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Antalya	Gönül	Mehmet Vecdi	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Kabul
Antalya	Günal	Mehmet	MHP	Kabul	Katılmadı	Katılmadı
Antalya	İrbeç	Yusuf Ziya	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Antalya	Kaptan	Osman	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Antalya	Samani	Hüseyin	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Antalya	Sapan	Yıldıray	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Antalya	Toskay	Tunca	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Artvin	Bayraktutan	Uğur	CHP	Katılmadı	Red	Katılmadı
Artvin	Kışla	İsrafil	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Aydın	Aydın	Osman	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 705	S. S. 684	S. S. 688
Aydın	Baydar	Metin Lütü	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Aydın	Erdem	Mehmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Aydın	Kılınç	Ali Gültekin	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Aydın	Öyüş	Semiha	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Aydın	Tezcan	Bülent	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Aydın	Uzunırmak	Ali	MHP	Kabul	Katılmadı	Katılmadı
Balıkesir	Akova	Ayşe Nedret	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Balıkesir	Aydınhoğlu	Ali	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Balıkesir	Babuşcu	Tülay	AK PARTİ	Kabul	Katılmadı	Katılmadı
Balıkesir	Bulut	Ahmet Duran	MHP	Kabul	Red	Red
Balıkesir	Gümüş	Haluk Ahmet	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Balıkesir	Havutça	Namık	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Balıkesir	Öztaylan	Mehmet Cemal	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Bilecik	Poyraz	Fahrettin	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Bilecik	Şeker	Bahattin	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bingöl	Baluken	İdris	HDP	Katılmadı	Red	Katılmadı
Bingöl	Taş	Eşref	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Bingöl	Yılmaz	Cevdet	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Kabul
Bitlis	Demiröz	Vedat	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Bitlis	Kiler	Vahit	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bitlis	Zenderlioğlu	Husamettin	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bolu	Ercoşkun	Ali	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Bolu	Küpçü	Fehmi	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Bolu	Özcan	Tanju	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Burdur	Özçelik	Bayram	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Burdur	Özkan	Ramazan Kerim	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Burdur	Yıldırım	Hasan Hami	Bağımsız	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bursa	Arınç	Bülent	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bursa	Aydın	İsmail	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Bursa	Büyükataman	İsmet	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bursa	Çavuşoğlu	Hakan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Bursa	Çelik	Canan Candemir	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Bursa	Demiröz	İlhan	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bursa	Ekinci	Kemal	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bursa	Erdemir	Aykan	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bursa	Kaleli	Sena	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bursa	Erkal Kara	Tülin	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Bursa	Matlı	Önder	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Bursa	Özensoy	Necati	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bursa	Öztürk	Mustafa	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Bursa	Su	İsmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Bursa	Şahin	Hüseyin	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Bursa	Şerbetçioğlu	Mustafa Kemal	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Bursa	Tayan	Turhan	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bursa	Yıldırım	Bedrettin	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Katılmadı
Çanakkale	Daniş	Mehmet	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 705	S. S. 684	S. S. 688
Çanakkale	Kaşdemir	İsmail	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Çanakkale	Sarıbaş	Ali	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Çanakkale	Soydan	Mustafa Serdar	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Çankırı	Filiz	Hüseyin	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Çankırı	Şahin	İdris	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Çorum	Bağcı	Cahit	AK PARTİ	Kabul (Mük.)	Kabul	Kabul
Çorum	Köse	Tufan	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Çorum	Uslu	Salim	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Çorum	Yıldırım	Murat	AK PARTİ	Kabul	Katılmadı	Katılmadı
Denizli	Ayhan	Emin Haluk	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Denizli	Cihaner	İlhan	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Denizli	Dalbudak	Nurcan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Denizli	Keskin	Adnan	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Denizli	Uçar	Bilal	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Denizli	Yüksel	Mehmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Denizli	Zeybekci	Nihat	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Diyarbakır	Aydoğan	Nursel	HDP	Katılmadı	Red	Katılmadı
Diyarbakır	Ayna	Emine	DBP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Diyarbakır	Lök Beyaz	Mine	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Diyarbakır	Eronat	Oya	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Diyarbakır	Eker	Mehmet Mehdi	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Diyarbakır	Ensarioğlu	Mehmet Galip	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Diyarbakır	Hamzaoğulları	Mehmet Süleyman	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Diyarbakır	İçten	Cuma	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Diyarbakır	Tan	Altan	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Diyarbakır	Zana	Leyla	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Edirne	Değirmendereli	Kemal	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Edirne	Müezzinoğlu	Mehmet	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Elazığ	Alpay	Şuay	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Elazığ	Balık	Sermin	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Elazığ	Demirbağ	Zülfü	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Elazığ	Erdem	Enver	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Elazığ	Septioğlu	Faruk	AK PARTİ	Kabul	Katılmadı	Katılmadı
Erzincan	Işık	Muharrem	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Erzincan	Karakelle	Sebahattin	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Erzurum	Akdağ	Recep	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Erzurum	Aksak	Muhyettin	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Erzurum	Dağcı Çıglik	Fazilet	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Erzurum	Öztürk	Oktay	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Erzurum	Yavilioğlu	Cengiz	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Erzurum	Yılmaz	Adnan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Eskişehir	Avcı	Nabi	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Eskişehir	Batum	Bedii Süheyl	Bağımsız	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Eskişehir	Can	Ülker	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Eskişehir	Demirel	Ruhsar	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Eskişehir	Koca	Salih	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 705	S. S. 684	S. S. 688
Gaziantep	Bakbak	Derya	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Gaziantep	Çelik	Hüseyin	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Gaziantep	Erdoğan	Mehmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Gaziantep	Koçer	Abdullah Nejat	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Gaziantep	Mazırcıoğlu	İbrahim Halil	AK PARTİ	Katılmadı	Kabul	Kabul
Gaziantep	Sarı	Mehmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Gaziantep	Serindağ	Ali	CHP	Kabul	Red	Red
Gaziantep	Şahin	Ali	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Gaziantep	Şeker	Mehmet	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Gaziantep	Tayyar	Şamil	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Gaziantep	Yalçın	Edip Semih	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Giresun	Canikli	Nurettin	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Giresun	Geldi	Mehmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Giresun	Karaahmetoğlu	Selahattin	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Giresun	Tatlı	Adem	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Gümüşhane	Aydın	Kemalettin	AK PARTİ	Kabul	Katılmadı	Katılmadı
Gümüşhane	Üstün	Feramuz	AK PARTİ	Kabul	Katılmadı	Kabul
Hakkâri	Canan	Esat	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Hakkâri	Demirtaş	Selahattin	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Hakkâri	Zozani	Adil	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Hatay	Akgöl	Hasan	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Hatay	Çirkin	Adnan Şefik	MHP	Katılmadı	Red	Katılmadı
Hatay	Dudu	Mevlüt	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Hatay	Ediboğlu	Mehmet Ali	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Hatay	Ergin	Sadullah	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Hatay	Eryılmaz	Refik	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Hatay	Karasayar	Orhan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Hatay	Öntürk	Mehmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Hatay	Türkoğlu	Hacı Bayram	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Hatay	Yeşildal	Adem	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
İsparta	Bilgiç	Süreyya Sadı	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
İsparta	Korkmaz	Süleyman Nevzat	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İsparta	Öner	Ali Haydar	CHP	Kabul	Red	Katılmadı
İsparta	Özel	Recep	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Mersin	Atıcı	Aytuğ	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Mersin	Bozkurt	Nebi	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Mersin	Çağlayan	Mehmet Zafer	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Mersin	Gök	İsa	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Mersin	Kürkcü	Ertuğrul	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Mersin	Ökten	Çiğdem Münevver	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Mersin	Öz	Ali	MHP	Kabul	Red	Katılmadı
Mersin	Öztürk	Ali Rıza	CHP	Kabul	Red	Red
Mersin	Seçer	Vahap	CHP	Kabul	Red	Red
Mersin	Şandır	Mehmet	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Mersin	Uzun	Ahmet Tevfik	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Adan	Celal	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 705	S. S. 684	S. S. 688
İstanbul	Akkiray	Sabahat	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Aksu	Abdülkadir	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Akşener	Meral	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Alan	Engin	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Ataş	Mustafa	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Ayaydın	Aydın Ağan	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Bağış	Egemen	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Bahçekapılı	Ayşe Nur	AK PARTİ	Kabul	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Bak	Osman Aşkın	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Barutçu	İhsan	Bağımsız	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Başesgioğlu	Murat	MHP	Kabul	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Boyraz	Osman	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Bozkır	Volkan	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Bürge	Hüseyin	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Cengiz	Ercan	MERKEZ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Çelebi	Süleyman	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Çetin	Muhammed	Bağımsız	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Çonkar	Ahmet Berat	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Baş	Nimet	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Dağoğlu	Türkan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Katılmadı
İstanbul	Dalyan	Gülay	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Danışoğlu	Ayşe Eser	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Dedegil	Alev	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Dinçer	Celal	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Dinçer	Ömer	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Domaç	Mehmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Ekşi	Osman Oktay	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Erdem	Ekrem	AK PARTİ	Kabul	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Erdogdu	Aykut	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Erol	Gürsoy	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Ertürk	Ahmet Haldun	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Eyidoğan	Haluk	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Güllüce	İdris	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Hamzaçebi	Mehmet Akif	CHP	Kabul	Red	Red
İstanbul	İncekara	Halide	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Kacır	Ünal	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Karaca	Harun	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Kabul
İstanbul	Kaya	Atıla	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Kaya	Erol	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Kaynarca	Tülay	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Kılıçdaroğlu	Kemal	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Kırıkkık	Feyzullah	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Korutürk	Osman Taney	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Kubat	Mehmet Doğan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Kuzu	Burhan	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Küçük	Sedef	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 705	S. S. 684	S. S. 688
İstanbul	Külünk	Metin	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Macit	Muhammet Bilal	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Muş	Mehmet	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Nebati	Nureddin	AK PARTİ	Kabul	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Torlak	Durmuşali	MHP	Kabul	Red	Red
İstanbul	Onur	Melda	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Oran	Umut	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Öğüt	Kadir Gökmen	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Öğütken	Ahmet Baha	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Önder	Sırrı Süreyya	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Özgündüz	Ali	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Özkes	İhsan	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Pavey	Şafak	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Safı	İsmail	AK PARTİ	Kabul	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Saral	Oktay	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Sarı	Müslim	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Satır	Mihrimah Belma	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Katılmadı
İstanbul	Savaşer	Sevim	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Serter	Fatma Nur	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Şentop	Mustafa	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Şükür	Hakan	Bağımsız	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Tamaylıgil	Bihlun	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Tanal	Mahmut	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Tanrıkulu	Mustafa Sezgin	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Tekin	Gürsel	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Toprak	Binnaz	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Toprak	Erdoğan	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Tunay	Faik	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Tuncel	Sebahat	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Turan	Bülent	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Türkeş	Ahmet Kutalmış	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Katılmadı
İstanbul	Tüzel	Abdullah Levent	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Uçma	İsmet	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Ünal	Şirin	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Yiğit	İbrahim	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
İzmir	Aksünger	Erdal	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Aşlık	Ali	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
İzmir	Balbay	Mustafa Ali	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Çam	Musa	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Çıray	Aytun	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Dağ	Hamza	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
İzmir	Denizli	İlknur	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
İzmir	Ayman Güler	Birgül	Bağımsız	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Günay	Ertuğrul	Bağımsız	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Güven	Hülya	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	İşbilen	İlhan	Bağımsız	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 705	S. S. 684	S. S. 688
İzmir	Kalkan	Erdal	Bağımsız	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Moroğlu	Mustafa	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Mumcu	Şükran Güldal	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Oyan	Oğuz	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Sait	Rıfat	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
İzmir	Susam	Mehmet Ali	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Şengül	Aydın	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
İzmir	Tanrikulu	Ahmet Kenan	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Tekelioğlu	Mehmet Sayım	AK PARTİ	Kabul	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Türel	Rahmi Aşkın	CHP	Kabul	Red	Red
İzmir	Türmen	Rıza Mahmut	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Ulema	Nesrin	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
İzmir	Vural	Oktay	MHP	Kabul	Red	Red
İzmir	Yıldırım	Binali	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Yüksel	Alaattin	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kars	Arslan	Ahmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Kars	Birtane	Mülkiye	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kars	Kılıç	Yunus	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Kastamonu	Çınar	Emin	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kastamonu	Gülşen	Mustafa Gökhan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Kastamonu	Köylü	Hakkı	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kayseri	Gündeş Bakır	Pelin	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Kayseri	Elitaş	Mustafa	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Katılmadı
Kayseri	Halaçoğlu	Yusuf	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kayseri	Karayel	Yaşar	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Kayseri	Kulkuloğlu	Mehmet Şevki	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kayseri	Öksüzkaya	Ahmet	Bağımsız	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kayseri	Tamer	İsmail	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Kayseri	Yakut	Sadık	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kayseri	Yıldız	Taner	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kırklareli	Dibek	Turgut	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kırklareli	Gürşan	Şenol	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Kırşehir	Aslan	Muzaffer	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Kırşehir	Çalışkan	Abdullah	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Kocaeli	Akar	Haydar	CHP	Katılmadı	Red	Red
Kocaeli	Aygün	Zeki	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Kocaeli	Baştopçu	Muzaffer	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kocaeli	Ergün	Nihat	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kocaeli	Gönül	Azize Sibel	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kocaeli	Güneş	Hurşit	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kocaeli	Işık	Fikri	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kocaeli	Kaplan	Mehmet Hilal	CHP	Kabul	Katılmadı	Katılmadı
Kocaeli	Okur	Mehmet Ali	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Kocaeli	Şeker	İlyas	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Kocaeli	Türkkan	Lütfü	MHP	Kabul	Red	Red
Konya	Akış	Mustafa	AK PARTİ	Kabul	Katılmadı	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 705	S. S. 684	S. S. 688
Konya	Bal	Faruk	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Konya	Baloğlu	Mustafa	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Konya	Davutoğlu	Ahmet	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Konya	Kabakcı	Mustafa	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Konya	Kalaycı	Mustafa	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Konya	Kart	Atilla	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Konya	Özkul	Kerim	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Konya	Samancı	Gülay	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Konya	Tüfekci	Harun	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Konya	Türkmenoğlu	Ayşe	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Konya	Üzülmaz	Hüseyin	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Konya	Zorlu	Cem	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Konya	Yerlikaya	İlhan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Kütahya	Aksoy	Soner	AK PARTİ	Kabul	Katılmadı	Katılmadı
Kütahya	Bal	İdris	DGP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kütahya	Işık	Alim	MHP	Kabul	Red	Red
Kütahya	Kavuncu	Vural	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Kütahya	Kinay	Hasan Fehmi	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Katılmadı
Malatya	Ağbaba	Veli	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Malatya	Akın	Hüseyin Cemal	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Malatya	Çalık	Öznur	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Malatya	Fındıklı	Mahmut Mücahit	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Malatya	Öz	Ömer Faruk	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Malatya	Şahin	Mustafa	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Manisa	Akçay	Erkan	MHP	Katılmadı	Red	Red
Manisa	Aydemir	Uğur	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Manisa	Berber	Recai	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Manisa	Oral	Sümer	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Manisa	Ören	Hasan	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Manisa	Öz	Sakine	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Manisa	Özdağ	Selçuk	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Manisa	Özel	Özgür	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Manisa	Tanrıverdi	Hüseyin	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Manisa	Yurttaş	Muzaffer	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Katılmadı
Kahramanmaraş	Dedeoğlu	Mesut	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kahramanmaraş	Güvenç	Sıtkı	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Kahramanmaraş	Bayazıt Kaçar	Sevde	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Kahramanmaraş	Özbolat	Durdu	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kahramanmaraş	Pakdil	Nevzat	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Kahramanmaraş	Ramazanoğlu	Yıldırım Mehmet	AK PARTİ	Kabul	Katılmadı	Katılmadı
Kahramanmaraş	Sağlam	Mehmet	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kahramanmaraş	Ünal	Mahir	AK PARTİ	Kabul	Katılmadı	Kabul
Mardin	Akdağ	Abdurrahim	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Mardin	Bekin Şahkulubey	Gönül	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Mardin	Dora	Erol	HDP	Katılmadı	Red	Katılmadı
Mardin	Güler	Muammer	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 705	S. S. 684	S. S. 688
Mardin	Yıldırım	Gülser	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Muğla	Aldan	Ömer Süha	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Muğla	Boğa	Ali	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Muğla	Çandar	Tolga	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Muğla	Demir	Nurettin	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Muğla	Erdogan	Mehmet	MHP	Katılmadı	Red	Katılmadı
Muğla	Özden	Yüksel	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Muş	Çakar	Muzaffër	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Muş	Çelik	Demir	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Muş	Işık	Faruk	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Nevşehir	Feralan	Ahmet Erdal	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Nevşehir	Gizligider	Ebu Bekir	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Nevşehir	Göktürk	Murat	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Niğde	Kavaklıoğlu	Alpaslan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Niğde	Selvi	Ömer	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Niğde	Şafak	Doğan	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ordu	Hamarat	Mustafa	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Katılmadı
Ordu	Şahin	İdris Naim	MİLAD PARTİSİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ordu	Şener	İhsan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Ordu	Ünal	Fatih Han	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Ordu	Yıldız	İdris	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Rize	Bayraktar	Nusret	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Rize	Karal	Hasan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Rize	Yazıcı	Hayati	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Sakarya	Çelik	Hasan Ali	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Sakarya	Dişli	Şaban	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Sakarya	İslam	Ayşenur	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Sakarya	Kutluata	Münir	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Sakarya	Özkoç	Engin	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Sakarya	Üstün	Ayhan Sefer	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Sakarya	Yavuz	Ali İhsan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Samsun	Bakır	Tülay	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Samsun	Demir	Cemal Yılmaz	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Samsun	Demir	Mustafa	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Samsun	Kalkavan	Ahmet İhsan	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Samsun	Kılıç	Akif Çağatay	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Samsun	Kılıç	Suat	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Samsun	Koç	Ahmet Haluk	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Samsun	Şimşek	Cemalettin	MHP	Kabul	Red	Red
Samsun	Yeni	Ahmet	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Siirt	Demirkıran	Afif	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Siirt	Ören	Osman	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Sinop	Altay	Engin	CHP	Kabul	Red	Red
Sinop	Ersoy	Mehmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Sivas	Bilgin	Hilmi	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Sivas	Memecan	Mesude Nursuna	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 705	S. S. 684	S. S. 688
Sivas	Özdemir	Malik Ecdar	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Sivas	Turan	Ali	AK PARTİ	Kabul	Katılmadı	Katılmadı
Sivas	Yılmaz	İsmet	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Tekirdağ	Akbulut	Tevfik Ziyaeddin	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Katılmadı
Tekirdağ	Belen	Bülent	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Red
Tekirdağ	Köprülü	Emre	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Tekirdağ	Öztrak	Faik	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Tekirdağ	Yemişçi	Özlem	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Tekirdağ	Yüceer	Candan	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Tokat	Aslan	Zeyid	AK PARTİ	Kabul	Katılmadı	Katılmadı
Tokat	Ayala	Şükrü	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Tokat	Doğru	Reşat	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Tokat	Düzgün	Orhan	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Tokat	Yüksel	Dilek	AK PARTİ	Kabul	Katılmadı	Kabul
Trabzon	Aydın	Koray	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Trabzon	Bayraktar	Erdoğan	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Trabzon	Bıyıkhoğlu	Aydın	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Trabzon	Canalıoğlu	Mehmet Volkan	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Trabzon	Özak	Faruk Nafiz	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Trabzon	Seymenoğlu	Safiye	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Tunceli	Aygün	Hüseyin	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Tunceli	Genç	Kamer	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Şanlıurfa	Akman	Yahya	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Şanlıurfa	Akyürek	Mehmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Şanlıurfa	Ayhan	İbrahim	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Şanlıurfa	Binici	İbrahim	HDP	Katılmadı	Red	Katılmadı
Şanlıurfa	Çelik	Faruk	AK PARTİ	Kabul	Katılmadı	Katılmadı
Şanlıurfa	Eyyüpoğlu	Seyit	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Şanlıurfa	Gök	Abdulkerim	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Şanlıurfa	Gülpınar	Mehmet Kasım	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Şanlıurfa	Kaçar	Mahmut	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Şanlıurfa	Önen	Abdulkadir Emin	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Şanlıurfa	Özcan	Halil	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Şanlıurfa	Uslu	Zeynep Armağan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Uşak	Altay	Mehmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Uşak	Güneş	İsmail	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Uşak	Akagün Yılmaz	Dilek	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Van	Aktaş	Kemal	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Van	Bilici	Mustafa	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Kabul
Van	Çiftci	Fatih	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Van	Gür	Nazmi	HDP	Katılmadı	Red	Katılmadı
Van	Kayatürk	Burhan	AK PARTİ	Katılmadı	Kabul	Kabul
Van	Orhan	Gülşen	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Van	Tuğluk	Aysel	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Van	Üçer	Özdal	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Yozgat	Başer	Yusuf	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 705	S. S. 684	S. S. 688
Yozgat	Bozdağ	Bekir	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Yozgat	Durmaz	Sadir	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Yozgat	Soysal	Ertuğrul	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Zonguldak	Candan	Ercan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Zonguldak	Haberal	Mehmet	CHP	Kabul	Red	Red
Zonguldak	Köktürk	Ali İhsan	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Zonguldak	Toptan	Köksal	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Zonguldak	Uluşınar	Özcan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Aksaray	Açıkgöz	Ruhi	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Aksaray	Alaboyun	Ali Rıza	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Aksaray	İnceöz	İlknur	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Bayburt	Özbek	Bünyamin	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Karaman	Akgün	Mevlüt	AK PARTİ	Kabul	Katılmadı	Kabul
Karaman	Elvan	Lütfi	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kırıkkale	Atalay	Beşir	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kırıkkale	Can	Ramazan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Kırıkkale	Köksal	Oğuz Kağan	AK PARTİ	Kabul	Kabul (Mük.)	Kabul
Batman	Akat Ata	Ayla	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Batman	Özdemir	Ziver	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Batman	Şimşek	Mehmet	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Kabul
Batman	Yıldız	Bengi	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Şırnak	Dindar	Mehmet Emin	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Şırnak	Irmak	Selma	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Şırnak	Kaplan	Hasip	HDP	Katılmadı	Red	Katılmadı
Şırnak	Sarıyıldız	Faysal	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bartın	Tunç	Yılmaz	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Bartın	Yalçınkaya	Muhammet Rıza	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ardahan	Atalay	Orhan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Ardahan	Öğüt	Ensar	CHP	Katılmadı	Red	Katılmadı
İğdır	Buldan	Pervin	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İğdır	Oğan	Sinan	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Yalova	Coşkun	Temel	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Yalova	İnce	Muharrem	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Karabük	Kahveci	Osman	AK PARTİ	Kabul	Katılmadı	Katılmadı
Karabük	Şahin	Mehmet Ali	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kilis	Dal	Ahmet Salih	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Kilis	Karakuş	Fuat	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Osmaniye	Bahçeli	Devlet	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Osmaniye	Kastal	Durdu Mehmet	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Osmaniye	Önal	Suat	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Osmaniye	Türkoğlu	Hasan Hüseyin	MHP	Katılmadı	Red	Katılmadı
Düzce	Arslan	Fevai	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Düzce	Çakır	Osman	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Düzce	Korkmaz	İbrahim	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul

XIII.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1.- İstanbul Milletvekili Umut Oran 'ın, Şanlıurfa 'da tarım arazilerinin sulanmasına dair sorunlara,

- Adana Milletvekili Ali Demirçalı 'nın, Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumuna Elâzığ 'da yapılan başvurulara,

Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumuna Adana 'da yapılan başvurulara,

- Kırklareli Milletvekili Turgut Dibek 'in, özel at yetiştiricilerinin mağduriyetine,

- Ankara Milletvekili Özcan Yeniçeri 'nin, kent ve köy arasındaki yaşam farkını azaltacak örnek köy modelleri geliştirilmesine yönelik çalışmalara,

Çiftçilerin çevre ve insan sağlığı konusunda bilinçlendirilmesine yönelik çalışmalara,

Çiftçilerin örgütlenme sorununun giderilmesine yönelik çalışmalara,

Tarımda ürünün tüketiciye ulaşmasına kadar geçen süreçte araçların sayısının azaltılmasına yönelik çalışmalara,

Çiftçilerin taban fiyat uygulaması benzeri bir sistemle desteklenmesine yönelik çalışmalara,

Çiftçilerin ortak olduğu paketleme ve depolama tesislerinin oluşturulmasına yönelik çalışmalara,

Tarımda üretimden tüketime kadar geçen süreçte rol alan aktörlerin bir araya geldiği işbirliği toplantıları yapılmasına yönelik çalışmalara,

Tarımsal araştırma kuruluşlarının yeniden yapılandırılmasına yönelik çalışmalara,

Çiftçilerin arazi ıslahı sırasında yaptığı giderlerin bir kısmının kamu tarafından üstlenilmesine yönelik çalışmalara,

Çiftçilerin girdi maliyetlerinin düşürülmesine yönelik çalışmalara,

Çiftçilerin ihtiyacı kadar ilaç ve gübre kullanabileceği bir yapılanmaya gidilmesine yönelik çalışmalara,

Tarım ve kooperatif mevzuatının yenilenmesine yönelik çalışmalara,

Endüstriyel ürünlerin işlenebileceği yan sanayi faaliyet alanlarının teşvik edilmesine yönelik çalışmalara,

İyi tarım modeli kapsamının genişletilmesine yönelik çalışmalara,

Küçük arazilerin daha verimli üretim alanlarına dönüştürülmesi için teşvik sistemi geliştirilmesine yönelik çalışmalara,

Çiftçilere ürün bazlı desteklemelerin yapılmasına yönelik çalışmalara,

Organize tarım alanlarının hayata geçirilmesine yönelik çalışmalara,

Tarıma altyapı desteği sağlanmasına yönelik çalışmalara,

Çiftçilerin kolayca ulaşabileceği bilgi sistemlerinin kurulmasına yönelik çalışmalara,

Çiftçilerin sudan en verimli şekilde yararlanmasının sağlanmasına yönelik çalışmalara,

Gençlerin tarım sektöründe faaliyet göstermesinin teşvik edilmesine yönelik çalışmalara,

Toprak ıslahı, erozyon kontrolü ve drenaj yönetimi konusunda çiftçilerin desteklenmesine yönelik çalışmalara,

Meteorolojik verilerin çiftçilere sağlıklı ve hızlı bir şekilde ulaştırılmasına yönelik çalışmalara,

Parçalı arazi sorununun çözülmesi için yürütülen çalışmalara,

Tarım alanlarının sınırlarının belirlenmesi için yürütülen çalışmalara,

- Antalya Milletvekili Gürkut Acar 'ın, EXPO 2016 Antalya Ajansının gelir ve giderlerine,
- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşların 2003-2015 yılları arasındaki proje ve yatırımları ile ödenek kullanımına,
- Ankara Milletvekili Özcan Yeniçeri'nin, peynirle ilgili bir tebliğe,

İlişkin soruları ve Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı Mehmet Mehdi Eker'in cevabı (7/61071), (7/61072), (7/61073), (7/61074), (7/61075), (7/61076), (7/61077), (7/61078), (7/61079), (7/61080), (7/61081), (7/61082), (7/61083), (7/61085), (7/61086), (7/61087), (7/61088), (7/61089), (7/61090), (7/61091), (7/61092), (7/61093), (7/61094), (7/61095), (7/61096), (7/61097), (7/61099), (7/61100), (7/61101), (7/61102), (7/61103), (7/61104)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı Sn. Mehdi Eker tarafından yazılı olarak yanıtlanması için gereğini arz ederim. 27 Ocak 2015

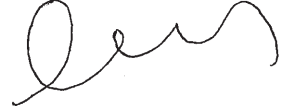
Umut Oran
İstanbul Milletvekili

Şanlıurfa ilimize 15 Ocak 2015 tarihinde yaptığım ziyaret sırasında çok önemli kimi sorun ve şikayetler iletili. Bu kapsamda;

1. Şanlıurfa il sınırları içerisindeki 960 bin hektarlık tarım arazisinin sadece 560 bin hektarlık kısmının sulama planlarına dahil edildiği doğru mudur? Şanlıurfa'da geri kalan 400 bin hektarlık alanın sulama planlaması içine alınmamasının gerekçesi nedir?
2. Sulama kanallarından tarlalarını sulayan çiftçimizden **dönüm başına 25 TL** sulama bedeli tahsil edilirken, kanal olmadığı için masraflarını kendisi karşılayarak açtığı kuyudan sulama yapan çiftçimizden **dönüm başına 90 TL** istenmesinin gerekçesi nedir? **Neden iki çiftçi de dönüm başına 25 TL sulama parası ödemiyor, bu haksızlığı neden önlemiyorsunuz?**
3. Şanlıurfa'da neredeyse her gün düzenli olarak 5'er saat elektrik kesintisi yapılması tarımsal üretime de büyük zarar vermiyor mu bunu neden önlemiyorsunuz?
4. **GAP'TA ÖNGÖRÜLEN SULAMA ŞEBEKESİNİN ANCAK YÜZDE 17.3'Ü TAMAMLANABİLMESİNİN GEREKÇESİ NEDİR?** Sulama şebekesi tamamlanmadığı için 1.8 milyon hektar arazinin sadece yüzde 20'sinin sulanması her geçen gün büyük zarara yol açmıyor mu? TAMAMLANAN 16 BARAJDA TUTULAN SU NEDEN ARAZİYE VERİLMİYOR, bu arazinin tamamının sulanabilmesi, Türkiye'nin tarımsal üretimini iki katına çıkarmaz mı?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı Sayın Mehmet Mehdi EKER tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim. 06.02.2015

Ali DEMİRÇALI
Adana Milletvekili

5648 sayılı Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun'un 4'üncü maddesi 1'inci fıkrası (b) bendinde "Proje ve faaliyet başvurularını almak, bunların ön incelemeleri ile yerinde kontrollerini yapmak, proje ve faaliyetleri başvuru şartları, değerlendirme ve seçim kriterlerine göre değerlendirmek" kurumun görev ve yetkileri arasında sayılmaktadır. Bu bağlamda:

1. Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten bu yana, Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumuna kaç proje ve faaliyet başvurusu yapılmıştır?
2. Ülkemizde kabul edilen proje ve faaliyetlerin tahakkuk miktarı ne kadardır? Ne kadar ödeme yapılmıştır?
3. Elazığ ilimizde, kanunun yürürlüğe girdiği tarihten bu yana, Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumuna kaç proje ve faaliyet başvurusu yapılmıştır? Bu başvurulardan kaç kabul edilmiştir?
4. Elazığ ilimizde kabul edilen proje ve faaliyetlerin tahakkuk miktarı ne kadardır? Ne kadar ödeme yapılmıştır?
5. Proje ve faaliyetler için Avrupa Birliği ve uluslararası kuruluşlardan sağlanan kaynak miktarı ne kadardır?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı Sayın Mehmet Mehdi EKER tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim. 06.02.2015

Ali DEMİRÇALI
Adana Milletvekili

5648 sayılı Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun'un 4'üncü maddesi 1'inci fıkrası (b) bendinde "Proje ve faaliyet başvurularını almak, bunların ön incelemeleri ile yerinde kontrollerini yapmak, proje ve faaliyetleri başvuru şartları, değerlendirme ve seçim kriterlerine göre değerlendirmek" kurumun görev ve yetkileri arasında sayılmaktadır. Bu bağlamda:

1. Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten bu yana, Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumuna kaç proje ve faaliyet başvurusu yapılmıştır?
2. Ülkemizde kabul edilen proje ve faaliyetlerin tahakkuk miktarı ne kadardır? Ne kadar ödeme yapılmıştır?
3. Adana ilimizde, kanunun yürürlüğe girdiği tarihten bu yana, Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumuna kaç proje ve faaliyet başvurusu yapılmıştır? Bu başvurulardan kaç kabul edilmiştir?
4. Adana ilimizde kabul edilen proje ve faaliyetlerin tahakkuk miktarı ne kadardır? Ne kadar ödeme yapılmıştır?
5. Proje ve faaliyetler için Avrupa Birliği ve uluslararası kuruluşlardan sağlanan kaynak miktarı ne kadardır?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıda yer alan sorularımın Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı M. Mehdi EKER tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla dilerim.06.02.2015

Av. Turgut DİBEK
Kırklareli Milletvekili

Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığına bağlı TİGEM safkan Arap atı yetiştirip satmaktadır ve bu konudaki özel sektörün en büyük rakibidir. Gerek TİGEM gerekse özel yetiştiriciler tarafından yurtdışından birkaç sene önce ülkemiz Arap atçılığında kaliteyi yükseltmek amaçlı bazı ülkelere ithal aygırlar ve kısraklar getirilmiştir.

Tüm koşullar ile ilgili tek yetkili Bakanlık Müsteşarının başkanlık ettiği Yüksek Komiserler Kurulunda (YKK) TİGEM genel müdürü de vardır. YKK TİGEM'in satın aldığı ithal aygır ve kısraklardan doğan yavrularını her koşuya girebilir olarak belirlerken yine aynı zaman ve aynı koşullarda bakanlık kontrolünde aynı denetimlere tabi tutularak ülkemize getirilen ve damızlık belgesi verilen özel haraların sahip olduğu ithal aygırların yavrularının koşabileceği yarışlara sınır konulmuştur. Şampiyon olan atların şampiyonluklarının tescillendiği açık yarışlar diye bilinen koşuların hiçbirisine özel yetiştiricilerin atlarının girmesine izin verilmemektedir.

YKK'nın TİGEM'e izin verirken özel yetiştiricilerin atlarının yarışlara girmesini yasaklaması nedeniyle özel yetiştiricilerin atları uluslararası müsabakalardaki açık yarış kazanma şartlarını sağlayamamakta ve bu yüzden ülkemizi temsil edememektedir.

Buna göre,

- 1- YKK TİGEM'in yurtdışından getirdiği arap atlarının yavrularının her yarışa katılabilmesi kararını verirken, özel yetiştiricilerin aynı özellikteki atlarını yasaklamasının nedeni nedir?
- 2- YKK'nın kararı nedeniyle özel yetiştiricilerin mağduriyetlerinin giderilmesi için bu uygulamaya son verilecek midir?
- 3- YKK'nın yasağı nedeniyle açık yarışlara katılamayan özel yetiştirici atlarının uluslararası müsabakalara da bu yüzden katılmamaları ülkemizin uluslararası camiada temsili hakkını engellemekte midir?
- 4- Babası ithal olduğu için açık yarışta koşması engellenen atlardan anneleri Türk menşeli olanlar, neden ithal statüsünde görülmektedir?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı Sayın Mehdi **EKER** tarafından yazılı olarak cevaplandırılması için gereğini saygılarımla arz ederim. 03.02.2015

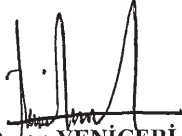

Prof. Dr. Özcan YENİÇERİ
Ankara Milletvekili

1. Şehir plancıları tarafından mimarlar ve sosyologlarla işbirliği yapılarak, çiftçinin sosyalleşmesini sağlayacak, yaşam şekillerini değiştirecek, kent-köy arasındaki yaşam farkını azaltacak örnek köy modelleri geliştirilmesi adına Şubat 2015 itibarı ile yürütülmekte olan çalışma ile projeler mevcut mudur?
2. Mevcut ise anılan çalışma ve projeler hangileridir?
3. Bu çalışma ile projeler hangi aşamada? Bunlardan hangi faydalar öngörülmektedir?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

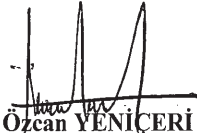
Aşağıdaki sorularımın Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı Sayın Mehdi **EKER** tarafından yazılı olarak cevaplandırılması için gereğini saygılarımla arz ederim. 03.02.2015

Prof. Dr. Özcan YENİÇERİ
Ankara Milletvekili

1. Çiftçide çevre duyarlılığı ve sağlık bilincini oluşturacak eğitim programlarına ağırlık verilmesi; kullanacağı ilaç ve gübrenin çevrede ve insan sağlığı üzerinde oluşturacağı etkiler konusunda bilinçlendirilmesi adına Şubat 2015 itibarı ile yürütülmekte olan çalışma ile projeler mevcut mudur?
2. Mevcut ise anılan çalışma ve projeler hangileridir?
3. Bu çalışma ile projeler hangi aşamadadır? Bunlardan hangi faydalar öngörülmektedir?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı Sayın Mehdi **EKER** tarafından yazılı olarak cevaplandırılması için gereğini saygılarımla arz ederim. 03.02.2015

Prof. Dr. Özcan YENİÇERİ
Ankara Milletvekili

1. Çiftçimizin örgütlenme sorununun giderilmesi; çiftçiye teknik bilgi sağlayacak, üretim ve pazarlama konusunda işbirliği imkânlarını geliştirecek, sosyal politikalar oluşturacak, yeni bir kooperatif tarzı örgütlenme modelinin hayata geçirilmesi adına Şubat 2015 itibarı ile yürütülmekte olan çalışma ile projeler mevcut mudur?
2. Mevcut ise anılan çalışma ve projeler hangileridir?
3. Bu çalışma ile projeler hangi aşamadır? Bunlardan hangi faydalar öngörülmektedir?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı Sayın Mehdi **EKER** tarafından yazılı olarak cevaplandırılması için gereğini saygılarımla arz ederim. 03.02.2015

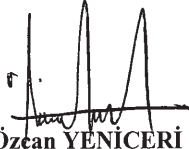

Prof. Dr. Özcan YENİÇERİ
Ankara Milletvekili

1. Ülkemizdeki parçalı arazi yapısı, çiftçiye üretim dışında bir faaliyet izni vermediği, üretilenin tüketiciye ulaşmasına kadar geçen süreçte pek çok aktörün yer aldığı bilgisinden hareketle; çiftçinin ürettiğinden kazanç elde eden çok sayıdaki aracı sayısının azaltılması adına Şubat 2015 itibarı ile yürütülmekte olan çalışma ile projeler mevcut mudur?
2. Mevcut ise anılan çalışma ve projeler hangileridir?
3. Bu çalışma ile projeler hangi aşamadadır? Bunlardan hangi faydalar öngörülmektedir?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı Sayın Mehdi **EKER** tarafından yazılı olarak cevaplandırılması için gereğini saygılarımla arz ederim. 03.02.2015

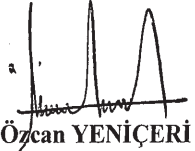

Prof. Dr. Özcan YENİÇERİ
Ankara Milletvekili

1. Çiftçimizin serbest piyasa ekonomisinin acımasız dışlıleri arasına atılmaması, rekabetin daha akılcı yöntemlerle sürdürülmesi, gerekirse taban fiyat uygulamasına benzeri bir sisteme yeniden dönülmesi adına Şubat 2015 itibarı ile yürütülmekte olan çalışma ile projeler mevcut mudur?
2. Mevcut ise anılan çalışma ve projeler hangileridir?
3. Bu çalışma ile projeler hangi aşamadadır? Bunlardan hangi faydalar öngörülmektedir?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı Sayın Mehdi EKER tarafından yazılı olarak cevaplandırılması için gereğini saygılarımla arz ederim. 03.02.2015

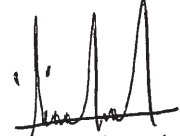

Prof. Dr. Özcan YENİÇERİ
Ankara Milletvekili

1. Çiftçimizin ürettiği ürünlerin satışı konusunda uzmanlaşacak, serbest piyasa ekonomisinin kuralları çerçevesinde hizmet verebilecek, profesyonellerce yönetilecek, çiftçinin de ortağı olduğu paketlenme ve depolama tesislerinin hayata geçirilmesi adına Şubat 2015 itibarı ile yürütülmekte olan çalışma ile projeler mevcut mudur?
2. Mevcut ise anılan çalışma ve projeler hangileridir?
3. Bu çalışma ile projeler hangi aşamadadır? Bunlardan hangi faydalar öngörülmektedir?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı Sayın Mehdi **EKER** tarafından yazılı olarak cevaplandırılması için gereğini saygılarımla arz ederim. 03.02.2015

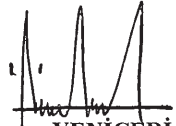

Prof. Dr. **Özcan YENİÇERİ**
Ankara Milletvekili

1. Tarımda üretimden tüketiciye kadar geçen süreçte rol alan aktörlerin bir araya geldiği işbirliği/koordinasyon toplantıları yapılması ve süreçte aksayan hususlar tespit edilmesi, maliyetleri azaltacak tedbirler alınması adına Şubat 2015 itibarı ile yürütülmekte olan çalışma ile projeler mevcut mudur?
2. Mevcut ise anılan çalışma ve projeler hangileridir?
3. Bu çalışma ile projeler hangi aşamadadır? Bunlardan hangi faydalar öngörülmektedir?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı Sayın Mehdi **EKER** tarafından yazılı olarak cevaplandırılması için gereğini saygılarımla arz ederim. 03.02.2015

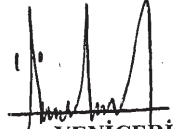

Prof. Dr. Özcan YENİÇERİ
Ankara Milletvekili

1. Türkiye’de bulunan Tarımsal Araştırma Kuruluşlarının, verimli olmadığı gerekçesi ya kapatıldığı ya da kapatılmak üzere olduğu ve Meksika da sadece Avokado ile ilgili araştırmalar yürüten yüzlerce araştırma enstitüsünün olduğu bilgisinden hareketle mevcut araştırma kuruluşlarının ıslah edilmesi, çalışanlarının çiftçi ile buluşturulması ve çiftçi ile işbirliği yapmalarının yolları bulunması; bu kuruluşların tohumculuk ve fidancılık konusunda faaliyet yürütmeye teşvik edilmesi adına Şubat 2015 itibarı ile yürütülmekte olan çalışma ile projeler mevcut mudur?
2. Mevcut ise anılan çalışma ve projeler hangileridir?
3. Bu çalışma ile projeler hangi aşamadır? Bunlardan hangi faydalar öngörülmektedir?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı Sayın Mehdi **EKER** tarafından yazılı olarak cevaplandırılması için gereğini saygılarımla arz ederim. 03.02.2015

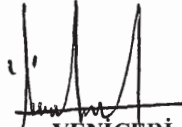

Prof. Dr. Özcan YENİÇERİ
Ankara Milletvekili

1. Çiftçinin arazi ıslahı sırasında yaptığı giderlerin bir kısmının kamu tarafından üstlenilmesi, su, elektrik ve altyapı konusunda çiftçimizin desteklemesi adına Şubat 2015 itibarı ile yürütülmekte olan çalışma ile projeler mevcut mudur?
2. Mevcut ise anılan çalışma ve projeler hangileridir?
3. Bu çalışma ile projeler hangi aşamadadır? Bunlardan hangi faydalar öngörülmektedir?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı Sayın Mehdi **EKER** tarafından yazılı olarak cevaplandırılması için gereğini saygılarımla arz ederim. 03.02.2015 .

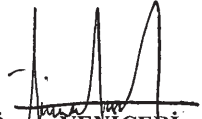

Prof. Dr. Özcan YENİÇERİ
Ankara Milletvekili

1. Çiftçimizin girdi maliyetlerinin düşürülmesi için gerekli tedbirler alınması adına Şubat 2015 itibarı ile yürütülmekte olan çalışma ile projeler mevcut mudur?
2. Mevcut ise anılan çalışma ve projeler hangileridir?
3. Bu çalışma ile projeler hangi aşamadadır? Bunlardan hangi faydalar öngörülmektedir?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

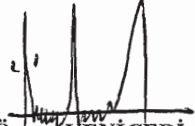
Aşağıdaki sorularımın Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı Sayın Mehdi **EKER** tarafından yazılı olarak cevaplandırılması için gereğini saygılarımla arz ederim. 03.02.2015

Prof. Dr. Özcan YENİÇERİ
Ankara Milletvekili

1. Türkiye’de Ziraat Mühendisliğinin en önemli görevi çiftçiye daha çok ilaç, daha çok gübre kullandırma faaliyeti şeklinde sürdürülmekte olduğu bilgisinden hareketle çiftçimizin bu kısır sarmaldan kurtarılması, ihtiyacı kadar ilaç, ihtiyacı kadar gübre kullanabileceği bir yapılanmaya gidilmesi ve ziraat mühendislerini asli görevlerine döndürecek bir sistem oluşturulması adına Şubat 2015 itibarı ile yürütülmekte olan çalışma ile projeler mevcut mudur?
2. Mevcut ise anılan çalışma ve projeler hangileridir?
3. Bu çalışma ile projeler hangi aşamadadır? Bunlardan hangi faydalar öngörülmektedir?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

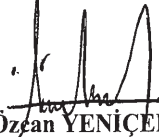
Aşağıdaki sorularımın Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı Sayın Mehdi **EKER** tarafından yazılı olarak cevaplandırılması için gereğini saygılarımla arz ederim. 03.02.2015

Prof. Dr. Özcan YENİÇERİ
Ankara Milletvekili

1. Ülkemizde tarımı revize edecek, üretim ve satış motellerini belirleyecek yasal mevzuat boşluğunun giderilmesi; Tarım Yasası ve onları bir araya getirecek kooperatif mevzuatının yenilenmesi adına Şubat 2015 itibarı ile yürütülmekte olan çalışma ile projeler mevcut mudur?
2. Mevcut ise anılan çalışma ve projeler hangileridir?
3. Bu çalışma ile projeler hangi aşamadır? Bunlardan hangi faydalar öngörülmektedir?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı Sayın Mehdi **EKER** tarafından yazılı olarak cevaplandırılması için gereğini saygılarımla arz ederim. 03.02.2015

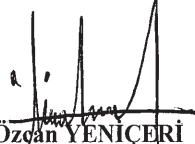

Prof. Dr. Özcan YENİÇERİ
Ankara Milletvekili

1. Endüstriyel ürünlerin işlenebileceği yan sınai faaliyet alanlarının teşvik edilmesi hem ürünün gerçek değerini bulmasını, hem de ıskarta tabir edilen ikinci, üçüncü sınıf ürünlerinde işlenmesini sağlayacak bir yapı oluşturulması adına Şubat 2015 itibarı ile yürütülmekte olan çalışma ile projeler mevcut mudur?
2. Mevcut ise anılan çalışma ve projeler hangileridir?
3. Bu çalışma ile projeler hangi aşamadır? Bunlardan hangi faydalar öngörülmektedir?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı Sayın Mehdi **EKER** tarafından yazılı olarak cevaplandırılması için gereğini saygılarımla arz ederim. 03.02.2015

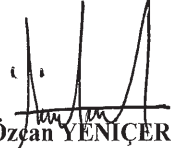

Prof. Dr. Özcan YENİÇERİ
Ankara Milletvekili

1. Ülkemizde “iyi tarım” modeli kapsamının genişletilmesi ve iyi tarım uygulayıcılarının etkili bir biçimde denetlenmesi adına Şubat 2015 itibarı ile yürütülmekte olan çalışma ile projeler mevcut mudur?
2. Mevcut ise anılan çalışma ve projeler hangileridir?
3. Bu çalışma ile projeler hangi aşamadır? Bunlardan hangi faydalar öngörülmektedir?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı Sayın Mehdi **EKER** tarafından yazılı olarak cevaplandırılması için gereğini saygılarımla arz ederim. 03.02.2015

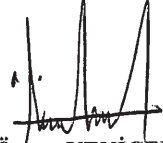

Prof. Dr. Özcan YENİÇERİ
Ankara Milletvekili

1. Küçük arazilerin daha verimli üretim alanlarına kaydırılması (seracılık gibi) için teşvik sistemi geliştirilmesi, çiftçinin bu yönde çalışma sürdürmesi için yönlendirecek mekanizmalar oluşturulması adına Şubat 2015 itibarı ile yürütülmekte olan çalışma ile projeler mevcut mudur?
2. Mevcut ise anılan çalışma ve projeler hangileridir?
3. Bu çalışma ile projeler hangi aşamadadır? Bunlardan hangi faydalar öngörülmektedir?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı Sayın Mehdi **EKER** tarafından yazılı olarak cevaplandırılması için gereğini saygılarımla arz ederim. 03.02.2015

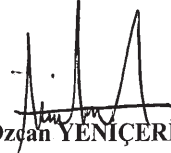

Prof. Dr. Özcan YENİÇERİ
Ankara Milletvekili

1. Çiftçinin desteklenmesinde doğrudan destekleme gibi haksız olduğu konunun uzmanlarınca ve çiftçilerce ifade edilen modeller yerine, üretimi yapılan ürün bazlı destekleme yapılması ve üretim yapana destek verilmesi adına Şubat 2015 itibarı ile yürütülmekte olan çalışma ile projeler mevcut mudur?
2. Mevcut ise anılan çalışma ve projeler hangileridir?
3. Bu çalışma ile projeler hangi aşamadadır? Bunlardan hangi faydalar öngörülmektedir?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

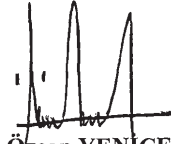
Aşağıdaki sorularımın Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı Sayın Mehdi **EKER** tarafından yazılı olarak cevaplandırılması için gereğini saygılarımla arz ederim. 03.02.2015

Prof. Dr. Özcan YENİÇERİ
Ankara Milletvekili

1. Organize Tarım Alanlarının hayata geçirilmesi; kamu bünyesinde bulunan, tarıma elverişli alanların, altyapısı hazırlandıktan sonra çiftçiye kiralama yöntemi ile verilmesi; özel Ağaçlandırma Mevzuatının yeniden düzenlenmesi ve köy içerisinde, ya da üretim alanları içerisinde kalan ve Özel Ağaçlandırma Mevzuatı çerçevesinde kiraya verilen Orman Alanları için bölgeye uyumlu türlere izin verilmesi adına Şubat 2015 itibarı ile yürütülmekte olan çalışma ile projeler mevcut mudur?
2. Mevcut ise anılan çalışma ve projeler hangileridir?
3. Bu çalışma ile projeler hangi aşamadadır? Bunlardan hangi faydalar öngörülmektedir?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı Sayın Mehdi **EKER** tarafından yazılı olarak cevaplandırılması için gereğini saygılarımla arz ederim. 03.02.2015

Prof. Dr. Özcan YENİÇERİ
Ankara Milletvekili

1. Tarıma alt yapı desteği veren kamu güçlerinin aktif olarak devreye alınması adına Şubat 2015 itibarı ile yürütülmekte olan çalışma ile projeler mevcut mudur?
2. Mevcut ise anılan çalışma ve projeler hangileridir?
3. Bu çalışma ile projeler hangi aşamadadır? Bunlardan hangi faydalar öngörülmektedir?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

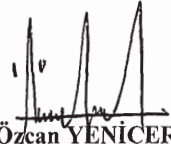
Aşağıdaki sorularımın Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı Sayın Mehdi **EKER** tarafından yazılı olarak cevaplandırılması için gereğini saygılarımla arz ederim. 03.02.2015

Prof. Dr. Özcan YENİÇERİ
Ankara Milletvekili

1. Çiftçimizin Tarım Araştırma Kuruluşları ya da üniversiteden bilgi almasının kolaylaştırılması; çiftçinin bilgiye kolayca ulaşabileceği bilgi sistemi kurulması ve üniversitenin sahaya indirilmesi adına Şubat 2015 itibarı ile yürütülmekte olan çalışma ile projeler mevcut mudur?
2. Mevcut ise anılan çalışma ve projeler hangileridir?
3. Bu çalışma ile projeler hangi aşamadadır? Bunlardan hangi faydalar öngörülmektedir?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı Sayın Mehdi **EKER** tarafından yazılı olarak cevaplandırılması için gereğini saygılarımla arz ederim. 03.02.2015

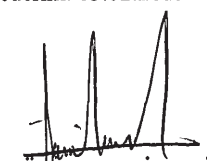

Prof. Dr. Özcan YENİÇERİ
Ankara Milletvekili

1. Suyun yönetiminin doğru yapılması, çiftçinin sudan en iyi ve en verimli şekilde istifadesinin sağlanması adına Şubat 2015 itibarı ile yürütülmekte olan çalışma ile projeler mevcut mudur?
2. Mevcut ise anılan çalışma ve projeler hangileridir?
3. Bu çalışma ile projeler hangi aşamadadır? Bunlardan hangi faydalar öngörülmektedir?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı Sayın Mehdi **EKER** tarafından yazılı olarak cevaplandırılması için gereğini saygılarımla arz ederim. 03.02.2015

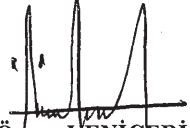

Prof. Dr. Özcan YENİÇERİ
Ankara Milletvekili

1. Çiftçi çocuklarını bile tarım sektöründe tutmakta sorunlar yaşandığı bilgisinden hareketle gençlerin tarımda tutulmasının sağlanması, özendirici teşvik sistemleri geliştirilmesi ve gençler için büyük sermaye gerektirmeyen üretim modelleri geliştirilmesi adına Şubat 2015 itibarı ile yürütülmekte olan çalışma ile projeler mevcut mudur?
2. Mevcut ise anılan çalışma ve projeler hangileridir?
3. Bu çalışma ile projeler hangi aşamadadır? Bunlardan hangi faydalar öngörülmektedir?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı Sayın Mehdi **EKER** tarafından yazılı olarak cevaplandırılması için gereğini saygılarımla arz ederim. 03.02.2015

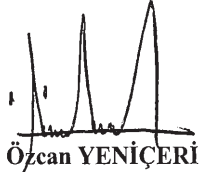

Prof. Dr. Özcan YENİÇERİ
Ankara Milletvekili

1. Çiftçimize toprak ıslahı, erozyon kontrolü ve drenaj yönetimi konusunda yetkililerin aktif desteği ve katkısının sağlanması adına Şubat 2015 itibarı ile yürütülmekte olan çalışma ile projeler mevcut mudur?
2. Mevcut ise anılan çalışma ve projeler hangileridir?
3. Bu çalışma ile projeler hangi aşamadır? Bunlardan hangi faydalar öngörülmektedir?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı Sayın Mehdi **EKER** tarafından yazılı olarak cevaplandırılması için gereğini saygılarımla arz ederim. 03.02.2015

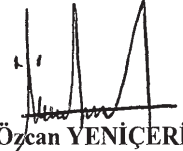

Prof. Dr. Özcan YENİÇERİ
Ankara Milletvekili

1. Meteorolojik verilerin çiftçimize en hızlı ve sağlıklı bir şekilde iletilmesinin sağlanması adına Şubat 2015 itibarı ile yürütülmekte olan çalışma ile projeler mevcut mudur?
2. Mevcut ise anılan çalışma ve projeler hangileridir?
3. Bu çalışma ile projeler hangi aşamadır? Bunlardan hangi faydalar öngörülmektedir?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı Sayın Mehdi **EKER** tarafından yazılı olarak cevaplandırılması için gereğini saygılarımla arz ederim. 03.02.2015

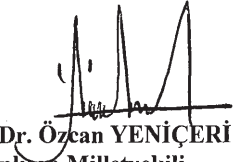

Prof. Dr. Özcan YENİÇERİ
Ankara Milletvekili

1. Parçalı arazi sorunun çözülmesi adına Şubat 2015 itibarı ile yürütülmekte olan çalışma ile projeler mevcut mudur?
2. Mevcut ise anılan çalışma ve projeler hangileridir?
3. Bu çalışma ile projeler hangi aşamadadır? Bunlardan hangi faydalar öngörülmektedir?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı Sayın Mehdi **EKER** tarafından yazılı olarak cevaplandırılması için gereğini saygılarımla arz ederim. 03.02.2015

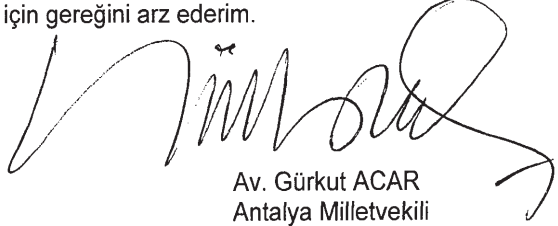

Prof. Dr. Özcan YENİÇERİ
Ankara Milletvekili

1. Yüz binlik Çevre Planları bir önce tamamlanması ve Tarım Alanlarının sınırları belirlenmesi adına Şubat 2015 itibarı ile yürütülmekte olan çalışma ile projeler mevcut mudur?
2. Mevcut ise anılan çalışma ve projeler hangileridir?
3. Bu çalışma ile projeler hangi aşamadadır? Bunlardan hangi faydalar öngörülmektedir?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanı Mehdi Eker tarafından yazılı olarak yanıtlanması için gereğini arz ederim.

Av. Gürkut ACAR
Antalya Milletvekili

Antalya'nın ev sahipliği yapacağı 2016 EXPO Fuarı'nın hazırlıkları ile ilgili olarak, "çalışmaların yeterli hızda olmadığı", "bazı ihalelerde yolsuzluk yapıldığı" yönündeki haberler kamuoyuna yansımıştır. EXPO Antalya Ajans yönetiminde yaşanan yönetim değişikliğinin de bu nedenle yaşandığı bildirilmektedir.

EXPO 2016 Antalya Kanunu'nun görüşmeleri sırasında muhalefetin her türlü önerisi reddedilmiş, yaşanabilecek olası aksaklıklar konusundaki uyarılar görmezden gelinmişti.

Bu kapsamda;

1-EXPO 2016 Antalya Kanunu kapsamında EXPO 2016 Antalya Ajansı'nın gelirleri nasıl gerçekleşmiştir? Gelirlerin kaynaklarına (devlet desteği, belediye bütçelerinden, il özel idare ve ihracatçı birliklerinden aktarılan vb.) göre dağılımı nedir?

2-Aynı dönemde Ajans'ın giderleri, Kanun'da sayılan gider kalemlerine göre ayrı ayrı nasıl gerçekleşmiştir?

3-Ajansın teknolojik donanım temini ile tanıtım malzemelerinin alımı ihaleleriyle ilgili bir inceleme ya da soruşturma yapılmış mıdır? Hangi sonuçlara ulaşılmıştır? Söz konusu ihalelerde yolsuzluk yapıldığı doğru mudur? Sorumlular hakkında ne işlem yapılmıştır?

4-Ajans yönetimindeki görev değişiminin gerekçesi nedir? Görev değişiminin söz konusu ihalelerdeki yolsuzluk iddialarıyla ilgili olduğu doğru mudur?

5-EXPO 2016 Antalya Fuarı'nın hazırlık süreci hangi aşamadır? Hedefler tutturulmuş mudur? Bir gecikme söz konusu mudur? Fuar alanı ve diğer düzenlemeler kalan bir yıllık sürede tamamlanabilecek boyutta mıdır?

6-Ülke ekonomisine milyarlarca dolar katkı sağlayan Antalya'nın, marka değeri düşürülmeden EXPO 2016 gerçekleştirilebilecek midir?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

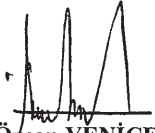
Aşağıdaki sorularımın Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı **Mehmet Mehdi EKER** tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Dr. Sezgin TANRIKULU
İstanbul Milletvekili

- 1- 2003–2015 tarihleri arasında Bakanlığa bağlı olan Kurum ve Kuruluşlara ait kaç proje hazırlanmıştır? Yürütülmekte olan diğer yatırımlar nelerdir? İllere göre dağılımı nedir?
- 2- Bu proje ve yatırımlardan hangileri tamamlanmıştır? İşe başlanma ve bitirme tarihleri nedir? İhale ve tamamlanma bedelleri nedir? İllere göre dağılımı nedir?
- 3- Bu proje ve yatırımlardan halen devam edenler hangileridir? İşe başlanma tarihi nedir? Yüzde kaç bitirilmiştir? İhale bedeli nedir? Bu güne kadar ne kadar kaynak harcanmıştır? İllere göre dağılımı nedir?
- 4- Programa alınıp ta başlanmayan proje ve yatırım var mıdır? Bunlar hangileridir? İllere göre dağılımı nedir?
- 5- 2003–2015 yılları arasında Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar için ayrılan ödenek miktarı nedir? Yıllara göre dağılımı nedir? Ne kadarı harcanmıştır? İllere göre dağılımı nedir?
- 6- 2003–2015 tarihleri arasında Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşların bağlı olan ve kapatılan işletme, tesis ve bağlı birimler hangileridir?
- 7- Bunların kuruluş (açılış) ve kapatılma tarihleri nedir? Kapatıldığında kaç kişi istihdam edilmekteydi? İllere göre dağılımı nedir?
- 8- 2003–2015 tarihleri arasında Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşların bağlı olan ve açılan işletme, tesis ve bağlı birimler nelerdir? İllere göre dağılımı nedir?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı Sayın Mehdi **EKER** tarafından yazılı olarak cevaplandırılması için gereğini saygılarımla arz ederim. 02.02.2015

Prof. Dr. Özcan YENİÇERİ
Ankara Milletvekili

Peynirin çeşidine göre üretiminden tuz-yag oranına, etiket bilgilerinden muhafazasına kadar tüm standartları belirleyecek olan tebliğin, yayımlanmak üzere Başbakanlığa gönderildiği basında yer almaktadır.

Buradan hareketle;

1. Peynirin çeşidine göre üretiminden tuz-yag oranına, etiket bilgilerinden muhafazasına kadar tüm standartları belirleyecek olan tebliğ ve uygulamadan hangi faydalar beklenmektedir?
2. Benzer standartların getirilmesi düşünülen ürün ve ürün grupları var mıdır? Var ise, bu ürün ile ürün grupları hangileridir?

T.C.
GIDA TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : 54045643-610- 1313
Konu : Yazılı Soru Önergeleri

25...03/2015

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 25.02.2015 tarihli ve 43452547-120.00-216981 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde alınan, İstanbul Milletvekili Umut ORAN'a ait 7/61071, Adana Milletvekili Ali DEMİRÇALI'ya ait 7/61072, 7/61073, Kırklareli Milletvekili Turgut DİBEK'e ait 7/61074, Ankara Milletvekili Özcan YENİÇERİ'ye ait 7/61075, 7/61076, 7/61077, 7/61078, 7/61079, 7/61080, 7/61081, 7/61082, 7/61083, 7/61084, 7/61085, 7/61086, 7/61087, 7/61088, 7/61089, 7/61090, 7/61091, 7/61092, 7/61093, 7/61094, 7/61095, 7/61096, 7/61097, 7/61098, 7/61099, 7/61100, 7/61101, 7/61104, Antalya Milletvekili Gürkut ACAR'a ait 7/61102 ve İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin TANRIKULU'na ait 7/61103 esas nolu yazılı soru önergelerine ilişkin cevabi görüşler ekte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Mehmet Mehdi EKER
Bakan

Ek: Cevabi görüşler 7/61071, 7/61072, 7/61073,
7/61074, 7/61075, 7/61076, 7/61077, 7/61078,
7/61079, 7/61080, 7/61081, 7/61082, 7/61083,
7/61084, 7/61085, 7/61086, 7/61087, 7/61088,
7/61089, 7/61090, 7/61091, 7/61092, 7/61093,
7/61094, 7/61095, 7/61096, 7/61097, 7/61098,
7/61099, 7/61100, 7/61101, 7/61102, 7/61103,
7/61104

YAZILI SORU ÖNERGESİ**Önerge Sahibi****:Umut ORAN****İstanbul Milletvekili****Esas No****:7/61071**

Şanlıurfa İlimize 15 Ocak 2015 tarihinde yaptığım ziyaret sırasında çok önemli kimi sorun ve şikayetler iletildi. Bu kapsamda;

SORU 1) Şanlıurfa il sınırları içerisindeki 960 Bin hektarlık tarım arazisinin sadece 560 Bin hektarlık kısmının sulama planlarına dahil edildiği doğru mudur? Şanlıurfa'da geri kalan 400 Bin hektarlık alanın sulama planlaması içine alınmamasının gerekçesi nedir?

SORU 2) Sulama kanallarından tarlalarını sulayan çiftçimizden dönüm başına 25 TL sulama bedeli tahsil edilirken, kanal olmadığı için masraflarını kendisi karşılayarak açtığı kuyudan sulama yapan çiftçimizden dönüm başına 90 TL istenmesinin gerekçesi nedir? Neden iki çiftçi de dönüm başına 25 TL sulama parası ödemiyor, bu haksızlığı neden önlemiyorsunuz?

SORU 3) Şanlıurfa'da neredeyse her gün düzenli olarak 5'er saat elektrik kesintisi yapılması tarımsal üretime de büyük zarar vermiyor mu bunu neden önlemiyorsunuz?

SORU 4) GAP'ta öngörülen sulama şebekesinin ancak yüzde 17,3'ü tamamlanabilmesinin gerekçesi nedir? Sulama şebekesi tamamlanmadığı için 1,8 Milyon hektar arazinin sadece yüzde 20'sinin sulanması her geçen gün büyük zarara yol açmıyor mu? Tamamlanan 16 barajda tutulan su neden araziye verilmiyor, bu arazinin tamamının sulanabilmesi, Türkiye'nin tarımsal üretimini iki katına çıkarmaz mı?

CEVAP 1-2-3-4) Tarımsal sulama yatırımları konusu Orman ve Su İşleri Bakanlığı, İl Özel İdareleri ve Büyükşehir Belediye Başkanlıklarının görev alanında bulunmakta olup, bu kapsamda yapılacak çalışmalara Bakanlığımız görev alanı içerisinde gerekli katkı ve destek sağlanmaktadır.

Diğer taraftan Bakanlığımızca etkin su kullanımının yaygınlaştırılması amacıyla Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Programı kapsamında 81 ilimizde basınçlı sulama sistemlerine yönelik yatırımlara %50 hibe desteği sağlanmaktadır.

Bu kapsamda Ülkemizde 2007-2014 döneminde toplam 9.526 adet basınçlı sulama sistemi projesi tamamlanmış olup, 227 Milyon TL hibe desteği sağlanmıştır.

Şanlıurfa ilimizde ise 2007-2014 döneminde toplam 989 adet basınçlı sulama sistemi projesi tamamlanmış olup, 15,1 Milyon TL hibe desteği sağlanmıştır.

2006 yılından bugüne damla ve yağmurlama sulama yatırımlarına sıfır faizli kredi sağlanmaktadır.

Bakanlığımızca, damlama ve yağmurlama sulamanın yaygınlaştırılması ve suyun daha kontrollü kullanılması amacıyla yıl boyunca eğitim ve yayım çalışmaları yürütülmektedir.

Ayrıca, toprak ve su kaynaklarının etkin ve doğru kullanımının sağlanması, tarımsal amaçlı kullanılan suyun sürdürülebilir kullanımını sağlamak ve mevcut su kaynakları ile sulanan arazi miktarını artırmak ve yapılan araştırma sonuçlarının çiftçiler ile paylaşılması amacıyla Ar-Ge projeleri yürütülmektedir.

YAZILI SORU ÖNERGESİ

Önerge Sahibi :**Ali DEMİRÇALI**
Adana Milletvekili
Esas No :**7/61072**

5648 sayılı Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun'un 4'üncü maddesi 1'inci fıkrası (b) bendinde "Proje ve faaliyet başvurularını almak, bunların ön incelemeleri ile yerinde kontrollerini yapmak, proje ve faaliyetleri başvuru şartları, değerlendirme ve seçim kriterlerine göre değerlendirmek" kurumun görev ve yetkileri arasında sayılmaktadır. Bu bağlamda:

SORU 1) Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten bu yana, Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumuna kaç proje ve faaliyet başvurusu yapılmıştır?

SORU 2) Ülkemizde kabul edilen proje ve faaliyetlerin tahakkuk miktarı ne kadardır? Ne kadar ödeme yapılmıştır?

SORU 3) Elazığ ilimizde, kanunun yürürlüğe girdiği tarihten bu yana, Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumuna kaç proje ve faaliyet başvurusu yapılmıştır? Bu başvurulardan kaç kabul edilmiştir?

SORU 4) Elazığ ilimizde kabul edilen proje ve faaliyetlerin tahakkuk miktarı ne kadardır? Ne kadar ödeme yapılmıştır?

SORU 5) Proje ve faaliyetler için Avrupa Birliği ve uluslararası kuruluşlardan sağlanan kaynak miktarı ne kadardır?

CEVAP 1-2-3-4-5) AB Katılım Öncesi Mali Yardım Aracı Kırsal Kalkınma Programı (IPARD) kapsamında ülkemize 789,6 Milyon Avro AB hibe desteği sağlanmış olup, bu miktara dahil edilecek ulusal katkıyla birlikte kırsal alanlarda yapılacak yatırımlara toplam 1 Milyar Avronun üzerinde destek sağlanmaktadır.

Kırsal Kalkınma Programı (IPARD Programı) kapsamında AB hibe fonlarından yararlanan 42 ilimiz de proje bazlı yatırımlara destek verilmektedir. Bu kapsamda IPARD fonları ile;

- Süt ve et üreten tarımsal işletmelere; süt ve süt ürünleri, et ve et ürünleri,
- Meyve, sebze ve su ürünleri işleme ve pazarlanmasına; çiftlik faaliyetlerinin çeşitlendirilmesi ve geliştirilmesi,
- Yerel ürünler ve mikro işletmelerin ekonomik gelişimine,
- Kırsal turizm ve kültür balıkçılığına %50 ile %65 oranında hibe desteği sağlanmaktadır.

IPARD kapsamında günümüz itibarıyla Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu tarafından toplam 13 başvuru çağrı ilanına çıkılmış olup, bu çağrılar kapsamında toplam 15.364 proje başvurusu alınmıştır. Bu başvurulardan 3.650 tanesi 10 Şubat 2015 tarihinde sonlanan 13. Başvuru Çağrı İlanı kapsamında alınmış ve değerlendirme süreci devam etmektedir. İlk 12 çağrı ilanı kapsamında 11.714 proje başvurusundan 7.900 proje için sözleşme imzalanmıştır. İmzalanan sözleşmelerin toplam yatırım tutarı yaklaşık 3,7 Milyar TL olup, bu projelere toplam 2,2 Milyar TL hibe destek sağlanmaktadır.

Elazığ'da IPARD fonları 2013 yılında yayınlanan 9. başvuru çağrı ilanı ile yatırımcılarla buluşturulmaya başlanmıştır. 9, 10, 11, 12 ve 13 çağrı ilanı kapsamında bu güne kadar 276 proje başvurusu alınmıştır. Bu başvurulardan 65 tanesi 13. başvuru çağrı ilanı kapsamında alınmış ve değerlendirme süreci devam etmektedir. Elazığ'da 9, 10, 11 ve 12. çağrı dönemlerinde alınan 211 proje başvurusundan 163 proje için sözleşme imzalanmıştır. İmzalanan sözleşmelerin toplam yatırım tutarı yaklaşık 185 Milyon TL olup, bu projelere toplam 115 Milyon TL hibe destek sağlanmaktadır.

Önerge Sahibi**:Ali DEMİRÇALI
Adana Milletvekili****Esas No****:7/61073**

5648 sayılı Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun'un 4'üncü maddesi 1'inci fıkrası (b) bendinde "Proje ve faaliyet başvurularını almak, bunların ön incelemeleri ile yerinde kontrollerini yapmak, proje ve faaliyetleri başvuru şartları, değerlendirme ve seçim kriterlerine göre değerlendirmek" kurumun görev ve yetkileri arasında sayılmaktadır. Bu bağlamda:

SORU 1) Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten bu yana, Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumuna kaç proje ve faaliyet başvurusu yapılmıştır?

SORU 2) Ülkemizde kabul edilen proje ve faaliyetlerin tahakkuk miktarı ne kadardır? Ne kadar ödeme yapılmıştır?

SORU 3) Adana ilimizde, kanunun yürürlüğe girdiği tarihten bu yana, Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumuna kaç proje ve faaliyet başvurusu yapılmıştır? Bu başvurulardan kaç kabul edilmiştir?

SORU 4) Adana ilimizde kabul edilen proje ve faaliyetlerin tahakkuk miktarı ne kadardır? Ne kadar ödeme yapılmıştır?

SORU 5) Proje ve faaliyetler için Avrupa Birliği ve uluslararası kuruluşlardan sağlanan kaynak miktarı ne kadardır?

CEVAP 1-2-3-4-5) AB Katılım Öncesi Mali Yardım Aracı Kırsal Kalkınma Programı (IPARD) kapsamında ülkemize 789,6 Milyon Avro AB hibe desteği sağlanmış olup, bu miktara dahil edilecek ulusal katkıyla birlikte kırsal alanlarda yapılacak yatırımlara toplam 1 Milyar Avronun üzerinde destek sağlanmaktadır.

Kırsal Kalkınma Programı (IPARD Programı) kapsamında AB hibe fonlarından yararlanan 42 ilimiz de proje bazı yatırımlara destek verilmektedir. Bu kapsamda IPARD fonları ile;

- Süt ve et üreten tarımsal işletmelere; süt ve süt ürünleri, et ve et ürünleri,
- Meyve, sebze ve su ürünleri işleme ve pazarlanmasına; çiftlik faaliyetlerinin çeşitlendirilmesi ve geliştirilmesi,
- Yerel ürünler ve mikro işletmelerin ekonomik gelişimine,
- Kırsal turizm ve kültür balıkçılığına %50 ile %65 oranında hibe desteği sağlanmaktadır.

IPARD kapsamında günümüz itibarıyla Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu tarafından toplam 13 başvuru çağrı ilanına çıkmış olup, bu çağrılar kapsamında toplam 15.364 proje başvurusu alınmıştır. Bu başvurulardan 3.650 tanesi 10 Şubat 2015 tarihinde sonlanan 13. Başvuru Çağrı İlanı kapsamında alınmış ve değerlendirme süreci devam etmektedir. İlk 12 çağrı ilanı kapsamında 11.714 proje başvurusundan 7.900 proje için sözleşme imzalanmıştır. İmzalanan sözleşmelerin toplam yatırım tutarı yaklaşık 3,7 Milyar TL olup, bu projelere toplam 2,2 Milyar TL hibe destek sağlanmaktadır.

Adana ilimiz IPARD kapsamında AB hibe fonlarından yararlanan 42 ilimiz arasında yer almamaktadır.

Bakanlığımızca, IPARD Programının uygulandığı 42 ilimiz dışında kalan 39 ilimizin de benzeri programlarla bu desteklerden faydalanmasına yönelik çalışmalar yapılmakta olup, 2015 yılında kırsal kalkınma destekleri kapsamında ulusal kaynaklarla bu programlar uygulanacaktır. Adana ilimiz de bu kapsamdaki desteklerden faydalanacaktır.

YAZILI SORU ÖNERGESİ**Önerge Sahibi****:Turgut DİBEK
Kırklareli Milletvekili****Esas.No****:7/61074**

Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığına bağlı TİGEM safkan Arap atı yetiştirip satmaktadır ve bu konudaki özel sektörün en büyük rakibidir. Gerek TİGEM gerekse özel yetiştiriciler tarafından yurtdışından birkaç sene önce ülkemiz Arap atçılığında kaliteyi yükseltmek amaçlı bazı ülkelere ithal aygırlar ve kısraklar getirilmiştir.

Tüm koşullar ile ilgili tek yetkili Bakanlık Müsteşarının başkanlık ettiği Yüksek Komiserler Kurulunda (YKK) TİGEM Genel Müdürü de vardır. YKK TİGEM'in satın aldığı ithal aygır ve kısraklardan doğan yavrularını her koşuya girebilir olarak belirlerken yine aynı zaman ve aynı koşullarda Bakanlık kontrolünde aynı denetimlere tabi tutularak Ülkemize getirilen ve damızlık belgesi verilen özel haraların sahip olduğu ithal aygırların yavrularının koşabileceği yarışlara sınır konulmuştur. Şampiyon olan atların şampiyonluklarının tescillendiği açık yarışlar diye bilinen koşuların hiçbirisine özel yetiştiricilerin atlarının girmesine izin verilmemektedir.

YKK'nın TİGEM'e izin verirken özel yetiştiricilerin atlarının yarışlara girmesini yasaklaması nedeniyle özel yetiştiricilerin atları uluslararası müsabakalardaki açık yarış kazanma şartlarını sağlayamamakta ve bu yüzden ülkemizi temsil edememektedir.

Buna göre,

SORU 1) YKK TİGEM'in yurtdışından getirdiği arap atlarının yavrularının her yarışa katılabilmesi kararını verirken, özel yetiştiricilerin aynı özellikteki atlarını yasaklamasının nedeni nedir?

SORU 2) YKK'nın kararı nedeniyle özel yetiştiricilerin mağduriyetlerinin giderilmesi için bu uygulamaya son verilecek midir?

SORU 3) YKK'nın yasağı nedeniyle açık yarışlara katılamayan özel yetiştirici atlarının uluslararası müsabakalara da bu yüzden katılmamaları Ülkemizin uluslararası camiada temsili hakkını engellemekte midir?

SORU 4) Babası ithal olduğu için açık yarışta koşması engellenen atlardan anneleri Türk menşeli olanlar, neden ithal statüsünde görülmektedir?

CEVAP 1-2-3-4) Yarış programlarının ne şekilde düzenleneceği ve hangi koşullara hangi atların katılacağı yolundaki düzenlemelerde en önemli amaç, at neslinin ıslahı ve teşviki ile ırk karakterlerinin korunması ve eşitlik ilkesidir. Esasen, atların sürat, mukavemet, cesaret, sağlık durumları ve verim kontrollerinin yarış sahalarında yapıldığı dikkate alındığında, ıslah işleminin uygulanmasına yardımcı olması bakımından yarış programlarının idari, mali ve hukuki durumlarını tespit etmek, Bakanlığımız atçılık politikasının bir gereğidir.

Ülkemizde düzenlenen resmi programlı at yarışları; 11/6/2010 tarihli ve 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı Gıda ve Yem Kanunu ile 6132 sayılı Kanun hükümleri ve uluslararası yarış esasları ile memleket ihtiyaçları ve işin icaplarına göre Bakanlığımızca hazırlanarak, 19/4/2011 tarihli ve 27910 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe konulan At Yarışları Yönetmeliğinde belirtilen esaslar dahilinde yapılmaktadır.

At Yarışları Yönetmeliğinde safkan Arap atlarının koşuya katılma şartları 25 inci maddesi hükmü gereği, koşuların şartlarını düzenlemek ve aksini belirtmek suretiyle yıllık yarış programlarında koşulara yeni şartlar koymak hak ve yetkisi Bakanlığımıza verilmiştir.

Ülkemiz, Dünya Arap Atı Organizasyonu’na (WAHO) 1997 yılında asil üye olarak kabul edilmiştir. Bu organizasyon, Arap atlarının saflığını korumak, yetiştirmenin uluslararası geçerli ıslah kuralları dahilinde yapılmasını sağlamak ve üye ülkelerin safkan Arap atı Stud Book’larının hazırlanmasına yardımcı olmak ve bunları kabul ederek, onaylama yetkisine sahiptir. WAHO’nun dahi, ülkemizde düzenlenen at yarışları programı ve şartlarına müdahale yetkisi bulunmamaktadır.

Yarış Otoritesi olan Bakanlığımızca hazırlanan 2015 yılı at yarışları genel hükümlerinde atların yetiştirilme şartlarına göre koşulara katılabileceği gruplar belirlenmiştir. Bu gruplar;

- DH grubu;
 - Devlet Harası yetiştirmesi olan atların katılabileceği koşuları,
- DHÖ grubu;
 - Devlet Harası yetiştirmesi olan atların katılabileceği koşuları,
 - Anası ve babası Devlet Harası Yetiştirmesi olup 1983 ve sonrası doğumlu olan özel yetiştirme atlar ve bunların soyundan gelen atlar ile bu atların Devlet Harası Yetiştirmesi veya Devlet tarafından ithal edilen veya Devlet tarafından satın alınan aygırlar ile çiftleşmesi sonucu doğan atlar ve bunların soyundan gelen atların katılabileceği koşuları,
 - 1983 yılından sonra ithal edilen dişi Arap atlarının veya ana karnında ithal edilen dişi Arap atlarının Devlet Harası Yetiştirmesi veya Devlet tarafından ithal edilen veya Devlet tarafından satın alınan aygırlar ile çiftleşmesi sonucu doğan atlar ve bunların soyundan gelen atların katılabileceği koşuları,
- DHÖW grubu;
 - Devlet Harası yetiştirmesi olan atların katılabileceği koşuları,
 - Anası ve babası Devlet Harası Yetiştirmesi olup 1983 ve sonrası doğumlu olan özel yetiştirme atlar ve bunların soyundan gelen atların katılabileceği koşuları,
 - WAHO’ ya kayıtlı Arap atları ile bunların DHÖ şartına uyan veya WAHO’ ya kayıtlı atlarla birleşmesi sonucu oluşan atlar ve bunların soyundan gelen atların katılabileceği koşuları,
 - 2011 yılı itibarı ile en az 4 jenerasyonu belli olan WAHO’ya kayıtlı Arap atları ile bunların DHÖ şartına uyan veya en az 4 jenerasyonu belli olduğu WAHO’ya kayıtlı atlarla birleşmesi sonucu oluşan atlar ve bunların soyundan gelen atların katılabileceği koşuları,
- ULS-W grubu;
 - 2011 yılı itibarı ile en az en az 4 jenerasyonu belli olan WAHO’ya kayıtlı yerli ve yabancı Arap atları ile bunların soyundan gelen atların katılabileceği koşularıdır.

2015 yılı at yarışları genel hükümlerin 4 üncü maddesinin (b) bendinde de “Arap atlarına mahsus koşulara, At Yarışları Yönetmeliği’nin 25. maddesinin (1). ve (3).bentlerinde belirtilen atlar katılabilir. Ancak, Cumhuriyet, T.B.M.M. ile Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Koşularına Yönetmeliğin 25. maddesinin (2). bendinde yazılı atlar katılabilir.”

Safkan Arap atlarına mahsus yarış programları incelendiğinde, bu programın bir sistem içinde yapıldığını görmek mümkündür. Koşu türlerine göre belli orantılar içinde ikramiyeler konulmuş olup, koşu türlerine göre maddi yünden at sahiplerini zarara sokacak bir durum mevcut değildir.

DH, DHÖ, DHÖW, TR ve ULS-W gibi şartlar konularak uluslar arası kabul görmüş at neslini ıslah edici kriterlere göre yetiştirilmiş nesilleri teşvik amacı güdülmektedir. Safkan Arap atlarına mahsus ırk vasıflarını muhafaza etmek ve bu saflığa gölge düşürücü, endişe verici ve tereddüt ettirici halleri önlemek için gerekli tedbirlerin alınması, 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı Gıda ve Yem Kanunu ile Yarış Otoritesi olan Bakanlığımıza verilmiş bir görevdir.

Yine, ülkemizde bulunan muhtelif kan hatları ile elde edilen tayların yarış sahalarında koşu performanslarını görmek ve neticede, damızlığa ayrılacak aygır ve kısrakların değerlendirilmeleri yapılarak, Bakanlığımız tarafından damızlık belgeleri verilmesinde, bu ve benzeri hususlar kriter olarak kullanılmaktadır.

Safkan Arap atlarına 2015 yılında tahsis edilen 2.203 koşunun;

- 4 adedi (DH),
- 283 adedi (DHÖ),
- 1469 adedi (DHÖW),
- 3 adedi (ULS-W),
- 444 adedi (BOŞ/DİĞER) koşu grubundadır.

Görülebileceği üzere, WAHO’ya kayıtlı tüm atlar 2015 yılında 1469 (DHÖW), 3 (ULS/W) ve 444 (BOŞ/DİĞER) olmak üzere toplam 1916 koşuya katılma imkanına sahip olup, bunun oranı toplam % 86,97 ve ikramiye oranı ise toplam %71,28’dir.

Devlet Haralarında yapılan yetiştiriciliğin temeli, ıslah yoluyla safkan Arap atı yetiştiriciliğini bir sistem içinde yapmaktır. At yarışlarının, at yetiştiriciliğinin özendirilmesi dışında, Devlet Haralarında at yetiştirilmesi çabalarının sonucunun saptanması da büyük önem taşımaktadır. Böyle bir amaçtan hareket edildiğinde, bu tür haralarda yetişen atlara has yarışlar düzenlenmesi veya bazı atlara yarışlara katılma bakımından kısıtlama getirilmesi, bu amacın gerçekleştirilmesinin tabii sonucudur.

YAZILI SORU ÖNERGESİ**Önerge Sahibi****:Özcan YENİÇERİ
Ankara Milletvekili****Esas No****:7/61075**

SORU 1) Şehir plancıları tarafından mimarlar ve sosyologlarla işbirliği yapılarak, çiftçinin sosyalleşmesini sağlayacak, yaşam şekillerini değiştirecek, kent-köy arasındaki yaşam farkını azaltacak örnek köy modelleri geliştirilmesi adına Şubat 2015 itibarı ile yürütülmekte olan çalışma ile projeler mevcut mudur?

SORU 2) Mevcut ise anılan çalışma ve projeler hangileridir?

SORU 3) Bu çalışma ile projeler hangi aşamada? Bunlardan hangi faydalar öngörülmektedir?

CEVAP 1-2-3) Bakanlığımızca tarım sektörünün geliştirilmesi, üretimin artırılması, rekabetçi bir yapıya kavuşturulması ve kırsal alanda refah düzeyinin iyileştirilmesi amacıyla üreticilere; bitkisel üretimden hayvancılığa, kırsal kalkınmadan girdi desteklerine kadar birçok kalemde destek sağlanmaktadır. Bu kapsamda tarımsal destekler; verimlilik, kalite, sağlık ve kırsal kalkınmayı esas alacak şekilde yeniden düzenlenmiş ve daha etkin hâle getirilmiş olup, destekler bütçe imkânları çerçevesinde arttırılmaktadır

Tarım sektörüne sağlanan destekler son 12 yılda önemli oranda artırılmış ve sektörün geliştirilmesi temelinde çeşitlendirilmiştir. Bu kapsamda tarım sektörüne nakit olarak sağlanan destek miktarı 2002 yılında 1,8 Milyar TL iken, 2014 yılında 9,1 Milyar TL'ye ulaşmıştır. 2003-2014 döneminde çiftçilerimize toplam 70 Milyar TL nakdi karşılıksız hibe desteği sağlanmıştır. 2015 yılında ise üreticilerimize 10 Milyar TL nakit hibe tarımsal destek sağlanması planlanmıştır.

Tarım sektörünün geliştirilmesi amacıyla sağlanan kaynak sadece nakit hibe desteklerden ibaret olmayıp, bunun yanında, tarımsal ürün alımıyla yapılan destekler, tarımsal kredilerin faiz sübvansiyonu, ihracat desteği, tarımsal sulama yatırımları, arazi toplulaştırma ve tarla içi geliştirme hizmetleri vb. konularda da önemli kaynak sağlanmaktadır.

Bakanlığımızca üretim girdilerine de önemli miktarda destek verilmektedir. Bu kapsamda üreticilere sağlanan; mazot desteği, kimyevi gübre desteği, toprak analizi desteği, sertifikalı tohumluk, fide/fidan destekleri ilk kez Hükûmetlerimiz döneminde başlatılmıştır.

Bakanlığımızca 2006 yılında başlatılan “Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Programı” kapsamında; tarımsal ürünlerin işlenmesi, paketlenmesi, ambalajlanması ve depolanması gibi ekonomik yatırımlar ile makine-ekipman alımları ve damla-yağmurlama sulama yatırımları için %50 hibe desteği verilmektedir.

Kırsal Kalkınma Programı (IPARD Programı) kapsamında AB hibe fonlarından yararlanılan 42 ilimiz de proje bazlı yatırımlara destek verilmektedir. Bu kapsamda IPARD fonları ile;

- Süt ve et üreten tarımsal işletmelere; süt ve süt ürünleri, et ve et ürünleri,
- Meyve, sebze ve su ürünleri işleme ve pazarlanmasına; çiftlik faaliyetlerinin çeşitlendirilmesi ve geliştirilmesi,

- Yerel ürünler ve mikro işletmelerin ekonomik gelişimine,
- Kırsal turizm ve kültür balıkçılığına %50 ile %65 oranında hibe desteği sağlanmaktadır.

Bakanlığımızca tarımsal altyapının geliştirilmesi, tarım arazilerimizin korunması ve yıllardır süregelen sorunların çözüme kavuşturulması amacıyla başlatılan ve devam eden bazı çalışmalar şu şekildedir;

- 2005 yılında çıkarılan “Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu” ile ilk kez “Bölünemez Parsel Büyüklüğü” belirlenmiş ve tarım arazilerinin amaç dışı kullanımına engel olacak tedbirler getirilmiştir.
- Miras yoluyla tarım arazilerinde bölünmeye kalıcı çözüm bulmak amacıyla yürütülen çalışmalar sonucunda 6537 Sayılı “Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu”nda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun” 15.05.2014 tarih ve 29001 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiş olup, bu düzenleme ile tarım arazilerinde bölünme önlenmiştir.
- Bölünmüş arazilerinin birleştirilmesi amacıyla arazi toplulaştırma çalışmalarına hız verilmiştir. Arazi toplulaştırma çalışmalarının başladığı 1961 yılından 2002 yılına kadar 450 Bin hektar alanda toplulaştırma yapılmış iken, 2003-2014 döneminde 4,5 Milyon hektar alanda toplulaştırma tamamlanmıştır.
- Arazi toplulaştırma çalışmalarıyla beraber; drenaj, arazi ıslahı, tesviye, tarla içi yol yapımı ve sulama gibi faaliyetleri kapsayan tarla içi geliştirme hizmetlerine ağırlık verilmiştir.
- Tarım arazilerimizin korunmasına yönelik Arazi Kullanım Planları hazırlanmakta, ilgili kurumlarla işbirliği içinde ulaşım, konut, enerji, sulama vb. yatırımların mümkün olduğunca bu tarım alanlarının dışında uygun alanlara yönlendirilmesi sağlanmaktadır.
- Büyük ovaların belirlenmesi çalışmaları yürütülmekte olup, bu çalışma ile verimli tarım alanlarının korunması amaçlanmaktadır.
- Tarım havzaları belirlenmiş ve bu havzalarda en iyi hangi ürünlerin yetişeceği tespit edilmiştir.
- Etkin su kullanımının teşvik edilmesi amacıyla damla ve yağmurlama sulama yatırımlarına sıfır faizli kredi ve %50 hibe desteği imkânı sağlanmıştır.
- Tüm tarım parselleri uydu teknolojileri kullanılarak belirlenmiş ve kayıt altına alınmıştır. Üretim ve destekler parsel bazında kontrol edilmektedir.
- Tarımsal envanterimizi anlık olarak tespit eden sistem oluşturulmuştur.
- Verimli tarım alanlarımızın etkin bir şekilde kullanılabilmesi amacıyla; bitkisel üretim ve toprak su kaynaklarına yönelik birçok Ar-Ge Projesi yürütülmüş veya yürütülmektedir.

Bakanlığımızca, üretici örgütlerinin ve tarımsal kooperatiflerin kurulması, gelişmesi ve pazarlama altyapılarının güçlendirilmesi konularında birçok destek sağlanmakta, yıl boyunca eğitim-yayın çalışmaları yürütülmektedir. Bu kapsamda yürütülen bazı çalışmalar şu şekildedir;

- 2004 yılında Üretici Birlikleri Kanunu’nu çıkarılmıştır.
- Tarımsal Kalkınma Kooperatiflerine önemli oranda kredi desteği sağlanmıştır. 1990-2002 Döneminde 681 kooperatife, 99,6 Milyon TL kredi desteği sağlanırken, 2003-2014 Döneminde 1.858 Kooperatife, 2,2 Milyar TL kredi desteği sağlanmıştır.
- 2014 yılında itibaren Tarımsal kooperatifler sübvansiyonlu kredi kapsamına alınmıştır.
- Ürün konseylerinin kurulması teşvik edilmiştir.

Bakanlığımızca yürütölmekte olan çiftçi eğitim ve yayım faaliyetleri; çiftçilerimizin bilgi ve becerilerini artırarak gelir seviyelerinin ve üretimde ürün artışının yanında, ürün kalitesini ve standardını yükseltmek amacıyla çiftçilerimize, bitkisel, hayvansal üretim ve gıda konularında çeşitli yayım teknikleri kullanılarak eğitim ve yayım hizmetleri verilmektedir.

Çiftçilerimizin, kırsal alanda yaşayan vatandaşlarımızın, kadın ve gençlerimizin güvenilir gıda tüketimi, çevre koruması, tarımsal sigorta yaptırmanın önemi vb. konularda farkındalıklarının oluşturulması yoluyla yaşam kalitelerinin artırılması amacıyla Bakanlığımızda görevli sosyologlarında içinde yer aldığı çok sayıda proje yürütölmektedir.

Uygulamaya konulan etkin politikalar, başlatılan yeni projeler ve sektöre sağlanan desteklerle; tarım sektörü 2004-2013 arasındaki 10 yılın 9'unda büyüme göstererek istikrarlı bir döneme ulaşmıştır. Tarımsal GSYH'mız 2002-2013 döneminde 36 Milyar TL'den 116 Milyar TL'ye yükselmiştir. Ülkemiz bu gelişmesi ile tarımsal ekonomik büyüklük itibariyle Avrupa 4. Sıradan 1. sıraya yükselmiştir.

Önerge Sahibi

:Özcan YENİÇERİ
Ankara Milletvekili
:7/61076

Esas No

SORU 1) Çiftçiye çevre duyarlılığı ve sağlık bilincini oluşturacak eğitim programlarına ağırlık verilmesi; kullanacağı ilaç ve gübrenin çevrede ve insan sağlığı üzerinde oluşturacağı etkiler konusunda bilinçlendirilmesi adına Şubat 2015 itibarı ile yürütülmekte olan çalışma ile projeler mevcut mudur?

SORU 2) Mevcut ise anılan çalışma ve projeler hangileridir?

SORU 3) Bu çalışma ile projeler hangi aşamadadır? Bunlardan hangi faydalar öngörülmektedir?

CEVAP 1-2-3) Bakanlığımızca çevre dostu üretim tekniklerinin yaygınlaştırmasına yönelik önemli projeler yürütülmekte ve destekler sağlanmaktadır. Bu kapsamda yürütülen bazı projeler şu şekildedir;

- Bakanlığımızca 2006 yılında başlatılan “Çevre Amaçlı Tarım Arazilerini Koruma Projesi (ÇATAK)” projesi ile erozyon, toprak ve su kirliliği olan, yoğun tarımsal faaliyetlere maruz kalmış, sulama suyu sıkıntısı bulunan, doğal dengesi bozulmuş alanlarda toprak ve su kalitesinin korunması, yenilenebilir doğal kaynakların sürdürülebilirliği, erozyonun önlenmesi ve tarımın olumsuz etkilerinin azaltılması yönünde gerekli kültürel tedbirlerin alınması hedeflenmektedir.
- Diğer taraftan, çiftçilerimize toprak analizine dayalı gübre kullanım bilinci kazandırmak ve topraklarımızın verimliliğini sürdürülebilir kılmak amacıyla 2005 yılından itibaren toprak analizi yaptıran çiftçilerimize destekleme yapılmaktadır. Uygulama 2009 yılından itibaren 50 dekar ve üzeri parsellerin gübre desteğinden yararlanabilmesi için zorunlu hale getirilmiştir.
- Bakanlığımızca organik tarım ilk kez 2005 yılında, iyi tarım uygulamaları ise 2007 yılında destek kapsamına alınmıştır. Ayrıca iyi tarım uygulamaları ve organik tarımın yaygınlaştırılması ve geliştirilmesi çalışmaları kapsamında “İyi Tarım Uygulamalarının Yaygınlaştırılması Projesi” ve “Organik Tarımın Yaygınlaştırılması ve Kontrolü Projesi” yürütülmektedir.
- Bakanlığımızca, tarımsal kaynaklı nitrat kirliliğine karşı suların korunması amacıyla AB desteği ile 2009 yılında “Nitrat Direktifinin Uygulanması Projesi” başlatılmış olup, Tarımsal Kaynaklı Nitrat Kirliliğine Karşı Suların Korunması Yönetmeliği çerçevesinde tarımsal faaliyetlerden kaynaklanan nitrat kirliliğinin önlenmesi ve azaltılmasına yönelik projeler yürütülmektedir.
- Orman ve Su İşleri Bakanlığı’nın koordinasyonunda yürütülmekte olan Havza Koruma Eylem Planları içinde yer alan tarımsal kaynaklı kirliliğin araştırılması ve izlenmesi çalışmalarına katılım sağlanmaktadır.
- Ayrıca, yanlış tarım uygulamalarının doğal yaşamı ve çevreyi olumsuz etkilememesi için tarım alanlarında yanlış toprak işleme ve sulamadan kaynaklanan erozyon/toprak kayıplarının önlenmesine yönelik; tarımsal ürünlerin üretiminde toprak verimliliği ve yönetimi faktörlerinin daha iyi anlaşılmasını sağlayarak tarım topraklarının verimliliklerini artırmak için bölgesel ve ülkesel ölçekte Ar-Ge Projeleri yürütülmektedir.

Diğer taraftan “Çiftçi Eğitim ve Yayın Çalışmaları” kapsamında; çiftçilerimizin bilgi ve becerilerini artırarak gelir seviyelerinin ve üretimde ürün artışının yanında, çevreye duyarlılığı artırılması, tarımsal ilaçların çevre ve insan sağlığı üzerinde oluşturacağı etkisi su kaynaklarının korunması, pestisit kullanımı, iyi tarım uygulamaları, damlama sulama, anız yakılmasının zararları, organik tarım, tarımsal kaynaklı nitrat kirliliği, bitki koruma ürünlerinin doğru kullanımı, tıbbi ve aromatik bitkiler ile doğal yetişen bitkilerin korunması, çevresel etkilerin örtü altı üretimine etkisi, sebze ve meyvecilikte kültürel işlemler, doğal kaynaklar ve biyolojik çeşitlilik konularında çiftçilerimize eğitimler verilmektedir.

YAZILI SORU ÖNERGESİ**Önerge Sahibi****:Özcan YENİÇERİ
Ankara Milletvekili****Esas No****:7/61077**

SORU 1) Çiftçimizin örgütlenme sorununun giderilmesi; çiftçiye teknik bilgi sağlayacak, üretim ve pazarlama konusunda işbirliği imkânlarını geliştirecek, sosyal politikalar oluşturacak, yeni bir kooperatif tarzı örgütlenme modelinin hayata geçirilmesi adına Şubat 2015 itibarı ile yürütülmekte olan çalışma ile projeler mevcut mudur?

SORU 2) Mevcut ise anılan çalışma ve projeler hangileridir?

SORU 3) Bu çalışma ile projeler hangi aşamadadır? Bunlardan hangi faydalar öngörülmektedir?

CEVAP 1-2-3) Bakanlığımızca, üretici örgütlerinin ve tarımsal kooperatiflerin kurulması, gelişmesi ve pazarlama altyapılarının güçlendirilmesi konularında birçok destek sağlanmakta, yıl boyunca eğitim-yayım çalışmaları yürütülmektedir. Bu kapsamda yürütülen bazı çalışmalar şu şekildedir;

- 2004 yılında Üretici Birlikleri Kanunu’nu çıkarılmıştır.
- Tarımsal Kalkınma Kooperatiflerine önemli oranda kredi desteği sağlanmıştır. 1990-2002 Döneminde 681 kooperatife, 99,6 Milyon TL kredi desteği sağlanırken, 2003-2014 Döneminde 1.858 Kooperatife, 2,2 Milyar TL kredi desteği sağlanmıştır.
- 2014 yılından itibaren Tarımsal kooperatifler sübvansiyonlu kredi kapsamına alınmıştır.
- Tarımsal üretici örgütlerince üretilen mal ve hizmetlerin yurtiçi ve yurt dışı pazarlama imkânlarının araştırılması, mal ve hizmetlerin tanıtımını sağlamak amacıyla; sergi ve fuarların açılmasına, açılmış olanlara katılım sağlanmasına yönelik çalışmalar yapılmaktadır.
- Üretici Örgütlerinin Rekabet Gücünün Artırılması Projesi ve Su Ürünleri Üretici Örgütlerini Kurumsal Kapasitesinin Geliştirilmesi AB eşleştirme projesi yürütülmektedir. Bu projelerin devamı niteliğinde yeni AB projeleri önümüzdeki yıllarda uygulamaya başlanacaktır.
- Tarımsal çiftçi örgütlerinin yapısal analizi ve ortak-üye ilişkilerini belirlemek için “İzmir İlinde Tarımsal Çiftçi Örgütlerinin Yapılanması ve Ortak-Üye İlişkilerinin Analizi” isimli proje yürütülmektedir. Proje sonuçlanma aşamasında olup, projenin sonuçlarına göre yeni düzenlemeler yapılabilecektir.

YAZILI SORU ÖNERGESİ

Önerge Sahibi :Özcan YENİÇERİ
Ankara Milletvekili
Esas No :7/61078

SORU 1) Ülkemizdeki parçalı arazi yapısı, çiftçiye üretim dışında bir faaliyet izni vermediği, üretilenin tüketiciye ulaşmasına kadar geçen süreçte pek çok aktörün yer aldığı bilgisinden hareketle; çiftçinin ürettiğinden kazanç elde eden çok sayıdaki aracı sayısının azaltılması adına Şubat 2015 itibarı ile yürütülmekte olan çalışma ile projeler mevcut mudur?

SORU 2) Mevcut ise anılan çalışma ve projeler hangileridir?

SORU 3) Bu çalışma ile projeler hangi aşamadır? Bunlardan hangi faydalar öngörülmektedir?

CEVAP 1-2-3) Tarım ve gıda ürünlerinin fiyatları serbest piyasa şartlarında arz/talep dengesine göre oluşmakta olup, fiyat değişimlerinde; iklimsel nedenler, doğal afetler, üretim dönemleri, dünyadaki gelişmeler vb. faktörlerin etkisi olabilmektedir.

Bakanlığımızca tarım sektöründe, üretim, tüketim, piyasa durumu, maliyetler, kuraklık ve doğal afetler, dünyadaki gelişmeler vb. tüm unsurlar takip edilmekte ve ilgili tüm birimlerle işbirliği içinde ortak çalışmalar yürütülmektedir.

Bakanlığımızca, üretici örgütlerinin ve tarımsal kooperatiflerin kurulması, gelişmesi ve pazarlama altyapılarının güçlendirilmesi konularında birçok destek sağlanmakta, yıl boyunca eğitim-yayın çalışmalarını yürütülmektedir. Bu kapsamda yürütülen bazı çalışmalar şu şekildedir;

- 2004 yılında Üretici Birlikleri Kanunu’nu çıkarılmıştır.
- Tarımsal Kalkınma Kooperatiflerine önemli oranda kredi desteği sağlanmıştır. 1990-2002 Döneminde 681 kooperatife, 99,6 Milyon TL kredi desteği sağlanırken, 2003-2014 Döneminde 1.858 Kooperatife, 2,2 Milyar TL kredi desteği sağlanmıştır.
- 2014 yılından itibaren Tarımsal kooperatifler sübvansiyonlu kredi kapsamına alınmıştır.
- Tarımsal üretici örgütlerince üretilen mal ve hizmetlerin yurtiçi ve yurt dışı pazarlama imkânlarının araştırılması, mal ve hizmetlerin tanıtımını sağlamak amacıyla; sergi ve fuarların açılmasına, açılmış olanlara katılım sağlanmasına yönelik çalışmalar yapılmaktadır.
- Üretici Örgütlerinin Rekabet Gücünün Artırılması Projesi ve Su Ürünleri Üretici Örgütlerini Kurumsal Kapasitesinin Geliştirilmesi AB eşleştirme projesi yürütülmektedir. Bu projelerin devamı niteliğinde yeni AB projeleri önümüzdeki yıllarda uygulamaya başlanacaktır.
- Tarımsal çiftçi örgütlerinin yapısal analizi ve ortak-üye ilişkilerini belirlemek için “İzmir İlinde Tarımsal Çiftçi Örgütlerinin Yapılanması ve Ortak-Üye İlişkilerinin Analizi” isimli proje yürütülmektedir. Proje sonuçlanma aşamasında olup, projenin sonuçlarına göre yeni düzenlemeler yapılabilecektir.

Diğer taraftan, gıda ve tarım ürünlerinin kısa ve uzun vadeli arz-talep, ihracat-ithalat ve üretim-tüketim değişimleri ile bu değişimlerin ve dağıtım zincirindeki gelişmelerin fiyatlara olası etkilerini izlemek ve değerlendirmek, gerekli görülmesi halinde, alınacak tedbirlere ve uygulanacak politikalara ilişkin önerilerde bulunmak amacıyla; Ekonomik Koordinasyon Kurulunda alınan karar uyarınca Bakanlığımız bünyesinde 09.12.2014 tarihli ve 29200 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 2014/20 sayılı Başbakanlık Genelgesi ile “Gıda ve Tarımsal Ürün Piyasaları İzleme ve Değerlendirme Komitesi” kurulmuştur. Söz konusu Komitede Bakanlığımızın ilgili Birimleri, Ekonomi Bakanlığı, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı, Kalkınma Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, T.C. Başbakanlık Hazine Müsteşarlığı, T.C. Merkez Bankası ve Türkiye İstatistik Kurumu yer almaktadır.

Ayrıca, 16 Ekim 2014 tarihli Resmî Gazetede yayınlanan Bakanlar Kurulu kararı ile 5300 Sayılı Tarım Ürünleri Lisanslı Depoculuk Kanunu çerçevesinde, tarım ürünlerinin lisanslı depolarda muhafaza edilmesine kira desteği sağlanmaktadır.

YAZILI SORU ÖNERGESİ**Önerge Sahibi****:Özcan YENİÇERİ****Esas No****Ankara Milletvekili
:7/61079**

SORU 1) Çiftçimizin serbest piyasa ekonomisinin acımasız dışlıları arasına atılmaması, rekabetin daha akılcı yöntemlerle sürdürülmesi, gerekirse taban fiyat uygulamasına benzeri bir sisteme yeniden dönülmesi adına Şubat 2015 itibarı ile yürütülmekte olan çalışma ile projeler mevcut mudur?

SORU 2) Mevcut ise anılan çalışma ve projeler hangileridir?

SORU 3) Bu çalışma ile projeler hangi aşamadadır? Bunlardan hangi faydalar öngörülmektedir?

CEVAP 1-2-3) Tarım ve gıda ürünlerinin fiyatları serbest piyasa şartlarında arz/talep dengesine göre oluşmakta olup, fiyat değişimlerinde; iklimsel nedenler, doğal afetler, üretim dönemleri, dünyadaki gelişmeler vb. faktörlerin etkisi olabilmektedir.

Bakanlığımızca tarım sektöründe, üretim, tüketim, piyasa durumu, maliyetler, kuraklık ve doğal afetler, dünyadaki gelişmeler vb. tüm unsurlar takip edilmekte ve ilgili tüm birimlerle işbirliği içinde ortak çalışmalar yürütülmektedir.

Bakanlığımızca, üretici örgütlerinin ve tarımsal kooperatiflerin kurulması, gelişmesi ve pazarlama altyapılarının güçlendirilmesi konularında birçok destek sağlanmakta, yıl boyunca eğitim-yayım çalışmaları yürütülmektedir. Bu kapsamda yürütülen bazı çalışmalar şu şekildedir;

- 2004 yılında Üretici Birlikleri Kanunu’nu çıkarılmıştır.
- Tarımsal Kalkınma Kooperatiflerine önemli oranda kredi desteği sağlanmıştır. 1990-2002 Döneminde 681 kooperatife, 99,6 Milyon TL kredi desteği sağlanırken, 2003-2014 Döneminde 1.858 Kooperatife, 2,2 Milyar TL kredi desteği sağlanmıştır.
- 2014 yılından itibaren Tarımsal kooperatifler sübvansiyonlu kredi kapsamına alınmıştır.
- Tarımsal üretici örgütlerince üretilen mal ve hizmetlerin yurtiçi ve yurt dışı pazarlama imkânlarının araştırılması, mal ve hizmetlerin tanıtımını sağlamak amacıyla; sergi ve fuarların açılmasına, açılmış olanlara katılım sağlanmasına yönelik çalışmalar yapılmaktadır.
- Üretici Örgütlerinin Rekabet Gücünün Artırılması Projesi ve Su Ürünleri Üretici Örgütlerini Kurumsal Kapasitesinin Geliştirilmesi AB eşleştirme projesi yürütülmektedir. Bu projelerin devamı niteliğinde yeni AB projeleri önümüzdeki yıllarda uygulamaya başlanacaktır.
- Tarımsal çiftçi örgütlerinin yapısal analizi ve ortak-üye ilişkilerini belirlemek için “İzmir İlinde Tarımsal Çiftçi Örgütlerinin Yapılanması ve Ortak-Üye İlişkilerinin Analizi” isimli proje yürütülmektedir. Proje sonuçlanma aşamasında olup, projenin sonuçlarına göre yeni düzenlemeler yapılabilecektir.

Diğer taraftan, gıda ve tarım ürünlerinin kısa ve uzun vadeli arz-talep, ihracat-ithalat ve üretim-tüketim değişimleri ile bu değişimlerin ve dağıtım zincirindeki gelişmelerin fiyatlara olası etkilerini izlemek ve değerlendirmek, gerekli görülmesi halinde, alınacak tedbirlere ve uygulanacak politikalara ilişkin önerilerde bulunmak amacıyla; Ekonomik Koordinasyon Kurulunda alınan karar uyarınca Bakanlığımız bünyesinde 09.12.2014 tarihli ve 29200 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 2014/20 sayılı Başbakanlık Genelgesi ile “Gıda ve Tarımsal Ürün Piyasaları İzleme ve Değerlendirme Komitesi” kurulmuştur. Söz konusu Komitede Bakanlığımızın ilgili Birimleri, Ekonomi Bakanlığı, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı, Kalkınma Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, T.C. Başbakanlık Hazine Müsteşarlığı, T.C. Merkez Bankası ve Türkiye İstatistik Kurumu yer almaktadır.

Ayrıca, 16 Ekim 2014 tarihli Resim Gazetede yayınlanan Bakanlar Kurulu kararı ile 5300 Sayılı Tarım Ürünleri Lisanslı Depoculuk Kanunu çerçevesinde, tarım ürünlerinin lisanslı depolarda muhafaza edilmesine kira desteği sağlanmaktadır.

YAZILI SORU ÖNERGESİ**Önerge Sahibi****:Özcan YENİÇERİ
Ankara Milletvekili****Esas No****:7/61104**

Peynirin çeşidine göre üretiminden tuz-yag oranına, etiket bilgilerinden muhafazasına kadar tüm standartları belirleyecek olan tebliğin, yayımlanmak üzere Başbakanlığa gönderildiği basında yer almaktadır. Buradan hareketle;

SORU 1) Peynirin çeşidine göre üretiminden tuz-yag oranına, etiket bilgilerinden muhafazasına kadar tüm standartları belirleyecek olan tebliğ ve uygulamadan hangi faydalar beklenmektedir?

SORU 2) Benzer standartların getirilmesi düşünülen ürün ve ürün grupları var mıdır? Var ise, bu ürün ile ürün grupları hangileridir?

CEVAP 1-2) Türk Gıda Kodeksi Peynir Tebliği 8 Şubat 2015 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Peynir Tebliği’nin uygulamaya konulmasından beklenen bazı faydalar şunlardır:

- Halkımızda aşırı tuz tüketiminden kaynaklanan rahatsızlıkların azaltılması amacıyla, peynirlerin içerebileceği maksimum tuz oranı %35 ila %61 arasında azaltılmaktadır.
- Peynirlerin sertlik karakterleri, yağlılık sınıflandırması ve olgunlaşma süreleri belirlenmiş olup, böylelikle peynirlerde standardizasyon sağlanmaktadır.
- Peynirlerin etiketinde veya ambalajında tüketicinin yanıtılmasına neden olan “köy peyniri, geleneksel peynir, doğal peynir, çiftlik peyniri” gibi ibarelere veya yanıltıcı resimlere yer verilemeyecektir. Böylelikle tüketicilerin yanıtılmasının önüne geçilmesi amaçlanmaktadır.

YAZILI SORU ÖNERGESİ**Önerge Sahibi****:Gürkut ACAR****Antalya Milletvekili****Esas No****:7/61102**

Antalya'nın ev sahipliği yapacağı 2016 EXPO Fuarı'nın hazırlıkları ile ilgili olarak, "çalışmaların yeterli hızda olmadığı", "bazı ihalelerde yolsuzluk yapıldığı" yönündeki haberler kamuoyuna yansımıştır. EXPO Antalya Ajans yönetiminde yaşanan yönetim değişikliğinin de bu nedenle yaşandığı bildirilmektedir.

EXPO 2016 Antalya Kanunu'nun görüşmeleri sırasında muhalefetin her türlü önerisi reddedilmiş, yaşanabilecek olası aksaklıklar konusundaki uyarılar görmezden gelinmişti. Bu kapsamda;

SORU 1) EXPO 2016 Antalya Kanunu kapsamında EXPO 2016 Antalya Ajansının gelirleri nasıl gerçekleşmiştir? Gelirlerin kaynaklarına (devlet desteği, belediye bütçelerinden, il özel idare ve ihracatçı birliklerinden aktarılan vb.) göre dağılımı nedir?

SORU 2) Aynı dönemde Ajans'ın giderleri, Kanun'da sayılan gider kalemlerine göre ayrı ayrı nasıl gerçekleşmiştir?

SORU 3) Ajansın teknolojik donanım temini ile tanıtım malzemelerinin alımı ihaleleriyle ilgili bir inceleme ya da soruşturma yapılmış mıdır? Hangi sonuçlara ulaşılmıştır? Söz konusu ihalelerde yolsuzluk yapıldığı doğru mudur? Sorumlular hakkında ne işlem yapılmıştır?

SORU 4) Ajans yönetimindeki görev değişiminin gerekçesi nedir? Görev değişiminin söz konusu ihalelerdeki yolsuzluk iddialarıyla ilgili olduğu doğru mudur?

SORU 5) EXPO 2016 Antalya Fuarının hazırlık süreci hangi aşamadadır? Hedefler tutturulmuş mudur? Bir gecikme söz konusu mudur? Fuar alanı ve diğer düzenlemeler kalan bir yıllık sürede tamamlanabilecek boyutta mıdır?

SORU 6) Ülke ekonomisine milyarlarca dolar katkı sağlayan Antalya'nın, marka değeri düşürülmeden EXPO 2016 gerçekleştirilebilecek midir?

CEVAP 1-2-3-4-5-6) Ajans gelirleri EXPO 2016 Antalya Kanunu'nun Üçüncü Bölümü 9 uncu maddesinin birinci fıkrası, ajans giderleri ise EXPO 2016 Antalya Kanunu'nun Üçüncü Bölümü 9 uncu maddesinin yedinci fıkrası hükmü çerçevesinde gerçekleşmektedir.

EXPO 2016 Antalya Kanunu'nda Sorumluluk ve denetimin düzenlendiği 14 üncü maddesinin ikinci fıkrasında yer alan "Bu Kanun kapsamında yapılacak iş ve işlemler ve bunlarla ilgili harcamalar, Bakanlık tarafından da denetlenebilir." hükmü çerçevesinde Ajansın faaliyetleri Bakanlığımızın ilgili birimi tarafından denetlenmekte olup, inceleme ve soruşturmalar devam etmektedir.

EXPO 2016 Antalya Ajansı eski Genel Sekreteri sağlık nedenleri ile görevinden istifa etmiş olup, yerine EXPO 2016 Antalya Kanunda yer alan hüküm çerçevesinde görevlendirme yapılmıştır.

EXPO 2016 Antalya organizasyonu kapsamında sergi alanının düzenlenmesine yönelik olarak alt yapı çalışmaları tamamlanmış olup, üst yapı çalışmalarına başlanmıştır. Sergi alanının düzenlenmesine yönelik çalışmaların 2015 yıl sonu itibarıyla bitirilmesi planlanmış olup herhangi bir gecikmenin yaşanmaması için her türlü önlem alınmıştır.

YAZILI SORU ÖNERGESİ**Önerge Sahibi****:Mustafa Sezgin TANRIKULU****İstanbul Milletvekili****Esas No****:7/61103**

SORU 1) 2003-2015 tarihleri arasında Bakanlığa bağlı olan Kurum ve Kuruluşlara ait kaç proje hazırlanmıştır? Yürütülmekte olan diğer yatırımlar nelerdir? illere göre dağılımı nedir?

SORU 2) Bu proje ve yatırımlardan hangileri tamamlanmıştır? İşe başlanma ve bitirilmesi tarihleri nedir? İhale ve tamamlanma bedelleri nedir? İllere göre dağılımı nedir?

SORU 3) Bu proje ve yatırımlardan halen devam edenler hangileridir? İşe başlanma tarihi nedir? Yüzde kaç bitirilmiştir? İhale bedeli nedir? Bu güne kadar ne kadar kaynak harcanmıştır? İllere göre dağılımı nedir?

SORU 4) Programa alınıp ta başlanmayan proje ve yatırım var mıdır? Bunlar hangileridir? İllere göre dağılımı nedir?

SORU 5) 2003-2015 yılları arasında Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar için ayrılan ödenek miktarı nedir? Yıllara göre dağılımı nedir? Ne kadarı harcanmıştır? İllere göre dağılımı nedir?

SORU 6) 2003-2015 tarihleri arasında Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşların bağlı olan ve kapatılan işletme, tesis ve bağlı birimler hangileridir?

SORU 7) Bunların kuruluş (açılış) ve kapatılma tarihleri nedir? Kapatıldığında kaç kişi istihdam edilmekteydi? İllere göre dağılımı nedir?

SORU 8) 2003-2015 tarihleri arasında Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşların bağlı olan ve açılan işletme, tesis ve bağlı birimler nelerdir? İllere göre dağılımı nedir?

CEVAP 1-2-3-4-5-6-7-8) Kalkınma Bakanlığı tarafından hazırlanan ve her yıl Resmi Gazetede yayınlanan yatırım programında Bakanlığımız ile bağlı ve ilgili kuruluşları tarafından uygulanan projelere ilişkin bilgiler yer almaktadır. Ayrıca, Kalkınma Bakanlığınca hazırlanan kamu yatırımlarına ilişkin; bilgi ve istatistikler ilgili Bakanlığın web sayfasından kamuoyuna açık olarak yayınlanmaktadır.

Her yıl belirlenen bütçeler doğrultusunda yürütülmekte olan söz konusu projelerle ilgili iş ve işlemler ilgili mevzuatlar çerçevesinde gerçekleştirilmekte olup, yatırım projelerinin uygulanma durumları ile proje kapsamında yapılan alımlara ilişkin iş ve işlemlerin denetim ve kontrolleri, Bakanlığımızca ve ilgili kurumlarca (Sayıştay, Kalkınma Bakanlığı vb.) yapılmaktadır.

Bakanlığımızca uluslararası kuruluşlar tarafından finanse edilen dış kaynaklı projeler de uygulanmakta olup, bu projelerdeki iş ve işlemlere yönelik prosedürler genel olarak malî kaynağı sağlayan kuruluş veya organizasyon tarafından belirlenmektedir. Bu projelerin uygulama aşamaları Bakanlığımız birimlerinin yanında, malî kaynağı sağlayan uluslararası kuruluş ve organizasyon tarafından da denetlenmekte olup, proje sonuçları farklı platformlarda kamuoyuna açıklanmaktadır.

Ayrıca, Bakanlığımızca 2015 yılı ve gelecek dönemde de tarım sektörümüzün geliştirilmesi ve üreticilerimiz refah düzeyinin artırılmasına yönelik destek ve projelere devam edilecektir.

YAZILI SORU ÖNERGESİ**Önerge Sahibi****:Özcan YENİÇERİ
Ankara Milletvekili****Esas No****:7/61101**

SORU 1) Yüz binlik Çevre Planları bir önce tamamlanması ve tarım alanlarının sınırları belirlenmesi adına Şubat 2015 itibarı ile yürütülmekte olan çalışma ile projeler mevcut mudur?

SORU 2) Mevcut ise anılan çalışma ve projeler hangileridir?

SORU 3) Bu çalışma ile projeler hangi aşamadır? Bunlardan hangi faydalar öngörülmektedir?

CEVAP 1-2-3) Bakanlığımızca tarım arazilerimizin belirlenmesi ve korunması amacıyla başlatılan ve devam eden bazı çalışmalar şu şekildedir;

- 2005 yılında çıkarılan “Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu” ile ilk kez “Bölünemez Parsel Büyüklüğü” belirlenmiş ve tarım arazilerinin amaç dışı kullanımına engel olacak tedbirler getirilmiştir.
- Miras yoluyla tarım arazilerinde bölünmeye kalıcı çözüm bulmak amacıyla yürütülen çalışmalar sonucunda 6537 Sayılı “Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu’nda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun” 15.05.2014 tarih ve 29001 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiş olup, bu düzenleme ile tarım arazilerinde bölünme önlenmiştir.
- Tarımsal üretim potansiyeli yüksek büyük ovaların sınırlarının belirlenmesi çalışmaları yürütülmektedir.
- Tüm tarım parselleri uydu teknolojileri kullanılarak belirlenmiş ve kayıt altına alınmıştır. Üretim ve destekler parsel bazında kontrol edilmektedir.
- Tarım Sektörü Entegre Yönetim Bilgi Sistemi (TARSEY) ile; her bir tarım parselinin alan bilgisinden üzerindeki ürüne, eğiminden güneşlenme durumuna, toprak özelliklerinden yüksekliğine kadar bir çok özelliği tespit edilerek tarımsal envanterimiz anlık olarak takip edilebilmektedir.

YAZILI SORU ÖNERGESİ**Önerge Sahibi****:Özcan YENİÇERİ**
Ankara Milletvekili**Esas No****:7/61100**

SORU 1) Parçalı arazi sorunun çözülmesi adına Şubat 2015 itibarı ile yürütülmekte olan çalışma ile projeler mevcut mudur?

SORU 2) Mevcut ise anılan çalışma ve projeler hangileridir?

SORU 3) Bu çalışma ile projeler hangi aşamadır? Bunlardan hangi faydalar öngörülmektedir?

CEVAP 1-2-3) Bakanlığımızca, tarım sektörünün yıllardır en önemli yapısal sorunu olan tarım arazilerinde bölünmenin önlenmesi ve işletme büyüklüğünün artırılmasına yönelik önemli çalışmalar başlatılmıştır.

Bu kapsamda 2005 yılında çıkarılan Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu ile ilk kez ‘Bölünemez Parsel Büyüklüğü’ belirlenmiş ve tarım arazilerinde bölünme sorunun daha ileri boyutlara taşınmaması adına önemli bir adım atılmıştır.

Tarım sektörünün en önemli sorunlarından birisi olan miras yoluyla tarım arazilerinde bölünmeye kalıcı çözüm bulmak amacıyla yürütülen detaylı çalışmalar sonucunda 6537 Sayılı “Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu’nda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun” 15.05.2014 tarih ve 29001 sayılı Resmi Gazete’ de yayımlanarak yürürlüğe girmiş olup, bu düzenleme ile tarım arazilerinde bölünme önlenmiştir.

Bu yasal düzenlemeler ve uygulamaların yanında; mevcutta bölünmüş arazilerin birleştirilmesi ve iyileştirilmesine yönelik; arazi toplulaştırma çalışmaları, drenaj, arazi ıslahı, tesviye, tarla içi yol yapımı ve sulama gibi faaliyetleri kapsayan tarla içi geliştirme hizmetlerine hız verilmiştir. Arazi toplulaştırma çalışmalarının başladığı 1961 yılından 2002 yılına kadar 450 Bin hektar alanda toplulaştırma yapılmış iken, 2003-2014 döneminde 4,5 Milyon hektar alanda toplulaştırma çalışmaları tamamlanmıştır.

YAZILI SORU ÖNERGESİ

Önerge Sahibi :Özcan YENİÇERİ
Ankara Milletvekili
Esas No :7/61099

SORU 1) Meteorolojik verilerin çiftçimize en hızlı ve sağlıklı bir şekilde iletilmesinin sağlanması adına Şubat 2015 itibarı ile yürütülmekte olan çalışma ile projeler mevcut mudur?

SORU 2) Mevcut ise anılan çalışma ve projeler hangileridir?

SORU 3) Bu çalışma ile projeler hangi aşamadır? Bunlardan hangi faydalar öngörülmektedir?

CEVAP 1-2-3) Soru önergesinde bahsi geçen hususlar Orman ve Su İşleri Bakanlığının faaliyet alanında bulunmakta olup, Bakanlığımızca bu kapsamda yapılan çalışmalara gerekli katkı ve destek sağlanmaktadır.

Bununla birlikte, Tarım Sektörü Entegre Yönetim Bilgi Sistemi (TARSEY) kapsamında; Bakanlığımız ile Meteoroloji Genel Müdürlüğü ve Kalkınma Bakanlığı ortaklığında imzalanan protokol çerçevesinde meteorolojik gözlem istasyonları kurulması başta olmak üzere birçok faaliyet yürütülmektedir.

YAZILI SORU ÖNERGESİ**Önerge Sahibi****:Özcan YENİÇERİ
Ankara Milletvekili****Esas No****:7/61097**

SORU 1) Çiftçimize toprak ıslahı, erozyon kontrolü ve drenaj yönetimi konusunda yetkililerin aktif desteği ve katkısının sağlanması adına Şubat 2015 itibarı ile yürütülmekte olan çalışma ile projeler mevcut mudur?

SORU 2) Mevcut ise anılan çalışma ve projeler hangileridir?

SORU 3) Bu çalışma ile projeler hangi aşamada? Bunlardan hangi faydalar öngörülmektedir?

CEVAP 1-2-3) Bakanlığımızca, mevcutta bölünmüş arazilerin birleştirilmesi ve iyileştirilmesine yönelik; arazi toplulaştırma çalışmaları, drenaj, arazi ıslahı, tesviye, tarla içi yol yapımı ve sulama gibi faaliyetleri kapsayan tarla içi geliştirme hizmetleri yürütülmektedir.

Ayrıca, Bakanlığımızca yanlış toprak işleme ve sulamadan kaynaklanan erozyon/toprak kayıplarının önlenmesine yönelik; tarımsal ürünlerin üretiminde toprak verimliliği ve yönetimi faktörlerinin daha iyi anlaşılmasını sağlayarak tarım topraklarının verimliliklerini artırmak için bölgesel ve ülkesel ölçekte Ar-Ge Projeleri yürütülmektedir.

YAZILI SORU ÖNERGESİ

Önerge Sahibi :Özcan YENİÇERİ
Ankara Milletvekili
Esas No :7/61096

SORU 1) Çiftçi çocuklarını bile tarım sektöründe tutmakta sorunlar yaşandığı bilgisinden hareketle gençlerin tarımda tutulmasının sağlanması, özendirici teşvik sistemleri geliştirilmesi ve gençler için büyük sermaye gerektirmeyen üretim modelleri geliştirilmesi adına Şubat 2015 itibarı ile yürütülmekte olan çalışma ile projeler mevcut mudur?

SORU 2) Mevcut ise anılan çalışma ve projeler hangileridir?

SORU 3) Bu çalışma ile projeler hangi aşamadır? Bunlardan hangi faydalar öngörülmektedir?

CEVAP 1-2-3). Bakanlığımızca IPARD Programı çerçevesinde, “Tarımsal İşletmelerin Yeniden Yapılandırılması ve Topluluk Standartlarına Ulaştırılmasına Yönelik Yatırımlar” tedbiri kapsamında, hibe desteği verilmektedir. Verilen hibe desteği toplam uygun yatırım miktarının %50’si iken, 40 yaşın altında olan genç çiftçiler tarafından işletilen tarımsal işletmelere yapılan yatırımlarda destek oranı %55’e yükselmektedir. Ayrıca, sunulan proje kapsamında, başvuru sahibinin 40 yaşın altında olması durumunda, seçim kriterlerinden puan almakta ve sıralamada öncelik elde etmektedir.

Bakanlığımız, Türkiye İş Kurumu Genel Müdürlüğü ve Türkiye Ziraat Odaları Birliği işbirliği ile başlatılan “Tarımsal Nüfus Gençleşiyor Projesi” kapsamında çeşitli tarımsal konularda genç kursiyerler eğitilmekte ve sertifika verilmektedir.

YAZILI SORU ÖNERGESİ**Önerge Sahibi****:Özcan YENİÇERİ**
Ankara Milletvekili**Esas No****:7/61095**

SORU 1) Suyun yönetiminin doğru yapılması, çiftçinin sudan en iyi ve en verimli şekilde istifadesinin sağlanması adına Şubat 2015 itibarı ile yürütülmekte olan çalışma ile projeler mevcut mudur?

SORU 2) Mevcut ise anılan çalışma ve projeler hangileridir?

SORU 3) Bu çalışma ile projeler hangi aşamada? Bunlardan hangi faydalar öngörülmektedir?

CEVAP 1-2-3) Bakanlığımızca, toprak, su kaynakları ve biyoçeşitliliğin sürdürülebilir korunması, verimli kullanılması, etkin sulama yöntemlerinin yaygınlaştırılması, iklim değişikliğinin etkilerinin değerlendirilerek su tasarrufu sağlama, kuraklıkla mücadele, çevrenin korunması ve çevreye duyarlı üretimin artırılmasına yönelik birçok proje yürütülmekte ve bu çerçevede destekler sağlanmaktadır. Ayrıca bu konularda Ar-Ge faaliyetleri yürütülmekte olup, elde edilen sonuçlara göre uygulamaya aktarılmaktadır. Bu kapsamda yürütülen bazı çalışmalar şu şekildedir;

- Su tasarrufu sağlayan modern basınçlı sulama sistemlerinin yaygınlaştırılması amacıyla, Bakanlığımızca 2006 yılında başlatılan ve 2015 yılı sonuna kadar devam edecek olan “Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Programı” kapsamında “Toplu ve Bireysel Basınçlı Sulama Sistemlerinin” kurulumuna hibe destekleri verilmektedir.
- Ayrıca, Ziraat Bankası ve Tarım Kredi Kooperatifleri tarafından basınçlı sulama sistemlerinin kurulumuna yönelik yatırımlara sıfır faizli işletme ve yatırım kredisi sağlanmaktadır.
- Toprak ve su kaynaklarının uzun dönem kalitesini ve biyoçeşitliliğin korunması, iklim değişikliğine adaptasyon amacıyla tarımsal amaçlı toprak özellikleri, coğrafi veri bankası olarak “INSPIRE” direktiflerine uygun şekilde “Ülkesel Coğrafi Organik Karbon Bilgi Sistemi” projesi Bakanlığımız ve FAO destekli yürütülmektedir.
- Bakanlığımıza bağlı konu bazlı araştırma enstitülerinde bölgesel sorunlar dikkate alınarak; arazi bozulumu, erozyon belirleme ve izleme, sulama amaçlı göletlerde gölet ömrünü belirleyici sediment ölçüm ve izleme araştırmaları, yağmur suyunun yönetimi ve topraklarda nem korunumu (su hasadı), küçük ölçekli su toplama havzalarında yağmur ve akım ölçümleri ve havza su akış tahminleri vb. konularda projeler yürütülmektedir.
- Onuncu Kalkınma Planı (2014-2018) kapsamında; “*Su Kaynakları Yönetimi ve Güvenliği Özel İhtisas Komisyonu*” çalışmaları neticesinde “*Tarımda Su Kullanımının Etkinleştirilmesi Programı*” Kalkınma Planı Dönüşüm Programları içerisinde öncelik kazanmıştır. Bakanlığımızca bu kapsamda 2014-2018 dönemine ilişkin “*Eylem Planları*” hazırlanmıştır. Hazırlanan “*Eylem Planları*” çerçevesinde;
 - Sulamada yeni tekniklere ilişkin Ar-Ge çalışmalarının ve yeni uygulamaların artırılması,
 - Suyu tasarruflu kullanan sistemlerin tarımsal üretimde doğru kullanımı için eğitim ve yayım faaliyetlerinin artırılması,

- Destekleme politikalarının geliştirilmesinde bölgesel su kısıtı ve çevrenin korunması unsurlarının göz önüne alınmasına yönelik çalışmalar yürütülecektir.
- Diğer taraftan Bakanlığımız, doğal kaynaklarımızın sürdürülebilir kullanımının sağlanabilmesine yönelik sulama yönetimi başta olmak üzere gerekli planlamaları doğru yapabilme ve uygulamayı izleyebilme çalışmalarına yönelik bilgi sistemlerinin kurulması çalışmaları da yürütülmektedir.
- Bakanlığımız, su ile ilgili geleceğe yönelik yapılacak çalışmaların yönlendirilmesi, takip edilmesi, kısa ve uzun dönemli su yönetimi stratejisinin geliştirilmesi, su yönetimi ile ilgili görev yapmakta olan kurum ve kuruluşlar arasında koordinasyonun sağlanmasına yönelik bilgi üretmekle görevli *“Türkiye Su Yönetimi Koordinasyon Kurulunda”* temsil edilmektedir.
- Bakanlığımızca yanlış tarım uygulamalarının doğal yaşamı ve çevreyi olumsuz etkilememesi için tarım alanlarında yanlış toprak işleme ve sulamadan kaynaklanan erozyon/toprak kayıplarının önlenmesine yönelik; tarımsal ürünlerin üretiminde toprak verimliliği ve yönetimi faktörlerinin daha iyi anlaşılmasını sağlayarak tarım topraklarının verimliliklerini artırmak için bölgesel ve ülkesel ölçekte Ar-Ge Projeleri yürütülmektedir.

Bakanlığımızca, tarımsal sulamada verimliliğin artırılması, uygun sulama tekniklerinin kullanılmasını sağlamak ve üreticilerin bilgi düzeylerinin yükseltilmesi amacıyla yıl boyunca eğitim ve yayım faaliyetleri yürütülmektedir.

YAZILI SORU ÖNERGESİ**Önerge Sahibi****: Özcan YENİÇERİ**
Ankara Milletvekili**Esas No****: 7/61094**

SORU 1) Çiftçimizin Tarım Araştırma Kuruluşları ya da üniversiteden bilgi almasının kolaylaştırılması; çiftçinin bilgiye kolayca ulaşabileceği bilgi sistemi kurulması ve üniversitenin sahaya indirilmesi adına Şubat 2015 itibarı ile yürütülmekte olan çalışma ile projeler mevcut mudur?

SORU 2) Mevcut ise anılan çalışma ve projeler hangileridir?

SORU 3) Bu çalışma ile projeler hangi aşamadadır? Bunlardan hangi faydalar öngörülmektedir?

CEVAP 1-2-3) Araştırma Enstitüleri tarafından geliştirilmiş olan yeniliklerin çiftçilerimize ulaşmasını ve sağlamak amacıyla; 2012 yılında Tarımsal Yayım Hizmetlerinin Desteklenmesi Projesi çalışması kapsamında, 13 koordinatör Enstitü ve 46 il müdürlüğünce 14 proje yürütülmüştür. 2013 yılında enstitü/istasyonda 17, 48 ilde 22 proje, 2014 yılında ise 21 enstitü/istasyonda ve 55 ilde toplam 33 proje uygulanmıştır.

Mevcut projelerimizin izlenmesi ve değerlendirilmesi faaliyetlerinin yanı sıra, 10. Kalkınma Planında ve Bakanlığımız Stratejik Planında yer alan hedefler doğrultusunda araştırma enstitüleri/istasyonları tarafından geliştirilen yeni projelerin bütçe imkânları dâhilinde yeni yayım projeleri ile daha geniş alanlarda uygulanması hedeflenmektedir.

Ayrıca 22 Ekim 2010 tarihinde yayın hayatına başlayan “www.tarimtv.gov.tr” internet adresi üzerinden yayın yapmakta olan “WEB Tarım TV” üreticilerin bilgiye ulaşmasında önemli bir platform olup; tarım sektörü ve üreticiler nezdinde yoğun ilgi görmektedir.

WEB Tarım TV’de üreticilerimizi ve sektörün tüm diğer paydaşlarını ilgilendiren sektöre ilişkin çok geniş yelpazede eğitim filmleri ve programlar yer almaktadır. Bakanlığımız ve sektörle ilgili bugüne kadar 10’larca canlı yayın yapılmıştır.

Bakanlığımızca; 2014 yılı Kasım ayında Antalya’da “Tarımsal Yeniliklerin Yaygınlaştırılması Yayım Projeleri Değerlendirme Toplantısı”, “Tarımsal Yenilik ve Bilgi Sistemi Kapsamında Düzenlenen il/bölge Grup Toplantıları ve Tarımsal Yeniliklerin Elektronik Ortamda Paylaşılması” konulu çalıştay düzenlenmiştir.

Ayrıca, Bakanlığımızın çiftçi eğitimi ve yayım faaliyetlerine yönelik konularda karşılaşılan sorunların ve çözüm önerilerinin tartışılması, tarımsal araştırma-yayım işbirliği, tanıtımı, farkındalık oluşturulması gibi toplumun büyük bir kısmına yönelik faaliyetleri ortaya koymak, koordinasyonu sağlamak, çalışmalara yön vermek amacıyla Ankara’da 2014 yılı Aralık ayında Çiftçi Eğitimi Çalıştayı düzenlenmiştir.

Bakanlığımız tarafından yürütülen Çiftçi Eğitim ve Yayım Faaliyetleri çiftçilerimizin bilgi ve becerilerini artırarak gelir seviyelerinin ve üretimde ürün artışının sağlanması yanında, çevreye karşı duyarlılığın artırılması, tarımsal yeniliklerden haberdar olarak uygulamalarının sağlanması konularında faydalar sağlanmaktadır.

YAZILI SORU ÖNERGESİ

Önerge Sahibi : **Özcan YENİÇERİ**
Ankara Milletvekili
Esas No : **7/61093**

SORU 1) Tarıma alt yapı desteği veren kamu güçlerinin aktif olarak devreye alınması adına Şubat 2015 itibarı ile yürütülmekte olan çalışma ile projeler mevcut mudur?

SORU 2) Mevcut ise anılan çalışma ve projeler hangileridir?

SORU 3) Bu çalışma ile projeler hangi aşamadır? Bunlardan hangi faydalar öngörülmektedir?

CEVAP 1-2-3) Bakanlığımızca uygulanmakta olan Tarım Sektörü Entegre Yönetim Bilgi Sistemi (TARSEY) Projesi kapsamında yer alan Tarım Bilgi Sistemi (TBS) projesi ile birlikte kamunun aktif gücü ve üniversitelerin akademik deneyim ve teknik bilgisi harmanlanarak ülkemizin menfaatlerini gözeterek dünyanın en büyük entegrasyon projesi ortaya konulmuştur.

TARSEY projesi ile;

- Veri toplama ve fenolojik gözlem yapan aynı zamanda ses yayını ve görüntü alımı sağlayan 400 adet Zirai Meteoroloji istasyonunun kurulumu tamamlanmıştır.
- Bu faaliyetler dâhilinde; Türkiye İstatistik Kurumu ile işbirliği içinde 2014 yılı tarım envanteri için tarım sayımı teknolojinin son unsurları kullanılarak sahada TARGEL personeli tarafından gerçekleştirilmiştir. 10.000 TARGEL personelinin aktif olarak çalıştığı sahada tablet cihazlar aracılığı ile parsel fotoğrafları da dâhil olmak üzere gerçek veriler gerçek koordinatlarda görülerek sisteme aktarılmıştır.
- Bu amaçla, öncelikli olarak “Tarım Bilgi Sistemini hayata geçirdik. Bu sistem sayesinde; Tarımla ilgili tüm verilerin tek merkezde toplanması, incelenebilmesi ve politika geliştirilmesine uygun havuz kurulmasını hedefledik.
- Tarım Bilgi Sistemi veri izlenmesini sağlayarak 2014 yılında bitkisel ürünlerin, makine ekipman ve hayvan sayılarının yerinde tespiti amacıyla tam tarım sayımına başlanmıştır.
- Öncelikle tarımsal tüm verilerin tutulması sağlanmaktadır ve bu tutulan veriler parsel üzerinde çiftçiye endeksli olarak sisteme kaydedilmiş verilerdir. Tam envanter çalışmasına gidilmiş ve sisteme gerçek ve yerinde rakamların akışı hedeflenmiştir.
- Tarımsal üretim bilgilerinin sahadan alınarak toplanması ve merkezi sistemde işlenmesi ile birlikte; tarım topraklarının bölünmesinin önüne geçmek için toprak koruma ve arazi kullanımı kanununda değişiklikler yapılmış, yeter gelirli tarımsal alan büyüklükleri belirlenerek toprağın bölünmesinin önüne geçilmiştir.

TBS kapsamında; Bitki Koruma(Sağlığı) Kayıt ve Takip Sistemi, Bitki Pasaportu Kayıt ve Takip Sistemi, Bitki Karantinası Kayıt ve Takip Sistemi, Doğal Çiçek Soğanları Bilgi Sistemi, Bitki Koruma Alet Makine Kayıt ve Takip Sistemi, Gıda Güvenliği Bilgi Sistemi, Seferberlik ve Otomasyon, Alo Gıda, Tohum Veri Yönetim Sistemi, Gübre Tavsiyesi, Laboratuvar Şüpheli Analiz Değerleri, GDO Yem Takibi Sistemi projeler planlanmakta olup çalışmalara devam edilmektedir.

Bu kapsamda; Türkiye’de tarımsal verilerin tek merkezde tutulması, tek merkezde tutulan veriler, anlamlandırılacak ve analiz edilmesi, eldeki veriler dâhilinde tarım politikalarının uygulanması kolaylaşacak ve tarımsal destek politikalarının daha sağlıklı olması sağlanacak, piyasada spekülasyon çalışmalarının önüne geçilmesi, hayata geçirilecek, planlanacak ya da uygulamaya alınacak tarımsal projelerin alt yapısı ve dayanakları sistem üzerinden daha sağlıklı değerlendirilebilmesi, bilgi çağında yaşarken, tek sorgu ile tüm tarım envanter ve bilgisi görülebilecek ve hızlı tepki/ önlem alınabilmesi, risk bölgelerinin tespiti kolaylaşacak ve bu bölgeler için uygulamalar geliştirilebilmesi, AB uyum sürecinde AB’ye öncü olacak sistemlerin hayata geçirilmesi planlanmakta olup çalışmalara devam edilmektedir.

Ayrıca 2014 yılı sonu itibarı ile de Avrupa Birliği kapsamında yer alan Entegre İdare ve Kontrol Sistemi Projesine başlanmıştır.

YAZILI SORU ÖNERGESİ

Önerge Sahibi : **Özcan YENİÇERİ**
Ankara Milletvekili
Esas No : **7/61090**

SORU 1) Küçük arazilerin daha verimli üretim alanlarına kaydırılması (seracılık gibi) için teşvik sistemi geliştirilmesi, çiftçinin bu yönde çalışma sürdürmesi için yönlendirecek mekanizmalar oluşturulması adına Şubat 2015 itibarı ile yürütülmekte olan çalışma ile projeler mevcut mudur?

SORU 2) Mevcut ise anılan çalışma ve projeler hangileridir?

SORU 3) Bu çalışma ile projeler hangi aşamadadır? Bunlardan hangi faydalar öngörülmektedir?

CEVAP 1-2-3) Bakanlığımızca tarım arazilerinin korunması ve bölünmesinin önlenmesi amacıyla önemli reformlar hayata geçirilmiştir.

2005 yılında çıkarılan “Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu” ile ilk kez ‘Bölünemez Parsel Büyüklüğü belirlenmiş ve tarım arazilerinin amaç dışı kullanımına engel olacak tedbirler getirilmiştir.

Tarım sektörünün en önemli sorunlarından birisi olan miras yoluyla tarım arazilerinde bölünmeye kalıcı çözüm bulmak amacıyla yürütülen detaylı çalışmalar sonucunda 6537 Sayılı “Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu’nda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun” 15.05.2014 tarih ve 29001 sayılı Resmi Gazete’ de yayımlanarak yürürlüğe girmiş olup, bu düzenleme ile tarım arazilerinde bölünme önlenmiştir.

Bu yasal düzenlemeler ve uygulamaların yanında; mevcutta bölünmüş arazilerin birleştirilmesi ve iyileştirilmesine yönelik; arazi toplulaştırma çalışmaları, drenaj, arazi ıslahı, tesviye, tarla içi yol yapımı ve sulama gibi faaliyetleri kapsayan tarla içi geliştirme hizmetlerine hız verilmiştir. Arazi toplulaştırma çalışmalarının başladığı 1961 yılından 2002 yılına kadar 450 Bin hektar alanda toplulaştırma yapılmış iken, 2003-2014 döneminde 4,5 Milyon hektarda toplulaştırma tamamlanmıştır.

Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Programı tarıma dayalı ekonomik yatırımlar kapsamında alternatif enerji kaynağı kullanan (Jeotermal, biyogaz, güneş ve rüzgâr) yeni sera projeleri desteklenmektedir.

Ayrıca, mevcut sera tesislerinde kullanılmak amacıyla alternatif enerji kaynaklarından jeotermal ve biyogazdan ısı ve/veya elektrik üreten tesisler ile güneş ve rüzgâr enerjisinden elektrik üreten tesislerin yapımına yönelik projeler desteklenmektedir.

YAZILI SORU ÖNERGESİ

Önerge Sahibi : Özcan YENİÇERİ
Ankara Milletvekili
Esas No : 7/61091

SORU 1) Çiftçinin desteklenmesinde doğrudan destekleme gibi haksız olduğu konunun uzmanlarınca ve çiftçilerce ifade edilen modeller yerine, üretimi yapılan ürün bazlı destekleme yapılması ve üretim yapana destek verilmesi adına Şubat 2015 itibarı ile yürütülmekte olan çalışma ile projeler mevcut mudur?

SORU 2) Mevcut ise anılan çalışma ve projeler hangileridir?

SORU 3) Bu çalışma ile projeler hangi aşamadadır? Bunlardan hangi faydalar öngörülmektedir?

CEVAP 1-2-3) Tarım Havzaları Üretim ve Destekleme Modeline Göre Fark Ödemesi Desteği kapsamında yürütülen, ürün bazlı olarak uygulanmakta olan fark ödemesi desteklemeleri, arz açığı olan yağlı tohumlar ile başlamış olup, 2005 yılından itibaren hububatta uygulanmakta olup, 2009 yılından itibaren bakliyatla uygulanmaya başlanmıştır. Bu kapsamda kütlü pamuk (yurt içerisinde üretilip sertifikalandırılan tohumları kullananlar), yağlık ayçiçeği, soya fasulyesi, kanola, dane mısır, aspir, zeytinyağı, buğday, arpa, çavdar, tritikale, yulaf, çeltik, kuru fasulye, nohut ve mercimek üreticilerine fark ödemesi desteği yapılmaktadır.

Bakanlığımızca ülkemizde organik tarım ve iyi tarım uygulamalarında bitkisel üretim faaliyetinde bulunan üreticilere alan bazlı, organik tarımda hayvansal üretim faaliyetinde bulunan üreticilere ise hayvan/kovan başına olmak üzere destekleme ödemesi yapılmaktadır.

Yapılan desteklemelerle artan nüfusun beslenme ihtiyacının karşılanması, tarımda çalışanlara yeterli ve düzenli gelir temin edilmesi, kırsal kesimin kalkındırılması, ihracatın geliştirilmesi ve kendine yeterlilik oranının yükseltilmesi, gıda güvenliğinin sağlanması ile doğal kaynakların sürdürülebilir kullanımı gözetilerek, örgütlü ve rekabet gücü yüksek bir yapının oluşturulması, tarımsal desteklemelerin alan ve ürün temelinde farklılaştırılarak üretimde etkinliğin sağlanması, tarımsal ürün ihracatında rekabet gücünün artırılması hedeflenmektedir.

YAZILI SORU ÖNERGESİ**Önerge Sahibi****: Özcan YENİÇERİ**
Ankara Milletvekili**Esas No****: 7/61092**

SORU 1) Organize Tarım Alanlarının hayata geçirilmesi; kamu bünyesinde bulunan, tarıma elverişli alanların, altyapısı hazırlandıktan sonra çiftçiye kiralama yöntemi ile verilmesi; özel Ağaçlandırma Mevzuatının yeniden düzenlenmesi ve köy içerisinde, ya da üretim alanları içerisinde kalan ve Özel Ağaçlandırma Mevzuatı çerçevesinde kiraya verilen Orman Alanları için bölgeye uyumlu türlere izin verilmesi adına Şubat 2015 itibarı ile yürütülmekte olan çalışma ile projeler mevcut mudur?

SORU 2) Mevcut ise anılan çalışma ve projeler hangileridir?

SORU 3) Bu çalışma ile projeler hangi aşamadır? Bunlardan hangi faydalar öngörülmektedir?

CEVAP 1-2-3) Tarıma Dayalı İhtisas Organize Sanayi Bölgeleri (TDİOSB) ile ilgili çalışmalar Mülga Sanayi ve Ticaret Bakanlığı tarafından yürütülmekte iken, 4562 sayılı Organize Sanayi Bölgeleri Kanunu'nun 26/A maddesinin birinci fıkrasına eklenen cümle ve geçici 10. Madde hükümleri gereği; 12/03/2012 tarihinde Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ile Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı arasında imzalanan protokol ile Bakanlığımıza devredilmiştir. Organize Tarım Alanları ile ilgili çalışmalar bu kapsamda yürütülmektedir.

Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ile 12/03/2012 tarihinde Protokol imzalandıktan sonra devir alınan TDİOSB'lere ilişkin 16 ilde proje ve çalışmalar devam etmektedir.

Hayvansal üretime yönelik Tarıma Dayalı İhtisas Organize Sanayi Bölgeleri Projelerinin ana amacı, öncelikli olarak bölgede bulunan canlı hayvan potansiyelini kısmen de olsa bir çatı altında toplayarak yerleşim alanları içerisinden uzaklaştırarak modern bir hayvansal üretim anlayışı ile hayvanların bakımını, yetiştirilmesini ve çıkan ürünlerin ekonomiye kazandırılmasını hedeflenmektedir.

Hayvansal üretime yönelik Tarıma Dayalı İhtisas Organize Sanayi Bölgeleri Projeleri ile Avrupa Birliği Standartlarında, modern ve yeni işletmeler kurulması hedeflenmektedir.

Tarıma Dayalı İhtisas Organize Sanayi Bölgeleri et-süt gibi hayvansal ürün ihtiyaçlarının kaliteli ve insan sağlığına uygun olarak karşılanması için organize olmuş, ihtisaslaşmış, modern hayvancılık uygulamalarının yapıldığı projelere katkıda bulunacaktır.

Projeler sayesinde yerleşim yerleri içerisinde bulunan hayvancılık işletmeleri yerleşim alanlarından uzaklaşmış olacak, yerleşim alanında ortaya çıkan atıklar nedeniyle oluşan kötü koku, insan sağlığını tehdit eden etmenlerin bertaraf edilmesine katkı sağlanacaktır.

Tarıma Dayalı İhtisas Organize Sanayi Bölgelerinde toplanan hayvansal gübreler biyogaz tesisleri kurularak yenilenebilir enerji açısından da ek değerlere dönüştürülebilecektir.

Gerek hayvansal gerekse bitkisel üretim alanlarında uygulanacak olan Tarıma Dayalı İhtisas Organize Sanayi Bölgeleri Projeleri üretimde kaliteyi artırırken çevresel dengeye de önemli ölçüde katkı sağlayacaktır.

Tarımsal desteklemelere ilişkin olarak 12 Nisan 2014 tarihli ve 28970 sayılı Resmi Gazete 'de yayınlanan 2014/6091 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile 2014 yılında İyi Tarım Uygulamaları yapan çiftçilere meyve sebze için 50 TL/da ve örtü altı için 150 TL/da destekleme ödemesi yapılması kararı alınmıştır. Buna göre, İTÜ faaliyetinde bulunan çiftçilere 2015 yılında söz konusu miktarlarda destekleme ödemesi yapılması planlanmaktadır. 2014 yılında 6.142 çiftçiye 690.539 da alan için toplam 18,8 Milyon TL destek ödemesi yapılmıştır.

Ülkemizde iyi tarım uygulamaları yapan üretici sayısı 2007 yılında 651 iken, 2014 yılında 21.332 üreticiye ulaşmıştır. İyi tarım uygulamaları üretim alanı ise 2007 yılında 53.607 da iken, 2014 yılında 2.147.705 da olarak gerçekleşmiştir.

YAZILI SORU ÖNERGESİ

Önerge Sahibi : **Özcan YENİÇERİ**
Ankara Milletvekili
Esas No : **7/61089**

SORU 1) Ülkemizde “iyi tarım” modeli kapsamının genişletilmesi ve iyi tarım uygulayıcılarının etkili bir biçimde denetlenmesi adına Şubat 2015 itibarı ile yürütülmekte olan çalışma ile projeler mevcut mudur?

SORU 2) Mevcut ise anılan çalışma ve projeler hangileridir?

SORU 3) Bu çalışma ile projeler hangi aşamadadır? Bunlardan hangi faydalar öngörülmektedir?

CEVAP 1-2-3) Bakanlığımızca İyi Tarım Uygulamalarının (İTU) Yaygınlaştırılması ve Kontrolü Projesi yürütülmektedir.

Ülkemizde iyi tarım uygulamalarının yaygınlaştırılması amacıyla Bakanlığımız tarafından Kalkınma Bakanlığı’ndan iç kaynaklı “İyi Tarım Uygulamalarının Yaygınlaştırılması ve Kontrolü Projesi” 2012 yılından itibaren uygulanmaktadır.

Bakanlığımız il müdürlükleri bünyesinde İTU birimlerinde görev yapan teknik elemanlar tarafından üreticilere eğitim ve yayım hizmeti verilmektedir. Bakanlığımız ile Türk Standartları Enstitüsü (TSE) arasında düzenlenen protokol kapsamında kontrolör eğitimleri gerçekleştirilmektedir.

İyi Tarım Uygulamaları faaliyetinde bulunan üreticilere;

- Alan bazlı destekleme ödemesi yapılmaktadır.
- T.C. Ziraat Bankası A.Ş. ve Tarım Kredi Kooperatifleri tarafından üreticilere cari faiz oranından % 50 indirimli zirai kredi desteği verilmektedir.

İyi Tarım Uygulamalarının Yaygınlaştırılması ve Kontrolü Projesi ile İyi Tarım Uygulamalarının Türkiye’de yaygınlaştırılması, tüketicilere güvenilir ürün arzının sağlanması ve ülkemizin yaş meyve sebze ihracatının artırılması amaçlanmaktadır.

İyi Tarım Uygulamalarının Yaygınlaştırılması ve Kontrolü Projesi 2012 yılında 800 Bin TL’lik yatırım bütçesi ile 12 ilde uygulanmış olup, 2015 yılında 25 ilde 1,5 Milyon TL bütçe ile uygulanması devam etmektedir.

İyi Tarım Uygulamalarının Yaygınlaştırılması ve Kontrolü Projesi kapsamında 2015 yılında eğitim ve yayım faaliyetleri (görsel ve yazılı iletişim, panel, çalıştay, toplantı vb.) ile demonstrasyon çalışmaları yapılacaktır. Bu çalışmalar sonucunda üreticilerin ve tüketicilerin iyi tarım uygulamaları konusunda bilinçlendirilmesi amaçlanmaktadır. Bu projenin uygulanması ile ülke genelinde iyi tarım uygulamaları faaliyetinde bulunan üreticilerimizin her yıl %10 oranında artırılması hedeflenmiş iken, bu artış 2014 yılında % 30’un üstünde gerçekleşmiştir.

YAZILI SORU ÖNERGESİ

Önerge Sahibi : Özcan YENİÇERİ
Ankara Milletvekili
Esas No : 7/61088

SORU 1) Endüstriyel ürünlerin işlenebileceği yan sanayi faaliyet alanlarının teşvik edilmesi hem ürünün gerçek değerini bulmasını, hem de iskarta tabir edilen ikinci, üçüncü sınıf ürünlerinde işlenmesini sağlayacak bir yapı oluşturulması adına Şubat 2015 itibarı ile yürütülmekte olan çalışma ile projeler mevcut mudur?

SORU 2) Mevcut ise anılan çalışma ve projeler hangileridir?

SORU 3) Bu çalışma ile projeler hangi aşamadadır? Bunlardan hangi faydalar öngörülmektedir?

CEVAP 1-2-3) Bakanlığımızca 2006 yılında ilk kez başlatılan “Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Programı” kapsamında; tarımsal ürünlerin işlenmesi, paketlenmesi, depolanmasına yönelik yatırımlar, makine-ekipman alımları, damla ve yağmurlama sulama sistemlerinin kurulumu, alternatif enerji kaynaklarını kullanan yeni seraların yapımı, hayvansal gübre işleme tesisi ve koyun, keçi, manda konusu ile ilgili yatırımlara %50 hibe desteği sağlanmaktadır.

AB Katılım Öncesi Mali Yardım Aracı Kırsal Kalkınma Programı (IPARD) kapsamında ülkemize 789,6 Milyon Avro AB hibe desteği sağlanmış olup, bu miktara dâhil edilecek ulusal katkıyla birlikte kırsal alanlarda yapılacak yatırımlara toplam 1 Milyar Avro’nun üzerinde destek sağlanmaktadır. IPARD fonları ile AB tarafından belirlenen 42 ilimizde; et, süt, meyve-sebze, su ürünleri, arıcılık, seracılık, tıbbi-aromatik bitkilerin üretimi, yerel gıda ve tarım ürünleri, el sanatları ve kırsal turizm sektörlerinde yapılan yatırımlara %50-65 arasında hibe desteği sağlanmaktadır.

YAZILI SORU ÖNERGESİ

Önerge Sahibi : **Özcan YENİÇERİ**
Ankara Milletvekili
Esas No : **7/61087**

SORU 1) Ülkemizde tarımı revize edecek, üretim ve satış modellerini belirleyecek yasal mevzuat boşluğunun giderilmesi; Tarım Yasası ve onları bir araya getirecek kooperatif mevzuatının yenilenmesi adına Şubat 2015 itibarı ile yürütülmekte olan çalışma ile projeler mevcut mudur?

SORU 2) Mevcut ise anılan çalışma ve projeler hangileridir?

SORU 3) Bu çalışma ile projeler hangi aşamadır? Bunlardan hangi faydalar öngörülmektedir?

CEVAP 1-2-3) Hükümetimiz sektörün yapısal reformu için stratejik bir yaklaşım sergileyerek tarımın temel sorunlarını çözen birçok kanun çıkarmıştır. Bakanlığımızca, üretici örgütlerinin ve tarımsal kooperatiflerin kurulması, gelişmesi ve pazarlama altyapılarının güçlendirilmesi konularında birçok destek sağlanmakta, yıl boyunca eğitim-yayın çalışmaları yürütülmektedir. Bu kapsamda yürütülen bazı çalışmalar şu şekildedir;

- 2004 yılında Üretici Birlikleri Kanunu'nu çıkarılmıştır.
- Tarımsal Kalkınma Kooperatiflerine önemli oranda kredi desteği sağlanmıştır. 1990-2002 Döneminde 681 kooperatife, 99,6 Milyon TL kredi desteği sağlanırken, 2003-2014 Döneminde 1.858 Kooperatife, 2,2 Milyar TL kredi desteği sağlanmıştır.
- 2014 yılından itibaren Tarımsal kooperatifler sübvansiyonlu kredi kapsamına alınmıştır.
- Tarımsal üretici örgütlerince üretilen mal ve hizmetlerin yurtiçi ve yurt dışı pazarlama imkânlarının araştırılması, mal ve hizmetlerin tanıtımını sağlamak amacıyla; sergi ve fuarların açılmasına, açılmış olanlara katılım sağlanmasına yönelik çalışmalar yapılmaktadır.
- Üretici Örgütlerinin Rekabet Gücünün Artırılması Projesi ve Su Ürünleri Üretici Örgütlerini Kurumsal Kapasitesinin Geliştirilmesi AB eşleştirme projesi yürütülmektedir. Bu projelerin devamı niteliğinde yeni AB projeleri önümüzdeki yıllarda uygulamaya başlanacaktır.
- Tarımsal çiftçi örgütlerinin yapısal analizi ve ortak-üye ilişkilerini belirlemek için “İzmir İlinde Tarımsal Çiftçi Örgütlerinin Yapılanması ve Ortak-Üye İlişkilerinin Analizi” isimli proje yürütülmektedir. Proje sonuçlanma aşamasında olup, projenin sonuçlarına göre yeni düzenlemeler yapılabilecektir.

Ayrıca, gıda ve tarım ürünlerinin kısa ve uzun vadeli arz-talep, ihracat-ithalat ve üretim-tüketim değişimleri ile bu değişimlerin ve dağıtım zincirindeki gelişmelerin fiyatlara olası etkilerini izlemek ve değerlendirmek, gerekli görülmesi halinde, alınacak tedbirlere ve uygulanacak politikalara ilişkin önerilerde bulunmak amacıyla; Ekonomik Koordinasyon Kurulunda alınan karar uyarınca Bakanlığımız bünyesinde 09.12.2014 tarihli ve 29200 sayılı Resmi Gazete’ de yayımlanan 2014/20 sayılı Başbakanlık Genelgesi ile “Gıda ve Tarımsal Ürün Piyasaları İzleme ve Değerlendirme Komitesi” kurulmuştur.

Söz konusu Komitede Bakanlığımızın ilgili Birimleri, Ekonomi Bakanlığı, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı, Kalkınma Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, T.C. Başbakanlık Hazine Müsteşarlığı, T.C. Merkez Bankası ve Türkiye İstatistik Kurumu yer almaktadır.

YAZILI SORU ÖNERGESİ

Önerge Sahibi : **Özcan YENİÇERİ**
Ankara Milletvekili
Esas No : **7/61086**

SORU 1) Türkiye’de Ziraat Mühendisliğinin en önemli görevi çiftçiye daha çok ilaç, daha çok gübre kullandırma faaliyeti şeklinde sürdürülmekte olduğu bilgisinden hareketle çiftçimizin bu kısır sarmaldan kurtarılması, ihtiyacı kadar ilaç, ihtiyacı kadar gübre kullanabileceği bir yapılanmaya gidilmesi ve ziraat mühendislerini asli görevlerine döndürecek bir sistem oluşturulması adına Şubat 2015 itibarı ile yürütülmekte olan çalışma ile projeler mevcut mudur?

SORU 2) Mevcut ise anılan çalışma ve projeler hangileridir?

SORU 3) Bu çalışma ile projeler hangi aşamadır? Bunlardan hangi faydalar öngörülmektedir?

CEVAP 1-2-3) Bakanlığımızca kimyasal ziraî ilâç kullanımının azaltılması amacıyla; entegre mücadele uygulamalarının yaygınlaştırılması, kimyasallara alternatif olan çevre dostu bitki koruma ürünlerinin ruhsatlandırılması, biyolojik ve biyoteknik mücadelenin desteklenerek yaygınlaştırılması gibi tedbirler alınmaktadır.

2002-2013 döneminde bitkisel üretim miktarımız artırılırken, alınan tedbirler ile zirai ilaç kullanımı %27 oranında azaltılmıştır.

2009 yılında yapılan düzenleme ile bitki koruma ürünlerinde beşeri ilaçlar gibi reçeteyle satış zorunluluğu getirilmiştir. Ayrıca, zirai ilaç bayiliği açmada getirilen yeni düzenleme ile Bitki Koruma Ürünleri İçin “Bayilik Sınav Sistemi ”ne geçilmiştir.

2010 yılında başlatılan uygulama ile bitki koruma ürünü uygulamalarının Bakanlığımızdan “Bitki Koruma Ürünleri Uygulama Belgesi” almış olan yetkili kişiler tarafından yapılması zorunlu hale getirilmiştir.

Biyolojik ve biyoteknik mücadele yapan üreticilerimize 2010 yılından itibaren destekleme ödemesi yapılmaktadır.

Çiftçilerimizin bilinçli ve analize dayalı gübre kullanımını temin etmesi amacıyla 2005 yılından itibaren toprak analizi yaptıran üreticilerimize toprak analizi destekleme uygulamasına başlanılmıştır. 2009 yılından itibaren ise 50 dekar ve üzeri parsellerin gübre desteği alabilmesi için toprak analizi yaptırılması zorunlu hale getirilmiş ve 2005-2014 döneminde çiftçilerimize toplam 452 Milyon TL toprak analizi destekleme ödemesi yapılmıştır.

YAZILI SORU ÖNERGESİ

Önerge Sahibi : **Özcan YENİÇERİ**
Ankara Milletvekili
Esas No : **7/61085**

SORU 1) Çiftçimizin girdi maliyetlerinin düşürülmesi için gerekli tedbirler alınması adına Şubat 2015 itibarı ile yürütülmekte olan çalışma ile projeler mevcut mudur?

SORU 2) Mevcut ise anılan çalışma ve projeler hangileridir?

SORU 3) Bu çalışma ile projeler hangi aşamadır? Bunlardan hangi faydalar öngörülmektedir?

CEVAP 1-2-3) Bakanlığımızca üretim girdilerine önemli miktarda destek verilmektedir. Bu kapsamda üreticilere sağlanan; mazot desteği, kimyevi gübre desteği, toprak analizi desteği ve sertifikalı tohum, fide/fidan destekleri ilk kez Hükümetlerimiz döneminde başlatılmıştır.

Mazot desteği ilk defa 2003 yılında başlatılmış olup, 2003-2014 döneminde çiftçilerimize toplam 5,3 Milyar TL mazot destekleme ödemesi yapılarak mazot maliyetinin ortalama %16'sı karşılanmıştır.

Dünya gübre fiyatlarının artması karşısında çiftçilerimizin mağdur olmaması için 2001 yılında kaldırılan gübre desteği uygulaması 2005 yılından itibaren doğrudan çiftçiye ödenecek şekilde tekrar başlatılmış olup, 2005-2014 döneminde çiftçilerimize toplam 5 Milyar TL gübre destekleme ödemesi yapılarak gübre maliyetinin ortalama %15'i karşılanmıştır.

Çiftçilerimizin bilinçli gübre kullanımını temin amacı ile 2005 yılından itibaren toprak analizi yaptıran çiftçilerimize destekleme ödemesi yapılmaktadır. 2005-2014 döneminde çiftçilerimize toplam 452 Milyon TL toprak analizi destekleme ödemesi yapılmıştır.

2014 yılsonu itibarıyla Türkiye genelinde sertifikalı tohum kullanım desteği olarak toplam 517 Milyon TL, sertifikalı tohum üretim desteği olarak toplam 153 Milyon TL, sertifikalı fide/fidan kullanım desteği olarak da 278 Milyon TL destekleme ödemesi gerçekleştirilmiştir.

YAZILI SORU ÖNERGESİ**Önerge Sahibi****:Özcan YENİÇERİ
Ankara Milletvekili****Esas No****:7/61083**

SORU 1) Çiftçinin arazi ıslahı sırasında yaptığı giderlerin bir kısmının kamu tarafından üstlenilmesi, su, elektrik ve altyapı konusunda çiftçimizin desteklemesi adına Şubat 2015 itibarı ile yürütülmekte olan çalışma ile projeler mevcut mudur?

SORU 2) Mevcut ise anılan çalışma ve projeler hangileridir?

SORU 3) Bu çalışma ile projeler hangi aşamadır? Bunlardan hangi faydalar öngörülmektedir?

CEVAP 1-2-3) Önergede bahsi geçen enerji yatırımları ile ilgili faaliyetler Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nın, sulama projeleri ile ilgili faaliyetler ise Orman ve Su İşleri Bakanlığının görev alanında bulunmakta olup, bu kapsamda yapılacak çalışmalara Bakanlığımız görev alanı içerisinde gerekli katkı ve destek sağlanmaktadır.

Bakanlığımızca tarım sektörünün geliştirilmesi, üretimin artırılması, rekabetçi bir yapıya kavuşturulması ve kırsal alanda refah düzeyinin iyileştirilmesi amacıyla önemli destekler sağlanmaktadır.

Bakanlığımızca tarım sektörüne nakit olarak sağlanan destek miktarı 2002 yılında 1,8 Milyar TL iken, 2014 yılında 9,1 Milyar TL'ye ulaşmıştır. 2003-2014 döneminde çiftçilerimize sağlanan nakdi karşılıksız hibe desteği toplamda 70 Milyar TL'ye ulaşmıştır. Tarımsal destek miktarının yanında destek kalemi sayısı da önemli oranda artırılmıştır. 2002 yılında 10 kalemde destek sağlanmakta iken, 2014 yılında 63 kalemde destekleme yapılmaktadır. 2015 yılında ise üreticilerimize 10 Milyar TL nakit hibe destek verilmesi planlanmıştır.

Bakanlığımızca, mevcutta bölünmüş arazilerin birleştirilmesi ve iyileştirilmesine yönelik; arazi toplulaştırma çalışmaları, drenaj, arazi ıslahı, tesviye, tarla içi yol yapımı ve sulama gibi faaliyetleri kapsayan tarla içi geliştirme hizmetleri yürütülmektedir.

YAZILI SORU ÖNERGESİ**Önerge Sahibi****:Özcan YENİÇERİ
Ankara Milletvekili****Esas No****:7/61082**

SORU 1) Türkiye’de bulunan Tarımsal Araştırma Kuruluşlarının, verimli olmadığı gerekçesiyle ya kapatıldığı ya da kapatılmak üzere olduğu ve Meksika da sadece Avokado ile ilgili araştırmalar yürüten yüzlerce araştırma enstitüsünün olduğu bilgisinden hareketle mevcut araştırma kuruluşlarının ıslah edilmesi, çalışanlarının çiftçi ile buluşturulması ve çiftçi ile işbirliği yapmalarının yolları bulunması; bu kuruluşların tohumculuk ve fidancılık konusunda faaliyet yürütmeye teşvik edilmesi adına Şubat 2015 itibarı ile yürütülmekte olan çalışma ile projeler mevcut mudur?

SORU 2) Mevcut ise anılan çalışma ve projeler hangileridir?

SORU 3) Bu çalışma ile projeler hangi aşamadır? Bunlardan hangi faydalar öngörülmektedir?

CEVAP 1-2-3) Önergede bahsedildiği şekliyle tarımsal araştırma kuruluşlarının işlevini yerine getirmedigiğine ilişkin iddialar gerçeği yansıtmamaktadır.

Bakanlığımızca tarımsal üretimin artırılması ve ürün çeşitliğinin geliştirilmesi amacıyla önemli tarımsal destekler sağlanmakta ve birçok proje yürütülmektedir. Ayrıca, araştırma enstitülerimiz, üniversiteler ve özel sektör tarafından yapılan tarımsal araştırmaların sonuçları Bakanlığımız taşra teşkilatlarına çiftçilerimize aktarılmakta, yıl boyunca birçok tarımsal konuda eğitim-yayın faaliyetleri yürütülmekte, basılı ve görsel dokümanlar üreticilerimize sunulmakta olup, ayrıca konu ile ilgili Tarımsal Yenilik ve Bilgi Paylaşım Sistemi oluşturulmuştur.

Bakanlığımıza bağlı araştırma enstitülerinde Ülkemiz tohumculuk ve fidancılığının geliştirilmesi amacıyla çok sayıda proje yürütülmektedir. Bu kapsamda;

- Bakanlığımızca 2004 yılında Hibrit Sebze tohumluğunda ithalatı azaltmak amacıyla “Türkiye F1 Hibrit Sebze Tohumu Çeşit Geliştirme Projesi” uygulamaya konulmuş, 5 Araştırma Enstitüsü, 7 Üniversite ve 38 özel sektör firması işbirliği ile 2004 yılında % 10 olan yerli hibrit sebze tohumluk üretimi, 2014 yılı sonunda % 55’lere çıkmıştır.
- İlk ticari tohumluk kayıtları başlatılmış, domates, biber, kavun ve hıyarda ilk çeşitlerin ticari tohumluk kayıtları yapılmış, 8 sebze türüne ait 15.000 örnek, 5 araştırma enstitüsünde muhafaza altına alınmıştır. Bu kapsamdaki çalışmalar halen devam etmekte olup, yazlık sebzelerde yakalanan başarı, 2015 yılı içinde başlayacak son dilim çalışmaları açıkta ve kışlık sebzeleri de kapsayacak şekilde projelendirilmiştir.
- Meyve-Asma Baz materyalleri Ar-Ge merkezleri projesi ile bu yıl itibarıyla 10 Meyve türü ve 124 çeşitte hastalıklardan arı fidan baz materyali, 33 çeşit sebzede orijinal kademede tohum eldesi projesi ve 31 çeşit sebzede organik sebze tohumu projesi yürütülmektedir. Ayrıca;
 - Elmalarda Ara Anaçlı Fidan Eldesi ve Bahçe Performanslarının Belirlenmesi
 - Elma Fidanı Yetiştiriciliğinde Farklı Topraksız Kültür Ortamları ve Besin Çözeltilerinin Kullanılabilirliğinin Belirlenmesi,

- Elmalarda Dallı Fidan Eldesinde Kullanılan Farklı Yöntemlerin Fidan Kalitesi, Fizyolojisi ve Bahçe Performansı Üzerine Etkileri,
- Elma klon anaçlarında iç mekan aşılmasının uygulanabilirliği üzerine araştırmalar,
- Nizip Ziraat Odası ile işbirliğinde Barak Ovası bölgesindeki fidancı ve üreticilere aşı kalemi temin edilmesi amacıyla dişi ve erkek damızlık kalem parseli kurulması ve bakımı projesi yürütülmektedir.

Bakanlığımızca konu ile ilgili yürütülen toplam 219 adet devam eden proje bulunmaktadır. Bu projelerle Türkiye’de fidan üreten kuruluşlara hastalık ve zararlılardan ari fidan materyali sağlanmaktadır. Bu projelerin çıktısı olarak elde edilen tohum, çeşit ve anaçlarla ilgili yetiştirme teknikleri ve hasat sonu fizyolojileri ile ilgili araştırmalar yürütülmekte olup, elde edilen yeni çeşitler ve bulgular çiftçi tanıtım toplantılarında tanıtılarak Türk Çiftçisinin hizmetine sunulmaktadır.

Diğer taraftan, araştırma kurumlarımızın sorumlu olduğu illerdeki üreticilerin problemleri, eğitimi, yeni çeşitlerin tanıtılması üreticilere yapılmakta, üreticilere bahçe tesisi, çeşit seçimi, yer ve yöney seçimi, toprak analizi, aşılama ve budama, yetiştirme teknikleri gibi konularda destek sağlanmaktadır.

YAZILI SORU ÖNERGESİ**Önerge Sahibi****:Özcan YENİÇERİ
Ankara Milletvekili****Esas No****:7/61081**

SORU 1) Tarımda üretimden tüketiciye kadar geçen süreçte rol alan aktörlerin bir araya geldiği işbirliği/koordinasyon toplantıları yapılması ve süreçte aksayan hususlar tespit edilmesi, maliyetleri azaltacak tedbirler alınması adına Şubat 2015 itibarı ile yürütülmekte olan çalışma ile projeler mevcut mudur?

SORU 2) Mevcut ise anılan çalışma ve projeler hangileridir?

SORU 3) Bu çalışma ile projeler hangi aşamadır? Bunlardan hangi faydalar görülmektedir?

CEVAP 1-2-3) Tarım ve gıda ürünlerinin fiyatları serbest piyasa şartlarında arz/talep dengesine göre oluşmakta olup, fiyat değişimlerinde; iklimsel nedenler, doğal afetler, üretim dönemleri, dünyadaki gelişmeler vb. faktörlerin etkisi olabilmektedir.

Bakanlığımızca tarım sektöründe, üretim, tüketim, piyasa durumu, maliyetler, kuraklık ve doğal afetler, dünyadaki gelişmeler vb. tüm unsurlar takip edilmekte ve ilgili tüm birimlerle işbirliği içinde ortak çalışmalar yürütülmektedir.

Bu kapsamda, gıda ve tarım ürünlerinin kısa ve uzun vadeli arz-talep, ihracat-ithalat ve üretim-tüketim değişimleri ile bu değişimlerin ve dağıtım zincirindeki gelişmelerin fiyatlara olası etkilerini izlemek ve değerlendirmek, gerekli görülmesi halinde, alınacak tedbirlere ve uygulanacak politikalara ilişkin önerilerde bulunmak amacıyla; Ekonomik Koordinasyon Kurulunda alınan karar uyarınca Bakanlığımız bünyesinde 09.12.2014 tarihli ve 29200 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 2014/20 sayılı Başbakanlık Genelgesi ile “Gıda ve Tarımsal Ürün Piyasaları İzleme ve Değerlendirme Komitesi” kurulmuştur. Söz konusu Komitede Bakanlığımızın ilgili Birimleri, Ekonomi Bakanlığı, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı, Kalkınma Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, T.C. Başbakanlık Hazine Müsteşarlığı, T.C. Merkez Bankası ve Türkiye İstatistik Kurumu yer almaktadır.

YAZILI SORU ÖNERGESİ**Önerge Sahibi****:Özcan YENİÇERİ
Ankara Milletvekili
Esas No :7/61080**

SORU 1) Çiftçimizin ürettiği ürünlerin satışı konusunda uzmanlaşacak, serbest piyasa ekonomisinin kuralları çerçevesinde hizmet verebilecek, profesyonellerce yönetilecek, çiftçinin de ortağı olduğu paketleme ve depolama tesislerinin hayata geçirilmesi adına Şubat 2015 itibarı ile yürütülmekte olan çalışma ile projeler mevcut mudur?

SORU 2) Mevcut ise anılan çalışma ve projeler hangileridir?

SORU 3) Bu çalışma ile projeler hangi aşamadır? Bunlardan hangi faydalar öngörülmektedir?

CEVAP 1-2-3) Bakanlığımızca, üretici örgütlerinin ve tarımsal kooperatiflerin kurulması, gelişmesi ve pazarlama altyapılarının güçlendirilmesi konularında birçok destek sağlanmakta, yıl boyunca eğitim-yayın çalışmaları yürütülmektedir. Bu kapsamda yürütülen bazı çalışmalar şu şekildedir;

- 2004 yılında Üretici Birlikleri Kanunu’nu çıkarılmıştır.
- Tarımsal Kalkınma Kooperatiflerine önemli oranda kredi desteği sağlanmıştır. 1990-2002 Döneminde 681 kooperatife, 99,6 Milyon TL kredi desteği sağlanırken, 2003-2014 Döneminde 1.858 Kooperatife, 2,2 Milyar TL kredi desteği sağlanmıştır.
- 2014 yılından itibaren Tarımsal kooperatifler sübvansiyonlu kredi kapsamına alınmıştır.
- Tarımsal üretici örgütlerince üretilen mal ve hizmetlerin yurtiçi ve yurt dışı pazarlama imkânlarının araştırılması, mal ve hizmetlerin tanıtımını sağlamak amacıyla; sergi ve fuarların açılmasına, açılmış olanlara katılım sağlanmasına yönelik çalışmalar yapılmaktadır.
- Üretici Örgütlerinin Rekabet Gücünün Artırılması Projesi ve Su Ürünleri Üretici Örgütlerini Kurumsal Kapasitesinin Geliştirilmesi AB eşleştirme projesi yürütülmektedir. Bu projelerin devamı niteliğinde yeni AB projeleri önümüzdeki yıllarda uygulamaya başlanacaktır.
- Tarımsal çiftçi örgütlerinin yapısal analizi ve ortak-üye ilişkilerini belirlemek için “İzmir İlinde Tarımsal Çiftçi Örgütlerinin Yapılanması ve Ortak-Üye İlişkilerinin Analizi” isimli proje yürütülmektedir. Proje sonuçlanma aşamasında olup, projenin sonuçlarına göre yeni düzenlemeler yapılabilecektir.

Diğer taraftan, Bakanlığımızca 2006 yılında başlatılan “Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Programı” kapsamında; tarımsal ürünlerin işlenmesi, paketlenmesi, ambalajlanması ve depolanması gibi ekonomik yatırımlar ile makine-ekipman alımları ve damla-yağmurlama sulama yatırımları için %50 hibe desteği verilmektedir.

Kırsal Kalkınma Programı (IPARD Programı) kapsamında AB hibe fonlarından yararlanan 42 ilimiz de proje bazlı yatırımlara destek verilmektedir. Bu kapsamda IPARD fonları ile;

- Süt ve et üreten tarımsal işletmelere; süt ve süt ürünleri, et ve et ürünleri,

- Meyve, sebze ve su ürünleri işleme ve pazarlanmasına; çiftlik faaliyetlerinin çeşitlendirilmesi ve geliştirilmesi,
- Yerel ürünler ve mikro işletmelerin ekonomik gelişimine,
- Kırsal turizm ve kültür balıkçılığına %50 ile %65 oranında hibe desteği sağlanmaktadır.

Ayrıca, 16 Ekim 2014 tarihli Resim Gazetede yayınlanan Bakanlar Kurulu kararı ile 5300 Sayılı Tarım Ürünleri Lisanslı Depoculuk Kanunu çerçevesinde, tarım ürünlerinin lisanslı depolarda muhafaza edilmesine kira desteği sağlanmaktadır.

Ayrıca, gıda ve tarım ürünlerinin kısa ve uzun vadeli arz-talep, ihracat-ithalat ve üretim-tüketim değişimleri ile bu değişimlerin ve dağıtım zincirindeki gelişmelerin fiyatlara olası etkilerini izlemek ve değerlendirmek, gerekli görülmesi halinde, alınacak tedbirlere ve uygulanacak politikalara ilişkin önerilerde bulunmak amacıyla; Ekonomik Koordinasyon Kurulunda alınan karar uyarınca Bakanlığımız bünyesinde 09.12.2014 tarihli ve 29200 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 2014/20 sayılı Başbakanlık Genelgesi ile “Gıda ve Tarımsal Ürün Piyasaları İzleme ve Değerlendirme Komitesi” kurulmuştur. Söz konusu Komitede Bakanlığımızın ilgili Birimleri, Ekonomi Bakanlığı, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı, Kalkınma Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, T.C. Başbakanlık Hazine Müsteşarlığı, T.C. Merkez Bankası ve Türkiye İstatistik Kurumu yer almaktadır.

DÖNEM: 24

YASAMA YILI: 5

84 ÜNCÜ BİRLEŞİM

26 MART 2015 PERŞEMBE

SAAT: 14.00

DANIŞMA KURULU ÖNERİLERİ

1.- Genel Kurulun toplantı günlerinden Salı gününün denetim konularına (Anayasanın süreye bağladığı konular hariç), Çarşamba ve Perşembe günlerinin de Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşlerin görüşülmesine ayrılması, Salı ve Çarşamba günlerinde birleşimin başında bir saat süre ile sözlü soruların görüşülmesi, “Sunuşlar” ve işaret oyu ile yapılacak seçimlerin her gün yapılması önerilmiştir.

(Genel Kurulun 4/10/2011 tarihli 2 nci Birleşiminde kabul edilmiştir.)

2.- 287 ve 280 Sıra Sayılı Kanun Tasarılarının İçtüzüğü 91 inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesi,

287 Sıra Sayılı Kanun Tasarısının birinci bölümünün 1 ila 7 nci maddelerden, ikinci bölümünün Geçici Madde 1 ve 2 dahil olmak üzere 8 ila 13 üncü maddelerden oluşması,

280 Sıra Sayılı Kanun Tasarısının birinci bölümünün 1 ila 7 nci maddelerden, ikinci bölümünün 9 uncu maddeye bağlı birinci, ikinci, üçüncü ve dördüncü fıkraları ile Geçici Madde 1 dahil olmak üzere 8 ila 11 inci maddelerden oluşması,

önerilmiştir.

(Genel Kurulun 19/6/2012 tarihli 121 inci Birleşiminde kabul edilmiştir.)

GRUP ÖNERİLERİ

1.- 156 Sıra Sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünde Değişiklik Yapılmasına Dair İçtüzük Teklifinin İçtüzüğü 91 inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesi; birinci bölümünün 1 ila 9 uncu maddelerden, ikinci bölümünün 10 ila 18 inci maddelerden oluşması önerilmiştir.

(Genel Kurulun 31/1/2012 tarihli 58 inci Birleşiminde kabul edilmiştir.)

2.- 297 Sıra Sayılı Kanun Tasarısının İçtüzüğü 91 inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesi; birinci bölümünün 1 ila 20 nci maddelerden, ikinci bölümünün 21 ila 41 inci maddelerden, üçüncü bölümünün çerçeve 55 inci maddeye bağlı Geçici 3, 4 ve 5 inci maddeler ile Geçici 1 inci madde dahil olmak üzere 42 ila 59 uncu maddelerden oluşması önerilmiştir.

(Genel Kurulun 16/1/2013 tarihli 53 üncü Birleşiminde kabul edilmiştir.)

3.- 477 Sıra Sayılı Kanun Tasarısının İçtüzüğü 91 inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesi; birinci bölümünün 6 ncı maddeye bağlı Ek 2 ve Ek 3 üncü maddeler dahil olmak üzere 1 ila 6 ncı maddelerden, ikinci bölümünün 7 ila 11 inci maddelerden oluşması önerilmiştir.

(Genel Kurulun 30/10/2013 tarihli 10 uncu Birleşiminde kabul edilmiştir.)

4.- 521 Sıra Sayılı Kanun Tasarısının İçtüzüğü 91 inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesi; birinci bölümünün 1 ila 8 inci maddelerden, ikinci bölümünün 9 ila 16 ncı maddelerden oluşması önerilmiştir.

(Genel Kurulun 2/1/2014 tarihli 42 nci Birleşiminde kabul edilmiştir.)

5.- 616 Sıra Sayılı Kanun Tasarısının İçtüzüğü 91 inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesi; birinci bölümünün 1 ila 19 uncu maddelerden, ikinci bölümünün çerçeve 20 nci maddeye bağlı (1), (2), (3) ve (4) numaralı fıkralar, (5) numaralı fıkranın (a) ve (b) bentleri, (6) ve (7) numaralı fıkralar, (8) numaralı fıkranın (a), (b), (c), (ç) ve (d) bentleri, (9) numaralı fıkra, (10) numaralı fıkranın (a) ve (b) bentleri, (11) numaralı fıkra ile Geçici 1, 2, 3 ve 4 üncü maddeler dâhil olmak üzere 20 ila 22 nci maddelerden oluşması önerilmiştir.

(Genel Kurulun 4/11/2014 tarihli 9 uncu Birleşiminde kabul edilmiştir.)

6.- 685 Sıra Sayılı Kanun Tasarısının İçtüzüğü 91 inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesi; birinci bölümünün 1 ila 25 inci maddelerden, ikinci bölümünün 26 ila 51 inci maddelerden oluşması önerilmiştir.

(Genel Kurulun 10/2/2015 tarihli 53 üncü Birleşiminde kabul edilmiştir.)

7.- Genel Kurulun;

31 Mart 2015 Salı günkü Birleşiminde Sözlü Sorularla diğer denetim konularının grşlmeyerek Bu Birleşiminde gündemin “Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmında yer alan işlerin görüşülmesi,

26 Mart 2015 Perşembe günkü Birleşiminde 14:00 - 24:00 saatleri arasında çalışmalarını sürdürmesi;

684 Sıra Sayılı Kanun Tasarısının İçtüzüğün 91 inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesi; birinci bölümünün 1 ila 20 nci maddelerden, ikinci bölümünün 21 ila 46 ncı maddelerden, nc bölümünün 47 ila 72 nci maddelerden, dördüncü bölümünün 73 ila 102 nci maddelerden, beşinci bölümünün 103 ila 132 nci maddelerden oluşması,

nerilmiştir.

(Genel Kurulun 18/2/2015 tarihli 57 nci Birleşiminde kabul edilmiştir.)

8.- Genel Kurulun;

Haftalık alışma günlerinin dışında 27, 28, 29 ve 30 Mart 2015 ile 3, 4 ve 5 Nisan 2015 Cuma, Cumartesi, Pazar ve Pazartesi günleri saat 14:00’te toplanması ve bu birleşimlerinde “Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmında yer alan işlerin görüşülmesi,

26 Mart 2015 Perşembe günkü Birleşiminde 568 Sıra Sayılı Kanun Tasarısına kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar;

27 Mart 2015 Cuma günkü Birleşiminde 575 Sıra Sayılı Kanun Tasarısına kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar;

28 Mart 2015 Cumartesi günkü Birleşiminde 583 Sıra Sayılı Kanun Tasarısına kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar;

29 Mart 2015 Pazar günkü Birleşiminde 600 Sıra Sayılı Kanun Tasarısına kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar;

30 Mart 2015 Pazartesi günkü Birleşiminde 607 Sıra Sayılı Kanun Tasarısına kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar;

31 Mart 2015 Salı günkü Birleşiminde 621 Sıra Sayılı Kanun Tasarısına kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar;

1 Nisan 2015 arşamba günkü Birleşiminde saat 14:00’te toplanması ve bu Birleşiminde Sözlü Soruların görüşülmemesi ve 627 Sıra Sayılı Kanun Tasarısına kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar;

2 Nisan 2015 Perşembe günkü Birleşiminde saat 14:00’te toplanması ve bu Birleşiminde 634 Sıra Sayılı Kanun Tasarısına kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar;

3 Nisan 2015 Cuma günkü Birleşiminde 636 Sıra Sayılı Kanun Tasarısına kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar;

4 Nisan 2015 Cumartesi günkü Birleşiminde 678 Sıra Sayılı Kanun Tasarısına kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar;

5 Nisan 2015 Pazar günkü Birleşiminde 51 Sıra Sayılı Kanun Tasarısına kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar;

alışmalarına devam etmesi;

Yukarıda belirtilen birleşimlerde gece 24:00’te günlük programların tamamlanamaması halinde günlük programların tamamlanmasına kadar;

alışmalarına devam etmesi;

688 ve 687 Sıra Sayılı Kanun Teklifi ve Tasarısının İ t z    n 91 inci maddesine göre temel kanun olarak g r    lmesi,

688 Sıra Sayılı Kanun Teklifinin birinci bölümünün 1 ila 16 ncı maddelerden, ikinci bölümünün Geçici Madde 1 dahil olmak üzere 17 ila 36 ncı maddelerden oluşması,

687 Sıra Sayılı Kanun Tasarısının birinci bölümünün 1 ila 30 uncu maddelerden, ikinci bölümünün 31 ila 60  ncı maddelerden,     nc  bölümünün Geçici Madde 1 dahil olmak üzere 61 ila 89 uncu maddelerden oluşması,

 nerilmi tir.

(Genel Kurulun 2/3/2015 tarihli 67 nci Birleşiminde kabul edilmiştir.)

9.- 705 Sıra Sayılı Kanun Tasarısının İ t z    n 91 inci maddesine göre temel kanun olarak g r    lmesi; birinci bölümünün 1 ila 15 inci maddelerden, ikinci bölümünün Geçici Madde 1 dâhil olmak üzere 16 ila 30 uncu maddelerden oluşması önerilmiştir.

(Genel Kurulun 23/3/2015 tarihli 81 inci Birleşiminde kabul edilmiştir.)

KOMİSYON TOPLANTISI

*** Dı   leri Komisyonu**

26.3.2015 Perşembe - Saat: 12.00

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ GÜNDEMİ

84 ÜNCÜ BİRLEŞİM

26 MART 2015 PERŞEMBE

SAAT: 14.00

1 – BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

2 – ÖZEL GÜNDEMDE YER ALACAK İŞLER

3 – SEÇİM

4 – OYLAMASI YAPILACAK İŞLER

5 – MECLİS SORUŞTURMASI RAPORLARI

6 – GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER

7 – SÖZLÜ SORULAR

8 – KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

1. - **(S. Sayısı: 156)** Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekilleri İstanbul Milletvekili Ayşe Nur Bahçekapılı, Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, Giresun Milletvekili Nurettin Canikli, Kahramanmaraş Milletvekili Mahir Ünal ve Adıyaman Milletvekili Ahmet Aydın'ın; Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünde Değişiklik Yapılmasına Dair İçtüzük Teklifi ile Tunceli Milletvekili Kamer Genç'in; Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünün Bir Maddesinin Değiştirilmesi Hakkında İçtüzük Teklifi ve Anayasa Komisyonu Raporu (2/242, 2/80) (Dağıtma tarihi: 31.1.2012) (*) (**)

2. - **(S. Sayısı: 287)** Devlet Sırrı Kanunu Tasarısı ve Avrupa Birliği Uyum Komisyonu ile Adalet Komisyonu Raporları (1/484) (Dağıtma tarihi: 18.6.2012) (*) (**)

3. - **(S. Sayısı: 616)** Ceza İnfaz Kurumları Güvenlik Hizmetleri Kanunu Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu (1/742) (Dağıtma tarihi: 3.7.2014) (*) (**) (X)

4. - **(S. Sayısı: 685)** Askeri Hakimler Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu (1/1008) (Dağıtma tarihi: 3.2.2015) (*) (**)

5. - **(S. Sayısı: 705)** Eskişehir Milletvekili Salih Koca ve Uşak Milletvekili İsmail Güneş ile 6 Milletvekilinin; Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ile Milli Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in; Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Ürettikleri Mal ve Hizmet Tarifeleri ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi, Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkanvekili İstanbul Milletvekili Mehmet Akif Hamzaçebi'nin; Milli Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (2/2736, 1/1039, 2/2118, 2/2731) (Dağıtma tarihi: 23.3.2015)(*) (**) (X)

6. - **(S. Sayısı: 684 ve 684'e 1 inci Ek)** Polis Vazife ve Salahiyet Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ile İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın; Nüfus Hizmetleri Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi, İstanbul Milletvekili Bülent Turan'ın; Nüfus Hizmetleri Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi, Çanakkale Milletvekili İsmail Kaşdemir'in; Kimlik Bildirme Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi, İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıku ve Kocaeli Milletvekili Mehmet Hilal Kaplan'ın; 2559 Sayılı Polis Vazife ve Selahiyet Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi, Adana Milletvekili Osman Faruk Loğoğlu'nun; Emniyet Teşkilatı Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi, Mersin Milletvekili Ertuğrul Kürkcü'nün; Polis Vazife ve Selahiyet Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi, İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıku ve Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkanvekilleri Sinop Milletvekili Engin Altay, Ankara Milletvekili Levent Gök ile 4 Milletvekilinin; Nüfus Hizmetleri Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi, İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıku'nun; 5490 Sayılı ve 25/4/2006 Tarihli Nüfus Hizmetleri Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ile Avrupa Birliği Uyum Komisyonu ve İçişleri Komisyonu Raporları (1/995, 2/422, 2/514, 2/909, 2/1518, 2/1579, 2/1632, 2/2443, 2/2469) (Dağıtma tarihleri: 30.1.2015 ve 24.3.2015) (*) (**) (X)

(X) Açık oylamaya tâbi işleri gösterir.

(*) Görüşmeleri yarım kalan Kanun Tasarı ve Tekliflerini gösterir.

() İçtüzüğün 91 inci maddesine göre Temel Kanun olarak görüşülmesi kabul edilmiştir.**

8 – KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

7. - **(S. Sayısı: 688)** Konya Milletvekili Kerim Özkul ve Kırıkkale Milletvekili Ramazan Can ile 45 Milletvekilinin; Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu ile Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığı Tezkereleri (2/2616) (Dağıtma tarihi: 25.2.2015) (*) (**) (X)

8. - **(S. Sayısı: 673)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Japonya Hükümeti Arasında Türkiye Cumhuriyetinde Nükleer Güç Santrallerinin ve Nükleer Güç Sanayisinin Geliştirilmesi Alanında İşbirliğine İlişkin Anlaşma ile Türkiye Cumhuriyetinde Nükleer Güç Santrallerinin ve Nükleer Güç Sanayisinin Geliştirilmesine Dair İşbirliği Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/1004) (Dağıtma tarihi: 22.12.2014) (X)

9. - **(S. Sayısı: 679)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı Arasında Üçüncü Taraf Maliyet Paylaşımı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/998) (Dağıtma tarihi: 8.1.2015) (X)

10. - **(S. Sayısı: 704)** Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş ve 8 Milletvekilinin; Yargıtay Kanunu, Hukuk Muhakemeleri Kanunu ile Ceza Muhakemesi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ve Adalet Komisyonu Raporu (2/2746) (Dağıtma tarihi: 18.3.2015)

11. - **(S. Sayısı: 687)** İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ile Burdur Milletvekili Hasan Hami Yıldırım ve İzmir Milletvekili Aydın Şengül ile 50 Milletvekilinin; Adana Milletvekili Ali Demirçalı ve İstanbul Milletvekili Gürsel Tekin'in; İstanbul Milletvekili Abdullah Levent Tüznel'in; Diyarbakır Milletvekili Nursel Aydoğan'ın; İzmir Milletvekili Rahmi Aşkın Türeli'nin; İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın; İzmir Milletvekili Ahmet Kenan Tanrıkulu'nun; Kocaeli Milletvekili Haydar Akar'ın; Balıkesir Milletvekili Haluk Ahmet Gümüş'ün; Manisa Milletvekili Hasan Ören ve 2 Milletvekilinin; İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın; Manisa Milletvekili Erkan Akçay ve Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekili İzmir Milletvekili Oktay Vural'ın; İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın; İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ile 2 Milletvekilinin; Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkanvekili İstanbul Milletvekili Mehmet Akif Hamzaçebi'nin Benzer Mahiyetteki Kanun Teklifleri ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Raporu ile Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Başkanlığı Tezkereleri (1/1006, 2/1449, 2/1511, 2/1664, 2/1670, 2/1691, 2/1788, 2/2068, 2/2182, 2/2183, 2/2205, 2/2235, 2/2295, 2/2534, 2/2541, 2/2546) (Dağıtma tarihi: 13.2.2015) (**) (X)

12. - **(S. Sayısı: 696)** Karadeniz Ekonomik İşbirliği Örgütü ile Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Merkez Anlaşmasının Ekinde Değişiklik Yapılmasına ve KEİ Merkezinin Kalıcı Olarak Taşınmasının Usullerine İlişkin Karadeniz Ekonomik İşbirliği Örgütü ile Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/1036) (Dağıtma tarihi: 5.3.2015) (X)

13. - **(S. Sayısı: 212)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Suudi Arabistan Krallığı Hükümeti Arasında Gençlik ve Spor Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (1/348) (Dağıtma tarihi: 2.4.2012) (X)

8 – KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

14. - **(S. Sayısı: 686)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sudan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İkili Tarımsal İşbirliği ve Ortaklığına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/1001) (Dağıtma tarihi: 13.2.2015) **(X)**

15. - **(S. Sayısı: 658)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Belçika Fransız Toplumu Hükümeti, Valonya Hükümeti ve Brüksel-Başkent Bölgesi Fransız Toplumu Komisyonu Heyeti Arasında Kültür, Eğitim ve Bilimsel Araştırma Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Hakkında Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/549) (Dağıtma tarihi: 11.12.2014) **(X)**

16. - **(S. Sayısı: 54)** Kültürel İfadelerin Çeşitliliğinin Korunması ve Geliştirilmesi Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/292) (Dağıtma tarihi: 25.10.2011) **(X)**

17. - **(S. Sayısı: 162)** Türkiye Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı ve Dünya Sağlık Örgütü Avrupa Bölge Ofisi Arasında İki Yıllık İşbirliği Anlaşması 2010/2011'in Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/392) (Dağıtma tarihi: 9.2.2012) **(X)**

18. - **(S. Sayısı: 296)** Dünya Turizm Örgütü Statüsünün 38 inci Maddesinin Değiştirilmesine İlişkin Kararın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Dışişleri Komisyonu Raporu (1/624) (Dağıtma tarihi: 26.6.2012) **(X)**

19. - **(S. Sayısı: 316)** Türkiye Cumhuriyeti Genelkurmay Başkanlığı İle Mali Cumhuriyeti Savunma ve Mücahitler Bakanlığı Arasında Askeri Eğitim İş Birliği Anlaşmasına Dair 1 Numaralı Değişiklik Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Dışişleri Komisyonu Raporu (1/285) (Dağıtma tarihi: 1.10.2012) **(X)**

20. - **(S. Sayısı: 422)** Türkiye Cumhuriyeti ile Belarus Cumhuriyeti Arasında Hukuki, Ticari ve Cezai Konularda Adli Yardımlaşma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/731) (Dağıtma tarihi: 26.2.2013) **(X)**

21. - **(S. Sayısı: 353)** Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Reasürans Şirketi Anlaşma Hükümlerinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/664) (Dağıtma tarihi: 21.11.2012) **(X)**

22. - **(S. Sayısı: 501)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İslam Kalkınma Bankası Grubu Arasında Türkiye ve İKB Üye Ülkeleri Arasındaki Ticaret ve Yatırımların Teşviki İçin İşbirliğine Dair Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/801) (Dağıtma tarihi: 20.11.2013) **(X)**

23. - **(S. Sayısı: 552)** Gelişen Sekiz Ülke Ekonomik İşbirliği Örgütü Şartının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/860) (Dağıtma tarihi: 20.2.2014) **(X)**

24. - **(S. Sayısı: 401)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İtalya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Başta Terörizm ve Örgütlü Suçlar Olmak Üzere Ağır Suçlarla Mücadelede İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/713) (Dağıtma tarihi: 29.1.2013) **(X)**

25. - **(S. Sayısı: 526)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Portekiz Cumhuriyeti Arasında Askeri Alanda İş Birliği Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/814) (Dağıtma tarihi: 28.1.2014) **(X)**

26. - **(S. Sayısı: 308)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Myanmar Birliği Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Dışişleri Komisyonu Raporu (1/617) (Dağıtma tarihi: 3.7.2012) **(X)**

27. - **(S. Sayısı: 346)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Brunei Sultanlığı Hükümeti Arasında Ekonomik, Ticaret ve Teknik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Dışişleri Komisyonu Raporu (1/659) (Dağıtma tarihi: 15.11.2012) **(X)**

28. - **(S. Sayısı: 582)** Türkiye Cumhuriyeti ile Kosova Cumhuriyeti Arasında Serbest Ticaret Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/883) (Dağıtma tarihi: 27.5.2014) **(X)**

29. - **(S. Sayısı: 604)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşmiş Milletler İnsani İşler Eşgüdüm Ofisi Arasında Türkiyede Bir Ülke Ofisi Kurulmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/910) (Dağıtma tarihi: 18.6.2014) **(X)**

30. - **(S. Sayısı: 494)** Türkiye Cumhuriyetine Şanhay İşbirliği Örgütünün Diyalog Ortağı Statüsü Tanınmasına İlişkin Muhtıranın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/800) (Dağıtma tarihi: 13.11.2013) **(X)**

31. - **(S. Sayısı: 145)** Hükümlülerin Nakline Dair Sözleşmeye Ek Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/502) (Dağıtma tarihi: 20.1.2014) **(X)**

32. - **(S. Sayısı: 599)** İnsan Haklarını ve Ana Hürriyetleri Korumaya Dair Sözleşmeye Değişiklik Getiren 15 Nolu Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/911) (Dağıtma tarihi: 18.6.2014) **(X)**

33. - **(S. Sayısı: 10)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İran İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Türkiye-İran Hududunda Yeni Kara Hudut Kapılarının Açılmasına Dair Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/450) (Dağıtma tarihi: 10.10.2011) **(X)**

34. - **(S. Sayısı: 58)** Eşyaların Karayolundan Uluslararası Nakliyatı İçin Mukavele Sözleşmesi Elektronik Taşıma Belgesi ile İlgili Ek Protokole Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/422) (Dağıtma tarihi: 25.10.2011) **(X)**

35. - **(S. Sayısı: 146)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Hırvatistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Çevre, Doğa, Su ve Ormancılık Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Çevre Komisyonu ile Dışişleri Komisyonu Raporları (1/351) (Dağıtma tarihi: 23/1/2012) **(X)**

36. - **(S. Sayısı: 20)** Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesine Yönelik Kyoto Protokolüne İlişkin Taraflar Konferansında Alınan Kararın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri komisyonu Raporu (1/398) (Dağıtma tarihi: 10.10.2011)

37. - **(S. Sayısı: 290)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Yemen Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kalkınma İşbirliğine Yönelik Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/491) (Dağıtma tarihi: 26.6.2012) **(X)**

38. - **(S. Sayısı: 252)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Fas Krallığı Hükümeti Arasında Sürücü Belgelerinin Karşılıklı Tanınmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/574) (Dağıtma tarihi: 28.5.2012) **(X)**

39. - **(S. Sayısı: 182)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Singapur Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür, Bilim, Eğitim, Basın-Yayın ve Spor Alanlarında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (1/331) (Dağıtma tarihi: 13.3.2012) **(X)**

40. - **(S. Sayısı: 402)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti İle Afganistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Habibe Kadiri Kız Okullarının Kuruluşu ve Faaliyetlerine İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/723) (Dağıtma tarihi: 29.1.2013) **(X)**

41. - **(S. Sayısı: 386)** Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesinin Kültür Yollarına İlişkin Genişletilmiş Kısmi Anlaşmayı Tesis Eden Kararına Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/686) (Dağıtma tarihi: 15.1.2013) **(X)**

42. - **(S. Sayısı: 354)** Vergi Konularında Karşılıklı İdari Yardımlaşma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/691) (Dağıtma tarihi: 23.11.2012) **(X)**

43. - **(S. Sayısı: 433)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/738) (Dağıtma tarihi: 6.3.2013) **(X)**

44. - **(S. Sayısı: 344)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Karadağ Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Dışişleri Komisyonu Raporu (1/657) (Dağıtma tarihi: 15.11.2012) **(X)**

45. - **(Sayısı: 305)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Endonezya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/550) (Dağıtma tarihi: 3.7.2012) **(X)**

46. - **(S. Sayısı: 115)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Endonezya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Deniz Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/281) (Dağıtma tarihi: 2.1.2012) **(X)**

47. - **(S. Sayısı: 4)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Irak Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Antlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/381) (Dağıtma tarihi: 7.10.2011) **(X)**

48. - **(S. Sayısı: 45)** Türkiye Cumhuriyeti Başbakanlık Dış Ticaret Müsteşarlığı ile Irak Cumhuriyeti Ticaret Bakanlığı Arasında Serbest Bölgeler Alanında İşbirliğine Yönelik Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/409) (Dağıtma tarihi: 18.10.2011) **(X)**

49. - **(S. Sayısı: 43)** Türkiye Cumhuriyeti Başbakanlık Dış Ticaret Müsteşarlığı ile Irak Cumhuriyeti Ticaret Bakanlığı Arasında Muhtemel Bir Serbest Ticaret Anlaşmasının Etkilerinin Değerlendirilmesine Dair Bir Ortak Komisyon Kurulmasına İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/400) (Dağıtma tarihi: 18.10.2011) **(X)**

8 – KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

50. - **(S. Sayısı: 46)** Türkiye Cumhuriyeti Başbakanlık Dış Ticaret Müsteşarlığı ile Irak Cumhuriyeti Ticaret Bakanlığı Arasında Irak ve Türkiye’de Düzenlenen Fuarlara Yönelik Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/420) (Dağıtma tarihi: 18.10.2011) **(X)**

51. - **(S. Sayısı: 60)** Türkiye Cumhuriyeti Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ile Hindistan Cumhuriyeti Petrol ve Doğal Gaz Bakanlığı Arasında Petrol ve Doğal Gaz Alanında İşbirliğine Dair Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/340) (Dağıtma tarihi: 14.11.2011) **(X)**

52. - **(S. Sayısı: 71)** Türkiye Cumhuriyeti Tarım ve Köyşleri Bakanlığı ile İngiltere Uluslararası Tarım ve Teknoloji Merkezi Arasında Tarım Alanında Teknik, Bilimsel ve Ekonomik İşbirliği Konusunda Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Tarım, Orman ve Köyşleri Komisyonu ile Dışişleri Komisyonu Raporları (1/315) (Dağıtma tarihi: 30.11.2011) **(X)**

53. - **(S. Sayısı: 95)** Türkiye Cumhuriyeti İçişleri Bakanlığı ile Irak Cumhuriyeti İçişleri Bakanlığı Arasında Polis Eğitimi Alanında İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/376) (Dağıtma tarihi: 9.12.2011) **(X)**

54. - **(S. Sayısı: 96)** Türkiye Cumhuriyeti İçişleri Bakanlığı ile Irak Cumhuriyeti Ulusal Güvenlikten Sorumlu Devlet Bakanlığı Arasında Personel Eğitimi Alanında İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/378) (Dağıtma tarihi: 9.12.2011) **(X)**

55. - **(S. Sayısı: 144)** Türkiye Cumhuriyeti ile Sri Lanka Demokratik Sosyalist Cumhuriyeti Arasında Suçluların Geri Verilmesi Andlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/370) (Dağıtma tarihi: 20.1.2012) **(X)**

56. - **(S. Sayısı: 148)** Bazı Tehlikeli Kimyasalların ve Pestisitlerin Uluslararası Ticaretinde Ön Bildirimli Kabul Usulüne Dair Rotterdam Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Çevre Komisyonu ile Dışişleri Komisyonu Raporları (1/406) (Dağıtma tarihi: 23.1.2012) **(X)**

57. - **(S. Sayısı: 151)** Kalıcı Organik Kirleticilere İlişkin Stokholm Sözleşmesine İlave Edilen Anlaşmazlıkların Çözümü Hakkında Ek-G’nin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Çevre Komisyonu ile Dışişleri Komisyonu Raporları (1/468) (Dağıtma tarihi: 26.1.2012) **(X)**

58. - **(S. Sayısı: 154)** Türkiye Cumhuriyeti Bayındırlık ve İskan Bakanlığı ile Irak Cumhuriyeti İskan ve İnşaat Bakanlığı Arasındaki Yapı Malzemeleri Alanında Mutabakat Zaptı ile Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/452) (Dağıtma tarihi: 27.1.2012) **(X)**

59. - **(S. Sayısı: 203)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Moğolistan Hükümeti Arasında Planlama ve Kalkınma Alanlarında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/533) (Dağıtma tarihi: 28.3.2012) **(X)**

60. - **(S. Sayısı: 225)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Endonezya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İşgücünün Geliştirilmesi Hakkında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Dışişleri Komisyonu Raporu (1/290) (Dağıtma tarihi: 20.4.2012) **(X)**

8 – KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

61. - (S. Sayısı: 373) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bangladeş Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gümrük Konularında İşbirliği ve Karşılıklı Yardım Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/670) (Dağıtma tarihi: 20.12.2012) (X)

62. - (S. Sayısı: 374) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bangladeş Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Tarım Alanında Bilimsel ve Teknik İşbirliği Konulu Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu ile Dışişleri Komisyonu Raporları (1/677) (Dağıtma tarihi: 20.12.2012) (X)

63. - (S. Sayısı: 389) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Şehircilik Alanında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/711) (Dağıtma tarihi: 15.1.2013) (X)

64. - (S. Sayısı: 412) Eşyanın Sınırlardaki Kontrollerinin Uyumlaştırılmasına İlişkin Uluslararası Sözleşmenin Uluslararası Demiryolu Yük Taşımacılığına İlişkin Sınır Geçiş İşlemlerinin Kolaylaştırılması Başlıklı 9 Numaralı Ekinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/680) (Dağıtma tarihi: 7.2.2013) (X)

65. - (S. Sayısı: 430) İsviçre Konfederasyonu ile Avusturya Cumhuriyeti Arasında Viyanada Uluslararası Göç Siyasetleri Geliştirme Merkezi Kurulması ve İşleyişine Dair Anlaşmaya Katılmamızın Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/729) (Dağıtma tarihi: 5.3.2013) (X)

66. - (S. Sayısı 470) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Yemen Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Teknik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/775) (Dağıtma tarihi: 18.6.2013) (X)

67. - (S. Sayısı: 510) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Yunanistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Denizcilik Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/821) (Dağıtma tarihi: 9.12.2013) (X)

68. - (S. Sayısı: 511) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Somali Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/823) (Dağıtma tarihi: 9.12.2013) (X)

69. - (S. Sayısı: 516) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Nüfus İşleri Alanında İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/841) (Dağıtma tarihi: 16.12.2013) (X)

70. - (S. Sayısı: 519) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Karadağ Hükümeti Arasında Geri Kabul Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/849) (Dağıtma tarihi: 16.12.2013) (X)

71. - (S. Sayısı: 525) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Tayland Krallık Hükümeti Arasında Turizm Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/805) (Dağıtma tarihi: 28.1.2014) (X)

72. - (S. Sayısı: 539) Türkiye Cumhuriyeti Hükümetiyle Filistin Devleti Hükümeti Arasında Gümrük Konularında İşbirliği ve Karşılıklı İdari Yardım Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/810) (Dağıtma tarihi: 10.2.2014) (X)

73. - **(S. Sayısı: 541)** Türkiye Cumhuriyeti ile Sırbistan Cumhuriyeti Arasında Cezai Konularda Karşılıklı Adli Yardım Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/815) (Dağıtma tarihi: 10.2.2014) **(X)**

74. - **(S. Sayısı: 542)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Yemen Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gümrük Konularında İşbirliği ve Karşılıklı Yardım Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/824) (Dağıtma tarihi: 10.2.2014) **(X)**

75. - **(S. Sayısı: 544)** Türkiye Cumhuriyeti ile Sırbistan Cumhuriyeti Arasında Hukuki ve Ticari Konularda Karşılıklı Adli Yardımlaşma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/842) (Dağıtma tarihi: 10.2.2014) **(X)**

76. - **(S. Sayısı: 549)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Mali Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığı ile Mali Cumhuriyeti Dışişleri ve Uluslararası İşbirliği Bakanlığı Arasında İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/836) (Dağıtma tarihi: 20.2.2014) **(X)**

77. - **(S. Sayısı: 553)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gambiya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/861) (Dağıtma tarihi: 20.2.2014) **(X)**

78. - **(S. Sayısı: 557)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kamerun Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Denizcilik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/854) (Dağıtma tarihi: 20.2.2014) **(X)**

79. - **(S. Sayısı: 558)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sürücü Belgelerinin Karşılıklı Kullanımı ve Değişimi Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/863) (Dağıtma tarihi: 20.2.2014) **(X)**

80. - **(S. Sayısı: 566)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sosyal Güvenlik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/858) (Dağıtma tarihi: 19.3.2014) **(X)**

81. - **(S. Sayısı: 567)** Doha Konferansında Kyoto Protokolünde Yapılan Değişikliklerin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Çevre Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (1/868) (Dağıtma tarihi: 19.3.2014) **(X)**

82. - **(S. Sayısı: 568)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ukrayna Bakanlar Kurulu Arasında Türkiye Cumhuriyetinin Demiryolu Bağlantısı Olan Limanları ile Ukrayna Limanları Arasında Uluslararası Doğrudan Yük Demiryolu Feri Hizmetinde Yük Taşımacılığına İlişkin Kurallar ve Ekleri ile Yük Vagonlarının İşletiminin Organizasyonuna İlişkin Kuralların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/871) (Dağıtma tarihi: 19.3.2014) **(X)**

83. - **(S. Sayısı: 570)** Türkiye Cumhuriyeti ile Nijer Cumhuriyeti Arasında Madenler Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/881) (Dağıtma tarihi: 19.3.2014) **(X)**

84. - **(S. Sayısı: 575)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nijer Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askeri Alanda Eğitim, Teknik ve Bilimsel İş Birliği Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/848) (Dağıtma tarihi: 29.04.2014) **(X)**

8 – KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

85. - (S. Sayısı: 581) Genişletilmiş Kısmi Spor Anlaşmasının Gözden Geçirilmiş Statüsüne Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/872) (Dağıtma tarihi: 27.5.2014) (X)

86. - (S. Sayısı: 583) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gine Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/885) (Dağıtma tarihi: 27.5.2014) (X)

87. - (S. Sayısı: 597) Güneyde Sürdürülebilir Kalkınma İçin Bilim ve Teknoloji Komisyonuna Üye Devlet Olarak Katılım Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/899) (Dağıtma tarihi: 10.6.2014) (X)

88. - (S. Sayısı: 600) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hükümlülerin Nakli Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/917) (Dağıtma tarihi: 18.6.2014) (X)

89. - (S. Sayısı: 603) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuveyt Devleti Hükümeti Arasında Hayvancılık ve Hayvan Sağlığı Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/886) (Dağıtma tarihi: 18.6.2014) (X)

90. - (S. Sayısı: 607) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Filistin Devleti Hükümeti Arasında Ekonomik İşbirliği Konseyi Kurulmasına Dair Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/921) (Dağıtma tarihi: 2.7.2014) (X)

91. - (S. Sayısı: 608) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Vietnam Sosyalist Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/926) (Dağıtma tarihi: 2.7.2014) (X)

92. - (S. Sayısı: 621) Türkiye Cumhuriyeti ile Belçika Krallığı Arasında 2 Haziran 1987 Tarihinde Ankarada İmzalanan Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşmasını Değiştiren Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/895) (Dağıtma tarihi: 11.7.2014) (X)

93. - (S. Sayısı: 622) Denizcilik Çalışma Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/914) (Dağıtma tarihi: 11.7.2014) (X)

94. - (S. Sayısı: 627) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Polonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Deniz Ulaştırması Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/922) (Dağıtma tarihi: 11.7.2014) (X)

95. - (S. Sayısı: 633) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ukrayna Bakanlar Kurulu Arasında Ormancılık Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/896) (Dağıtma tarihi: 22.7.2014) (X)

96. - (S. Sayısı: 634) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Romanya Hükümeti Arasında Kültür Varlığının Yasa Dışı İthal ve İhracının, Transitinin ve Mülkiyet Transferinin Yasaklanması ve Önlenmesine İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/898) (Dağıtma tarihi: 22.7.2014) (X)

97. - (S. Sayısı: 635) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Senegal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Milli Savunma Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (1/901) (Dağıtma tarihi: 22.7.2014) (X)

98. - **(S. Sayısı: 636)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Polis Eğitimi İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/909) (Dağıtma tarihi: 22.7.2014) **(X)**

99. - **(S. Sayısı: 647)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kosova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Diplomatik Misyon ve Konsolosluk Mensuplarının Bakmakla Yükümlü Oldukları Kişilerin Kazanç Getirici Bir İşte Çalışmaları Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/960) (Dağıtma tarihi: 4.11.2014) **(X)**

100. - **(S. Sayısı: 678)** Avrupa Konseyi İnsan Ticaretine Karşı Eylem Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/970) (Dağıtma tarihi: 8.1.2015) **(X)**

101. - **(S. Sayısı: 51)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Yunanistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ormancılık Alanında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/430) (Dağıtma tarihi: 25.10.2011) **(X)**

102. - **(S. Sayısı: 126)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Tanzanya Birleşik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/396) (Dağıtma tarihi: 13.1.2012) **(X)**

103. - **(S. Sayısı: 318)** Akdeniz ve Karadeniz İçin Sanal Bölgesel Deniz Trafik Merkezi Kurulmasına Dair Operasyonel Düzenlemenin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/321) (Dağıtma tarihi: 1.10.2012) **(X)**

104. - **(S. Sayısı: 331)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ekvator Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültürel ve Eğitsel İşbirliği Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/634) (Dağıtma tarihi: 2.11.2012) **(X)**

105. - **(S. Sayısı: 351)** Mucavir Atlantik Deniz Bölgesi, Akdeniz ve Karadenizdeki Deniz Memelilerinin Korunmasına Dair Anlaşmaya Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Çevre Komisyonu ile Dışişleri Komisyonu Raporları (1/704) (Dağıtma tarihi: 15.11.2012) **(X)**

106. - **(S. Sayısı: 496)** Türkiye Cumhuriyeti ile Fas Krallığı Arasında Deniz Balıkçılığı ve Kültür Balıkçılığı İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/803) (Dağıtma tarihi: 13.11.2013) **(X)**

107. - **(S. Sayısı: 500)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cibuti Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Enerji Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (1/799) (Dağıtma tarihi: 20.11.2013) **(X)**

108. - **(S. Sayısı: 503)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nijer Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ekonomik, Ticari ve Teknik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/811) (Dağıtma tarihi: 20.11.2013) **(X)**

109. - **(S. Sayısı: 504)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Benin Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ekonomik, Ticari ve Teknik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/817) (Dağıtma tarihi: 20.11.2013) **(X)**

110. - **(S. Sayısı: 66)** Enerji Şartı Antlaşmasının Ticaretle İlgili Hükümlerine Getirilen Değişikliklerin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/366) (Dağıtma tarihi: 15.11.2011) **(X)**

8 – KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

111. - (S. Sayısı: 485) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Surinam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/786) (Dağıtma tarihi: 10.7.2013) (X)

112. - (S. Sayısı: 551) Türkiye Cumhuriyeti ile Şili Cumhuriyeti Arasında Serbest Ticaret Anlaşmasında Değişiklik Yapılmasına İlişkin 1/2013 Sayılı Kararın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (1/844) (Dağıtma tarihi: 20.2.2014) (X)

113. - (S. Sayısı: 606) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Morityus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/912) (Dağıtma tarihi: 2.7.2014) (X)

114. - (S. Sayısı: 630) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Saint Vincent ve Grenadinler Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/929) (Dağıtma tarihi: 11.7.2014) (X)

115. - (S. Sayısı: 547) Çocuk Haklarına Dair Sözleşmenin Başvuru Usulüne İlişkin İhtiyari Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/826) (Dağıtma tarihi: 20.2.2014) (X)

116. - (S. Sayısı: 447) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Arama ve Kurtarma Hizmetlerinin Koordinasyonuna Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/753) (Dağıtma tarihi: 10.4.2013) (X)

117. - (S. Sayısı: 120) 2001, Gemilerdeki Zararlı Organik Tutunma Önleyici Sistemlerin Kontrolüne İlişkin Uluslararası Sözleşmeye Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Çevre Komisyonu ile Dışişleri Komisyonu Raporları (1/329) (Dağıtma tarihi: 10.1.2012) (X)

118. - (S. Sayısı: 121) 2009 Gemilerin Emniyetli ve Çevreye Duyarlı Geri Dönüşümü Hakkında Hong Kong Uluslararası Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Çevre Komisyonu ile Dışişleri Komisyonu Raporları (1/460) (Dağıtma tarihi: 10.1.2012) (X)

119. - (S. Sayısı: 403) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Fransız Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İç Güvenlik Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/720) (Dağıtma tarihi: 31.1.2013) (X)

120. - (S. Sayısı: 56) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gürcistan Hükümeti Arasında Çevre ve Ormancılık Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/385) (Dağıtma tarihi: 25.10.2011) (X)

121. - (S. Sayısı: 497) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuveyt Devleti Hükümeti Arasında Kültür ve Sanat Alanında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/804) (Dağıtma tarihi: 13.11.2013) (X)

122. - (S. Sayısı: 175) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Çin Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında 2010-2013 Yıllarına İlişkin Kültürel Değişim Programının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu ile Dışişleri Komisyonu Raporları (1/529) (Dağıtma tarihi: 1.3.2012) (X)

123. - **(S. Sayısı: 116)** Kıta Sahanelığında Bulunan Sabit Platformların Güvenliğine Karşı Yasadışı Eylemlerin Önlenmesine Dair Protokole Ait 2005 Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışışleri Komisyonu Raporu (1/307) (Dağıtma tarihi: 2.1.2012) **(X)**

124. - **(S. Sayısı: 406)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Fas Krallığı Hükümeti Arasında Karayoluyla Uluslararası Yolcu ve Yük Taşınmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışışleri Komisyonu Raporu (1/665) (Dağıtma tarihi: 31.1.2013) **(X)**

125. - **(S. Sayısı: 449)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Eğitim Alanında İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışışleri Komisyonu Raporu (1/755) (Dağıtma tarihi: 10.4.2013) **(X)**

126. - **(S. Sayısı: 419)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ruanda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kapsamlı İşbirliğine Dair Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışışleri Komisyonu Raporu (1/692) (Dağıtma tarihi: 21.2.2013) **(X)**

127. - **(S. Sayısı: 166)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tanzanya Birleşik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Tarım Alanında Teknik, Bilimsel, Ekonomik ve Ticari İşbirliği Konulu Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Tarım, Orman ve Köyışleri Komisyonu ve Dışışleri Komisyonu Raporları (1/352) (Dağıtma tarihi: 24.2.2012) **(X)**

128. - **(S. Sayısı: 256)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kosova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hükümlü Nakli Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışışleri Komisyonu Raporu (1/593) (Dağıtma tarihi: 28.5.2012) **(X)**

129. - **(S. Sayısı: 400)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Karadağ Hükümeti Arasında Eğitim Alanında İşbirliği Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışışleri Komisyonu Raporu (1/678) (Dağıtma tarihi: 29.1.2013) **(X)**

130. - **(S. Sayısı: 352)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Guernsey Hükümeti Arasında Vergi Konularında Bilgi Değişimi Anlaşması ve Eki Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışışleri Komisyonu Raporu (1/654) (Dağıtma tarihi: 23.11.2012) **(X)**

131. - **(S. Sayısı: 307)** Türkiye Cumhuriyeti Milli Savunma Bakanlığı ile Birleşik Arap Emirlikleri Silahlı Kuvvetleri Genel Karargahı Arasında Savunma Sanayi İş Birliği Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışışleri Komisyonu Raporu (1/610) (Dağıtma tarihi: 3.7.2012) **(X)**

132. - **(S. Sayısı: 282)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bahreyn Krallığı Hükümeti Arasında Tarım Alanında İşbirliği Konusunda Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Tarım, Orman ve Köyışleri Komisyonu ile Dışışleri Komisyonu Raporları (1/354) (Dağıtma tarihi: 21.6.2012) **(X)**

133. - **(S. Sayısı: 75)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Karadağ Hükümeti Arasında Yolcu ve Eşyanın Karayoluyla Uluslararası Taşınmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışışleri Komisyonu Raporu (1/394) (Dağıtma tarihi: 30.11.2011) **(X)**

134. - **(S. Sayısı: 123)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Çin Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Bilgi ve İletişim Teknolojileri Alanında İşbirliği İçin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışışleri Komisyonu Raporu (1/283) (Dağıtma tarihi: 13.1.2012) **(X)**

8 – KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

135. - **(S. Sayısı: 142)** Türkiye Cumhuriyeti Adalet Bakanlığı ile Yunanistan Cumhuriyeti Adalet Bakanlığı Arasında İşbirliği Konusunda Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/319) (Dağıtma tarihi: 20.1.2012) **(X)**

136. - **(S. Sayısı: 143)** Türkiye Cumhuriyeti Adalet Bakanlığı ile Portekiz Cumhuriyeti Adalet Bakanlığı Arasında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/322) (Dağıtma tarihi: 20.1.2012) **(X)**

137. - **(S. Sayısı: 52)** Türkiye Cumhuriyeti Çevre ve Orman Bakanlığı ile Irak Cumhuriyeti Çevre Bakanlığı Arasında Çevre Alanında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/431) (Dağıtma tarihi: 25.10.2011) **(X)**

138. - **(S. Sayısı: 53)** Türkiye Cumhuriyeti Çevre ve Orman Bakanlığı ile Irak Cumhuriyeti Tarım Bakanlığı Arasında Orman ve Ormancılık Araştırmaları Alanlarında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/436) (Dağıtma tarihi: 25.10.2011) **(X)**

139. - **(S. Sayısı: 65)** Türkiye Cumhuriyeti, Yunanistan Cumhuriyeti ve İtalya Cumhuriyeti Arasında Türkiye-Yunanistan-İtalya Gaz Nakil Koridorunun Geliştirilmesine İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/317) (Dağıtma tarihi: 15.11.2011) **(X)**

140. - **(S. Sayısı: 79)** Geçici İthalat Sözleşmesinde Yapılan Değişikliklerin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/462) (Dağıtma tarihi: 30.11.2011) **(X)**

141. - **(S. Sayısı: 86)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İzinsiz İkamet Eden Şahısların Geri Kabulüne Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/455) (Dağıtma tarihi: 5.12.2011) **(X)**

142. - **(S. Sayısı: 147)** Türkiye Cumhuriyeti Çevre ve Orman Bakanı ile Avusturya Cumhuriyeti Federal, Tarım, Ormancılık, Çevre ve Su Yönetimi Bakanı Arasında Çevre ve Ormancılık Alanında İşbirliği Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu, Çevre Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (1/375) (Dağıtma tarihi: 23.1.2012) **(X)**

143. - **(S. Sayısı: 165)** Türkiye Cumhuriyeti Tarım ve Köyişleri Bakanlığı ile Senegal Cumhuriyeti Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Arasında Tarım Alanında Teknik, Bilimsel ve Ekonomik İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (1/334) (Dağıtma tarihi: 24.2.2012) **(X)**

144. - **(S. Sayısı: 234)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Karadağ Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Arşiv Alanında İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu ile Dışişleri Komisyonu Raporları (1/531) (Dağıtma tarihi: 14.5.2012) **(X)**

145. - **(S. Sayısı: 236)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bahreyn Krallığı Hükümeti Arasında Turizm Alanında İşbirliği Konusunda Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/359) (Dağıtma tarihi: 14.5.2012) **(X)**

146. - **(S. Sayısı: 263)** Türkiye Cumhuriyeti Çevre ve Orman Bakanlığı ile Irak Cumhuriyeti Su Kaynakları Bakanlığı Arasında Su Alanında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Çevre Komisyonu, Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu ile Dışişleri Komisyonu Raporları (1/380) (Dağıtma tarihi: 7.6.2012) **(X)**

147. - **(S. Sayısı: 264)** Türkiye Cumhuriyeti Çevre ve Orman Bakanlığı ile Irak Cumhuriyeti Ulaştırma Bakanlığı Arasında Meteoroloji ve Meteorolojik Araştırmalar Alanlarında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Çevre Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (1/383) (Dağıtma tarihi: 7.6.2012) **(X)**

148. - **(S. Sayısı: 265)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Lübnan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ormancılık Alanında İşbirliği Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Tarım, Orman ve Köyşleri Komisyonu ile Dışişleri Komisyonu Raporları (1/388) (Dağıtma tarihi: 7.6.2012) **(X)**

149. - **(S. Sayısı: 273)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nijerya Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Göç Konularına Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/616) (Dağıtma tarihi: 14.6.2012) **(X)**

150. - **(S. Sayısı: 294)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ekvator Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Çevre Alanında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/621) (Dağıtma tarihi: 26.6.2012) **(X)**

151. - **(S. Sayısı: 295)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ekvator Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İşbirliği Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/622) (Dağıtma tarihi: 26.6.2012) **(X)**

152. - **(S. Sayısı: 319)** Uluslararası Hidrografi Örgütü Hakkında Sözleşmeye Değişiklikler Protokolüne Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Milli Savunma Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (1/339) (Dağıtma tarihi: 1.10.2012) **(X)**

153. - **(S. Sayısı: 320)** Ortak Savunma Araştırma ve Teknoloji Projeleri Konulu 1 Numaralı Avrupa Araştırma Grubu Düzenlemesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Milli Savunma Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (1/387) (Dağıtma tarihi: 1.10.2012) **(X)**

154. - **(S. Sayısı: 321)** Araştırma Organizasyonu, Programları ve Faaliyetleri İçin Avrupa Anlayışı Hakkında (EUROPA) Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Dışişleri Komisyonu Raporu (1/389) (Dağıtma tarihi: 1.10.2012) **(X)**

155. - **(S. Sayısı: 326)** Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığı ile Karadağ Dışişleri Bakanlığı Arasında İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/636) (Dağıtma tarihi: 1.10.2012) **(X)**

156. - **(S. Sayısı: 330)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ekvator Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Turizm Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/631) (Dağıtma tarihi: 2.11.2012) **(X)**

157. - **(S. Sayısı: 372)** Yasa Dışı, Kayıt Dışı ve Düzenlenmemiş Balıkçılığı Önleme, Caydırma ve Ortadan Kaldırmaya Yönelik Liman Devleti Tedbirlerine Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Çevre Komisyonu; Tarım, Orman ve Köyşleri Komisyonu ile Dışişleri Komisyonu Raporları (1/661) (Dağıtma tarihi: 20.12.2012) **(X)**

158. - **(S. Sayısı: 407)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bulgaristan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Bilgi ve İletişim Teknolojileri ve E-Devlet Alanında İşbirliği İçin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/675) (Dağıtma tarihi: 31.1.2013) **(X)**

159. - **(S. Sayısı: 431)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Man Adası Hükümeti Arasında Vergi Konularında Bilgi Değişimi Anlaşması ve Söz Konusu Anlaşmaya İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/732) (Dağıtma tarihi: 5.3.2013) **(X)**

160. - **(S. Sayısı: 438)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Benin Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Bilimsel ve Teknolojik İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/712) (Dağıtma tarihi: 21.3.2013) **(X)**

161. - **(S. Sayısı: 442)** Trans- Asya Demiryolu Ağı Hükümetlerarası Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/743) (Dağıtma tarihi: 26.3.2013) **(X)**

162. - **(S. Sayısı: 446)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti İle Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Çevre Alanında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/752) (Dağıtma tarihi: 10.4.2013) **(X)**

163. - **(S. Sayısı: 448)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti, Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti ve Gürcistan Hükümeti Arasında İcra Edilecek Kafkas Kartalı Küçük Birlik Komando Tatbikatı İçin Ev Sahibi Ülke Desteği Koşullarına İlişkin Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/754) (Dağıtma tarihi: 10.4.2013) **(X)**

164. - **(S. Sayısı: 457)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bulgaristan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ortak Film Yapımına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/761) (Dağıtma tarihi: 13.5.2013) **(X)**

165. - **(S. Sayısı: 465)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cibuti Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kapsamlı İşbirliğine Dair Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna İlişkin Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/767) (Dağıtma tarihi: 28.5.2013) **(X)**

166. - **(S. Sayısı: 468)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti Adına Jandarma Genel Komutanlığı ile Moğolistan Hükümeti Adına Moğolistan İç Kuvvetler Komutanlığı Arasında Eğitim ve Öğretim Alanında İşbirliğine İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/772) (Dağıtma tarihi: 17.6.2013) **(X)**

167. - **(S. Sayısı 469)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Yemen Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/773) (Dağıtma tarihi: 18.6.2013) **(X)**

168. - **(S. Sayısı: 486)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Yemen Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İzinsiz İkamet Eden Şahısların Geri Kabulüne Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/793) (Dağıtma tarihi: 1.10.2013) **(X)**

169. - **(S. Sayısı: 487)** Türkiye Cumhuriyeti ile Cebelitarık Hükümeti Arasında Vergi Konularında Bilgi Değişimi Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/790) (Dağıtma tarihi: 1.10.2013) **(X)**

170. - **(S. Sayısı: 498)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ukrayna Bakanlar Kurulu Arasında Balıkçılık Alanında İşbirliği Konulu Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/812) (Dağıtma tarihi: 13.11.2013) **(X)**

171. - **(S. Sayısı: 499)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Yunanistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Tarım Alanında İşbirliği Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/822) (Dağıtma tarihi: 13.11.2013) **(X)**

172. - **(S. Sayısı: 502)** Türkiye Cumhuriyeti ile Peru Cumhuriyeti Arasında Ekonomik ve Ticari İşbirliği Anlaşması ile Anlaşmada Düzeltme Yapılmasına İlişkin Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/807) (Dağıtma tarihi: 20.11.2013) **(X)**

173. - **(S. Sayısı: 508)** 1974, Yolcuların ve Bagajlarının Deniz Yolu ile Taşınmasına İlişkin Atina Sözleşmesine Ait 2002 Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/797) (Dağıtma tarihi: 9.12.2013) **(X)**

174. - **(S. Sayısı: 509)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kongo Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/809) (Dağıtma tarihi: 9.12.2013) **(X)**

175. - **(S. Sayısı: 512)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Karadağ Hükümeti Arasında Konsolosluk Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/831) (Dağıtma tarihi: 9.12.2013) **(X)**

176. - **(S. Sayısı: 513)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Surinam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Dostluk ve İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/833) (Dağıtma tarihi: 9.12.2013) **(X)**

177. - **(S. Sayısı: 514)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Sudan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hidrokarbon Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/857) (Dağıtma tarihi: 16.12.2013) **(X)**

178. - **(S. Sayısı: 515)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sudan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Elektrik Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/859) (Dağıtma tarihi: 16.12.2013) **(X)**

179. - **(S. Sayısı: 518)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Yunanistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Nüfus İşleri Alanında İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/846) (Dağıtma tarihi: 16.12.2013) **(X)**

180. - **(S. Sayısı: 527)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tanzanya Birleşik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askeri Alanda Eğitim, Teknik ve Bilimsel İş Birliği Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/835) (Dağıtma tarihi: 28.01.2014) **(X)**

181. - **(S. Sayısı: 528)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuveyt Devleti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/840) (Dağıtma tarihi: 28.01.2014) **(X)**

182. - **(S. Sayısı: 529)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gambiya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Turizm Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/852) (Dağıtma tarihi: 28.01.2014) **(X)**

183. - **(S. Sayısı: 530)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Turizm Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/856) (Dağıtma tarihi: 28.01.2014) **(X)**

184. - **(S. Sayısı: 535)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Eğitim ve Mesleki Eğitim Alanlarında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/808) (Dağıtma tarihi: 30.1.2014) **(X)**

185. - **(S. Sayısı: 537)** Uzak Pazarlardan Turist Çekilmesi Hususunda Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/830) (Dağıtma tarihi: 30.1.2014) **(X)**

186. - **(S. Sayısı: 540)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Yemen Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hukuki, Ticari ve Cezai Konularda Adli İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/813) (Dağıtma tarihi: 10.2.2014) **(X)**

187. - **(S. Sayısı: 550)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gana Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür, Eğitim, Bilim, Basın-Yayın, Gençlik ve Spor Alanlarında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (1/837) (Dağıtma tarihi: 20.2.2014) **(X)**

188. - **(S. Sayısı: 556)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Moğolistan Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/853) (Dağıtma tarihi: 20.2.2014) **(X)**

189. - **(S. Sayısı: 548)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Morityus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (1/829) (Dağıtma tarihi: 21.2.2014) **(X)**

190. - **(S. Sayısı: 555)** 1996 Tehlikeli ve Zararlı Maddelerin Deniz Yoluyla Taşınmasından Kaynaklanan Zararın Tazmini ve Sorumluluğu Hakkında Uluslararası Sözleşmeye İlişkin 2010 Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Çevre Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (1/839) (Dağıtma tarihi: 21.2.2014) **(X)**

191. - **(S. Sayısı: 572)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ormancılık ve Su Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Çevre Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (1/828) (Dağıtma tarihi: 29.4.2014) **(X)**

192. - **(S. Sayısı: 574)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nijer Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ormancılık Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/845) (Dağıtma tarihi: 29.4.2014) **(X)**

193. - **(S. Sayısı: 576)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nijer Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Su Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Çevre Komisyonu, Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu ile Dışişleri Komisyonu Raporları (1/851) (Dağıtma tarihi: 29.4.2014) **(X)**

194. - **(S. Sayısı: 577)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Filistin Devleti Hükümeti Arasında Ormancılık Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/864) (Dağıtma tarihi: 29.4.2014) **(X)**

195. - **(S. Sayısı: 579)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sırbistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gençlik ve Spor Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/816) (Dağıtma tarihi: 27.5.2014) **(X)**

196. - **(S. Sayısı: 580)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Benin Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür, Eğitim, Bilim, Basın-Yayın, Gençlik ve Spor Alanlarında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/820) (Dağıtma tarihi: 27.5.2014) **(X)**

197. - **(S. Sayısı: 584)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Türkmenistan Hükümeti Arasında Gençlik ve Spor Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/891) (Dağıtma tarihi: 27.5.2014) **(X)**

198. - **(S. Sayısı: 587)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuveyt Devleti Hükümeti Arasında Yükseköğretim ve Bilimsel Araştırma Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/825) (Dağıtma tarihi: 28.5.2014) **(X)**

199. - **(S. Sayısı: 588)** Türkiye Cumhuriyeti Milli Eğitim Bakanlığı ile Cibuti Cumhuriyeti Milli Eğitim ve Yükseköğretim Bakanlığı Arasında Teknik İşbirliği Anlaşmasında Değişiklik Yapılmasına Dair Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/875) (Dağıtma tarihi: 28.5.2014) **(X)**

200. - **(S. Sayısı: 589)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Eğitim Alanında İşbirliği Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/888) (Dağıtma tarihi: 28.5.2014) **(X)**

201. - **(S. Sayısı: 594)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kongo Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Tarım Alanında Ekonomik, Bilimsel ve Teknik İşbirliği Hakkında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/887) (Dağıtma tarihi: 10.6.2014) **(X)**

202. - **(S. Sayısı: 595)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Karadağ Hükümeti Arasında Bilimsel ve Teknolojik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/890) (Dağıtma tarihi: 10.6.2014) **(X)**

203. - **(S. Sayısı: 596)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Balıkçılık ve Su Ürünleri Alanında Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/897) (Dağıtma tarihi: 10.6.2014) **(X)**

204. - **(S. Sayısı: 598)** Türkiye Cumhuriyeti Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ile Azerbaycan Cumhuriyeti İletişim ve Bilgi Teknolojileri Bakanlığı Arasında Bilim, Teknoloji, Sanayi ve Girişimcilik Alanında İşbirliğini Güçlendirmeye Yönelik Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/902) (Dağıtma tarihi: 18.6.2014) **(X)**

205. - **(S. Sayısı: 618)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Şehircilik Alanında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/874) (Dağıtma tarihi: 11.7.2014) **(X)**

206. - **(S. Sayısı: 619)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Fas Krallığı Hükümeti Arasında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/880) (Dağıtma tarihi: 11.7.2014) **(X)**

207. - **(S. Sayısı: 620)** Türkiye Cumhuriyeti ile Nijer Cumhuriyeti Arasında Enerji ve Hidrokarbonlar Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/889) (Dağıtma tarihi: 11.7.2014) **(X)**

208. - **(S. Sayısı: 624)** 3 Mart 2005 Tarihinde Pretoriada İmzalanan Türkiye Cumhuriyeti İle Güney Afrika Cumhuriyeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşmasını Değiştiren Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/935) (Dağıtma tarihi: 11.7.2014) **(X)**

209. - **(S. Sayısı: 631)** Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Standardizasyon, Uygunluk Değerlendirmesi, Akreditasyon ve Metroloji Bölgesel Enstitüsü Tüzüğü'nün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/930) (Dağıtma tarihi: 11.7.2014) **(X)**

210. - **(S. Sayısı: 637)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tanzanya Birleşik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/920) (Dağıtma tarihi: 22.7.2014) **(X)**

211. - **(S. Sayısı: 661)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Kuveyt Devleti Hükümeti Arasında İkili Hava Ulaştırma Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/951) (Dağıtma tarihi: 11.12.2014) **(X)**

212. - **(S. Sayısı: 662)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Kosta Rika Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/952) (Dağıtma tarihi: 11.12.2014) **(X)**

213. - **(S. Sayısı: 666)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Uruguay Doğu Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/958) (Dağıtma tarihi: 8.1.2015) **(X)**

214. - **(S. Sayısı: 667)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve El Salvador Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/962) (Dağıtma tarihi: 8.1.2015) **(X)**

215. - **(S. Sayısı: 668)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Belize Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/969) (Dağıtma tarihi: 8.1.2015) **(X)**

216. - **(S. Sayısı: 669)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Peru Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/972) (Dağıtma tarihi: 8.1.2015) **(X)**

217. - **(S. Sayısı: 670)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Kamboçya Krallığı Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/989) (Dağıtma tarihi: 8.1.2015) **(X)**

218. - **(S. Sayısı: 677)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Fransa Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Enerji Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/967) (Dağıtma tarihi: 8.1.2015) **(X)**

219. - **(S. Sayısı: 432)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kosova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür Merkezlerinin Kuruluşu, İşleyişi ve Faaliyetleri Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/737) (Dağıtma tarihi: 5.3.2013) **(X)**

8 – KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

220. - **(S. Sayısı: 610)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür Merkezlerinin Kuruluşu, İşleyişi ve Faaliyetleri Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/903) (Dağıtma tarihi: 2.7.2014) **(X)**

221. - **(S. Sayısı: 612)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür Merkezlerinin Kuruluşu, İşleyişi ve Faaliyetleri Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/907) (Dağıtma tarihi: 2.7.2014) **(X)**

222. - **(S. Sayısı: 471)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Rusya Federasyonu Hükümeti Arasında Türkiye Cumhuriyeti Topraklarında Bulunan Rus Defin Yerleri ile Rusya Federasyonu Topraklarında Bulunan Türk Defin Yerleri Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/776) (Dağıtma tarihi: 17.6.2013) **(X)**

223. - **(S. Sayısı: 641)** Kırıkkale Milletvekili Ramazan Can'ın; Ceza Muhakemesi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ve Adalet Komisyonu Raporu (2/2282) (Dağıtma tarihi: 19.7.2014)

224. - **(S. Sayısı: 31)** Türkiye Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı ile Irak Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı Arasında Sağlık Alanında İşbirliğine Dair Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/391) (Dağıtma tarihi: 10.10.2011) **(X)**

225. - **(S. Sayısı: 187)** Türkiye Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı ile Belarus Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı Arasında Sağlık Alanında İşbirliğine Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/371) (Dağıtma tarihi: 14.3.2012) **(X)**

226. - **(S. Sayısı: 163)** Türkiye Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı ile İran İslam Cumhuriyeti Sağlık ve Tıbbi Eğitim Bakanlığı Arasında Sağlık ve Tıp Bilimleri Alanlarında İşbirliğine Dair Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/428) (Dağıtma tarihi: 9.2.2012) **(X)**

227. - **(S. Sayısı: 188)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bangladeş Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sağlık ve Tıp Bilimleri Alanlarında İşbirliğine Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/458) (Dağıtma tarihi: 14.3.2012) **(X)**

228. - **(S. Sayısı: 168)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti İle Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü Arasında Hükümetlerarası Tahıl Grubu 31 inci Oturumu ve Hükümetlerarası Pirinç Grubu 42 nci Oturumu Ortak Toplantısına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (1/312) (Dağıtma tarihi: 24.2.2012) **(X)**

229. - **(S. Sayısı: 247)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Venezuela Bolivar Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Enerji Alanında İşbirliği ile İlgili Anlaşmanın Onaylanmasının uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/586) (Dağıtma tarihi: 21.5.2012) **(X)**

230. - **(S. Sayısı: 317)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nijerya Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askeri İş Birliği Hususunda İkili Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/286) (Dağıtma tarihi: 1.10.2012) **(X)**

231. - **(S. Sayısı: 382)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Büyük Britanya ve Kuzey İrlanda Birleşik Krallık Hükümeti Arasında Savunma Sanayi Alanında İşbirliği Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ile Milli Savunma Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (1/633) (Dağıtma tarihi: 15.1.2013) **(X)**

232. - **(S. Sayısı: 324)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Büyük Britanya ve Kuzey İrlanda Birleşik Krallığı Hükümeti Arasında Askeri İş Birliği Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/560) (Dağıtma tarihi: 1.10.2012) **(X)**

233. - **(S. Sayısı: 244)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İran İslam Cumhuriyeti Arasında Kamu Yönetimi ve Kamu Personel Sisteminin Geliştirilmesi ve Desteklenmesi Alanlarında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Dışişleri Komisyonu Raporu (1/525) (Dağıtma tarihi: 21.5.2012) **(X)**

234. - **(S. Sayısı: 590)** Kocaeli Milletvekili Haydar Akar ve Mehmet Hilal Kaplan'ın; 22/05/2003 Tarihli ve 4857 Sayılı İş Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ve İçtüzüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/1210) (Dağıtma tarihi: 27.5.2014)

235. - **(S. Sayısı: 89)** Vatansızlığın Azaltılmasına Dair Sözleşmeye Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/397) (Dağıtma tarihi: 8.12.2011) **(X)**

236. - **(S. Sayısı: 521)** Danıştay Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu (1/865) (Dağıtma tarihi: 27.12.2013) **(**)**

237. - **(S. Sayısı: 377)** Nükleer Enerjinin Barışçıl Amaçlarla Kullanımına Dair Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Çin Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/666) (Dağıtma tarihi: 3.1.2012) **(X)**

238. - **(S. Sayısı: 159)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Lübnan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sağlık Alanında İşbirliğine Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/386) (Dağıtma tarihi: 7.2.2012) **(X)**

239. - **(S. Sayısı: 157)** Türkiye Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı ile Çin Halk Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı Arasında Sağlık Alanında İşbirliğine Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/347) (Dağıtma tarihi: 7.2.2012) **(X)**

240. - **(S. Sayısı: 158)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kenya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sağlık Alanında İşbirliğine Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/349) (Dağıtma tarihi: 7.2.2012) **(X)**

241. - **(S. Sayısı: 477)** Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu (1/774) (Dağıtma tarihi: 2.7.2013) **(**)** **(X)**

242. - **(S. Sayısı: 297)** Tabiatı ve Biyolojik Çeşitliliği Koruma Kanunu Tasarısı ile ve Çevre Komisyonu Raporu (1/627) (Dağıtma tarihi: 26.6.2012) **(**)**

243. - **(S. Sayısı: 392)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kosova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Suçluların İadesi Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/718) (Dağıtma tarihi: 15.1.2013) **(X)**

244. - **(S. Sayısı: 183)** Türkiye Cumhuriyeti Milli Eğitim Bakanlığı ile Cibuti Cumhuriyeti Milli Eğitim ve Yükseköğretim Bakanlığı Arasında Teknik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (1/343) (Dağıtma tarihi: 13.3.2012) **(X)**

245. - **(S. Sayısı: 170)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kamerun Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Tarım Alanında Teknik, Bilimsel ve Ekonomik İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (1/413) (Dağıtma tarihi: 24.2.2012) **(X)**

246. - **(S. Sayısı: 3)** Türkiye Cumhuriyeti ile Irak Cumhuriyeti Arasında Terörle Mücadele Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/379) (Dağıtma tarihi: 7.10.2011) **(X)**

247. - **(S. Sayısı: 280)** Kolluk Gözetim Komisyonu Kurulması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı ve Avrupa Birliği Uyum Komisyonu ile İçişleri Komisyonu Raporları (1/584) (Dağıtma tarihi: 15.6.2012) **(**)**

248. - **(S. Sayısı: 42)** Türkiye Cumhuriyeti Başbakanlık Dış Ticaret Müsteşarlığı ile Irak Cumhuriyeti Ticaret Bakanlığı Arasında Yeni Sınır Kapıları Oluşturulmasına İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/399) (Dağıtma tarihi: 18.10.2011) **(X)**

249. - **(S. Sayısı: 93)** Iraka Komşu Devletler Hükümetleri ile Irak Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Terörizm, Sınırlardan Yasadışı Sızmalar ve Örgütlü Suçlarla Mücadele Konularında Güvenlik İşbirliğine İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/306) (Dağıtma tarihi: 9.12.2011) **(X)**

250. - **(S. Sayısı: 167)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Estonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Tarımsal İşbirliği Konulu Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (1/356) (Dağıtma tarihi: 24.2.2012) **(X)**

251. - **(S. Sayısı: 169)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Lübnan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Tarımsal İşbirliği Konulu Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (1/393) (Dağıtma tarihi: 24.2.2012) **(X)**

252. - **(S. Sayısı: 172)** Kullanılmış Yakıt İdaresinin ve Radyoaktif Atık İdaresinin Güvenliği Üzerine Birleşik Sözleşmeye Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Çevre Komisyonu; Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu ile Dışişleri Komisyonu Raporları (1/367) (Dağıtma tarihi: 28.2.2012) **(X)**

253. - **(S. Sayısı: 204)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Lübnan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Değiştirilmiş Şekliyle 1978 Tarihli Gemi Adamlarının Eğitim, Belgelendirilme ve Vardiya Standartları Uluslararası Sözleşmesi Kural 1/10 Uyarınca Belgelerin Karşılıklı Tanınması Hakkında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/545) (Dağıtma tarihi: 28.3.2012) **(X)**

254. - **(S. Sayısı: 269)** Elektrik Dağıtım Şirketlerince Kayıp/Kaçak Kullanım Bedelinin Elektrik Faturalarına Haksız Olarak Yansıtıldığı ve Talep Edilmemesine Karşın Elektrik Sayaçlarının Değiştirilerek Bedelinin Tüketicilere Haksız Şekilde Yüklendiği İddiasını İçeren Dilekçelere İlişkin Verdiği 2/3/2012 Tarihli ve 6 Sayılı Kararına, İzmir Milletvekili Erdal Aksünger, Hatay Milletvekili Hasan Akgöl, İstanbul Milletvekili Aykut Erdoğan, Ankara Milletvekili Levent Gök ve Mersin Milletvekili Vahap Seçer'in İtirazları ve Dilekçe Komisyonu Genel Kurulu Raporu (5/4) (Dağıtma tarihi: 8.6.2012)

255. - **(S. Sayısı: 270)** Ereğli Havzai Fahmiyesi Maden Amelesinin Hukukuna Mütteallik Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/585) (Dağıtma tarihi: 8.6.2012)

256. - **(S. Sayısı: 314)** Belediye İmar Planlarında Okul Alanı Olarak Ayrılan Gayrimenkuller Hakkında İlgili İdari Makamlar Tarafından Yasal Süresinde Kamulaştırma veya İmar Planında Revizyon İşlemi Yapılmadığı İçin Mülkiyet Haklarının Anayasaya Aykırı Olarak Sınırlandığı İddiasını İçeren Dilekçelere İlişkin Dilekçe Komisyonu Genel Kurulu Raporu (5/5) (Dağıtma tarihi: 1.10.2012)

257. - **(S. Sayısı: 341)** Bor Tuzları, Trona ve Asfaltit Madenleri ile Nükleer Enerji Hammaddelerinin İşletilmesini, Linyit ve Demir Sahalarının Bazılarının İadesini Düzenleyen Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ile Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu (1/597) (Dağıtma tarihi: 14.11.2012)

258. - **(S. Sayısı: 390)** Türkiye Cumhuriyeti Genelkurmay Başkanlığı ve Amerika Birleşik Devletleri Avrupa Özel Harekat Komutanlığı Arasında Birleşik Özel Harekat Kuvvetleri Tatbikatlarının İcrasına İlişkin Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/715) (Dağıtma tarihi: 15.1.2013) (X)

259. - **(S. Sayısı 398)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Hindistan Cumhuriyeti Hükümeti Gençlik Faaliyetleri ve Spor Alanlarında İşbirliği Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/696) (Dağıtma tarihi: 29.1.2013) (X)

260. - **(S. Sayısı: 408)** Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumu Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Tarım Orman ve Köyşleri Komisyonu Raporu (1/726) (Dağıtma tarihi: 31.1.2013) (X)

261. - **(S. Sayısı: 461)** Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekilleri Giresun Milletvekili Nurettin Canikli, Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, İstanbul Milletvekili Ayşe Nur Bahçekapılı, Adıyaman Milletvekili Ahmet Aydın ve Kahramanmaraş Milletvekili Mahir Ünal'ın; Türkiye Büyük Millet Meclisi Üyeliği Kanunu Teklifi ile Kahramanmaraş Milletvekili Nevzat Pakdil'in; Türkiye Büyük Millet Meclisi Üyelerinin Ödenek, Yolluk ve Emeklilerine Dair Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (2/1505, 2/695) (Dağıtma tarihi: 21.5.2013) (X)

262. - **(S. Sayısı: 474)** Patent Haklarının Korunması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ile Avrupa Birliği Uyum Komisyonu, Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu ile Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporları (1/756) (Dağıtma tarihi: 25.6.2013) (X)

263. - **(S. Sayısı: 484)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kongo Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayisi İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/784) (Dağıtma tarihi: 10.7.2013) (X)

264. - **(S. Sayısı: 586)** 2013 Yılı Kamu Denetçiliği Kurumu Raporu Hakkında Dilekçe Komisyonu ile İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu (5/7) (Dağıtma tarihi: 20.6.2014)

265. - **(S. Sayısı: 611)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kore Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/906) (Dağıtma tarihi: 2.7.2014) (X)

8 – KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

266. - **(S. Sayısı: 614)** Hayvanları Koruma Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ile İstanbul Milletvekilleri Umut Oran ve Melda Onur ile 20 Milletvekilinin; 24/06/2004 Tarihli 5199 Sayılı Hayvanları Koruma Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Teklifi ve Çevre Komisyonu Raporu (1/685, 2/770) (Dağıtma tarihi: 2.7.2014)

267. - **(S. Sayısı: 644)** Basın Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ile Avrupa Birliği Uyum Komisyonu ve Adalet Komisyonu Raporları (1/893) (Dağıtma tarihi: 1.8.2014)

268. - **(S. Sayısı: 654)** Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu Raporu (1/794, 1/867, 1/965) (Dağıtma tarihi: 14.11.2014) **(X)**

269. - **(S. Sayısı: 659)** Türkiye Cumhuriyeti Bayındırlık ve İskan Bakanlığı ile Irak Cumhuriyeti İskan ve İnşaat Bakanlığı Arasındaki Müteahhitlik ve Müşavirlik Alanında Mutabakat Zaptı ile Mutabakat Zaptında Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/908) (Dağıtma tarihi: 11.12.2014) **(X)**

270. - **(S. Sayısı: 682)** Şanlıurfa Milletvekili Zeynep Armağan Uslu ve 32 Milletvekilinin; Türkiye Cumhuriyeti Devleti Resmi Armasının Belirlenmesi Hakkında Kanun Teklifi ve Anayasa Komisyonu Raporu (2/2549) (Dağıtma tarihi: 23.1.2015)

271. - **(S. Sayısı: 671)** Tehlikeli Malların Karayolu ile Uluslararası Taşımacılığına İlişkin Avrupa Anlaşmasının Tadil Edilen Eklerinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/915) (Dağıtma tarihi: 17.2.2015) **(X)**

272. - **(S. Sayısı: 689)** Güneydoğu Avrupa Afetlere Hazırlık ve Önleme Girişiminin Kurumsal Çerçevesi Hususunda Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/942) (Dağıtma tarihi: 2.3.2015) **(X)**

273. - **(S. Sayısı: 690)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bulgaristan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Acil Durumlar Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/953) (Dağıtma tarihi: 2.3.2015) **(X)**

274. - **(S. Sayısı: 691)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gambiya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/971) (Dağıtma tarihi: 2.3.2015) **(X)**

275. - **(S. Sayısı: 692)** Balınacılığın Düzenlenmesine İlişkin Uluslararası Sözleşme ile Sözleşmeye Ait Protokole Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/991) (Dağıtma tarihi: 2.3.2015) **(X)**

276. - **(S. Sayısı: 693)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü Arasında GTÖ Orta Asya Alt Bölge Ofisine Dair Anlaşmaya Yönelik GTÖ Orta Asya Alt Bölge Ofisinin Güçlendirilmesi Konulu Tamamlayıcı Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/993) (Dağıtma tarihi: 2.3.2015) **(X)**

277. - **(S. Sayısı: 694)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Uluslararası Kurak Alanlar Tarımsal Araştırma Merkezi Arasında Yapılan İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/999) (Dağıtma tarihi: 2.3.2015) **(X)**

278. - **(S. Sayısı: 698)** Antarktika Antlaşması Çevre Koruma Protokolüne Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/1007) (Dağıtma tarihi: 9.3.2015) **(X)**

8 – KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

279. - **(S. Sayısı: 699)** Tıbbi Ürün Sahteciliği ve Halk Sağlığına Tehditler İçeren Benzeri Suçlar Hakkında Avrupa Konseyi Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/924) (Dağıtma tarihi: 13.3.2015) **(X)**

280. - **(S. Sayısı: 700)** Kişisel Verilerin Otomatik İşleme Tabi Tutulması Karşısında Bireylerin Korunması Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/966) (Dağıtma tarihi: 13.3.2015) **(X)**

281. - **(S. Sayısı: 701)** Suç Gelirlerinin Aklanması, Araştırılması, El Konulması, Müsaderesi ve Terörizmin Finansmanına İlişkin Avrupa Konseyi Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/992) (Dağıtma tarihi: 13.3.2015) **(X)**

282. - **(S. Sayısı: 702)** Ankara Milletvekili Ahmet İyimaya'nın; İnsan Zararları Mahkemelerinin Kuruluş ve Görevlerine Dair Kanun Teklifi ve Adalet Komisyonu Raporu (2/2203) (Dağıtma tarihi: 18.3.2015)

283. - **(S. Sayısı: 703)** Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekilleri Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, Adıyaman Milletvekili Ahmet Aydın, Kahramanmaraş Milletvekili Mahir Ünal, İstanbul Milletvekili Mihrimah Belma Satır ve Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı ile 224 Milletvekilinin; Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ve Anayasa Komisyonu Raporu (2/2737) (Dağıtma tarihi: 18.3.2015)

284. - **(S. Sayısı: 706)** Balıkesir Milletvekili Mehmet Cemal Öztaylan ve 2 Milletvekilinin; Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ile Balıkesir Milletvekili Ahmet Duran Bulut ve Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekili Mersin Milletvekili Mehmet Şandır ile 19 Milletvekilinin; Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi, Balıkesir Milletvekili Ayşe Nedret Akova'nın; Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanununda ve Yükseköğretim Kurumları Öğretim Elemanlarının Kadroları Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameye Ekli Cetvellerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi, Hatay Milletvekili Mevlüt Duda'nın; 2809 Sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi, Balıkesir Milletvekili Namık Havutça'nın; 17 Eylül Bandırma Üniversitesi Kurulması Hakkındaki Kanun Teklifi, Hatay Milletvekili Orhan Karasayar ve 4 Milletvekilinin; Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi, Antalya Milletvekili Mevlüt Çavuşoğlu ve Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş ile 4 Milletvekilinin; Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi, Balıkesir Milletvekili Ahmet Duran Bulut'un; Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ile Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu Raporu (2/2743, 2/1083, 2/1119, 2/2433, 2/2438, 2/2744, 2/2747, 2/2765) (Dağıtma tarihi: 24.03.2015)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

24

YASAMA YILI

5

SIRA SAYISI: 684'e 1'inci Ek

Polis Vazife ve Salahiyet Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ile İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın; Nüfus Hizmetleri Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi, İstanbul Milletvekili Bülent Turan'ın; Nüfus Hizmetleri Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi, Çanakkale Milletvekili İsmail Kaşdemir'in; Kimlik Bildirme Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi, İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu

ve Kocaeli Milletvekili Mehmet Hilal Kaplan'ın; 2559 Sayılı Polis Vazife ve Selahiyet Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi, Adana Milletvekili Osman Faruk Loğoğlu'nun; Emniyet Teşkilatı Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi, Mersin Milletvekili Ertuğrul Kürkçü'nün; Polis Vazife ve Selahiyet Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi, İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkanvekilleri Sinop Milletvekili Engin Altay, Ankara Milletvekili Levent Gök ile 4 Milletvekilinin; Nüfus Hizmetleri Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi, İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun; 5490 Sayılı ve 25/4/2006 Tarihli Nüfus Hizmetleri Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ile Avrupa Birliği Uyum Komisyonu ve İçişleri Komisyonu Raporları (1/995, 2/422, 2/514, 2/909, 2/1518, 2/1579, 2/1632, 2/2443, 2/2469)

İÇİNDEKİLER

Sayfa

- İçişleri Komisyonu Raporu.....4
- Muhalefet Şerhleri.....7

**Not: 1/995 esas numaralı Tasarı ile 2/422, 2/514, 2/909, 2/1518, 2/1579, 2/1632, 2/2443, 2/2469 esas numaralı kanun tekliflerinin gerekçeleri ve metinleri Sıra Sayısı 684’te yer almaktadır.*

İçişleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

İçişleri Komisyonu

24/3/2015

Esas No: 1/995, 2/422, 2/514, 2/909, 2/1518, 2/1579, 2/1632, 2/2443, 2/2469

Karar No: 21

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığınca 24/11/2014 tarihinde esas komisyon olarak Komisyonumuza, tali komisyon olarak da Anayasa Komisyonu, Adalet Komisyonu, İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu, Plan ve Bütçe Komisyonu, Avrupa Birliği Uyum Komisyonu, Millî Savunma Komisyonu ile Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonuna havale edilen 1/995 esas numaralı “Polis Vazife ve Salahiyet Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı” Komisyonumuzun 3/12/2014 tarihli toplantısında ele alınmıştır.

Komisyonumuzda yapılan görüşmeler neticesinde İçtüzüğün 35’inci maddesi hükmü uyarınca birbirleriyle ilgili görülmeleri nedeniyle, İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal’ın 2/422 esas numaralı Nüfus Hizmetleri Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifinin, İstanbul Milletvekili Bülent Turan’ın 2/514 esas numaralı Nüfus Hizmetleri Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifinin, Çanakkale Milletvekili İsmail Kaşdemir’in 2/909 esas numaralı Kimlik Bildirme Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifinin, Cumhuriyet Halk Partisi İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve Kocaeli Milletvekili Mehmet Hilal Kaplan’ın 2/1518 esas numaralı 2559 Sayılı Polis Vazife ve Salahiyet Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifinin, Adana Milletvekili Osman Faruk Loğoğlu’nun 2/1579 esas numaralı Emniyet Teşkilatı Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifinin, Mersin Milletvekili Ertuğrul Kürkcü’nün 2/1632 esas numaralı Polis Vazife ve Salahiyet Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifinin, İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ile Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkanvekilleri Sinop Milletvekili Engin Altay ve Ankara Milletvekili Levent Gök ile 4 Milletvekilinin 2/2443 esas numaralı Nüfus Hizmetleri Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifinin, İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu’nun 2/2469 esas numaralı 5490 Sayılı ve 25/4/2006 Tarihli Nüfus Hizmetleri Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifinin 1/995 esas numaralı Tasarıyla birleştirilmesi, görüşmelerde 1/995 esas numaralı Tasarının esas alınması kabul edilmiş ve daha ayrıntılı bir şekilde incelenebilmesi amacıyla Alt Komisyona havale edilmesi kararlaştırılmıştır.

Alt Komisyon, raporunu 5/1/2015 tarihinde Komisyonumuza sunmuştur. Alt Komisyon tarafından tanzim edilen rapor ve metin üzerinden görüşmelere devam eden Komisyonumuz, 8/1/2015, 13/1/2015, 14/1/2015, 15/1/2015 20/1/2015, 21/1/2015 ve 22/1/2015 tarihlerinde yapmış olduğu toplantılar neticesinde söz konusu Tasarırı karara bağlayarak raporunu 27/1/2015 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunmuştur. Raporumuz 684 sıra sayısı ile Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurul gündeminde yerini almıştır.

684 sıra sayılı Kanun Tasarısının 68 (dâhil) ila 130’uncu (dâhil) maddeleri, Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunun 12/3/2015 tarihli 75’inci Birleşiminde İçtüzüğün 88’inci maddesi uyarınca Hükümetin talebi üzerine Komisyonumuza geri verilmiştir.

Söz konusu Tasarının geri verilen maddeleri, Komisyonumuzun 16/3/2015, 17/3/2015, 18/3/2015 ve 19/3/2015 tarihli toplantılarında İçişleri Bakanlığı, Adalet Bakanlığı, Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı temsilcilerinin katılımlarıyla görüşülmüştür.

Komisyonumuza geri verilen maddelerle birlikte;

- Adalet ve Kalkınma Partisi Grubuna mensup milletvekillerince her madde üzerinde, maddenin metinden çıkarılmasına yönelik olarak verilmiş birer önerge olmak üzere toplam 63 önerge,

- Cumhuriyet Halk Partisi Grubuna mensup milletvekillerince 104, 107 ve 128'inci maddeler üzerinde verilmiş birer değişiklik önergesi ile diğer maddelerin metinden çıkarılmasına ilişkin olarak verilmiş birer önerge olmak üzere toplam 63 önerge,

- Milliyetçi Hareket Partisi Grubuna mensup milletvekillerince 68, 69, 70, 71 ve 72'nci maddeler üzerinde verilmiş birer değişiklik önergesi ile 94 ve 95'inci maddeler hariç diğer maddeler üzerinde maddelerin metinden çıkarılmasına ilişkin olarak verilmiş birer önerge olmak üzere toplam 66 önerge,

- Halkların Demokratik Partisi Grubuna mensup milletvekillerince her madde üzerinde verilmiş 2 Anayasa'ya aykırılık önergesi olmak üzere toplam 126 önerge,

TBMM Başkanlığı tarafından Komisyon Başkanlığımıza gönderilmiştir.

Komisyonumuz, usul tartışmaları sonucunda yaptığı oylama ile geri çekilen maddelerin görüşülmesinde yöntem olarak, İçtüzüğü'nün 82'nci maddesi hükmü kapsamında, geri çekilen maddeler üzerinde sadece Genel Kurul'da verilmiş olan önergelerin görüşülmesi ve bu görüşmeler kapsamında işleme alınan önergelerin sahiplerine 5'er dakika söz verilmesi, sonrasında ilgili önergelerin oylanması şeklinde bir yöntem belirlemiştir.

Komisyonumuzda yapılan görüşmeler neticesinde, geri verilen maddelerin metinden çıkarılmasına ilişkin olarak her madde üzerinde verilmiş olan aynı mahiyetteki önergelerin kabulü ile 684 sıra sayılı Kanun Tasarısının 68 (dâhil) ile 130'uncu (dâhil) maddeleri metinden çıkarılmıştır.

Komisyonumuzdaki görüşmeler sırasında tam tutanak tutulmuştur.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>Mehmet Ersoy</i>	<i>Hüseyin Bürge</i>	<i>İlyas Şeker</i>
Sinop	İstanbul	Kocaeli
Kâtip	Üye	Üye
Gülây Samancı	<i>Hacı Bayram Türkoğlu</i>	<i>Fatma Salman</i>
Konya	Hatay	Ağrı
(İmzada bulunamadı)		
Üye	Üye	Üye
<i>Tanju Özcan</i>	<i>Cuma İçten</i>	<i>Sermin Balık</i>
Bolu	Diyarbakır	Elazığ

(Muhalefet şerhim eklidir)

Üye <i>Ali Serindağ</i> Gaziantep (Muhafifim, muhalefet şerhi ektedir)	Üye Celal Dinçer İstanbul (İmzada bulunamadı)	Üye <i>Ali Haydar Öner</i> Isparta (Muhalefet şerhimiz vardır)
Üye <i>İdris Şahin</i> Çankırı Üye <i>Ahmet Tevfik Uzun</i> Mersin	Üye <i>Muzaffer Aslan</i> Kırşehir Üye <i>Mehmet Erdoğan</i> Muğla (Muhalefet şerhimiz vardır)	Üye <i>Adem Yeşildal</i> Hatay Üye <i>Hasan Hüseyin Türkoğlu</i> Osmaniye (Muhalefet şerhim vardır)
	Üye Ali Turan Sivas (İmzada bulunamadı)	Üye <i>Mehmet Altay</i> Uşak

KARŞI OY YAZISI

Tasarının Genel olarak değerlendirilmesi:

1-İçişleri Komisyonunun Cumhuriyet Halk Partili üyelerinin tasarı hakkındaki görüşleri; Ayrıntılı olarak tasarının İçişleri Komisyonunda görüşülmesinden ve kabulünden sonra yazılan "Karşı o yazısı" nda yer almıştır.

2-Tasarının 63 maddesinin (68-130 maddeleri) Hükümet tarafından Komisyona alınması ile ilgili değerlendirme

Tasarı 17.02.2015 tarihinden itibaren TBMM Genel Kurulunda görüşülmeye başlanmıştır.

AKP Grubu tasarının Genel Kuruldan hızla geçirilmesi yolunda büyük çaba içerisine girmiştir.

AKP'li Meclis Başkan Vekillerinin TBMM Tüzüğüne aykırı davranışları sonucunda Muhalefete mensup Milletvekillerinin konuşma hakları kullandırılmamış "Karar Yeter Sayısı" istenmesine rağmen Başkan Vekili bunu gözönüne almamış, pek çok hukuksuzluk yaşanmıştır.

TBMM İçtüzüğü'nün 68.maddesi uygulanmamış, Başkanlık Kürsüsünden ve Konuşma kürsüsünden yapılan konuşmalar hiç anlaşılamamasına rağmen görüşmeler İçtüzük'e aykırı olarak Meclis Başkan Vekili tarafından devam ettirilmiştir.

Buna benzer pek çok hukuksuzluğa rağmen Tasarının görüşmelerinin TBMM Genel Kurulu'nda AKP'nin öngördüğü sürede bitirilemeyeceğinin anlaşılması üzerine Tasarının 68. maddesinden 130. maddesine kadar olan 63 maddesi İçişleri Bakanı tarafından Komisyona geri istenmiştir.

3- İçişleri Bakanı tarafından tasarının Komisyona istenmesi ile ilgili değerlendirme:

TBMM İçtüzüğü'nün 88.maddesinin 1. Fıkrasında “ *Esas Komisyon veya hükümet, tasarı veya teklifin tümünün, belli bir veya birkaç maddesinin, komisyona geri verilmesini, bir defaya mahsus olmak üzere isteyebilir.*” Hükümü öngörülmüştür.

İçişleri Bakanı bu maddeye dayanarak tasarının 63 maddesinin komisyona geri verilmesini istemiştir. Böylece 132 madde'den ibaret olan tasarının neredeyse yarıya yakın kısmı İçişleri Komisyonuna geri verilmiştir. Bu Husus bile tasarının ne kadar “gayriciddi” olarak hazırlandığını göstermektedir.

İçişleri Bakanı Tasarının Komisyona geri verilmesini isteyebilir mi?

Yukarıda da belirtildiği gibi Tasarı veya teklifin tümünün, belli bir veya birkaç maddesinin Komisyon geri verilmesini Esas Komisyon veya Hükümet isteyebilir.

Burada Hükümetin tanımı önem kazanmaktadır.

Hükümet “Devletin görevlerini yerine getirmesini sağlayan yetkili organ, Bakanlar Kurulu, Kabine “olarak tanımlanmaktadır.

Görüldüğü üzere Hükümet İçişleri Bakanı değildir. Hükümet adına ancak Bakanlar Kurulu veya Başbakan tasarı veya teklifin tümünün ya da bir veya birkaç maddesinin Komisyona geri verilmesini isteyebilir.

Dolayısıyla İçişleri Bakanı Hükümet olmadığına göre tasarının 63 maddesinin Komisyona geri verilmesini istemeye yetkili değildir.

Kaldı ki mevcut İçişleri Bakanı Anayasanın 114. Maddesine göre atanmıştır. Başbakanca “Bağımsız”lar arasından atanmış bir bakandır.

Bu Bakanın görevi, İçişleri Bakanlığına mevzuatla verilmiş rutin görevleri yürütmek ve seçim güvenliğini sağlamaktır.

Seçimlere giderken İçişleri Bakanının TBMM içinden veya dışından bağımsızlardan seçilmesinin nedeni budur.

Oysa” Kamuoyunda “İç Güvenlik Tasarısı” olarak bilinen

“Polis Vazife ve Salâhiyet Kanunu, Jandarma Teşkilat, Görev ve Yetkileri Kanunu, Nüfus Hizmetleri Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı” Kamuoyunda ve pek çok çevrede tartışılan, pek çok maddesi uygun görülmeyen, TBMM’nde Grubu bulunan 3 siyasal partinin yasallaşmasına karşı çıktığı bir tasarıdır.

Bu tasarıya AB çevreleri ve dış basında da geniş yer verilmiş ve tasarının Demokrasi ile bağdaşmadığı tespiti yapılmıştır.

Dolayısıyla Bağımsız ve tarafsız olması gereken İçişleri Bakanı tarafından bu tasarının 63 maddesinin Komisyona geri istenmesini Anayasanın 114.maddesinin ruhu ile bağdaştırmak mümkün değildir.

İçişleri Komisyonunda görüşmeler sırasında yapılan usulsüzlükler:

TBMM İctüzüğünün 82. Maddesinin1. Fıkrasında *“Bir Kanunun bir maddesi hakkında birçok önerge verilmiş ve madde değişiklik önergeleriyle birlikte komisyona geri alınmışsa, komisyon önergeleri görüştükten sonra metni kabul edebilir veya yeni bir metin hazırlayabilir.”* hükmü öngörülmüştür.

Komisyonun eski metni kabul edebilmesi veya yeni bir metin hazırlayabilmesi için, maddenin komisyonda görüşülmesi gerektiği izahtan varestedir. Başka bir ifadeyle madde üzerinde görüşme yapılmıadan, komisyonun eski metni kabul etmesi veya yeni bir metin hazırlaması mümkün değildir.

Oysa komisyon başkanı ve AKP’li komisyon üyelerinin işbirliği ile maddelerin üzerinde görüşme yapılmasına imkan verilmemiştir. İttüzüğün 82.maddesinin 1. Fıkrası ihlal edilmiştir.

Keza anılan tüzüğün 82. Maddesinin 2.fıkrasında “*Önerge sahiplerinin komisyon toplantılarına katıldıkları takdirde 5 dakikayı geçmemek üzere konuşabilecekleri*” hüküm altına alınmıştır.

Gene Komisyon Başkanı ve Komisyonun AKP’li üyelerinin işbirliği yapmaları sonucu önergelerde imzaları bulunan Milletvekillerinden sadece 1 tanesine 5 dakika süreyle konuşma imkanı verilmiştir

Bu şekilde İttüzüğün 82.maddesinin 2. Fıkrası da ihlal edilmiştir.

Aynı şekilde İttüzüğün 31.maddesinin 2.fıkrasında “*Komisyonlarda, TBMM üyeleri ve Bakanlar kurulu üyeleri söz alabilirler. Ancak, Komisyon üyeleri dışında kimse değişiklik önermeleri veremez ve Oy kullanamaz.*” hükmü öngörülmüş olmasına rağmen Komisyona katılan Milletvekilleri konuşturulmamıştır.

Komisyon Başkanı komisyon üyelerinin maddelerle ilgi önerge vermelerine izin vermemiş, verilen önergeleri işleme koymamıştır.

Belde veya köy iken mahalleye dönüştürülen mahalle muhtarlıklarına evlendirme memurluğu yetki ve görevi verilmesine ilişkin tasarının 76.maddesinin tasarı metninden çıkarılmaması yolundaki çabalarımız sonuçsuz kalmıştır. Benzer şekilde bir ihtiyacı karşılamaya yönelik olarak 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanunu ile 5682 sayılı Pasaport Kanununda yapılan bazı değişiklikler de talebimize rağmen tasarı metninden çıkarılmıştır.

Tüm itirazlarımıza rağmen İttüzüğün 31 ve 82 maddeleri ihlal edilmiş, fiili bir durum yaratılarak 63 maddenin tasarı metninden çıkarılması AKP’li Komisyon üyelerinin oyları ile kabul edilmiştir.

Esasen asıl yapılması gereken bahse konu 63 maddenin tasarı metninden çıkarılması değil, TBMM Genel Kurulunda kabul edilen, Temel Hak ve Hürriyetleri kısıtlayan ve kullanılamaz hale getiren maddeler ile Emniyet Genel Müdürlüğünde tasfiye işlemi başlatacak, Jandarma Genel Komutanlığı ile Sahil Güvenlik Komutanlığını dolayısıyla Türk Silahlı Kuvvetlerini siyasallaştıracak maddelerin Tekrir-i Müzakere yoluyla TBMM Genel Kurulunda yeniden görüşülmesidir.

Bu husus tarafımızdan sıkça dile getirilmiştir.

Çünkü bu tasarının en problemlı bölümü TBMM Genel Kurulunda görüşülerek kabul edilen maddelerdir.

Ancak AKP Grubu toplumsal bir ihtiyacı karşılayacak maddeleri değil de, toplumu baskı altına alacak, baskıcı, otoriter ve faşist bir yönetimin yolunu açacak maddelerin bir an önce kanunlaşmasını sağlamak için 63 maddenin tasarı metninden çıkarılmasını tercih etmiştir.

Sonuç olarak;

İçişleri Komisyonuna geri verilen maddelerin komisyonda görüşülmesi sırasında İttüzük ihlal edilmiş ve uygulanmamıştır.

İçtüzüğün uygulanmaması nedeniyle de komisyon raporu “**yok hükmünde**” değerlendirmeli, komisyona 63 maddenin geri verilmesi isteniyor sa usulüne uygun olarak ve yetkili organca bu istem yapılmalı, İçişleri komisyonunda da İçtüzüğe uygun olarak yeniden görüşülmelidir.

Ali Serindağ
Gaziantep

Ali Haydar Öner
Isparta

Tanju Özcan
Bolu

MUHALEFET ŞERHİ

1. 684 Sıra Sayılı Tasarının Komisyonuna Geri Çekilmesi Süreci

“*Polis Vazife ve Salahiyet Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı*” 24/11/2014 tarihinde TBMM Başkanlığına sunulmuştur.

Tasarı, Esas Komisyon olarak İçişleri Komisyonuna havale edilmiştir. 43 maddeden ibaret olan 1/995 Esas Numaralı tasarı daha önce verilen 8 kanun teklifi ile birleştirilerek 03/12/2014 tarihinde İçişleri Komisyonu tarafından görüşmelere başlanmıştır. İçişleri Komisyonu ilk toplantısında milletvekillerinin 8 kanun teklifiyle birleştirilen Tasarıyı İçişleri Alt Komisyonuna havale etmiştir.

İçişleri Alt Komisyonu 09/12/2014 tarihinde görüşmelerine başlamıştır. İçişleri Alt Komisyonu görüşmelerinde; 8 kanun teklifiyle birleşen Tasarının adı “*Polis Vazife ve Salahiyet Kanunu, Jandarma Teşkilat, Görev ve Yetkileri Kanunu, Nüfus Hizmetleri Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı*” olarak değiştirilmiştir.

İçişleri Alt Komisyonundan 43 madde olarak Esas Komisyonuna sunulan Tasarının görüşmelerine 08/01/2015 tarihinde başlanmıştır. İçişleri Komisyonu görüşmelerinde 43 maddeden ibaret olan Tasarı 132 madde şeklinde yeniden tanzim edilerek Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kuruluna sunulmuştur.

Hükümetin sunmuş olduğu tasarıdan farklı bir metne dönüştürülen 132 maddelik 1/995 Esas Numaralı Tasarının görüşmelerine, 684 sıra sayısı ile 19/02/2015 tarihinde, TBMM Genel Kurulu’nda başlanmıştır.

Tasarının Genel Kurul’da yapılan görüşmelerinde TBMM İçtüzüğü’nün 81 inci maddesine uyulmaksızın maddeler üzerinde görüşülmeye başlanmıştır. TBMM İçtüzüğü 81 inci maddesinin amir hükmü olan muhalefet partilerinin başta Tasarının geneli hakkındaki konuşmaları olmak üzere, birçok hakkın kullanılmasına oturumu yöneten TBMM Başkanvekili tarafından imkân tanınmamıştır.

Genel Kurul’da yapılan oylama sonrasında 684 sıra sayılı Tasarının ilk 67 maddesinin kabul edilmesinin ardından 12/03/2015 tarihinde İçişleri Bakanı tarafından verilen önerge ile 68 inci maddeden 130 uncu maddeye kadar olan 63 madde TBMM İçtüzüğü’nün 88 inci maddesine göre İçişleri Komisyonuna geri çekilmiştir. Geri çekilen 63 maddenin görüşmelerine 16/03/2015 tarihinde İçişleri Komisyonunda yeniden başlanmıştır.

Komisyon üyelerinin çoğunluğu tarafından Tasarıdan çıkarılan 63 maddenin görüşmeleri; usul, şekil ve esas bakımından parlamento hukuku ve kuvvetler ayrılığı prensibiyle bağdaşmamaktadır. Bu maddelerin görüşmeleri yasal ve Anayasal düzlemde

değerlendirildiğinde ise Tasarının Komisyon Raporu, meşru ve hukukilikten uzak “**yok hükmünde**” bir nitelik taşımaktadır.

2. Parlamento ve Kuvvetler Ayrılığı

Kelime anlamı itibarıyla “konuşulan yer” anlamına gelen parlamentolar yasama işlevini yürüten devlet organlarıdır. Parlamenter sistemi benimsemiş ülkelerde parlamentolara ayrıca hükümeti denetleme ve gerektiğinde görevden alma yetkisi verilmiştir.

Yasa yapma ve yürütme organını denetleme yetkisine sahip olan parlamentoların üyeleri, belirli ve düzenli aralıklarla yapılan genel seçimler ile göreve gelmektedir. Parlamento hukukunun genel prensipleri uyarınca belirli süre için göreve gelen parlamento üyeleri seçtikleri partiyi veya bölgeyi değil tüm Milleti temsil etmektedirler.

Milli iradeyi temsile haiz olmasından dolayı parlamentoların yetkisi; asli, genel ve devredilemez bir nitelik taşımaktadır. Bu nedenle milleti temsile haiz her bir milletvekilinin söz söyleme hakkının temsil yetkisinin bir parçası olduğu konusunda şüphe bulunmamaktadır. Nitekim milletvekillerine söz söyleme hakkı tanındığı gibi “kürsü dokunulmazlığı” ile milletten alınan yetkiyle söylenen bu sözlerin suç sayılamayacağı ve cezai müeyyide ile tehdit altına alınamayacağı da kabul edilmiştir. Bu bakımdan parlamento çalışmalarına hakim olan ve kanunların yapımına yön veren ilke, milletvekillerinin millet adına söz hakkına sahip olmalarıdır.

Kanun koyma yetkisine sahip yegâne devlet organı olan parlamentoların çalışma usul ve esasları da bizzat parlamentonun kendisi tarafından çıkarılan İçtüzük ile belirlenmektedir. Yöntemsel özerklik adıyla ifade edilen bu durum yasama organının çalışmalarını ne şekilde yapacağını hüküm altına almasıdır. Bu bakımdan milletvekillerinin konuşma haklarını nasıl kullanacakları veya kanunların yapımında hangi süreçlerin izleneceği de parlamentoların içtüzüklerinde açıkça belirlenmiştir.

Asli ve genel yetkiye sahip olan parlamentoların yukarıda sayılan tüm bu işlemleri yerine getirirken de uymaları gereken kurallar bulunmaktadır. Öyle ki demokratik bir sistem içerisinde “layüsel” bir kişi veya organın varlığının kabul edilemeyeceği açıktır. Bu nedenle parlamentonun işlemleri yargı organı tarafından Anayasaya, İçtüzüğe ve evrensel hukuk normlarına uygun olup olmamaları açısından denetime tabidir.

Üstün ve bağlayıcı niteliğe sahip olan Anayasalardan yetkisini alan parlamentoların yürütme organıyla da organik ve işlevsel anlamda ilişkileri mevcuttur. Bu ilişki ilk olarak hükümetin; parlamento üyeleri arasından seçilip atanması, görev ve yetkilerinin de yasakoyucu tarafından belirlenmesi şeklinde ortaya çıkmaktadır. İkinci olarak ise hükümetin göreve devam edip etmeyeceğine de parlamento karar vermektedir.

Birinci durumda parlamento üyeleri arasından seçilen yürütme organı, çoğunluğu elinde bulunduran siyasi partilere mensup milletvekillerinden oluşmaktadır. Belli bir dönem için görevlendirilen yürütme organı, yasama organı tarafından konulan kanunlara göre kendisine verilen emaneti idare eden yapıdır.

Dolayısıyla yürütmenin yetkisini, yasama organı kanunlarla belirlemektedir. Kanunların ortaya çıkması için önerilen Hükümet tasarıları ise yürütme organının, yasama organından kanun talebinde bulunmasından ibarettir. Tasarılar hükümet tarafından sunulmakla birlikte parlamentonun uhdesine girmektedir. Hükümet, parlamentonun uhdesindeki bir tasarıyı ancak kendi sunduğu şekliyle geri çekme imkanına sahiptir.

Yürütmenin denetimi anlamına gelen ikinci durumda denetim sonucunda hükümetin veya bir bakanın görevden alınması zorunlu değildir. Denetimin amacı; millet adına temsil yetkisini kullanan milletvekillerinin yürütmenin hukuka aykırı faaliyetlerini dile getirmeleri ve bunu tartışabilmeleridir.

Benzer şekilde yolsuzluk iddiasıyla haklarında soruşturma önergesi verilen bakanların Yüce Divan'a sevk edilip edilmemesi parlamento hukukunun konusu değil, sonucudur. Burada esas olan parlamentonun yürütme organını soruşturabilmesi ve isnat edilen suç araştırabilmesidir.

Soruşturmanın oylanması sonucunda bakanlar Yüce Divan'a sevk edilmeyebilir. Hükümete güvenoyu veren milletvekilleri iddiaların ve isnatların yargılanmasına rıza göstermeyebilir ve hatta sessiz kalabilir. Parlamentonun işlevi bu süreçte milleti temsil etmek ve millet adına söz söyleyebilmektedir.

Parlamento ile Hükümet arasındaki organik ve işlevsel anlam taşıyan bu ilişki ancak bu iki kuvvetin birbirinden ayrılması halinde sağlıklı bir şekilde yürütülebilir. Bu bakımdan işlevsel bir parlamentonun varlığı ve milli iradenin gerçek anlamda temsili ancak kuvvetler ayrılığı ile mümkündür.

Kuvvetler ayrılığı birbiriyle ilişki içerisinde olan yasama ve yürütmenin birbirinin alanına girecek biçimde hareket etmemesini temin etmeyi amaçlayan yöntemdir. Nitekim ülkemizin benimsediği yöntem de kuvvetler ayrılığının bir türü olan parlamenter demokrasidir.

Parlamenter demokrasi, millet egemenliğinin yetkili organlar eliyle kullanılmasını ve yürütme organının milletin temsilcileri tarafından görevlendirilip görevden alınmasını benimseyen bir modeldir. Bu sistemin temel felsefesi ülkede yaşayanların tümünün temsilcilerinin bulunduğu parlamentoyu yetkili kılmaktır. Bu sayede yürütmenin kendisini belli bir kişi, grup veya zümreye değil milletin temsilcilerine karşı sorumlu hissetmesi amaçlanır.

Bu amacın gerçekleşmesi çoğulcu demokrasi ile sağlanabilir. Çünkü çoğulcu demokrasi anlayışı; siyasi iktidarın her istediğini yapabilmesi değil, Anayasa, İçtüzük ve kanunlarla belirlenmiş hukuki sınırlar içinde taleplerini milletin temsilcilerine karşı uzlaşarak gerçekleştirilmesidir.

Parlamenter demokrasiyi benimsemiş olan ülkemizin Anayasasında ve TBMM İçtüzüğünde kuvvetler ayrılığı açıkça hüküm altına alınmıştır. Bununla birlikte 1982 Anayasası ve TBMM İçtüzüğü milletvekillerinin söz hakkını, kanunların yapım sürecini ve yürütme organının yasamayla ilişkisini ayrıntılı olarak düzenlemiştir.

3. 1982 Anayasası ve TBMM İ t z   

Millet iradesinin hakim kılındığı 1982 Anayasasının başlangıç metninde egemenliğin kayıtsız şartsız Türk Milletine ait olduğu ve bunu millet adına kullanmaya yetkili kılınan hiçbir kişi ve kuruluşun, Anayasada gösterilen hürriyetçi demokrasi ve bunun icaplarıyla belirlenmiş hukuk düzeni dışına çıkmayacağı belirtilmiştir.

Başlangıç metninde kuvvetler ayrımının; belli Devlet yetki ve görevlerinin kullanılmasından ibaret ve bununla sınırlı meden  bir işbölümü ve işbirliği olduğu ve üstünlüğün ancak Anayasa ve kanunlarda bulunduğu hüküm altına alınmıştır.

Anayasanın devlet organlarını düzenleyen 7 nci ve 8 inci maddelerinde yasama ve yürütme organları ile bu organların nitelikleri açıkça belirtilmiştir. Yasama organını düzenleyen bölümde milletvekillerinin milleti temsil ettikleri ve milletvekillerinin Meclis çalışmalarındaki oy, söz ve düşüncelerinden dolayı sorumlu tutulamayacağı hüküm altına alınmıştır.

Gerek başlangıç metninde gerekse yasama organına ilişkin hükümlerde Milleti temsil eden milletvekillerinin söz söyleme hakkının asıl olduğu anlayışı egemendir. Meclisin  alı ma usul ve esaslarının düzenlendiği TBMM İ t z   nde de bu anlayış doğrultusunda hükümler bulunmaktadır.

İ t z   n komisyonlarda söz almayı düzenleyen 29 uncu maddesinde milletvekillerine istem sırasına göre söz hakkı verileceği yer almaktadır. Komisyona katılabilecek olanların düzenlendiği 31 inci maddesinde ise komisyon toplantılarının tüm milletvekillerine açık olduğu ve söz alabilecekleri belirtilmiştir.

Komisyon çalışmalarının ve milletvekillerinin komisyon toplantılarındaki faaliyetlerinin ayrıntılı hükümlerle düzenlenmiş olması yasakoyucunun komisyonlara verdiği önemin göstergesidir. Nitekim kanun tasar ı ve tekliflerinin olgunla tı ı, üzerinde tartı ıldı ı komisyonlar ihtisas birimi olarak tanımlanmıştır.

Tasar ı veya teklifler g r   l rken değişiklikler yapılması, bazı maddelerin çıkarılması veya madde ihdas ı komisyonun yetkileri arasında sayılmıştır. Komisyon çalışmalarına ilişkin genel düzenlemelerde ise yalnızca komisyonun çalışma süresi belirlenmiş ancak milletvekillerinin söz sürelerine ilişkin herhangi bir sınırlama öngörülmemiştir.

Komisyon g r   meleri tamamlandıktan sonra geçilen Genel Kurul aşamasında teklif veya tasarıların tamamının veya bir bölümünün komisyona geri  ekilebilece i düzenlenmiştir. İ t z   n 88 inci maddesine göre bir defaya mahsus geri çekme yetkisi komisyon ve H k mete verilmiştir. Dolayısıyla komisyon temsilcisi geri çekme yetkisini kullanabileceği gibi “tasarıyı geri çekmeye yetkilendirilmiş” h k met temsilcisi de bu yetkisini kullanabilecektir. Ancak h k met temsilcisinin bu yetkisini kullanırken tasar ıyı geri çekme yetkisine ayrıca sahip olması gerektiği konusunda kuşku bulunmamaktadır.

İ t z   n 82 nci maddesinde Esas Komisyon veya H k met tarafından komisyona geri çekilen tasar ı ve tekliflerin görüşülmesine ilişkin özel hükümlere yer verilmiştir.

Geri çekilen tasarı ve tekliflerin komisyonda yeniden görüşülmesinde komisyonun önermeleri görüştüktan sonra eski metni kabul edebileceği veya yeni bir metin hazırlayabileceği düzenlenmiştir. Bu bakımdan komisyon eski metni kabul etmediği takdirde yeni bir metin hazırlamak durumundadır. Yeni bir metnin hazırlanması maddeler üzerinde yeniden müzakere edilip önermelerin oylanması ile mümkün olacaktır.

Komisyon çalışmalarındaki müzakereler için genel olarak bakıldığında milletvekilleri konuşma sürelerine ilişkin herhangi bir sınırlama öngörölmemesine karşın geri çekilen tasarı ve teklifler için beş dakikalık bir süre sınırlaması hüküm altına alınmıştır.

Önerge sahiplerinin komisyon toplantılarına katılmaları hakkında beş dakikayı geçmemek üzere konuşabilecekleri geri çekilen tasarılarla ilişkin özel bir hüküm niteliğindedir. Dolayısıyla bu hükmün komisyon üyeleri dışındaki önerge sahipleri için öncelikli olarak uygulanması gerekir.

İhtisas komisyonu üyesi olmamasına karşın Genel Kurul’da geri çekilen maddelere ilişkin önerge veren milletvekilleri için, konuşma süresinin sınırlandırılması, söz hakkının ortadan kalktığı anlamına gelmeyeceği gibi 82 nci maddenin lafzı gereğince komisyon üyelerinin de bu hükmeye tabi tutulacağı anlamına gelmemektedir.

İçtüzüğün 82 nci maddesinde hüküm altına alınan “önerge sahipleri” ifadesi komisyon üyesi olmayan milletvekillerini ifade etmektedir. Komisyon üyelerinin de bu kapsamda değerlendirilebilmesi için madde metninde “komisyon üyeleri dahil önerge sahipleri” veya “milletvekilleri” şeklinde bir ifadenin yer alması gerekmektedir. Nitekim madde metninden, Anayasanın özü ve felsefesinden komisyon üyesi milletvekillerinin komisyonda söz hakkına her zaman sahip oldukları anlaşılmaktadır.

Önerge sahiplerinin yanı sıra komisyon üyeleri her madde hakkında İçtüzüğün 82 nci maddesinde belirtilen yeni metnin oluşturulması için müzakerelerde bulunma hakkına sahiptir. Komisyon üyesi olmadığı gibi Genel Kurulda önerge vermemiş olan milletvekillerinin de toplantılara katılma ve söz isteme hakkının olduğu millet egemenliği ilkesinin zorunlu bir sonucudur.

Sonuç itibarıyla komisyon çalışmalarının TBMM İçtüzüğünde düzenlenen usul ve esaslar çerçevesinde yürütölmesi millet egemenliği, kuvvetler ayrılığı ve milletin temsili bakımından zorunlu bir nitelik taşımaktadır.

4. Komisyon Görüşmeleri ve Genel Değerlendirme

684 sıra sayılı Polis Vazife ve Salahiyet Kanunu, Jandarma Teşkilat, Görev ve Yetkileri Kanunu, Nüfus Hizmetleri Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değışiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı’nın bir bölümü, Genel Kurul görüşmeleri esnasında Hükümet adına İçişleri Bakanı tarafından verilen önerge ile İçişleri Komisyonuna geri çekilmiştir. Komisyon görüşmelerinde Tasarının 68 nci maddeden 130 uncu maddeye kadar olan bölümü reddedilmiştir.

Tasarının geri çekilmesinde ve komisyon görüşmelerinde; geri çekme süreci, madde üzerine müzakereler, önerge sahiplerinin konuşmaları ve yeni bir metnin hazırlanması konularında Anayasa ve İçtüzük hükümlerine aykırı durumlar ortaya çıkmıştır.

Genel Kurul’a gelişinin ardından temel kanun olarak görüşmelerine başlanan 684 sıra sayılı tasarı Hükümetin sunduğu 43 maddelik tasarıdan farklı olarak çok sayıda kanun teklifi ile birleşmiş ve 132 madde olarak görüşmelere başlanmıştır. Bu bakımdan tasarı yeni bir metin olarak Genel Kurulda ele alınmıştır.

Tasarının maddeleri üzerindeki konuşmalara geçilmesinden önce siyasi parti gruplarına tanınması gereken başta yirmişer dakikalık geneli üzerinde konuşma hakkı gibi haklar TBMM Başkanvekili tarafından kullanılmamıştır. Dolayısıyla tasarının Genel Kuruldaki görüşmelerine İçtüzüğe aykırı bir şekilde başlanmıştır.

Temel kanun olarak kabul edilen tasarı 5 bölüme ayrılarak görüşmelere devam edilmiştir. 67 nci maddeye kadar olan kısım kabul edildikten sonra İktidar Partisi grubu tarafından dördüncü ve beşinci bölümde yer alan 63 maddenin Tasarı metninden çıkarılmasına ilişkin topluca önerge verilmiştir. Görüşmelerine başlanmamış olan dördüncü ve beşinci bölümle ilgili çıkarma önergeleri işleme alınmıştır.

İktidar Partisi grubunun önergelerini vermesinin ardından Hükümeti temsilen İçişleri Bakanı tarafından Tasarının 68 inci maddesinden sonrası komisyona geri çekilmiştir. Ancak geri çekme işleminin yetki unsurunda iki önemli sakatlık bulunmaktadır.

Geri çekme işlemindeki birinci sakatlık komisyona havale edilmiş ve komisyon tarafından başka kanun teklifleriyle birleştirilerek yeniden tanzim edilmiş bir Tasarının hükümet tarafından geri çekilmesinin mümkün olup olmadığıdır.

Kuvvetler ayrılığı prensibi gereğince yasama organı ile ilişkileri tanımlanmış olan yürütme organının, yasamanın uhdesinde olan ve milletvekillerinin teklifleriyle birleşmiş bir metni Genel Kurul’dan geri çekmesi bu prensibin ihlali anlamına gelecektir. Çünkü teklif sahibi milletvekillerinin herhangi bir rıza veya iradesi aranmaksızın yapılmış olan bir geri çekme işlemi komisyon tarafından yapılması gereken bir işlemin yürütme organı tarafından yapılması anlamı taşıyacaktır.

İkinci sakatlık Tasarıyı Hükümet adına geri çeken İçişleri Bakanının bu yetkiye sahip olup olmadığı hususundadır. Hükümeti temsilen Genel Kurul görüşmelerine katılan bakanların tasarıyı geri çekmek için ayrıca yetkilendirilmiş olması “hukuki işlemlerde tasarruf yetkisinin” zorunlu sonucudur. Bununla birlikte Anayasanın 114 üncü maddesi gereğince, seçimler nedeniyle bağımsızlar arasından atanan İçişleri Bakanının Tasarıyı geri çekme işleminin, tarafsızlık açısından değerlendirildiğinde, Anayasasının özü ve felsefesiyle bağdaşmadığı açıktır.

Hukuka aykırı bir şekilde komisyona çekilen Tasarının komisyon görüşmeleri de Anayasa ve İçtüzük hükümlerine aykırı bir şekilde yürütülerek tamamlanmıştır. 16/03/2015 tarihinde geri çekilen tasarıya ilişkin ilk toplantısını yapan İçişleri Komisyonunun Başkanı; her bir madde üzerine bir milletvekilinin konuşma

yapabileceğini, önerge sahiplerinin konuşması halinde komisyon üyelerine söz hakkı verilmeyeceği ve önergesi olmayan milletvekillerine söz hakkı verilmeyeceği yönünde bir tutum benimsemiştir. İktüzüğe aykırı olan bu tutuma müdahale edilmesi için 17.03.2015 tarihinde TBMM Başkanlığı'na yapmış olduğumuz müracaata TBMM Başkanı Sn. Cemil ÇİÇEK cevap dahi vermemiştir.

Parlamente demokrasilerde milletin temsilcilerinin kanunların görüşülmesi ve oylanması aşamasında söz hakkına sahip oldukları ve bu haktan memnu edilemeyecekleri benimsenmiştir. Bu bakımdan komisyon başkanının tutumu parlamente demokratik sisteme ve bu sistemi düzenleyen İktüzük hükümlerine aykırılık teşkil etmektedir.

Açık bir şekilde düzenlenmiş olan TBMM İktüzüğünün 82 nci maddesinin ilk fıkrasında komisyonun önergeleri görüşükten sonra metin üzerinde işlem yapacağını hüküm altına alınmaktadır. Dolayısıyla İktüzük, geri çekilen maddelere verilen önergelere ilişkin müzakere yapılmasını öngörmektedir. Komisyon başkanının tutumunun benimsenmesi halinde komisyon üyelerinin maddeler ve önergeler hakkında konuşma hakkından yoksun bırakılması sonucu ortaya çıkacaktır ki bu hususun millet egemenliği ve parlamente demokrasi açısından kabul edilmesi mümkün değildir.

Çünkü maddeler ve önergeler üzerinde söz söylemekten memnu edilmiş bir komisyon üyesinin yeni bir metin oluşturmada katkısı oylamaya katılmaktan ibaret olacaktır. Dolayısıyla **milletvekillerinin iradesini ve temsil yetkisini sakatlayan bu tutum İktüzük hükümlerine alenen aykırıdır.**

82 nci maddenin ikinci fıkrasında geri çekilen tasarıların görüşmelerinde önerge sahiplerinin konuşmalarına ilişkin özel bir düzenleme bulunmaktadır. Düzenleme uyarınca komisyonun üyesi olmayan önerge sahiplerinin toplantıya katılmaları halinde beşer dakikalık konuşma süresi hakları bulunmaktadır.

“Önerge sahiplerinin komisyon çalışmalarına katılmaları halinde” ifadesinden anlaşılacağı üzere bu milletvekillerinin böyle bir görev ve yükümlülüklerinin olmadığı, talepleri halinde komisyona katılacakları anlaşılmaktadır.

Komisyon üyesi olan milletvekilleri ise komisyon çalışmalarını yürüten üyelendir. Dolayısıyla komisyon üyesi milletvekillerine ilişkin “toplantıya katılmaları halinde” şeklindeki bir ifadenin benimsenmesi ve sırf bu nedenle söz hakkından mahrum bırakılmaları mümkün değildir.

İktüzüğün amir hükümleri ve yukarıda açıklanan ifadeler doğrultusunda komisyon çalışmalarında komisyon üyesi olan milletvekillerinin her madde üzerinde konuşma hakkı olduğu, komisyon üyesi olmayan milletvekillerinin ise imzaları bulunan önergeler üzerinde beşer dakikalık söz hakkı olduğu açıktır. Aynı şekilde önerge sahibi olsun veya olmasın TBMM üyesi olan her milletvekilinin komisyon çalışmalarına katılıp oy hakkı olmaksızın söz hakkına sahip oldukları yasaların ruhundan kaynaklanmaktadır. Komisyon başkanı tarafından tüm bu hükümler ihlal edilerek her bir maddede komisyon üyesi veya önerge sahibine söz hakkı verilmesi İktüzük hükümlerine aykırıdır.

Usul ve esasların dışına çıkılarak yapılmış olan komisyon çalışmalarında, İ t z    n 82 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan yeni bir metnin nasıl hazırlanacaktır? Müzakere edilmeden oylanmı  bir metin, yeni bir metin niteliği ta ımayaca ından herhangi bir hüküm de ifade etmeyecektir.

Hukuka aykırı bir şekilde Genel Kuruldan çekilen ve İ    leri Komisyonunda Anayasa ve TBMM İ t z     hükümlerine aykırı biçimde g r    len Tasarının Komisyon Raporu **yoklukla maluldür**. Bu nedenle yapılan çalışmaya muhalefet etmekteyiz.

Mehmet Erdoğan
Muğla

Hasan Hüseyin Türkoğlu
Osmaniye

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

24

YASAMA YILI

5

SIRA SAYISI: 673

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Japonya Hükümeti Arasında Türkiye Cumhuriyetinde Nükleer Güç Santrallerinin ve Nükleer Güç Sanayisinin Geliştirilmesi Alanında İşbirliğine İlişkin Anlaşma ile Türkiye Cumhuriyetinde Nükleer Güç Santrallerinin ve Nükleer Güç Sanayisinin Geliştirilmesine Dair İşbirliği Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu

(1/1004)

İÇİNDEKİLER

Sayfa

• 1/1004 Esas Numaralı Tasarının

- TBMM Başkanlığına Sunuş Yazısı 4

- Gerekçesi 4

• Dışışleri Komisyonu Raporu 6

• Muhalefet Şerhleri 9

• Tasarı Metni 11

• Dışışleri Komisyonunun Kabul Ettiğı Metin 11

• Anlaşma Metni 12

• İşbirliğı Zaptı Metni 23

T.C.
Başbakanlık
Kanunlar ve Kararlar
Genel Müdürlüğü
Sayı: 31853594-101-1045-4893

8/12/2014

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığı’na hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulu’nca 10/11/2014 tarihinde kararlaştırılan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Japonya Hükümeti Arasında Türkiye Cumhuriyetinde Nükleer Güç Santrallerinin ve Nükleer Güç Sanayisinin Geliştirilmesi Alanında İşbirliğine İlişkin Anlaşma ile Türkiye Cumhuriyetinde Nükleer Güç Santrallerinin ve Nükleer Güç Sanayisinin Geliştirilmesine Dair İşbirliği Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı” ile gerekçesi birlikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Ahmet Davutoğlu
Başbakan

HAVALE EDİLDİĞİ KOMİSYONLAR (1/1004)	
ESAS	Dışişleri Komisyonu
TALİ	Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu

GEREKÇE

Dünya enerji talebi her geçen gün hızla artmaya devam etmektedir. Uluslararası Enerji Ajansı tarafından yapılan senaryo çalışmalarına göre, 2035 yılına kadar dünya enerji talebinin üçte bir oranında artması ve artan enerji talebinin karşılanmasında fosil yakıtların ağırlıklı konumunu devam ettirmesi öngörülmektedir. Ancak enerji talebinin artışı ve fosil kaynakların tükeneceği göz önünde bulundurulduğunda, enerji arz güvenliğinin sağlanması için yeni kaynaklara ihtiyaç duyulmakta ve bu kaynakların her an kullanıma hazır bulunmasının yanı sıra ucuz, çevre dostu ve güvenilir (sürekli) olması da gerekmektedir. Tüm bu özelliklere sahip olan nükleer enerji, ülkelerin sürdürülebilir enerji stratejileri açısından büyük öneme sahiptir.

Ülkemizde ise nükleer enerjinin enerji arz kaynaklarımız arasına dahil edilmesi; ülkemiz ekonomisinin son yıllarda önemli bir gelişme göstermesine paralel olarak artan enerji talebinin karşılanması, enerji arz güvenliğinin sağlanarak ithal yakıtlara bağımlılıktan kaynaklı risklerin azaltılması, enerji kaynaklarımızın çeşitlendirilmesi ve sera gazı emisyonlarının azaltılması açısından elzemdir. Bu sebeple ülkemizde nükleer enerji politikasının yürütülmesindeki kararlılık devam etmekte ve 2023 yılına kadar iki nükleer güç santralının devreye alınması ve üçüncü santralin inşasına başlanması ile nükleer enerjinin elektrik enerjisi üretimimiz içerisindeki payının artırılması hedeflenmektedir.

Ülkemizin kararlı bir şekilde yürüttüğü nükleer enerji programı çerçevesinde, halihazırda iki nükleer güç santrali projesi devam etmektedir. İlk proje için, nükleer enerji sektöründe önemli ülkelerden biri olan Rusya Federasyonu ile 12 Mayıs 2010 tarihinde “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Rusya Federasyonu Hükümeti Arasında Türkiye Cumhuriyeti’nde Akkuyu Sahası’nda Bir Nükleer Güç Santralının Tesisine ve İşletimine Dair İşbirliğine İlişkin Anlaşma” (Hükümetlerarası Anlaşma) imzalanmış ve gerekli iç hukuk onay işlemleri tamamlandıktan sonra mezkur Anlaşma yürürlüğe girmiştir.

Ülkemize kazandırılması planlanan ikinci nükleer güç santrali projesi için dünyada nükleer güç reaktörü ve ekipmanı teknolojilerinin geliştirilmesinde, nükleer madde üretiminde, nükleer enerji santrali işletilmesinde en önemli tecrübeli ülkelerden biri ve nükleer enerji sektöründeki en önemli tedarikçilerden biri olan Japonya ile Hükümetimiz adına 3 Mayıs 2013 tarihinde “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Japonya Hükümeti Arasında Türkiye Cumhuriyeti’nde Nükleer Güç Santrallerinin ve Nükleer Güç Sanayisinin Geliştirilmesi Alanında İşbirliğine İlişkin Anlaşma” (Hükümetlerarası Anlaşma) imzalanmıştır. Anılan Anlaşma çerçevesinde ülkemizde hem nükleer güç santrallerinin hem de nükleer güç sanayisinin tüm yönleriyle geliştirilmesine yönelik Japonya ile yapılacak işbirliğinin çerçevesi çizilmektedir.

Hükümetlerarası Anlaşmanın imza altına alındığı 3 Mayıs 2013 tarihi itibarıyla Proje’nin ticari, hukuki, teknik ve finansal detaylarının henüz tam anlamıyla kesinleşmemiş olması, ancak bahse konu hususları içeren genel çerçeve metni üzerinde mutabakat sağlanmış olması ve söz konusu detaylara dair müzakerelerin uzun zaman gerektirmesi sebebiyle Hükümetlerarası Anlaşmaya Ev Sahibi Hükümet Anlaşmasının Esas Unsurları ek olarak ilave edilmiştir.

Hükümetlerarası Anlaşmanın imzalanmasını müteakip. Proje Şirketi ile Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti arasında imzalanacak olan, Projenin ticari, hukuki, teknik ve finansal detaylarını içeren ve Hükümetlerarası Anlaşmada bahsi geçen “Ev Sahibi Hükümet Anlaşması” müzakerelerine geçilmiştir.

Söz konusu müzakerelerin tamamlanmasının ardından ise Ev Sahibi Hükümet Anlaşmasında detaylandırılan Proje kapsamında, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti’nin EÜAŞ Konsorsiyumunu ve Japonya Hükümeti’nin Japon Konsorsiyumunu güçlü bir şekilde desteklediklerini ifade eden “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Japonya Hükümeti Arasında Türkiye Cumhuriyeti’nde Nükleer Güç Santrallerinin ve Nükleer Güç Sanayisinin Geliştirilmesine Dair İşbirliği Zaptı” (İşbirliği Zaptı) Hükümetimiz adına 22 Ağustos 2014 tarihinde Ankara’da imzalanmıştır. Projeye ilişkin Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Proje Şirketinin hak ve yükümlülüklerini belirleyen Ev Sahibi Hükümet Anlaşması da mezkûr İşbirliği Zaptının eki olarak düzenlenmiştir.

Bahse konu “anlaşmalar bütünü” vasıtasıyla, Japonya ile ülkemizin ikinci nükleer güç santrali projesi hayata geçirilecek ve aynı zamanda ülkemizde nükleer güç sanayisinin geliştirilmesi de sağlanacaktır. Mezkur proje ile santralin gerek inşaat gerek işletme döneminde insan kaynakları potansiyelimizin geliştirilmesi, santralde kullanılacak malzeme ve ekipman ile teknik servis hizmetlerinin yerli tedarikinin sağlanması ve ülkemize teknoloji transferi gerçekleştirilmesi de ayrıca hedeflenmektedir. Söz konusu Proje, enerji talebi hızla artan ülkemiz için kaynak çeşitliliği sağlayarak, ithal kaynaklara olan bağımlılığımızı azaltıp sürdürülebilir enerji arzına önemli katkı sağlayacaktır.

Bu kapsamda, birbiri ile bütünlük arz eden ve aralarında kuvvetli bağ bulunan Hükümetlerarası Anlaşma ile İşbirliği Zaptının bir bütün olarak birlikte onay sürecine tâbi tutulması yerinde olacaktır.

Dışışleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dışışleri Komisyonu

15/12/2014

Esas No: 1/1004

Karar No: 524

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışışleri Bakanlığı tarafından hazırlanarak Bakanlar Kurulunca 8/12/2014 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan ve Başkanlıkça 9/12/2014 tarihinde tali komisyon olarak Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonuna esas komisyon olarak da Komisyonumuza havale edilen “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Japonya Hükümeti Arasında Türkiye Cumhuriyetinde Nükleer Güç Santrallerinin ve Nükleer Güç Sanayisinin Geliştirilmesi Alanında İşbirliğine İlişkin Anlaşma ile Türkiye Cumhuriyetinde Nükleer Güç Santrallerinin ve Nükleer Güç Sanayisinin Geliştirilmesine Dair İşbirliği Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı” Komisyonumuzun 24 üncü Yasama Dönemi 12/12/2014 tarihli 90 ıncı toplantısında Dışışleri Bakanlığı ile Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı yetkililerinin de katılımlarıyla görüşülmüştür.

Komisyonumuza havale edilen metinler incelendiğinde, Tasarının, Ülkemizde nükleer güç santralleri ile nükleer güç sanayisinin tüm yönleriyle geliştirilmesine yönelik olarak Japonya ile yapılacak iş birliğinin çerçevesinin çizilmesini ve ikinci nükleer güç santrali projesinin hayata geçirilmesini teminen imzalanan Hükümetlerarası Anlaşma ile İşbirliği Zaptının onaylanmasının uygun bulunması amacıyla hazırlandığı anlaşılmaktadır.

Komisyonumuzda Tasarının tümü üzerinde yapılan görüşmelerde;

- Türkiye Cumhuriyetinde Nükleer Güç Santrallerinin ve Nükleer Güç Sanayisinin Geliştirilmesi Alanında İşbirliğine İlişkin Anlaşmanın Ülkemiz tarafından 3 Mayıs 2013 tarihinde Ankara’da, Japonya tarafından 26 Nisan 2013 tarihinde Tokyo’da imzalandığı,

- Türkiye Cumhuriyetinde Nükleer Güç Santrallerinin ve Nükleer Güç Sanayisinin Geliştirilmesine Dair İşbirliği Zaptının Ülkemiz tarafından 22 Ağustos 2014 tarihinde Ankara’da ve Japonya tarafından 27 Ağustos 2014 tarihinde Tokyo’da imzalandığı,

- Birbiriyle bütünlük arz eden ve aralarında kuvvetli bağ bulunan Hükümetlerarası Anlaşma ile İşbirliği Zaptının bir bütün olarak onay sürecine tabi tutulmasının yerinde olacağı, her iki metnin de Japonya’da Parlamento onayına tabi bulunmadığı ve Japonya Dışışleri Bakanının uygun bulmasıyla iç onay süreçlerinin tamamlandığına dair notaların Dışışleri Bakanlığına iletildiği,

- Bahse konu anlaşmalar bütünü vasıtasıyla Japonya ile iş birliği içinde Ülkemizin ikinci nükleer güç santrali projesinin Sinop’ta hayata geçirileceği ve böylece Ülkemizde nükleer güç sanayisinin gelişmesine imkan sağlanacağı,

- Ülkemizin kararlı bir şekilde yürüttüğü nükleer enerji programı çerçevesinde hâlihazırda 2 nükleer güç santrali projesinin devam etmekte olduğu, ilk proje için nükleer enerji sektöründe önemli ülkelerden biri olan Rusya Federasyonu ile iş birliği yapıldığı; ikinci nükleer güç santrali projesi için de dünyada nükleer güç reaktörü ve ekipmanı teknolojilerinin geliştirilmesinde, nükleer madde üretiminde, nükleer enerji santrali işletilmesinde en önde gelen ve tecrübeli ülkelerden biri ve nükleer enerji sektöründeki en önemli tedarikçilerden olan Japonya ile iş birliğinin öngörüldüğü,

- Mezkr projeyle ayrıca; santralin gerek infaat gerek iŖletme d6neminde insan kaynakları potansiyelimizin geliŖtirilmesinin, santralde kullanılacak malzeme ve ekipman ile teknik servis hizmetlerinin yerli tedarikinin sağlanmasının ve ülkemize teknoloji transferi gerekleŖtirilmesinin hedeflendiği,

- Nükleer enerji programının uygulamaya konulması neticesinde enerji talebinin hızla arttığı ülkemizde kaynak eŖitliliėinin sağlanacağı, ithal kaynaklara olan bağımlılığımızın da azaltılarak sürdürülebilir enerji arzına 6nemli bir katkı sağlanacağı,

- Dünyada Ŗu an üretilen elektriğin yüzde 13'ünün nükleer santrallerden sağlandığı; en çok nükleer santrale sahip ülkenin ABD olduğu, Ŗu an ABD'de 100 nükleer santralin iŖletimde olduğu ve enerjinin yüzde 20'sinin bu santrallerden retilendiği,

- Fransa'da 58 nükleer santralin alıŖtığı ve elektriğin yüzde 78'inin bu santrallerden retilendiği; eski teknolojiyle kurulmuŖ ve ekonomik süresi dolmuŖ 6 nükleer santrali kapatma kararı alan Almanya'nın da hâlâ enerjisinin yüzde 19'unun nükleer santrallerden retilendiği,

- Akkuyu Nükleer Güç Santrali Projesinde olduğu gibi Sinop Nükleer Güç Santrali Projesinde de ED muafiyeti olmadığı; Akkuyu Projesinde ED sürecinin tamamlandığı, Sinop Projesinde de ED sürecinin iŖleyeceėi,

- Nükleer enerjinin enerji arz kaynaklarımız arasına dâhil edilmesinin ülkemiz ekonomisinin son yıllarda 6nemli geliŖme g6stermesi ile birlikte artan enerji talebinin karŖılanması, enerji arzı güvenliğinin sağlanarak ithal yakıtlara bağımlılıktan kaynaklanan risklerin azaltılması, enerji kaynaklarımızın eŖitlendirilmesi ve sera gazı emisyonlarının azaltılması açısından elzem olduğu,

ifade edilmiŖtir.

Tasarının tümü üzerindeki g6rŖmelerin ardından Tasarı ve gerekçesi Komisyonumuzca benimsenerek oy çokluğu ile maddelerin g6rŖlmesine geilmiŖtir.

Tasarının 1 inci, 2 nci ve 3 üncü maddeleri ile tümü aynen ve oy çokluğu ile kabul edilmiŖtir. Komisyon raporuna muhalefet Ŗerhi koymak isteyen yelerimize, 15 Aralık 2014 Pazartesi günü saat 18.00'e kadar süre tanınmıŖtır.

Komisyon yelerinden İstanbul Milletvekili Osman AŖkın Bak, Karabük Milletvekili Osman Kahveci ve Van Milletvekili Burhan Kayatürk Tasarı ile ilgili 6zel s6zc eilmiŖlerdir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek BaŖkanlıėa saygı ile arz olunur.

BaŖkan	S6zc	Kâtip
<i>Ahmet Berat onkar</i>	<i>Osman AŖkın Bak</i>	<i>Harun Karaca</i>
İstanbul	İstanbul	İstanbul
ye	ye	ye
<i>Ali Rıza Alaboyun</i>	<i>Tunca Toskay</i>	<i>Ali EroŖkun</i>
Aksaray	Antalya	Bolu

(Muhafifim, muhalefet Ŗerhi ektedir)

Üye <i>Ali Şahin</i> Gaziantep	Üye <i>Mehmet Ali Ediboğlu</i> Hatay (Muhalefet şerhi ektedir)	Üye <i>Refik Eryılmaz</i> Hatay (Muhafifim, muhalefet şerhi ektedir)
Üye <i>Ayşe Eser Danişoğlu</i> İstanbul (Muhafifim, muhalefet şerhi ektedir)	Üye <i>Rıfat Sait</i> İzmir	Üye <i>Osman Kahveci</i> Karabük (Bu raporun özel sözcüsü)
Üye <i>Abdullah Çalışkan</i> Kırşehir	Üye <i>Çiğdem Münevver Ökten</i> Mersin	Üye <i>Burhan Kayatürk</i> Van (Bu raporun özel sözcüsü)

MUHALEFET ŞERHİ

12.12.2014 tarihinde Dışişleri Komisyonunda görüşülen Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Japonya Hükümeti Arasında Türkiye Cumhuriyetinde Nükleer Güç Santrallerinin ve Nükleer Güç Sanayisinin Geliştirilmesi Alanında İşbirliğine İlişkin Anlaşma ile Türkiye Cumhuriyetinde Nükleer Güç Santrallerinin ve Nükleer Güç Sanayisinin Geliştirilmesine Dair İşbirliği Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısına karşı oyumuzun gerekçesi aşağıda belirtilmiştir.

Nükleer santraller kanalıyla elektrik üretimi, bugün bütün dünyada güvenliği tartışmalı bir konudur. Son 30 yıl içerisinde dünyanın çeşitli bölgelerinde yaşanan nükleer santral kazaları, insanların can güvenliği ve sağlığına ilişkin telafi edilemeyen zararlara yol açmıştır. Nükleer teknoloji alanında dünyanın lider ülkelerinden Japonya’da 2011 yılında Fukuşima Nükleer Santralinde yaşanan büyük kaza, günümüz şartlarında hiçbir ülkenin nükleer enerjinin kullanımı konusunda yüzde yüz güvenli bir sisteme sahip olmadığı yolundaki görüşleri güçlendirmiştir. Bu kaza sonrasında Japonya mevcut 54 nükleer santralini süresiz olarak atıl duruma getirmiştir. Aynı süreçte nükleer enerji karşıtı eylemler Avrupa’da da artmış ve kamuoyunun ısrarlı talebi üzerine Almanya ve İsviçre mevcut nükleer santrallerini bir takvime bağlayarak kapatma kararı almıştır.

Türkiye’nin orta ve uzun vadeli bir enerji politikası ve buna bağlı bir enerji planlaması yoktur. Enerji Bakanlığı, Aralık 2014’te 2015-2019 Enerji Stratejisini yayımlamıştır. Bu strateji ise 5 yıl gibi kısa bir süreyi kapsayıp, gelecekteki arz ve talep dengesini ölçebilecek bir öngörüye sahip değildir. Nüfus ile üretimin arttığı, kaynakların azaldığı dünya düzeni içinde çevrenin korunması ve sürdürülebilirliği de enerji açığının kapatılması kadar önemlidir. Kanun tasarısında çevre ile uyum hususu Madde 19’un 7.nci fıkrası ile düzenlenmiş ve bu maddeye göre çevresel güvenlik ve sosyal kılavuzlarının Türk Mevzuatında bulunan ilgili gerekliliklere ek olarak taraflar arasında görüşüleceği belirtilmiştir. Bu madde ile çevre ile ilgili hükümler net bir şekilde ortaya konmamış ve yoruma açık bırakılmıştır. Çevre mevzuatı enerji ile ilgili tüm anlaşmalarda öncelikli unsur olmalıdır.

Nükleer santraller ile ilgili temel sorunlardan biri de nükleer atık yönetimi konusudur. Sürekli depolama alanlarının dünyada hala kurulmamış olması sebebiyle ancak milyonlarca yılda yok olabilecek nükleer atıklar küresel ölçekte önemli ekolojik sorunlar yaratmaktadır. Kanun tasarısının 21. Maddesinde “Kullanılmış Yakıt ve Radyoaktif Atık Yönetimi” başlığı altında Türk Mevzuatı ile uyumlu gerekli önlemlerin alınacağı belirtilmiştir. Türkiye’nin konu ile ilgili imzaladığı ve onayladığı uluslararası antlaşma ve sözleşmelere bakıldığında Kullanılmış Yakıt ve Radyoaktif Atık Yönetimi Güvenliği Birleşik Sözleşmesi’nin onay beklediği görülmektedir. Türkiye bu konu hakkındaki mevzuatı ikincil düzenlemeler ile yürütmektedir.

Türkiye gerek güneşlenme süresi gerek rüzgâr potansiyeli ile yenilebilir enerji kaynaklarına sahip bir ülkedir. Aynı güneşlenme süresine sahip İspanya ile güneşlenme açısından daha dezavantajlı olan Almanya elektrik üretimi kaynağı olarak sırasıyla % 19,2 ve % 17,6 oranında güneş enerjisi kullanırken Türkiye sadece % 2,5 oranı ile bu potansiyelini kullanmamaktadır.

İnsan hayatı ve güvenliğine yönelik önlemleri ekonomik kâr kıstaslarıyla değerlendiren, nükleer enerjinin en ekonomik seçenek olduğu iddiasının vurgulandığı bu anlaşma Cumhuriyet Halk Partisi’nin görüşleriyle uyuşmamaktadır. Türkiye’nin net bir enerji politikasının olmaması, enerji üretimi süresince çevresel faktörlere öncelik verilmemesi ve yenilenebilir enerji kaynakları mevcut iken nükleer enerji santrallerinin kurulmasının tercih edilmesi, daha önce kullanılmamış bir teknolojinin ilk defa Sinop’ta denenecek olması nedeniyle adı geçen anlaşmanın onaylanmasının uygun bulunduğu dair kanun tasarısına karşı oy kullanıyoruz.

Ayşe Eser Danişoğlu
İstanbul

Mehmet Ali Ediboğlu
Hatay

Refik Eryılmaz
Hatay

MUHALEFET ŞERHİ

Dışişleri Komisyonunun 12 aralık 2014 tarihli toplantısı gündeminin 4. Sırasındaki “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Japonya Hükümeti Arasında Türkiye Cumhuriyetinde Nükleer Güç Santrallerinin ve Nükleer Güç Sanayinin Geliştirilmesine Dair İşbirliği Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı”na ilke olarak ülkemizde nükleer güç santrallerinin kurulmasına, ülkemizde nükleer teknoloji birikiminin artırılmasına, enerji arzının çeşitlendirilmesine nükleer güç santrallerinin yapacağı katkısı desteklemekle birlikte aşağıda belirtilen gerekçelerle muhalifim.

1- 2. Nükleer Santralin Yapılmasının Uluslararası bir Anlaşma ile bu alanda tecrübe, bilgi, ekonomik imkana sahip diğer ülkeler ve firmalara fırsat verilip rekabetçi bir ortam yaratılmadan Japonya ve bu ülke firmalarına verilmesinin ülkemizin ekonomik çıkarlarına aykırı olduğunu değerlendirmekteyim.

2- Anlaşma ve İşbirliği Zaptında nükleer güç santralinin kesin maliyetinin ne olacağı belirtilmemektedir. Türkiye’nin % 49’luk hisse karşılığında altına girdiği mali yükümlülük belli değildir. Bedelsiz arazi tahsis ve bedelsiz alt yapı sağlanması Türk tarafının yükümlülüklerinde mahsup edililmeyeceği açıklanmamıştır.

3- Mersin İli Akkuyu Mevkiinde yapımına başlanacak 1. Nükleer Santral hafif su teknolojisine sahiptir. Japonya ile yapılan anlaşma ile kurulması düşünülen nükleer santralinin de hafif su teknolojisi ile yapılması kararlaştırılmıştır. Türkiye’nin nükleer teknoloji birikiminin zenginleştirilmesi bakımından 2. Santralin ağır su teknolojisi ile kurulmasının daha doğru olacağını değerlendirmekteyim.

4- 2. Nükleer santralin kurulmasında yerli girdi oranı hakkında herhangi bir şart veya bilgi bulunmamaktadır.

5- Anlaşma ile birlikte sunulan gerekçenin 5.paragrafında “..... projenin ticari, hukuki, teknik ve finansal detaylarının henüz tam anlamı ile kesinleşmemiş olması” ibaresi yer almaktadır. Henüz anlaşmanın yapılabilmesi için hayati önem taşıyan parametrelerin hiç birinde mutabakat sağlanmadan, alternatif teklifler alınmadan 2. Nükleer Santralin kurulmasının bir ülkeye ve o ülke firmalarına verilmesi milli çıkarlarımıza aykırıdır.

6- Anlaşmanın Ek’inin 1. Maddesinin c bendinde “ormanlık araziler dahil olmak üzere proje sahası proje şirketine bila bedel tahsis edilecektir” hükmü yer almaktadır. Bu anlaşma ile Anayasamızın ormanların korunmasını öngören hükmü by pass edilmektedir.

7- Projenin maliyeti hakkında kesin bir bilgi olmadığı gibi inşaat, teknolojik alt yapı, güvenlik ve nükleer atıkların bertarafının toplam maliyet içindeki payı hakkında da herhangi bir bilgi verilmemektedir.

8- Japonya ile anlaşılmadan önce bir çok ülke nükleer güç santrali kurulması için müzakere yürütüldüğü ancak anlaşma sağlanamadığı Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı bürokratları tarafından ifade edilmiştir. Ancak, belli başlı parametrelerle ilgili olarak bu ülkelerin yaptıkları teklifler hakkında bilgi verilmemiş, yalnız “Japonya teklifinin daha iyi olduğu” belirtilmiştir. Komisyon üyesi milletvekilleri diğer ülke teklifleri ile anlaşmaya konu olan Japon teklifini objektif olarak karşılaştırma imkanına sahip olmamışlardır.

9- Uluslararası ihaleye çıkılmaksızın bir ülke ile yapılan müzakere ve pazarlıklar sonunda bu kadar önemli bir ihalenin sonuçlandırılması ve bu ihalenin uluslararası bir anlaşmaya konu edilerek Türkiye hukuk mevzuatının üstünde bir hukuki statüye kavuşturulması yapılacak yatırımın teknik ve hukuki bakımdan denetlenmesini güçleştirmektedir. Bu durum toplumda ihale ile ilgi kaygı ve spekülasyonlara yol açacaktır.

10- Anlaşma ve İşbirliği Zaptının Komisyonumuzdaki müzakereleri sırasında bakanlık bürokratları soru üzerine ATMEA 1 reaktör tipinin henüz hiçbir ülkede kurulmadığını, dolayısıyla kesin kabul aşamasını geçmiş bir ATMEA 1 reaktörünün bulunmadığını ifade ettiler. Böyle büyük ve ileri teknoloji ihtiva eden yatırımlarda uygulamada denenmemiş, ilk dönemde ortaya çıkan sorunları (bebeklik hastalıkları) çözümlenmemiş bir reaktörün seçilmesi büyük risktir. Böyle teknolojileri geliştiren firmalar bir müşteri bulup ilk uygulama aşamasını geçmek için çok istekli olabilirler. Anlaşma ve İşbirliği Zaptından ortaya çıkabilecek sorunların giderilmesi, risklerin (teknik, gecikme, çevre v.b.) sorumluluğu hakkında tatmin edici bilgiye ulaşılamamıştır.

Tunca Toskay
Antalya

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
İLE JAPONYA HÜKÜMETİ ARASINDA
TÜRKİYE CUMHURİYETİNDE NÜKLEER
GÜÇ SANTRALLERİNİN VE NÜKLEER GÜÇ
SANAYİSİNİN GELİŞTİRİLMESİ ALANINDA
İŞBİRLİĞİNE İLİŞKİN ANLAŞMA İLE
TÜRKİYE CUMHURİYETİNDE NÜKLEER
GÜÇ SANTRALLERİNİN VE NÜKLEER GÜÇ
SANAYİSİNİN GELİŞTİRİLMESİNE DAİR
İŞBİRLİĞİ ZAPTININ ONAYLANMASININ
UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1- (1) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Japonya Hükümeti arasında akdedilen “Türkiye Cumhuriyeti’nde Nükleer Güç Santrallerinin ve Nükleer Güç Sanayisinin Geliştirilmesi Alanında İşbirliğine İlişkin Anlaşma” ile “Türkiye Cumhuriyeti’nde Nükleer Güç Santrallerinin ve Nükleer Güç Sanayisinin Geliştirilmesine Dair İşbirliği Zaptı”nın onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

DIŞİŞLERİ KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
İLE JAPONYA HÜKÜMETİ ARASINDA
TÜRKİYE CUMHURİYETİNDE NÜKLEER
GÜÇ SANTRALLERİNİN VE NÜKLEER GÜÇ
SANAYİSİNİN GELİŞTİRİLMESİ ALANINDA
İŞBİRLİĞİNE İLİŞKİN ANLAŞMA İLE
TÜRKİYE CUMHURİYETİNDE NÜKLEER
GÜÇ SANTRALLERİNİN VE NÜKLEER GÜÇ
SANAYİSİNİN GELİŞTİRİLMESİNE DAİR
İŞBİRLİĞİ ZAPTININ ONAYLANMASININ
UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1- Tasarının 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2- Tasarının 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3- Tasarının 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Ahmet Davutoğlu

Başbakan

Başbakan Yardımcısı

B. Arınç

Başbakan Yardımcısı

N. Kurtulmuş

Avrupa Birliği Bakanı

V. Bozkır

Çevre ve Şehircilik Bakanı

İ. Güllüce

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı

T. Yıldız

Gümrük ve Ticaret Bakanı

N. Canikli

Kültür ve Turizm Bakanı

Ö. Çelik

Milli Savunma Bakanı

İ. Yılmaz

Başbakan Yardımcısı

A. Babacan

Adalet Bakanı

B. Bozdağ

Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı

F. Işık

Dışişleri Bakanı V.

E. Ala

Gençlik ve Spor Bakanı

A. Ç. Kılıç

İçişleri Bakanı

E. Ala

Maliye Bakanı

M. Şimşek

Orman ve Su İşleri Bakanı

V. Eroğlu

Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı

L. Elvan

Başbakan Yardımcısı

Y. Akdoğan

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı

A. İslam

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı

F. Çelik

Ekonomi Bakanı

N. Zeybekci

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı

M. M. Eker

Kalkınma Bakanı

C. Yılmaz

Milli Eğitim Bakanı V.

F. Işık

Sağlık Bakanı

M. Müezzinoğlu

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
İLE
JAPONYA HÜKÜMETİ
ARASINDA
TÜRKİYE CUMHURİYETİNDE NÜKLEER GÜÇ SANTRALLERİNİN VE
NÜKLEER GÜÇ SANAYİSİNİN GELİŞTİRİLMESİ
ALANINDA İŞBİRLİĞİNE İLİŞKİN ANLAŞMA**

DİBACE

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Japonya Hükümeti (bundan böyle tek tek "Taraf", müştereken "Taraflar" olarak anılacaktır);

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti'nin, nükleer güç sanayisini, Taraflar arasındaki işbirliği aracılığıyla, nükleer emniyet ve güvenlik, nükleer düzenleme, atık yönetimi, kalite yönetim sistemleri, teknoloji transferi, insan kaynaklarının geliştirilmesi ve yerleştirme gibi nükleer güç sanayisinin tüm yönleriyle geliştirme arzusunu dikkate alarak;

Böyle bir işbirliğinin ilerletilmesine ilişkin karşılıklı isteklerini ifade ederek;

Japonya Hükümeti tarafından desteklenen Japon firmalarının, Türkiye Cumhuriyeti'nde nükleer güç santrallerinin geliştirilmesi alanında yatırım yapmak amacıyla güçlü istek ve arzularını göz önünde bulundurarak;

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti'nin, Japonya'yı Türkiye Cumhuriyeti'ndeki ikinci sahada nükleer güç santralinin geliştirilmesi amacıyla işbirliği ortağı olarak seçmeye karar verdiğini göz önünde bulundurarak;

Türkiye Cumhuriyeti ile Japonya'nın Uluslararası Atom Enerjisi Ajansı üyesi ve 1 Temmuz 1968 tarihli Nükleer Silahların Yayılmasını Önleme Anlaşması'na taraf olduklarını dikkate alarak;

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Japonya Hükümeti arasında 3 Mayıs 2013 tarihinde Ankara'da ve 26 Nisan 2013 tarihinde Tokyo'da imzalanan Nükleer Enerjinin Barışçıl Amaçlarla Kullanımına Dair İşbirliği Anlaşması'nı dikkate alarak (bundan böyle "Nükleer Enerji İşbirliği Anlaşması" olarak anılacaktır);

Türkiye Cumhuriyeti'nin, 28 Ocak 1964 tarihli Ek Protokol ve 16 Kasım 1982 tarihli Protokol tarafından tadil edilen 29 Temmuz 1960 tarihli Nükleer Enerji Alanında Üçüncü Taraf Sorumluluğu Sözleşmesi'ne ve 21 Eylül 1988 tarihli Viyana Sözleşmesi ve Paris Sözleşmesi'nin Uygulanmasına İlişkin Ortak Protokol'e taraf olduğunu dikkate alarak;

Türkiye Cumhuriyeti ile Japonya arasında 12 Şubat 1992 tarihli Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma'nın ve Türkiye Cumhuriyeti ile

Japonya arasında 8 Mart 1993 tarihli Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşması'nın iki devlet arasında yürürlükte olduğunu kaydederek;

Nükleer enerjinin, enerji güvenliğine katkı sağlayan ve karbon emisyonlarını azaltan sürdürülebilir bir enerji kaynağı olduğunu onaylayarak;

Nükleer tesislerin işletildiği her devlet için nükleer güvenliğin önemini tekrar teyit ederek; ve

Türkiye Cumhuriyeti'nde nükleer güç santrallerinin geliştirilmesinin tüm safhalarında Türk vatandaşlarının ve teşekküllerinin yer almasını memnuniyetle karşılayarak;

Aşağıdaki hususlarda anlaşmaya varmışlardır:

MADDE 1 TANIMLAR

İşbu Anlaşmanın amacı doğrultusunda:

- (a) "Proje" kavramı, saha faaliyetlerinden başlayarak sökülüm sürecinin sonuna kadar nükleer güç santralının tüm yönlerini kapsayan Proje Sahası'nda uygulanacak nükleer güç santrali projesi anlamına gelmektedir;
- (b) "Proje Sahası" kavramı, Türkiye Cumhuriyeti'nin Sinop ilinde ya da şartların gerektirmesi durumunda başka bir yerde, Proje'nin uygulanması için Proje Şirketi'ne tahsis edilecek arazi anlamına gelmektedir;
- (c) "Proje Katılımcısı" kavramı, Proje Şirketi'nde yer alacak herhangi bir Türk Devlet Teşekkülü ya da herhangi bir özel teşekkül anlamına gelmektedir;
- (d) "Proje Şirketi" kavramı, Proje'nin uygulanması amacıyla Proje Katılımcıları tarafından Türkiye Cumhuriyeti mevzuatına göre kurulacak anonim şirket anlamına gelmektedir;
- (e) "Türk Devlet Teşekkülü" kavramı, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti'nin sahip olduğu ya da Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti tarafından kontrol edilen herhangi bir teşebbüs anlamına gelmektedir;
- (f) "Proje Sözleşmeleri" kavramı, Ev Sahibi Hükümet Anlaşması ve Elektrik Satın Alma Anlaşması gibi Projenin uygulanması için Proje Şirketi tarafından akdedilecek bir takım sözleşmeler anlamına gelmektedir;
- (g) "Ev Sahibi Hükümet Anlaşması" kavramı, Projenin uygulanması için gerekli olan detaylı şartları ve koşulları kapsayan ve Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Proje Şirketi arasında akdedilecek anlaşma anlamına gelmektedir; ve
- (h) "Elektrik Satın Alma Anlaşması" kavramı, Proje Sahası'ndaki nükleer güç santrali tarafından üretilen elektriğin satılmasına ve alınmasına ilişkin ilgili Türk Devlet Teşekkülü ve Proje Şirketi arasında akdedilecek anlaşma anlamına gelmektedir.

MADDE 2

İŞBU ANLAŞMA KAPSAMINDAKİ İŞBİRLİĞİ

1. İşbu Anlaşma kapsamındaki Taraflar arasındaki işbirliği, Nükleer Enerji İşbirliği Anlaşması, Türkiye Cumhuriyeti'nin ve Japonya'nın taraf olduğu diğer ilgili uluslararası anlaşmalar ile Türkiye Cumhuriyeti'nin ve Japonya'nın yürürlükteki mevzuatına bağlı olarak yürütülecektir. Taraflar, Nükleer Enerji İşbirliği Anlaşması'nın 2. maddesinin 2. fıkrasının (b) bendinde öngörülen işbirliğinin, hafif su reaktörlerine ilişkin olarak üstlenilebileceği konusunda anlaşmışlardır.

2. Taraflar, Proje'nin uygulanmasında aşağıda yer alan alanlarda işbirliği yapmak için elinden gelen en iyi çabayı göstereceklerdir:

- (a) saha faaliyetlerini de kapsayan fizibilite çalışmasının ve Projenin ekonomik etki değerlendirmesinin yürütülmesi;
- (b) Proje Sahası'ndaki nükleer güç santralının tasarımı, mühendisliği, alımları, inşası, işletilmesi, bakımı, onarımı, yenilenmesi ve sökülmesi;
- (c) Proje Sahası'ndaki nükleer güç santrali için nükleer yakıt temin edilmesi;
- (d) Proje Sahası'ndaki nükleer güç santrali için çevre koruma ve acil müdahale planlaması dâhil nükleer emniyetin sağlanması; ve
- (e) Proje Sahası'ndaki nükleer güç santrali için nitelikli işgücünün geliştirilmesi amacıyla nükleer teknoloji merkezi kurulmasının teşvik edilmesi ve işletim ve bakım alanında eğitim programlarının yürütülmesi.

3. Taraflar, Türkiye Cumhuriyeti'nin nükleer güç sanayisinin geliştirilmesi için aşağıda yer alan alanlarda işbirliği yapmak için elinden gelen en iyi çabayı göstereceklerdir:

- (a) nükleer emniyet ve denetim, güvenlik ve nükleer güç santrallerinin lisans uzatımını da kapsayan lisanslama gibi konularda nükleer düzenlemelerin geliştirilmesi;
- (b) nükleer güç santrallerinin işletilmesine ilişkin kalite yönetim sisteminin geliştirilmesi;
- (c) Türkiye Cumhuriyeti'nin ilgili politikaları ışığında, nükleer güç santrallerinin işletilmesi, bakımı ve sökülmesi ile kullanılmış yakıt ve radyoaktif atık yönetimi alanlarında teknolojilerin geliştirilmesi;
- (d) nükleer yakıt imalat fabrikasının kurulmasının teşvik edilmesi;
- (e) ilgili Türk teşekküllerinin eğitim aracılığıyla kapasitelerinin geliştirilmesi için teknik destek sağlanması;
- (f) nükleer enerjinin barışçıl amaçlarla kullanılmasına ilişkin kamu bilinci ve kabulünün teşvik edilmesini de kapsayan çalıştay, toplantı, seminer ve konferansların düzenlenmesi; ve

(g) nükleer güç sanayisi alanında teknoloji geliştirilmesi ve transferi.

4. Herhangi bir teknik destek ya da Projeye ait gerekli altyapı için herhangi bir projenin, Japonya'nın resmi kalkınma yardımı aracılığıyla gerçekleşmesi durumunda, anılan yardım Taraflar ya da Türkiye Cumhuriyeti ile Japonya'nın ilgili teşekkülleri arasında yapılacak ayrı düzenlemelerin yanı sıra Türkiye Cumhuriyeti'nin ve Japonya'nın yürürlükteki mevzuatına uygun olarak uygulanacaktır.

MADDE 3 YÜRÜTME KOMİTESİ

İşbu Anlaşma kapsamındaki işbirliğinin koordinasyonu için Taraflar, Tarafların temsilcilerinden oluşacak bir yürütme komitesi kuracaklardır.

MADDE 4 SAHA VE ALTYAPIYA İLİŞKİN HUSUSLAR

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti:

- (a) Proje için gerekli olan Proje Sahası'nı, mülkiyetini vermeksizin, nükleer güç santralının sökülme sürecinin sonuna kadar Proje Şirketine bila bedel tahsis edecektir;
- (b) Proje Sahası dışında Proje için gerekli olan altyapıyı bila bedel sağlayacaktır;
- (c) Türkiye Cumhuriyeti mevzuatına uygun olarak, ilgili kişilerin Proje Sahası'na erişimini kolaylaştıracaktır;
- (d) Türkiye Cumhuriyeti mevzuatına uygun olarak, Proje için uygun şartlara sahip yabancı vatandaşların istihdam edilebilmesi amacıyla gerekli izinlerin verilmesini kolaylaştıracaktır; ve
- (e) Türkiye Cumhuriyeti mevzuatına uygun olarak, Proje'nin uygulanması için onayların, izinlerin ve lisansların verilmesini kolaylaştıracaktır.

MADDE 5 EV SAHİBİ HÜKÜMET ANLAŞMASI VE ELEKTRİK SATIN ALMA ANLAŞMASI

1. Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti, Proje Şirketi ile işbu Anlaşma ile birlikte Projenin uygulanması için gerekli olan Ev Sahibi Hükümet Anlaşmasını, işbu Anlaşma ile birlikte gerekli iç usullerin tamamlanmasının ardından akdedecektir. Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile ilgili Proje Katılımcıları tarafından işbu Anlaşma'nın imzalandığı gün itibarıyla kabul edilen Ev Sahibi Hükümet Anlaşması'nın esas unsurları, işbu Anlaşma'nın Ek'inde tanımlanmaktadır.

2. Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti, ilgili Türk Devlet Teşekkülünün Proje Şirketi ile Elektrik Satın Alma Anlaşması'nı akdetmesini sağlayacaktır.

MADDE 6

PROJE FİNANSMANI

1. Japonya Hükümeti, Proje için gerekli olan finansmanın uygun Japon finans kurumları, özellikle Japonya Uluslararası İşbirliği Bankası ve Nippon İhracat ve Yatırım Sigortası tarafından sağlanmasını güçlü bir şekilde destekleyip teşvik edecektir. Bu finansman sağlandığında, yararlanma usullerinin yanı sıra şartları ve koşulları, Proje Şirketi ile uygun Japon finans kurumları arasındaki finansman anlaşması ile belirlenecektir.

2. Türkiye Cumhuriyeti'nin ulusal politikası olarak nükleer güç santrallerinin geliştirilmesine ilişkin güçlü niyeti ışığında, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti, bu maddenin 1. fıkrasında anılan finansman anlaşması akdedildiğinde, Türkiye Cumhuriyeti mevzuatı doğrultusunda, Proje'nin uygulanması için ilgili Türk Devlet Teşekkülünün Proje Sözleşmeleri kapsamındaki yükümlülüklerini zamanında yerine getirmesini sağlayacaktır.

MADDE 7

VERGİLENDİRME VE YATIRIM

1. Projeye ilişkin olarak alınacak tüm vergiler ve resimler, uygun görüldüğü takdirde, Türkiye Cumhuriyeti ile Japonya arasında imzalanan 8 Mart 1993 tarihli Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşması'nın yanı sıra Türkiye Cumhuriyeti ve Japonya'nın yürürlükteki uygulanabilir mevzuatına tabi olacaktır.

2. Projeye ilişkin tüm yatırımlar, uygun görüldüğü takdirde, Türkiye Cumhuriyeti ile Japonya arasında imzalanan 12 Şubat 1992 tarihli Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma'ya tabi olacaktır.

MADDE 8

FİKRİ MÜLKİYET HAKLARI VE TEKNOLOJİ TRANSFERİ

1. Taraflar, hem Türkiye Cumhuriyeti'nin hem de Japonya'nın taraf olduğu ilgili uluslararası anlaşmalara ve Türkiye Cumhuriyeti ile Japonya'nın yürürlükteki mevzuatına tabi olarak Projenin uygulanmasında fikri mülkiyet haklarının yeterli ve etkili bir şekilde korunmasını sağlayacaktır.

2. Japonya Hükümeti, fizibilite çalışmasının ve Proje'nin ekonomik etki değerlendirmesinin sonuçlarını dikkate alarak Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Proje Şirketi tarafından hazırlanacak teknoloji transferi planı doğrultusunda, Projenin

uygulanması için gerekli teknoloji transferini güçlü bir şekilde desteklemektedir ve keyfi olarak teknoloji transferine engel olmayacaktır.

3. Japonya Hükümeti, nükleer güç sanayisi alanındaki teknoloji transferi konusunda Japonya Hükümeti'ne bağlı Japon araştırma enstitüleri ile Türk teşekkülleri arasındaki işbirliğini güçlü bir şekilde desteklemektedir ve bu işbirliğini teşvik edecektir.

MADDE 9 **İHTİLAFLARIN HALLİ**

Taraflardan birinin ya da her ikisinin hakları ve yükümlülüklerine ilişkin olarak işbu Anlaşma'nın uygulanmasından ve yorumlanmasından kaynaklı herhangi bir ihtilaf, Taraflar arasında istişare ile dostane yollarla çözümlenecektir.

MADDE 10 **YÜRÜRLÜĞE GİRME, DEĞİŞİKLİK VE SONA ERME**

1. İşbu Anlaşma, Tarafların, işbu Anlaşma'nın yürürlüğe girmesi için gerekli iç usullerin tamamlandığını Nükleer Enerji İşbirliği Anlaşmasının yürürlüğe girdiği ya da daha sonraki bir tarihte diplomatik yollarla bildirdikleri yazılı bildirimlerin alındığı tarihte yürürlüğe girecektir.

2. İşbu Anlaşma on beş yıl süreyle yürürlükte kalacak ve Taraflardan herhangi biri işbu Anlaşma'yı sona erdirmeye niyetini, yürürlük süresi dolmadan en geç altı ay önce karşı Tarafa diplomatik yollardan yazılı olarak bildirmediği sürece beş yıllık süreler için kendiliğinden uzayacaktır.

3. İşbu Anlaşma Taraflar arasında yapılacak yazılı bir anlaşma ile değiştirilebilir. İşbu Anlaşma'ya ilişkin değişiklikler, bu maddenin 1. fıkrasında düzenlenen aynı usule uygun olarak yürürlüğe girecektir.

4. Bu maddenin 2. fıkrasının hükümlerine bakılmaksızın, Nükleer Enerji İşbirliği Anlaşması'nın sona ermesi halinde işbu Anlaşma sona erecektir.

5. Nükleer Enerji İşbirliği Anlaşması'nın devam etmemesi durumunda, Taraflardan biri işbu Anlaşma kapsamındaki işbirliğine devam etmeyebilir.

Yukarıdaki hususlar muvacehesinde, ilgili Hükümetler tarafından usulüne uygun olarak yetkilendirilen imza sahipleri işbu Anlaşmayı imzalamıştır.

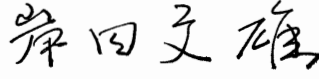
İki nüsha halinde tüm metinler eşit derecede geçerli olmak üzere Türkçe, Japonca ve İngilizce olarak düzenlenmiş ve üç Mayıs 2013 tarihinde Ankara'da ve yirmi altı Nisan 2013 tarihinde Tokyo'da imzalanmıştır. Metinlerin yorumlanmasına ilişkin herhangi bir ihtilaf durumunda, İngilizce metin geçerli olacaktır.

Türkiye Cumhuriyeti
Hükümeti adına:

Taner Yıldız
Enerji ve Tabii Kaynaklar
Bakanı

Japonya
Hükümeti adına:

Fumio Kishida
Dışişleri Bakanı

EK

EV SAHİBİ HÜKÜMET ANLAŞMASI'NIN ESAS UNSURLARI

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve ilgili Proje Katılımcıları, yani Türkiye Cumhuriyeti Elektrik Üretim Anonim Şirketi (bundan böyle "EÜAŞ" olarak anılacaktır), Mitsubishi Heavy Industries, Ltd. ve ITOCHU Şirketi tarafından işbu Anlaşma'nın imzalandığı gün itibarıyla kabul edilen Ev Sahibi Hükümet Anlaşması'nın esas unsurları aşağıda yer almaktadır:

1. PROJENİN UYGULANMASI

- (a) Proje'nin uygulanması, Türkiye Cumhuriyeti mevzuatına göre ve Proje Sözleşmelerine uygun olarak yerine getirilecektir.
- (b) Proje'nin amacı, Proje Sahasında ATMEA 1 reaktör tipinde dört (4) üniteden oluşacak olan bir nükleer güç santralinin (bundan böyle "NGS" olarak anılacaktır) tasarımını, mühendisliğini, alımlarını, inşasını, işletilmesini, bakımını, onarımını, yenilemesini ve sökülmesini yapmaktır.
- (c) Ormanlık araziler dâhil olmak üzere, Proje Sahası, Proje'ye ilişkin her türlü faaliyetin yerine getirilmesi için Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti tarafından Proje Şirketi'ne bîla bedel NGS'nin sökülmesine kadar tahsis edilecektir.
- (d) Proje'nin ticari uygulanabilirliğini ve Proje'nin uygulanması için Proje Sahasının uygunluğunu değerlendirmek için, bir tarafta EÜAŞ ve/veya EÜAŞ tarafından oluşturulacak olan bir konsorsiyum (bundan böyle "Türk Konsorsiyumu" olarak anılacaktır) ve diğer tarafta Mitsubishi Heavy Industries, Ltd. ve diğer teşekküller tarafından oluşturulacak olan bir konsorsiyum (bundan böyle "Japon Konsorsiyumu" olarak adlandırılacaktır) arasında mutabakata varılacak olan şart ve koşullara dayalı olarak bir fizibilite çalışması (bundan böyle "Fizibilite Çalışması" olarak anılacaktır) yapılacaktır.
- (e) Proje Şirketi, seçilen saha için Türk düzenleyici kurumu tarafından istenilen detaylı araştırmaları sonuçlandıracak ve saha raporunu, saha lisansı için Türk düzenleyici kurumuna vaktinde sunacaktır.
- (f) Proje Şirketi, ayrıca Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Proje Şirketi tarafından mutabık kalınacak kılavuza uygun olarak, Proje'nin Türk ekonomisi ve sanayisindeki etkilerini, ilgili şirketlerin ve sanayilerin değerlendirmesini ve nükleer enerji sanayisi alanına ilişkin olarak insan kaynakları değerlendirmesini bildiren ekonomik etki değerlendirmesini, Proje Şirketi'nin kurulmasından itibaren iki (2) yıl içerisinde sonuçlandıracaktır. Ön ekonomik etki değerlendirmesi, Proje Şirketi'nin kurulmasından itibaren bir (1) yıl içerisinde Proje Şirketi tarafından sonuçlandırılacaktır.

2. PROJE ŞİRKETİ

Proje Şirketi, NGS'nin tasarımını, mühendisliğini, alımlarını, inşasını, işletilmesini, bakımını, onarımını, yenilemesini ve sökümünü Türkiye Cumhuriyeti'nin yürürlükteki mevzuatına göre ve ilgili Proje Sözleşmelerinin şart ve koşullarına uygun olarak yerine getirecektir. NGS ile bağlantılı olan herhangi bir altyapının inşası ile ilgili olarak, Proje Şirketi, sadece Proje Sahası içerisinde altyapının inşasından sorumlu olacak ve Proje Sahası dışında herhangi bir altyapının inşasından sorumlu olmayacaktır.

3. PROJE FİNANSMANI

- (a) Proje'nin maliyetleri, (i) proje finansmanı şeklinde (%70) borç ve (ii) Japon Konsorsiyumu ve EÜAŞ ve/veya Türk Konsorsiyumu tarafından (%30) öz sermaye katkısı kombinasyonu yoluyla finanse edilecektir.
- (b) Proje Şirketi, Fizibilite Çalışması ve durum tespit sonuçlarına tabi olarak, yukarıda bahsedilen borcu sağlamak için, uygun olması durumunda Nippon İhracat ve Yatırım Sigortası'nın desteği ile, uygun Japon kuruluşları, özellikle Japonya Uluslararası İşbirliği Bankası ile bir finansman anlaşması akdedecektir.

4. ELEKTRİK SATIN ALMA ANLAŞMASI

- (a) Türkiye Cumhuriyeti Türkiye Elektrik Ticaret ve Taahhüt A.Ş., Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve ilgili Proje Katılımcıları arasında yapılan müzakerelere dayalı olarak Proje Şirketi ile Elektrik Satın Alma Anlaşması'nı akdedecektir.
- (b) Yukarıda bahsedilen müzakerelerde hesaplanan (katma değer vergisi hariç) kilovat saat başına [10,80/10,83] Amerika Birleşik Devletleri (ABD) senti tarife aşağıdaki varsayımlara dayanmaktadır:
 - (i) Proje Sahasında dört (4) ünite inşa edilecektir. Dört (4) ünitenin işletmeye alma yılları sırasıyla ünite I için 2023, ünite II için 2024, ünite III için 2027 ve ünite IV için 2028'dir;
 - (ii) Elektrik Satın Alma Anlaşması, her bir ünitenin ticari işletme tarihinden itibaren yirmi (20) yıl süreyle geçerli olacaktır;
 - (iii) Tarife, yirmi (20) yılın ortalamasıdır;
 - (iv) Tarife, Fizibilite Çalışması sonucuna ve fiyat ayarlama mekanizmasına tabidir;
 - (v) İletim ve frekans kontrolü sırasında toplam elektrik kaybı % iki (2) olacaktır;

- (vi) Yakıt masrafı, bu tarife dâhil edilmemiştir ve aynen yansıtılan masraf temelinde eklenecektir;
- (vii) Tarife, atık yönetimi ve sökülme fonlarını (her bir kilovat saat başına 0,30 ABD senti olmak üzere) içermektedir;
- (viii) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti, Proje Şirketi'nde öz sermayenin %49'unu nakit olarak sağlamakla sorumludur;
- (ix) Japon Konsorsiyumu, Proje Şirketi'nde öz sermayenin %51'ini nakit olarak sağlamakla sorumludur;
- (x) Elektrik Satın Alma Anlaşması yürürlükte kaldığı süre boyunca, EÜAŞ, Proje Şirketi'nde öz sermayenin [%30/%49]'una sahip olacaktır;
- (xi) Elektrik Satın Alma Anlaşması yürürlükte kaldığı süre boyunca, Japon Konsorsiyumu, Proje Şirketi'nde öz sermayenin %51'ine sahip olacaktır; ve
- (xii) EÜAŞ ve diğer Proje Katılımcıları farklılaştırılmış iç karlılık oranına tabi olacaklardır.

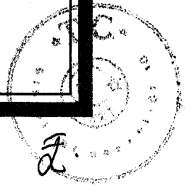
(c) Elektrik Satın Alma Anlaşması'nın süresi sona erdikten sonra, Proje Şirketi'nin bütün hissedarları, hisselerine göre eşit haklara ve aynı iç karlılık oranına sahip olacaklardır.

5. ELEKTRİK İLETİM HATLARI

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti, Türkiye Cumhuriyeti Elektrik İletim Şirketi'nin, NGS'nin şalt sahasına bağlanacak olan elektrik iletim hatlarının tasarımından, alımlarından, inşasından, işletmesinden, bakımından, onarımından, yenilemesinden ve finanse edilmesinden, masrafları kendisine ait olmak üzere, sorumlu olacak ve NGS için elektrik iletim hatlarının vaktinde hazır olmasını sağlayacaktır.

6. KULLANILMIŞ YAKIT VE RADYOAKTİF ATIGIN NİHAİ BERTARAFI

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti, Türkiye Cumhuriyeti mevzuatına uygun olarak kullanılmış yakıt ve radyoaktif atığın nihai bertarafından sorumlu olacaktır. Nükleer Güç Santrallerinin Kurulması ve İşletilmesi ile Enerji Satışına İlişkin 5710 sayılı Kanunun 5(4) maddesine uygun olarak, Proje Şirketi, yukarıda 4(b) (vii)'de atf yapıldığı şekilde atık yönetimi için her bir kilovat saat başına 0,15 ABD senti katkı ödeyecektir.

7. NÜKLEER ZARARLARDAN SORUMLULUK

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti, anayasal usulüne uygun olarak nükleer zararlardan sorumlulukla ilgili yasal çerçeveyi oluşturmak için tedbirleri alacaktır.

8. İNSAN KAYNAKLARI GELİŞİMİ VE YERLİLEŞTİRME

- (a) Türk vatandaşları, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Proje Şirketi tarafından mutabık kalınacak şart ve koşullara tabi olarak Proje için eğitilecek ve istihdam edileceklerdir.
- (b) Türk vatandaşları, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti'nin nükleer enerji sanayisi için kapasitelerini geliştirmek amacıyla, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Proje Şirketi tarafından mutabık kalınacak şart ve koşullara tabi olarak eğitileceklerdir.
- (c) Proje Şirketi, Türk vatandaşları dâhil olmak üzere, işletim ekibinin eğitimi için tam kapsamlı bir simulator inşa edecektir.
- (d) Proje Şirketi, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti'nin önerilerini göz önünde tutarak hedeflenen yerleştirme oranını içeren bir yerleştirme planını geliştirecek ve uygulayacaktır. Yerleştirme oranı, Fizibilite Çalışması ve Proje'nin ekonomik etki değerlendirmesi sırasında belirtilecektir.

9. TEKNOLOJİ TRANSFERİ

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Proje Şirketi, ATMEA1 reaktör tipi teknolojisi sağlayıcıları ile işbirliği içerisinde, Proje'nin uygulanması için Fizibilite Çalışmasının ve ekonomik etki değerlendirilmesinin sonuçlarını göz önünde bulundurarak bir teknoloji transferi planı yapacaklardır.

10. DİĞER ÖNEMLİ UNSURLAR

amaçlar; yetkili makamlar; işbirliği alanları; nükleer teknoloji ve eğitim merkezi; nükleer yakıt arzı; iş modeli; Proje takvimi; Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti'nin hak ve yükümlülükleri; Proje Şirketi'nin hak ve yükümlülükleri; altyapı; arazi hakları; Proje sahasına erişim; onaylar, lisanslar ve izinler; kamulaştırma; elektriğin mülkiyeti ve elektriğin satışı; finansal mekanizma; vergiler; teşvikler; sigorta; sorumluluk; üçüncü taraf sorumluluğu; nükleer sanayi bölgesi; ekonomik etki değerlendirmesi; sosyal sorumluluk; kamusal farkındalık ve kamusal kabul; iş güvenliği; güvenlik; kullanılmış yakıt ve atık yönetimi; sökülme; cezai şartlar; tazminat; gizlilik; anlaşmazlıkların çözümü; mücbir sebep ve fikri mülkiyet hakları

Not: İşbu belge, Ev Sahibi Hükümet Anlaşması'nın içeriğini sınırlamaz.

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
İLE
JAPONYA HÜKÜMETİ
ARASINDA
TÜRKİYE CUMHURİYETİ'NDE
NÜKLEER GÜÇ SANTRALLERİNİN VE
NÜKLEER GÜÇ SANAYİSİNİN GELİŞTİRİLMESİNE
DAİR
İŞBİRLİĞİ ZAPTI**

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Japonya Hükümeti (bundan böyle tek tek “Hükümet” ve birlikte “Hükümetler” olarak anılacaktır);

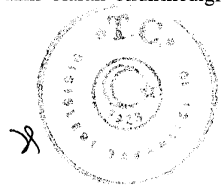
1890 yılında Ertuğrul Firkateyni’nin Japonya’ya gerçekleştirdiği sefer ile başlayan ve 120 yılı aşkın bir süredir devam etmekte olan iki ülke arasındaki dostane ilişkileri göz önünde bulundurarak;

Ankara’da, 3 Mayıs 2013 tarihinde ve Tokyo’da, 26 Nisan 2013 tarihinde imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Japonya Hükümeti Arasında Nükleer Enerjinin Barışçıl Amaçlarla Kullanımına Dair İşbirliği Anlaşması”na atıfla;

Ayrıca, Ankara’da, 3 Mayıs 2013 tarihinde ve Tokyo’da, 26 Nisan 2013 tarihinde imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Japonya Hükümeti Arasında Türkiye Cumhuriyeti’nde Nükleer Güç Santrallerinin ve Nükleer Güç Sanayisinin Geliştirilmesi Alanında İşbirliğine İlişkin Anlaşma”ya (bundan böyle “**Hükümetlerarası Anlaşma**” olarak anılacaktır) atıfla;

Türkiye Cumhuriyeti’nde nükleer güç santralleri ve nükleer güç sanayisinin geliştirilmesi yoluyla ikili ilişkileri daha da derinleştirme amacıyla, aşağıdaki hususlar üzerinde anlaşmaya varmışlardır:

1. Hükümetler, Hükümetlerarası Anlaşma’da karara bağlandığı üzere, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Proje Şirketi’nin hak ve yükümlülüklerini kapsayan Ev Sahibi Hükümet Anlaşması’nda (bundan böyle “**Ev Sahibi Hükümet Anlaşması**” olarak anılacaktır) tanımlanan ve ayrıntıları yer alan Proje’nin (bundan böyle “**Proje**” olarak anılacaktır) uygulanmasını kuvvetli bir şekilde destekleyeceklerdir.
2. İşbu İşbirliği Zaptı’nın imzalandığı tarihteki Ev Sahibi Hükümet Anlaşması, işbu İşbirliği Zaptı’nın ekidir.
3. Hükümetlerarası Anlaşma uyarınca, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti EÜAŞ Konsorsiyumu’nu, Japonya Hükümeti Japon Konsorsiyumu’nu Proje’nin uygulanması ve gerçekleştirilmesine ve Türkiye Cumhuriyeti’nde nükleer güç sanayisinin geliştirilmesine yönelik çabalarında destekler.
4. İşbu İşbirliği Zaptı, her bir Hükümetin bu Zaptın geçerli olması için gerekli olan kendi iç usullerinin tamamlandığını diplomatik yollarla diğer Hükümete bildirdikleri son yazılı bildirimin alındığı tarihte geçerli olacaktır.
5. İşbu İşbirliği Zaptı, Hükümetlerarası Anlaşma’nın yürürlükte kalması koşuluyla, 15 (on beş) yıl süre ile geçerli olacak ve bundan sonra süresinin bitiminden en az 6 (altı) ay önce Hükümetlerden biri işbu İşbirliği Zaptı’nu sona erdirmeye niyetini diğer Hükümete diplomatik yollarla yazılı olarak bildirmediği takdirde, 5 (beş) yıllık süreler için kendiliğinden uzayacaktır.

İki nüsha halinde ve her bir metin eşit derecede geçerli olmak üzere Türkçe, Japonca ve İngilizce olarak yirmi iki Ağustos 2014 tarihinde Ankara’da ve yirmi yedi Ağustos 2014 tarihinde Tokyo’da işbu İşbirliği Zaptı imzalanmıştır. Yorum farklılıkları olması halinde, bu İşbirliği Zaptı, İngilizce metne göre yorumlanacaktır.

**Türkiye Cumhuriyeti
Hükümeti adına:**

Taner Yıldız

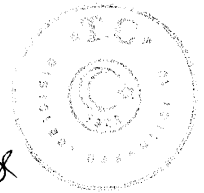
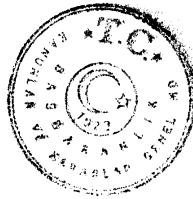
Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı

**Japonya Hükümeti
adına:**

Fumio Kishida

Dışişleri Bakanı

EK

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ

VE

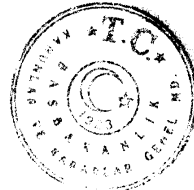
(PROJE ŞİRKETİ'NİN ÜNVANI)

ARASINDA

TÜRKİYE CUMHURİYETİ'NDE NÜKLEER GÜÇ SANTRALİ PROJESİNİN VE
NÜKLEER GÜÇ ENDÜSTRİSİNİN GELİŞTİRİLMESİ

HAKKINDA

EV SAHİBİ HÜKÜMET ANLAŞMASI

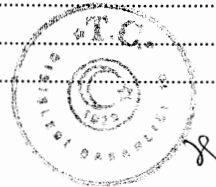

İçindekiler

	<u>Sayfa</u>
GİRİŞ.....	1
MADDE 1 TANIMLAR.....	2
MADDE 2 YORUM.....	10
MADDE 3 PROJE’NİN UYGULANMASI.....	11
MADDE 4 YETKİLİ MAKAM.....	11
MADDE 5 AMAÇLAR.....	11
MADDE 6 FİZİBİLİTE ÇALIŞMASI.....	12
MADDE 7 PROJE ŞİRKETİ.....	14
MADDE 8 PROJE’NİN KAPSAMI.....	16
MADDE 9 TARAFLAR ARASINDA İŞBİRLİĞİ ALANLARI.....	16
MADDE 10 VERİLEN HAKLAR.....	17
MADDE 11 HÜKÜMET’İN TAAHHÜT VE ONAYLARI.....	18
MADDE 12 PROJE ŞİRKETİ’NİN YÜKÜMLÜLÜKLERİ.....	20
MADDE 13 FİNANSMAN MEKANİZMASI.....	23
MADDE 14 ELEKTRİK SATIN ALMA ANLAŞMASI.....	24
MADDE 15 VERGİLER.....	26
MADDE 16 TEŞVİKLER.....	27
MADDE 17 SİGORTA.....	27
MADDE 18 SORUMLULUK.....	28
MADDE 19 UYGULAMA ANLAŞMASI.....	28
MADDE 20 SANTRAL EMNİYETİ.....	32
MADDE 21 KULLANILMIŞ YAKIT VE RADYOAKTİF ATIK YÖNETİMİ.....	32
MADDE 22 İŞLETMEDEN ÇIKARMA.....	33
MADDE 23 GİZLİLİK.....	33
MADDE 24 NÜKLEER YAKIT İMALAT FABRİKASI (NYİF).....	35
MADDE 25 CEZALAR VE TAZMİNAT, FESİH.....	35
MADDE 26 UYGULANACAK HUKUK.....	38
MADDE 27 UYUŞMAZLIKLARIN ÇÖZÜMÜ.....	38
MADDE 28 MÜCBİR SEBEP.....	40
MADDE 29 BİLDİRİMLER.....	41

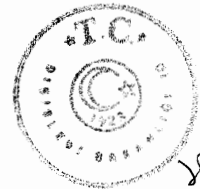
ii

MADDE 30 YÜRÜRLÜĞE GİRME, TADİL.....	43
MADDE 31 NÜKLEER DÜZENLEYİCİ YAPI	43
MADDE 32 MUHTELİF HÜKÜMLER	44
EK I FİZİBİLİTE ÇALIŞMASI	A-1

iii

GİRİŞ

Ev Sahibi Hükümet Anlaşması (işbu “Anlaşma”):

- (1) Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tarafından temsil edilen Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti (Madde 1 tahtında ayrıca tanımlandığı şekilde “Hükümet”), ile
- (2) Türk Mevzuatı uyarınca kurulmuş ve varlığını sürdüren bir anonim şirket olan [Proje Şirketi’nin ünvanı] (“Proje Şirketi”)

arasında ve tarafından[●] tarihinde, Türkiye Cumhuriyeti’nin Ankara şehrinde imzalanıp yürürlüğe girmiştir.

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Proje Şirketi (bundan böyle ayrı ayrı “Taraflar” olarak anılacaktır), işbu Anlaşma’da detaylı olarak düzenlendiği şekilde uzlaşmış ve anlaşmışlardır.

Proje Faaliyetleri’nin yerine getirilmesi ve gerçekleştirilmesi amacıyla Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Japonya Hükümeti arasında Türkiye Cumhuriyetinde Nükleer Güç Santrallerinin ve Nükleer Güç Sanayisinin Geliştirilmesi Alanında İşbirliğine İlişkin Hükümetlerarası Anlaşma ve Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Japonya Hükümeti arasında Türkiye Cumhuriyeti’nde Nükleer Güç Santrallerinin ve Nükleer Güç Sanayisinin Geliştirilmesine Dair İşbirliği Zaptı imzalandığından;

İşbu Anlaşma, Hükümetlerarası Anlaşma ve İşbirliği Zaptı’nda belirtilen Ev Sahibi Hükümet Anlaşması olduğundan, işbu Anlaşma, Hükümetlerarası Anlaşma’nın devamında akdedilmiş ve İşbirliği Zaptı’na eklenmiştir;

Proje Şirketi, Fizibilite Çalışması ve Ekonomik Etki Değerlendirmesi Raporu’nun tatmin edici şekilde tamamlanmasına bağlı olarak (ve işbu Anlaşma’da belirtilen diğer şekillerde) Proje’yi Türkiye Cumhuriyeti’nde geliştireceğinden;

Taraflar, Proje Şirketi vasıtasıyla Yerli Tedarik, Teknoloji Transferi, İnsan Kaynakları Geliştirme ve Sosyal Sorumluluk, Kamuoyu Kabulü ve Kamuoyu Farkındalığı Planlarını yürütmek suretiyle yerel endüstriyi ve insan kaynaklarını geliştirmek istediklerinden;

Hükümet, Türk Mevzuatı’na uygun ve tabi olarak kendisine tanınan yetki ile işbu Anlaşma kapsamında Proje’nin tüm amaçları için Devlet ve tüm Devlet Makamlarını yönetmek ve adlarına taahhütte bulunmak için işbu Anlaşma’yı akdettiğinden;

Devlet Makamları, Türk Mevzuatı’na uygun ve tabi olarak Proje’ye olanak sağlamak ve Proje’yi desteklemek istediklerini, Proje’nin ilerletilmesi amacıyla, Proje ve Proje Şirketi’ne veya Proje ve Proje Şirketi yararına, diğerlerinin yanı sıra, bir takım yetkiler, muafiyetler ve güvenceler tahtında ve bunlara ilişkin olarak işburada belirtilen Arazi Hakları da dâhil olmak üzere haklar temin etmek niyetinde olduklarından;

Hükümet, enerji arz güvenliği ve Türkiye Cumhuriyeti halkının ekonomik, teknolojik ve endüstriyel yararı için bir nükleer enerji programı geliştirmek istediğinden;

Proje Şirketi'nin, Hükümet'in işbirliği ve desteği ile birlikte, Fizibilite Çalışması ve Ekonomik Etki Değerlendirmesi Raporu yapma yükümlülüğü haricinde, Proje ile ilgili tüm yükümlülükleri, Fizibilite Çalışması ve Ekonomik Etki Değerlendirmesi Raporu'nun tatmin eder şekilde sonuçlanmasına ve neticelerine bağlı olduğundan;

Hükümet'in, Proje ile ilgili (Fizibilite Çalışması ve Ekonomik Etki Değerlendirmesi Raporu ile ilgili yükümlülükleri haricindeki) tüm yükümlülükleri Fizibilite Çalışması ve Ekonomik Etki Değerlendirmesi Raporu'nun tatmin eder şekilde sonuçlanmasına ve neticelerine bağlı olduğundan;

BU SEBEPLE, burada belirtilen dayanaklar, taahhütler ve diğer yükümlülükler için ve bunlar göz önünde bulundurularak, Taraflar aşağıda belirtilen şekilde anlaşmaya varmışlardır:

MADDE 1 TANIMLAR

Burada tanımlanmış diğer terimlere ek olarak, Giriş kısmı da dâhil olmak üzere, işbu Anlaşma'da büyük harfle başlayan terimler işbu Anlaşma tahtında aşağıda kendilerine atfedilen anlamlara sahiptir:

İştirak, herhangi bir Kişi'ye ilişkin olarak, bu Kişi'yi doğrudan veya dolaylı olarak, bir veya birden fazla aracı yoluyla kontrol eden, bu Kişi tarafından kontrol edilen veya bu Kişi ile ortak kontrol altında olan diğer herhangi bir Kişi anlamına gelmektedir. İşbu tanımın amaçları doğrultusunda, "kontrol", bir Kuruluş'un oy hakkı sağlayan menkul kıymetleri veya diğer sermaye sahipliği menfaatleri üzerinde çoğunluğa veya diğer kontrol gücü sağlayan menfaatlere sahip olma yoluyla ya da kanun yoluyla veya Kişiler arasında yapılan ve bu yönde yetki veya oy hakları tanıyan sözleşmeler yoluyla, doğrudan veya dolaylı olarak, bir Kişi'nin idaresini ve politikalarını yönetme veya yönetilmesini sağlama gücüne sahip olmak anlamına gelmektedir. Yukarıdaki hükümlerden bağımsız olarak, Proje Şirketi'nin her bir hissedarı Proje Şirketi'nin İştiraki'dir.

Anlaşma, tüm ilgili ekleri ile birlikte işbu Anlaşma'nın Giriş bölümünde ve Hükümetlerarası Anlaşma'nın 1. Maddesi ve İşbirliği Zaptı'nda tanımlanan işbu Ev Sahibi Hükümet Anlaşması anlamına gelir.

Alternatif Proje Sahası, kendisine 6. Maddenin 3. Fıkrasında atfedilen anlamı haizdir ve Hükümetlerarası Anlaşma'nın 1. Maddesinin (b) Fıkrasında atfı yapılan alternatif yer anlamına gelir.

Onay, herhangi bir Devlet Makamı tarafından Türk Mevzuatı'na uygun olarak verilmiş veya verilecek olan ve Proje Faaliyeti'ni yerine getirmek veya Proje'nin uygulanması için gerekli olan (sertifikalar ve işletme ve çevre izinleri de dâhil olmak üzere) tüm onaylar, yetkiler, sertifikalar, lisanslar ve izinler anlamına gelir.

ATMEA1, Mitsubishi Heavy Industries Ltd. ve AREVA NP arasındaki ortak girişim olan ATMEA SAS tarafından geliştirilmiş basınçlı su reaktörü anlamına gelir. ATMEA1, yaklaşık 1100 MWe'lik (ayrıca Proje Sahası koşullarına göre uyarlanacaktır) net üretim kapasitesine sahiptir ve en üst seviyede güvenlik sistemlerine ve 12 ila 24 aylık esnek işletme döngüsüne haiz olup, yüksek ısı verimliliği sayesinde daha az atığa yol açmaktadır ve çevreye daha az etkisi bulunmaktadır. Birincil sistem tasarımı, döngü yapılandırması ve ana bileşenleri, mevcut işletilen basınçlı su reaktörlerindeki benzeridir. ATMEA1, üç takımı yedekli aktif durum

kor soğutma sistemi, uçak çarpmalarına karşı zırhlı koruma kabı ve binalar ile ciddi kazaların etkilerini azaltabilmek için eriyik korutma sistemi gibi güvenlik özelliklerine sahiptir. ATMEA1 tasarım esaslarını, nükleer güç santralleri için UAEA (IAEA) standartları (güvenlik gereksinimleri), UARKK (ICRP) Tavsiyeleri ve BANDB (WENRA) güvenlik hedeflerini içerecektir.

İş Günü, Ankara, Türkiye'deki Devlet Makamları'nın ve/veya ticari bankaların ve döviz piyasalarının Kanun gereği kapalı olmasının gerekli olmadığı veya kapalı olmaya yetkili kılınmadığı herhangi bir gün anlamına gelir.

Ekonomik Denge Değişiklik, işbu Anlaşma'nın 11. Maddesinin 5. Fıkrasında kendisine atfedilen anlamı haizdir.

Yetkili Makam, 4. Maddenin 1. Fıkrasında kendisine atfedilen anlamı haizdir.

Gizli Bilgi, işbu Anlaşma'nın 23. Maddesinin 1. Fıkrasında kendisine atfedilen anlamı haizdir.

Anayasa, üzerinde zaman zaman değişiklik veya ekleme yapılabilen veya başka şekilde tadil edilebilen veya değiştirilebilen haliyle Türkiye Cumhuriyeti Anayasası anlamına gelir.

Yüklenici, Proje Şirketi veya onun İştirakleri'nden herhangi birine veya hepsine veya onların yararına doğrudan veya dolaylı olarak Proje ile ilgili mal, iş, hizmet ya da teknoloji sağlayan herhangi bir Kişi ve bu Kişi'nin halefleri veya izin verilen temellük edenleri anlamına gelir.

Maliyet, Proje'nin finansmanı ile ilgili olarak doğan maliyetler de dâhil olmak üzere, Proje kapsamındaki herhangi bir maliyet veya tüm maliyetler anlamına gelir.

İşletmeden Çıkarma, Türk Mevzuatı ile uyumlu olarak, Tesisler'in güvenli şekilde hizmetten çıkarılması ve kalıntı radyoaktivitenin, TAEK'in Proje Sahası üzerindeki düzenleyici kontrolünü sona erdirmesine izin veren seviyeye indirilmesi anlamına gelir.

İşletmeden Çıkarmak, bağlantılı olduğu tanım ile aynı anlamı haizdir.

Bilgiyi Veren Taraf, işbu Anlaşma'nın 23. Maddesinin 1. Fıkrasında kendisine atfedilen anlamı haizdir.

Dolar, Amerika Birleşik Devletleri'nin yasal para birimi anlamına gelir.

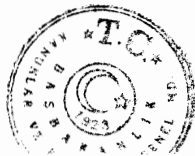
Ekonomik Etki Değerlendirmesi Raporu, işbu Anlaşma'nın 6. Maddesinin 4. Fıkrasında kendisine atfedilen anlamı haizdir.

Geçerlilik Tarihi, işbu Anlaşma'nın 30. Maddesinin 1. Fıkrasında kendisine atfedilen anlamı haizdir.

EPDK, Türkiye Cumhuriyeti'nin Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu anlamını haizdir.

Kuruluş, herhangi bir devlet ya da hükümet altında usulüne uygun biçimde kurulmuş kamu veya özel her türlü şirket, müessese, limited şirket, ortaklık, sınırlı ortaklık, ortak girişim, şirketleşmemiş ortak girişim, birlik veya diğer kuruluş, teşkilat veya teşebbüs anlamına gelir.

EÜAŞ, Türkiye Cumhuriyeti'nde kurulmuş olan Elektrik Üretim Anonim Şirketi anlamına gelir.

EÜAŞ Konsorsiyumu, EÜAŞ veya EÜAŞ'ın herhangi bir İştirak'i ve diğer Kuruluşlar ve bunların külli veya cüzi halefleri, izin verilen temellük edenleri ve devralanları tarafından doğrudan veya dolaylı olarak kurulmuş ya da kurulacak Kuruluşlar anlamına gelir.

EÜAŞ Riskten Koruma Anlaşması, EÜAŞ veya EÜAŞ Konsorsiyumu (EÜAŞ ana şirket garantisi veya Proje Şirketi'ni tatmin eder şekilde alternatif destek (örneğin, kredibilite ve riskten korunma kapasitesi) sağlanmasına tabi olarak) ve Proje Şirketi tarafından, 14. Maddenin 4. Fıkrası uyarınca ve Tarife artı sabit maktu tazminat tutarları toplamı şeklindeki fiyata (ilgili sözleşmede belirtilecek) dayanan hükümlerle yürürlüğe konacak olan elektrik satın alma riskten koruma anlaşması anlamına gelir.

Kamulaştırma, bir Devlet Makamı tarafından yürütülen herhangi bir millileştirme veya kamulaştırma ya da millileştirme, el koyma veya kamulaştırma ile aynı etkiye sahip herhangi bir tedbir anlamına gelir ve şüpheye mahal vermemek adına terime aşağıdaki hususlar da dahildir:

- (i) bir Kişi'nin varlıklarının kamulaştırılması;
- (ii) sermaye sahipliği ya da buna eşdeğer menfaat sahipliğinin kamulaştırması sureti ile olanlar da dâhil olmak üzere, malların veya hakların kullanımına veya bunlardan faydalanılmasına hâlel getirecek şekilde malların veya hakların alınması veya bunların kullanım veya icrasının sınırlandırılması;
- (iii) TAEK veya EPDK'nın Proje Şirketi'nin yönetsel kontrolünü, NGS'nin güvenliğini temin etmek amacıyla, acil düzenleyici yetkiler uyarınca geçici olarak üstlenmesi Kamulaştırma teşkil etmemek üzere; yöneticiler atayarak ya da başka bir şekilde bir şirketin ya da herhangi bir Kuruluş'un (tamamının veya bir kısmının) yönetimine dâhil olunması ya da müdahale edilmesi; ve
- (iv) sağlık, güvenlik ve çevre gibi meşru kamu yararı amacını korumak için hazırlanan ve uygulanan ayırmacı olmayan hukuki tedbirler, bu tedbirlerin sonuçları Proje Şirketi'nin NGS'yi Hükümetlerarası Anlaşma, İşbirliği Zaptı ve işbu Anlaşma'ya uygun olarak işletmemesine neden olmadıkça veya Sponsorlar'ın Proje Şirketi'ni kontrol etmesine engel olmadıkça Kamulaştırma teşkil etmez.

Kamulaştırmak, bağlantılı olduğu tanım ile aynı anlamı haizdir.

Tesisler, Proje'nin ayrılmaz bir parçasını oluşturan tesisleri ve Üniteler de dâhil olmak üzere, Proje Sahası'nda NGS'nin gerçekleştirilmesi ve faaliyeti için önceden mevcut olan veya inşa edilecek veya kurulacak olan yer üstü ve altı tüm tesisleri ifade eder ve **Tesis** bu bağlamda anlaşılır.

Fizibilite Aşaması Koşulları, 12. Maddenin 2. Fıkrasında kendisine atfedilen anlamı haizdir.

Fizibilite Aşaması Koşullarının Sağlandığı Tarih, her bir Fizibilite Aşaması Koşulu'nun yerine getirilmiş olduğunun her bir Tarafça teyit edildiği tarih anlamına gelir.

Fizibilite Aşaması Koşullarının Sağlandığı Son Tarih, 25. Maddenin 1. Fıkrasında kendisine atfedilen anlamı haizdir.

Fizibilite Çalışması, Ek I’de ayrıca belirtildiği şekilde, Proje’nin uygulanması için, Proje’nin ticari uygulanabilirliğinin ve Proje Sahası’nın uygunluğunun değerlendirilmesi amacıyla yürütülen fizibilite çalışması anlamına gelir

Mücbir Sebep, kendisine işbu Anlaşma’nın 28. Maddesinde atfedilen anlamı haizdir.

Orman İzin Bedeli, (i) Orman Kanunu ve Orman Kanunu’nun 17 ve 18’inci Maddelerinin Uygulama Yönetmeliği de dâhil fakat bunlarla sınırlı olmaksızın Orman Kanunu tahtındaki ilgili düzenlemelerin hükümleri ve (ii) Orman Kanunu’nda yer alan konulara benzer konuları düzenleyen yürürlükte olan veya yürürlüğe girecek diğer düzenlemeler ve onların alt düzenlemeleri tahtında ödenecek (Orman Kanunu’nda tanımlandığı şekliyle, Ağaçlandırma Bedeli, Arazi İzin Bedeli, Orman Köylüleri Kalkındırma Geliri, Ağaçlandırma ve Erozyon Kontrolü Geliri de dâhil fakat bunlarla sınırlı olmaksızın) ücretleri, masrafları, giderleri ve fonlara yapılacak katkıları ifade eder.

Orman Kanunu, Türkiye Cumhuriyeti’nin 8 Eylül 1956 tarihli ve 9402 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 31 Ağustos 1956 tarihli, 6831 sayılı kanunu anlamına gelir.

Hükümet, işbu Anlaşma’nın, Giriş bölümünde kendisine atfedilen anlamı haizdir ve herhangi bir zamanda veya zaman zaman yapısında, şeklinde veya başka şekilde değişiklikler olsa dahi, devlet teşkilatlanması içerisinde Hükümet’in taşra teşkilatı, tüm yürütme ve düzenleme organları, ajanslar, daireler, bakanlıklar ve bunların veya bunlardaki yetkilileri ve memurları da dâhil olmak üzere işbu Anlaşma’ya Taraf olan Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti’ni ifade eder.

Tehlikeli Madde, (i) herhangi bir tehlikeli bileşen, kirletici, bulaştırıcı, kimyasal veya endüstriyel, zehirli, radyoaktif veya tehlikeli maddeler, malzemeler veya atıklar ve (ii) yürürlükteki Türk Mevzuatı tahtında bu şekilde tanımlanmış veya düzenlenmiş herhangi bir tehlikeli bileşen, kirletici, bulaştırıcı, kimyasal veya endüstriyel, zehirli, radyoaktif veya tehlikeli madde, malzeme veya atık anlamına gelir.

İnsan Kaynakları Geliştirme Planı, işbu Anlaşma’nın 19. Maddesinin 3. Fıkrasında kendisine atfedilen anlamı haizdir.

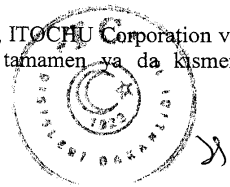
IAEA, Uluslararası Atom Enerjisi Ajansı anlamına gelir.

ICC Kuralları, Uluslararası Ticaret Odası Tahkim Kuralları anlamına gelir.

Uygulama Anlaşması, Fizibilite Çalışması ve Ekonomik Etki Değerlendirmesi Raporu’nun tamamlanmasını takiben, ETKB ile Proje Şirketi arasında işbu Anlaşma’nın 19. Maddesi uyarınca yürürlüğe girecek olan, Proje’nin icra edilmesi ile ilgili olarak her bir taraf için detaylı iş kapsamının, sözleşmesel yükümlülüklerin ve hüküm ve şartların yer aldığı ve Kamu Hizmeti İmtiyaz Sözleşmesi olmayan anlaşma anlamına gelir.

Hükümetlerarası Anlaşma, yürürlükte kaldığı sürece zaman zaman tadil edilebilir, ilaveler yapılabilir veya değiştirilebilir haliyle, 3 Mayıs 2013 tarihinde Ankara’da ve 26 Nisan 2013 tarihinde Tokyo’da imzalanan Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Japonya Hükümeti arasında Türkiye Cumhuriyetinde Nükleer Güç Santrallerinin ve Nükleer Güç Sanayisinin Geliştirilmesi Alanında İşbirliğine İlişkin Hükümetlerarası Anlaşma anlamına gelir.

Japon Konsorsiyumu, doğrudan veya dolaylı olarak GDF Suez SA, ITOCHU Corporation ve Mitsubishi Heavy Industries Ltd. veya bunların İştirakler’i ve tamamen ya da kısmen

halefleri,izin verilen temellük edenleri ve devralanları tarafından kurulan konsorsiyum anlamına gelir.

JBIC, Japon Uluslararası İşbirliği Bankası anlamına gelir.

Kanun veya Kanunlar zaman zaman tadil edilen, yeniden çıkarılan veya değiştirilen haliyle, herhangi bir Kişi ile ilgili olarak, bu Kişi için uygulanabilir veya bağlayıcı olan, şu anda veya sonraki bir zamanda yürürlükte bulunan, tüm örf ve adet hukuku, anayasa hukuku, kanun, yasa, yönetmelik, karar, içtüzük, tebliğ, kararname, kural, mahkeme kararı, emir, kanun hükmünde kararname, Onay, direktif veya (kanun hükmünde olsun ya da olmasın) herhangi bir devlet makamının talebi veya başkaca hükümet sınırlaması veya benzer bir bağlayıcı kararı veya saptamasını veya sayılanları bağlayıcı şekilde yorumlaması veya idaresi anlamına gelir.

Yerel Otorite herhangi bir veya tüm idari organlar ve diğer alt birimleri de dâhil olmak üzere, herhangi bir zamanda veya zaman zaman yapısında, şeklinde veya başkaca değişiklik olsa dahi, (belediyeler, büyükşehir belediyeleri ve diğer coğrafi veya hizmete dayalı yerinden yönetim kamu kuruluşları da dâhil fakat Hükümet'in taşra teşkilatı hariç olmak üzere) herhangi bir veya tüm yerel makamlar ve bunların tüm birimleri (TAEK, EPDK ve diğer bağımsız idari kurumlar da dâhil olmak üzere) anlamına gelir.

Yerli Tedarik Planı, işbu Anlaşma'nın 19. Maddesinin 2. Fıkrasında kendisine atfedilen anlamı haizdir.

Kayıp veya Zarar, her türlü doğrudan kayıp, maliyet, hasar, sorumluluk, yükümlülük, masraf (faiz, cezalar, avukatlık ücretleri ve makul yasal giderler de dâhil), dava, yargılama, talep, harç, ceza veya zarar anlamına gelir.

İşbirliği Zaptı, 22 Ağustos 2014 tarihinde Ankara'da ve 27 Ağustos 2014 tarihinde Tokyo'da imzalanan Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Japonya Hükümeti arasında Türkiye Cumhuriyeti'nde Nükleer Güç Santrallerinin ve Nükleer Güç Sanayisinin Geliştirilmesine Dair İşbirliği Zaptı anlamına gelir.

ETKB, Türkiye Cumhuriyeti Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı anlamına gelir.

Milli Menfaat, Devletin milli güvenliği, uluslararası siyasi kaygıları, enerji arz güvenliği ve ulusal kamu düzeni kaygıları ve nükleer güvenlik anlamına gelir.

NEXI, Japon İhracat ve Yatırım Sigortası anlamına gelir.

Bildirim, işbu Anlaşma kapsamında ve işbu Anlaşma ile ilgili olan herhangi bir ihbar veya bildirim anlamına gelir.

Nükleer Zarar, (Paris Sözleşmesi'nin 2004 tadilinde tanımlandığı şekilde) "nükleer zarar" anlamına gelir.

Nükleer Yakıt, sivil nükleer güç santrali veya araştırma reaktörünün reaktör koruna yüklenmek üzere üretilmiş elemanlar biçimindeki fisyon yapabilir nükleer madde anlamına gelir.

Nükleer Yakıt İmalat Fabrikası (ve/veya "NYİF"), nükleer güç santrallerine Nükleer Yakıt imalatı sağlanması ve gelecekteki tedarığı için Türkiye Cumhuriyeti'nde inşa edilecek ve faaliyet gösterecek nükleer yakıt demeti ve kontrol çubuğu imalat tesisi anlamına gelir.

6

Nükleer Sorumluluk Kanunu, *Nükleer Enerji Alanında Üçüncü Taraflara Karşı Hukuki Sorumluluk* ile ilgili olarak Türkiye Cumhuriyeti'nde çıkarılacak kanun anlamına gelir.

Nükleer Güç Santrali (ve/veya "NGS"), nükleer buhar tedarik sistemi, türbinjeneratör, yardımcı sistemler ve Proje Sahası'nda bulunan ilgili diğer yardımcı tesisler de dâhil fakat bunlarla sınırlı olmaksızın işbu Anlaşma uyarınca, Proje Sahası'nda geliştirilecek, tasarlanacak, inşa edilecek ve işletilecek 1100 MWe güce sahip ATMEA1 tipi dört (4) üniteden oluşan nükleer güç santral(ler)i anlamına gelir.

Nükleer Teknoloji ve Eğitim Merkezi (ve/veya "NTEM"), 19. Maddenin 6. Fıkrasında ayrıca açıklandığı gibi, Türkiye Cumhuriyeti'ndeki insan kaynakları kapasitesinin geliştirilmesi için inşa edilecek ve işletilecek nükleer teknoloji ve eğitim merkezi anlamına gelir.

Paris Sözleşmesi, zaman zaman yapılan tadiller ve eklemeler ile birlikte, Türkiye Cumhuriyeti'nin taraf olduğu 29 Temmuz 1960 tarihli Nükleer Enerji Alanında Üçüncü Şahıslara Karşı Hukuki Sorumluluğa İlişkin Paris Sözleşmesi anlamına gelir.

Kişi, herhangi bir gerçek ya da tüzel kişi anlamına gelir.

Elektrik Satın Alma Anlaşması (ve/veya "ESA"), NGS tarafından üretilen elektriğin alım ve satımına ilişkin olarak TETAŞ ile Proje Şirketi arasında imzalanacak, detayları 14. Maddede açıklanmış olan sözleşme anlamına gelir.

Proje, NGS'nin tüm faaliyet dönemi boyunca NGS'nin tasarımı, geliştirilmesi, inşası, finansmanı, sigortalanması, işletmeye alınması, işletilmesi, bakımı ve onarımı dâhil fakat bunlarla sınırlı olmaksızın, Fizibilite Çalışması ve Ekonomik Etki Değerlendirmesi Raporu'nun yerine getirilmesi, tam kapsamlı bir simülâtörün temini, Kullanılmış Yakıt ve Radyoaktif Atık yönetimi, Tesislerin İşletmeden Çıkarılması ve işbu Anlaşma koşulları altında anlaşıldığı üzere Proje Sahası'nın ayrılmaz bir parçası olarak kabul edilen ve özellikle Fizibilite Çalışması'nın tamamlanmasından sonra ve bu çalışmaya tabi olarak Proje'ye ve Türkiye Cumhuriyeti'nin sivil nükleer enerji programının geliştirilmesine destek olduğu kabul edilen Proje Sahası'ndaki diğer faaliyetler veya Tesisler de dâhil olmak üzere, işbu Anlaşma'da ayrıca detaylı şekilde belirtilen, Proje Sahası'nda gerçekleştirilecek olan dört (4) ünite ATMEA1 nükleer güç santrali projesi anlamına gelir.

Proje Faaliyetleri, işbu Anlaşma ile uyumlu olarak Proje'nin icra edilmesinin gerçekleştirilmesi ile ilgili herhangi bir veya tüm faaliyetler anlamına gelir.

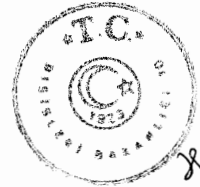
Proje Şirketi, işbu Anlaşma'nın 7. Maddesinin 1. Fıkrasında belirtildiği şekilde Türk Mevzuatı ve işbu Anlaşma tahtında usulünce kurulmuş ve [...] ticaret siciline kayıtlı olan [...] A.Ş. anlamına gelir.

Proje Sözleşmeleri, şu anlama gelir:

- (a) ESA, Sistem İşletim ve Kullanım Anlaşması ve Sistem Bağlantı Anlaşma(lar)ı;
- (b) herhangi bir Proje Faaliyeti ile ilgili olarak herhangi bir Devlet Kuruluşu'nun ve Proje Şirketi'nin taraf olduğu mevcut anlaşmalar ya da gelecekte imzalanacak herhangi diğer anlaşmalar; ve
- (c) Uygulama Anlaşması,

7

her halükarda bunların zaman zaman tadil edilen, ilave, ek yapılan, başka bir şekilde tadil edilen veya değiştirilen halleriyle ve aşağıdaki hususlar göz önünde bulundurulmak üzere kabul edilmektedir ki:

- (i) yukarıda (a), (b) ve (c) paragraflarında atıf yapılan anlaşmalar işbu Anlaşma'nın bir parçası olarak addedilmeyecek; ve
- (ii) yukarıda (a), (b) ve (c) paragraflarında atıf yapılan anlaşmalar, bu anlaşmalara uygulanabilecek olan hukuka bakılmaksızın, Türk özel hukukuna tabi olacaktır.

Proje Temsilcisi, işbu Anlaşma'nın 27. Maddesinin 1. Fıkrasında kendisine atfedilen anlama gelir.

Proje Takvimi, Uygulama Anlaşmasına uygun olarak Proje Şirketi tarafından oluşturulacak ve ETKB'ye sunulacak olan takvim anlamına gelir.

Proje Sahası, Proje'nin Türkiye Cumhuriyeti'nin Sinop ilinde gerçekleştirilebilmesi için Proje Şirketi'ne tahsis edilecek (kıyı bölgesi ve deniz yatağının ilgili alanları da dahil olmak üzere) arazi anlamına gelir.

Basiretli Sanayi Uygulaması, her halükarda yürürlükteki tüm UAEA standartlarını ve kılavuzlarını, işbu Anlaşma'nın 31. Maddesinin 6. Fıkrası'na uygun şekilde lisanslama temelini oluşturan mevzuat, kılavuzlar ve standartlar listesini ve yerel şartları göz önünde bulunduran ve gerekli ehemmiyeti gösteren, bir nükleer güç santralının tasarım, mühendislik, inşaat, geliştirme, görevlendirme, onarım, yenileme, işletme, sigortalama, bakım ve/veya İşletmeden Çıkarma ile ilgili çalışan ve uluslararası beceri ve tecrübe sahibi bir kurucu, yüklenici, ekipman imalatçısı veya halin icabına göre işleticiden, bu ölçüdeki beceri, değerlendirme, yargıya varma, basiret ve öngörü seviyesi dikkate alındığında olağan olarak beklenebilecek standartlar, uygulamalar ve yöntemler anlamına gelir.

Kamu Hizmeti İmtiyaz Sözleşmesi, Türk Mevzuatı tahtında belirli koşullara tabi olmak üzere, bir şirket ile Hükümet arasında imzalanacak ve o şirkete belirli kamu hizmetlerinin Hükümetin yetkilendirmesi ile inşa edilmesi ve/veya işletilmesi hakkını veren bir anlaşma anlamına gelir.

Radyoaktif Atık, serbestleştirme sınırlarının üzerinde aktivite seviyesine sahip ve bir daha kullanılması düşünülmeyen nükleer ve radyoaktif maddeler ile radyoaktif madde bulaşmış ya da radyoaktif olmuş yapı, sistem, bileşen ve malzemeler anlamına gelir.

Makul Gayret, işbu Anlaşma altında bir Taraf'ın yapması, teşebbüs etmesi veya gerçekleştirmesi beklenen bir işlem ile ilgili olarak, ilgili işlemi gerçekleştirmek için gerekli sayıda bildirim yapması, ilgili işlemin maliyeti, işlemin süresi ve türü de dâhil ve fakat bunlarla sınırlı olmaksızın ilgili işlemi etkileyen koşullar tahtında kendi menfaatlerini korumak adına basiretli bir tacir Kişi'nin makul olarak gösterecek olduğu ve her durumda ilgili koşullar altında uygun olarak değerlendirilen çabalar anlamına gelir.

Bilgiyi Alan Taraf, işbu Anlaşma'nın 23. Maddesinin 1. Fıkrasında kendisine atfedilen anlama gelir.

Arazi Hakları, mülkiyet hakkı hariç olmak üzere, Proje Sahası'nda inşa edilecek Tesisler'in yer aldığı arazi üzerinde, ilgili Onay'da belirtilen süre için kurulacak ve Proje Şirketi lehine

tapu kütüğünde ayrı bir sayfada tescil edilecek olan, 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun 726. ve 826. Maddelerinde belirtilen şekilde ipoteğe konu olabilen, devamlı ve bağımsız hakları sağlayan haklar anlamına gelir.

Güvence Denetimi Anlaşması, sırasıyla 295 ve 295A UAEA Bilgi Sirküleri'nde yinelenmiş olan, Türkiye Cumhuriyeti ile UAEA arasında 30 Haziran 1981 tarihinde akdedilen ve 6 Temmuz 2000 tarihli Ek Protokol ile tadil edilen, Nükleer Silahların Yayılmasının Önlenmesi Andlaşmasına İlişkin Olarak Güvenlik Denetimi Uygulanmasına dair Anlaşma anlamına gelir.

Sosyal Sorumluluk, Kamuoyu Kabulü ve Kamuoyu Farkındalığı Planı, işbu Anlaşma'nın 19. Maddesi'nin 4. Fıkrası'nda atfedilen anlama gelir.

Kullanılmış Yakıt, ısınlama sonrasında reaktörden çıkarılmış, mevcut durumuyla kullanılması mümkün olmayan Nükleer Yakıt anlamına gelir.

Sponsorlar, Japon Konsorsiyumu ve EÜAŞ ve/veya EÜAŞ Konsorsiyumu anlamına gelir.

Devlet, Anayasa'da tanımlandığı şekilde egemen Türkiye Cumhuriyeti Devleti anlamına gelir.

Devlet Makamları, belirli Kamu kurumlarının içerik ve yetkilendirme sınırları içerisinde izin verilen sınırlarda kalmak kaydıyla aşağıdakiler anlamına gelir:

- (i) Hükümet,
- (ii) Uygun olduğu yerde, herhangi bir Devlet Kuruluşu,
- (iii) Uygun olduğu yerde, herhangi bir Yerel Otorite, veya
- (iv) sayılanların halefleri, izin verilen temellük edenleri ve devralanları ve onlar adına hareket eden herhangi bir Kişi.

Devlet Kuruluşu, görevlileri ve temsilcileri de dâhil olmak üzere aşağıdaki herhangi bir Kuruluş'u ifade eder:

- (i) (TETAŞ, EÜAŞ ve TEİAŞ da dâhil olmak ancak EÜAŞ Konsorsiyumu hariç olmak üzere) Hükümet'in doğrudan ya da dolaylı olarak kontrolü sağlayacak sermayeyi veya mülkiyet hakkını veya benzer ekonomik menfaati elinde bulundurduğu Kuruluşlar; veya
- (ii) Hükümet'in doğrudan veya dolaylı olarak kontrol ettiği Kuruluşlar.

Sistem Bağlantı Anlaşması, Hükümetlerarası Anlaşma, İşbirliği Zaptı, işbu Anlaşma ve Türk Mevzuatı'na uygun şekilde NGS'nin ulusal elektrik iletim şebekesine bağlanması ile ilgili olarak Proje Şirketi ile TEİAŞ arasında akdedilecek anlaşma anlamına gelir.

Sistem İşletim ve Kullanım Anlaşması, Hükümetlerarası Anlaşma, İşbirliği Zaptı, işbu Anlaşma ve Türk Mevzuatı'na uygun şekilde NGS tarafından ulusal elektrik iletim şebekesinin kullanılması ve diğer ilgili konular ile ilgili olarak Proje Şirketi ile TEİAŞ arasında akdedilecek anlaşma anlamına gelir.

TAEK, Türkiye Cumhuriyeti'nin Türkiye Atom Enerjisi Kurumu ve/veya halefleri ve/veya Türkiye Cumhuriyeti'nde herhangi bir kanun değişikliği durumunda kurulacak,

sorumluluklarından birinin nükleer güç santralleri ve nükleer tesislere ilişkin izin süreçlerinin ve lisanslamanın düzenlenmesi olduğu yeni bir kuruluş anlamına gelir.

Tarife, ESA tahtında Proje Şirketi tarafından TETAŞ'a kWh başına yüklenecek fiyat anlamına gelir.

Tarife Yapısı, her bir ilgili Ünite'nin ESA dönemi boyunca; işbu Anlaşma'nın 6. Maddesinde belirtilen hesaplama yöntemini ve tüm varsayımları gösteren ve içeren, Tarife'nin tüm bileşenleri, detayları ve formülleri anlamına gelir.

Vergiler, Hükümet'e veya herhangi bir Devlet Makamı'na ödenmesi gereken, mevcut ve gelecekteki tüm resimler, harçlar, gümrük harçları, ithalat harçları, gümrük resimleri, ödemeler, primler, ücretler, fonlar, cezalar, tarhlar, vergiler ve bedeller veya kara suları ve hava sahası ile birlikte uluslararası hukuka göre yargı yetkisinin bulunduğu veya üzerinde egemen haklarını uygulayabildiği deniz alanları da dâhil olmak üzere Türkiye Cumhuriyeti sınırları içerisinde Devlet Makamları veya benzer bir vergi koyma yetkisine sahip diğer bir organ tarafından konan (katma değer vergisi ve satış vergileri de dâhil olmak üzere) diğer benzeri bedeller ve katkılar anlamına gelir.

Teknoloji Transferi Planı, işbu Anlaşma'nın 19. Maddesinin 5. Fıkrasında kendisine atfedilen anlamı ifade eder.

TEİAŞ, Türkiye Cumhuriyeti'nin Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketi anlamına gelir.

TETAŞ, Türkiye Cumhuriyeti'nin Türkiye Elektrik Ticaret ve Taahhüt Anonim Şirketi anlamına gelir.

Türk Mevzuatı, Anayasa, diğer tüm kanunlar, yasalar, kanun hükmünde kararname, kararnameler, tüzükler, yönetmelikler, tebliğler, beyannameler, ilke kararları, emirler, normatif kararlar ve politikalar, Türkiye Cumhuriyeti'nin taraf olduğu veya ilgili uluslararası anlaşmanın kabul edilmesi veya uygulanması için gerekli tüm iç yasal düzenlemeler ve kanunlar ve kararnameler ile birlikte taraf olabileceği tüm uluslararası anlaşmalar (Hükümetlerarası Anlaşma ve eki ile İşbirliği Zaptı ve eki dahil olmak üzere) da dâhil olmak üzere Türkiye Cumhuriyeti'nin tüm hukuki rejimini oluşturan Türkiye Cumhuriyeti'nin kanunları anlamına gelir.

Ünite, NGS'nin ATMEA1 tipi güç ünitelerinin her birini ifade eder.

WENRA, Batı Avrupa Nükleer Düzenleyiciler Birliği anlamına gelir.

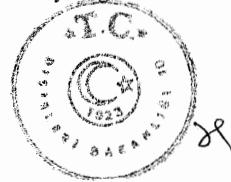
MADDE 2 YORUM

2.1. İşbu Anlaşma, sadece atıfta bulunmayı kolaylaştırmak amacıyla maddelere, bölümlere ve diğer kısımlara ayrılmıştır ve başlıklar bu amaçla kullanılmıştır ve bunlar işbu Anlaşma'nın yapısını veya yorumunu etkilemez.

2.2. "İşbu Anlaşma", "bunun", "burada", "bunun altında" ve buna benzer ifadeler, işbu Anlaşma'ya atıfta bulunmakta olup, işbu Anlaşma'nın özel bir Madde veya diğer kısmına atıfta bulunmamaktadır.

10

2.3. Maddelere, bölümlere, paragraflara, hükümlere, eklere veya eklentilere yapılan atıflar işbu Anlaşma'nın maddelerine, bölümlerine, paragraflarına, hükümlerine, eklerine veya eklentilerine yapılan atıflardır.

2.4. Herhangi bir Kişi'ye yapılan atıflara, ilgili Kişi ve onun halefleri ve izin verilen temellük edenleri ve devralanları da dahildir.

2.5. Herhangi bir anlaşmaya (işbu Anlaşma da dâhil olmak üzere) yapılan atıf, o anlaşmanın uygulanabilir hükümlerine uygun olarak zaman zaman tadil edilmiş, ilaveler yapılmış ya da başka bir şekilde değiştirilmiş halini ifade eder.

2.6. "Dâhil", "dâhil fakat bunlarla sınırlı olmaksızın" anlamını haizdir ve "dâhil olmak" fiilinin diğer halleri de benzer şekilde yorumlanır.

2.7. Herhangi bir Devlet Kuruluşu ve/veya Hükümet ve/veya Yetkili Makam için "makul destek" veya "kolaylaştırma" terimleri, Proje Şirketi ve/veya Japon Konsorsiyumu'nun faaliyetlerine Türk Mevzuatı'nı ihlal edecek şekilde ayrıcalık sağlamak olarak yorumlanmayacaktır.

MADDE 3 PROJE'NİN UYGULANMASI

3.1. Proje'nin uygulanması, işbu Anlaşma, Hükümetlerarası Anlaşma, İşbirliği Zaptı, Proje Sözleşmeleri ve Türk Mevzuatı ile uyumlu olarak gerçekleştirilecektir.

3.2. Bir taraftan ekleri ile birlikte Hükümetlerarası Anlaşma ve İşbirliği Zaptı ile diğer taraftan geri kalan Türk Mevzuatı arasında (bir taraftan ekleri ile birlikte Hükümetlerarası Anlaşma ve İşbirliği Zaptı'nın hüküm ve şartları ile diğer taraftan Anayasa arasındaki ihtilaflar hariç olmak üzere) herhangi bir ihtilaf olması durumunda, ekleri ile birlikte Hükümetlerarası Anlaşma ve İşbirliği Zaptı'nın hüküm ve şartları işbu Anlaşma çerçevesinde herhangi bir kısıtlama olmaksızın uygulanacaktır.

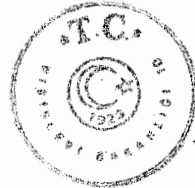
3.3. ETKB ve Proje Şirketi ayrıca işbu Anlaşma'nın 19. Maddesi'nde belirtilmiş olan konular da dâhil fakat bunlarla sınırlı olmaksızın Proje Faaliyetleri için anlaşılan düzenlemeleri içeren Uygulama Anlaşmasını akdedeceklerdir.

MADDE 4 YETKİLİ MAKAM

4.1. İşbu Anlaşma'ya ilişkin olarak Hükümet'i temsil eden yetkili makam ("Yetkili Makam") ETKB'dir.

4.2. Proje'nin amaçları için ETKB tarafından ETKB Bakanı başkanlığında (i) ETKB'nin, (ii) (gerekli ise) ilgili Devlet Makamları'nın ve (iii) Proje Şirketi'nin kıdemli temsilcilerinden oluşan ayrı bir koordinasyon komitesi ("Koordinasyon Komitesi") kurulacaktır. Koordinasyon Komitesi, ilgili Devlet Makamları ve Proje Şirketi arasındaki koordinasyonu sağlamak ve Proje'nin uygulanmasını kolaylaştırmakla görevli olacaktır.

MADDE 5 AMAÇLAR

Hükümetlerarası Anlaşma, İşbirliği Zaptı ve işbu Anlaşma kapsamında yer alan hususlara uygun olarak, Taraflar işbu Anlaşma aracılığı ile aşağıdaki amaçlara ulaşmayı istemektedir:

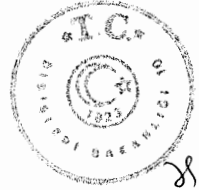
- (a) nükleer güvenlik ve nükleer emniyete azami önemi göstererek, Proje kapsamında NGS tarafından istikrarlı, güvenilir ve yüksek verimlilikte elektrik üretimi;
- (b) NGS'nin yüksek emre amadelige sahip olmasının sağlanması;
- (c) Proje'nin uygulanması aracılığıyla, NGS'nin ve Tesislerin tasarımı, inşası, işletilmesi, bakımı (ve yaşam döngüsünün yenilenmesi), Kullanılmış Yakıt ve Radyoaktif Atık yönetimi, İşletmeden Çıkarılması ve sökülmesine ilişkin kanıtlanmış ve ileri teknolojinin ve bilginin aktarımı;
- (d) NTEM'in inşa edilmesi; ve
- (e) Proje'nin uygulanması süresince, insan kaynakları gelişimi, yerli tedarik, teknoloji transferi ve istihdam olanaklarının yaratılması yoluyla Türkiye Cumhuriyeti halkına faydaların sağlanması.

MADDE 6 **FİZİBİLİTE ÇALIŞMASI**

6.1. Taraflar, Proje Şirketi'nin ve Hükümet'in (Taraflar'ın 10. Maddenin 1. Fıkrası ve 12. Maddenin 1. Fıkrasındaki yükümlülükleri haricinde) buradaki diğer yükümlülüklerinin tümünün başlamasının ve yerine getirilmesinin bir ön şartı olan Fizibilite Çalışması ve Ekonomik Etki Değerlendirmesi Raporu'nun yürütülmesi hususunda işbirliği yapacaklardır. Taraflar arasında anlaşıldığı üzere, Proje Şirketi Fizibilite Çalışması ve Ekonomik Etki Değerlendirmesi Raporu'na ilişkin olan tüm işleri denetleyecektir. 6. Madde'nin 2. Fıkrası'nda düzenlenmiş olan tüm hedeflerin tamamlanmasını müteakip, Proje Şirketi ETKB'ye Fizibilite Çalışması'nı sunacaktır.

6.2. Fizibilite Çalışması, Proje'nin ticari uygulanabilirliğini ve Proje Sahası'nın Proje'nin uygulanması için uygunluğunu değerlendirmek adına yürütülecektir. Bu nedenle, Fizibilite Çalışması aşağıdaki konuları kapsayacaktır:

- (i) Proje Sahası'nın genel olarak elverişliliği;
- (ii) (x) Basiretli Sanayi Uygulaması ile uyumlu olacak şekilde istikrarlılığı, verimliliği ve emre amadeliliğinin değerlendirilmesi de dahil olmak üzere, Proje Sahası'ndaki Tesisler'e ilişkin olarak tasarım, mühendislik, tedarik, inşa, işletme, bakım, onarım, Radyoaktif Atık ve Kullanılmış Yakıt yönetimi ve İşletmeden Çıkarma yükümlülüklerinin üstlenilmesinin fizibilitesi ve (y) Proje'nin önerilen toplam büyüklüğünün fizibilitesi;
- (iii) ESA dahil olmak üzere, Proje Sözleşmeleri'nin yapısı;
- (iv) Bankaca kabul edilebilirlik (ve büyük ihracat kredisi kuruluşları ve çok uluslu finans kurumlarının olası gereklilikleri);
- (v) Öz sermaye yatırımlarını destekleyen Proje'nin genel ekonomisi;

- (vi) Türkiye Cumhuriyeti'nde NTEM'in geliştirilmesine ilişkin işbirliği;
- (vii) sosyal sorumluluk, kamuoyu kabulü ve kamuoyu farkındalığı, teknoloji transferi, yerli tedarik ve insan kaynakları gelişimi için planlar;
- (viii) Proje'nin uygulanması için gerekli tüm Onaylar'ın ve bu Onaylar'ın başvuru ve verilme süreçlerinin analizi ve belirlenmesi;
- (ix) Çevresel ve sosyal etki değerlendirmeleri için gerekli verilerin toplanması da dahil hazırlık çalışması;
- (x) Nükleer alanında üçüncü taraf sorumluluğu, Radyoaktif Atık ve Kullanılmış Yakıt yönetimi ve İşletmeden Çıkarma rejimleri de dahil nükleer düzenleyici yapı/çerçeve; ve
- (xi) Mevzuat, lisanslama, izin süreçlerinin zamanlaması ve Fizibilite Çalışması'nın sonuçları da dikkate alınarak, genel Proje Takvimi'nin geliştirilmesi.

Ek I, Fizibilite Çalışması için yol gösterici nitelikte içerik tablosunu göstermekte olup Fizibilite Çalışması'nın taraflarca geliştirilmesi nedeni ile değişikliğe tabidir.

6.3. Hükümet Proje için alternatif bir saha ("**Alternatif Proje Sahası**") önerebilir. Alternatif Proje Sahası için seçim kriterlerinin değerlendirilmesinde Proje Şirketi'ne danışılacaktır. Proje Şirketi, Taraflar arasında karşılıklı mutabık kalınacak ayrı bir sözleşmeye tabi olarak Alternatif Proje Sahası için bir fizibilite çalışması üstlenecektir. Ancak, EÜAŞ ve/veya EÜAŞ Konsorsiyumu, masrafları kendisine ait olmak üzere, Sinop sahası için yapılan Fizibilite Çalışması ile paralel olarak Alternatif Proje Sahası için (saha etüdü dahil) fizibilite çalışmasını yürütmeye yetkilidir. Yukarıda sözü edilen karşılıklı mutabık kalınacak ayrı sözleşme akdedilir ise EÜAŞ ve/veya EÜAŞ Konsorsiyumu ya Alternatif Proje Sahası için fizibilite çalışması yürütmeye hakkını bu tarih itibarıyla elde edilen tüm sonuçlar ve veriler ile birlikte (işbu işleme ilişkin oluşan makul masraflarının taraflarca mutabık kalındığı şekilde ödenmesine bağlı olarak) Proje Şirketi'ne devredecek ya da bu fizibilite çalışmasına ilişkin olarak Proje Şirketi ile işbirliği yapacaktır.

6.4. Proje Şirketi, (i) Türkiye Cumhuriyeti'nde nükleer enerji endüstrisi alanına ilişkin Türk ekonomisi, endüstrisi, insan kaynakları, sektörler ve şirketlerin genel anlatımının da dahil olduğu, (ii) Türk ekonomisi, endüstrisi ve insan kaynakları üzerinde Proje'nin etkilerini analiz eden ve raporlayan ve Türkiye Cumhuriyeti'nde nükleer enerji endüstrisi alanına ilişkin sektörler ve şirketleri değerlendiren ve (iii) Yerli Tedarik Planı, İnsan Kaynakları Geliştirme Planı, Teknoloji Transferi Planı ve Sosyal Sorumluluk, Kamuoyu Kabulü ve Kamuoyu Farkındalığı Planı'na ilişkin olarak, işbu Anlaşma'da tanımlanmış olan insan kaynakları gelişimi, yerli tedarik ve teknoloji transferi ve sosyal sorumluluk, kamuoyu kabulü ve kamuoyu farkındalığı programları için atılması gereken adımları belirleyen bir ekonomik etki değerlendirmesini ("**Ekonomik Etki Değerlendirmesi Raporu**") hazırlayacak ve ETKB'ye sunacaktır.

6.5. Fizibilite Aşaması Şartları Tamamlanma Tarihi'nden itibaren, Proje Şirketi'nin (12. Madde'nin 1. Fıkrasında atıf yapılan yükümlülükler hariç) işburadaki yükümlülükleri 12. Madde'nin 2. Fıkrası hükümlerine tabi ve bunlarla uyumlu olarak yürürlüğe girecektir.

13

6.6. ETKB, TETAŞ ve Proje Şirketi, Fizibilite Çalışması sırasında Tarife'nin dayanacağı tüm varsayımlar ve Tarife'nin hesaplanma yöntemi üzerinde mutabık kalacaklardır.

MADDE 7 PROJE ŞİRKETİ

7.1. Aşağıdaki hususlar kabul edilmiş ve bunlar üzerinde anlaşılmıştır:

- (i) Proje Şirketi, Türk Mevzuatı uyarınca bir anonim şirket şeklinde kurulmuştur;
- (ii) işbu Anlaşma'nın imza tarihinde, Proje Şirketi'nin hisselerinin yüzde elli birini (%51) doğrudan ya da dolaylı olarak Japon Konsorsiyumu elinde bulundurmaktadır; ve
- (iii) işbu Anlaşma'nın imza tarihinde, Proje Şirketi'nin hisselerinin yüzde kırk dokuzunu (%49) doğrudan ya da dolaylı olarak EÜAŞ veya EÜAŞ Konsorsiyumu elinde bulundurmaktadır.

13. Maddenin 3. Fıkrası uyarınca, Proje'nin nihai borç özkaynak finansman oranında meydana gelebilecek herhangi bir değişikliğe bağlı olmaksızın, her halükarda Taraflar'ca aksi kararlaştırılabilmek üzere, Hükümet, EÜAŞ'ın ve/veya (uygulanabildiği ölçüde) EÜAŞ Konsorsiyumu'nun Proje Şirketi'nin nakdi sermayesinin (Proje Şirketi'nin sermayesinin %51'ine doğrudan ya da dolaylı olarak Japon Konsorsiyumu'nun nakdi olarak iştirak etmesine bağlı olmak üzere) yüzde kırk dokuzuna (%49) iştirak edilmesi için gerekli (nakit) fonların Proje Şirketi'ne sağlanmasını temin edecektir.

7.2. Geçerlilik Tarihi'nden Fizibilite Aşaması Şartları Tamamlanma Tarihi'ne kadar Proje Şirketi'nin hissedarlarından her biri hissedarlıklarını yukarıda 7. Maddenin 1. Fıkrasında gösterilen şekilde devam ettirecektir. Fizibilite Aşaması Şartları Tamamlanma Tarihi'nden ESA'nın sona erme tarihine kadar ve 13. Maddede teminat hakkı verilmesine ilişkin olarak düzenlenmiş olan hüküm ve şartlara tabi olmak üzere, (i) Japon Konsorsiyumu ve (ii) EÜAŞ ya da EÜAŞ Konsorsiyumu Proje Şirketi'nin sermayesinde yukarıda sözü edilen hissedarlıkları sürdüreceklidir; şu koşullar ki (a) EÜAŞ'ın Proje Şirketi'ndeki doğrudan ya da dolaylı hissedarlığını yüzde kırk dokuzdan (%49), yüzde otuzdan (%30) az olmayan bir orana indirmesine izin verilecek ve (b) Japon Konsorsiyumu'nun ve EÜAŞ ve/veya EÜAŞ Konsorsiyumu'nun her bir hissedarı veya üyesinin Proje Şirketi'ndeki doğrudan ya da dolaylı menfaatlerini devir veya temlik etme hakları (i) 7. Maddenin 4. Fıkrasına tabi olmak ve (ii) (bu ihtiyaç Proje Şirketi'ne ilişkin hissedarlar sözleşmesine ve Proje Şirketi'nin ana sözleşmesine yansıtılmak üzere) Proje Şirketi'nin yukarıda sözü edilen üyelerinin yazılı onayının alınmasına bağlı olması şartıyla bulunacaktır. Proje Şirketi ile ilgili hissedarlar sözleşmesi bu Proje'nin boyutu, türü ve karmaşıklığındaki bir proje için tipik hisse devir kısıtlamalarını içerecek ve (ilgili olduğu yerde) hissedarların ön alım hakları ve hisse devir mekanizmaları da dahil olmak üzere, hisse devirlerine uygulanacak prosedür ve ön koşulları belirtecektir.

7.3. Fizibilite Aşaması Şartları Tamamlanma Tarihi'nden itibaren geçerli olmak üzere, Proje Şirketi'ne ve/veya Japon Konsorsiyumu'na ve/veya EÜAŞ Konsorsiyumu'na (bunların üyelerine yapılanlar hariç olmak üzere) herhangi bir yeni iştirak ve/veya Proje Şirketi ve/veya Japon Konsorsiyumu ve/veya EÜAŞ Konsorsiyumu'ndaki (bunların üyelerine yapılanlar hariç olmak üzere) hisselerin (tüm halka arzlar da dahil ancak borsadaki devirler hariç olmak üzere) herhangi bir üçüncü Kişi'ye devri (Türk Mevzuatı'nın herhangi bir hükmüne halel gelmeksizin)

Proje Şirketi ve/veya Japon Konsorsiyumu ve/veya EÜAŞ Konsorsiyumu'nun ilgili hissedarı tarafından Yetkili Makam'a yapılacak bir ön Bildirim'e tabi olacaktır.

7.4. Fizibilite Aşaması Şartları Tamamlanma Tarihi'nden itibaren geçerli olmak üzere, Proje Şirketi ve/veya Japon Konsorsiyumu ve/veya EÜAŞ ve/veya EÜAŞ Konsorsiyumu'nun bir üyesi, Proje Şirketi'ndeki doğrudan ya da dolaylı hissedarlığının bir üçüncü tarafa ("**Önerilen Devralan**") devrini teklif ederse, bu durumda bu hissedar Önerilen Devralan'a teklif edilen devire veya Önerilen Devralan'ın iştirak etmesine ilişkin olarak ETKB'ye danışacaktır. 7. Maddenin 3. Fıkrasında anılan Önerilen Devralan'ın iştirak etmesi ve/veya Önerilen Devralan'a devir, Bildirim'in tebellüğ tarihinden itibaren 45 gün içinde ETKB tarafından bu iştirak etme ve/veya devir Milli Menfaat'in korunması amacıyla reddedilirse, gerçekleştirilmeyecektir; şu şartlarla ki, (i) ETKB tarafından (yalnızca bilgi amaçlı olarak ve Devlet sırrının sonucu olan kısıtlamalara tabi olacak şekilde) red gerekçeleri iletilecek; ve (ii) ESA süresinin bitiminden sonra (a) ETKB tarafından red gerekçeleri iletilecek; ve (b) 27. Madde uyarınca ETKB'nin Önerilen Devralan'a devri makul bir sebep olmaksızın reddettiği tespit edilirse, bu halde ilgili hissedarın Önerilen Devralan'a payını devretmesine izin verilecektir ve söz konusu Önerilen Devralan, devri 27. Madde gereğince yapılacak yukarıda belirtilen tespiti takiben 90 günlük süre içinde tamamlayamaz ise, o halde, EÜAŞ ve/veya EÜAŞ Konsorsiyumu ilgili hissedarlığı EÜAŞ ve/veya EÜAŞ Konsorsiyumu ve ilgili hissedarın müzakere ettiği adil fiyat (ve bu adil fiyat altı (6) ay içinde kararlaştırılmaz ise, adil fiyat 27. Madde uyarınca belirlenecektir) üzerinden satın almakla yükümlü olacaktır. Proje Şirketi'nin hissedarlar sözleşmesinde, bu nitelikte iştirak ve/veya devre ilişkin ayrıntılı hükümlere de yer verilecektir.

7.5. Hükümetlerarası Anlaşma'ya uygun olarak, Taraflar her bir ilgili Ünite'nin ESA süresinin dolmasına kadar, EÜAŞ'ın, hissedarlar sözleşmesinde düzenleneceği üzere, Japon Konsorsiyumu'na nazaran daha düşük iç karlılık oranlarına tabi olacağını kabul etmişlerdir.

7.6. İşbu Anlaşma kapsamında, EÜAŞ ve/veya EÜAŞ Konsorsiyumu, 18 Haziran 1984 tarihli ve 18435 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 8 Haziran 1984 tarihli ve 233 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'ye, 27 Kasım 1994 tarihli ve 22124 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 4046 sayılı ve 24 Kasım 1994 tarihli Özelleştirme Uygulamaları Hakkında Kanun'a, 19 Aralık 2010 tarihli ve 27790 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 3 Aralık 2010 tarihli ve 6085 sayılı Sayıştay Kanunu'na, 17 Mart 1984 tarihli ve 18344 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 29 Şubat 1984 tarihli ve 2983 sayılı Tassarrufların Teşviki ve Kamu Yatırımlarının Hızlandırılması Hakkında Kanun'a tabi olmayacaktır.

7.7. İşbu Anlaşma kapsamında, yatırımlar ve yatırım kararları, yeni iştiraklerin kurulması, hisselerin edinilmesi ve devri ya da herhangi bir Kişi ile ticari sözleşme ilişkisi içine girilmesi de dahil olmak üzere, EÜAŞ ve/veya EÜAŞ Konsorsiyumu tarafından yapılan herhangi bir işlem Türkiye Cumhuriyeti'nin özel hukuk hükümlerine tabi olacak ve Türk Mevzuatı uyarınca özel hukuk işlemleri olarak kabul edilecektir.

7.8. İşbu Anlaşma kapsamında, Proje Takvimi'nde gösterilmiş zaman kısıtlamaları içinde ve bunlara uygun olarak EÜAŞ ve/veya EÜAŞ Konsorsiyumu tarafından yapılacak işleri ve süreçleri yürütmek ve zaman kaybını ve ekonomik kayıpları önlemek için, 22 Ocak 2002 tarihli ve 24648 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmış 4 Ocak 2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu, 22 Ocak 2002 tarihli ve 24648 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmış 5 Ocak 2002 tarihli 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu, EÜAŞ Mal ve Hizmet Alımları Hakkında Yönetmelik ve tüm diğer ilgili alt düzenlemeler Proje Şirketi, EÜAŞ ve/veya EÜAŞ Konsorsiyumu'na uygulanmayacaktır.

7.9. Proje ile ilgili Proje Şirketi'nce yürütülecek tüm yatırımlar, uygulanabildiği ölçüde, 12 Şubat 1992 tarihinde imzalanan Türkiye Cumhuriyeti ile Japonya Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma'ya tabi olacaktır.

MADDE 8 **PROJE'NİN KAPSAMI**

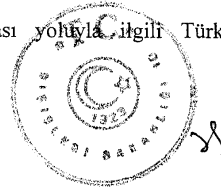
8.1. Proje'nin kapsamı (i) Fizibilite Çalışması ve Ekonomik Etki Değerlendirmesi Raporu'nun üstlenilmesi; ve (ii) (işbu Anlaşma'da belirtilen şekilde) tasarım, mühendislik, tedarik, inşaat, işletme, bakım, onarım, yenileme (yaşam döngüsü açısından), konvansiyonel atık, Kullanılmış Yakıt ve Radyoaktif Atık yönetimi ve NGS'nin ve Proje Sahası'ndaki ilgili Tesisler'in İşletmeden Çıkarılması ve işbu Anlaşma'da belirtildiği şekilde diğer faaliyetlerin icraasıdır. Ek olarak, (işbu Anlaşma'da belirtilen şekilde) Proje yerli tedarik, insan kaynakları gelişimi, teknoloji transferi ve NTEM ve NYİF'nin uygulanmasına ilişkin işbirliğinin geliştirilmesini kapsayacaktır.

8.2. Üçüncü tarafların haklarına hâle gelmeksizin, Türkiye Cumhuriyeti üçüncü nükleer güç santralini Türkiye Cumhuriyeti'nde gerçekleştirmeye karar verdiğinde, uygun görüldüğü takdirde, Hükümetlerarası Anlaşma, İşbirliği Zaptı ve bu Anlaşma'nın tadil edilmesine bağlı olarak, Taraflar'ın, Türkiye Cumhuriyeti'nde kurulacak olan üçüncü nükleer güç santralinin Proje kapsamının bir parçası olabileceği hususunda anlaşabileceği kabul edilmiştir.

MADDE 9 **TARAFLAR ARASINDA İŞBİRLİĞİ ALANLARI**

9.1. Taraflar, sayılanlar dahil fakat bunlarla sınırlı olmaksızın, aşağıdaki alanlarda (işbu Anlaşma'da belirtilen şekilde) işbirliği yapacaklardır;

- (i) Nükleer güvenlik kültürü, nükleer güç endüstrisi ve nükleer güç santrallerinin geliştirilmesi;
- (ii) Nükleer tesislerin ve faaliyetlerin lisanlanması ve denetimi alanında bilgi ve deneyimin paylaşımı;
- (iii) Yakıt çevrimi ve Radyoaktif Atık yönetimi alanında bilgi ve deneyimin paylaşımı;
- (iv) Tasarım, inşaat, işletmeye alma, bakım, onarım, yaşam döngüsü yenilemesi ve nükleer güç santrallerinin İşletmeden Çıkarılması, nükleere ilişkin ekipmanların üretimi ve bakımı dahil olmak ancak bunlarla sınırlı olmamak üzere, nükleer enerji endüstrisi alanında teknolojilerin geliştirilmesi;
- (v) Nükleer güç santrallerinin güvenli ve emniyetli şekilde işletilmesi;
- (vi) Proje'nin uygulanması için insan kaynaklarının geliştirilmesi;
- (vii) Proje'nin uygulanması için personelin eğitimi ve eğitimlerin tekrarlanması için NTEM'in kurulması;
- (viii) Eğitim ve nükleerle ilgili kapasitelerinin artırılması yoluyla ilgili Türk Kuruluşları'na teknik yardım sağlanması;

- (ix) Çalıştaylar, toplantılar, seminerler ve konferansların organizasyonu.

MADDE 10 VERİLEN HAKLAR

10.1. Geçerlilik Tarihi'ni müteakiben ve Türk Mevzuatı'na göre Proje Şirketi tarafından Proje'ye ilişkin ilgili başvuruların ve şartların tamamlanmasına tabi olarak, Fizibilite Çalışması'nın tamamlanması ve Ekonomik Etki Değerlendirmesi Raporu'nun sonuçlandırılması da dahil Proje'nin etkili ve uygun şekilde uygulanabilmesi ve yürütülebilmesi için kullanılmak üzere, Proje Şirketi tarafından yapılacak sondaj, araştırma ve çalışmalar da dahil olmak üzere saha aktiviteleri için Proje Sahası'na girişi ve Proje Sahası'nın kullanımı amacıyla ilgili Devlet Makamları, Proje Şirketi'ne bila bedel münhasır bir hak sağlayacaktır.

10.2. 12. Maddenin 2. Fıkrası'nda belirtilen Fizibilite Aşaması Şartları'nın yerine getirilmesine tabi olarak, Proje amaçları için, ve işbu Anlaşma'nın diğer hükümleriyle Proje Şirketi'ne tanınan diğer hak ve yetkilere hâlel gelmeksizin, Hükümet ve ilgili Devlet Makamları (Türk Mevzuatı'nın ilgili hükümlerine tabi olarak ve ilgili olduğu yerde Türk Mevzuatı uyarınca uygun başvuru ve şartların Proje Şirketi tarafından tamamlanmasına tabi olarak) işbu Anlaşma uyarınca Proje Şirketi'ne aşağıdakileri tahsis eder:

- (i) Proje'nin uygulanması ve yürütülmesine, tüm Proje Faaliyetleri'nin yürütülmesine ve Proje Sözleşmeleri'nde Devlet Makamları tarafından Proje Şirketi'ne sağlanan diğer tüm hakları elinde bulundurmaya ilişkin münhasır hak;
- (ii) Türk Mevzuatı uyarınca gerekli Onaylar'ın alınmasını müteakip, Proje'nin etkili ve muntazam uygulanması ve yürütülmesi için İşletmeden Çıkarma tamamlanana kadar Proje Şirketi tarafından bila bedel kullanılmak üzere münhasır Arazi Hakları. Proje Sahası'nın teslimine uygulanacak olan esaslar Taraflar'ca Uygulama Anlaşması'nda kararlaştırılacaktır. Şüpheye mahal vermemek adına: noter ve tapu masrafları ve ilgili vergiler Proje Şirketi tarafından ödenecek ve fakat Proje Şirketi, Arazi Hakları veya Proje Sahası'nın işgali veya kullanımı ile ilgili olarak, herhangi bir Orman Bedeli ödemesi de dahil fakat bununla sınırlı olmamak üzere, başkaca herhangi bir harç, bedel, masraf veya gideri ödemekle yükümlü olmayacaktır;
- (iii) Proje Sahası üzerindeki Tesisler'i inşa etme, bunlara sahip olma, bunları kullanma, elinde bulundurma ve kontrol etmeye ilişkin münhasır hak;
- (iv) Proje kapsamında NGS vasıtasıyla üretilen elektriğin mülkiyet hakkı; ve
- (v) Proje kapsamında Onaylar'ı elinde tutma hakkı.

10.3.

- (i) Türk Mevzuatı uyarınca, izin verilen ölçüde, Hükümet, Proje Şirketi namına ya da Proje Şirketi'nin izniyle Proje Sahası'na girmek isteyen çalışanlar, taşeronlar, görevliler veya temsilciler için Proje Sahası'na erişim sağlayacaktır. Proje Şirketi bu alana erişim isteyen ve Türk vatandaşı olmayan kişilerin kimlik bilgilerini içeren listeyi sahaya ilişkin talep edilen erişim, ~~günden~~ otuz (30) gün önce ETKB'ye iletacaktır. ETKB'nin otuz (30) ~~günlük~~ süre içerisinde bu

talebe cevap vermemesi durumunda, ETKB ilgili kişilerin erişimini onaylamış sayılacaktır. Şüpheye mahal vermemek adına, bu kısıtlamalar, denetleme amacıyla erişimi gerekli olan ETKB, TAEK veya Türkiye Cumhuriyeti'nin üyesi olduğu UAEA gibi belli ilgili uluslararası kuruluşların çalışanlarına uygulanmayacaktır.

- (ii) ETKB, Milli Menfaatler sebebiyle belirli Kişiler'in bu alana girmesini reddetme hakkını saklı tutar.
- (iii) Herhangi bir acil durum halinde, Proje Şirketi, işbu Anlaşma'nın 10. Maddesinin 3. Fıkrasının (i) Bendinde belirtilen otuz (30) günlük süreyi dikkate almadan, TAEK ve Saha'ya erişimi kontrol eden Devlet Makamı'na önceden yazılı Bildirim'de bulunarak Proje Sahası'na erişimi sağlayabilir; şu şartla Proje Şirketi acil durumu oluşturan koşullara ilişkin yazılı bir raporu ETKB, TAEK ve yukarıda anılan ilgili Devlet Makamı'na mümkün olan en kısa sürede ve olaydan 5 gün sonraı geçmeyecek şekilde sunacaktır.

MADDE 11 **HÜKÜMET'İN TAAHHÜT VE ONAYLARI**

11.1. Her bir Fizibilite Aşaması Şartının yerine getirildiğinin hem ETKB hem de Proje Şirketi tarafından yazılı olarak teyit edilmiş olmasına tabi olmak üzere, Hükümet, Türk Mevzuatı'na uygun olarak (fakat 3. Maddenin 2. Fıkrası hükümlerine hâlel getirmeksizin), Proje'nin zamanında uygulanması için, ilgili Devlet Makamları'nın işbu Anlaşma ve Proje Sözleşmeleri'ndeki yükümlülüklerini yerine getirmesini sağlayacaktır.

11.2. Türk Mevzuatı'nda gelecekte konulabilecek şartlar hariç olmak üzere, Hükümet:

- (i) EÜAŞ'ı, işbu Anlaşma'nın 7. Maddesinin 6. Fıkrasına uygun olarak yükümlülüklerini yerine getirmesi amacıyla EÜAŞ Konsorsiyumu'nu kurması için yetkili kılacaktır;
- (ii) Herhangi bir Proje Sözleşmesi'nde açıkça belirtilebilecek olanlar haricinde, Proje Şirketi'ne, işbu Anlaşma'dan doğan herhangi bir hak, menfaat veya yararı azaltmayacak, şarta bağlı kılmayacak veya sınırlandırmayacaktır; ve
- (iii) Proje'ye ilişkin olarak, Proje Şirketi'nin, Sponsorlar'ın veya Proje'nin menfaatlerine zarar verecek herhangi bir Kamulaştırma faaliyetinde bulunmayacaktır.

11.3. Proje Şirketi, gerek herhangi bir Tehlikeli Madde gerekse kültürel, arkeolojik veya tarihsel kalıntı veya yapı olsun, Proje Sahası'nda önceden var olan herhangi bir koşuldan sorumlu olmayacaktır. Önceden mevcut koşulların Fizibilite Çalışması veya Proje işlerinin yapımı sırasında ortaya çıktığı ölçüde, Proje Şirketi, ilgili Devlet Makamları'nı durumdan haberdar etmekle ve ilgili Devlet Makamı tarafından bu kalıntı veya yapı işlem görene ya da çıkarılana kadar bu kültürel, arkeolojik veya tarihi kalıntı veya yapıları korumakla yükümlü olacak ve ilgili Devlet Makamları Tehlikeli Madde'nin veya bu kalıntı veya yapıların işlem görmesinden veya kaldırılmasından sorumlu olacaktır; şöyleki, gerekli olması halinde ve gerekli olduğu ölçüde, Proje Takvimi ve Tarife Taraflar'ca mutabık kalınabilecek şekilde tadil edilecek ya da (anlaşma olmaması halinde) işbu Anlaşma herhangi bir Taraf'ca sona

18

erdirilebilecektir. İlgili sona erdirmeye ve sonuçlarına ilişkin olarak, halin icabına göre 25. Maddenin 2. Fıkrası, 25. Maddenin 3. Fıkrası veya 25. Maddenin 11. Fıkrası uygulanacaktır.

11.4. (İşbu Anlaşma’da belirtildiği şekilde) Hükümet:

- (i) Proje Sahası dahilindeki araziyi Kamulaştıracak ve özel mülkiyete veya Proje Sahası ile ilgili olarak gerekli olabilecek diğer haklara konu olan Arazi Hakları’nı Maliyet yaratmaksızın Proje Şirketi’ne (bila bedel) devredecektir; ve
- (ii) Arazi Hakları üzerinde herhangi bir üçüncü tarafmenfaati nedeniyle Proje Şirketi’nin maruz kaldığı herhangi bir sorumluluk için Proje Şirketi’ni tazmin edecektir.

11.5. Fizibilite Aşaması Koşullarının Sağlandığı Tarihten sonra ve her bir Ünitelerin ESA’sı ayrı ayrı sona erene kadar oluşan ve Tarife’nin hesaplanmasında kullanılan varsayımların değişmesine neden olan Türk Mevzuatı’ndaki herhangi bir değişiklik veya yeni Türk Mevzuatı’nın yürürlüğe girmesi (“**Ekonomik Denge**de Değişiklik”), Tarife’ye bir azalış veya bir artış olarak yansıtılacaktır. Şüpheye mahal vermemek adına, Türk Mevzuatı’ndaki değişiklik sonucunda Tarife’deki azalış veya artış geriye dönük olmayacaktır ve sadece Türk Mevzuatı’ndaki değişiklik yürürlüğe girdikten sonra uygulanacaktır ve periyodik düzeltmelere tabi olan, diğerlerinin yanı sıra, Vergiler’deki, resimlerdeki ve/veya ücretlerdeki, herhangi bir değişiklik (bunlar aşağıda belirtilen toplam eşik değerini geçmedikçe ve geçene kadar) Ekonomik Denge

değişiklik olarak kabul edilmeyecektir.

Uygulama Anlaşması’nda belirtilecek bir tutarın aşımında kümülatif etkisi olmayan, herhangi bir yıl içinde gerçekleşen toplam değişiklikler Ekonomik Denge

Değişiklik oluşturmayacaktır.

11.6. Hükümet, Proje Şirketi’nin Türk Mevzuatı’na göre alması gereken Onaylar’ın verilmesini Türk Mevzuatı’na tabi ve uygun şekilde kolaylaştıracaktır.

11.7. Her bir Fizibilite Aşaması Şartının yerine getirildiğinin hem ETKB hem de Proje Şirketi tarafından yazılı olarak teyit edilmiş olmasına tabi olmak üzere, ve Türk Mevzuatı’na göre TEİAŞ masrafları kendisine ait olmak üzere NGS’nin salt sahasına bağlanacak olan iletim hatlarının ve ilgili tüm tesislerin yapımı ve bakımından ve genel Proje Takvimi’ne uygun olarak tamamlamanın sağlanabilmesi adına, ilgili sahaların Kamulaştırma’sından ve/veya arazi kullanım haklarının edinilmesinden sorumlu olacaktır. Proje Sahası’nda bulunan iletim hatları (direk yerleri ve irtifaklar) ve NGS’nin salt sahasına gelecekte bağlanacak olan donanımsız hat fiderleri için arazi ve/veya arazi kullanım hakları TEİAŞ’a bedelsiz olarak devredilecek ya da tahsis edilecek ve tapu kayıt harcı gibi ilgili işlem bedellerinden TEİAŞ sorumlu olacaktır. TEİAŞ bu iletim hatları ve hat fiderlerinin bakım ve onarımından sorumlu olacaktır.

11.8. Hükümet, Proje için gerekli altyapının gelişimini, tedarikini ve bakımını Proje Sahası’nın dışından Proje Şirketi’nin kullanımı amacıyla bila bedel (Uygulama Anlaşması’nda belirtileceği şekilde) Türk Mevzuatı’na uygun şekilde sağlayacaktır.

11.9. NGS’nin her bir Ünitesi, ilgili Ünite’nin ESA’sının yürürlükte olduğu süre boyunca, (i) Proje Şirketi’nin (a) Türk Mevzuatı’na uygun olarak imzalanacak Proje Sözleşmeleri uyarınca yan hizmetler, (b) dengeleme ve uzlaştırma piyasası ve (c) 14. Maddenin 3. Fıkrasında ve 14. Maddenin 4. Fıkrasında tanımlanan durumlar haricinde, Türk elektrik piyasasında ticari operasyonlar ile iştigal etmemesi ve (ii) NGS’nin teknik kısıtlamaları (Proje Sözleşmeleri’nde

mutabık kalınacaktır) ile uyumlu olacak şekilde Türk dengeleme ve uzlaştırma piyasasına katılması ve (14. Maddenin 3. Fıkrası hükümlerine halel getirmeksizin) 14. Maddenin 3. Fıkrasına ilişkin olarak taahhüt edilen elektriği aşan miktar için teklif edilen fiyatın, yük atma için sistem işletmecisine verilen en düşük teklife (TL/MWh) eşit olması şartıyla, sadece nükleer olmayan tüm santrallerin yük atma ve kapama emrine tabi olmasının ardından, iletim sistemi işletmecisi tarafından verilen yük atma veya kapama emrine tabii olacak biçimde, öncelik sıralamasındaki son güç santrali olacaktır. Ancak, acil durumda, Proje Şirketi, NGS'nin teknik kısıtlamalarına ve Türk elektrik şebekesi düzenlemelerine tabi olarak, iletim sistemi işletmecisi tarafından Proje Sözleşmeleri'ne uygun olarak verilen acil durum talimatları ile uyumlu hareket edecektir.

11.10. İlgili Ünite'nin ESA süresi boyunca NGS'nin her bir Ünitesi'nin emre amade üretim miktarı, Proje Şirketi'nin kontrolü dışında gelişen ve ilgili Devlet Makamı'nın ilgili Proje Sözleşmeleri veya işbu Anlaşma uyarınca yükümlüklerini ihmalî veya ifa etmemesinden kaynaklanan (Proje Şirketi'nin kendi yükümlüklerini ifa etmemesi sonucu ortaya çıkacak olanlar haricinde) dış faktörlerden dolayı kısıtlanır ise; Proje Şirketi, uğradığı Kayıp veya Zarar'ı ispatlamak şartı ile, bu Kayıp veya Zarar için ilgili Devlet Makamı tarafından ilgili Proje Sözleşmeleri veya işbu Anlaşma'ya uygun olarak tazmin edilecektir.

11.11. EÜAŞ, Japon Konsorsiyumu'nun haklarını, çalışmalarını ve raporlarını Proje Şirketi'ne devretmesine bağlı olarak, EÜAŞ adına yürütülmüş ve toplanmış tüm çalışmaları, raporları ve verileri ve bunlara ilişkin tüm kullanım haklarını (fakat fikri mülkiyet haklarına ilişkin olarak yalnızca lisans) Proje Şirketi'nin bu çalışmaları, raporları ve verileri TAEK'e başvuru sürecinde ve diğer düzenlemeye ilişkin başvuruları ve Proje Faaliyetleri'ni desteklemek adına kullanabilmesi için Proje Şirketi'ne devredecektir. EÜAŞ'a Proje Sahası için TAEK'ten saha lisansı verilirse, EÜAŞ bu saha lisansı ile ilgili haklarından Proje Şirketi lehine feragat edecektir ve Proje Şirketi Türk Mevzuatı'na uygun ve tabi olarak saha lisansının yenilenmesi için TAEK'e başvuracaktır.

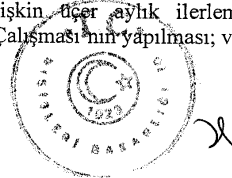
11.12. Hükümet aşağıda sayılan anlaşmalardaki yükümlülüklerine uyacaktır:

- (i) (Hükümetlerarası Anlaşma'da ve İşbirliği Zaptı'nda atıf yapılmış olan) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Japonya Hükümeti arasında Nükleer Enerjinin Barışçıl Amaçlarla Kullanımına Dair İşbirliği Anlaşması;
- (ii) Güvence Denetimi Anlaşması; ve
- (iii) 1970 tarihli Nükleer Silahların Yayılmasının Önlenmesi Anlaşması.

MADDE 12 **PROJE ŞİRKETİ'NİN YÜKÜMLÜLÜKLERİ**

12.1. Proje Şirketi aşağıda belirtilen yükümlülükleri yerine getirecektir:

- (i) Fizibilite Çalışması ve Ekonomik Etki Değerlendirmesi Raporu'nun tamamlanması adına gerekli hedeflere ulaşılması için bir zaman çizelgesinin İşbirliği Zaptı'nın hem Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti hem Japonya Hükümeti için geçerli olduğu günden itibaren iki (2) ay içinde ETKB'ye sunulması;
- (ii) zaman çizelgesinde belirtilmiş olan hedeflere ilişkin üçer aylık ilerleme raporlarının ETKB'ye sunulması da dahil, Fizibilite Çalışması'nın yapılması; ve

- (iii) zaman çizelgesinde belirtilmiş olan hedeflere ilişkin üçer aylık ilerleme raporlarının ETKB'ye sunulması da dahil, Ekonomik Etki Değerlendirmesi Raporu'nun hazırlanması.

12.2. Hem ETKB hem de Proje Şirketi tarafından Fizibilite Aşaması Şartları'nın her birinin (aşağıda tanımlandığı şekilde) yerine getirildiğinin yazılı olarak teyit edilmiş olmasına tabi olarak, Proje Şirketi aşağıdaki yükümlülükler de dahil fakat bunlarla sınırlı olmamak üzere işbu Anlaşma'daki (yukarıda 12. Maddenin 1. Fıkrasında belirtilenler hariç) yükümlülüklerini, işbu Anlaşma'da daha sonra yapılacak tadillerde ayrıntılı olarak düzenlendikleri ölçüde ifa edecektir:

- (i) Proje Faaliyetleri'nin yürütülmesi adına gerekli olan ve Proje'ye ilişkin tüm Onaylar için başvuru yapılması, bunların alınması ve korunması;
- (ii) İşbu Anlaşma'da belirtildiği ölçüde, Türk sivil nükleer programının kamusal kabulünün desteklenmesi adına çaba sarfetmek;
- (iii) Üniteler'in mühendisliği, tedariki, inşası ve işletmeye başlaması amacı ile gerekli olan finansmanın temin edilmesi için Makul Gayret'i göstermek;
- (iv) işbu Anlaşma 19. Maddede ayrıca belirtildiği şekilde, NGS'nin ve ilgili tesislerin uygulanabilir olan Türk Mevzuatı'na, Basiretli Sanayi Uygulaması'na ve çevre, sosyal sorumluluk ve sürdürülebilirlik konusunda uluslararası kabul görmüş standartlara uygun olarak, planlanması, mühendisliği, tedariki, inşası, işletmesi, bakımı ve onarımı;
- (v) Tedarikçilerin, Proje'nin takvimini ve ticari ihtiyaçlarını karşılayabildikleri ölçüde, Proje'de kullanılacak olan malzeme, ekipman ve hizmetler için nitelikli tedarikçilerden teklif alma yoluyla yerli Türk sanayisinin geliştirilmesi ve Proje'nin tedarik zinciri unsurlarının yerleştirilmesi;
- (vi) NGS'nin tasarımı ve İşletmeden Çıkarma'ya kadar Proje'nin uygulanması için, Yerli Tedarik Planı ile uyumlu olarak uygun nitelikteki Türk uzmanların işe alınmaları;
- (vii) işbu Anlaşma'da belirtildiği ölçüde, Türk vatandaşlarının Tesisler'de çalışmak için eğitilmesi (tesiste tam kapsamlı simülatörün sağlanması da dahil) ve insan kaynakları gelişimi için diğer fırsatların değerlendirilmesi;
- (viii) ESA (uygulanabildiği ölçüde) ve işbu Anlaşma hükümlerine uygun olarak Üniteler'de üretilen elektriğin satışı;
- (ix) işbu Anlaşma'nın 21. Maddesi'ne uygun olarak, Kullanılmış Yakıt ve Radyoaktif Atık yönetimi;
- (x) işbu Anlaşma'nın 22. Maddesi'ne uygun olarak, NGS'nin ve ilgili Tesislerin İşletmeden Çıkarılması;
- (xi) işbu Anlaşma ve Uygulama Anlaşmaları'nda belirtildiği ölçüde ve Hükümetlerarası Anlaşma'ya ve İşbirliği Zaptı'na uygun olarak aşağıdakilerin geliştirilmesi hususunda Japonya Hükümeti ile işbirliği yapmada Makul Gayret'i göstermek:

- (1) Yerli Tedarik Planı;
 - (2) İnsan Kaynakları Geliştirme Planı;
 - (3) Sosyal Sorumluluk, Kamuoyu Kabulü ve Kamuoyu Farkındalığı Planı;
 - (4) Teknoloji Transferi Planı;
 - (5) Nükleer Teknoloji ve Eğitim Merkezi; ve
 - (6) Nükleer Yakıt İmalat Fabrikası.
- (xii) (Proje Şirketi'nin Nükleer Yakıt'ı ithal etmek, edinmek, taşımak, depolamak ve kullanmak için Türk Mevzuatı ve uygulanabilir diğer tüm Kanunlar ve düzenlemeler uyarınca gerekli tüm Onaylar, izinler, rızalar ve lisansları ilgili tüm zamanlarda elinde tutması şartıyla) NGS için Nükleer Yakıt satın alınması ve tedariki için uzun süreli anlaşmalar yapmak;
- (xiii) Proje Şirketi, NGS'yi makul ve basiretli bir işletmeci olarak ve Türk Mevzuatı ile uluslararası en iyi uygulama standartlarına uygun şekilde işletecektir;
- (xiv) Proje Şirketi, Proje'nin zamanında uygulanabilmesi için, işbu Anlaşma ve Proje Sözleşmeleri tahtındaki yükümlülüklerini yerine getirecektir, ve
- (xv) NGS'nin her bir Ünitesi'nin emre amade üretiminin kısıtlanması sonucunda herhangi bir Devlet Makamı'nın, ilgili Devlet Makamları'nın kontrolü dışında olan ve ilgili Proje Sözleşmeleri veya işbu Anlaşma'daki yükümlülüklerin Proje Şirketi tarafından ihmal edilmesi veya ifa edilmemesine atfedilebilecek dış sebeplerle (herhangi bir Devlet Makamı'nın herhangi bir yükümlülüğünü yerine getirmemesinin sonucu olanlar haricinde) ilgili Ünite'ye uygulanabilir olan ESA süresi boyunca Kayıp veya Zarar'a uğraması durumunda, ilgili Devlet Makamı, uğradığı Kayıp veya Zarar'ı ispatlaması şartıyla, söz konusu Kayıp veya Zarar için Proje Şirketi tarafından işbu Anlaşma'nın 14. Maddesinin 4. Fıkrası ve ilgili Proje Sözleşmeleri veya işbu Anlaşma uyarınca tazmin edilecektir.

İşbu 12. Maddenin amaçları doğrultusunda "**Fizibilite Aşaması Şartları**" şunlardır:

- (a) ETKB, Proje Şirketi ve Japon Konsorsiyumu ve EÜAŞ veya EÜAŞ Konsorsiyumu'nun her bir üyesi tarafından, Fizibilite Çalışması'nın Proje'nin Proje Sahası'nda kendisi için tatmin edici şekil ve sürede devam ettirilebilir olduğunu gösterdiğinin yazılı olarak teyidi;
- (b) ETKB ve Proje Şirketi'nin her biri tarafından, Ekonomik Etki Değerlendirmesi Raporu'nun kendisi için her bakımdan tatmin edici olduğunun diğer Taraf'a yazılı olarak teyidi;
- (c) hem ETKB hem de Proje Şirketi için tatmin edici olduğu her bir Taraf'ca yazılı olarak teyit edilmiş şekilde Fizibilite Çalışması ve Ekonomik Etki Değerlendirmesi Raporu sonuçlarının yansıtılması için, işbu Anlaşma'nın 30. Maddesinin 2. Fıkrası uyarınca (gerekmesi halinde) işbu Anlaşma'nın tadili;

22

- (d) TETAŞ ve Proje Şirketi arasındaki Elektrik Satın Alma Anlaşması'na ve EÜAŞ Riskten Koruma Anlaşması'na uygulanacak mutabık kalınan hüküm ve şartların ve Proje için mühendislik, tedarik ve inşaat sözleşme(ler)inin ön protokolünün ve diğer Proje Sözleşmeleri'ne uygulanacak temel ilkelerin taraflarca kabulünün Proje Şirketi tarafından ETKB'ye yazılı olarak teyidi ve bunların paraflanması;
- (e) Proje Şirketi'ni ve ETKB'yi tatmin edecek koşullarda Proje için borç finansmanı ile ilgili olarak finansal kuruluşlar ve kredi verenlerden borç finansmanının mevcudiyeti hususunda tatmin edici güvencelerin Proje Şirketi tarafından temini;
- (f) Uygulama Anlaşması'nın tamamlanması ve üzerinde anlaşılması; ve
- (g) Türkiye Cumhuriyeti tarafından Paris Sözleşmesi'nin 2004 tadilinin onaylanması ve Nükleer Sorumluluk Kanunu ve nükleer enerji ve radyasyon kanununun tamamlanması ve yürürlüğe girmesi.

MADDE 13 FİNANSMAN MEKANİZMASI

13.1. Proje Şirketi, aşağıda belirtilenlere tabi olarak, Proje için proje finansmanını sağlamakla yükümlüdür. Fizibilite Aşaması Şartları Tamamlanma Tarihi'nden itibaren geçerli olmak üzere, Proje Şirketi JBIC, NEXI ve ticari bankalar da dahil muhtemel kredi verenlerden Proje'ye ilişkin proje finansmanı tekliflerini almak için Makul Gayret'i gösterecektir. Proje üzerinde esaslı etkisi olan Proje Sözleşmeleri'ne taraf olan ilgili Devlet Makamları, işbu Anlaşma uyarınca öngörüldüğü şekilde Proje Şirketi ve kredi verenler arasında yapılacak teminat düzenlemelerinin varlığını kabul edeceklerdir. Bu amaçla, Proje Şirketi ilgili Devlet Makamları'nın taraf olduğu her bir Proje Sözleşmesi'nin bir kopyasını ETKB'ye sunacaktır. Hükümet, Proje'nin finansmanının kolaylaştırılması için Proje Şirketi'ne makul desteği sağlayacaktır. Proje'nin Maliyetleri, borç, özkaynak katkısı, sermaye katkısı ve/veya Proje Şirketi'nin iç kaynaklarından temin edilecek nakit akışının bir araya getirilmesi vasıtasıyla finanse edilecektir. İşbu Anlaşma'nın diğer herhangi bir hükmüne bakılmaksızın, Hükümet, Proje'nin uzun vadeli proje finansmanına ilişkin herhangi bir hazine veya devlet garantisi vermekle yükümlü olmayacaktır.

13.2. Proje Şirketi, işbu Anlaşma ve herhangi bir Proje Sözleşmesi altındaki haklarına ilişkin olarak, Türk Mevzuatı uyarınca izin verildiği ölçüde kredi verenler lehine teminat düzenlemeleri oluşturmaya yetkili olacaktır; ancak şu koşulla ki, lehine teminat kurulması önerilen kişi ya da teminat altına alınmış taraf ya da diğer taraf, "Men Edilmiş Kuruluş" kapsamındaki kişilerce kurulmuş, bu kişilerden oluşturulmuş ya da bu kişilerce kontrol edilmekte ise ilgili teminatı reddetmesi için, anılan teminat düzenlemelerinden kaynaklanan bu teminat hakkının hüküm ifade etmesinden otuz (30) gün önce Hükümet'e Bildirim'de bulunulacaktır. İşbu 13. Maddenin 2. Fıkrası bağlamında "Men Edilmiş Kuruluş", Milli Menfaat kaygıları yaratan herhangi bir Kuruluş anlamına gelir, ancak Türkiye Cumhuriyeti'nde faaliyette olan bir şubesi, temsilciliği veya iştiraki bulunan hiçbir finansal kurum Men Edilmiş Kuruluş olarak kabul edilmeyecektir. Hükümet, anılan bu 30 günlük süre içinde ret Bildirimi'ni yazılı olarak göndermezse, bu teminat düzenlemelerini onaylamış ve kabul etmiş sayılacaktır. Hükümet'in yukarıda sözü edilen teminat düzenlemelerinin yapılmasını kabulüne diğerlerinin yanında aşağıdakiler de dahil olabilecektir:

- (i) ETKB ve/veya 13. Maddenin 1. Fıkrasında atıf yapılan Devlet Makamları tarafından lehine teminat düzenlemesi yapılacak kişiye, Proje Şirketi'nin herhangi bir temerrüdünün ve ETKB ve/veya herhangi bir Devlet Makamı'nın buna ilişkin işlem yapma niyetinin önceden Bildirilmesi gerekliliği; ve
- (ii) Bu teminat düzenlemeleri uyarınca, işbu Anlaşma ve diğer Proje Sözleşmeleri uyarınca herhangi bir temerrüt halinin düzeltilmesi veya giderilmesi haklarının varlığının ve bu hakların muhtemel kullanımının kabul edilmesi.

13.3. Taraflar, Hükümetlerarası Anlaşma'nın, Proje Maliyeti'nin (i) yüzde yetmişinin (%70) proje finansmanı kapsamında borç ve (ii) yüzde otuzunun (%30) Proje Şirketi'nce sağlanacak özkaynak katkısı birleşimi ile fonlanmasını hedeflediğini kabul etmektedirler.

13.4. Fizibilite Aşaması Şartları'nın yerine getirilmesinden önce, Proje'nin hem Proje Şirketi hem de ETKB tarafından kabul edilebilir koşul ve şartlarda uygulanması için gerekli finansmanın sağlanmasının mümkün olmadığı belirlenmesi halinde, Proje Şirketi veya ETKB finansmanın sağlanamamasına ilişkin Bildirimi diğer tarafa verecektir. Hem Proje Şirketi'nin hem de ETKB'nin üst yönetimi, finansman için alternatifleri müzakere etmek ve karşılıklı olarak kabul edilebilir bir finansman seçeneği üzerinde mutabık kalmak amacıyla toplanacaktır ve söz konusu Bildirim'den itibaren üç (3) ay içinde Proje Şirketi ve ETKB'nin bir finansman alternatifi üzerinde mutabık kalamaması halinde, Proje Şirketi veya ETKB herhangi bir tazminat ya da sorumluluk olmaksızın, bu husustaki Bildirim'in tebellüğü tarihinden itibaren geçerli olmak üzere buradaki hak ve yükümlülüklerini sona erdirmeye hakkını haiz olacaktır.

MADDE 14 ELEKTRİK SATIN ALMA ANLAŞMASI

14.1. Proje Şirketi, NGS'de Proje kapsamında üretilcek elektriğin sahibi olacaktır. Her bir Ünite'nin ticari işletmeye geçişinden itibaren geçerli olmak üzere, Proje Şirketi elektriğini her bir Ünite'nin ESA süresi boyunca ESA'ya uygun olarak satacaktır.

14.2. Taraflar (a) Proje Şirketi ile TETAŞ arasında ESA'nın imzalanması için hedeflenen tarihin Uygulama Anlaşması'nın imza tarihini takip eden bir (1) yıl içerisinde bir tarih olması, (b) ESA'nın Proje Şirketi ve TETAŞ'ı tatmin eder hüküm ve şartlarla yapılandırılması ve (c) bu hüküm ve şartların, aşağıdaki prensipleri içermesi ama bunlarla sınırlı olmaması hususunda mutabıktırlar:

- (i) Proje Şirketi NGS tarafından üretilcek elektriğin sahibi olacak ve bu elektriği satacaktır;
- (ii) ESA'nın süresi, her bir Ünite için ilgili Ünite ile ilgili olarak ESA'da tanımlanacak ticari işletmeye geçiş tarihinden (işletmeye alma ve testlerin tamamlanmasının ardından) ("**ESA Yürürlülük Tarihi**") itibaren yirmi (20) yıldır;
- (iii) Proje Şirketi, her uzlaştırma dönemi için her yıl Proje Şirketi tarafından TETAŞ'a bildirilen (ESA mekanizmasına uygun şekilde miktar ve/veya zamanlama bakımından karşılıklı mutabık kalınan ayarlamaya tabi olarak) ve taahhüt edilen, NGS'den üretilcek sabit miktardaki kWh'ından elektriğin %100'ünü Tarife artı yakıt bedeli üzerinden satacak ve TETAŞ bu elektriği satın

alacaktır (yük atma sebebiyle sistem işletmecisi tarafından talimat verilen veya yöneltilen herhangi bir kısıtlama sonucunda NGS'nin üretimi üzerinde herhangi bir azalma olmaksızın);

- (iv) Proje Şirketi, her bir Ünite'nin ticari işletmeye başlama tarihinden en az bir yıl önce, her bir ilgili Ünite'nin tüm ESA süresi boyunca tüm Üniteler için TETAŞ tarafından satın alınacak planlanmış aylık elektrik üretim miktarlarını TETAŞ'a sunacaktır;
- (v) Proje Şirketi her yıl Nisan ayında TETAŞ'a bir sonraki yıl için uzlaştırma dönemi elektrik üretim miktarı tablosunu sunacaktır. Proje Şirketi bu tabloların ilkinin NGS'nin her bir Ünitesi'nin ticari işletmeye geçiş tarihinden dört (4) ay önce sunacaktır; ve
- (vi) ESA uyarınca ödeme dönemi her bir Ünite için ticari işletmeye geçiş tarihinden itibaren başlayacaktır.

14.3. Proje Şirketi, TETAŞ'a taahhüt edilenden daha fazla elektriği sağlayabilirse (her türlü fazla üretim Proje Şirketi tarafından TETAŞ'a ESA'da kararlaştırılacak tarihten önce bildirilecektir):

- (i) TETAŞ, taahhüt edilen miktardan fazla olan tüm elektriği, değişken işletme bedeli (Radyoaktif Atık ve Kullanılmış Yakıt yönetimi ile İşletmeden Çıkarma fonlarına katkıları dahil), yakıt bedeli bileşenleri ve Uygulama Anlaşması'nda mutabık kalınacak olan marj toplamından oluşan ESA'da belirlenecek olan fiyattan ön alım hakkına sahip olacaktır.
- (ii) Eğer mutabık kalınacak bir süre içerisinde TETAŞ yukarıda paragraf (i)'de belirtilen alım hakkı tercihini kullanmazsa Proje Şirketi ilgili fazla miktarı elektrik piyasalarında satmaya hak kazanacaktır.
- (iii) Eğer Proje Şirketi mutabık kalınacak bir süre içerisinde ilgili fazla miktarın bir kısmını ya da tamamını yukarıda (ii) paragrafı doğrultusunda elektrik piyasalarında satmadığını TETAŞ'a bildirirse, Proje Şirketi ilgili fazla miktarı değişken işletme bedeli (Radyoaktif Atık ve Kullanılmış Yakıt Yönetimi ile İşletmeden Çıkarma fonlarına katkıları dahil) ve yakıt bedeli bileşenleri toplamından oluşan ve ESA'da kararlaştırılacak olan fiyattan satacak ve TETAŞ ise satın alacaktır.
- (iv) Taahhüt edilenden fazla elektriğin elektrik piyasalarında satımının gerçekleşmesi halinde, Proje Şirketi 14. Maddenin 3. Fıkrası uyarınca TETAŞ'ı bilgilendirmez ise, Proje Şirketi, Proje Şirketi ile TETAŞ tarafından karşılıklı anlaşma ile belirlenecek baz fiyat ile ve değişken işletme bedeli (Radyoaktif Atık ve Kullanılmış Yakıt Yönetimi ile İşletmeden Çıkarma fonlarına katkıları dahil) ve yakıt bedeli arasındaki farkın piyasada satılmış olan taahhüt edilmiş elektriği aşan miktar ile çarpılması suretiyle oluşan toplam tutarı TETAŞ'a ödeyecektir.

14.4. Proje Şirketi, hüküm ve şartları Fizibilite Çalışması süresince kararlaştırılacak EÜAŞ Riskten Koruma Anlaşması'nı (her bir Ünite için ilgili Ünite'nin ESA süresi ile eşit süreli olacak şekilde) imzalayabilir.

25

8

Proje Şirketi, diğer bağımsız elektrik üreticileri ile uygun risk koruma düzenlemeleri üzerinde mutabık kalmak için ve/veya Tarife artı sabit cezai şart tutarlarının toplamına eşit (EÜAŞ Riskten Koruma Anlaşması'nda belirlenecek olan) tutarda fiyat şartlarına dayanarak eksik elektriğin tedarik edilmesine yönelik olarak Türkiye elektrik piyasasından elektrik almak için Makul Gayret sarfetmesi ve bu riskten koruma düzenlemelerinin bu zamanda yapılmamış olması şartı ile zaman zaman EÜAŞ Riskten Koruma Anlaşması'na başvurabilir.

14.5. ESA bağlamında Tarife, yatırım bedeli, sabit işletme bedeli, değişken işletme bedeli ve Radyoaktif Atık ve Kullanılmış Yakıt yönetimi ile İşletmeden Çıkarma fonlarına katkılarından oluşacaktır.

14.6. TETAŞ, Tarife'den ayrı olarak "maruz kalınan" ve "doğrudan yansıtılan" bazda tazmin edilmek üzere, Nükleer Yakıt tedariki ile ilgili (lisans ücretleri, maliyetler ve tüm (içeriden ya da dışarıdan, ihtiyari ya da zorunlu) rezervler gibi) doğrudan giderlerinin tümünü yansıtan miktarı Proje Şirketi'ne ödeyecektir. Yakıt bedelinin tevsik edilmesi için, TETAŞ tarafından talep edilebilecek belgeler ilk Ünite'nin ticari işletmeye geçiş tarihinden bir yıl önce TETAŞ'a sağlanacaktır ve düzenli olarak güncellenecektir. Proje Şirketi uzun dönem yakıt temini sözleşmelerini vaktinde TETAŞ'a sunacaktır.

14.7. Proje Şirketi, Radyoaktif Atık ve Kullanılmış Yakıt yönetimi ile İşletmeden Çıkarma fonları için işbu Anlaşma'nın 21. ve 22. Maddeleri doğrultusunda katkı sağlayacaktır.

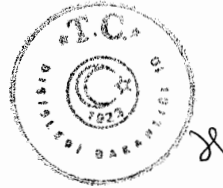
14.8. Her bir Ünite'nin ESA süresince, TETAŞ ve Proje Şirketi birbirlerinden herhangi bir garanti talep etmeyecektir.

14.9. İşletmeye alma ve test dönemi sırasında üretilen elektriğin satım ve alımına ilişkin hüküm ve şartlar, her bir Ünite'nin ESA'sında belirtilecektir. Bu elektriğin satım ve alımına ilişkin hükümler ve bu elektriğe uygulanacak fiyat aşağıdaki şekilde olacaktır:

- (i) TETAŞ, işletmeye alım ve test dönemi süresince üretilen ve taraflarca kararlaştırılacak bir zaman periyodu içerisinde TETAŞ'a bildirilen tüm taahhüt edilen elektriği buna ilişkin anlaşmalarda tanımlanacak olan ve değişken işletme bedeli (Radyoaktif Atık ve Kullanılmış Yakıt yönetimi ile İşletmeden Çıkarma fonlarına katkıları dahil), yakıt bedeli bileşenleri ve Uygulama Anlaşması'nda mutabık kalınacak olan marj toplamından oluşan fiyattan ön alım hakkına sahip olacaktır.
- (ii) Eğer, mutabık kalınacak bir süre içerisinde, TETAŞ yukarıdaki paragraf (i)'deki alım tercihini kullanmazsa Proje Şirketi ilgili elektriği elektrik piyasalarında satmaya hak kazanacaktır.
- (iii) Eğer, mutabık kalınacak bir süre içerisinde, Proje Şirketi ilgili elektriğin bir kısmını ya da tamamını yukarıdaki paragraf (ii) doğrultusunda elektrik piyasalarında satmadığını TETAŞ'a bildirirse, Proje Şirketi ilgili elektriği buna ilişkin anlaşmada tanımlanacak olan ve değişken işletme bedeli (Radyoaktif Atık ve Kullanılmış Yakıt yönetimi ile İşletmeden Çıkarma fonlarına katkıları dahil) ve yakıt bedeli bileşenleri toplamından oluşan fiyattan satacak ve TETAŞ ise bu fiyattan satın alacaktır.

**MADDE 15
VERGİLER**

26

15.1. Proje ile ilgili tarh olunacak uygulanacak tüm vergiler ve resimler, Türk Mevzuatı ile birlikte uygun olduğu ölçüde, 8 Mart 1993 tarihinde imzalanan Türkiye Cumhuriyeti ile Japonya arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşması'na tabi olacaktır.

MADDE 16 **TEŞVİKLER**

16.1. Proje'nin uygulanabilmesi için, Proje, 2012/3305 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı (tüm ekleri dahil) hükümleri uyarınca tanımlanan Beşinci (5.) Bölge Teşvikleri uyarınca varolan tüm teşviklerden yararlanacaktır.

16.2. Taraflar, Fizibilite Çalışması dönemi boyunca Türkiye Cumhuriyeti'ndeki teşvik rejimine ilişkin ilgili yasal düzenlemeler çerçevesindeki teşvik uygulamalarındaki değişiklikleri tartışacaklardır. Taraflar karşılıklı olarak ek teşvikler üzerinde mutabık kalırlarsa Tarife bu doğrultuda düşürülecektir.

16.3. Hükümet, ekipman, malzeme vb. imalatını desteklemek amacıyla Türkiye Cumhuriyeti'nde Türk Mevzuatı ile uyumlu olacak şekilde nükleer sanayi bölgesi kuracaktır.

16.4. Hükümet NYİF için, EÜAŞ Konsorsiyum'u veya EÜAŞ iştiraklerine Türk Mevzuatı ile uyumlu olacak şekilde bilet bedel saha sağlayabilir.

MADDE 17 **SİGORTA**

17.1. Aksi aşağıdaki 17. Maddenin 2. Fıkrasında yer almadığı sürece, Proje Şirketi, Proje Faaliyetleri'nin yeri, boyutu ve teknik özellikleri dikkate alınarak Türk Mevzuatı ve uluslararası kabul edilen standartlar ve uluslararası nükleer güç santrali endüstrisinin iş uygulamalarına uygun tutarlarda ve Proje'ye ilişkin riskleri kapsayan sigortaları yaptıracak ve sürdürecektir. (uygun hallerde) Yükleniciler'in sigortaları yaptırmasını ve sürdürmesini sağlayacaktır. Fiziksel bir zarar ve/veya kayıp iddiası halinde Proje Şirketi, ilgili zarar ve/veya kayıpların giderilmesi için fiziksel zarar ve/veya kayıp giderimi hukuki işlemlerine başvuracaktır.

17.2. Proje Şirketi, işletici sıfatıyla, IAEA şartları ve Paris Sözleşmesi (2004 tadili ile tadil edilen hali ve gelecekteki tadilleriyle birlikte) uyarınca, nükleer yakıt taşınmasına ilişkin uygun sigortayı yaptıracak ya da Nükleer Yakıt tedarikçisinin bu sigortayı yaptırmasını sağlayacaktır. İlk Nükleer Yakıt'ın Proje Sahası'na varışından önce (Proje süresi boyunca), Proje Şirketi, her halükarda Türk Mevzuatı'nın ve/veya uygulanabilir uluslararası nükleer anlaşmaların ve düzenlemelerin (Türk Mevzuatı ve/veya uygulanabilir uluslararası nükleer anlaşmalar ve düzenlemeler çeliştiği takdirde kapsamı daha ağır olan sigorta şartları uygulanacaktır) gerektirdiği ve ticari olarak mevcut olduğu ölçüde NGS'ye ilişkin zararlar ile ilgili sigortaları ve üçüncü tarafların Nükleer Zararı ile ilgili nükleer sigortayı yaptıracak ve devamlılıklarını sağlayacaktır. Koordinasyon Komitesi veya, gerekmesi halinde ETKB adına görevlendirilen üç (3) adet bağımsız sigorta uzmanı ve Proje Şirketi, üçüncü tarafların Nükleer Zararı ile ilgili bu sigortaların Türk veya uluslararası sigorta piyasalarında ticari olarak mevcut olmadığını veya ETKB tarafından belirlenen bu sigortaların Tarife'nin hesaplanması için uygun olan makul piyasa koşullarında mevcut olmadığını tespit ederse, Hükümet bu gibi sigortaları veya aşan kısmın sigortalarını sağlar. Bu takdirde, Proje Şirketi bu gibi sigortalar için Hükümet'e (i) (Fizibilite Çalışması dönemi boyunca mutabık kalınacak olan hallerde ve şartlarda) sigorta

miktarna eşit teminat mektubu temin etmek için Makul Gayret sarfedecek veya (ii) son çare olarak, bu Makul Gayret'den sonra (ilgili Devlet Makamı tarafından makul biçimde belirlendiği haliyle) primi Hükümet'e tazmin edecektir.

MADDE 18 SORUMLULUK

18.1. Hükümet ve Proje Şirketi, işbu Anlaşma'nın her hangi bir hükmünün ihlali nedeni ile doğan veya sebep olunan her türlü Kayıp ve Zarar'dan birbirlerine karşı sorumlu olacaktır. Fizibilite Aşaması Koşullarının Sağlandığı Tarihten önce, Taraflardan herhangi birinin işbu Anlaşma kapsamındaki sorumluluğu, Proje Şirketi'nin Fizibilite Çalışması ve Ekonomik Etki Değerlemesi Raporu ile ilgili olarak oluşan ve Türkiye Cumhuriyeti'nde tanınmış ve önde gelen bir yeminli mali müşavirlik firması tarafından tasdiklenmiş bilançosunda yansıtılan, fiili maliyetleri artı 10.000.000 Dolar'ı hiçbir şekilde geçemez. Fizibilite Çalışması süresince Taraflar, Fizibilite Aşaması Koşullarının Sağlandığı Tarih'ten sonra işbu Anlaşma'nın hükümlerinden herhangi birinin ihlaline ilişkin sorumluluk limitini müzakere edecek ve mutabakat sağlayacaklardır.

18.2. Herhangi bir Taraf hiçbir koşulda, gelir kaybı (ilgili zamanda herhangi Devlet Makamı veya Proje Şirketi'nin diğerine ödemeye mecbur olduğu muaccel hale gelmiş geliri ödememesi dışında), kar kaybı, şerefîye kaybı, itibar kaybı, kaçırılan fırsat veya elde edilmesi olası tasarrufun kaybı veya özel, cezai, dolaylı veya arızı zarardan sorumlu olmayacaktır.

18.3. Proje ile ilgili doğabilecek Nükleer Zararlar için Proje Şirketi'nin üçüncü taraf sorumluluğu , Nükleer Sorumluluk Kanunu da dahil Türk Mevzuatı ve Türkiye Cumhuriyeti'nin taraf olduğu uygulanabilir uluslararası nükleer anlaşmalara ve düzenlemelere (Türk Mevzuatı ile uygulanabilir uluslararası nükleer anlaşmaları ve düzenlemelerinin yükümlülükleri arasında çelişki olması halinde daha ağır yükümlülükler uygulanacaktır) tabi olacaktır. Proje Şirketi'nin üçüncü tarafların Nükleer Zararı ile ilgili sorumluluğu, Türkiye Cumhuriyeti'nin taraf olduğu Paris Sözleşmesi (2004 tadili ile tadil edilen hali ve gelecekteki tadilleriyle birlikte) uyarınca işleticilere uygulananlar ile aynı olacaktır. Proje ile ilgili olarak doğan Nükleer Zarar'a ilişkin tüm üçüncü tarafların talepleri Paris Sözleşmesi ve ilgili Türk Mevzuatı bağlamında işletici sıfatıyla Proje Şirketi'ne yöneltilecektir ve hiç bir koşulda Nükleer Zarar için başka bir Kişi sorumlu olmayacaktır.

18.4. Taraflar, Uygulama Anlaşması müzakeresi süresince, işbu Anlaşma'dan kaynaklanan risk azaltma stratejileri ve diğer olası sorumluluklar üzerinde müzakere edeceklerdir.

MADDE 19 UYGULAMA ANLAŞMASI

19.1. ETKB ve Proje Şirketi, Proje Faaliyetleri ile ilgili olarak, işbu 19. Maddede atıf yapılan hususlar da dahil ve bunlarla sınırlı olmaksızın, bir Uygulama Anlaşması akdedeceklerdir.

19.2. Yerli Tedarik Planı

Yerli Tedarik Planı'na, Tesisler için gereken ekipman ve tesisat miktarına ilişkin somut ve kapsamlı teklifler ve faaliyet yöntemleri ve anılan hususlar ile ilgili yerel katılım oranlarının nasıl yerine getirileceği de dahildir. Yerli Tedarik Planı'na Tesisler'de uygulanacak olan kural ve standartlar ile birlikte kullanılacak olan ekipmanların (Yerli Tedarik Planı'nda atıf yapıldığı

şekliyle hedeflenen yerli tedarik düzeyini belirlemeye yeterli) üst düzey listesi de dahil olacaktır. Fizibilite Çalışması'nın tamamlanmasından sonra, Proje Şirketi tarafından yerli tedarik amacıyla ETKB'ye bu ekipmanların teknik özellikleri ile birlikte kapsamlı listesi sunulacaktır. Yerli Tedarik Planı, bu tekliflerin ve faaliyet yöntemlerinin nasıl katma değerli sektörler yaratacağını ve Türkiye Cumhuriyeti'nin sosyal refahının gelişimine nasıl katkı sağlayacağını da kapsayacak ve yerel sektörlerde kıyaslamalı rekabetin kurulması ile sonuçlanacaktır. Bu kapsamda, Yerli Tedarik Planı yerel sanayi ve tasarım ve araştırma ve geliştirme ve bunlarla sınırlı olmaksızın yerli tedarikinin nasıl gerçekleştirileceğine dair bilgilere ilişkin net ve önemli verileri içerecektir.

19.3. İnsan Kaynakları Geliştirme Planı

Türk vatandaşları ve Kuruluşlar, Proje'nin her safhasına ilişkin mal tedariki, hizmetlerin sunumu ve işlerin icrası için tedarik zincirinin üyeleri olarak Proje Şirketi tarafından geniş ölçüde istihdam edilecektir. İnsan Kaynakları Geliştirme Planı, Fizibilite Çalışması'nın tamamlanmasının ardından Proje Şirketi tarafından ETKB'ye sunulacak ve Proje Şirketi tarafından Türk vatandaşlarının istihdamı ve Proje hizmetlerinin sağlanması için gereken değerlendirmeyi yapacak ve (İnsan Kaynakları Kalkınma Planı'nda belirtildiği şekilde) bu Plan'a kalifiye Türk vatandaşları için eğitim programı da dahil olacaktır. Söz konusu eğitim programına saha içi tam kapsamlı simülâtör dahil olacaktır. İnsan Kaynakları Geliştirme Planı, sayılanlar da dahil fakat bunlarla sınırlı olmamak üzere aşağıdakileri de içerecektir:

- (i) NGS'nin organizasyon yapısı;
- (ii) Yurt dışında ya da yurt içinde eğitilecek Türk vatandaşlarının sayısı;
- (iii) Türk vatandaşları için burs programı;
- (iv) inşa ve işletme dönemi süresince meslek grupları/eğitim seviyeleri sayı ve tanımları;
- (v) dil eğitimine dair bilgi;
- (vi) işe alım, eğitim ve geliştirme programları;
- (vii) işçi hakları, çalışma saat ve koşulları hususunda Türk vatandaşları ve yabancı işçiler arasında eşitlik; ve
- (viii) simülâtör eğitimi programları.

19.4. Sosyal Sorumluluk, Kamuoyu Kabulü ve Kamuoyu Farkındalığı Planı

- (i) Sosyal sorumluluk, sosyal ve ekonomik faaliyetler ile birlikte bölgesel kalkınmanın kolaylaştırılması için bölgesel istihdam ve kalkınmayı, sosyal ve ekonomik oluşumları ve (herhangi bir sınırlama olmaksızın ve Proje'nin kapsamını karşılayacak şekilde) yatırım ve önlemleri içerir.
- (ii) Sosyal Sorumluluk, Kamuoyu Kabulü ve Kamuoyu Farkındalığı Planı, Proje Şirketi tarafından ETKB'ye sunulacaktır. Hükümet'in Proje Şirketi'ne gereken sahayı bila bedel sağlamasına bağlı olarak, Proje Şirketi, sosyal sorumluluk kapsamında, yerel halkı eğiterek kalifiye personel alımı ihtiyacını karşılama amacı ile uyumlu olarak, bölgesel istihdama uzun dönemli yatırımlar yapacağını

ve yüksek seviye ve son teknoloji ekipmanların kullanıldığı teknik ve meslek yüksekokullarının kurulmasına katkıda bulunacağını taahhüt eder. Bu kapsamda, Proje Şirketi ayrıca teknik ve meslek yüksekokulları kurulmasını takiben lisans ve yüksek lisans seviyesinde eğitim sağlayan yükseköğretim kurumlarının kurulmasında yer almayı taahhüt eder.

- (iii) Eğitim kurumlarının kurulacağı araziler Hükümet tarafından bila bedel sağlanacaktır ve tesisler ve yapılara ilişkin plan ve projeler Hükümet'in onayına tabi olacaktır.
- (iv) Proje Şirketi, işbu 19. Madde uyarınca sosyal sorumluluklarını ifa ederken Ekonomik Etki Değerlendirmesi Raporu'nun sonuçlarını da dikkate alacaktır.
- (v) Taraflar kamuoyu kabulü çalışmalarının yürütülmesi sırasında işbirliği yapacak ve birbirlerine makul destek sağlayacak ve Proje'nin Fizibilite Çalışması aşaması süresince detaylı faaliyet programı üzerinde mutabık kalmaya çalışacaklardır.

19.5. Teknoloji Transferi Planı ve Fikri Mülkiyet Hakları

- (i) Proje Şirketi, teknolojiyi ve ilgili hakları, mutabık kalınacak hükümler ve koşullara tabi olmak kaydı ile, kararlaştırılacak ticari koşullar (ilgili olduğu yerlerde lisanslar da dahil) ve ilgili teknoloji sahipleri ile Proje Şirketi arasındaki uygun düzenlemelerin sonuçlarına tabi olarak ETKB tarafından belirlenmiş Devlet Makamı'na aktaracak veya ilgili teknoloji sahiplerinin transfer etmesini sağlayacaktır.
- (ii) Proje Şirketi, Türkiye Cumhuriyeti'nde nükleer endüstri ile ilgili teknolojinin transferi için gereken Yerli Tedarik Planı ve İnsan Kaynakları Geliştirme Planı'nın geliştirilmesi ile bağlantılı (diğer konular ile birlikte ilgili teknolojinin tür ve yapısını ve gerekli ticari ve lisans anlaşmalarını belirten) bir Teknoloji Transfer Planı oluşturacaktır. Fizibilite Çalışmasının tamamlanmasından sonra Teknoloji Transfer Planı Proje Şirketi tarafından ETKB'ye sunulacaktır.
- (iii) Taraflar, Proje'ye ilişkin fikri mülkiyet haklarının uygulanabilir Türk Mevzuatı ve Türkiye Cumhuriyeti'nin taraf olduğu yürürlükteki ilgili uluslararası anlaşmalar doğrultusunda yeterli ve etkili bir şekilde korunmasını sağlayacaktır.
- (iv) Uygulanabilir teknoloji transferi hükümlerine aşağıda yer alan koşullar dahil olacaktır:
 - (a) teknoloji transferinin kapsamı;
 - (b) teknoloji transferine konu hususların ücretleri (hem aktarım hem de kullanım ücretleri); ve
 - (c) Proje Şirketi'nin, Sponsorlar'ın veya tümü veya bir kısmı transfer edilen hususlara ilişkin fikri mülkiyet haklarının sahiplerinin lehine olarak Hükümet tarafından tazmin edilmesi.

30

- (v) Taraflar, herhangi bir teknoloji transferinin, uygulanabilir teknolojinin ait olduğu ülke Hukuk'una tabi olacağını beyan ve kabul ederler.

19.6. NTEM

- (i) NTEM, Proje Şirketi tarafından tasarlanacak ve inşa edilecektir. NTEM, Proje Şirketi'nin işgücüne yüksek kalitede eğitim sağlamak suretiyle santral filosunun verimli işletim ve sürekliliğini desteklemek ve Türkiye Cumhuriyeti'nde insan kaynağı kapasitesini geliştirilmek için birinci sınıf bir eğitim merkezi olacaktır.
- (ii) NTEM ayrıca, işbu Anlaşma'da tanımlanan temel görevini yerine getirmesinden sonra, müsait kapasitede olursa, nükleer enerji alanında Türkiye Cumhuriyeti'nde öğrenim ya da eğitim gören insanlar için bir operasyonel uygulama yeri olarak da hizmet verebilecektir. Lise ya da üniversite öğrencilerinin yanı sıra bilim insanları, öğretim görevlileri, kamu görevlileri ve diğer ilgili kişiler de NTEM'den, eğitimleri ve araştırmalarının önemli bir parçası olarak, uygulamalı eğitimleri için faydalanabileceklerdir. NTEM, gerekli olduğu takdirde, güvenlik kurumları ve yerel endüstri tarafından özel eğitim programları için de kullanılabilir.
- (iii) NTEM personeli için uygun eğitim odaları ve ofislerine ilave olarak NTEM, yüksek kaliteli tam kapsamlı eğitim simülatörü, alet ve araçlar ve eğitim kontrol cihazları, önemli santral ekipmanlarının modelleri (mekanik ve elektriksel bileşenleri ve sistemleri) gibi çeşitli eğitim araçlarına sahip olacak ve laboratuvarlar güncel enerji santrali şemasını ve ekipmanını içerecektir. Son olarak, mümkün olduğu zamanlarda elektronik öğrenme aletleri kullanılacak, böylelikle geleneksel eğitim yöntemleri etkili bir şekilde tamamlanacak ve eğitim uygulamalarının başarısı artırılabilecektir. NTEM'in gerekli nitelik ve nicelikteki iş gücü ile iş programı ve eğitim kapasitesi Fizibilite Çalışmasının tamamlanmasının ardından Proje Şirketi tarafından hazırlanacaktır.
- (iv) Fizibilite Çalışması esnasında, Taraflar, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Japonya Hükümeti tarafından halihazırda fikir birliğine varıldığı üzere, Proje Şirketi ile işbirliği içinde, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Japonya Hükümeti tarafından müştereken Türkiye Cumhuriyeti'nde bir üniversite kurulması durumunda NTEM'in nasıl işbirliği ve destek sağlayacağını ayrıca tartışacaktır.

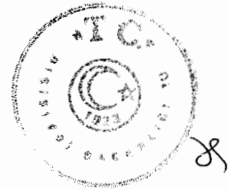
19.7. Çevresel Güvenlik ve Sosyal Kılavuzlar

Taraflar, Uygulama Anlaşması müzakereleri süresince, Proje'nin (Türk Mevzuatı'nda bulunan ilgili gerekliliklere ek olarak) uyması gereken çevresel güvenlik ve sosyal kılavuzlarını götürecektir.

19.8. Olayların Çözümü

ETKB, Proje Şirketi ve ilgili Devlet Makamları; Hükümet, ilgili Devlet Makamları ve Proje Şirketi'nin kontrolü dışındaki, mücbir sebep dahil, olayların nasıl çözümleneceğini Uygulama Anlaşması'nda kararlaştıracaktır.

19.9. Tarife

Fizibilite Çalışması'nın tamamlanmasından sonra Taraflar, Tarife Modeli üzerinde karşılıklı olarak mutabık kalacaktır. ETKB ve Proje Şirketi, ilgili Devlet Makamları ile birlikte bu amaçlar için tahsis edilmiş bir komite kuracaktır.

19.10. Gecikme Tazminatı

ETKB ve Proje Şirketi, Üniteler'in ticari işletme tarihinde gecikme olması halinde, gecikme tazminatı tutarını ve şartlarını kararlaştıracaktır.

19.11. Altyapı

ETKB ve Proje Şirketi, Hükümet tarafından (i) geliştirilecek, (ii) Proje Şirketi'ne temin edilecek ve (iii) her halukarda bila bedel bakımı yapılacak olan, Proje için gerekli olan Proje Sahası dışındaki altyapılar üzerinde mutabık kalacaktır.

**MADDE 20
SANTRAL EMNİYETİ**

20.1. Proje Şirketi, NGS, ilgili Tesisler, nükleer malzemeler ve personel için Türk Mevzuatı ile ve IAEA'nın Nükleer Maddelerin ve Nükleer Tesislerin Fiziksel Korumasına İlişkin Nükleer Emniyet Tavsiyeleri'nin Türk Mevzuatı'nda uygulanabilmesi için uyarlanmış hali ile uyumlu olacak şekilde fiziksel koruma sağlayacaktır.

20.2. NGS, ilgili Tesisler, nükleer malzemeler ve personel için fiziksel korumanın Türk Mevzuatı ile ve IAEA'nın Nükleer Maddelerin ve Nükleer Tesislerin Fiziksel Korumasına İlişkin Nükleer Emniyet Tavsiyelerinin Türk Mevzuatı'nda uygulanabilmesi için uyarlanmış hali ile uyumlu olacak şekilde ilgili Devlet Makamları Proje Şirketi'yle işbirliği yapacaktır.

**MADDE 21
KULLANILMIŞ YAKIT VE RADYOAKTİF ATIK YÖNETİMİ**

21.1. Proje Şirketi, Kullanılmış Yakıt ve Radyoaktif Atık'ın, Hükümet'in sorumluluğu altındaki nihai bertaraf tesis(ler)ine taşınmasına kadar, Kullanılmış Yakıt ve Radyoaktif Atık yönetiminden sorumludur ve Hükümet, Kullanılmış Yakıt ve Radyoaktif Atık'ın nihai bertarafı için her iki durumda da Türk Mevzuatı ile uyumlu olarak gerekli önlemleri alacaktır.

21.2. Proje Şirketi, Kullanılmış Yakıt ve Radyoaktif Atık yönetiminin tüm masraflarının karşılanması için, fonlara Türk Mevzuatı'na uygun olarak belirlenen ödemeleri yapacaktır.

21.3. Fizibilite Çalışması sırasında ETKB, Proje Şirketi ile birlikte, Kullanılmış Yakıt ve Radyoaktif Atık yönetimi için ilgili taraflar arasında katkı miktarının düzeyinin, stratejinin ve sorumluluk dağılımının tanımlanması ve işbirliği için özel ortak bir komite kuracaktır.

21.4. Fizibilite Çalışması dönemi boyunca, Hükümet, özel bir Radyoaktif Atık İdaresi kurulmasını ve ön plan ve arka plan yakıt döngüsü yönetiminin özel yapısını planlayacaktır.

21.5. Aynı dönem boyunca, komite, ayrıca aşağıdakileri belirlemek için işbirliği yapacaktır:

- (i) Kullanılmış Yakıt ve Radyoaktif Atık fonunun (süre, iskonto oranı, fonların kullanımı ve diğer hususlar dahil) yapısı ve yönetimi; ve

8

- (ii) Kullanılmış Yakıt ve Radyoaktif Atık'ın, Hükümet tarafından nihai bertaraf (buna ilişkin tarihler belirlenecektir) için taşınmasına kadar Türk Mevzuatı'na uygun olarak Kullanılmış Yakıt ve Radyoaktif Atık yönetimi.

MADDE 22 İŞLETMEDEN ÇIKARMA

22.1. Proje Şirketi, İşletmeden Çıkarma'dan sorumludur ve Türk Mevzuatı uyarınca İşletmeden Çıkarma için gereken tüm masrafları karşılayacak fona belirlenen ödemeleri yapacaktır.

22.2. Fizibilite Çalışması sırasında ETKB, Proje Şirketi ile birlikte, İşletmeden Çıkarma ve NGS ve ilgili tesislerin İşletmeden Çıkarma sırasında üretilen Radyoaktif Atık'ın bakımı, iyileştirilmesi, depolanması ve nihai bertarafı için ilgili taraflar arasında katkı miktarı, strateji ve sorumluluk dağılımının belirlenmesi ve işbirliği için özel ortak bir komite kuracaktır.

22.3. Fizibilite Çalışması dönemi boyunca bahsi geçen komite, ayrıca, fonun (süre, iskonto oranı, fonların kullanımı, erken İşletmeden Çıkarma ve diğer hususlar dahil) yapısını ve yönetimini belirlemek için iş birliği yapacaktır.

MADDE 23 GİZLİLİK

23.1. "Gizli Bilgi" herhangi bir ortak çalışma, Fizibilite Çalışması, Ekonomik Etki Değerlendirme Raporu, iş, gizli bilgiye ilişkin sözlü görüşmelerin yazılı özetleri, temsilcilerden alınan yazılı görüşler, testler, örnekler, modeller, piyasa analizi veya diğer operasyonlar veya ticari sırlar, çalışanların isim ve uzmanlıkları, teknik bilgi, formüller, süreçler, yazılı fikirler, icatlar, şemalar ve diğer yazılı teknik, iş, finans, şirket ve ürün geliştirme bilgi ve verileri, çizimler, şartnameler, raporlar ve el kılavuzları dahil ve bunlarla sınırlı olmaksızın somut, görsel ya da herhangi bir biçimde taraflardan biri tarafından ("İfşa Eden Taraf") diğer tarafa ("Alan Taraf") ifşa edilen, Proje ve İşbu Anlaşma tahtında öngörülen işlemlere ilişkin tüm gizli veya özel bilgiyi ifade eder. İfşa Eden Taraf tarafından aksi öngörülmedikçe, İfşa Eden Taraf'ça, Alan Taraf'a gizlidir gibi ibarelerle işaretli veya niteliği gereği gizli olduğu anlaşılabilecek herhangi bir şekilde ifşa edilen tüm bilgi ve veriler gizli addedilecektir. Şüpheye mahal vermemek adına belirtmek gerekir ki; Sponsorlar tarafından Hükümet'e veya herhangi bir Devlet Makamı'na yapılan ifşalar (söz konusu ifşanın Hükümet tarafından talep edilmiş olması halinde) Proje Şirketi tarafından Hükümet'e yapılan ifşalar olarak addedilecektir. Fizibilite Çalışması'nın ve Ekonomik Etki Değerlendirmesi Raporu'nun ifşası ve İşbu Anlaşma'nın müzakereleri sırasında İfşa Eden Taraf'ça Alan Taraf'a Geçerlilik Tarihi'nden önce ifşa edilen herhangi bir gizli bilgi İşbu 23. Maddeye tabi olacaktır.

23.2. Yukarıda belirtilenlere halel getirmeksizin, Gizli Bilgi'ye aşağıdakiler dahil değildir:

- (i) İşbu Anlaşma tarihinde kamu kullanımında olan veya Alan Taraf'ın fiili hatası veya ihmali dışında bir nedenden dolayı kamu kullanımına açık hale gelen bilgiler;
- (ii) Alan Taraf tarafından üçüncü bir kişiden hukuka uygun olarak İşbu Anlaşma'yı ve başka şekilde İfşa Eden Taraf'ın haklarını ihlal etmeksizin alınan bilgiler;
- (iii) ifşa tarihi itibarıyla Alan Taraf'ça halihazırda bilinen bilgiler; veya

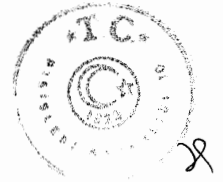
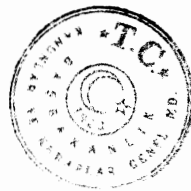
- (iv) Alan Taraf'ın, Gizli Bilgi'yi veya İfşa Eden Taraf'ın gizlilik dahilinde üçüncü tarafa ifşa ettiği diğer bilgileri hiçbir şekilde kullanmadığını ispatlaması şartıyla, Alan Taraf'ın bağımsız olarak geliştirdiği bilgiler.

23.3. İfşa Eden Taraf'ın, Gizli Bilgi'yi, Alan Taraf'a ifşası dikkate alınarak, Alan Taraf aşağıdakileri kabul eder:

- (i) tüm Gizli Bilgiler'e çok gizli olarak muamele edeceğini;
- (ii) Gizli Bilgi'ye erişimi olan insan sayısını mümkün olan en yüksek ölçüde sınırlayacağını;
- (iii) aksi işbu Anlaşma'da belirtilmediği sürece, İfşa Eden Taraf'ın önceden yazılı izni olmaksızın, Gizli Bilgi'yi fotokopi, çoğaltma veya elektronik medya yoluyla da dahil, Proje'nin tümünün ya da bir bölümünün uygulanmasına herhangi bir şekilde dahil olmamış üçüncü bir kişiye satmayacağını, ticaretini yapmayacağını, yayınlamayacağını veya başka şekilde ifşa etmeyeceğini veya kullanmayacağını;
- (iv) Gizli Bilgi'nin yalnızca Proje'nin uygulanması için gerekli olan ölçüde kullanılmasını veya dağıtılmasını sağlayacağını;
- (v) kullanılan ya da depolanan tüm Gizli Bilgi'yi, makul ölçüdeki özen yükümlülüğünden daha az özenli olmamak kaydıyla, kendi Gizli Bilgi'sinin kamuya ifşasına karşı göstereceği ile aynı derecede özen göstererek koruyacağını;
- (vi) Gizli Bilgi'yi sadece memurlar, yöneticiler, çalışanlar, temsilciler, (diğerlerinin yanı sıra, hukuki danışman, muhasebe uzmanları, finans danışmanları gibi) danışmanlar ve Alan Taraf'ın avukatları gibi Proje'nin uygulanması için Gizli Bilgi'yi bilme ihtiyacı duyan ve Gizli Bilgi'nin gizliliğini en az işbu Anlaşma kapsamındaki kadar sınırlayıcı düzenlemelere tabi olarak sürdürmekle yükümlü olan kişilere ifşa edeceğini; ve
- (vii) işbu Anlaşma uyarınca Gizli Bilgi'nin ifşa edildiği tüm Kişiler'in bu bilgileri gizli tutmalarını ve yetkili olmayan hiçbir Kişi'ye ifşa etmemelerini veya açıklamalarını sağlamakla sorumlu olacağını.

23.4. Alan Taraf'ın yürürlükteki herhangi bir hukuki gereklilik veya mahkeme kararı veya yetkili devlet kurumu emri veya tanınan borsa düzenlemeleri nedeni ile Gizli Bilgi'yi ifşa etmesi gerekir ise, Alan Taraf, bu emri ifşadan önce yazılı olarak derhal İfşa Eden Taraf'a bildirir ve Alan Taraf, işbu Anlaşma kapsamındaki ifşa etmeme yükümlülüğünü ihlal etmeden yalnızca hukuken gereken ölçüdeki Gizli Bilgi'yi ifşa etmeye yetkili olacaktır ve Gizli Bilgi'nin kalan kısmının gizli tutulması adına sağlam güvenceler edinilmesini sağlamak için Makul Gayret'i sarf edecektir.

23.5. İfşa Eden Taraf'ca ifşa edilen Gizli Bilgi kapsamındaki veya Gizli Bilgi'ye dair tüm hak, sahiplik ve menfaatler, münhasıran İfşa Eden Taraf'ın mülkiyetinde kalacaktır.

23.6. İşbu Anlaşma'nın feshi ya da sona ermesi haline bakılmaksızın, Alan Taraf, aksi Taraflar'ca yazılı olarak kararlaştırılmadıkça, işbu 23. Maddede yer alan şart ve yükümlülüklerle herhangi bir süre sınırlaması olmaksızın bağlı olmaya devam edecektir.

23.7. İşfa Eden Taraf, Alan Taraf'ın işbu 23. Maddede düzenlenen yükümlülüklerini ihlali halinde, aynen ifa ve önleyici tedbir olarak hukuki yolları istemeye yetkili olacaktır. Bu hukuki yollar herhangi bir ihlal için münhasır hukuki yol olarak addedilmeyecek ve uygulanabilir Hukuk uyarınca başvurulabilecek diğer hukuki yollara ilave olacaktır.

23.8. Yukarıda belirtilenlerden ayrı olarak Taraflar, işbu Anlaşma uyarınca herhangi bir tahkim davasının içeriğini gizli tutacaklar ve bu tahkim esnasında herhangi bir Taraf'a ifşa edilen herhangi bir döküman veya bilgiyi diğer Taraf'ın yazılı izini olmaksızın ifşa etmeyeceklerdir. Belirli hassasiyeti olan teknik ve finansal bilgilerin ifşası sadece avukatlar, gerekli danışmanlar ve anılan tahkim davasına doğrudan dahil olan hakemlere sınırlı olacaktır.

23.9. İşbu Proje kapsamında İşfa Eden Taraf'ca Alan Taraf'a aktarılan her bilgi, İşfa Eden Taraf'a uygulanabilir ihracat kontrol Kanunları'ndan kaynaklanan sınırlamalar da dahil, İşfa Eden Taraf'a ilişkin olarak uygulanabilir kaynak ülkenin Kanunları'na tabi olacaktır. İşfa Eden Taraf ilgili olduğu yerlerde, Alan Taraf'a sınırlamaları önceden sunacak ve onu bilgilendirecektir.

MADDE 24

NÜKLEER YAKIT İMALAT FABRİKASI (NYİF)

24.1. Proje Şirketi, ETKB ve İştirakler'i ve/veya yakıt imalatı işi ile iştigal eden Japon Konsorsiyumu ortakları arasındaki iletişimi kolaylaştıracak ve bu ilgili kişilerden NYİF'nin kapsamı ve hesap modelinin incelenmesi için bağımsız değerlendirme yapmasını talep edecektir. Bu ilgili kişiler NYİF'yi yapmayı tercih etsin ya da etmesin, anılan iletişimi sağlamakla Proje Şirketi NYİF'ye ilişkin yükümlülüğünü yerine getirmiş olacaktır. EÜAŞ ve/veya EÜAŞ Konsorsiyumu NYİF'nin uygulamasından sorumlu olacak ve kendisi ya da bir ya da daha fazla Kişi ile birlikte NYİF'yi tasarlayacak, inşa edecek ve işletecektir. Hükümet NYİF için bila bedel saha tahsis edecektir.

MADDE 25

CEZALAR VE TAZMİNAT, FESİH

25.1. İşbu Anlaşma, 12. Maddenin 2. Fıkrasında bahsi geçen Fizibilite Aşaması Şartları'ndan herhangi birisi İşbirliği Zaptı'nın hem Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti hem de Japonya Hükümeti için geçerli olduğu tarihten itibaren on sekiz (18) ay içerisinde tamamlanmamışsa ("**Fizibilite Aşaması Koşullarının Sağlandığı Son Tarih**") veya Taraflar'ca bu koşullardan feragat edilmemişse, aksi Taraflar'ca kararlaştırılmadıkça, kendiliğinden sona erer. Yukarıda belirtilen duruma bağlı olmaksızın, (a) Proje Şirketi'nin 12. Maddenin 1. Fıkrası uyarınca hazırlanması gereken her bir raporu teslim etmiş olması, (b) Hükümet'in, Proje Şirketi'ne bu raporlardan herhangi biri ile ilgili olarak tatmin olmadığı yönünde bildirimde bulunmamış olması ve Proje Şirketi'nin bu memnuniyetsizliğin sebebini düzeltmekte başarısız olmaması ve (c) Proje Şirketi'nin Fizibilite Aşaması Koşullarının Sağlandığı Son Tarih itibarıyla Fizibilite Çalışması'nın tamamlanması sürecini makul şekilde takip ediyor olması şartlarıyla, Fizibilite Şartlarının Yerine Getirilmesine İlişkin Son Tarih, Proje Şirketi'nin Hükümet'e yaptığı Bildirim'le kendiliğinden, Fizibilite Aşaması Koşullarının Sağlandığı Son Tarih'ten itibaren altı (6) ay uzayacaktır ve Proje Şirketi'nin talebi üzerine Hükümet tarafından onay verilmesi halinde ayrıca uzatılabilecektir. İşbu 25. Maddenin 1.

Fıkrasına göre fesih gerçekleştiği takdirde, Hiçbir Taraf diğerine tazminat veya diğer bir tutarın ödenmesi ile sorumlu olmayacaktır.

25.2. Eğer Hükümet, Proje Şirketi'ne Fizibilite Aşaması Şartları'nın yerine getirilmesinden önce herhangi bir zamanda işbu Anlaşma'yı 25. Maddenin 5. Fıkrasında belirtilen nedenler dışında herhangi bir nedenle sona erdirmek istediğini bildirir ise, (i) işbu Anlaşma Bildirim tarihinde kendiliğinden sona erecektir ve (ii) Hükümet, Proje Şirketi'ne Fizibilite Çalışması ve Ekonomik Etki Değerlemesi ile ilgili olarak Türkiye Cumhuriyeti'nde tanınmış ve önde gelen bir yeminli mali müşavirlik firması tarafından tasdiklenmiş kendi bilançosunda yansıtılmış olan masrafları artı 10.000.000 Dolar'ı, ekinde anılan masrafların gösterildiği ödeme talebini içeren Bildirim'in alınmasından itibaren yüz seksen (180) gün içerisinde ödeyecektir.

25.3. Eğer Proje Şirketi, ETKB'ye Fizibilite Aşaması Şartları'nın yerine getirilmesinden önce herhangi bir zamanda işbu Anlaşma'yı 25. Maddenin 5. Fıkrası'nda belirtilen nedenler dışında herhangi bir nedenle sona erdirmek istediğini bildirir ise (i) işbu Anlaşma Bildirim tarihinde kendiliğinden sona erecektir ve (ii) Proje Şirketi Hükümet'e, fesih tarihinde, Fizibilite Çalışması ve Ekonomik Etki Değerlemesi ile ilgili olarak Türkiye Cumhuriyeti'nde tanınmış ve önde gelen bir yeminli mali müşavirlik firması tarafından tasdiklenmiş kendi bilançosunda yansıtılmış olan masrafları artı 10.000.000 Dolar'ı, ekinde anılan masrafların gösterildiği ödeme talebini içeren Bildirim'in alınmasından itibaren yüz seksen (180) gün içerisinde ödeyecektir.

25.4. (i) Taraflar'ca aksi kararlaştırılmamışsa ve (ii) uygulanabilir olduğu takdirde, Fizibilite Aşaması Şartları'nın işbu Anlaşma'nın 12. Maddesinin 2. Fıkrası uyarınca yerine getirilmesinin ardından, işbu Anlaşma Proje Takvimi doğrultusunda NGS'nin ve ilgili Tesisleri'nin İşletmeden Çıkarma döneminin tamamlanması üzerine kendiliğinden sona erecektir.

25.5. Herhangi bir Taraf'ın işbu Anlaşma uyarınca diğer haklarına hâlel gelmeksizin, herhangi bir Taraf diğer Taraf'a yazılı Bildirim'de bulunmak suretiyle, diğer Taraf'ın işbu Anlaşma uyarınca esaslı yükümlülüklerini ihlal etmesi ve ihlalde bulunan Taraf'ın söz konusu Bildirim'i almasından itibaren, Fizibilite Aşaması Şartları'nın yerine getirilmesinin öncesinde otuz (30) gün içinde veya Fizibilite Aşaması Şartları'nın yerine getirilmesinden sonra herhangi bir zamanda yüz seksen (180) gün içinde aşağıdakilerinin herhangi birini yerine getirmemesi halinde işbu Anlaşma'yı feshedebilir:

- (i) Bildirim'de bulunan Taraf'ı makul derecede tatmin edecek şekilde esaslı ihlali (zararların tazmini bu esaslı ihlal için uygun bir giderim ise, bu zararların tam olarak ödenmesi ihlalde bulunan Taraf'ca ilgili esaslı ihlalin giderilmesi olarak addedilecektir) ve etkilerini gidermek (veya bu amaçla uygun önlemleri başlatmak ve bunlara özenle uymak); veya
- (ii) Düzeltilemeyecek bir esaslı ihlal olması halinde, söz konusu ihlalin tekrar oluşmasını engellemek için karşı Taraf'ı makul şekilde tatmin edecek önlemleri ortaya koymak ve bunlara özenle uymak.

Şüpheye mahal vermemek adına 7. Maddenin 4. Fıkrasının ihlal edilmesi, işbu 25. Maddenin 5. Fıkrasının amaçları doğrultusunda esaslı bir ihlal sayılır.

25.6. Herhangi bir Taraf'ın, herhalükarda bir Mücbir Sebep olayı nedeni ile (i) Fizibilite Aşaması Şartları'nın yerine getirilmesinden önceki üç (3) aylık dönemde ya da (ii) Fizibilite Aşaması Şartları'nın yerine getirilmesinden sonraki yüz seksen (180) günlük dönemde işbu Anlaşma uyarınca yükümlülüklerini yerine getirmesinin gecikmesi, yasaklanması ya da engellenmesi halinde, herhangi bir Taraf, diğer Taraf'a Anlaşma'yı fesih niyetini bildiren bir Bildirim'de bulunarak işbu Anlaşma'yı feshetme hakkına, diğer Taraf'a Bildirim'de bulunmak suretiyle haiz olacaktır. Herhangi bir feshin geçerlilik kazanmasından önce, Taraflar Proje'nin yapılabilişliğini değerlendirmek için üst düzey yönetici ekiplerini toplantıya çağıracaklar, bundan sonra, her bir Taraf tebellüğ edilme tarihinden itibaren onbeş (15) gün sonra geçerli olacak şekilde fesih Bildirimi'nde bulunmayı seçebilecektir. Hiçbir Taraf, Fizibilite Aşaması Şartları Tamamlanma Tarihi'nden önce fesih halinin meydana gelmesi durumunda, diğer tarafa tazminat veya diğer bir tutarın ödenmesi ile sorumlu olmayacaktır.

25.7. Hükümet'in, Fizibilite Aşaması Şartları'nın tamamlanmasından sonra Türkiye Cumhuriyeti'ndeki sivil nükleer enerji programını sonlandırmayı tercih etmesi halinde, Proje Şirketi, işbu Anlaşma'yı derhal feshetme ve aşağıda yer alan 25. Maddenin 11. Fıkrası uyarınca Fizibilite Çalışması süresince belirlenecek olan ödemeyi alma hakkına haiz olacaktır. Hükümet, bu gibi durumlarda Proje Şirketi'ne yüz seksen (180) gün içinde anılan ödemeyi yapacaktır.

25.8. İşbu Anlaşma, Hükümet'in 11. Maddenin 12. Fıkrasında atf yapılmış olan herhangi bir anlaşmadan dönmesi ya da anlaşmayı feshetmesi halinde herhangi bir Taraf'ın diğer Taraf'a yazılı Bildirim'i ile sona erecektir.

İşbu 25. Maddenin 8. Fıkrası uyarınca feshin sonuçları Uygulama Anlaşması'nda düzenlenecektir. Şüpheye mahal vermemek adına belirtmek gerekir ki, bu yükümlülük işbu Anlaşma'nın herhangi bir şekilde feshinden veya süresinin dolmasından sonra dahi geçerli olacaktır.

25.9. Hükümet'in (a) Proje Şirketi'nin EÜAŞ veya EÜAŞ Konsorsiyumu hissedarı olmayanlara çıkardığı hisselerin herhangi birini veya (b) NGS'yi ve/veya Tesisler'i Kamulaştırması halinde, işbu Anlaşma Proje Şirketi'nin tercihini bu yönde kullanması halinde sona erecektir ve Hükümet, Uygulama Anlaşması'na uygun şekilde Proje Şirketi'ne tazminat ödeyecektir.

25.10. İşbu Anlaşma uyarınca herhangi bir fesih halinde, Hükümet, herhangi bir masraf olmaksızın, Fizibilite Çalışması süresince elde edilen ve Ekonomik Etki Değerlendirmesi Raporu'nda yer alan tüm verileri kullanma hakkına haiz olacaktır. Proje Şirketi, fesih tarihinden itibaren doksan (90) gün içinde Fizibilite Çalışması süresince elde edilen ve Ekonomik Etki Değerlendirmesi Raporu'nda yer alan tüm verileri sağlayacaktır.

25.11. Taraflar, Fizibilite Çalışması süresince, Fizibilite Aşaması Şartları'nın yerine gelmesinden sonra meydana gelecek ve 19. Maddenin 10. Fıkrasında gösterilenler de dahil fesih cezai şartı ödemesine (her durumda, "Fesih Ödemesi") konu olacak, fesih hallerini, söz konusu Fesih Ödemeleri'ne ilişkin sorumluluğu ve söz konusu Fesih Ödemeleri'nin tutarlarını müzakere edip üzerinde mutabık kalacaktır. Taraflar, Fesih Ödemesi'nin geniş ölçüde: (i) inşaat aşaması, (ii) ESA işletme aşaması ve (iii) işbu Anlaşma'nın geri kalan süresinden oluşan, Fizibilite Aşaması Şartları'nın yerine getirilmesi sonrasındaki Proje aşamasına bağlı olarak değişebileceğini kabul etmektedir ve bu hususta mutabıktır.

25.12. Eğer Hükümetlerarası Anlaşma ve/veya İşbirliği Zaptı herhangi bir tarafın ihlali sonucunda sona ererse veya Uygulama Anlaşması herhangi bir sebeple sona ererse, işbu Anlaşma ve diğer Proje Sözleşmeleri de kendiliğinden sona erecektir. İşbu Anlaşma herhangi bir Taraf'ca herhangi bir sebeple feshedilirse, diğer Proje Sözleşmeleri de kendiliğinden sona erecektir.

MADDE 26 **UYGULANACAK HUKUK**

26.1. İşbu Anlaşma İsviçre Kanunları'na uygun olarak yürütülecek ve yorumlanacaktır, ancak başka Kanunlar'ın uygulanması sonucunu doğurabilecek kanunlar ihtilafı kuralları dikkate alınmayacaktır.

MADDE 27 **UYUŞMAZLIKLARIN ÇÖZÜMÜ**

27.1. Taraflar, İşbu Anlaşma'nın uygulanması, yorumlanması, süresi, geçerliliği veya icrasına ilişkin anlaşmazlıkları kendi aralarında müzakere ve iştişare yoluyla barışçıl bir şekilde çözmek için çaba gösterecektir. Her bir Taraf, bir temsilci ("Proje Temsilcisi") tayin edecek ve her bir Proje Temsilcisi, diğer Proje Temsilcisi ile barışçıl yollarla müzakerede bulunarak herhangi bir uyuşmazlığı çözmek için çaba gösterecektir. Her bir Proje Temsilcisi, her bir ilgili Taraf'ın ilave üyeleri tarafından desteklenebilir.

27.2. Proje Temsilcileri, uyuşmazlık konusu sorunu, herhangi bir Taraf'ca uyuşmazlığın yazılı olarak öne sürülmesinden itibaren otuz (30) gün içerisinde barışçıl yollarla çözemeler ise, 27. Maddenin 13. Fıkrasında belirtilenler hariç kalmak kaydıyla, uyuşmazlık hem Proje Şirketi hem de Hükümet'in üst düzey yönetimine sevkedilecektir.

27.3. Taraflar'ın üst düzey yönetimleri, uyuşmazlığı herhangi bir Taraf'ca öne sürülmesinden itibaren doksan (90) gün içerisinde barışçıl yollarla çözemeler ise, her bir Taraf belirtilmiş olan doksan (90) günlük sürenin sona ermesinden itibaren altı (6) ay içinde diğer Tarafa yazılı olarak yapacağı Bildirim ile sorunu ICC Kuralları'na uygun olarak nihai ve bağlayıcı tahkime götürmeyi seçebilir.

27.4. İşbu Anlaşma'ya uygun olarak oluşturulan bir tahkim komisyonu, üç (3) hakemden oluşacak olup bunlardan ilki tahkim talebinde bulunan Taraf'ca atanacak ve diğer bir hakem karşı Taraf'ca atanacaktır. Tahkim Komisyonu'nun başkan hakemi olacak üçüncü hakem ise, atanmış olan ilk iki hakemin kararıyla atanacaktır. Üçüncü hakem; (i) Proje Şirketi'nin ya da Japon Konsorsiyumu'nun üyelerinden herhangi birinin ya da Proje Şirketi'nin diğer doğrudan hissedarlarından herhangi birinin kurulu olduğu ülkelerden herhangi birinin vatandaşı; ya da (ii) (mevcut iki hakemin görüşüne göre) Proje veya Proje Şirketi'nde doğrudan ya da dolaylı menfaati olan bir kimse olmayacaktır. Tahkim talebinden itibaren otuz (30) gün içerisinde ilk iki atamadan herhangi biri gerçekleştirilmez ise ya da ilk iki hakem, sonradan atanan hakemin atanmasından itibaren otuz (30) gün içerisinde üçüncü hakemin atanması hususunda anlaşamazlarsa, Taraflar'dan herhangi birinin talebi üzerine, yerine getirilmemiş olan atama Uluslararası Ticaret Odası tarafından ICC Kuralları'nın hakem atanmasına ilişkin olan hükümlerine uygun olarak yapılacaktır. Taraflar, Uluslararası Ticaret Odası tarafından aksi öngörülmemişse, ödeme cetvelini dikkate almaksızın, tahkim komisyonu üyelerine, hakem olarak vermiş oldukları hizmetleri güvence altına almak için yetecek olan tarifelerde ödeme yapacaklarını kabul ederler.

38

27.5. İşbu Anlaşma uyarınca doğan herhangi bir tahkim usulü ile ilgili olarak, Taraflar'ın yapacakları yazılı anlaşma ile ilave veya alternatif usul kuralları her zaman kabul edilebilir

27.6. İşbu Anlaşma'ya uygun olarak, Taraflar'ca tahkimin, 1958 tarihli Yabancı Hakem Kararlarının Tanınması ve Tenfizi Hakkındaki New York Sözleşmesi'ni onaylamış veya kabul etmiş başkaca bir ülkede yapılacağı yazılı olarak kararlaştırılmadıkça, Taraflar tahkim yerinin Cenevre, İsviçre olacağını kabul etmiştir. Herhangi bir tahkim usulü sırasında kullanılan dil İngilizce olacaktır ve tahkim komisyonu tarafından her türlü amaç için işbu Anlaşma'nın İngilizce metni kullanılacak ve temel alınacaktır. Herhangi bir Taraf'ca talep edilmesi halinde, tahkim yargılamasının yorumu yazılı argüman ve belgelerin çeviri masrafları, talep eden Taraf'ca karşılanmak üzere sağlanacaktır.

27.7. Taraflar, tahkim komisyonuna, herhangi bir uyuşmazlığın tespit edilmesi için, gerekmesi halinde, Tesisler'i incelemek için makul fırsat sağlayacaktır. Her bir Taraf, karşı Taraf ya da tahkim komisyonu tarafından talep edilmesi halinde, tahkim komisyonu ve karşı Taraf'a komisyon tarafından uyuşmazlığa ilişkin olarak esaslı derecede ilgili oldukları tahkim komisyonu tarafından belirlenen tüm belge ve tanıkları temin edecektir (karşı Taraf'ın hiçbir dokümanı ifşa etmeme hukuki yükümlülüğü altında olması halinde, tahkim komisyonu tarafından bu doğrultuda talep edilmediği müddetçe ve talep edilene kadar, hiçbir dokümanı ifşa etme yükümlülüğü bulunmayacaktır).

27.8. İşbu 27. Maddeye uygun olarak verilen tahkim komisyonu kararı, verilmesi ile birlikte Taraflar için nihai ve bağlayıcı olacaktır ve Taraflar gecikmeksizin bu kararlara uymayı taahhüt ederler. Tahkim kararı üzerindeki yargılama ve kararın icrası herhangi bir yetkili mahkemede yapılabilir, veya hakem kararının kabulü ve uygulanabildiği ölçüde kararın tenfizi ve icrası için başvuru yapılabilir.

27.9. Maddi tazminatlar nihai karara dahil ise, tazminata Dolar üzerinden karar verilecek ve ödeme Dolar olarak yapılacaktır ve muaccel ve ödenebilir tutarlara işbu Anlaşma hükümleri doğrultusunda, uyuşmazlığa yol açan olay, aykırılık veya diğer ihlal tarihinden itibaren başlayan ve hükmün tam olarak ödendiği tarihe kadar işleyen faiz dahil olacaktır. Tahkim komisyonu uygun görmesi halinde, herhangi bir ara veya ihtiyati tedbire de hükmedebilir.

27.10. Taraflar, yargılama işlemlerinin kendisine dair ya da herhangi bir ara veya koruma tedbiri kararının veya nihai kararın iptaline veya karardan vazgeçilmesine dair yargısal müdahaleyle ilgili olarak, tahkimin yapıldığı yerde yetkili yargı mercii dışında başka herhangi bir yerde, yetkili bir mahkeme tarafından yargısal müdahale yapılmasına ilişkin haklarından feragat ederler.

27.11. Her bir Devlet Makamı, Devlet'in malvarlığı ile ilgili bağışıklık dışında, işbu Anlaşma uyarınca işbu Anlaşma'nın icra edilmesi ya da işbu Anlaşma gereğince oluşturulan tahkim komisyonu tarafından verilmiş herhangi bir ara veya tedbir kararının veya nihai kararın icra edilmesi ile ilgili herhangi bir mahkeme işlemine dair bağışıklık talebinden feragat eder.

27.12. İşbu 27. Madde, (i) bağımsız devletlerin işlemlerine ilişkin hüküm verilmesini engelleyen veya bunlara geçerlilik karesi sağlayan veya (ii) işbu 27. Maddeye herhangi bir diğer yargı mercinin Hukuk'unun uygulanmasını gerektiren İsviçre Hukuku kural ve prensipleri hariç olmak üzere, İsviçre Maddi Hukuku'na uygun olarak yürütülecektir. Şüpheye mahal vermemek adına belirtmek gerekir ki, işbu Anlaşma uyarınca gerçekleştirilecek olan herhangi bir tahkim işlemi tahkim yeri hukukunun usul kurallarına uygun olarak yürütülecektir.

27.13. Her bir Taraf, talep konusu iddiaya ilişkin olarak, tahkim komisyonunun işbu 27. Maddeye uygun olarak oluşturulması sırasında ifa imkansızlığına ya da giderilmesi mümkün olmayacak bir zarara yol açılmasının önlenmesi amacıyla (a) işbu 27. Madde uyarınca herhangi bir hakem kararının icra edilmesi, veya (b) işbu Anlaşma'nın ihlali nedeniyle parasal ya da parasal olmayan tedbir talepleri için yetkili bir mahkemeye başvurabilir.

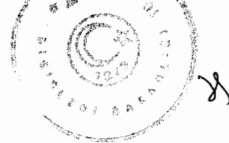
27.14. Taraflar, herhangi bir uyuşmazlığa ilişkin nihai karar verilene kadar tahkime sunulmuş olsun ya da olmasın tüm yükümlülüklerini yerine getirmeye devam edecektir.

MADDE 28 **MÜCBİR SEBEP**

28.1. Hiçbir Taraf, ilgili Taraf'ın gerekli özeni göstermesine rağmen kendi kusurundan kaynaklanmaksızın engelleyemediği veya azaltmadığı (ya da engellemek veya azaltmak için makul önlemleri alamadığı) bir Mücbir Sebep hali sebebiyle ilgili Taraf'ın ifasının engellenmesi halinde ve bu şartla ifa etmemekten veya ifada gecikmekten sorumlu olmayacaktır.

28.2. İşbu Anlaşma uyarınca bir olayın veya durumun Mücbir Sebep teşkil etmesi için; söz konusu olay veya durum, etkilenen Taraf'ın makul kontrolü dışında olmalı ve etkilenen Taraf veya İlgili Kişiler'den biri hata veya ihmalleri ile olayın meydana gelmesine sebep olmamış veya buna katkı sağlamamış olmalıdır. "**İlgili Kişiler**" (i) Proje Şirketi'ne ilişkin olduğu takdirde, onun yüklenicilerini, tedarikçilerini ve çalışanlarını ve (ii) Hükümet'e ilişkin olduğu takdirde, Devlet Makamları'nı ve onların ilgili yüklenicilerini, tedarikçilerini ve çalışanlarını ifade eder. Devlet Makamları bakımından Mücbir Sebep'e, (i) doğal afetler, (ii) bağımsız devletler arasındaki savaş eylemleri (Hükümet'in uluslararası hukuk kurallarını ihlal ederek savaş başlattığı durumlar hariç), bağımsız düşman eylemleri veya kuşatma, (iii) Birleşmiş Milletler tarafından Devlet'e karşı aynısı uygulanmadığı müddetçe; bağımsız devletlere karşı uluslararası boykotlar, yaptırımlar veya ambargolar, (iv) ESA veya diğer Proje Sözleşmeleri uyarınca mücbir sebep halleri, ve (v) iç savaşlar, iç çatışma veya ayaklanma, terörist eylemler ve isyanlar, her halükarda (yukarıda geçen (i), (ii), (iii), (iv) ve/veya (v)'te belirtilen nitelikte olsun veya olmasın) belirtilen olay veya sebebin ve bundan kaynaklanan etkilerin Devlet Makamları'nın yükümlülüklerinin veya yükümlülüklerinin bir bölümünün ifasına engel olması, Devlet Makamları'nın kontrolleri dışında olması ve makul ölçüde öngörülebilecek (yukarıda geçen (i), (ii), (iii), (iv) ve/veya (v)'te belirtilen nitelikte olsun veya olmasın) olaylar veya sebepler açısından Devlet Makamları'nın ihmalden veya Devlet Makamları'nın işbu Anlaşma'yı ihlal etmesinden kaynaklanmamış ya da söz konusu ihmal veya ihlalin buna yol açmamış olması kaydıyla dahildir.

28.3. Proje Şirketi'ne ilişkin olarak Mücbir Sebep'e; (i) doğal afetler (depremler, toprak kaymaları, kasırgalar, seller, yangınlar, yıldırımlar, tsunamiler, volkanik patlamalar ve diğer benzer doğa olayları veya benzeri doğa kaynaklı olay ve oluşumlar), (ii) savaşlar, sivil itaatsizlik, isyanlar, terörist eylemler, uluslararası boykotlar, yaptırımlar ya da ambargolar, (iii) ESA veya diğer Proje Sözleşmeleri uyarınca mücbir sebep halleri, her halükarda (yukarıda geçen (i), (ii), (iii)'te belirtilen nitelikte olsun veya olmasın) belirtilen olay veya sebebin ve bundan kaynaklanan etkilerin Proje Şirketi'nin yükümlülüklerinin veya yükümlülüklerinin bir bölümünün ifasına engel olması, Proje Şirketi'nin kontrolü dışında olması ve makul ölçüde öngörülebilecek (yukarıda geçen (i), (ii), (iii)'te belirtilen nitelikte olsun veya olmasın) olaylar veya sebepler açısından Proje Şirketi'nin ihmalden veya Proje Şirketi'nin işbu Anlaşma'yı ihlal etmesinden kaynaklanmamış ya da söz konusu ihmal veya ihlalin buna yol açmamış olması kaydıyla dahildir.

28.4. İşbu Anlaşma'nın amacı doğrultusunda, bir Taraf için uygun finansmanın mevcut olmaması mücbir sebep teşkil etmeyecektir.

28.5. Taraflar'dan birinin işbu Anlaşma kapsamındaki yükümlülüklerini veya yükümlülüklerinin bir kısmını yerine getirmesi bir Mücbir Sebep nedeniyle engelleniyorsa, söz konusu Taraf, ifanın yerine getirilmesini borçlu olduğu diğer etkilenen Taraf'a veya Taraflar'a derhal yazılı bildirimde bulunacaktır.

28.6. Bu Bildirim:

- i. Taraf'ın ifa edemediği yükümlülükleri veya ilgili kısımlarını belirtecek;
- ii. Mücbir Sebep olayını bütün yönleriyle tanımlayacak;
- iii. Mücbir Sebep'in süreceği tahmini zamanı verecek; ve
- iv. kendisi tarafından Mücbir Sebep'in giderilmesi veya hafifletilmesi için alınması önerilen tedbirleri belirtecektir.

28.7. İşbu Bildirim'in ardından, ve Mücbir Sebep devam ettiği müddetçe, Mücbir Sebep'ten ötürü ifa edilemeyen her türlü yükümlülük veya yükümlülüklerin bir kısmı askıya alınacaktır.

28.8. Mücbir Sebep neticesinde yükümlülüklerini veya yükümlülüklerinin bir kısmını yerine getirmesi engellenen herhangi bir Taraf, Mücbir Sebep'i ortadan kaldırmak veya gidermek ve yükümlülüklerinin ve ilgili kısımlarının tamamının ifasına makul olan en kısa süre içerisinde yeniden başlamak için atabileceği makul adımları atacak ve gerekli ve makul fonları (ve bir Devlet Makamı olması durumunda, diğer Devlet Makamları'nın fiilini ve fonlarını) kullanacaktır.

28.9. Taraflar, herhangi bir Mücbir Sebep olayının veya halinin devamı boyunca, nükleer emniyet ve güvenlik sorunlarını hafifletmek için gerekebilecek tüm eylemleri Türk Mevzuatı uyarınca yerine getirecektir.

28.10. İşbu 28. Maddenin önceki paragraflarındaki hiçbir husus, Paris Sözleşmesi ve ilgili Türk Mevzuatı'na göre Proje Şirketi'nin yükümlülük, sorumluluk ve haklarını etkilemeyecektir.

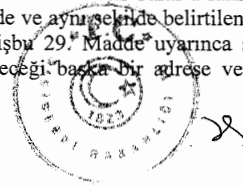
MADDE 29 BİLDİRİMLER

29.1. Bir Bildirim:

- (i) Türkçe ve İngilizce dillerinde yazılı olacaktır ve gönderen doğruluğunu ve tutarlılığını sağlamakla yükümlü olacaktır; ve
- (ii) Elden (alındığına dair belgenin ibraz edilmesi şartıyla) veya uluslararası olarak tanınmış bir kurye teslimat hizmetiyle teslim edildiğinde veya aşağıda belirtilen adrese, elektronik postaya veya faks numarasına gönderilmesi veya yapılması gereken veya gönderilmesine veya yapılmasına izin verilen Taraf'a faks iletimi olarak veya elektronik posta ile gönderildiğinde ve aynı şekilde belirtilen kişinin dikkatine yazıldığında ya da ilgili Taraf'ın işbu 29. Madde' uyarınca sunulan Bildirim ile herhangi bir zamanda belirtebileceği başka bir adrese veya faks

41

numarasına gönderildiğinde ve/veya aynı şekilde belirtilen başka bir şahsın dikkatine yazıldığında usulünce yapılmış sayılacaktır.

29.2. [İşbu Anlaşma tarihinde her bir Taraf'ın ilgili bilgileri şu şekildedir:

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti
İsim: Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı
Adres: Nasuh Akar Mahallesi Türkocağı Caddesi 2/1, Bahçelievler, Ankara,
Türkiye
Faks:
Elektronik Posta:
Dikkatine:

Proje Şirketi

İsim:
Adres:
Faks:
Elektronik Posta:
Dikkatine:]

29.3. Daha önce teslim alındığına dair delil bulunmadığında, her türlü Bildirim aşağıdaki 29. Maddenin 4. Fıkrası uyarınca teslim alınmış sayıldığı tarihten itibaren geçerlilik kazanacaktır.

29.4. Aşağıdaki 29. Maddenin 5. Fıkrasına bağlı olarak, herhangi bir Bildirim şu hallerde teslim alınmış sayılır:

- (i) Alıcı'ya adresinde elden teslim edilen bir Bildirim halinde, söz konusu adreste teslim üzerine;
- (ii) Uluslararası olarak tanınmış kurye teslimat hizmeti halinde, uluslararası olarak tanınmış bir kurye söz konusu iletiyi veya belgeyi ilgili adrese teslim edip, alındığını teyit eden bir imza aldığı anda;
- (iii) Faks halinde, faksın gönderildiği makineden faksın alıcının faks numarasına bütünüyle gönderilmiş olduğunu gösteren bir iletim raporunun sunulmasıyla; ya da
- (iv) Elektronik posta halinde, gönderenin iletinin ulaştığına dair teyidi aldığı zamanda.

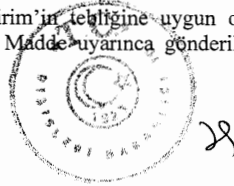
İlgili Bildirim'in ihlal, tazminat talebi veya feshe ilişkin olması halinde, faks veya elektronik posta ile iletilen herhangi bir Bildirimi takiben, en geç yedi (7) İş Günü içinde yukarıda söz konusu Taraf için belirtilen adrese yazılı Bildirim gönderilmelidir.

29.5. Yukarıdaki 29. Maddenin 4. Fıkrası uyarınca, İş Günü olmayan bir günde veya teslim alınan yerin yerel saatine göre herhangi bir İş Günü'nde 17:00'dan sonra teslim alınan veya alınmış sayılan bir Bildirim, takip eden İş Günü'nde teslim alınmış sayılacaktır.

29.6. Her bir Taraf, burada belirtilen bilgilerin Bildirim'in tebliğine uygun olmaması durumunda, yeni irtibat bilgilerini diğer Taraf'a işbu 29. Madde uyarınca gönderilecek bir Bildirim'le bildirmeyi taahhüt eder.

42

MADDE 30 YÜRÜRLÜĞE GİRME, TADİL

30.1. İşbirliği Zaptı'nın eki olan işbu Anlaşma hem (a) ETKB'nin Proje Şirketi'ni, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Japonya Hükümeti'nin, İşbirliği Zaptının geçerli olması için gerekli olan kendi iç prosedürlerinin tamamlandığına dair birbirlerini diplomatik kanallarla bilgilendirdikleri son yazılı bildirimin alındığına dair yazıyla bildirdiği ve (b) işbu Anlaşma'nın iki Taraf'ça da imzalandığı tarihte ve bu tarihten itibaren geçerli ve bağlayıcı olacaktır ("Geçerlilik Tarihi").

30.2. İşbu Anlaşma'daki tüm tadiller, İşbirliği Zaptına ek yapılan işbu Anlaşma'nın bütünüleyici parçası olacak ve ayrı protokollerde düzenlenecektir.

30.3. Taraflar, Fizibilite Çalışması ve Ekonomik Etki Değerlendirmesi Raporu sonuçlarının işbu Anlaşma'daki bazı hükümlerin tadilini gerektirebileceğini kabul ederler.

MADDE 31 NÜKLEER DÜZENLEYİCİ YAPI

31.1. NGS ve ilgili tesis ve faaliyetler, Türk Mevzuatı'nın nükleer güvenlik, nükleer emniyet ve radyasyondan korunma ile ilgili hükümlerine uygun olarak lisanslanacak ve denetlenecektir.

31.2. Proje Şirketi, NGS'nin sahibi ve işleticisi olacaktır. Proje sırasında uygulanan tüm tesis ve faaliyetlere ilişkin nükleer güvenlik, nükleer emniyet ve radyasyondan korunmada birincil sorumluluk Proje Şirketi'ne ait olacaktır. İşbu sorumluluk herhangi başka bir gerçek kişi veya tüzel kişiye devredilemez. Devlet Makamları tarafından verilen herhangi bir onay, lisans, izin veya diğer türdeki yetkiler ya da Devlet Makamları tarafından gerçekleştirilen herhangi bir inceleme, denetleme ya da diğer düzenleyici faaliyetler Proje Şirketi'nin bu sorumluluğunu ortadan kaldırmayacaktır.

31.3. Nükleer güvenlik, herhangi bir sebeple Proje Takvimi nedeniyle aksatılamaz. Başvuruların eksik sunulması, uygulama belgelerinde nükleer güvenliğin tatmin edici şekilde ortaya konulmaması, ilk tasarım olmanın getirdiği belirsizlikler ya da TAEK tarafından talep edilen ek bilgilerin sağlanmasında ve TAEK'e karşı diğer sorumlulukların yerine getirilmesinde gecikilmesi sebepleri ile Proje Takvimi'nde meydana gelen herhangi bir gecikme için TAEK sorumlu tutulmayacaktır.

31.4. Proje Şirketi, IAEA GSR 4. Bölüm Gereklilik 21 ile uyumlu olarak, güvenlik değerlendirmesine ilişkin bağımsız bir doğrulama işlemi yapacaktır. Bağımsız doğrulamanın sonucu, inşaat lisansı başvurusundan sonraki bir yıllık dönem içerisinde TAEK'e sunulacaktır.

31.5. Proje Şirketi, TAEK tarafından talep edilen tüm bilgi ve belgeleri sağlayacak ve NGS ve ilgili tesis ve faaliyetlerin denetlenmesi ve lisanslanması dahil düzenleyici faaliyetler amacıyla tüm tesislere, yerlere ve sahalarla TAEK'in erişimini sağlayacaktır.

31.6. Lisanslama sürecinin etkin bir şekilde uygulanmasını kolaylaştırmak amacıyla, Proje için lisanslama temelini oluşturacak düzenlemeler, kılavuzlar ve standartlar listesi Fizibilite Çalışması sırasında belirlenecektir. Liste, Proje Şirketi tarafından TAEK ve ilgili diğer kurumlara danışılarak hazırlanacak ve en geç her bir lisanslama (yer, inşaat ve işletme lisansları) aşamasının başında TAEK'e onay için sunulacaktır. Liste TAEK tarafından

onaylandığında yürürlüğe girecektir. Liste TAEK'in onayıyla tadil edilebilir. Listenin hazırlanması, sunulması, onaylanması ve tadil edilmesi süreçleri Türk Mevzuatı'na uygun olarak gerçekleştirilecektir.

31.7. Lisanslama sürecinin etkin bir şekilde uygulanmasını kolaylaştırmak amacıyla, Proje Şirketi, Fizibilite Çalışması'nın tamamlanmasından geç olmayacak şekilde, TAEK'e, lisans başvurusunda bulunduğu santrali temsil eden ve işletme geçmiş olan bir nükleer güç santralini referans santral olarak önerecektir. İşletmeye geçmiş böyle bir santral bulunmaması halinde, yetkili bir nükleer düzenleyici kurum tarafından kapsamlı nükleer güvenlik değerlendirmesi sonucu lisans verilmiş aynı teknolojiye sahip inşa halindeki bir santral önerilebilir. Proje Şirketi, TAEK ile Proje Şirketi arasında kararlaştırılacak referans santrale ilişkin gerekli bilgi ve belgeleri sağlayacaktır. Referans santralin öneri, sunum ve onay süreci Türk Mevzuatı'na uygun olarak yapılacaktır.

31.8. TAEK'e sunulacak belgelerin ve NGS'nin işletim dili (kontrol panelleri, işletme kayıtları, işletme kılavuzu, güvenlik analiz raporları vb.) Türkçe ve İngilizce olacaktır.

31.9. İşbu Anlaşma'daki hiçbir husus; TAEK'in kararlarını, faaliyetlerini veya yetkisini, nükleer güvenliği, nükleer emniyeti ve radyasyondan korunmayı tehlikeye düşürecek veya azaltacak şekilde etkilemeyecektir.

MADDE 32 **MUHTELİF HÜKÜMLER**

32.1. İşbu Anlaşma'nın hükümlerinden herhangi birinin veya bir bölümünün veya uygulamalarının yetkili yargı mercii tarafından icra edilemez veya geçersiz sayılması halinde, Taraflar, işbu Anlaşma hükümlerinde hakkaniyete uygun bir düzenleme yapılması hususunda müzakere edecekler ve aksi Taraflar'ca kararlaştırılmadıkça, işbu Anlaşma'daki diğer hükümlerin veya bölümlerin veya uygulamaların geçerliliği veya icra edilebilirliği bundan etkilenmeyecektir.

32.2. Feragat özellikle yazılı olarak düzenlenmedikçe, herhangi bir Taraf Anlaşma'nın hiçbir hükmünden feragat etmiş sayılmayacaktır. Herhangi bir Tarafça herhangi bir hükmün icra edilmemesi (hakkın bu anlaşmanın hükümleri altında belirli bir zaman dilimine tabi olması haricinde) veya herhangi bir Taraf'ın işbu Anlaşma tahtında sağlanan haklara veya kanun yollarına başvurmaması veya ilgili başvurularda gecikmesi veya herhangi bir Taraf'ın temsilcisi veya çalışanı tarafından bildirilen Anlaşma'nın sözlü tadili veya feshi, diğer Taraf'ı işbu Anlaşma tahtındaki yükümlülüklerinden ne kurtaracak ne de bunları sona erdirecek ve anılan Taraf'ın ifayı eksiksiz olarak talep etme haklarından veya işbu Anlaşma tahtındaki herhangi bir hakkından veya kanun yollarından feragat ettiği anlamına gelmeyecektir ve buradaki hükümlerin hiçbirinden feragat edilmiş gibi işlem görmeyecektir. Buradaki herhangi bir yükümlülükten veya haktan feragat mevcut veya gelecekte doğabilecek diğer hiçbir hak veya yükümlülükten feragat teşkil etmez.

32.3. İşbu Anlaşma'nın feshi, ifası ya da süresinin dolması Taraflar'ın 23. Madde (Gizlilik), 25. Madde (25. Maddesinin 8. Fıkrası dahil ve fakat bununla sınırlı olmamak üzere) (Cezalar ve Tazminat, Fesih), 26. Madde (Uygulanacak Hukuk) ve 27. Madde (Uyuşmazlık Çözümü)'ye göre doğan yükümlülüklerini ortadan kaldırmayacaktır.

32.4. İşbirliği Zaptı'nın ekini teşkil eden işbu Anlaşma, Taraflar arasında işbu konu ile ilgili anlaşmanın tamamını oluşturur ve daha önceki anlaşmaların veya müzakeratların yerini

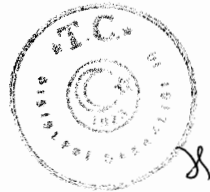
alır. İşbu Anlaşma'da yer almayan hiçbir sözlü veya yazılı mutabakatlar, hükümler veya şartlar mevcut değildir ve hiçbir Taraf işbu Anlaşma'da yer almayan herhangi bir açık veya zımni beyana dayanmamaktadır.

32.5. Taraflar, işbu Anlaşma'nın, imtiyaz veren bir Kamu Hizmeti İmtiyaz Sözleşmesi teşkil etmediğini ve Kamu Hizmeti İmtiyaz Sözleşmesi olarak yorumlanamayacağını kabul ederler.

32.6. İşbu Anlaşma'daki hiçbir husus, Türkiye Cumhuriyeti'nin devlet veya hazine garantisi olarak sayılamayacaktır.

45

İşbu Anlaşma, [] tarihinde Ankara'da iki asıl nüsha ve tüm metinler aynı derecede geçerli olacak şekilde Türkçe ve İngilizce dillerinde imzalanmıştır. Yorum farklılığı olması halinde, İngilizce metin esas alınacaktır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ

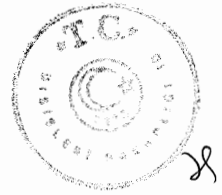
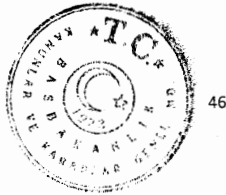
Temsilen

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı

Tarafından : _____
İsim : _____
Unvan : _____

[PROJE ŞİRKETİ]

Tarafından : _____
İsim : _____
Unvan : _____

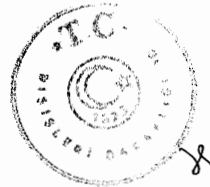
EK I
FİZİBİLİTE ÇALIŞMASI

1 Fizibilite Çalışması Yönetici Özeti

- 1.1 Proje'nin ana hatları**
- 1.2 Proje'nin teknik, ekonomik ve finansal fizibilite özeti**
- 1.3 Ticari risklerin özeti**
- 1.4 Ekonomik etki değerlendirmesi etkileri (EkED)**

2 Geliştirme Programı

- 2.1 Proje'nin arka planı / Proje'nin geçmişi**
- 2.2 Düzenleyici ve lisanslama geliştirme planı**
 - 2.2.1 Nükleer enerjinin tanıtımına ilişkin kanunlar (nükleer hukuki sorumluluk, kullanılmış nükleer yakıt ve radyoaktif atık yönetimi ve işletmeden çıkarma yükümlülükleri dâhil)**
 - 2.2.2 Lisanslama süreci**
 - 2.2.2.1 Nükleer düzenleme yapısı*
 - 2.2.2.2 Lisanslamaya temel oluşturacak düzenlemeler, kılavuz ve standartlar*
 - 2.2.2.3 Referans santral*
 - 2.2.2.4 Güvenlik değerlendirmelerinin bağımsız doğrulanması*
 - 2.2.2.5 Diğer nükleer düzenleyici hususlar*
- 2.3 Öngörülen Proje organizasyonu ve ortaklık (Proje geliştirme süresince)**
 - 2.3.1 Organizasyon (ortaklık ve sözleşmesel bağlantılar, yapılandırma, personel vb.)**
 - 2.3.2 Proje Sözleşmeleri ve Proje'ye ilişkin diğer sözleşmeler**
- 2.4 Proje Takvimi**
 - 2.4.1 Proje'nin önemli aşamaları**
 - 2.4.2 Aşamalı yatırım kararları için kritik süreçler**
- 2.5 Tesislerin veya altyapının inşaatı**
 - 2.5.1 Saha / konum**
 - 2.5.2 Teknik tanım**
 - 2.5.2.1 Tasarım koşulları*
 - 2.5.2.2 Kodlar & standartlar*
 - 2.5.2.3 Tasarım yükü (Normal işletme süresince yükler / kaza koşulları süresince yükler / deprem yükü / tasarımlar için doğa koşulları yükü)*
 - 2.5.2.4 Santral düzeni ve genel düzenleme*
 - 2.5.2.5 Sistem tasarımı (nükleer adalar, konvansiyonel adalar, santral dengesi)*
 - 2.5.2.6 Mühendislik tasarımı ve mimari tasarım*
 - 2.5.2.7 Nükleer yakıt döngüsü*
 - 2.5.3 Arazi ve mülkiyet**
 - 2.5.4 İnşaat aşamasındaki sözleşmeler**
 - 2.5.4.1 MTİ (mühendislik, tedarik ve inşaat)*
 - 2.5.4.2 Yapı sahibi mühendislik sözleşmesi*

2.5.4.3 İnşaat ile ilgili diğer sözleşmeler

2.5.5 Ara aşamalar

2.5.6 İnşaat süresince proje organizasyonu (insan kaynakları, sağlık & güvenlik vb.)

2.5.7 Saha çiti dışındaki altyapı geliştirme planı

2.6 İnsan Kaynakları Geliştirme Planı, Yerli Tedarik Planı, Teknoloji Transferi Planı ile Sosyal Sorumluluk, Kamuoyu Kabulü ve Kamuoyu Farkındalığı Planı

2.6.1 İnsan kaynakları geliştirme planı

2.6.2 Yerli tedarik planı

2.6.3 Teknoloji transferi planı

2.6.4 Sosyal sorumluluk, kamuoyu kabulü ve kamuoyu farkındalığı planı

3 Teknik Fizibilite Çalışması

3.1 Proje & teknik Fizibilite Çalışması için mühendislik yönetimi

3.1.1 Proje yönetimi

3.1.2 Proje manuel ve kalite yönetim sisteminin kurulması

3.1.3 Mühendislik manuelllerinin kurulması

3.1.4 Teknik Fizibilite Çalışma programının kurulması

3.2 Genel Faaliyetler

3.2.1 Belge ve coğrafi bilgi sistemi (CBS) yönetim sistemi

3.2.2 Masaüstü çalışma – mevcut verilerin incelenmesi

3.2.3 Boşluk analizi

3.2.4 Eksik verilerin belirlenmesi (3.2.3 sonucunda gerekirse)

3.2.5 Veri toplama

3.3 Saha'nın Uygunluğu (güvenlik ile ilgili konular)

3.3.1 Hava gözlemi & topografya (sayısal yükseklik modeli)

3.3.2 Kara sahası araştırmaları / Saha'ya yakın bölge ve Saha çevresindeki fay dağılımı

3.3.3 Kara saha araştırmaları / jeoteknik araştırmalar

3.3.4 Jeoloji ve sismoloji / sismik tehlike değerlendirme

3.3.5 Kıyı saha araştırmaları / Saha'ya yakın bölge ve Saha çevresinde fay dağılımı

3.3.6 Hidrolojik harici doğal tehlikeler (sel ve yeraltı suyu)

3.3.7 Diğer harici tehlikeler

3.3.8 Ulaştırma ve taş ocağı

3.3.9 Atmosferik dağılım modellemesi

3.3.10 Demografik araştırmalar, acil durum planlaması (ADP) ve arazi kullanımı araştırma çalışmaları

3.4 Çevresel etki değerlendirmesi (temel) ve saha lisans hazırlığına ilişkin saha karakterizasyonu

3.4.1 Korunan alanlar

3.4.2 Radyolojik karakterizasyon

3.4.3 Ornitolojik ve kuşlara ilişkin araştırma ve karasal ekoloji (fauna ve flora)

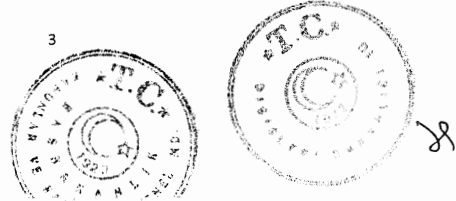
- 3.4.4 Deniz ekolojisi ve deniz suyu karakterizasyonu
- 3.4.5 Yüzey suyu, yeraltı suyu karakterizasyonu ve su ekolojisi
- 3.4.6 Hava kalitesi
- 3.4.7 Gürültü ve titreşim
- 3.4.8 Arkeoloji ve kültürel miras
- 3.4.9 Meteorolojik veriler (iklim değişikliği dâhil)
- 3.4.10 Denizbilim
- 3.4.11 Toprak özellikleri & arazi kullanımı
- 3.4.12 Tarımsal alan
- 3.4.13 Termal & jeotermal su kaynakları
- 3.4.14 Rekreasyon alanı
- 3.4.15 Sosyo-ekonomik durum
- 3.5 **Ön mühendislik geliştirmesi ile ilgili saha karakterizasyonu**
 - 3.5.1 Saha çevre uzunluğu & hazırlık arsa planı
 - 3.5.2 Isı havuzu çalışmaları (seçeneklendirme)
 - 3.5.3 Platform & türbin dairesi ayarlaması
- 3.6 **İletim çalışmaları**
 - 3.6.1 Nükleer güç santrali çıkışının yeterliliği
 - 3.6.2 Proje Şirketi ile işbirliği halinde TEİAŞ tarafından yapılacak olan Şebeke analizi ve kapsam belirlenmesi (istikrar analizi dâhil)

4 Ticari Fizibilite Çalışması

4.1 Finansman Planı

- 4.1.1 MTİ maliyetleri, finansman ve ESA para biriminin yapılandırılması
- 4.1.2 Fon Kullanımı
 - 4.1.2.1 *Proje bütçe özeti*
 - 4.1.2.2 *Tesislerin veya altyapının mühendislik ve inşaatı için MTİ masrafları*
 - 4.1.2.3 *Proje'nin gelişimi, tesislerin veya altyapının inşaatı için proje sahibinin masrafları (masraflar dâhil)*
 - 4.1.2.4 *Diğer masraflar (finansal maliyetler, danışmanlık ücretleri vb...)*
 - 4.1.2.5 *Harcama profili (olağandışı harcamalar dâhil)*
- 4.1.3 Fon kaynakları ve finansman varsayımları
 - 4.1.3.1 *Finansman takvimi*
 - 4.1.3.2 *Toplam yatırım maliyeti için hedeflenen borç özkaynak oranı*
 - 4.1.3.2.1 *Japon hükümeti ihracat kredisi kuruluşları ve ticari bankaların likiditesi ve nükleer güç proje finansmanı için isteği*
 - 4.1.3.2.2 *Nükleer güç proje finansmanı için kredi verenlerin beklenen gereklilikleri*
 - 4.1.3.3 *Finansal kapanış öncesi fonlama*
 - 4.1.3.4 *Finansal kapanış sonrası özsermaye ve hissedar kredisi katkısı*
 - 4.1.3.5 *Finansal kapanış sonrası borç düzenlemeleri*
 - 4.1.3.6 *Erken üretim gelirlerinin fonlama kaynağı olarak kullanımı*
- 4.1.4 Beklenen garantiler ile sağlanan ve alınan taahhütler
- 4.1.5 Riskten koruma politikası ve sigorta stratejisi dâhil olmak üzere araçlar

4.2 İş Planı

- 4.2.1 İşletme süresince Proje organizasyonu
 - 4.2.1.1 İşletme süresince önerilen istihdam
 - 4.2.1.1.1 Yerel kaynakların durumu
 - 4.2.1.1.2 Yabancı çalışanların istihdamı
 - 4.2.1.1.3 Entegrasyon maliyetlerinin detayları
 - 4.2.1.1.4 Proje Şirketi'nin istihdam maliyetlerinin detayları
 - 4.2.1.2 Sağlık, emniyet ve güvenlik
 - 4.2.2 Operasyonel varsayımlar ve santral performansları
 - 4.2.2.1 Kapasite
 - 4.2.2.2 Bakım programı
 - 4.2.2.3 Kapasite faktörü & sevk varsayımları
 - 4.2.2.4 Santral ömrü
 - 4.2.2.5 Emisyon ve çevre uyumu
 - 4.2.3 İşletme süresince Proje sermaye harcamaları
 - 4.2.4 İşletme giderleri
 - 4.2.4.1 Sabit ve değişken işletme gideri varsayımı
 - 4.2.4.2 Üretime yönelik yakıt giderleri varsayımı
 - 4.2.4.3 Bakım giderleri varsayımı
 - 4.2.4.4 İşletmeden Çıkarma, Radyoaktif Atık bertaraf yönetimi maliyetleri varsayımı (Kullanılmış Yakıt dâhil)
 - 4.2.4.5 Gerekli sigorta ve ilgili maliyet
 - 4.2.5 Her bir Ünite'nin ESA'sı süresince işletme gelirleri
 - 4.2.5.1 Tarife Modeli
 - 4.2.6 ESA sonrası imtiyaz rejimi
 - 4.2.7 Kullanılmış Yakıt ve Radyoaktif Atık yönetimi fonu ve kullanımı
 - 4.2.8 İşletmeden Çıkarma fonu ve kullanımı
 - 4.2.9 Farklılaştırılmış getiri oranları
 - 4.2.10 Hukuk, vergi ve muhasebe varsayımları
- 4.3 Ticari Risk Analizi**
- 4.3.1 Tüm risklerin özeti
 - 4.3.2 Risk azaltma ve seçenek değerlendirme
 - 4.3.3 Duyarlılık analizi
- 4.4 Proje Ekonomisi**
- 4.4.1 Finansal modelleme
 - 4.4.2 Hissedarlar için Proje değerlendirme
 - 4.4.3 Kredi verenlerin bakış açısıyla fizibilite değerlendirmesi
 - 4.4.3.1 Likidite ve istek
 - 4.4.3.2 Proje ortaklarından gerekli taahhütler ve garantiler
 - 4.4.3.3 Nükleer enerji proje finansmanı için kredi verenlerin gereksinimleri

